

Bundel van de Algemeen Bestuur ODZOB van 24 september 2020

- 1 Opening en vaststelling agenda
  - [Agenda AB ODZOB 24 september 2020.pdf](#)
- 2 Mededelingen en ingekomen stukken
- 3 Verslag(en), actiepuntenlijst(en) en besluitenlijst(en)
- 3.a AB-vergadering 25 juni 2020, ter vaststelling
- 3.a.1 Verslag concept d.d. 1 juli 2020, 10.30 uur
  - [Bijlage 3.a.1 Verslag AB-vergadering 25 juni 2020 concept 1 juli 10.30 uur.pdf](#)
- 3.a.2 Actiepuntenlijst concept d.d. 30 juni 2020, 14.00 uur
  - [Bijlage 3.a.2 Actiepuntenlijst AB-vergadering 25 juni 2020 concept 30 juni 14.00 uur.pdf](#)
- 3.a.3 Besluitenlijst concept d.d. 30 juni 2020, 13.30 uur
  - [Bijlage 3.a.3 Besluitenlijst AB-vergadering 25 juni 2020 concept 30 juni 2020 13.30 uur.pdf](#)
- 4 Beleidsontwikkelingen
- 4.a Rekenkameronderzoek
  - [Bijlage 4.a.1 AB-voorstel rekenkameronderzoek.pdf](#)
  - [Bijlage 4.a.2 Voorstel 9 gemeenten Rekenkameronderzoek.pdf](#)
  - [Bijlage 4.a.3 Rapport Rekenkamercommissies ODZOB.pdf](#)
  - [Bijlage 4.a.4 MEMO reflectie rekenkameronderzoek.pdf](#)
- 4.b Bekrachtiging Afspraken Regionale samenwerking Zuidoost-Brabant t.b.v. de implementatie van de Omgevingswet
  - [Bijlage 4.b.1 AB-voorstel regionale afspraken samenwerking Omgevingswet.pdf](#)
  - [Bijlage 4.b.2 Bestuurlijke afspraken regionale samenwerking Omgevingswet februari 2020.pdf](#)
- 4.c Verbeterde werkafspraken, uitwerking Regionaal Uitvoeringsbeleid Asbesttaken
  - [Bijlage 4.c.1 AB-voorstel verbeterde werkafspraken, uitwerking RUB Asbesttaken.pdf](#)
  - [Bijlage 4.c.2 Beleidsplan uitvoering asbest taken versie 20 mei 2017 definitief.pdf](#)
  - [Bijlage 4.c.3 Verbeterde werkafspraken RUB Asbesttaken versie 21 augustus 2020.pdf](#)
- 4.d Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit
  - [Bijlage 4.d.1 AB-voorstel Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit.pdf](#)
  - [Bijlage 4.d.2 Beleidsplan uitvoering BBK.pdf](#)
- 4.e Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen
  - [Bijlage 4.e.1 AB-voorstel RVCS.pdf](#)
  - [Bijlage 4.e.2 RVCS.pdf](#)
- 4.f Evaluatie/impactanalyse Samen Sterk in Brabant
  - [Bijlage 4.f.1 AB-voorstel Impactanalyse SSiB.pdf](#)
  - [Bijlage 4.f.2 Rapport impactanalyse versterking SSiB.pdf](#)
  - [Bijlage 4.f.3 Samenvatting Afstudeerscriptie David Knepper.pdf](#)
- 5 Financiën en bedrijfsvoering
- 5.a Controleprotocol ODZOB 2020
  - [Bijlage 5.a AB-voorstel controleprotocol 2020.pdf](#)
- 5.b Eerste concept kadernota begroting 2022
  - [Bijlage 5.b.1 AB-voorstel concept kadernota begroting 2022 ODZOB.pdf](#)
  - [Bijlage 5.b.2 Conceptkadernota ODZOB 2022.pdf](#)
  - [Bijlage 5.b.3 Concernplan ODZOB 2019-2022 infographic.pdf](#)
- 6 P&O
- 7 Rondvraag
- 8 Sluiting AB-vergadering
- 9.a DB-vergadering 4 juni

- 9.a.1 Verslag versie 10 juni, 8.30 uur
[Bijlage a.1 Verslag DB-vergadering 4 juni 2020 versie 10 juni 8.30 uur.pdf](#)
- 9.a.2 Actiepuntenlijst versie 10 juni, 16.30 uur
[Bijlage a.2 Actielijst DB-vergadering 4 juni 2020 versie 10 juni 16.30 uur.pdf](#)
- 9.a.3 Besluitenlijst versie 10 juni, 13.00 uur
[Bijlage a.3 Besluitenlijst DB-verg. 4 juni 2020 versie dd 10 juni 13.00 uur.pdf](#)
- 9.b Beleidsontwikkelingen
- 9.b.1 Aangepaste portefeuillevverdeling
[Bijlage b.1 AB-voorstel aangepaste portefeuillevverdeling DB ODZOB.pdf](#)
- 9.b.2 Aangepaste raming Programma Omgevingswet 2020/Concept Raming Programma 2021
[Bijlage b.2 AB-voorstel Programma Omgevingswet voortgang 2020 raming 2021.pdf](#)
- 9.c Financiën en bedrijfsvoering
- 9.c.1 Bestuursrapportage ODZOB eerste half jaar 2020
[Bijlage c.1.a AB-voorstel berap I 2020.pdf](#)
[Bijlage c.1.b Bestuursrapportage I 2020.pdf](#)
- 9.c.2 Proces en stand van zaken Staat van het Mandaat en efficiency
[Bijlage c.2.a AB-voorstel proces en stand van zaken Staat van Mandaat en efficiency.pdf](#)
[Bijlage c.2.b Werkprogramma SME.pdf](#)
- 9.c.3 Aangepaste raming Programma Implementatie VTH-systeem 2020/ concept Raming Programma 2021
[Bijlage c.3 AB-voorstel Programma implemtatie VTH systeem 2020 2021.pdf](#)
- 99 Rondvraag
- 100 Sluiting

Agenda AB-vergadering

24 september 2020, 9.00 – 11.30 uur,

De Schalm, Meiveld 3, 5501 KA Veldhoven

Aan Leden Algemeen Bestuur gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant

1. Opening en vaststelling agenda
2. Ingekomen stukken, mededelingen en actualiteiten
3. Verslag(en), actiepuntenlijst(en) en besluitenlijst(en)
  - 3.a. *AB-vergadering 25 juni 2020, ter vaststelling*
    - Verslag concept d.d. 1 juli 2020, 10.30 uur (bijlage 3.a.1)*
    - Actiepuntenlijst concept d.d. 30 juni 2020, 14.00 uur (bijlage 3.a.2)*
    - Besluitenlijst concept d.d. 30 juni 2020, 13.30 uur (bijlage 3.a.3)*
4. Beleidsontwikkelingen
  - 4.a. *Rekenkameronderzoek (bijlagen 4.a.1-4.a.4)*
  - 4.b. *Bekrachtiging Afspraken Regionale samenwerking Zuidooost-Brabant ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet (bijlagen 4.b.1 en 4.b.2)*
  - 4.c. *Verbeterde werkafspraken, uitwerking Regionaal Uitvoeringsbeleid Asbesttaken (bijlagen 4.c.1-4.c.3)*
  - 4.d. *Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit (bijlagen 4.d.1 en 4.d.2)*
  - 4.e. *Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen (bijlagen 4.e.1 en 4.e.2)*
  - 4.f. *Evaluatie/impactanalyse Samen Sterk in Brabant (bijlage 4.f.1-4.f.3)*
5. Financiën en bedrijfsvoering
  - 5.a. *Controleprotocol ODZOB 2020 (bijlage 5.a)*
  - 5.b. *Eerste concept kadernota begroting ODZOB 2022 (bijlagen 5.b.1-5.b.3)*
6. P&O
7. Rondvraag
8. Sluiting AB-vergadering

Ter informatie

DB-vergadering 4 juni 2020

- *Verslag versie 10 juni, 8.30 uur (bijlage a.1)*
- *Actiepuntenlijst versie 10 juni, 16.30 uur (bijlage a.2)*
- *Besluitenlijst versie 10 juni, 13.00 uur (bijlage a.3)*

Beleidsontwikkelingen

- *Aangepaste portefeuillevverdeling (bijlagen b.1)*
- *Aangepaste raming Programma Omgevingswet 2020/Concept Raming Programma 2021 (bijlage b.2)*

Financiën en bedrijfsvoering

- *Bestuursrapportage ODZOB eerste half jaar 2020 (bijlagen c.1.a en c.1.b)*
- *Proces en stand van zaken Staat van het Mandaat en efficiency (bijlagen c.2.a en c.2.b)*
- *Aangepaste raming Programma Implementatie VTH-systeem 2020/ concept Raming Programma 2021 (bijlage c.3)*

Concept 1 juli 2020, 10.30 uur

Verslag AB-vergadering

25 juni 2020, 10.00 tot 12.00 uur, gemeente Helmond, Boscotondo, Frans Joseph van Thielpark 1, 5707 BX Helmond, raadzaal

aanwezig	de heer M.J. (Marc) van Schuppen, voorzitter de heer J.P.E. (John) Bankers de heer S. (Stef) Luijten de heer A.P. (Fons) d'Haens de heer F. (Frits) van der Wiel (vanaf punt 1) de heer H. (Helm) Verhees de heer R. (Rik) Thijs de heer R. (Rob) van Otterdijk mevrouw A.A.H.C.M. (Anke) van Extel-van Katwijk mevrouw G. (Gaby) van den Waardenburg de heer A.J.L. (Tonny) Meulenstein de heer J. (Joep) Pernot de heer A. (Ad) van Beek de heer P. (Peter) van de Noort de heer J. (John) Frenken de heer T.P.T.H. (Theo) Geldens de heer J. (Jeroen) Rooijackers de heer A.C.W.A.M. (Alexander) van Holstein de heer P.C.T.G. Smit (Peter) de heer E. de Ridder (Erik) mevrouw J.M.L. (Marloes) Tolsma	gemeente Best gemeente Asten gemeente Bergeijk gemeente Bladel gemeente Cranendonck gemeente Deurne gemeente Eindhoven gemeente Geldrop-Mierlo gemeente Gemert-Bakel gemeente Helmond gemeente Laarbeek gemeente Nuenen gemeente Oirschot gemeente Reusel-De Mierden gemeente Son en Breugel gemeente Valkenswaard gemeente Veldhoven gemeente Waalre provincie Noord-Brabant waterschap De Dommel DB, secretaris ODZOB ODZOB
verslag	mevrouw J.J.M. (Judith) le Pair-Sommers	
afwezig	de heer H.J.M. (Eric) Beex de heer P. (Pieter) van der Stek de heer A.A.H. (Louis) Swinkels gemeente Eersel gemeente Heeze-Leende gemeente Someren	

1. Opening en vaststelling agenda

De heer Van Schuppen heet alle aanwezigen welkom, in het bijzonder de heer Smit, de heer Bankers, watergraaf De Ridder, die voor het eerst bij het AB aanwezig zijn.

De heer Rooijackers heeft een vraag over het rekenkameronderzoek. Deze komt terug bij de rondvraag.

Mevrouw V.d. Waardenburg verzoekt het onderwerp taskforce transitie veehouderij, waarover nu een notitie ter informatie is toegevoegd aan de agenda, in het AB van september als agendapunt te kunnen bespreken.

De heer Van Schuppen meldt dat er hard gewerkt wordt aan de opvolging van een nieuwe directeur voor de ODZOB, in verband met het vertrek van mevrouw Tolsma per 1 september. Bureau Geerts en partners wordt ingeschakeld voor de werving- en selectieprocedure. De voorzitter en de P&O-adviseur zijn in overleg met

afgevaardigden van de OR en het MT over de functiecriteria. Het DB besluit over de aanstelling, AB-leden kunnen suggesties inbrengen m.b.t. functiecriteria. Mede met het oog op de resultaten van het rekenkameronderzoek is externe oriëntatie een belangrijk onderdeel van het profiel. Indien per 1 september nog geen opvolger start, is de heer Cremers (manager) aangewezen als waarnemend directeur.

Het AB wordt geattendeerd op de brief die AB-leden 24 juni hebben ontvangen en waarbij informatie voor de raden is meegestuurd. Hiermee kunnen raden aan de voorkant van het proces betrokken worden bij de kadernota 2022. Het is aan de AB-leden om af te wegen of zij hier gebruik van willen maken.

2. Ingekomen stukken, mededelingen en actualiteiten

-

3. Verslag(en), actiepuntenlijst(en) en besluitenlijst(en)

3.a AB-vergadering 12 maart

Het verslag, de actiepuntenlijst en de besluitenlijst worden ongewijzigd vastgesteld onder dankzegging aan de notulist.

3.b AB-vergadering 25 maart

Het verslag en de besluitenlijst worden ongewijzigd vastgesteld.

4. Beleidsontwikkelingen

4.a Introductie watergraaf De Dommel, de heer De Ridder

De heer De Ridder is verheugd dat samenwerking tussen omgevingsdiensten en waterschappen meer vanzelfsprekend wordt. Het gebied van waterschap De Dommel strekt zich uit van Helmond tot Tilburg, het overige gebied van de deelnemers van de ODZOB valt onder verantwoordelijkheid van waterschap Aa en Maas. Mede met de komst van de Omgevingswet en het opstellen van omgevingsvisies is het gewenst om de samenwerking met gemeenten meer op te zoeken. Er zijn diverse dossiers, zoals indirecte lozingen, stikstof, landbouwtransitie, klimaatadaptatie en SSiB, waarbij samenwerking onmisbaar is binnen het VTH-domein. Voor vragen kan contact met de heer de Ridder worden opgenomen (www.dedommel.nl). Wederzijds wordt dank uitgesproken voor de aansluiting bij het AB.

4.b. Presentatie Omgevingswet en Volksgezondheid – BrOS en Omgevingsatlas door Fred Stouthart, ODZOB en Monique de Kok, GGD

Er wordt een toelichting gegeven op deze instrumenten die een belangrijke rol spelen in de voorbereiding op de Omgevingswet. Ze kunnen als bouwstenen worden ingezet voor het opstellen van omgevingsvisies en -plannen. De Omgevingsatlas wordt gefinancierd uit het collectief programma en voldoet aan de behoefte om omgevingsinformatie integraal te bundelen. Een groot deel van de informatie is openbaar, sommige informatie is alleen toegankelijk voor gemeenten.

De kaartgegevens tonen soms zorg van bewoners, terwijl de overlast beperkt lijkt te zijn. Het is van belang om te zoeken naar wat achter die beleving zit. De gemeenten kunnen hierin een rol pakken. Aan de hand van kengetallen kunnen zaken gesignaleerd worden, die bij de planvorming met bewoners meegenomen kunnen worden. De heer Smit wijst op het belang om te denken vanuit de nieuwe definitie van gezondheid. Uiteindelijk worden omgevingsplannen opgesteld, waarbij op wijkniveau plannen met bewoners worden gemaakt.

In de samenwerking met de ODZOB en de GGD vindt afstemming plaats over wie waarvoor verantwoordelijk is. Overlappende werkzaamheden moeten zoveel mogelijk worden voorkomen.

4.c. Benoeming DB-lid provincie

De heer Smit wordt benoemd tot DB-lid namens de provincie.

4.d. Aanpassing planning invoering Omgevingswet

In het AB van november 2019 is de afspraak gemaakt dat als de datum van ingang Omgevingswet werd uitgesteld, de planning voor implementatie zou worden aangepast. Door de nieuwe invoeringsdatum op 1 januari 2022 zal een deel van de geplande opleidingen worden doorgeschoven naar 2021. Het voorstel is de overige werkzaamheden conform voorgestelde planning uit te voeren. De implementatie is een omvangrijke klus. Voor het AB van september worden de urenverantwoording en het financiële plaatje verder uitgewerkt. Gewezen wordt op de beslispunten 3 en 4 van het voorstel waarbij gevraagd wordt om instemming met de aangepaste planning voor de bestuursopdracht Omgevingswet en de gevolgen hiervan voor ICT en de implementatie van het VTH-pakket, terwijl de nadere uitwerking (uren/financieel) nog volgt. Kan het AB hier nu een besluit over nemen? Het AB neemt een aangepast besluit: instemmen met de aangepaste planning en consequenties voor ICT en implementatie van het VTH-pakket binnen het budget dat door het AB beschikbaar is gesteld. Met dit besluit kunnen de werkzaamheden conform (aangepaste) planning worden voortgezet. In het AB van september volgt de uren- en financiële verantwoording en wordt nader bezien of een begrotingswijziging noodzakelijk is. Het is niet de bedoeling in september meerkosten te presenteren, de planning en het budget zoals nu opgenomen in het voorstel is de richtsnoer voor de komende periode.

5. Financien en bedrijfsvoering

5.a. Jaarstukken 2019

De accountant heeft complimenten geuit over de jaarstukken, er wordt hiermee goed en snel inzicht gekregen in de stand van zaken. Hierbij is opgemerkt dat niet alle omgevingsdiensten het op deze manier op orde hebben. Ook de auditcommissie heeft complimenten geuit.

Er is een bestuurlijk overleg geweest tussen de heer Thijs, mevrouw V.d. Waardenburg, de heer Van Schuppen en mevrouw Tolsma. Hierbij is gesproken over het positieve resultaat, dat met name veroorzaakt wordt doordat de werkprogramma's door sommige deelnemers aan de voorkant niet goed (te beperkt) opgegeven worden. Later in het jaar wordt dan extra werk belegd bij de ODZOB waardoor er sprake is van een inefficiency, immers de ODZOB moet hiervoor extra medewerkers aantrekken en inwerken. Vanuit de solidariteitsgedachte is de vraag hoe nu met deze vorm van "meerwerk" kan worden omgegaan in relatie tot een passend tarief. Dit punt kan meegenomen worden in het voorstel over efficiencymaatregelen (werkgroep Staat van mandaat en efficiency). Het AB stelt de jaarstukken vast.

6.b. Conceptbegroting 2021 en reactienota n.a.v. zienswijzen

Gemeente Cranendonck heeft een concept-reactie gestuurd, die niet verwekt is in het overzicht. Voor zover bekend heeft deze de ODZOB niet tijdig bereikt. De raad van deze gemeente heeft een positieve reactie gestuurd, maar heeft wel gevraagd hoe omgegaan wordt met efficiencyverbeteringen (in zijn algemeenheid: met de stijgende kosten van 4 GR'en). De gemeente ontvangt alsnog nog een reactie op de zienswijze.

De heer Rooijackers meldt dat zijn gemeente akkoord is, maar dat de kosten een punt van zorg zijn voor de komende jaren. Het is positief dat veel raden hun zienswijze hebben ingediend, wel is het jammer dat dit relatief gezien weinig effect heeft gehad op de begroting.

De heer Thijs is als DB-lid akkoord gegaan met doorgeleiding van de begroting naar het AB. Als AB-lid stemt hij tegen de begroting, de raad van Eindhoven kon zich niet vinden in de tariefsverhoging.

Daarnaast is hij van mening dat de reactie op de zienswijze beperkte argumentatie bevat naar de raden toe. De heer Smit meldt dat ook in de staten een discussie is gevoerd over de tarieven en dat een vergelijking

met de loonkosten in de eigen organisatie behulpzaam kan zijn. Als je aangeeft dat voor een organisatie als de ODZOB (80% loonkosten) de lonen niet verder mogen stijgen, terwijl de organisatie gehouden is om de cao-stijgingen door te voeren, moet er op de overige kosten (20% van de begroting) extra bezuinigd worden. De ODZOB zorgt dat er in september een tussenstand komt voor wat betreft het traject de staat van het mandaat en efficiency: de stand van zaken voor efficiencymaatregelen moet dan helder worden gemaakt.

N.a.v. bladzijde 27 vraagt de heer Geldens of in voorliggende begroting al rekening gehouden is met het AB-besluit van maart 2020 om budget te onttrekken uit de reserves voor het VTH-aanbestedingssysteem en de voorbereiding op de Omgevingswet. Hier wordt in het AB van september op teruggekomen.

In zijn algemeenheid is het van belang om de discussie te blijven voeren over efficiency. Mevrouw Tolsma meldt met het oog hierop dat de ODZOB hier volop aandacht voor heeft. Voor het AB van september wordt een meer efficiënte werkwijze (risicogericht en informatiegestuurd) m.b.t. asbest en bodem geagendeerd. Het belang van het goed betrekken van de raden bij de ODZOB wordt opnieuw onderstreept.

Het AB stemt in met voorliggende begroting. Dit met de kanttekening dat de heer Thijs niet kan instemmen met de begroting. De heer Van der Wiel geeft een stemverklaring af: zorgpunt zijn de stijgende kosten van de 4 GR'en, deze dienen in de hand te worden gehouden.

6. P&O

-

7. Rondvraag

De heer Van Schuppen brengt namens de heer Beex de vraag in welke rol de ODZOB speelt voor wat betreft de relatie tussen veehouderij en Corona. De ODZOB heeft tot op heden vooral een signalerende rol gehad. De signalen heeft de GGD meegenomen in het contact dat de dienst heeft met het rijk en RIVM. Er komt een onderzoek naar de relatie tussen volksgezondheid in gebieden met intensieve veehouderij en het coronavirus, de ODZOB zal hierbij betrokken worden.

De heer Rooijackers vraagt naar het vervolg op het rekenkameronderzoek. Eerst dient behandeling in de afzonderlijke opdrachtgevende raden gerealiseerd te zijn. Ambtelijk is afgestemd dat de 9 betrokken gemeenten bij het rekenkameronderzoek een gezamenlijk voorstel zullen inbrengen in het AB van september. Het is vervolgens aan het AB om hier een standpunt over in te nemen.

De heer Thijs meldt dat hij afstemming heeft gehad met de ODZOB over het proces dat is doorlopen voor RVCS (Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen). Uiteindelijk heeft Eindhoven besloten wel mee te doen, maar het besluit had voorgelegd moeten worden in het AB, en niet enkel in het OGP (dat een adviesrol heeft). Bekrachtiging zal alsnog plaatsvinden in het AB van september, de werkwijze kan daarna ingaan per 1 oktober.

8. Laatste vergadering mevrouw Tolsma

De heer Van Schuppen dankt mevrouw Tolsma voor haar inzet voor de ODZOB en haar betrokkenheid (ook haar zorg voor de opvolging). In het bijzonder worden genoemd de samenvoeging van medewerkers van 22 organisaties tot 1 en de nieuwe huisvesting van de ODZOB aan de Wal. Mevrouw Tolsma geeft aan dat ze 7 schitterende jaren bij de dienst heeft gehad, dat zij er alle moeite voor heeft gedaan om te zorgen dat de organisatie goed draait en dat het een ODZOB van alle deelnemers is geworden. Op 27 augustus zal er een afscheidsreceptie plaatsvinden, waarvoor de AB-leden een uitnodiging ontvangen.

9. Sluiting AB-vergadering

De heer Van Schuppen sluit de vergadering en dankt aanwezigen voor hun inbreng.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Volgende vergadering

De volgende AB-vergadering is op 24 september 2020 van 9.00-12.00 uur. Locatie wordt nog bekeken.

Concept 30 juni 2020, 14.00 uur

Actiepuntenlijst AB-vergadering

25 juni 2020, 10.00 tot 12.00 uur, gemeente Helmond, Frans Jozeph van Thielpark 1, raadzaal

Nr.	Datum overleg	Onderwerp / Afspraken	Wie	Wanneer
39	2-10-2018	Advies n.a.v. aanbevelingen rapport Staat van Mandaat in AB	Mevrouw Tolsma	24-09-20 tussenstand 19-11-20 ter besluitvorming
60	~~12-03-2020~~	~~Met DB nader bezien hoe besluitvorming over beslispunt 5 (begrotingswijziging) van het voorstel voorbereiding Omgevingswet, waarvoor financieel quorum noodzakelijk is, plaatsvindt~~	Mevrouw Tolsma	~~z.s.m.~~
61	25-6-2020	Taskforce veehouderij agenderen voor AB	De heer v.d. Ven	24-09-2020
62	25-6-2020	Nadere uitwerking urenverantwoording/financiën aangepaste planning Ow	De heer v.d. Ven	24-09-2020
63	25-6-2020	N.a.v. begroting 2021 -reactie Cranendonck zienswijze -bezien of AB-besluit onttrekking reserve voor Ow/VTH-aanbesteding aanpassing van de begroting 2021 vergt	De heer v.d. Ven	24-09-2020
64	25-6-2020	Voorstel rekenkameronderzoek agenderen voor AB	9 betrokken gemeenten bij het rekenkameronderzoek	24-09-2020

Concept 30 juni 2020, 13.30 uur

Besluitenlijst AB-vergadering

25 juni 2020, 10.00 – 12.00 uur, gemeente Helmond, Frans Joseph van Thielpark, raadzaal

Onderwerp	Voorstel	Besluit
Verslag, besluitenlijst en actiepuntenlijst AB 12 maart		Het AB stelt deze vast.
Verslag en besluitenlijst AB 25 maart		Het AB stelt deze vast.
Benoeming DB-lid ODZOB provincie door AB	1. Akkoord te gaan met benoeming van de heer P. (Peter) Smit als DB-lid ODZOB.	Het AB besluit conform voorstel.
Aanpassing planning invoering Omgevingswet, naar aanleiding van het uitstel van de invoeringsdatum.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennisnemen van de Kamerbrief uitstel Omgevingswet; 2. Kennisnemen van de voortgang implementatie Omgevingswet; 3. Instemmen met de aangepaste planning Omgevingswet Bestuursopdracht 2020; 4. Instemmen met de aanpassingen als gevolg van het uitstel van de Omgevingswet op ICT en implementatie VTH-pakket. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennisnemen van de Kamerbrief uitstel Omgevingswet; 2. Kennisnemen van de voortgang implementatie Omgevingswet; 3. Instemmen met de aangepaste planning Omgevingswet Bestuursopdracht 2020 binnen de door het AB in maart 2020 beschikbaar gestelde middelen; 4. Instemmen met de aanpassingen als gevolg van het uitstel van de Omgevingswet op ICT en implementatie VTH-pakket binnen de door het AB in november 2019 beschikbaar gestelde middelen.
Jaarstukken 2019	1. Kennisnemen van de bevindingen van de accountant, vastgelegd in bijgevoegde rapportage van de accountant: "Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant,	Het AB besluit conform voorstel.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Uitkomsten controle en overige informatie 2019”; 3. Kennisnemen van de bevindingen van de auditcommissie; 4. Vaststellen van de jaarstukken met jaarverslag en jaarrekening 2019 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant; 5. Het resultaat 2019 ten bedrage van € 914.557,- bestemmen door toe te voegen aan de Algemene Reserve.	
Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennisnemen van de door het DB opgestelde reactienota n.a.v. ingediende zienswijzen bij ontwerpbegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. 2. Vaststellen van de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 Omgevingsdienst Zuidoost Brabant.	Het AB besluit conform voorstel. Voor aanvullende opmerkingen n.a.v. de begroting zie verslag.

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : 4.a

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Rekenkameronderzoek ODZOB

Beslispunten :

1. Het bijgevoegde voorstel van de 9 deelnemende gemeenten aan het rekenkameronderzoek te bespreken met als beslispunten:
  - a. Conclusies en aanbevelingen van het rekenkameronderzoek te onderschrijven en het DB de opdracht te geven deze in een gezamenlijk plan van aanpak uit te werken.
  - b. Voor de uitwerking in te stemmen met de voorgestelde projectmatige aanpak en de trekkersrol daarbij te beleggen bij (een afvaardiging van) de deelnemers.
Wanneer het AB instemt met de punten 1a en 1b:
    - c. Binnen de ODZOB-begroting 2020, de daarvoor benodigde inzet en het budget beschikbaar te stellen rekening houdend met de volgende zaken:
      - 200 interne uren ODZOB voor facilitaire ondersteuning;
      - 25.000 euro voor inhuur van deskundige externe begeleiding;
      - De totale kosten ten laste te brengen van het budget collectieve taken.
    - d. Alle deelnemers van de GR ODZOB met een nieuwsbrief te informeren over het besluit van AB ODZOB.
2. Sonderen welke 2 AB-leden plaats willen nemen in de stuurgroep, naast de gedeputeerde en de directeur van de ODZOB.

Aanleiding

Vorig jaar hebben negen gemeenteraden binnen de regio Zuidoost-Brabant een rekenkameronderzoek laten opstellen (Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Son en Breugel, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen, Veldhoven en Waalre). Gemeenteraden worstelen al langer met de vraag hoe de gemeenschappelijke doelen en uitvoeringstaken binnen de GR ODZOB doeltreffend en doelmatig gerealiseerd kunnen worden. De resultaten van dit onderzoek zijn in maart van dit jaar opgeleverd. De deelnemende rekenkamercommissies hebben hun gemeenteraden voorgesteld om hun colleges op te dragen om via besluitvorming in het AB van de ODZOB een plan van aanpak voor te leggen voor de uitwerking van de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek. De 9 deelnemende gemeenteraden hebben het advies van de rekenkamercommissies omarmd.

Het bijgevoegde voorstel van de 9 gemeenten betreft een procesvoorstel en aanpak voor het opstellen van een plan van aanpak. Concreet wordt voorgesteld om de conclusies en aanbevelingen, met betrokkenheid van alle partners binnen de GR ODZOB, binnen drie maanden uit te werken in een concreet plan van aanpak. De uitkomst hiervan dient te worden verwerkt in de concept begroting 2022. Besluitvorming over het plan van aanpak is voorzien in het AB van 25 maart 2021.

Toelichting

Het beoogde doel is uiteindelijk de samenwerking binnen de GR ODZOB duurzaam te verbeteren ten aanzien van de kaderstelling en de doeltreffendheid en doelmatigheid van de inzet, inclusief de sturing hierop en de verantwoording hiervan.

Het voorstel gaat uit van een projectmatige aanpak waarbij van alle partijen een substantiële bijdrage wordt gevraagd. De ODZOB heeft als uitvoerende dienst van de GR de rol van dienstverlener en verbinder naar alle deelnemers en de betrokken raden en staten. Daarbij past volgens het voorstel de rol van projectrealisatie en -organisatie in de vorm van facilitair ondersteunen van het projectplan (200 uur) en het ter beschikking stellen van financiering voor inhuur van externe begeleiding (25.000 euro).

De deelnemers van de GR ODZOB nemen vanuit hun rol als opdrachtgever en eigenaar het voortouw bij het maken van het plan van aanpak. De ODZOB wordt in de uitwerking betrokken.

De beoogde projectorganisatie ziet er als volgt uit:

- Opdrachtgever en budgethouder: AB en DB ODZOB
- Bestuurlijke stuurgroep: twee wethouders, gedeputeerde en directeur ODZOB
- Projectleider: afvaardiging deelnemers
- Projectgroep: minimaal 11 gemeenten, provincie en ODZOB
- Externe ondersteuning: project- en processturing
- Klankbordgroep: alle deelnemers
- Werkgroep(en): deelnemers

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1 De beslispunten 1a tot en met 1d zijn toegelicht in het bijgevoegde voorstel

Voor een nadere toelichting op de beslispunten wordt verwezen naar het bijgevoegde voorstel van de deelnemende gemeenten van het rekenkameronderzoek.

2.1 Overwogen kan worden om voor de stuurgroep een AB-lid af te vaardigen namens de deelnemende gemeenten van het rekenkameronderzoek en een AB-lid namens de niet deelnemende gemeenten.

Met een dergelijke vertegenwoordiging is breed bestuurlijk draagvlak geborgd van de deelnemers van de GR.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1 De governance van de projectorganisatie moet voldoende wendbaar zijn om het doel te kunnen bereiken wat we met zijn allen voor ogen hebben

Er is gekozen voor een uitgebreide governance structuur. Daarmee is draagvlak geborgd, maar blijft het wel een uitdaging om binnen een afzienbare termijn tot het beoogde resultaat te kunnen komen. Voor de governance is ook een punt van aandacht dat op dit moment nog niet is voorzien in de opvolging van de directeur ODZOB.

1.2 Voorkom dubbelingen en sluit aan bij lopende trajecten

De ODZOB heeft mede op basis van het Arena onderzoek (governance en relatiebeheer) sinds de oprichting ervan een aantal verbeterstappen in gang gezet. Daarnaast zijn andere trajecten in gang gezet om de efficiency te verbeteren (werkgroep staat van mandaat/efficiency). Voorkomen moet worden dat met het plan van aanpak er “dubbelingen” gaan plaatsvinden.

1.3 De beoogde planning om de resultaten in de begroting van 2022 op te nemen (besluitvorming plan van aanpak in AB van 25 maart 2021) staat op gespannen voet met de PenC-cyclus.

De resultaten van het plan van aanpak en de consequenties hiervan voor de begroting 2022 worden volgens het voorstel in het AB van maart 2021 ter besluitvorming voorgelegd. Voorgesteld wordt om een parallel spoor te volgen met de reguliere PenC-cyclus via de kadernota (vaststelling AB 19 november 2020) en de begroting (vaststelling DB 4 maart 2021). Volgens de reguliere PenC-cyclus wordt de begroting na het DB van 4 maart 2021 voor zienswijze aan de raden en staten voorgelegd. In de voorafgaande maanden wordt de concept begroting opgesteld. De beoogde besluitvorming voor het plan van aanpak in het AB van 25 maart 2021 komt dus feitelijk te laat. Dit probleem kan worden ondervangen door een procedure voor een begrotingswijziging op te starten.

1.4 In de uitwerking van het plan van aanpak moet een keuze worden gemaakt welke aanbevelingen worden uitgewerkt.

Het rekenkameronderzoek doet een aantal aanbevelingen die verder uitgewerkt moeten worden. Het is niet duidelijk welke aanbevelingen in het plan van aanpak uitgewerkt gaan worden. Uit het overzicht van de reacties van de rekenkamergemeenten blijkt dat gemeenteraden verschillend hebben besloten over de aanbevelingen die opgepakt moeten worden.

Financiën / Personeel

De mogelijkheden om inzet en budget beschikbaar te stellen, zijn:

- ODZOB draagt zorg voor de beoogde inzet in uren (200 interne uren) en de kosten voor inhuur van externe begeleiding (25.000 euro) en brengt deze ten laste van het budget collectieve taken. Dit conform voorstel met de mogelijkheid van een kostenoverschrijding die ten laste komt van een positief jaarresultaat 2020.
- Overwogen kan worden om de beoogde inzet en de kosten voor externe begeleiding onder te brengen bij de post “onvoorzien”.

Vervolg / Communicatie

Na besluitvorming worden alle deelnemers van de ODZOB geïnformeerd met een nieuwsbrief.

Bijlagen

- Voorstel 9 deelnemende gemeenten rekenkameronderzoek met overzicht reacties “rekenkamergemeenten”.
- Rekenkameronderzoek
- Memo reflectie ODZOB

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

1. Het bijgevoegde voorstel van de 9 deelnemende gemeenten aan het rekenkameronderzoek te bespreken met als beslispunten:
  - a. Conclusies en aanbevelingen van het rekenkameronderzoek te onderschrijven en het DB de opdracht te geven deze in een gezamenlijk plan van aanpak uit te werken.
  - b. Voor de uitwerking in te stemmen met de voorgestelde projectmatige aanpak en de trekkersrol daarbij te beleggen bij (een afvaardiging van) de deelnemers.Wanneer het AB instemt met de punten 1a en 1b:
  - c. Binnen de ODZOB-begroting 2020, de daarvoor benodigde inzet en het budget beschikbaar te stellen rekening houdend met de volgende zaken:
    - 200 interne uren ODZOB voor facilitaire ondersteuning;
    - 25.000 euro voor inhuur van deskundige externe begeleiding;
    - De totale kosten ten laste te brengen van het budget collectieve taken.
  - d. Alle deelnemers van de GR ODZOB met een nieuwsbrief te informeren over het besluit van AB ODZOB.
2. Sonderen welke 2 AB-leden plaats willen nemen in de stuurgroep, naast de gedeputeerde en de directeur van de ODZOB.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020.

M.J. van Schuppen
Voorzitter

M.M.J.F. van der Ven
Plaatsvervangend secretaris

Voorstel van de 9 deelnemende gemeenten aan het rekenkameronderzoek

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : Rekenkameronderzoek

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Voorstel uitwerking Conclusies en aanbevelingen Rekenkameronderzoek

Beslispunten:

1. De conclusies en aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek unaniem te onderschrijven en het DB de opdracht te geven deze in een gezamenlijk plan van aanpak uit te werken;
2. Voor de uitwerking in te stemmen met de voorgestelde projectmatige aanpak en de trekkersrol daarbij te beleggen bij (een afvaardiging van) de deelnemers;
3. Binnen de ODZOB-begroting 2020, de daarvoor benodigde inzet en het budget beschikbaar te stellen rekening houdende met de volgende zaken:
  - a. 200 interne uren ODZOB voor facilitaire ondersteuning;
  - b. € 25.000 voor inhuur van deskundige externe begeleiding;
  - c. De totale kosten ten laste te brengen van het budget collectieve taken 2020.
4. Alle deelnemers van de GR ODZOB met een nieuwsbrief te informeren over het besluit van AB ODZOB.

Aanleiding

In augustus 2019 is door negen gemeenteraden, binnen het totaal aantal van 22 deelnemers aan de GR ODZOB, een Rekenkameronderzoek ingesteld. Gemeenteraden worstelen al langer met vragen hoe de gemeenschappelijke doelen, van deze op uitvoeringstaken gerichte GR tussen colleges, doeltreffend en doelmatig gerealiseerd kan worden en hoe ze daarbij tevens de democratische controle goed kunnen borgen. Dit is belangrijk voor zowel de kaderstellende als ook voor de controlerende rol van alle deelnemers. De centrale vraag die daarvoor is geformuleerd is: Wat is de doeltreffendheid en doelmatigheid van de ODZOB? Het onderzoek is in maart 2020 met een rapportage afgerond (zie bijlage 1).

De deelnemende rekenkamercommissies hebben hun gemeenteraden voorgesteld om hun colleges op te dragen om via besluitvorming in het AB van de ODZOB, binnen 3 maanden te komen met een concreet plan van aanpak ter uitwerking van de conclusies en aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek. Dit om het samenspel met de ODZOB te verbeteren uitgaande van de maatschappelijke opgaven, de toegevoegde waarde van de ODZOB aan de beoogde maatschappelijke effecten en heldere afspraken over de daarbij behorende sturing, ijkpunten, monitoring en evaluatie.

De gemeenteraden van de Rekenkamergemeenten kunnen natuurlijk individueel raadsbesluiten nemen. Op basis van het Rekenkameronderzoek hebben zij eenduidige en gezamenlijk geformuleerde conclusies en aanbevelingen vastgesteld. Het heeft de voorkeur om de uitwerking van deze conclusies en aanbevelingen te verbreden naar alle deelnemers binnen de ODZOB en deze door middel van besluitvorming in het AB te onderschrijven. Met dit AB-voorstel wordt hieraan invulling gegeven.

Concreet wordt voorgesteld om de conclusies en aanbevelingen, met betrokkenheid van alle partners binnen de GR ODZOB, binnen drie maanden uit te werken in een concreet Plan van aanpak.

Proces

- Augustus 2019 : Start Rekenkameronderzoek i.z. ODZOB
- 17 maart 2020 : Toezending rapportage Rekenkameronderzoek aan alle deelnemers;
- 20 maart 2020 : Memo ODZOB "Reflectie rekenkameronderzoek" aan AB leden ODZOB (zie bijlage 2);
- 2 april 2020 : Besluit DB ODZOB over de follow up:
  - De 9 opdracht gevende gemeenten zijn aan zet om hun positie te bepalen;
  - De ODZOB heeft hierbij een volgende rol en wacht reacties gemeenteraden af;
  - Verdere positiebepaling pas na bespreking reactie gemeenteraden in AB;
  - Moment van agendering in AB is afhankelijk van raadsbehandeling door betrokken raden.
- 4 juni 2020 : Besluit DB ODZOB om de Rekenkamergemeenten te verzoeken een voorstel te maken voor behandeling van het Rekenkameronderzoek in het AB ODZOB van 24 september 2020
- 7 juli 2020 : Alle gemeenteraden van de negen Rekenkamergemeenten hebben medio juni 2020 kennis genomen van de rapportage. En hebben daarbij aangegeven het wenselijk te

vinden de conclusies en aanbevelingen gezamenlijk uit te werken in een Plan van aanpak. In bijlage 3 is een overzicht van de reacties opgenomen.

- 2^e kwart. 2020 : In de zienswijzen op de begroting ODZOB 2021 hebben ook diverse, niet in het Rekenkameronderzoek participerende gemeenten aangegeven belang te hechten aan de uitwerking van de conclusies en aanbevelingen, dan wel dat zij andere verbeterwensen hebben ten aanzien van het functioneren van de ODZOB.

Kernboodschap

De concrete vraag ligt nu voor of er een meerderheid binnen het AB is om samen aan de slag te gaan met het opstellen en uitvoeren van een Plan van aanpak op basis van de uitkomsten van het Rekenkameronderzoek. De conclusies en aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek bieden kansen en geven voldoende aanleiding om met hoge prioriteit te starten met het opstellen en uitvoeren van het voorgestelde Plan van aanpak. Het beoogde effect is de samenwerking binnen GR ODZOB duurzaam te verbeteren ten aanzien van de kaderstelling en de doeltreffendheid en doelmatigheid van hun inzet, inclusief de sturing hierop en de verantwoording ervan.

Argumenten

1.1 De conclusies en aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek bieden kansen voor verbetering van de samenwerking tussen alle deelnemers van de GR ODZOB en de ODZOB.

De conclusies en aanbevelingen in het rapport richten zich in belangrijke mate op het verbeteren van de kaderstelling en de aansturing van de ODZOB, en de aansturing binnen ODZOB. Daarnaast op het vergroten van de kosteneffectiviteit van de ODZOB en de toegevoegde waarde van met name het collectieve takenpakket. Dat zijn allemaal aspecten die voor alle deelnemers van belang zijn. Wij hebben er allemaal belang bij dat de tevredenheid, over de uitvoering van alle taken die de ODZOB voor haar deelnemers uitvoert, optimaal is.

1.1 De dynamiek van de opgaven en werkwijzen binnen de taakuitvoering van de verschillende deelnemers, vraagt van de ODZOB om beter mee te bewegen met de wensen vanuit het democratische proces. (gemeenteraden en provinciale staten).

De werkwijze en cultuur binnen de ODZOB anno 2020 sluit onvoldoende aan op de noodzakelijke en gewenste samenwerking binnen de opgaven en dynamiek van de deelnemers. De cultuur en werkwijze van de ODZOB is, sinds de oprichting ervan in 2013, in de basis onvoldoende meegegroeid. Waarbij de deelnemers gezamenlijk de pluriformiteit van lokaal maatwerk ombuigen naar meer gezamenlijke uniformiteit.

1.2 Met het uitwerken van de conclusies en aanbevelingen kunnen noodzakelijke kaders worden meegegeven voor het toekomstig functioneren van ODZOB.

Met het uitwerken van de conclusies en aanbevelingen in een plan van aanpak voor duurzaam verbeterde en vernieuwende samenwerking kunnen de opgaven, behoeften en werkwijzen over en weer worden herijkt. Dat kan resulteren in heldere kaders voor de begroting 2022 (die uiterlijk in november 2020 in het AB dienen te worden vastgesteld). En in de voorbereiding op de in 2021 te maken Kadernota 2022-2025. Hiermee kan de GR ODZOB met nieuw elan de volgende levensfase in. Dit met een goed en breed gedragen basis van complementaire samenwerking op basis van kwaliteit en vertrouwen.

2.1 Uitwerking van de conclusies en aanbevelingen in een Plan van aanpak vergt een prioritaire en projectmatige aanpak.

De deelnemers van de GR ODZOB dienen, zoals ook door DB ODZOB in april aangegeven, vanuit hun rol als opdrachtgever én eigenaar, het voortouw te nemen bij het maken van het plan van aanpak. ODZOB wordt in de uitwerking zeker betrokken. Met een open, transparante en constructieve houding zal, een gezamenlijke zoektocht naar verbetering worden gestart, die over en weer toegevoegde waarde zal gaan bieden.

Prioritaire aanpak

In het Rekenkamerrapport wordt voorgesteld binnen drie maanden een plan van aanpak te maken. Naar inschatting is die tijd ook nodig om met zorgvuldige afstemming tussen alle betrokkenen te kunnen komen tot gedragen voorstellen. Dit betekent dat besluitvorming over een uitgewerkt Plan van aanpak op zijn vroegst in februari/maart 2021 kan worden behandeld. Daarna kunnen de deelnemers en Rekenkamergemeenten (een jaar na oplevering van het Rekenkamerrapport) worden geïnformeerd over de uitkomsten van de besluitvorming en in gang te zetten verbeteracties. Voor het slagen cq succes van de aanbevelingen en

verbeteracties is er een wederzijdse afhankelijkheid tussen ODZOB en deelnemers. De raden en colleges zijn aan zet voor:

- Aanbeveling 1 (notitie over rol en positie)
- Aanbeveling 2 gebruikmaking van informatievoorziening en beïnvloedingsmomenten
- Aanbeveling 3 verduidelijken van de gemeentelijke, regionale en bovenregionale opgaven en doelstellingen waarvoor een bijdrage van de ODZOB wordt gevraagd. ODZOB kan daarop reageren of en hoe ze de bijdrage daarop kan leveren.

Die uitkomst dient te worden verwerkt in de aanbidding van de concept begroting 2022 aan de gemeenteraden om zienswijzen uit te brengen.

Besluitvorming over het plan van aanpak in november 2020 is niet haalbaar. Dit zou betekenen dat voor het maken van het Plan van aanpak na een akkoord door het AB ODZOB op 24 september 2020, rekening houdend met de termijn van aanreiken van stukken voor het voorbereidende DB ODZOB op 29 oktober 2020, slechts drie weken voor de uitwerking beschikbaar zijn.

Dit betekent ook dat eventuele kaders voor de begroting van 2022 parallel dienen te worden meegegeven aan ODZOB via de AB vergaderingen van september (voorbereidend) en besluitvormend (november) 2020.

Projectmatige aanpak

Het uitwerken van het Plan van aanpak vraagt tijdelijk significante inzet. Afstemming bij de partners zelf en onderling op het gebied van de inhoud, organisatiedeskundigen, control etc. Het gaat om een fundamentele verbetering waar met prioriteit aan gewerkt moet worden. De uitwerking kan alleen succesvol gebeuren met commitment van de deelnemers, de daartoe in te zetten capaciteit in een strakke projectmatige aanpak die in de volle breedte rekening houdt met de complexiteit en het gewenste tempo van uitwerking.

De volgende projectorganisatie wordt voorgesteld:

- Opdrachtgever en budgethouder: AB- & DB-ODZOB

Bij het formuleren van de opdracht wordt dit opdrachtgeverschap gedelegeerd aan de bestuurlijke Stuurgroep.

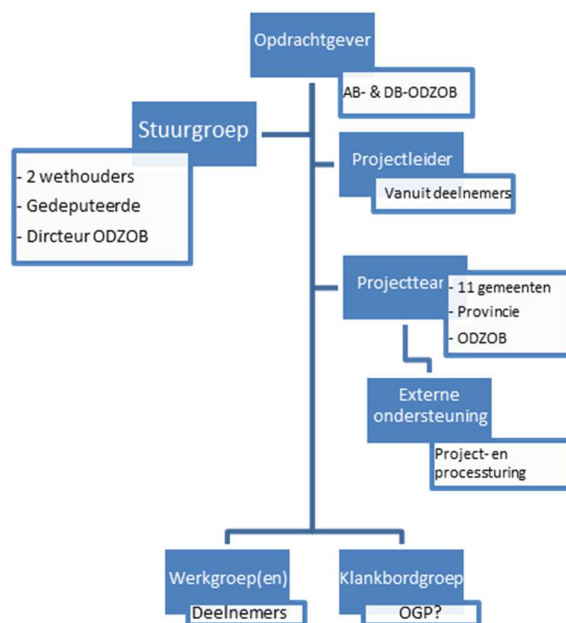
- Bestuurlijke stuurgroep: Twee wethouders, gedeputeerde, directeur ODZOB

De bestuurlijke stuurgroep benoemt een Projectleider vanuit de deelnemers. Hiervoor wordt externe ondersteuning georganiseerd.

- Projectgroep: Minimaal 11 gemeenten, provincie en ODZOB

Nog nader in te vullen met deelnemers die zeker willen deelnemen, waaronder Eindhoven, Helmond, Nuenen, Geldrop-Mierlo, ...

- Klankbordgroep: Alle deelnemers

3.1 De prioritaire opgave met beoogde gezamenlijke outcome voor duurzaam verbeterde samenwerking rechtvaardigen het inzetten van bestaande capaciteit en middelen van ODZOB en de deelnemers.

De deelnemers en de ODZOB hebben er gezamenlijk belang bij dat er zo snel mogelijk zicht komt op een goede uitwerking van de conclusies en aanbevelingen uit het Plan van aanpak. Dit vergt zowel additionele tijdelijke inzet van de deelnemers als bijdragen van de ODZOB. De ODZOB heeft als uitvoerende dienst van de GR de rol van dienstverlener en verbinder naar alle 22 deelnemers en de betrokken gemeenteraden en provinciale staten. Daarbij past dat de ODZOB de projectrealisatie en -organisatie ondersteunt in de vorm van het:

- facilitair ondersteunen van het projectplan (uren). Waardoor het te betrekken ondersteunende adviesbureau haar in te zetten expertise kan richten op de inhoudelijke aspecten die nodig zijn voor de verbetering en het te maken van het Plan van aanpak.
- dekken van de kosten ad €25.000:
  - o voor het in te huren adviesbureau om de gezamenlijke zoektocht en rapportage vanuit een deskundige en neutrale positie te kunnen laten begeleiden. De omvang van het benodigd budget

is onderbouwd aan de hand van verkregen indicatieve offertes van enkele deskundige adviesbureaus.

- o vanuit:
  - her-allocatie binnen het collectieve budget 2020 (met mogelijkheid een kostenoverschrijding eenmalig voor lief te nemen; komt ten laste van de reserve);
  - ten laste van de reserve 2020;

Beide met de wetenschap dat het jaarresultaat 2020 evenals voorgaande jaren naar verwachting (ondanks Corona: zie ook AB bericht 25 juni 2020, bijlage 2b) positief zal zijn.

4.1 Het terugkoppelen van het AB besluit aan de Rekenkamergemeenten en de deelnemers dragen bij aan het bevorderen van transparantie en betrokkenheid.

Dat geldt zeker voor de Rekenkamergemeenten. Maar met verwijzing van door deelnemers ingediende zienswijzen op concept begrotingen van ODZOB de afgelopen jaren zeker ook voor andere deelnemers, gemeenteraden en provinciale staten.

Daarbij is een specifieke rol weggelegd voor de AB leden ten aanzien van het informeren van de gemeenteraad/provinciale staten, en het daarbij ophalen van input voor de verdere uitwerking van het Plan van aanpak.

Financiële consequenties

Voorgesteld wordt de opdracht uit te voeren binnen de bestaande middelen en capaciteit bij ODZOB, door her-prioriteren en tijdelijke interne verschuivingen. Dat geldt ook voor in te zetten capaciteit door de deelnemers.

Personele consequenties

Alle deelnemers en de ODZOB committeren zich aan de voor de projectuitvoering benodigde capaciteit en dat deze met prioriteit beschikbaar wordt gesteld. Dit geldt voor de inzet in de onderlinge samenwerking tussen de 22 deelnemers als ook binnen de eigen organisatie. De urgentie om hieraan te werken is evident. De voorgestelde uitwerking van het Rekenkameronderzoek zorgt voor toegevoegde waarde op beoogde outcome van en beter functionerende samenwerking binnen GR ODZOB, waarvan de deelnemers allemaal profijt gaan ondervinden.

Kanttekening

Het succes van de voorgestelde aanpak wordt mede bepaald door te leveren betrokkenheid bij het maken van het Plan van aanpak door alle deelnemers. Dat is een mogelijk risico. Aan de voorkant is de benodigde capaciteit per deelnemer op dit moment niet exact te duiden. Om de totale inzet van de deelnemers te beperken wordt aanbevolen te bezien of en hoe deelnemers zouden kunnen werken met onderlinge vertegenwoordigingen (bv. vanuit de deelregio's). Tegelijkertijd kan ODZOB bezien of en hoe de workload vanuit de reguliere aanpak vanuit het collectief programma c.q. doorontwikkelingen tijdelijk wordt verlaagd. Vanuit de notie dat het gaat om een kortstondige inzet van alle betrokkenen, die met het oog op beoogde outcome meer dan de moeite waard is..

Communicatie

Volstaan met het informeren van de deelnemers en de Rekenkamers.

Bijlagen:

1. Rekenkameronderzoek
2. Memo reflectie ODZOB
3. Overzicht reacties Rekenkamergemeenten per 7 juli 2020

Bijlage 3

Overzicht reacties Rekenkamergemeenten

Gemeente	Datum besluit gemeenteraad	Besluit	Opmerkingen
Eindhoven	2 juni 2020	Kennis genomen van rapportage. Conclusies en aanbevelingen overgenomen	
Best	22 juni 2020	Aanbevelingen overgenomen en college opgedragen uitwerking te geven aan aanbevelingen 1,2,4 en 5.	
Gemert-Bakel	9 juli 2020	Aanbevelingen overgenomen en college opgedragen uitwerking te geven aan aanbevelingen 1,2,4 en 5.	
Geldrop-Mierlo	2 juni 2020	Behandeld in raadscommissie. Akkoord met de aanbevelingen.	
Nuenen c.s.	mei 2020	Akkoord met de aanbevelingen	
Laarbeek		Akkoord met de aanbevelingen	
Son en Breugel	11 juni	Akkoord met de aanbevelingen	
Veldhoven	7 juli 2020	Alle aanbevelingen overgenomen.	
Waalre	7 juli 2020	Alle aanbevelingen overgenomen en college opdracht gegeven uitvoering te geven aan 1, 3, 4 en 5	

DRAAIEN AAN DE KNOP VAN DE ODZOB

Onderzoek
Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant

Maart 2020

REKENKAMERCOMMISSIES

INHOUDSOPGAVE

1.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	3
1.1	Conclusies	3
1.2	Aanbevelingen	3
2	PROBLEEMSTELLING	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Probleemstelling	5
3	BEVINDINGEN	6
3.1	Wat doet de ODZOB, wat zijn de kaders en doelen?	6
3.2	Wat kost het en wat levert het op?	8
3.3	Wat zijn arrangementen die gemeenten afnemen en motieven?	9
3.4	Sturing door regiogemeenten	9
3.5	Toekomstige opgaven voor ODZOB	10
4	AANPAK	12
5	CONCEPTRAADSBESLUIT	12
BIJLAGE		
	Rapportage TwynstraGudde	13

COLOFON

Maart 2020

Werkgroep met de voorzitter Mevr. S. van Breugel
rekenkamercommissies Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel,
Laarbeek, Nuenen, Son en Breugel, Veldhoven, Waalre

S. van Breugel voorzitter Geldrop-Mierlo, Son en Breugel
W. Hartmann voorzitter Eindhoven
J. van den Heuvel, voorzitter Best, Veldhoven en Waalre
H. Vereijken vicevoorzitter Nuenen
J. Verhoeven voorzitter Laarbeek, Gemert-Bakel
T. van den Biggelaar secretaris/onderzoeker Eindhoven

1. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

1.1 CONCLUSIES

De doelmatigheid en doeltreffendheid van de ODZOB geeft een wisselend beeld.

1. De ODZOB voert de verplichte- en verzoektaken grotendeels naar tevredenheid van de gemeenten uit. Minder tevredenheid bestaat over de collectieve taken.
2. De gemeenten sturen bij op de uitvoering van werkprogramma's door de ODZOB. Bijsturing varieert van overleg tot een klacht.
3. De kaderstelling door de gemeenteraden en de colleges is gebrekkig.
4. Wat de ODZOB inzet bijdraagt aan de gemeentelijke en regionale beleidsdoelen en aan de beoogde maatschappelijke effecten is niet duidelijk.
5. Verantwoording over de uitvoering van de collectieve taken is onvoldoende.
6. De ODZOB verricht voor veel gemeenten meer verzoektaken.
7. De kosten van de verplichte en verzoektaken zijn inzichtelijk. Kosten van de collectieve taken zijn minder inzichtelijk. In de begroting ODZOB 2020 staan voor collectieve taken een bedrag van € 1.222.145 en voor verplichte en verzoektaken € 20.271.714. De kosten voor de ODZOB stijgen.
8. Doelstellingen, de financiële en inhoudelijke kaders en de uitwerking worden niet periodiek geëvalueerd.

9. De ODZOB en de gemeenten hebben verschillende opvattingen over de rol en de taakinvulling bij toekomstige opgaven als de Omgevingswet, de energietransitie en transitie veehouderij. Deze opgaven zullen een grote impact op de fysieke leef omgeving hebben.

10. De gemeentelijke rollen van opdrachtgever en eigenaar lopen op dit moment te veel door elkaar.

1.2 AANBEVELINGEN

Onderstaande aanbevelingen zijn beknopt. In het kader staat de toelichting.

De rekenkamercommissie beveelt aan:

Aan de gemeenteraden:

1. **Vraag als raad aan het college een notitie over de ODZOB, waarbij de positie en rol van de raad wordt verduidelijkt.**

- o De Gemeenschappelijke Regeling ODZOB is een collegeregeling.
- o Gelet daarop is het primair het college, dat aangesproken moet worden over ODZOB zaken.
- o De onduidelijkheid en onwetendheid bij enkele raden leidt nogal eens tot onjuiste beeldvorming.
- o Betrek daarbij ook de mogelijkheden die de aangekondigde wijziging Wet Gemeenschappelijke Regelingen geeft.

2. Gebruik als raad de bestaande mogelijkheden om geïnformeerd te worden en op de geëigende momenten invloed uit te oefenen.

- o Bij zienswijzen krijgen vooral de financiën aandacht en wordt nauwelijks ingegaan op de bijdrage van de ODZOB aan de realisatie van gemeentelijke doelen en het maatschappelijke effect.
- o Raadsleden hebben behoefte aan een op de gemeente toegesneden zienswijze, waarbij niet alleen de financiën, maar ook de bijdrage van de ODZOB aan de gemeentelijke doelrealisatie een plek krijgen.

Aan colleges:

3. Maak als (samenwerkende) colleges van B&W en in overleg met de provincie duidelijk voor welke gemeentelijke en regionale opgaven en doelstellingen een bijdrage van de ODZOB gevraagd wordt en verzoek de ODZOB daarop te reageren in haar aanbod van activiteiten.

- o Op die wijze wordt expliciet zichtbaar hoe de ODZOB bijdraagt aan de realisatie van de gemeentelijke en regionale doelen en de maatschappelijke effecten.
- o Colleges vervullen daarmee hun rol als opdrachtgever duidelijk.
- o De betekenis van de ODZOB voor de gemeenten wordt daarmee goed zichtbaar.
- o Het is van belang daarbij ook uitdrukkelijk in te gaan op de zogenaamde 'collectieve taken', gelet op de bij de gemeenten bestaande onduidelijkheid daarover.

4. Verbeter het samenspel tussen gemeenten en ODZOB.

- o De uitvoering van aanbeveling 3 draagt hier o.a. aan bij.
- o De gemeentelijke rollen van opdrachtgever en eigenaar richting ODZOB te verduidelijken en daarover expliciet afspraken te maken.
- o Een 'papieren overload' vanuit de ODZOB te voorkomen, en op de doelgroepen afgestemde informatie te verstrekken, waarbij een stevige koppeling wordt gemaakt tussen gemeentelijke/ regionale doelen en ODZOB activiteiten.
- o Een voorstel, waarmee inzicht wordt gegeven hoe doelmatigheidsvoordelen kunnen worden gehaald als gekozen wordt voor meer uniformiteit en minder maatwerk.
- o Betrek daarbij ook de opzet en de invulling van het 'Opdrachtgeversplatform' en een bemensing van medewerkers met een duidelijk mandaat.

5. Maak als gemeenten en ODZOB afspraken over de wijze, waarop de monitoring en evaluatie wordt vormgegeven en de wijze waarop de resultaten hiervan worden gecommuniceerd.

- o Het periodiek terug kijken of de doelen worden gehaald kan belangrijke bouwstenen opleveren voor bijstelling van de inhoud van het werk, de planning, kosten en communicatie. En als geheel de (tussen)rapportages over doelmatig- en doeltreffendheid.
- o Het delen van een dergelijke evaluatie en overleg daarover kan bijdragen aan de verbetering van het samenspel.
- o Met een dergelijke reflectie is de actualiteit van de samenwerking gediend.

2. PROBLEEMSTELLING

2.1 INLEIDING

Een veilige, gezonde leefomgeving is van belang. Daarnaast ambieert Zuidoost-Brabant aantrekkelijk te zijn voor bedrijven. De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) heeft een divers werkterrein. In het stedelijk gebied is een grotere gezondheidsdruk, in de landelijke gebieden spelen meer kwesties rondom de veehouderijen. De ODZOB heeft belangrijke taken in de milieuvergunning, toezicht en handhaving. De ODZOB is een uitvoeringsorganisatie die werkt aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (geluid, lucht, bodem, water) voor de inwoners en bedrijven.

Steeds meer werken gemeenten samen, vrijwillig of (wettelijk) verplicht. De ODZOB is een verplichte Gemeenschappelijke Regeling (GR) van het samenwerkingsverband van 21 gemeenten van Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant.

De gemeenten hebben een bestuurlijk en financieel belang en zijn daarmee eigenaar en opdrachtgever van de ODZOB. Gemeenten besteden vergunning-, toezicht- en handhavingstaken uit aan de ODZOB. 30% van deze taken zijn landelijk verplicht (de basistaken), andere ODZOBtaken zijn op verzoek van gemeenten. De gemeenten kunnen individueel of op collectief verzoek taken laten uitvoeren door de ODZOB. De ODZOB voert de taken uit, maar de gemeenten blijven, naast de provincie, verantwoordelijk voor de uitbestede vergunning-, toezicht- en handhavingstaken. De provincie houdt toezicht op de Omgevingsdiensten van Noord-Brabant.

Voor gemeenteraden is het lastig om zicht en grip te houden op (uitvoerings)organisaties.

Gemeenteraden worstelen al langer met de vragen hoe de gemeenschappelijke doelen doeltreffend en doelmatig gerealiseerd kunnen worden en hoe de democratische controle te borgen. Dit is belangrijk voor de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

De kosten van de ODZOB stijgen en er leven vragen bij raadsleden over de bedrijfsvoering. Ook omdat de Omgevingswet en de energietransitie verstrekkende gevolgen heeft voor gemeentebesturen en de ODZOB besluiten de rekenkamer(commissie)s een onderzoek te starten naar de ODZOB met het doel om de betreffende gemeenteraden inzicht te geven in de doeltreffendheid en doelmatigheid van de ODZOB en aanbevelingen te doen ter verbetering.

2.2 PROBLEEMSTELLING

De centrale vraag is:

Wat is de doeltreffendheid en doelmatigheid van de ODZOB?

En meer specifiek:

- Wat doet de ODZOB, wat zijn kaders en doelen?
- Wat kost het de regiogemeenten, wat levert het de regiogemeenten op?
- Wat zijn verschillende arrangementen die de regiogemeenten afnemen, wat zijn motieven?
- Hoe geven de regiogemeenten sturing aan de ODZOB?
- Wat zijn toekomstige opgaven voor de ODZOB?

In het vervolg lichten we de bevindingen nader toe.

3. BEVINDINGEN

3.1 WAT DOET DE ODZOB, WAT ZIJN KADERS EN DOELEN?

Taken

De ODZOB is een verplichte gemeenschappelijke regeling die voor de deelnemende gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant en de provincie omgevingsrechtstaken uitvoert. Dit zijn verplichte basis milieutaken als vergunningverlening, toezicht en handhaving. En op verzoek van gemeenten taken als bodemadvies, welstand, beleidstaken en externe veiligheid. Daarnaast werkt de ODZOB uit het collectieve budget aan o.a. elkaar ontmoeten en verbinden op regionaal, provinciaal of landelijke schaal.

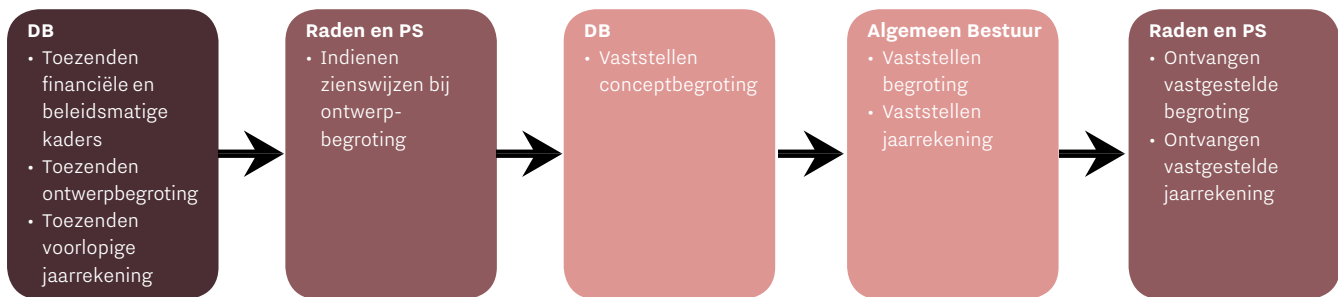
Basistaken (verplicht) zoals	Verzoektaken(vrijwillig) zoals	Collectieve taken (uit collectief budget)
- Melding activiteitenbesluit basis	- Advies opstellen beleid m.b.t. inrichtingen	- Ontmoeten en verbinden
- Vergunningaanvraag activiteit milieu	- Bouwtaken	- Basis ondersteunen op kwaliteit
- Controle milieu	- Inrichtingen als horeca, etc.	- Volgen nieuwe ontwikkelingen
- Zienswijze en bezwaar behandelen	- Welstand	- Invulling structurele taken die niet aan één opdrachtgever zijn toe te rekenen
	- Duurzaamheid	
	- Bodemadviestaken	
	- Externe veiligheid	

Figuur 1 Beschrijving basis-, verzoek- en collectieve taken

Kaders

Jaarlijks worden in de Planning&Controlcyclus afspraken vastgelegd over de kaders. Het dagelijks bestuur (DB) van de ODZOB stuurt de beleidsmatige en financiële kaders, de voorlopige begroting en de voorlopige jaarrekening aan de raden en aan de Provinciale Staten met het verzoek om zienswijzen op de begroting. Schematisch ziet het vaststellen van de kaders door de raden en de Provinciale Staten er uit als volgt:

Figuur 2: P&C-cyclus ODZOB

De gemeenten en ODZOB werken de begroting uit in jaarlijkse werkprogramma's met de verplichte basistaken, de verzoek- en collectieve taken. De ODZOB werkprogrammataken voor komend jaar zijn concreet en specifiek.

Wat de uitvoering van de taken bijdraagt aan het verbeteren van de fysieke leefomgeving is minder duidelijk. Om dit beter te koppelen overlegt recentelijk de ODZOB met enkele gemeenten.

De gemeenten ontvangen geen terugkoppeling over de resultaten en effecten van de collectieve taken. Ook de aanpak van collectieve taken is een aandachtspunt waar de ODZOB met gemeenten sinds medio '19 aan werkt.

Gemeenten hebben recentelijk eigen VTH beleid vastgesteld of geactualiseerd. Een gemeente staat onder interbestuurlijk toezicht. De koppeling tussen gemeentelijk beleid en inhoudelijke kaders voor de ODZOB is beperkt.

Volgens de wet moeten gemeenten ook regionaal vastleggen welke kwaliteits- en ambitieniveau geldt voor de milieuvergunning, toezicht en handhaving. Dit ligt vast in de Regionale Operationele Kaders ('18/'19). Deze kaders zijn uitgewerkt in het Regionaal Operationeel Kader Vergunningverlening (ROK-VV) en in Toezicht en Handhaving (ROK-TH).

In de rekenkamergesprekken leggen wethouders, ambtenaren en raadsleden beperkt een link met de regionale en lokale kaders. Deze kaders zijn recentelijk vastgesteld. Evaluaties zijn nog niet uitgevoerd.

Raden dienen beperkt zienswijzen in. De zienswijzen zijn vooral financieel van aard. Wat de ODZOB bijdraagt aan de gemeentelijke beleidsdoelen komt niet aan bod.

Doelen ODZOB

Doelen in de GR¹

'Taken uitvoeren op het gebied van het omgevingsrecht. De ODZOB moet een bijdragen leveren aan het realiseren en borgen van de door deelnemers aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving'.

Doel in de kadernota²

'De ODZOB heeft als 'strategisch partner en als uitvoeringsorganisatie meerwaarde door onze deelnemers te ontlasten, onze brede kennis en onafhankelijke positie centraal te stellen, vanuit een dienstverlenende houding te werken, alert te zijn op politiek gevoelige dossiers en lokale verhouding en vanuit mogelijkheden te denken en het helpen realiseren van initiatieven'.

Doel in het concernplan³

'De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast'.

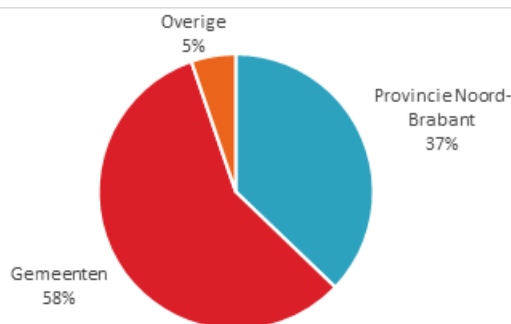
1. *Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, artikel 2 lid 3*
2. *Kadernota begroting ODZOB 2020*
3. *Concernplan ODZOB 2019-2022*

3.2 WAT KOST HET EN WAT LEVERT HET OP?

De gemeenten leveren een verschillende financiële bijdrage aan de ODZOB. Dit is afhankelijk van de verzoektaken. De arrangementen in de verzoektaken bepalen samen met de omvang van het inrichtingenbestand en de lokale VTH beleidspunten de kosten voor iedere gemeente. De kostprijs voor een basis- en verzoektaak is gedetailleerd uitgewerkt in de werkprogramma's. Voor de meeste gemeenten zijn de kosten voor ODZOB de afgelopen jaren toegenomen.

De ODZOB begroting 2020 heeft een totaal bedrag voor de basistaken € 6.582.468 en verzoektaken € 13.689.246 en voor de collectieve taken een totaal bedrag van € 1.222.145

Basistaken	€ 6.582.468
Verzoektaken	€ 13.689.246
Collectieve taken	€ 1.222.145

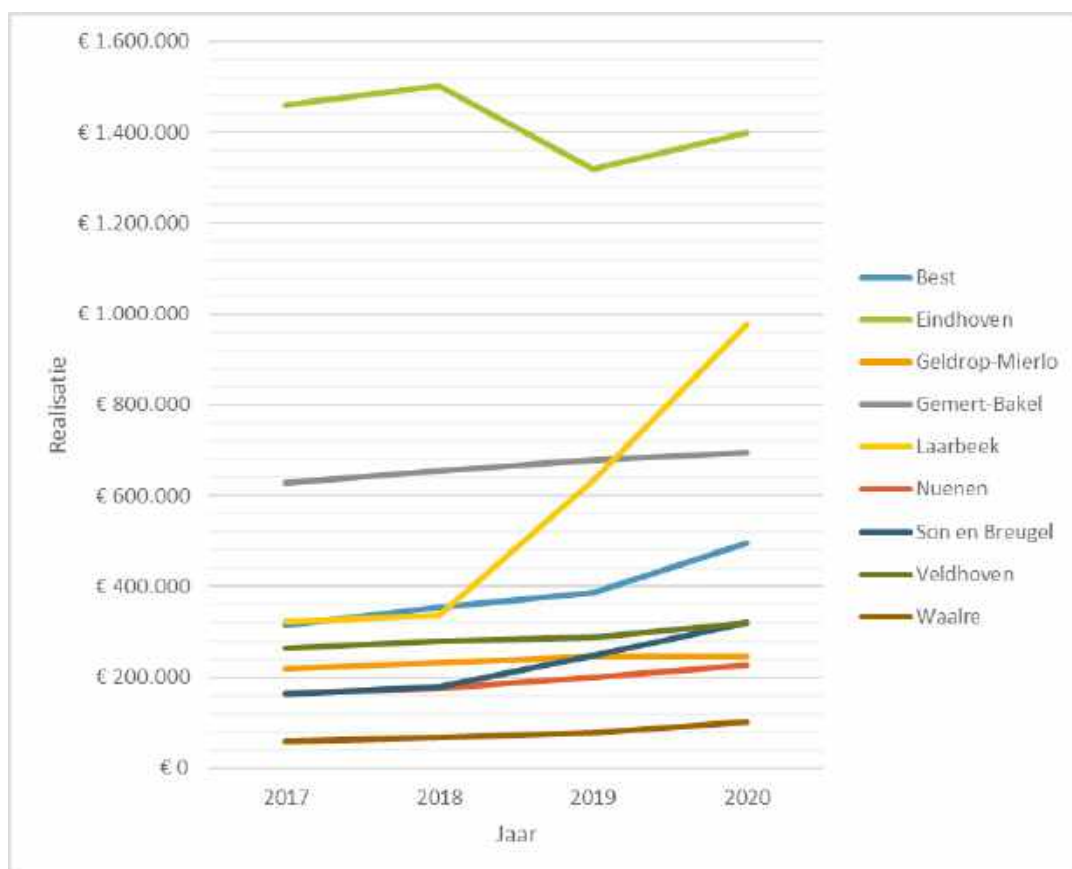

Figuur 3: Realisatie ODZOB 2018

De provincie levert de grootste financiële bijdrage (37%). Andere middelen komen van gemeenten buiten de regio, subsidies Rijk/Omgevingsdienst NL en andere omgevingsdiensten.

Voor de meeste gemeenten stijgen de kosten voor de ODZOB jaarlijks door o.m. de toename van de taken die de ODZOB voor de gemeenten uitvoert. Gemeenten kiezen hoeveel taken ze door de ODZOB laten uitvoeren. Zo neemt Laarbeek meer verzoektaken af (toezicht en handhaving).

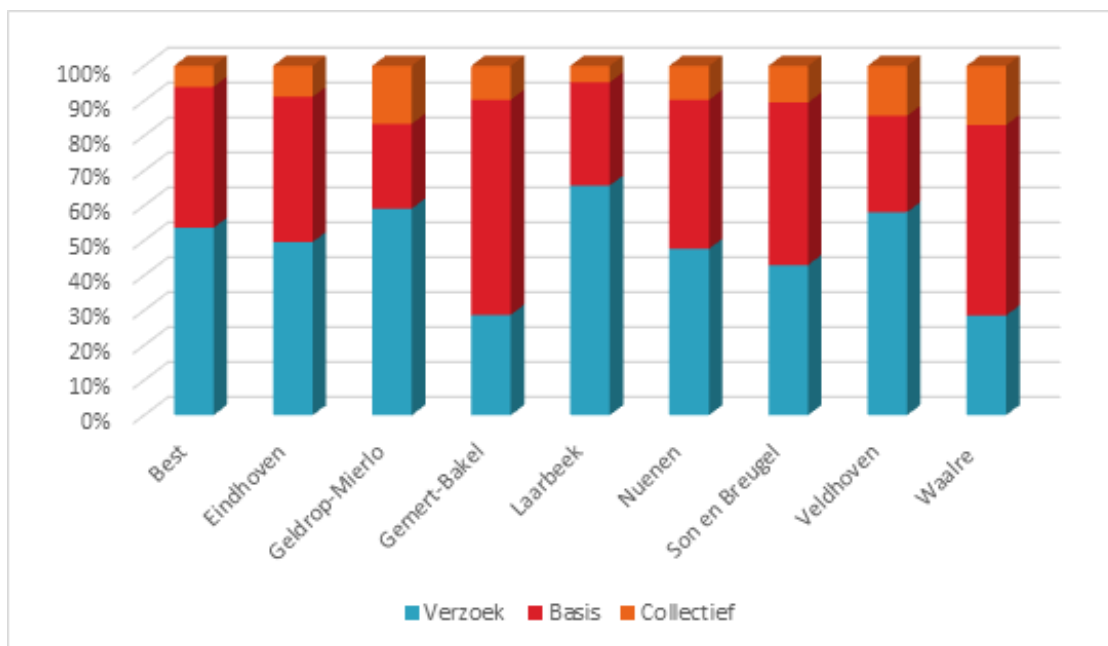
De ODZOB levert omgevingsrechttaken op. Wat de ODZOB inzet bijdraagt aan de realisatie van gemeentelijke en regionale beleidsdoelen is niet duidelijk.

Figuur 4: Ontwikkeling realisatie ODZOB 2017-2020

3.3 WAT ZIJN ARRANGEMENTEN DIE GEMEENTEN AFNEMEN EN MOTIEVEN?

De hoeveelheid taken (verplichte en verzoek) voor de ODZOB stijgt jaarlijks. Kleinere gemeenten besteden meer taken uit aan de ODZOB omdat ze niet de expertise en/of de capaciteit hebben om taken zelf uit te voeren. Niet alle gemeenten maken een bewuste keuze over de taken die ze de ODZOB laten verrichten of zelf uitvoeren. Veelal worden jaarlijkse werkprogramma's gebaseerd op die van voorgaande jaren. Een enkele gemeente is 'regiegemeente': de ODZOB voert veel taken uit en de gemeente voert de regie.

Figuur 5: Verhouding basis-, verzoek- en collectieve taken in begroting 2020

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen van de ODZOB is hoger dan de afgesproken streefwaarde van € 1,2 miljoen. De ODZOB heeft daarom een terugbetaling gedaan aan gemeenten en provincie. Sinds 2016 drie keer. De ODZOB slaagt er in de taken uit te voeren binnen het budget van de deelnemers.

De totale kosten per directe fte van de ODZOB blijken vergelijkbaar met de gemiddelde kosten van andere omgevingsdiensten.

De voorbereiding op de Omgevingswet en de benodigde middelen worden in maart 2020 besproken.

3.4 STURING DOOR REGIOGEMEENTEN

De intergemeentelijke samenwerking in een Gemeenschappelijke Regeling is complex. De colleges van de deelnemende gemeenten en de Gedeputeerde Staten van de provincie zijn tegelijkertijd eigenaar en opdrachtgever van de ODZOB.

Eigenaar

De gemeenten vormen met ieder een wethouder/ burgemeester met een gedeputeerde het Algemeen Bestuur (AB). Het AB is verantwoordelijk voor de continuïteit, de kwaliteit en het financieel beheer van de ODZOB. Uit hun midden kiest het AB het Dagelijks Bestuur (DB).

Opdrachtgever

De deelnemende colleges zijn individueel en gezamenlijk opdrachtgever. Daarbij stuurt het college op de levering van de afgesproken diensten binnen de afgesproken prijs. Elke deelnemer maakt jaarlijks in het werkprogramma afzonderlijk afspraken met de ODZOB over de uit te voeren taken.

College en ambtenaren

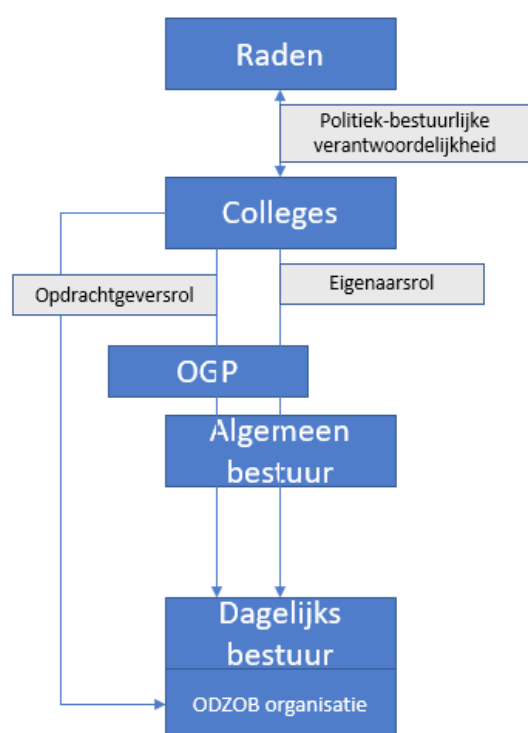
Colleges zijn eindverantwoordelijk voor de VTH taken. Het college legt verantwoording af aan de gemeenteraad.

Verantwoordelijke ambtenaren bespreken in het Opdrachtgeversplatform (OGP) de ODZOB ontwikkelingen. Er zijn veel verschillende subwerkgroepen. Het OGP werkt als een voorportaal van het DB en AB. Het OGP geeft invulling aan de eigenaarsrol. Er is ook overleg tussen accounthouders van gemeenten en ODZOB. Er zit veel ambtelijke capaciteit in.

Het sturen en toezichhouden door de opdrachtgever en eigenaar zijn net als bij andere Gemeenschappelijke Regelingen minder strak gescheiden. De eigenaar richt zich op de continuïteit van de ODZOB. De opdrachtgever richt zich op een efficiënte taakuitvoering. Deze rollen zijn beide van belang. Het is nodig dat colleges individueel en in samenwerking expliciet afstemmen hoe deze rollen te borgen. Dit gebeurt nu onvoldoende.

Gemeenteraad

De raden stellen kaders en kunnen zienswijzen indienen op de ontwerpbegroting. De invloed van de raad is indirect. De gemeenteraad kan het college aanspreken op de rol van opdrachtgever en eigenaar. Raden dienen beperkt zienswijzen in. Deze zijn vooral financieel van aard en gaan weinig over de bijdrage aan de beleidsdoelen. De raden staan op afstand, hebben weinig grip, maar waarderen dat wisselend. Er zijn raden die de ODZOB een uitvoeringstaak van het college vinden. Andere raden willen meer weten wat de ODZOB doet en voor de gemeente kan betekenen.

Figuur 6: Governancestructuur in werking

Opdrachtgever-opdrachtnemer

Uit de rekenkamergesprekken met de ODZOB en de regiogemeenten blijkt dat de relatie opdrachtgever – opdrachtnemer verbetering vraagt. Niet alle wet-houders ervaren voldoende invloed bij de AB vergaderingen (als een van de 22 deelnemers). Bestuurders melden een ‘papieren overload’ aan stukken. Dit vergt veel tijd. Gemeenten zijn onvoldoende in staat om gezamenlijk een heldere opdracht aan ODZOB te verstrekken over de uitwerking van gezamenlijke opgaven. Gemeenten hebben onvoldoende grip op de sturing op de collectieve taken en de grote toekomstige opgaven. Niet altijd is duidelijk wat de opdrachtgever wil. De opdrachtnemer dient dan aan te dringen op een heldere vraag. Uit de case ‘bestuursopdracht Omgevingswet’ blijkt verschil van opvatting tussen de gemeenten en ODZOB over de invulling van voorbereidingstaken op de Omgevingswet.

3.5 TOEKOMSTIGE OPGAVEN VOOR ODZOB

Belangrijke externe ontwikkelingen voor de ODZOB zijn de komst van de Omgevingswet, de energietransitie en de overdracht van bodemtaken van de provincie naar gemeenten. Ook vinden de regiogemeenten kwesties als gevaarlijke stoffen, transitie veehouderij en gezonde stedelijke ontwikkeling van belang.

De impact van deze ontwikkelingen op de fysieke leefomgeving is groot. Dit vraagt om goed samenspel tussen raden en colleges en tussen gemeenten en ODZOB. Voor gemeenten betekent dit: helder uitgesproken verwachtingen, heldere opdrachten en een expliciete koppeling met beoogde maatschappelijke effecten. Zo kan de samenwerking tussen de regiogemeenten en ODZOB in deze grote, complexe opgaven optimaal zijn.

Urgente interne ODZOB opgaven zijn volgens de meeste gemeenten het versterken van de roluiding van ODZOB als uitvoeringsorganisatie en de herijking van de collectieve taken. Daarnaast zien gemeenten een meer doelmatige werkwijze van de ODZOB als belangrijke opgave. Het aantal deelnemers en de vergaderstukken belemmert de snelheid van besluitvorming. Gemeenten missen een uniforme werkwijze. Een samenwerkingsvisie met formats, werkafspraken en heldere indicatoren is nodig.

Omgevingswet

De gemeenten zien voor de ODZOB een ondersteunende rol. De regiogemeenten vinden dat ze de ODZOB moeten vragen om ondersteuning op de Omgevingswet. De ODZOB kan voor de gemeenten belangrijke efficiëncyslagen maken bij de gevolgen van de overheveling van de landelijke 'bruidsschat'taken naar de gemeenten.

Energietransitie

De Metropool Regio Eindhoven ontwikkelt de regionale energiestrategie. De ODZOB ondersteunt dit proces faciliterend.

Bodemtaken van provincie naar gemeenten

De bodemtaken van de provincie worden met de Omgevingswet overgedragen naar de gemeenten. De ODZOB voert nu de provinciale taken uit. Uit de rekenkamergesprekken blijkt dat bodemkennis bij de kleinere gemeenten over de jaren verdwenen is. Er is ook onvoldoende inzicht in de financiële consequenties van de overheveling van bodemtaken naar gemeenten. Hoewel de regiogemeenten de ODZOB hierin belangrijk vinden is er is nog geen eenduidig beeld welke rol de ODZOB krijgt.

Gevaarlijke stoffen

Ook voor de PFAS en stikstofproblemen kan de ODZOB een rol van betekenis spelen volgens de gemeenten. Wat de gemeenten hierin verwachten van de ODZOB is niet helder.

Transitie veehouderij

Voor gemeenten met een grote agrarische sector zijn de ambities en belangen groter dan de meer stedelijke georiënteerde gemeenten.

Gezonde stedelijke ontwikkeling

Half december 2019 is de overeenkomst gesloten om het meetnet Aires regionaal in te zetten om de luchtkwaliteit en de gezondheidseffecten in de steeds meer verdichtende regio in kaart te brengen. Dit op initiatief van Eindhoven.

Opdrachtgever-opdrachtnemer

Hoewel de gemeenten en de ODZOB bovenstaande thema's als belangrijke opgaven voor de ODZOB zien, is er geen duidelijk en expliciet beeld over de rol, functie en opdracht voor de ODZOB hierin. Leden van het AB beogen eerst zelf regie te voeren op de route en willen de ODZOB hier vervolgens op aanhaken als bron van kennis en capaciteit. De ODZOB onderstreept de urgentie door de opgaven te agenderen en gaat daarbij verder dan een klassieke uitvoeringsorganisatie voor VTH taken. De case Omgevingswet is aanleiding om gesprekken over rol en positiebepaling van de ODZOB meer te voeren.

4. AANPAK

De ODZOB is een gemeenschappelijke regeling (GR), gevormd door de gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant. De rekenkamercommissie Eindhoven heeft de betreffende rekenkamers benaderd om deel te nemen aan het onderzoek. De rekenkamercommissie verricht dit onderzoek samen met Best, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen c.a., Son en Breugel, Veldhoven en Waalre.

Het onderzoek richt zich op de doelen, kaders, kosten en doelmatig- en doeltreffendheid van het beleid ten aanzien van de ODZOB en de governance door de betrokken gemeenten in de periode van 2017 tot aan de begroting 2020. Het onderzoek vindt plaats vanaf sept '19 tot en met februari '20.

De werkgroep van de rekenkamercommissies selecteert TwynstraGudde voor het veldonderzoek. Het onderzoek is verricht door documentanalyse en interviews met de betreffende raden, ambtelijk en bestuurlijke verantwoordelijken en met medewerkers en directie van de ODZOB. Het feitenrelaas is gecontroleerd op onjuistheden. De bestuurlijke reactie volgt separaat.

5. CONCEPTRAADSBESLUIT

De rekenkamercommissie stelt de raad voor om het college op te dragen⁴:

- Uitvoering te geven aan de aanbevelingen 1, 3, 4 en 5 gericht aan het college;
- Met de ODZOB binnen 3 maanden een plan van aanpak op te stellen om het samenspel met de ODZOB te verbeteren met daarbij centraal de maatschappelijke opgaven, de toegevoegde waarde van de ODZOB aan de beoogde maatschappelijke effecten, met afspraken over bijbehorende sturing, ijkpunten, monitoring en evaluatie;
- De raad hierover halfjaarlijks te informeren.

4. De gemeenteraden kunnen individueel raadsbesluiten nemen. Voorkeur heeft om de besluiten daarnaast in gezamenlijkheid in het AB te nemen.

BIJLAGE

RAPPORTAGE TWYNSTRAGUDDE

Twynstra Gudde

Onderzoek Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

*Rekenkamercommissies Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel,
Laarbeek, Nuenen, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre*

Rapport

maart 2020

Martijn Baart
Thijs Boertien
Roel Lauwerier

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Vraagstelling	2
1.2.1 Centrale onderzoeksvraag en deelvragen	2
1.2.2 Normenkader	3
1.3 Aanpak	3
1.4 Leeswijzer	4
2. Wat doet de ODZOB, wat zijn kaders en doelen?	5
2.1 Beschrijving en analyse	5
2.2 Toetsing op de normen	9
3. Hoeveel kost het en wat levert het op?	11
3.1 Beschrijving en analyse	11
3.2 Toetsing op de normen	16
4. Hoe geven de regiogemeenten sturing aan ODZOB?	19
4.1 Beschrijving en analyse	19
4.2 Toetsing op de normen	26
5. Wat zijn de toekomstige opgaven voor de ODZOB?	28
5.1 Beschrijving en analyse	28
5.2 Toetsing op de normen	31
6. Conclusies	32
6.1 Hoofdconclusie	32
Bijlage I. Factsheet per gemeente	35
Bijlage II. Overzicht geïnterviewden	53
Bijlage III. Bronnenoverzicht	54

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Naast een verbreding en verdieping van het takenpakket van gemeenten, is de regionalisering van het lokale bestuur een actuele trend in gemeenteland. Publieke opgaven worden steeds vaker in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden opgepakt. De ene keer is dat ingegeven door lokale overwegingen, zoals bij strategische samenwerking ter versterking van de sociaaleconomische profilering en structuur van de regio. De andere keer is de samenwerking ingegeven door (verandering van) wetgeving, zoals in het geval van de omgevingsdiensten als de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is als uitvoeringsorganisatie op het gebied van de fysieke leefomgeving werkzaam voor de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten. Na onder andere de vuurwerkramp in Enschede en de cafébrand in Volendam zijn er 29 omgevingsdiensten opgericht. ODZOB is op 1 juni 2013 ontstaan. Medewerkers uit gemeenten, provincie en de SRE Milieudienst zijn in dat jaar overgegaan naar de nieuwe organisatie.

De ODZOB voert sinds 2013, na de vaststelling van de Gemeenschappelijke Regeling (GR), in opdracht van gemeenten en de provincie de basis vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) milieutaken uit. De kern van de activiteiten omvat VTH-taken op de thema's groene wetten, geluid, bodemsanering, civiele luchthaven, vuurwerk, toezicht op zwembadwater/zwembaden, ontgrondingen, grondwater, Wabo en het omgevingsrecht. De taken vallen uiteen in **basistaken** (verplichte afname, wettelijke taken), **verzoektaken** (vrijwillige afname) en **collectieve taken** (stimuleren van ontmoeting, kennisdeling en innovatie). Gemeenten en andere overheidsinstellingen kunnen bij de ODZOB terecht voor bijvoorbeeld vergunningaanvragen op milieugebied. Daarnaast voert de ODZOB in opdracht van gemeenten en provincie toezicht en handhaving uit door te controleren of bedrijven voldoen aan de actuele wet- en regelgeving en aan vergunningsvoorwaarden. Tot slot adviseert de ODZOB op verschillende vlakken van de fysieke leefomgeving/milieuthema's om risico's te beperken en de leefbaarheid te vergroten.

Figuur 1. Regio Zuidoost-Brabant (bron: website ODZOB)

Het landsdekkende netwerk van omgevingsdiensten bestaat nu ruim vijf jaar. In korte tijd is veel kennis, ervaring en expertise van gemeenten, provincies en regionale milieudiensten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) 'verhuisd' naar deze regionale uitvoeringsdiensten. In het licht van een bredere discussie over Gemeenschappelijke Regelingen¹, kampen ook omgevingsdiensten met problemen op het gebied van democratische legitimiteit, financiële gezondheid, en doelmatigheid en doeltreffendheid. Het VTH-stelsel is immers een complexe combinatie van diverse takenpakketten, botsende belangen, en verschillende overheden en samenwerkingspartners. Daarnaast zorgt de komst van de Omgevingswet en de energietransitie voor een nieuwe opgave waardoor er ook in de komende jaren veel van omgevingsdiensten en de deelnemende gemeenten en provincies zal worden gevraagd.

De taken die een omgevingsdienst als ODZOB in samenwerking met andere GR'en zoals de wettelijk voorgeschreven organen als de Veiligheidsregio en de GGD uitvoert, moeten ervoor zorgen dat bedrijvigheid en initiatieven mogelijk zijn op een manier die veilig en verantwoord is voor de fysieke leefomgeving. Gemeenten kunnen als opdrachtgever en eigenaar zelf keuzes maken in de omvang van het takenpakket van de omgevingsdienst (alleen voor zover dit geen betrekking heeft op het verplichte takenpakket) en hoe de omgevingsdienst werkt en samenwerkt met de gemeenten. Het zijn keuzes die hun grondslag vinden in lokaal én regionaal beleid. Dit maakt de ODZOB niet alleen relevant voor het college, maar ook voor de raad.

Ingegeven door voornoemde ontwikkelingen, beogen de rekenkamercommissies van de gemeenten Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre de aan de ODZOB gelieerde gemeenteraden inzicht te geven in de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de ODZOB en aanbevelingen te doen ter verbetering.

1.2 Vraagstelling

1.2.1 Centrale onderzoeksvraag en deelvragen

Dit onderzoek heeft ten doel de betreffende gemeenteraden inzicht te geven in de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de ODZOB. De centrale onderzoeksvraag luidt dan ook als volgt.

Wat is de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de ODZOB?

Voor dit onderzoek zijn daarbij de volgende (deel)vragen geformuleerd:

1. Wat doet de ODZOB, wat zijn kaders en doelen?
2. Hoeveel kost het de regiogemeenten, wat levert het de regiogemeenten op?
3. Wat zijn verschillende arrangementen die de regiogemeenten afnemen, wat zijn motieven?
4. Hoe geven de regiogemeenten sturing aan de ODZOB?
5. Wat zijn toekomstige opgaven voor de ODZOB?

Op basis van de centrale onderzoeksvraag en de deelvragen is een normenkader opgesteld. In het rapport worden de onderzoeksvragen beantwoord aan de hand van het opgestelde normenkader.

Het onderzoek richt zich op de periode van 2017 tot aan de begroting 2020 alsook op de gemeenten van de betrokken rekenkamercommissies.

---

¹ O.a. Rapport: Democratische legitimiteit bij interbestuurlijke samenwerking, Berenschot, 21-12-2018

1.2.2 Normenkader

Om de geformuleerde hoofd- en deelvragen te kunnen beantwoorden, wordt onderstaand normenkader gehanteerd. Dit normenkader omvat de verschillende normen met betrekking tot kaderstelling, doeltreffendheid, kosten, en doelmatigheid en sturing. Het normenkader is opgesteld door TwynstraGudde in samenspraak met de rekenkamercommissies. In het normenkader wordt aangegeven in welk hoofdstuk de desbetreffende normen terugkomen. Voor de vraag 'wat zijn de toekomstige opgaven voor de ODZOB', is geen norm opgesteld. Deze vraag is vooral beschrijvend van aard en komt terug in hoofdstuk 5.

Aspect	Normen
Kaderstelling (hoofdstuk 2)	De raden hebben vastgesteld welke kaders gelden ten aanzien van de ODZOB. In de kaders worden duidelijke doelen geformuleerd die de ODZOB moet realiseren. Met de kaders worden op eenduidige wijze uitgangspunten vastgelegd voor de wijze waarop de sturing, de beheersing, de verantwoording en het toezicht ten aanzien van de ODZOB worden geborgd (met name hoofdstuk 4). Het kader en de werking daarvan worden periodiek geëvalueerd waarna bespreking van de evaluatie in de raad plaatsvindt.
Doeltreffendheid (hoofdstuk 3)	De vastgestelde doelen worden gerealiseerd. Afwijkingen van de beoogde doelrealisatie worden geëxpliciteerd en toegelicht.
Kosten en doelmatigheid (hoofdstuk 3)	Op duidelijke wijze worden tijdig de kosten van de ODZOB per gemeente en op het totaal begroot. Deze kosten zijn op inzichtelijke wijze onderbouwd zodat raden kunnen zien wat de kosten zijn van de af te nemen producten/arrangementen. De gerealiseerde kosten worden tijdig en op een duidelijke wijze verantwoord. Afwijkingen van de begroting worden expliciet gemaakt en onderbouwd. De gerealiseerde kosten zijn evenredig aan de doelrealisatie. De doelmatigheid van de organisatie van de ODZOB wordt periodiek geëvalueerd. De evaluatie wordt aangeboden aan de raden.
Sturing (hoofdstuk 4)	De vastgestelde uitgangspunten ten aanzien van sturing, verantwoording en toezicht worden geheel en consistent toegepast.

Figuur 2. Normenkader

1.3 Aanpak

Wij hebben ons eerst een beeld gevormd van de relatie tussen de gemeenten en de ODZOB door middel van documentenstudie. In dit kader zijn begrotingen, dienstverleningsovereenkomsten, correspondentie, eerdere onderzoeken, raadsvoorstellen, werkprogramma's, zienswijzen, beleidsdocumenten en overige documentatie bestudeerd. De feitelijke situatie op basis van de documentenstudie is vervolgens geverifieerd in gespreksrondes, waardoor de analyse is aangevuld met ervaringen en beelden van de betrokken portefeuillehouders, raadsleden en medewerkers van de betreffende gemeenten. Daarnaast is met de directie, de voorzitter van het (dagelijks) bestuur en de accountmanagers van de ODZOB gesproken. Onze bevindingen zijn weergegeven in het voorliggende rapport.

Figuur3. Stappen onderzoeksanpak

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan wij in op de kaders en de doelstellingen van de ODZOB. Vervolgens staan de kosten, baten en arrangementen centraal in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 gaan wij in op de wijze waarop gemeentelijke sturing plaatsvindt. In hoofdstuk 5 komen de toekomstige opgaven aan bod. Ten slotte sluiten we in hoofdstuk 6 af met de conclusies. De onderzoeksvragen beantwoorden wij voor het geheel aan betrokken, onderzochte gemeenten waarbij waar nodig wordt gerefereerd aan afzonderlijke voorbeelden. In de bijlage 1 zijn factsheets opgenomen van elke onderzochte gemeente. In bijlage 2 is een overzicht van geïnterviewde personen opgenomen, en in bijlage 3 zijn de bestudeerde documenten weergegeven.

2. Wat doet de ODZOB, wat zijn kaders en doelen?

2.1 Beschrijving en analyse

Doelstelling

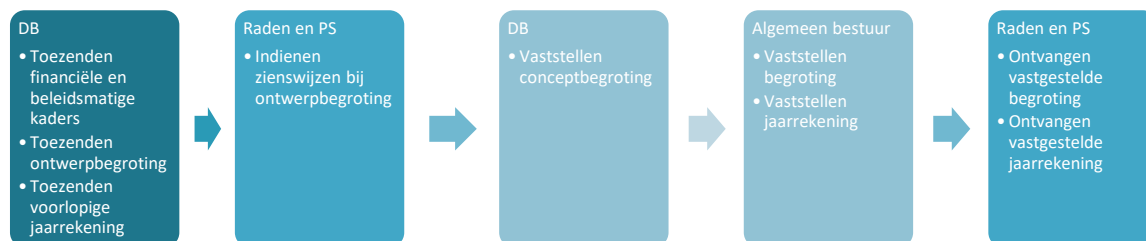
De doelstellingen van de ODZOB zijn in de Gemeenschappelijke Regeling, de kadernota en de concernplannen vastgesteld:

- In de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald dat de omgevingsdienst is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht. De dienst moet een bijdrage leveren aan het realiseren en borgen van de door deelnemers aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving².
- De doelstellingen worden daarnaast periodiek vastgesteld in de kadernota. In de laatste kadernota is opgenomen dat de ODZOB "als strategisch partner en als uitvoeringsorganisatie [meerwaarde heeft] door onze deelnemers te ontlasten, onze brede kennis en onafhankelijke positie centraal te stellen, vanuit een dienstverlenende houding te werken, alert te zijn op politiek gevoelige dossiers en lokale verhoudingen en vanuit mogelijkheden te denken en het helpen realiseren van initiatieven³."
- In het concernplan is opgenomen dat "de ODZOB samenwerkt met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast."⁴

Financiële kaderstelling

De financiële kaderstelling vindt vooral plaats in de P&C-cyclus. Met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling ODZOB 2015⁵ zijn per 9 februari 2017 de P&C-cycli van de vier regiobrede GR'en⁶ geharmoniseerd. Conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zendt het dagelijks bestuur (DB) van de ODZOB de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden en aan Provinciale Staten (PS). De raden en PS worden vervolgens gevraagd hun zienswijzen m.b.t. de begroting naar voren te brengen. Het DB stelt aan de hand van de ontwerpbegroting en de ontvangen zienswijzen de conceptbegroting op en verzendt deze aan het algemeen bestuur (AB). Het AB stelt de begroting vast, waarna het DB de begroting aan de raden verzendt.

Dit proces ziet er als volgt uit.

Figuur 4. P&C-cyclus ODZOB

² Uit: Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, artikel 2 lid 3

³ Uit: Kadernota begroting ODZOB 2020

⁴ Uit: Concernplan ODZOB 2019-2022

⁵ Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015 (inwerkingtreding 9 februari 2017)

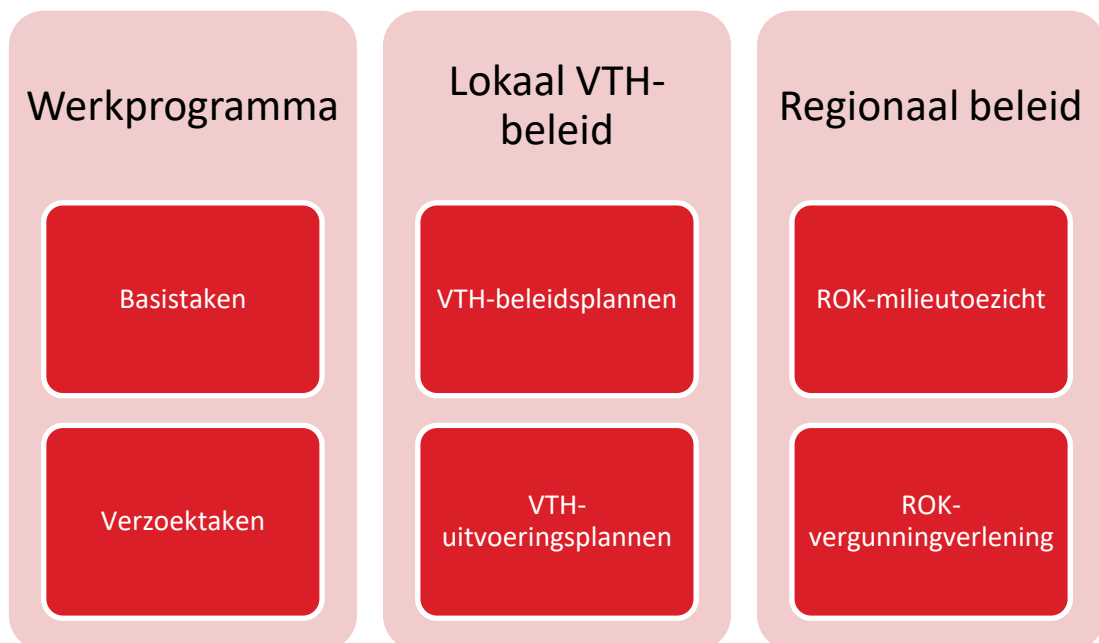
⁶ GGD Brabant-Zuidoost, Metropoolregio Eindhoven, Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Besluiten tot begrotingswijziging zendt het DB minimaal acht weken voordat zij aan het AB worden aangeboden, toe aan de raden en PS. De raden kunnen binnen deze periode hun zienswijze over de begrotingswijziging bij het DB naar voren brengen. Dit geldt alleen voor begrotingswijzigingen die direct invloed hebben op de bijdrage van de deelnemers.

Voor alle gemeenten geldt dat de begroting wordt uitgewerkt in een werkprogramma waarin wordt vastgelegd welke producten de gemeenten afnemen. Deze werkprogramma's worden opgesteld in overleg met de ODZOB, ambtelijk afgestemd met de accountmanager van de ODZOB en daarna ambtelijk ondertekend door het afdelingshoofd of vastgesteld door het college.

Inhoudelijke kaderstelling

De inhoudelijke kaderstelling (welke taken voert de ODZOB uit in opdracht van deelnemers) vindt plaats door vaststelling van de jaarlijkse werkprogramma's, lokaal VTH-beleid en de regionale kaders.

Figuur 5. Inhoudelijke kaderstelling

Basistaken, verzoektaken en collectieve taken

Het werkprogramma bevat een overzicht van de te leveren diensten en producten die samen met opdrachtgever en opdrachtnemer zijn overeengekomen. Alle gemeenten stellen jaarlijks conform de DVO (Dienstverleningsovereenkomst) een werkprogramma vast. In het werkprogramma wordt onderscheid gemaakt tussen basistaken en verzoektaken.

Basistaken zijn producten en diensten waarvoor een verplichting tot opdrachtverstrekking geldt voor alle deelnemers. Zo zijn gemeenten ten aanzien van VTH basistaken verplicht tot opdrachtverstrekking voor meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit, vergunningaanvragen van milieuactiviteiten en het behandelen van zienswijzen en bezwaren voor inrichtingen die tot de basistaken behoren. Daarnaast zijn gemeenten verplicht tot opdrachtverstrekking voor het uitvoeren van milieucontroles bij de bedrijven.

Verzoektaken zijn producten en diensten die op verzoek van deelnemers door de ODZOB kunnen worden verricht. Gemeenten kunnen vrijwillig opdracht verlenen tot het opstellen van een omgevingsvergunning, het opstellen van beleid met betrekking tot inrichtingen of welstandstoezicht (zie figuur 6).

Werkprogramma's (basis- en verzoektaken) worden ambtelijk voorbereid en veelal bestuurlijk vastgesteld. Sommige gemeenten hebben echter de betreffende manager mandaat gegeven om de werkprogramma's vast te stellen. Gemeenteraden worden niet inhoudelijk betrokken bij de totstandkoming van de werkprogramma's. Het AB stelt jaarlijks in de begroting de financiële kaders voor de werkprogramma's vast.

De in de werkprogramma's opgenomen doelen voor het komende jaar zijn concreet en specifiek. Dit komt vooral doordat het gaat om concrete, specifieke activiteiten die door de ODZOB uitgevoerd moeten gaan worden. Wat (nog) niet gebeurt, is dat expliciet wordt aangegeven wat de uitvoering van die taken bijdraagt aan bijvoorbeeld de verbetering van de fysieke leefomgeving. Het hoger liggende doel, oftewel het beoogde maatschappelijke effect, wordt niet expliciet vastgesteld. Gesprekken hierover worden recentelijk wel gevoerd in en met sommige gemeenten; dit moet leiden tot een koppeling van activiteiten aan beoogde maatschappelijke effecten.

Basistaken	Verzoektaken	Collectieve taken
Verplichting tot opdrachtverstrekking, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> - Melding activiteitenbesluit basis - Vergunningaanvraag activiteit milieu - Controle milieu - Zienswijze en bezwaar behandelen 	Vrijwillige opdrachtverstrekking, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> - Advies opstellen beleid m.b.t. inrichtingen - Bouwtaken - Inrichtingen als horeca, etc. (verzoektaak inrichtingen) - Welstand - Duurzaamheid - Bodemadviestaken - Externe veiligheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Ontmoeten en verbinden - Basis ondersteunen op kwaliteit - Volgen nieuwe ontwikkelingen - Invulling structurele taken die niet aan één opdrachtgever zijn toe te rekenen

Figuur 6. Beschrijving basis-, verzoek- en collectieve taken

Collectieve taken

In de begroting worden daarnaast collectieve taken vastgesteld die worden bekostigd uit het collectieve budget.⁷ Dit gebeurt in de begroting in algemene termen. Het wordt als volgt beschreven:

- Elkaar ontmoeten en weten te verbinden op regionale, provinciale of landelijke schaal. Samen met de GGD, de Veiligheidsregio of nieuwe partijen meer kennis en ervaring opbouwen op thema's als ketenhandhaving, gezondheid en veiligheid.
- De basis ondersteunen op het gebied van kwaliteit door monitoring, rapportage, het ontsluiten van geografische informatiesystemen en innovatie. Onder dit principe wordt gewerkt aan een efficiënte en kwalitatieve uitvoering van de basistaken die bijdragen aan de *growing concern*-doelstelling. De projecten zijn innovatief en kennen snelle doorlooptijden.
- Nieuwe ontwikkelingen volgen en van daaruit koers bepalen. Thema's in ontwikkeling zoals de veehouderij (Agrofood), gezonde leefomgeving, ruimtelijke plannen en de Omgevingswet, laten landen in een organisatie die omgevingsbewust handelt.

⁷ ODZOB Begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023

- De handen uit de mouwen steken in het dagelijkse werk. Hiermee wordt invulling gegeven aan de meer structurele taken, zoals een 24 uur per dag bereikbare meldkamer voor de intake en de consignatiedienst voor de afhandeling van de meldingen. Tevens valt *Samen sterk in Brabant* onder deze lijn, voor een veilig, schoon en duurzaam buitengebied.

Een specificering van de collectieve taken, gelijk aan de basis- en verzoektaken, vindt niet plaats. Het AB heeft de kaders en principes voor collectieve taken vastgesteld voor de periode 2018-2021. Binnen deze kaders heeft het DB het uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen vastgesteld voor vier jaar. Het jaarprogramma wordt opgesteld door de directeur ODZOB in afstemming met een delegatie vanuit het Opdrachtgeversplatform (OGP). Wat concreet met de collectieve taken moet worden bereikt, is daarmee beperkt aangegeven in de P&C-documenten en wordt ook niet opgenomen in het werkprogramma. Er is medio 2019 een werkgroep met OGP-vertegenwoordigers ingesteld om de aanpak met betrekking tot de collectieve taken te veranderen. In 2020 wordt hier vervolg aan gegeven in nauwe samenwerking met de OGP-afvaardiging.

Lokaal VTH-beleid

Naast de werkprogramma's, kadernota's en begrotingen worden op lokaal niveau inhoudelijke kaders opgesteld voor het VTH-beleid. Uit de documentenstudie en de gesprekken blijkt dat veel gemeenten recentelijk lokaal VTH-beleid hebben vastgesteld dan wel dat beleid hebben geactualiseerd. Voor met name de kleinere gemeente wordt een substantieel deel van deze taken uitgevoerd door de ODZOB, waarbij het per gemeente verschilt welke verzoektaken bij de ODZOB zijn belegd. Veel gemeenten stellen bijvoorbeeld jaarlijks een uitvoeringsprogramma VTH op, waarin weergegeven wordt welke taken in welke omvang op het gebied van VTH zullen worden uitgevoerd. Eén gemeente beschikt niet over lokaal VTH-beleid en is daardoor onlangs onder interbestuurlijk toezicht (IBT) komen te staan. In de factsheets (bijlage 1) is per gemeente het vastgestelde VTH-beleid opgenomen.

Hoewel de ODZOB in diverse documenten⁸⁹ aangeeft dat gemeenten individueel inhoudelijke kaders kunnen meegeven door middel van lokaal VTH-beleid, zien we in kadernota's, concernplannen en begrotingen echter beperkt een koppeling tussen de individuele VTH beleids- en uitvoeringsplannen van gemeenten en de rol en positie van de ODZOB daarbij. Ook uit de bestudeerde documentatie en gesprekken bij gemeenten blijkt dat zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau, het verband tussen lokaal VTH-beleid en inhoudelijke kaderstelling voor de ODZOB beperkt wordt gelegd.

Regionale kaderstelling

De huidige wetgeving¹⁰ verplicht gemeenten om een door de colleges vastgesteld beleidsplan te hebben voor vergunningverlening, toezicht en handhaving van omgevingsrecht, en dat gemeenten gezamenlijk moeten zorgdragen voor uniform uitvoeringsbeleid voor basistaken en niet-basistaken. Daartoe zijn in ODZOB-verband de Regionale Operationele Kaders (ROK) opgesteld (2018/2019). De ODZOB en haar deelnemers willen daarmee een gezamenlijke VTH-strategie voor alle inrichtingen (basis- en verzoektaken) realiseren met een regionaal kwaliteits- en ambitieniveau.

Het Regionaal Operationeel Kader Vergunningverlening (ROK-VV) is van toepassing op alle Wabo-milieutaken vergunningverlening en het afhandelen van meldingen die door de ODZOB worden uitgevoerd, dus zowel voor de basis- als de verzoektaken. Het ROK Toezicht en Handhaving (ROK-TH) geeft richting aan de kwaliteit van toezicht bij milieu-inrichtingen. Het ROK Milieutoezicht biedt gemeenten daarnaast een risicogerichte aanpak voor het opstellen, uitvoeren en ontwikkelen van een regionaal uitvoeringsprogramma. Gemeenten kunnen daarbij kiezen uit drie opties (basis, basis plus, totaal).

---

⁸ ROK Vergunningverlening (ROK-VV) ODZOB 2020-2023

⁹ ROK Milieutoezicht 2018

¹⁰ Besluit omgevingsrecht (Bor, artikel 7.2) procescriteria

Proces totstandkoming ROK Milieutoezicht & Handhaving

Vanuit het AB is in 2017¹¹ opdracht gegeven om een strategie voor de uitvoering van het Wabo-milieutoezicht Zuidoost-Brabant te ontwikkelen. Vanuit de ODZOB is de gemeentelijke accounthouders gevraagd om ambtelijke betrokkenheid in de werkgroep VTH-harmonisatie. Nadat er ambtelijk is meegedacht in de werkgroep, is er een conceptstuk naar het Opdrachtgeversplatform (OGP) verstuurd. Het OGP had de eerste kans om te reageren op deze dit conceptkader Toezicht & Handhaving. Het stuk is vervolgens via het DB naar het AB gegaan voor besluitvorming in het AB van november 2019. Vervolgens is het aangeboden aan de colleges van de deelnemende gemeenten¹².

In de gesprekken die gevoerd zijn met wethouders, ambtenaren en raadsleden wordt door hen niet direct een link gelegd tussen de ODZOB en dergelijke beleidskaders. Sprekend over kaderstelling wordt vooral gesproken over de begroting en de werkprogramma's. Zeker voor raadsleden zijn de VTH-beleidskaders niet bekend, althans, ze leven niet bij de raden. Het merendeel van de raden geeft daarbij aan dat ze de ODZOB vooral zien als een uitvoeringsorganisatie en dat de ODZOB daarmee vooral een verantwoordelijkheid is van het college. De begrotingsavonden en *ODZOB on Tour* worden gewaardeerd door de raadsleden die deze bezoeken. De opkomst tijdens deze bijeenkomsten verschilt sterk per gemeente en wordt over het algemeen als beperkt gezien.

Afgesproken is dat de kaders periodiek geëvalueerd worden, zodat beleid desgewenst tussentijds kan worden bijgesteld. De ROK's zijn recentelijk vastgesteld waardoor er nog geen evaluaties zijn uitgevoerd. Uit de beschikbaar gestelde documenten blijkt niet dat aan de raden andere vormen van evaluaties met betrekking tot de ODZOB zijn voorgelegd.

2.2 Toetsing op de normen

In dit hoofdstuk staan de onderstaande normen centraal. Aangegeven wordt in welke mate aan de norm wordt voldaan.

De kleur groen geeft aan dat geheel aan de norm wordt voldaan.

De kleur oranje geeft aan dat deels aan de norm wordt voldaan.

De kleur rood geeft aan dat niet aan de norm wordt voldaan.

Norm	Analyse
De raden hebben vastgesteld welke kaders gelden ten aanzien van ODZOB.	De raden stellen vooral financiële kaders vast in de P&C cyclus. Ook hebben de meeste raden de regionale kaders met betrekking tot vergunningverlening en milieutoezicht vastgesteld.
	Raden staan op een grotere afstand als het gaat om de inhoudelijke kaderstelling. Dit gebeurt vooral met de werkprogramma's (basis- en verzoektaken). Zwaartepunt voor het vaststellen van de werkprogramma's ligt op bestuurlijk niveau bij de portefeuillehouder en op inhoudelijk niveau bij ambtenaren.
	Voor de collectieve taken is de financiële kaderstelling door de raad beperkt. De kaderstelling ten aanzien van dit takenpakket vindt plaats in het Algemeen Bestuur.

¹¹ Verslag AB-vergadering 5 oktober 2017

¹² Voorstel Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht 2018, vergadering AB 22 november 2018

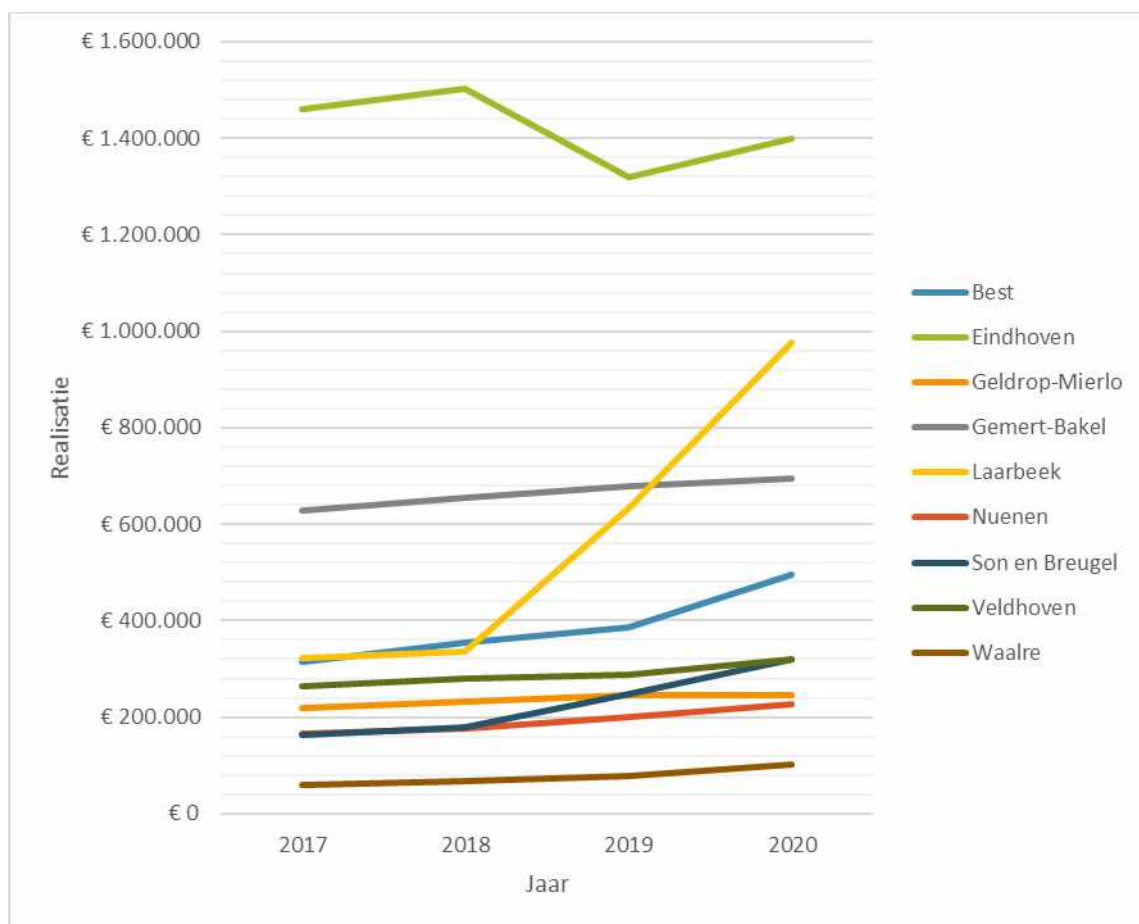
In de kaders worden duidelijke doelen geformuleerd die ODZOB moet realiseren.	<p>Waar het gaat om de basis- en verzoektaken zijn de doelen duidelijk geformuleerd.</p>
	<p>De doelen ten aanzien van de collectieve taken zijn in algemene bewoordingen geformuleerd waarbij beperkt duidelijk wordt wat moet worden bereikt.</p>
	<p>Wat vooral ontbreekt in de kaderstelling is het expliciteren van het maatschappelijk effect dat met de inzet van de ODZOB moet worden gerealiseerd en wat de bijdrage van de ODZOB aan de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelen over bijvoorbeeld de fysieke leefomgeving, economische ontwikkeling en gezondheid is. De beoogde beleidsrelevantie van de ODZOB wordt beperkt vastgesteld.</p> <p>Gesprekken over de beleidsrelevantie van ODZOB worden recentelijk gevoerd in en met sommige gemeenten. Dit moet leiden tot een koppeling van activiteiten aan beoogde maatschappelijke effecten.</p>
Het kader en de werking daarvan worden periodiek geëvalueerd waarna bespreking van de evaluatie in de raad plaatsvindt.	<p>Financiële en inhoudelijke kaders worden jaarlijks bijgesteld op basis van het verloop van het voorgaande jaar. De werking van deze kaders wordt op gemeentelijk niveau en in samenwerking met deelnemende gemeenten echter niet structureel en systematisch geëvalueerd.</p> <p>De regionale kaders (ROK's) zijn door de meeste raden zeer recent vastgesteld. Evaluaties op de uitvoering van de ROK's hebben daarom nog niet plaatsgevonden en zijn nog niet gedeeld met de raden. Doel- en kaderstelling zijn daarom nog niet (tussentijds) aangepast.</p>
	<p>De doelen zijn sinds de vaststelling van de eerste gemeenschappelijke regeling niet veranderd. Uit verschillende gesprekken blijkt dat de doelen niet tussentijds zijn herijkt door het bestuur.</p>

3. Hoeveel kost het en wat levert het op?

3.1 Beschrijving en analyse

Kostenontwikkeling

In de begrotingen en de jaarrekening zijn duidelijk de ODZOB-kosten per gemeente te zien. Dit inzicht laat verschillen zien tussen de gemeenten (zie figuur 7). De verschillen in de kosten tussen de verschillende gemeenten zijn te verklaren door onder andere de omvang van het inrichtingenbestand en de gekozen arrangementen. Er zit veel differentiatie in de omvang van het inrichtingenbestand (het overzicht van aantallen en soorten bedrijven in een gemeente) van de onderzochte gemeenten; dit wordt ook aangegeven in interviews. Zo is het inrichtingenbestand in een woongemeente als Waalre relatief klein. Het inrichtingenbestand van een gemeente als Gemert-Bakel, een gemeente met een omvangrijk landelijk gebied, kent door de vele veehouderijen een groter inrichtingenbestand. Deze elementen zijn terug te zien in de omvang van de basis- en de verzoektaken die de ODZOB voor deze gemeenten uitvoert.

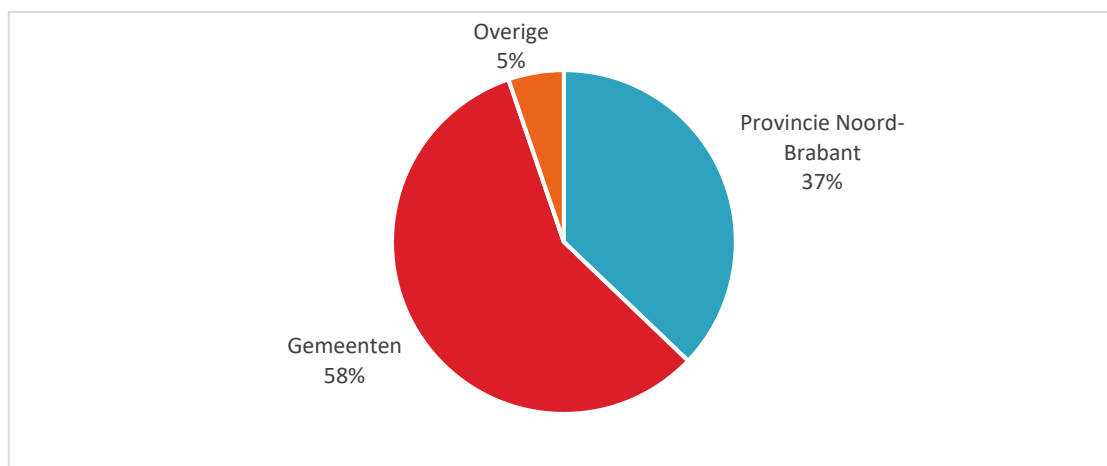

Figuur 7. Ontwikkeling realisatie ODZOB 2017-2020

Figuur 7 laat zien dat voor de meeste deelnemers de kosten voor de ODZOB jaarlijks zijn gestegen. De kostenstijgingen worden grotendeels verklaard in de begrotingen, begrotingswijzigingen en jaarrekeningen door de toename van het taken- en dienstenpakket dat de ODZOB in opdracht van haar deelnemers

uitvoert. De mate waarin het takenpakket per gemeente toeneemt, is afhankelijk van de keuzes die gemeenten maken. Zo is voor Laarbeek handhaving een belangrijk thema waarbij de ODZOB de gemeente ondersteunt. Dit speerpunt heeft ertoe geleid dat er de afgelopen periode meer aanvullende verzoektaken bij zijn gekomen op handhavings- en toezichtstaken. Hierdoor neemt Laarbeek relatief veel verzoektaken af ten opzichte van andere deelnemers. Deze beleidsmatige keuze is terug te zien in figuur 7.

Overigens wordt 37% van de kosten in 2018 gedekt door de provincie Noord-Brabant (zie figuur 8). De provincie levert daarmee de grootste financiële bijdrage aan de ODZOB. Naast gemeenten leveren ook gemeenten buiten de regio, subsidies Rijk/Omgevingsdienst NL en andere omgevingsdiensten een financiële bijdrage.

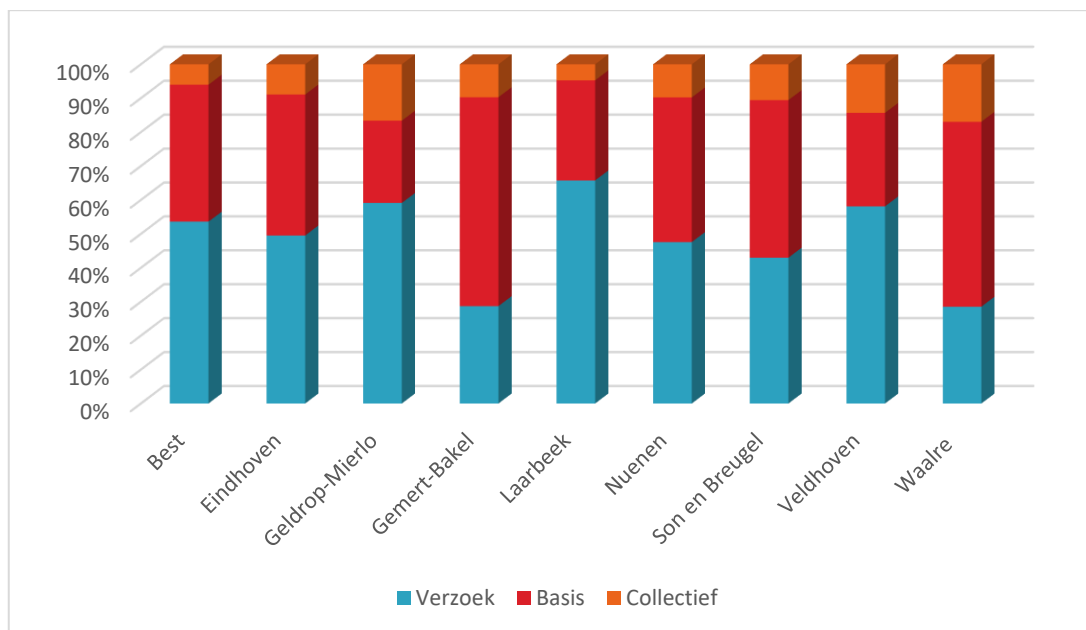

Figuur 8. Realisatie ODZOB 2018

Gemeenten maken eigen keuzes

Verschillen tussen gemeenten zijn ook te verklaren door keuzes die gemeenten zelf maken. Gemeenten gaan verschillend om met het beleggen van verzoektaken bij de ODZOB. Uit de gesprekken blijkt dat sommige gemeenten niet zelf de benodigde kennis in huis hebben om VTH-taken uit te voeren. Deze gemeenten beleggen dan ook relatief veel verzoektaken bij de ODZOB, zoals bijvoorbeeld Best, Nuenen en Laarbeek. Voor Veldhoven geldt dit voor de VTH-milieutaken. Andere VTH-taken voeren zij zelf veel in huis uit.

Andere, vaak grotere gemeenten, zijn wel in staat om een deel van de VTH-taken binnenshuis te organiseren. Zij beschikken over een grotere ambtelijke organisatie met expertise en capaciteit op het gebied van VTH. De gemeente Eindhoven is hier een voorbeeld van. Het zijn met name deze gemeenten die kritisch zijn over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de ODZOB, daar de eigen organisatie (beter) in staat is om vergelijkbare taken uit te voeren. Voor kleinere gemeenten is er, buiten de vrije markt, geen alternatief voor de ODZOB. Tot slot kiezen sommige gemeenten er bewust voor om (op onderdelen) een regiegemeente te zijn, waarbij zij zelf beleid ontwikkelen maar taken bewust niet zelf uitvoeren. De gemeenten Son en Breugel, en Nuenen hebben er bewust voor gekozen om nagenoeg alle VTH-taken door de ODZOB uit te laten voeren.

Figuur 9. Verhouding basis-, verzoek- en collectieve taken in begroting 2020

Verantwoording en rapportage

De kosten voor de uitvoering van de basis- en de verzoektaken worden op een duidelijke en transparante wijze begroot en wat betreft realisatie toegelicht. In de werkprogramma's wordt op basis van uurtarieven en het aantal verwachte producten een inschatting gemaakt van het benodigde budget. Voor de basistaken en de verzoektaken is gekozen voor productfinanciering op basis van gerealiseerde uren per product (dus geen "vaste prijzen"). Afrekening vindt plaats op basis van een voorschot en nacalculatie. Daarnaast wordt soms deelgenomen aan bijzondere projecten, waarvoor wordt gefactureerd.

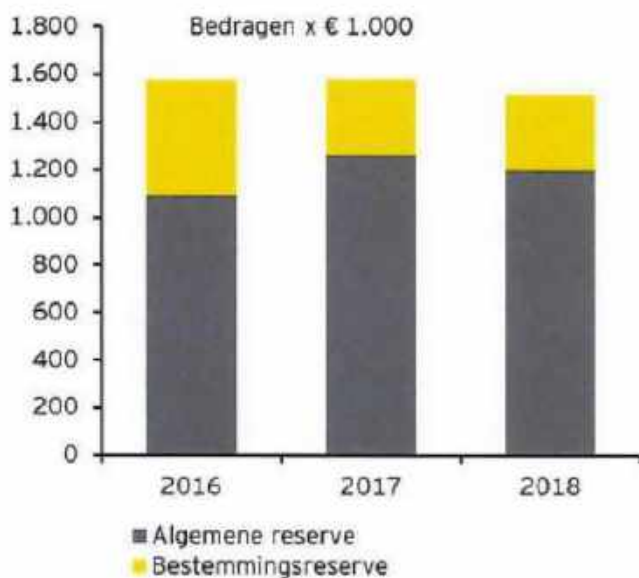
Ook is er een aantal collectieve taken waarvoor wordt gewerkt met *lumpsum*-financiering (inputfinanciering). De kosten voor het collectieve takenpakket zijn opgenomen in de begroting, maar de onderbouwing van deze kosten is slechts ten dele uitgewerkt in de jaarrekening.

Ontwikkeling eigen vermogen

In samenwerking met de vier regionale Gemeenschappelijke Regelingen zijn afspraken gemaakt over de gewenste hoogte van de algemene reserve. In 2018 is de streefwaarde voor de ODZOB op € 1,2 miljoen gesteld¹³. In 2017 heeft het AB besloten dat zodra de algemene reserve het gewenste niveau heeft bereikt, de ODZOB ingeval van positieve exploitatie, een nacalculatie dient te maken van de gehanteerde tarieven zodat tegen de werkelijke kostprijs wordt afgerekend.¹⁴

¹³ Jaarrekening 2018

¹⁴ Jaarrekening 2017

Figuur 10. Ontwikkeling eigen vermogen ODZOB 2016-2018¹⁵

De ontwikkeling van de algemene reserve laat zien dat deze boven de streefwaarde van € 1,2 miljoen is uitgekomen en dat ODZOB naar aanleiding daarvan een terugbetaling aan gemeenten en provincie heeft gedaan om binnen de streefwaarde te komen. Besluitvorming over de bestuursopdracht Omgevingswet (hierover meer in hoofdstuk 4) gaat invloed hebben op de ontwikkeling van de reservepositie van de ODZOB. In welke mate is hier nu nog niet inzichtelijk te maken. Ten tijde van het schrijven van het rapport was nog niet bekend op welke wijze de financiering van dit besluit in de begrotingswijziging wordt verwerkt.

Mocht blijken dat, ondanks uitgaven in het kader van de bestuursopdracht Omgevingswet, het eigen vermogen boven de streefwaarde uit blijft komen, dan moet - in lijn met het AB-besluit - tot nacalculatie van de gehanteerde tarieven overgegaan worden. Dit betekent dat gemeenten geld terugkrijgen, wel of niet in de vorm van verrekening. Sinds 2016 is dit drie keer gebeurd.

De ontwikkeling van het eigen vermogen laat zien dat de ODZOB erin slaagt de taken uit te voeren binnen het budget dat de deelnemers ter beschikking stellen. Met name de algemene reserve is opgebouwd door positieve resultaten van voorgaande jaren.

Wat voor een belangrijk deel de positieve resultaten beïnvloedt, is dat gemeenten meer werk laten uitvoeren door de ODZOB dan opgenomen in de begroting van de ODZOB. De begroting van de ODZOB wordt meer dan een jaar voor het feitelijke begrotingsjaar opgesteld op basis van inschattingen van te verrichten werkzaamheden. Dit om op tijd de procedures te kunnen doorlopen en zienswijzen te kunnen ontvangen. In de tussentijd kan de actuele vraag van gemeenten veranderen. Net als dat door het jaar heen gemeenten ad hoc een groter beroep doen op de ODZOB voor het uitvoeren van taken. Doordat vaste lasten reeds gedekt worden door de taakuitvoering opgenomen in de begroting, draagt dit bij aan een positief financieel resultaat. Eventueel zou bij de begroting geanticipeerd kunnen worden op het uitvoeren van meer taken. Dat brengt wel een risico met zich als de daadwerkelijke taakuit-

¹⁵ Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Uitkomsten controle en overige informatie 2018 Rapportage aan het algemeen bestuur, EY, 09-04-2019

voering lager uitvalt. Tot dusver heeft het AB er bij opeenvolgende begrotingen voor gekozen de huidige aanpak te blijven hanteren. Wij hebben in het dossier ook geen AB-voorstel gezien om daar verandering in aan te brengen.

Doeltreffendheid: *de mate waarin beoogde doelen worden bereikt.*

Op ambtelijk niveau wordt tussen gemeenten en de ODZOB gemonitord of de gemaakte afspraken over basis- en verzoektaken uit het werkprogramma worden uitgevoerd. Zo nodig, bij mogelijke afwijkingen of belangrijke ontwikkelingen, worden wethouders bijgepraat en geïnformeerd. Uit de documenten en de interviews blijkt dat de meeste gemeenten overwegend positief zijn over de uitvoering van het werkprogramma. De in de werkprogramma's afgesproken doelen worden overwegend gerealiseerd, zo geven ze aan. Ambtenaren, bestuurders en raadsleden van de meeste gemeenten geven aan dat de basis- en de verzoektaken de laatste jaren naar tevredenheid worden uitgevoerd. Met name kleine gemeenten geven aan dat de ambtelijke organisaties inmiddels niet meer in staat zouden zijn om de taken van de ODZOB zelf op te pakken tegen vergelijkbare kosten en kwaliteit.

Enkele gemeenten geven aan dat bijsturing nodig was om de vastgestelde doelen gerealiseerd te krijgen. Zo heeft de gemeente Eindhoven, zowel schriftelijk¹⁶ als mondeling, op een gegeven moment aangegeven ontevreden te zijn geweest over de uitvoering van de taken door de ODZOB. Pas nadat een formele klacht werd ingediend is ODZOB adequaat gaan bijschakelen om verstrekte opdrachten uitgevoerd te krijgen. Een aantal andere gemeenten geeft ook aan gedurende de uitvoering van de werkprogramma's te moeten bijsturen op de naleving van afspraken in het werkprogramma. Dat gaat over de kwaliteit van de uitvoering, bijvoorbeeld doordat gemeenten bij het controleren van brieven opgesteld door de ODZOB, fouten constateren. Dat gaat ook over de kwantiteit van de uitvoering, bijvoorbeeld doordat het aantal bedrijfsbezoeken achterblijft bij de gemaakte afspraken. Ook betreft het de tijdigheid van de uitvoering, bijvoorbeeld doordat het uitvoering geven aan (tussentijdse) opdrachten op zich laat wachten.

Gemeenten geven ook aan dat de beperkte beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel hiervoor een verklarende factor kan zijn. Door personeelstekorten in de periode 2015-2018 heeft de ODZOB in sommige gevallen moeite om de afspraken in de werkprogramma's te realiseren. Ook is er recentelijk een personeelstekort geconstateerd op het gebied van vergunningverlening. Inmiddels lijken de personeelstekorten bij toezicht echter verholpen waardoor de kwaliteit van de dienstverlening op dat vlak is toegenomen. Als gemeenten dergelijke problemen constateren, geven zij aan dat bijsturing ertoe leidt dat de ODZOB de problemen oplost. Dit zorgt ervoor dat gemeenten overwegend positief zijn over de doelrealisatie.

Veel gemeenten zijn niet overtuigd van de operationele en maatschappelijke meerwaarde van de inspanningen/projecten die binnen het collectieve takenpakket vallen. Dit hangt samen met de beperkte grip op en kaderstelling voor de collectieve taken zoals die door gemeenten wordt ervaren. Gemeenten zijn daarbij kritisch op de inhoudelijke en de financiële verantwoording van de ODZOB ten aanzien van het collectieve takenpakket.

Doordat de koppeling van de activiteiten van de ODZOB met de beoogde maatschappelijke effecten ontbreekt, kan niet worden aangegeven of deze bijdrage daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

Doelmatigheid: *de mate waarin doelen op een efficiënte manier worden bereikt.*

De doelmatigheid van de ODZOB wordt niet afzonderlijk en systematisch geëvalueerd. Wel wordt in het kader van de werkprogramma's tussen gemeenten en de ODZOB gesproken over een doelmatige inzet van de ODZOB en over de prijsstelling van de ODZOB. In interviews wordt bijvoorbeeld aangegeven dat er mogelijkheden zijn om werkwijzen verder door te ontwikkelen waarmee doelmatigheidsverbeteringen

---

¹⁶ E-mail 'Formele klacht: niet nakomen van afspraken', 25-1-2019

kunnen worden gerealiseerd. Genoemd wordt bijvoorbeeld het eenvoudiger maken van gegevensuitwisseling en het verbeteren van de informatievoorziening, het vereenvoudigen van registratie en urenschrijven, of het vinden van goedkopere huisvesting.

Ook wijst een enkele gemeente op de tijd die in ODZOB-verband wordt gestoken in overleg en werkgroepen. Dit zou de doelmatigheid van de organisatie beperken. Anderen wijzen juist op de mogelijkheid die dit de gemeenten biedt om nauw betrokken te zijn bij ontwikkelingen en vraagstukken binnen ODZOB. Dergelijke beelden zorgen ervoor dat de doelmatigheid van de ODZOB wisselend wordt gewaardeerd.

In interviews wordt erop gewezen dat de aard en de opzet van de ODZOB met zich meebrengen dat er altijd sprake is van een suboptimale doelmatigheid. ODZOB heeft als Gemeenschappelijke Regeling te maken met een wettelijk voorgeschreven governance en besluitvormingsprocessen waaraan kosten zijn verbonden.

Verder moet de ODZOB met elke gemeente komen tot een passende werkwijze. Maatwerk in werkwijzen wordt gevraagd, maar dat vergt ook tijd en capaciteit. Tevens stellen gemeenten eigen beleid en prioriteiten vast. Dit vraagt om inhoudelijk maatwerk en ook dat kost tijd en capaciteit.

Wat kwantitatief het effect is van deze kenmerken van de ODZOB is niet inzichtelijk. Wel is er in 2016 een benchmark gedaan op basis van de jaarstukken van 2015. Hieruit blijkt hoe de ODZOB zich verhoudt tot de gemiddelde benchmark van omgevingsdiensten.¹⁷ Daaruit blijkt dat de totale kosten per directe fte van de ODZOB €110.063,03 bedragen. Uit de benchmark blijkt dat de gemiddelde kosten bij andere omgevingsdiensten € 110.718.53 per directe fte bedragen. Dit betekent dat de ODZOB op of net onder de benchmark zit.

3.2 Toetsing op de normen

In dit hoofdstuk stonden de onderstaande normen centraal. Aangegeven wordt in welke mate aan de norm wordt voldaan.

De kleur groen geeft aan dat geheel aan de norm wordt voldaan.

De kleur oranje geeft aan dat deels aan de norm wordt voldaan.

De kleur rood geeft aan dat niet aan de norm wordt voldaan.

Norm	Analyse
De vastgestelde doelen worden gerealiseerd. Afwijkingen van de beoogde doelrealisatie worden geëxpliciteerd en toegelicht.	<p>De vastgestelde doelen met betrekking tot de basis- en verzoektaken worden overwegend gerealiseerd. Gemeenten zijn over het algemeen tevreden over de uitvoering van de basis- en verzoektaken door ODZOB. Bijsturing op de nakoming van de werkprogramma's is soms nodig wat betreft kwaliteit, kwantiteit en tijdigheid. Deze bijsturing leidt ertoe dat ODZOB uiteindelijk de afspraken nakomt, zo geven gemeenten aan.</p> <p>De doeltreffendheid van de collectieve taken wordt als beperkt ervaren, ook al omdat niet duidelijk wordt aangegeven wat met de collectieve taken moet worden bereikt. Rapportage over de voortgang en realisatie in het collectieve takenpakket vindt beperkt plaats. De gemeenten gaan als opdrachtgever echter zelf over de opzet en invulling van de collectieve taken. Het is gemeenten nog niet gelukt om in</p>

¹⁷ Rapport Financiële benchmark bij Omgevingsdiensten, 2017. Beschikbaar gesteld door de gemeente Eindhoven

	<p>samenspraak met de ODZOB hiervoor een goede aanpak te formuleren. Aangegeven wordt dat daar op dit moment aan wordt gewerkt door een werkgroep.</p>
	<p>Doordat de koppeling van de activiteiten van ODZOB met beoogde maatschappelijke effecten ontbreekt, kan niet worden aangegeven of deze bijdrage daadwerkelijk wordt gerealiseerd.</p>
<p>Op duidelijke wijze worden tijdig de kosten van de ODZOB per gemeente en op het totaal begroot. Deze kosten zijn op inzichtelijke wijze onderbouwd zodat raden kunnen zien wat de kosten zijn van de af te nemen producten/arrangementen.</p>	<p>De P&C cyclus functioneert zodanig dat er goed inzicht is in het financieel functioneren van de ODZOB en de kosten van de ODZOB per gemeente en op het totaal.</p>
	<p>De duidelijke kaderstelling ten aanzien van de basis- en verzoektaken werkt door in tijdige en duidelijke begroting en verantwoording. De opbouw van de tarieven wordt inzichtelijk gemaakt in de werkprogramma's.</p>
	<p>De beperkt duidelijke kaderstelling ten aanzien van de collectieve taken werkt door in de begroting en verantwoording. Kosten worden inzichtelijk gemaakt, maar op een minder specifiek niveau.</p>
	<p>Het volume aan opdrachten van deelnemers aan ODZOB neemt jaarlijks toe. Zowel wat betreft basis- als verzoektaken. Kleinere gemeenten besteden over het algemeen meer taken uit aan ODZOB dan de grotere gemeenten. Zij hebben immers vaak niet de expertise en/of capaciteit in huis om taken zelf uit te voeren. Niet alle gemeenten maken echter een bewuste keuze over de taken die binnenshuis worden uitgevoerd dan wel worden uitbesteed aan ODZOB. Veel werkprogramma's worden gebaseerd op de werkprogramma's van voorgaande jaren. Een enkele gemeente kiest bewust voor het zijn van een 'regiegemeente'. Dit werkt bij deze gemeenten door in de opdrachtverstrekking aan ODZOB van verzoektaken en in het beschikbaar stellen van gemeentelijke capaciteit om op de uitvoering regie te voeren.</p>
<p>De gerealiseerde kosten worden tijdig en op een duidelijke wijze verantwoord. Afwijkingen van de begroting worden expliciet gemaakt en onderbouwd.</p>	<p>In de jaarstukken worden gerealiseerde kosten transparant weergegeven, en verschillen ten opzichte van de begroting verantwoord. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden verklaard en komen vooral door een grotere of kleinere vraag naar basis- en verzoektaken door gemeenten gedurende het jaar. De grootste verschillen ontstaan op het gebied van verzoektaken.</p>
<p>De gerealiseerde kosten zijn evenredig met de doelrealisatie.</p>	<p>De doelmatigheid van de ODZOB wordt niet systematisch gemonitord. Wel is doelmatigheid bestuurlijk en ambtelijk gespreksonderwerp tussen de gemeenten als opdrachtgevers en ODZOB als opdrachtnemer. De doelmatigheid van de ODZOB wordt wisselend gewaardeerd door de gemeenten.</p>
	<p>Uit de ter beschikking gestelde benchmark blijkt dat ODZOB op of net onder de benchmarkorganisaties ligt wat betreft de totale kosten per directe fte.</p>
	<p>De opzet en aard van de ODZOB maken dat de doelmatigheid altijd suboptimaal is. Dat komt vooral door de voorgeschreven governance en besluitvormingsprocessen waaraan kosten zijn verbonden. Net als dat het leveren van maatwerk ervoor zorgt dat de doelmatigheid beperkt.</p>

	Regionale operationele kaders hebben bijgedragen aan uniformering van beleid. Dat maakt dat de uitvoering slimmer, innovatiever en efficiënter ingeregeld kan worden.
De doelmatigheid van de organisatie van de ODZOB wordt periodiek geëvalueerd. De evaluatie wordt aangeboden aan de raden.	De doelmatigheid wordt niet periodiek geëvalueerd waarbij de evaluatie aan de raden wordt aangeboden. Wel is doelmatigheid bestuurlijk en ambtelijk gespreksonderwerp tussen de gemeenten als opdrachtgevers en ODZOB als opdrachtnemer.

4. Hoe geven de regiogemeenten sturing aan ODZOB?

4.1 Beschrijving en analyse

Als het gaat over de sturing die gemeenten geven op de ODZOB gaan wij in op de opzet en de werking van de governancestructuur. Daarna gaan wij specifiek in op de sturing die feitelijk door gemeenten wordt gegeven aan de ODZOB.

Opzet governancestructuur ODZOB

Intergemeentelijke samenwerking is complex, zeker in de context van een Gemeenschappelijke Regeling zoals de ODZOB. De ODZOB kent een governancestructuur waarbij de aan de ODZOB deelnemende colleges van B&W en Gedeputeerde Staten (GS) zowel eigenaar als opdrachtgever van de ODZOB zijn. De ODZOB is als opdrachtnemer verantwoordelijk voor de dienstverlening aan de gemeenten en de provincie.

Om te beginnen beschrijven wij de verschillende rollen.

Eigenaar

Vanuit de colleges en GS wordt gezamenlijk het AB gevormd, waarin iedere deelnemer met één wethouder/burgemeester en gedeputeerde deelneemt. Het AB is verantwoordelijk voor de continuïteit, de kwaliteit en het financieel beheer van de ODZOB.¹⁸

Het AB stelt de kadernota, de begroting, de jaarrekening en - indien gewenst – de jaarplannen vast, kiest uit haar midden het DB en benoemt de directeur van de ODZOB. In het Concernplan 2019-2022 stelt de ODZOB dat het vanuit hun verbindende schakelpositie cruciaal is dat AB-leden goed communiceren met hun eigen colleges en raden/staten en hen meenemen in de deelname en de besluitvorming in de ODZOB¹⁹.

Zoals de governancestructuur voorschrijft, ligt er veel verantwoordelijkheid bij de colleges betreffende het eigenaarschap van de ODZOB. De ODZOB probeert echter ook zelf actief raadsleden mee te nemen in de voortgang en de ontwikkelingen. Dit gebeurt via onder andere de instrumenten *ODZOB on Tour*, *ODZOB ontmoet* (informatieavonden) en begrotingsinformatiebijeenkomsten naar aanleiding van de geharmoniseerde P&C-cyclus met andere GR'en in de regio²⁰.

Opdrachtgever

Behalve eigenaar, zijn de deelnemende colleges ook individueel en collectief opdrachtgever van de ODZOB. Als opdrachtgever stuurt het college op de levering van de afgesproken diensten binnen de daarvoor te betalen prijs. Naast het opdracht geven voor de verplichte basistaken, kunnen de deelnemers ook opdracht geven voor het uitvoeren van verzoektaken alsook collectieve taken die voor alle deelnemende gemeenten en de provincie gezamenlijk worden uitgevoerd²¹. Elke deelnemer geeft jaarlijks afzonderlijk een opdracht aan de dienst in de vorm van een werkprogramma waarin de uit te voeren taken zijn opgenomen.

---

¹⁸ Concernplan ODZOB 2019-2022 (23 november 2018)

¹⁹ Concernplan ODZOB 2019-2022 (23 november 2018)

²⁰ Kadernota 2020 (29 november 2018)

²¹ Zie hoofdstuk 3 voor de gekozen arrangementen en de bijlagen 'Factsheet per gemeente' voor de arrangementmotivaties

Colleges zijn bevoegd gezag en eindverantwoordelijk voor de VTH-taakuitvoering, bijvoorbeeld via een handhavingsbesluit of het verlenen van een vergunning. De colleges zijn verplicht om de uitvoering van de basistaken bij de ODZOB te beleggen. De meeste colleges hebben ter uitvoering van deze taken de ODZOB gemandateerd om bepaalde besluiten te nemen^{22,23}.

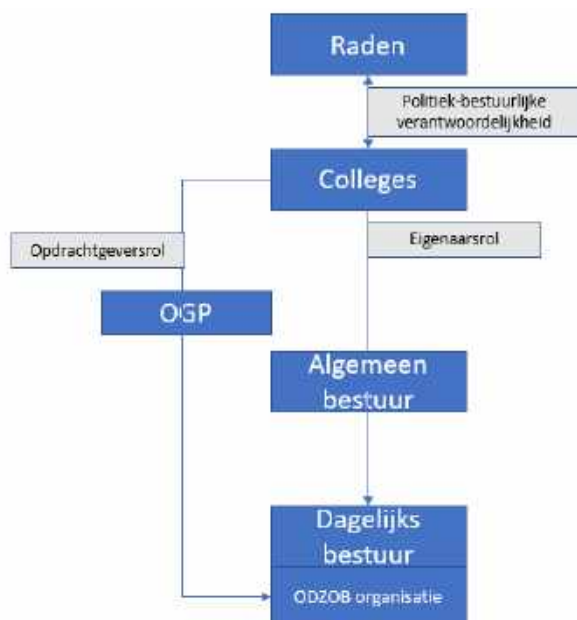
Ambtelijk worden deelnemers vertegenwoordigd in het Opdrachtgeversplatform (OGP). In dit overleg bespreken ambtelijke vertegenwoordigers namens de gemeenten ontwikkelingen aangaande ODZOB. Het OGP kent een plenaire overlegstructuur waaraan verschillende subwerkgroepen op thema's gelieerd zijn. De ODZOB organiseert regelmatig werkconferenties voor het bestuur en het OGP om de samenwerking, koersbepaling en kennisdeling te stimuleren²⁴.

Raden

De raden kunnen zienswijzen indienen op de ontwerpbegroting. De rol van de raden ten aanzien van de ODZOB is echter vooral indirect.

Uit de gesprekken met de raden blijkt dat zij ervaren op afstand te staan als het gaat om het stellen van kaders. Collectief overheerst het gevoel dat de ODZOB de kaders stelt en raadsleden slechts jaarlijks de begroting accorderen. Mede door de complexiteit van de dagelijkse praktijk van de ODZOB en een gebrek aan inzicht in datgeen waar de ODZOB voor staat, voelen raadsleden zich niet in positie gebracht om inhoudelijke kaders mee te geven aan de ODZOB. Het indienen van zienswijzen gebeurt daarom beperkt. Als er zienswijzen worden ingediend, ligt de nadruk vaak op financiën en minder op inhoud en de beleidsrelevantie van de ODZOB (wat draagt de ODZOB bij aan de gemeentelijke beleidsdoelen?).

Als eigenaar en opdrachtgever van de ODZOB legt het college verantwoording af aan de raden. Het is aan de raden om de colleges aan te spreken op de invulling van het opdrachtgeverschap en de eigenaarsrol. In opzet leidt dit tot de onderstaande governancestructuur.

Figuur 11. Governancestructuur in opzet

Reflectie op de invulling en de uitwerking van de governancestructuur

²² Concernplan ODZOB 2019-2022 (23 november 2018)

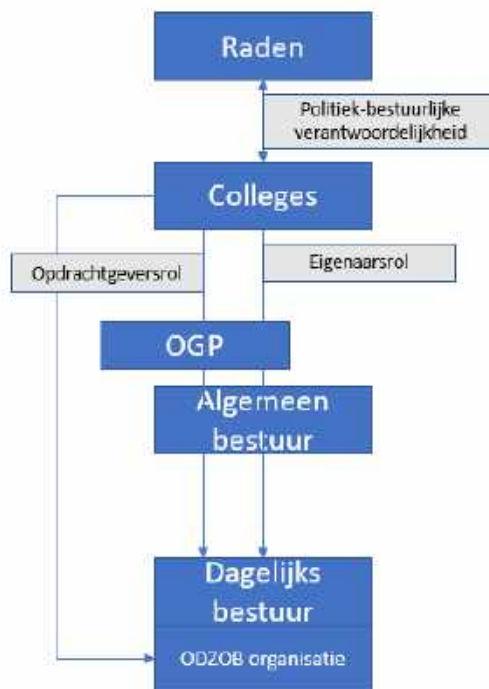
²³ Niet alle – aan dit onderzoek deelnemende – gemeenten hebben de ODZOB gemandateerd om besluiten te nemen. Overwegingen om wel of niet te mandateren zijn opgenomen in de bijlage: 'Factsheet per gemeente', tabel 'Sturing'

²⁴ Concernplan ODZOB 2019-2022 (23 november 2018)

Kijkend naar de praktijk, is het onderscheid in de rol van eigenaar en opdrachtgever minder eenduidig en strak te zien. Hiervoor zijn twee belangrijke verklaringen:

- De portefeuillehouders die beleidsmatig verantwoordelijk zijn voor de door ODZOB uit te voeren taken, hebben veelal ook zitting in het AB en het DB. Bestuurlijk opdrachtgevers zitten in de besturen waardoor er in personele zin geen onderscheid is tussen de invulling van de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol.
- In naam gaat het om een Opdrachtgeversplatform. Kijkend naar wat het OGP doet, wordt door het OGP, en de daaruit voortvloeiende werkgroepen, ook en eigenlijk vooral ambtelijk invulling gegeven aan de eigenaarsrol. Het OGP functioneert daarin ondersteunend voor het AB en het DB. Gemeenten geven wel afzonderlijk, dus een-op-een met de ODZOB, invulling aan de opdrachtgeversrol. Maar van een georganiseerd, gestructureerd opdrachtgeversplatform is in de praktijk geen sprake.

Net als bij veel andere Gemeenschappelijke Regelingen zijn in de werking van de governance, de sturingslijnen van opdrachtgeverschap en eigenaarschap minder strak gescheiden.

Figuur 12. Governancestructuur in werking

De eigenaar richt zich op de continuïteit van de ODZOB. Als opdrachtgever ben je gericht op een goede en efficiënte taakuitvoering. Als deze beide sturingslijnen vermengd raken, bestaat het risico dat een van beide rollen 'het onderspit delft' en onvoldoende wordt ingevuld. Als bijvoorbeeld te veel wordt gestuurd vanuit de opdrachtgeversrol, kunnen keuzes worden gemaakt die negatief zijn voor de continuïteit van het samenwerkingsverband doordat noodzakelijke investeringen in de organisatie achterwege blijven. Niet voor niets wordt bijvoorbeeld in de geactualiseerde nota Op afstand verbonden (Eindhoven, 2018 door de raad vastgesteld) een functiescheiding ten aanzien van de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol als uitgangspunt geformuleerd.

Om te voorkomen dat een van beide rollen beperkt wordt ingevuld, is het nodig dat de colleges afzonderlijk en in samenwerking expliciete afstemming hebben en afspraken maken over het borgen van de verschillende rollen. Op dit moment gebeurt dit in ODZOB-verband in onvoldoende mate expliciet.

Reflectie vanuit gemeentelijk perspectief: mogelijkheid tot sturen

Ambtelijk

De deelnemende gemeenten zijn vanuit ambtelijk perspectief overwegend tevreden over de mate waarin richting en sturing aan de ODZOB kan worden gegeven. Dit gaat specifiek over de uitvoering van het werkprogramma. Werkprogramma's worden in goed overleg samengesteld en vastgesteld, en worden jaarlijks eerst als conceptwerkprogramma ambtelijk voorgelegd aan de deelnemers. Dit gebeurt overwegend op basis van de realisatie van de werkprogramma's van de voorgaande jaren²⁵. Op deze wijze worden ervaringen gebruikt om de behoeften van de deelnemers te laten matchen met hetgeen de ODZOB kan leveren.

Ambtelijk vinden er accountoverleggen plaats tussen de vaste accountmanager van de ODZOB en de accounthouder(s) vanuit de deelnemende gemeenten. De frequentie hiervan verschilt per gemeente (maandelijks²⁶, zeswekelijks²⁷, tweemaandelijks²⁸ of eens per kwartaal²⁹) en is verankerd in een werkwijze die gemeenten met de accountmanager van de ODZOB afspreken. Gedurende deze overleggen staat de voortgangsrapportage van het werkprogramma centraal. Ambtelijke accounthouders zijn in de basis tevreden over de wijze waarop over het werkprogramma wordt uitgevoerd en hoe hierover gerapporteerd wordt³⁰.

Toch klinken er ambtelijk ook enkele kritische geluiden. Vanwege capaciteitsissues zijn eerder voor enkele gemeenten niet alle werkprogramma's (basis- en verzoektaken) conform planning uitgevoerd. Dit is ook een van de redenen dat niet alle gemeenten op dit moment de ODZOB in volledig mandaat taken laat uitvoeren. Ambtelijk is men kritisch op de proactiviteit van de ODZOB op het moment dat er afwijkingen zijn in de voortgang van het werkprogramma. Bij afwijkingen wordt de communicatie hierover soms als onvoldoende ervaren. Echter, op het moment dat zowel de ODZOB als de desbetreffende gemeente op de hoogte is van afwijkingen, worden er constructieve afspraken gemaakt om de afwijkingen in de werkprogramma's te herstellen. Soms is dus bijsturing nodig maar uiteindelijk wordt ambtelijk aangegeven dat men tevreden is over de mate waarin vanuit hun rol sturing kan worden gegeven op de uitvoering van de basis- en de verzoektaken van de ODZOB. Met betrekking tot het voorgaande moet wel ter context worden meegegeven dat er gedurende het jaar veel additionele verzoektaken bij komen voor de ODZOB. Dit verklaart ook mede de verschillen die jaarlijks ontstaan tussen de begroting en realisatie van het werkprogramma. Hier wordt in de Factsheets in Bijlage 1 per gemeente dieper op ingegaan.

Ambtelijk wordt in meerdere gesprekken aangegeven dat men minder grip ervaart als het gaat om sturing op het Programma Collectieve Taken. De wijze waarop wordt gerapporteerd over collectieve taken is niet zo strak ingericht als de wijze waarop over de voortgang van het werkprogramma (basis- en verzoektaken) wordt gerapporteerd. Ook is er ambtelijk gediscussieerd over de verplichte deelname aan alle taken en de bijbehorende verdeelsleutel. Ambtelijk is er behoefte om de sturing op collectieve taken te verbeteren en ook de bijbehorende verdeelsleutel is volgens deelnemers aan een heroverweging toe.

In ODZOB-verband wordt dit erkend en in samenwerking met het OGP is medio 2019 een werkgroep gestart voor het herzien van het programma en de bijhorende verdeelsleutel. De werkgroep heeft een voorstel gedaan voor een nieuw uit te werken methodiek en heeft deze bestuurlijk voorgelegd³¹. Tijdens

---

²⁵ O.a. Gespreksverslag Best ambtelijk (30 oktober 2019); Gespreksverslag Laarbeek ambtelijk (13 november 2019)

²⁶ Bijvoorbeeld gemeente Best (zie factsheet)

²⁷ Bijvoorbeeld gemeente Veldhoven (zie factsheet)

²⁸ Bijvoorbeeld gemeente Geldrop-Mierlo (zie factsheet)

²⁹ Bijvoorbeeld gemeente Laarbeek (zie factsheet)

³⁰ In de Handreiking Accountmanagement, die op 27 september 2018 ter kennisname is aangenomen door het AB, worden verdere handvatten geboden voor het professionaliseren van het accountmanagement bij de ODZOB en de deelnemers.

³¹ Begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 (27 mei 2019)

de AB vergadering van 21 november 2019 jl. is besloten de huidige verdeelsleutel de komende twee jaar te handhaven, herziening uit te stellen en eerst te focussen op betere outcome van de beschikbare mid-delen³².

De capaciteit die ambtelijk beschikbaar is om invulling te geven aan de sturing op de ODZOB, verschilt sterk per gemeente. In een enkele gemeente overziet één ambtenaar het volledige takenpakket van de ODZOB. Bij de meeste gemeenten maakt de ODZOB deel uit van een breed takenpakket. Deels lijkt dit te komen door eigen organisatiekeuzes. Daar waar relatief weinig capaciteit beschikbaar is voor de OD-ZOB, lijkt er sprake van een grote overheveling van taken naar de ODZOB. Er is geen echter eensluidende verklaring te geven voor deze verschillen.

Bestuurlijk

Bestuurders verschillen van mening over de mate waarin ze in staat zijn sturing te geven aan de ODZOB³³. Er zijn wethouders die vinden voldoende in positie te zijn om hun lokale belangen te kunnen vertegenwoordigen aan de bestuurstafel. Specifiek zijn er twee mechanismen zichtbaar waarmee wordt geprobeerd de bestuurlijke sturing te vergroten:

- De lijnen met de verantwoordelijke ambtelijk accounthouder(s) kort houden. Bestuurders spreken frequent af met de ambtelijke geleding om op de hoogte te blijven van de voortgang van het werkprogramma en om AB-vergaderingen en besluiten voor te bereiden.
- Samen met collega-wethouders wordt subregionaal opgetrokken om bestuurlijke vergaderingen voor te bespreken en op die manier gezamenlijk positie in te nemen en invloed te verstevigen.

Er zijn daarentegen ook wethouders die vinden dat hun invloed tijdens AB-vergaderingen als een van de 22 deelnemers niet groot is. De omvang van het aantal deelnemers aan AB-vergaderingen, belemmert volgens hen de snelheid van de besluitvorming. Een andere kanttekening is de 'papieroverload' aan stukken die bij de vergaderingen horen. Hierdoor is het ingewikkeld om volledig op de hoogte te zijn van alle onderwerpen. Ook voor ambtenaren vergt dit (te) veel tijd in de voorbereiding en de annotatie.

Ten slotte refereren AB-leden aan de aanzienlijke invloed die de provincie Noord-Brabant aan de bestuurlijke tafel heeft. In Artikel 11.3 van de GR³⁴ staat: "Besluiten betreffende vaststelling van de begroting, begrotingswijzigingen en jaarrekening worden genomen met volstrekte meerderheid van stemmen. Tevens dient de meerderheid van stemmen tenminste de helft van de omzet te vertegenwoordigen welke de Omgevingsdienst in het voorafgaande jaar heeft gegenereerd." De omvang qua opdrachtverlening (Artikel 11.4) van de provincie is dusdanig groot dat financiële besluiten in de praktijk vaak de steun van de provincie moeten hebben. Bij andere besluiten geldt geen financieel gewogen stemverhouding.

Deze formele zeggenschap hoeft niet daadwerkelijk door de provincie ingezet te worden om effect te hebben aan de bestuurlijke tafel, zo wordt door bestuurlijke respondenten aangegeven. De stevige formele positie wordt bij tijd en wijle al ver voor de besluitvormingsfase door de provincie ingezet als sturingsmiddel om inhoudelijke keuzes tegen te houden. De casus Omgevingswet, waar we later uitgebreider op ingaan, wordt in interviews als enig voorbeeld genoemd waarbij door de provincie is gewezen op de formele zeggenschap bij financiële besluiten.

Overigens blijkt uit de interviews dat het onderscheid dat in besluitvorming wordt gemaakt tussen financiële besluiten (begroting, begrotingswijzigingen en jaarrekening) en niet-financiële besluiten niet als hard wordt ervaren. Veeleer wordt het onderscheid als kunstmatig gezien. Op enig moment kan met een ongewogen stemming een beleidsmatig, niet-financieel besluit worden aangenomen. Als de dekking daarvoor niet wordt geborgd in de begroting(swijziging) die met een gewogen stemming moet worden

---

³² Vergadering AB 21 november 2019: Bijlage 5.a AB-voorstel verdeelsleutel collectieve taken_1.pdf

³³ Zie de Bijlage: Factsheets per gemeente voor een compleet beeld van de verschillende lokale perspectieven op bestuurlijke sturing

³⁴ Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015 (inwerkingtreding 9 februari 2017)

aangenomen, dan kan het eerder genomen besluit niet worden uitgevoerd. Over de gehele breedte van het werkveld van de ODZOB heeft de provincie daarmee een zware stem.

Raden

Raadsleden (en leden van Provinciale Staten) zijn middels de reguliere P&C-cyclus bevoegd om zienswijzen in te dienen op (concept)begrotingen³⁵. Deze zienswijzen zijn de afgelopen jaren slechts beperkt ingediend. Van de onderzochte gemeenten hebben enkel Eindhoven en Veldhoven in 2019 een zienswijze ingediend op de begroting³⁶. Best, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen, Son en Breugel en Waalre hebben in 2019 geen zienswijze ingediend.

De bestudeerde zienswijzen zijn hoofdzakelijk financieel van aard en geënt op de bedrijfsvoeringskosten van de ODZOB en zijn weinig inhoudelijk van aard. Uit het gros van de zienswijzen kan onvoldoende worden opgemaakt welke inhoudelijke richting gemeenteraden voor het komende jaar aan de ODZOB willen meegeven. In die zin nemen raden middels de zienswijzesystematiek in beperkte mate eigenstandig expliciet positie in over wat ze van de ODZOB verwachten. Raadsleden verklaren dit doordat zij merken inhoudelijk weinig gevoel te hebben bij hetgeen de ODZOB voor de gemeente doet en kan betekenen. De ODZOB en ook de door de gemeente zelf uitgevoerde VTH taken komen, zolang er geen afwijkingen zijn, buiten het vaststellen van de begroting om, niet terug op de raadsagenda. Raadsleden vragen zich af wat de toegevoegde waarde is van het indienen van zienswijzen als een van de 22 deelnemers. Raadsleden ervaren dat zij in die zin in de GR, qua invloed op (grote) afstand te staan.

Toch worden activiteiten als *ODZOB on Tour* en de begrotingsinformatiebijeenkomsten wel degelijk gewaardeerd door de raden. Van deze instrumenten wordt door raadsleden echter wisselend gebruikgemaakt. Waar deze gremia sommige raadsleden meer gevoel geven bij de werkzaamheden van de ODZOB in de dagelijkse praktijk, vinden andere raadsleden deze momenten van informatievoorziening te vrijblijvend. In het kader van sturing heeft deze groep raadsleden de behoefte om frequenter, en op hoofdlijnen, meegenomen te worden in de voortgang van de samenwerking tussen hun gemeente en de ODZOB.

In gesprekken met raadsleden wordt vaak verwezen naar de ODZOB waar het gaat om het meer betrekken van de raden bij wat ze doet. Echter, formeel gezien moeten raadsleden zich vooral richten tot het college. Het college vult de opdrachtgevers- en eigenaarsrol in en is beleidsinhoudelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken door de ODZOB. Het college, en in de praktijk specifiek de verantwoordelijke portefeuillehouders, zijn dan ook het aanspreekpunt voor de raad. Het besef van deze verhoudingen is niet altijd breed verankerd in de raden. Raadsleden erkennen desgevraagd dat zij zelf actiever het college kunnen bevragen als zij een gebrek aan grip ervaren of meer informatie wensen.

Hierdoor komt het bijbehorende samenspel tussen raad en college ten aanzien van de ODZOB beperkt tot uiting; dit kan het gebrek aan gevoel van grip verklaren. In ODZOB-verband wordt op de verantwoordelijkheid van het college gewezen; het is de rol van de portefeuillehouder om zorg te dragen voor de informatievoorziening richting de raad, wordt aangegeven³⁷.

Overigens is de beoordeling door raadsleden van de gevoelde afstand tot de ODZOB, wisselend. De een vindt dat niet bezwaarlijk omdat de ODZOB vooral wordt beschouwd als een uitvoeringsorganisatie en de uitvoering 'van het college is'. De ander wil eigenlijk meer weten wat de ODZOB doet, wat ze betekent voor de gemeente en kan betekenen.

Opdrachtgever-opdrachtnemer

Uit de gesprekken met zowel de ODZOB als de regiogemeenten komt naar voren dat de relatie opdrachtgever-opdrachtnemer niet altijd even adequaat functioneert. Zo was het oorspronkelijke idee dat in het OGP vanuit de gemeenten afdelingsmanagers/teamleiders plaats zouden nemen, met enig mandaat namens de gemeente en met een bredere blik op wat er nodig is op het fysieke domein. Daarmee zou ook

---

³⁵ Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015 (inwerkingtreding 9 februari 2017)

³⁶ Bijlage Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 27 juni 2019

³⁷ Concernplan ODZOB 2019-2022 (23 november 2018)

op meer strategisch-tactisch niveau gesproken kunnen worden over en afspraken gemaakt kunnen worden over het functioneren van de relatie tussen de gemeenten en de ODZOB. In de praktijk is de samenstelling van het OGP niet op die manier ingevuld. Daarmee kan het OGP minder die strategisch-tactische functie vervullen dan beoogd. Zowel vanuit gemeentebestuurders als vanuit de ODZOB wordt het idee gedeeld dat ambtelijk niet altijd het gesprek plaatsvindt op het beoogde strategische niveau. Daar staat tegenover dat met de huidige invulling van het OGP de operationele, inhoudelijke kennis goed geborgd is. Juist die inhoudelijke kennis is vaak van belang om de stukken die aan het OGP worden voorgelegd van een goed advies te voorzien.

Een aspect dat samenhangt met de relatie opdrachtgever-opdrachtnemer, is dat je als opdrachtgever weet wat je wilt. Het formuleren van een duidelijke vraag, gebaseerd op een heldere behoefte, is nodig om goed te kunnen sturen. Het is aan de opdrachtnemer om aan te geven of die vraag kan worden beantwoord en aan te dringen op het duidelijk verwoorden van die vraag, indien dat ontbreekt. De casus 'bestuursopdracht Omgevingswet' laat zien wat er kan gebeuren als dit samenspel niet goed uit de verf komt. Daarom gaan wij meer specifiek op deze casus in.

Gemeentelijke sturing: de casus 'bestuursopdracht Omgevingswet'

De ODZOB is in 2016 begonnen met de voorbereidingen van de implementatie van de Omgevingswet, die per 1 januari 2021 in werking treedt³⁸. Dit heeft geresulteerd in het Speelhuismanifest van 15 maart 2019, waarin de gemeentesecretarissen van de 21 regiogemeenten en de directeurs van de ODZOB, de VRBZO en de GGDBZO de behoefte uitspreken om bepaalde bouwstenen met betrekking tot de Omgevingswet gezamenlijk op te pakken³⁹. Vervolgens is ook tijdens een ambtelijk-bestuurlijke werkconferentie van de ODZOB op 26 september 2019 vastgesteld dat de ODZOB zich moet voorbereiden op de Omgevingswet en dat gezamenlijk opdrachtgeverschap in deze wenselijk is. In de bestuursopdracht⁴⁰ ⁴¹ zijn deze uitgangspunten uitgewerkt. Op initiatief van de gemeente Eindhoven is daarna een amendement geformuleerd waarmee wordt voorgesteld tijd te nemen voor een meer gedegen uitwerking. Vervolgens heeft het AB besloten om in te stemmen met de inhoud van de bestuursopdracht, zodat de ODZOB vooruit kan met de voorbereiding op de Omgevingswet. In maart 2020 wordt opnieuw het gesprek gevoerd met de deelnemers over de middelen die daarvoor nodig zijn⁴².

Verschillende beelden over opdracht en aanpak

In de beleving van de meeste geïnterviewde gemeenten ging de ODZOB te snel met de voorgestelde bestuursopdracht, ook gelet op het voorgestelde beslag op de financiële middelen. Tegelijkertijd zag de ODZOB in het Speelhuismanifest voldoende fundament om tot de bestuursopdracht te komen. Uit de gesprekken met de verschillende geledingen van de ODZOB en de gemeenten blijkt dat niet alle gemeenten reeds even scherp hebben bepaald hoe zij de Omgevingswet willen gaan aanpakken. De gemeenten Best, Veldhoven en Waalre hebben bijvoorbeeld uitgesproken gezamenlijk op te trekken ten behoeve van de

Omgevingswet⁴³, terwijl andere gemeenten dergelijke keuzes nog moeten maken. Er is daardoor geen sprake van een eenduidige opdracht vanuit gemeenten aan de ODZOB als het gaat om de (implementatie van de) Omgevingswet.

Raden staan op afstand

Deze casus zegt overigens ook wat over de betrokkenheid van de raden bij de ODZOB. De bestuursopdracht geeft voor een deel richting aan de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. Bij deze richtinggevende discussie in ODZOB-verband zijn de raden niet betrokken geweest vanuit hun kaderstellende rol. Een discussie over de Omgevingswet en de voorbereiding daarop had wellicht een uitgelezen kans kunnen zijn om de raden daarbij te betrekken. Zeker omdat het hun kaderstellende rol kan raken. Zo is een van de bouwstenen in de bestuursopdracht, geformuleerd als een wenselijke actie, dat invulling wordt gegeven aan een gemeenschappelijk beeld over kernwaarden Omgevingskwaliteit. Deelnemers kunnen deze als handreiking gebruiken bij het opstellen van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. Formeel blijft daarmee de kaderstellende rol van de raad overeind, maar impact op de voorbereiding daarop is zeker aannemelijk.

³⁸ Kadernota Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2018 (versie 24-11-2016)

³⁹ Speelhuis Manifest (Bijlage 4.b.5. Bestuursopdracht en financiële dekking programma Omgevingswet, 21 november 2019)

⁴⁰ Bouwstenen bestuursopdracht (Bijlage 4.b.2. Bestuursopdracht en financiële dekking programma Omgevingswet, 21 november 2019)

⁴¹ Notulen Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 21 november 2019

⁴² Gespreksverslag directeur ODZOB (2 december 2019)

⁴³ Gespreksverslag gemeente Best bestuurlijk (30 oktober 2019)

Opdrachtgever-opdrachtnemer

Kortom, door het ontbreken van een systematische strategisch-tactische invulling van de opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie, is door de ODZOB bij het opzetten van de bestuursopdracht onvoldoende aansluiting gezocht met de gemeenten op college-, beleids- en portefeuillehoudersniveau (de daadwerkelijke opdrachtgevers). Wel is op een hoog abstractieniveau aansluiting gezocht op de gemeentesecretarissen, maar die vervullen niet de opdrachtgevers- noch de eigenaarsrol. Het komen met de voorgestelde bestuursopdracht wordt door een deel van de gemeenten niet ervaren als het aandringen op een duidelijke vraag van de opdrachtgevers met betrekking tot de Omgevingswet, maar op het invullen van die vraag.

4.2 Toetsing op de normen

In dit hoofdstuk stonden de onderstaande normen centraal. Aangegeven wordt in welke mate aan de norm wordt voldaan.

De kleur groen geeft aan dat geheel aan de norm wordt voldaan.

De kleur oranje geeft aan dat deels aan de norm wordt voldaan.

De kleur rood geeft aan dat niet aan de norm wordt voldaan.

Norm	Analyse
Met de kaders worden op een eenduidige wijze uitgangspunten vastgelegd hoe de sturing, de beheersing, de verantwoording en het toezicht ten aanzien van ODZOB wordt geborgd.	De Gemeenschappelijke Regeling en de vastgestelde werkwijzen bieden eenduidige uitgangspunten voor de governance en daarmee het geheel aan sturing, beheersing, verantwoording en toezicht ten aanzien van ODZOB.
De vastgestelde uitgangspunten ten aanzien van sturing, verantwoording en toezicht worden geheel en consistent toegepast.	In de praktijk verloopt het samenspel tussen opdrachtgever en opdrachtnemer suboptimaal. De strategisch-tactische invulling van de relatie opdrachtgever-opdrachtnemer is onvoldoende. Bij de aanpak van nieuwe ontwikkelingen, zoals de Omgevingswet, wordt dit zichtbaar. Gemeenten vullen de rol van opdrachtgever beperkt in door geen heldere opdracht te formuleren. Bij de ODZOB zijn de vraag en behoeften van gemeenten onvoldoende bekend, waardoor het strategische gesprek vaak niet op het juiste niveau en op het juiste moment wordt gevoerd.
	Bij de feitelijke invulling van de governance is geen functiescheiding aangebracht ten aanzien van de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol. In de aansturing van de ODZOB lopen deze rollen door elkaar.
	De operationele sturing op de uitvoering van het werkprogramma lijkt in de praktijk wel goed te werken. Veel gemeenten maken gebruik van de bijsturingmogelijkheden op de uitvoering van de basis- en zoektaken wanneer afspraken niet worden nagekomen. Gemeenten hebben minder grip op de sturing op de collectieve taken. Hiertoe is een werkgroep ingesteld om te komen met verbetervoorstellen.
	Raden ervaren overwegend een grote afstand tot de ODZOB en spreken vaak de wens uit om beter en eerder geïnformeerd te worden. Formeel gezien zijn de colleges verantwoordelijk voor de informatievoorziening en het organiseren van betrokkenheid van de raden. Dat samenspel tussen raad en college ten aanzien van ODZOB komt in de

praktijk beperkt tot uiting. ODZOB zelf organiseert diverse activiteiten om raden meer te betrekken, zoals 'ODZOB on Tour' en de begrotingsinformatiebijeenkomsten. Deze activiteiten worden door de gemeenteraden gewaardeerd, maar wisselend bezocht.

5. Wat zijn de toekomstige opgaven voor de ODZOB?

5.1 Beschrijving en analyse

Meest relevante opgaven zoals benoemd door de ODZOB

De ODZOB is primair een uitvoeringsgerichte VTH organisatie. De ODZOB stelt in haar Kadernota 2020 dat zij voor een goede taakuitvoering gebaat is bij het in beeld hebben van de problemen en de ambities van de deelnemers in de fysieke leefomgeving. Ook dient de ODZOB rekening te houden met landelijke, provinciale en regionale omgevingsfactoren voor zover dit binnen bestaande aanpakken, afspraken en middelen kan.⁴⁴ In voornoemde kadernota zijn opgaven bepaald waar de ODZOB in 2020 op in wil zetten. Deze zijn uiteengezet in aandachtsgebieden die richting geven voor de uitvoering van de opgaven in 2020. De opgaven kunnen worden gecategoriseerd naar opgaven die extern (vanuit de omgeving) gedreven zijn en opgaven die intern (vanuit de organisatie) gedreven zijn.

Extern gedreven opgaven	Intern gedreven opgaven
<ul style="list-style-type: none"> - Wet VTH en Algemene maatregel van bestuur VTH - De Omgevingswet - Klimaat en energie - Zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid - Wet natuurbescherming - Invoering Wet normalisering rechtspositie ambtenaren - Gezonde stedelijke ontwikkeling - Eén regionaal strategisch en operationeel uitvoeringsniveau van VTH-taken	<ul style="list-style-type: none"> - Informatievoorziening - Strategische Personeelsplanning - Harmoniseren werkafspraken met de deelnemers

Figuur 13. Opgaven met aandachtsgebieden voor de ODZOB 2020

Dit hoofdstuk focust zich met name op de opgaven die de gemeenten de ODZOB voor de komende jaren toedichten en in welke mate deze aansluiten bij de door de ODZOB aangewezen opgaven. De meest relevante door de gemeenten benoemde opgaven, zijn hierna uitgewerkt en toegelicht.

Intern gedreven opgaven

Het versterken van de rolduiding van de ODZOB als uitvoeringsorganisatie

Gemeenten pleiten ervoor dat de ODZOB als uitvoeringsorganisatie op verzoek van gemeenten wordt betrokken in een ondersteunende rol in plaats van dat de ODZOB zelf gemeenten probeert te verbinden aan haar eigen initiatieven. Dit wordt expliciet gemaakt in met name de ambtelijke en bestuurlijke gesprekken. Bij de meeste gemeenteraden lijkt dit thema minder te leven. De meeste raden hebben geen kaders gesteld aan hetgeen de raad verwacht van wat de ODZOB voor de gemeente doet. Dit vraagt derhalve om een betere invulling van de kaderstelling (hoofdstuk 2) en opdrachtgever-opdrachtnemerschap (hoofdstuk 4).

Herijking collectieve taken

Uit de interviews met de meeste gemeenten blijkt dat er behoefte bestaat aan een herijking van de collectieve taken. Daar waar de basis- en de verzoektaken aan de voorkant helder in een werkprogramma kunnen worden opgenomen, is het voor veel gemeenten onvoldoende duidelijk welke activiteiten er exact onder collectieve taken vallen en wat de outcome is voor gemeenten individueel en collectief.

⁴⁴ Kadernota Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2020 (versie 29 november 2018)

Ook staat de verdeelsleutel van en de verplichte deelname aan collectieve taken onder druk. Tijdens de AB vergadering van 21 november 2019 jl. is echter besloten de huidige verdeelsleutel voorlopig te handhaven en herziening uit te stellen⁴⁵.

Efficiëntie in werkwijzen

Door portefeuillehouders in het AB wordt gepleit voor een herijking van de vergaderstructuur. Het volume van het aantal deelnemers en onderliggende documentatiestukken vergroot de complexiteit van vergaderingen en belemmert de snelheid van de besluitvorming.

Ambtelijk hebben enkele gemeenten over de jaren heen een goede werkwijze met de ODZOB opgebouwd. Andere gemeenten ervaren dat een uniforme werkwijze met de ODZOB ontbreekt. Deze gemeenten zien heil in de ontwikkeling van een samenwerkingsvisie waarin gewerkt wordt met formats met werkafspraken en heldere indicatoren.

Extern gedreven opgaven

Gemeenten zien voor de ODZOB een ondersteunende rol bij verschillende opgaven en ontwikkelingen in het domein van de fysieke leefomgeving.

Omgevingswet

De regiogemeenten vinden overwegend dat zij de ODZOB in stelling moeten brengen en vragen om ondersteuning op de Omgevingswet in plaats van andersom. De Omgevingswet vergt namelijk een positiekeuze van de regiogemeenten zelf, zo geven ze aan. Er zijn verschillen waarneembaar tussen gemeenten ten aanzien van de mate waarin zij al bepaald hebben hoe ze de Omgevingswet willen invoeren dan wel de mate waarin zij als koploper of volger willen optreden op dit thema. Dat de ODZOB een belangrijke rol te vervullen heeft bij de uitvoering van de VTH taken van de Omgevingswet wordt niet in twijfel getrokken.

Ten aanzien van de gevolgen voor de overheveling van de bruidsschat vanuit het Rijk, zien gemeenten de mogelijkheid tot harmonisatie met een kennis-/adviesrol vanuit de ODZOB. Dit omdat dit thema voor alle gemeenten hetzelfde gaat betekenen. De bruidsschat wordt bij uitstek gezien als een thema waarbij de kennis en de capaciteit van de ODZOB efficiencylagen voor de regiogemeenten kunnen realiseren.

Energietransitie en de Regionale Energiestrategie

Ambtelijk en bestuurlijk is men content dat de ODZOB op de achtergrond betrokken is bij de ontwikkeling van de Regionale Energiestrategie (RES). De RES is belegd bij de beleidsrijke Metropoolregio Eindhoven (MRE); de ODZOB is hierop aangesloten maar in een meer proces faciliterende rol. Raadsleden benoemen de Energietransitie ook als urgent thema maar vinden het lastig om in te schatten wat de ODZOB nu en de komende jaren op deze opgave kan betekenen.

Overdracht bodemtaken van provincie naar gemeenten

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ook de bevoegdheid die nu bij de provincie ligt met betrekking tot bodemtaken naar gemeenten overgedragen. De ODZOB voert nu de opdracht van de provincie uit. Uit de ambtelijke gesprekken blijkt dat bodemkennis bij de kleinere gemeenten over de jaren verdwenen is. Ook is er op dit moment onvoldoende inzicht in de financiële consequenties van de overdracht van de bodemtaken naar de gemeenten.

Ambtelijk en bestuurlijk wordt de ODZOB daarom als cruciale partij gezien die een bijdrage kan leveren bij deze opgave. Er is echter nog geen eenduidig beeld over hoe deze rol eruit komt te zien en wat dit

---

⁴⁵ Vergadering AB 21 november 2019: Bijlage 5.a AB-voorstel verdeelsleutel collectieve taken_1.pdf

betekent voor de samenwerking met de gemeenten. Deze opgave geldt overigens voor 19 van de 21 deelnemende gemeenten. Voor de gemeenten Eindhoven en Helmond verandert er niets.

Gevaarlijke stoffen

De gemeenten spreken collectief uit dat de ODZOB een belangrijke bron van kennis is rondom PFAS en stikstof. In de gesprekken wordt echter alleen duidelijk gemaakt dat de ODZOB hierin een rol van betekenis kan spelen. Uit de gesprekken kan niet worden opgemaakt wat gemeenten expliciet van de ODZOB verwachten op dit thema.

Transitie Veehouderij

De Transitie Veehouderij is een thema waarbinnen de verschillen in ambitie en belangen tussen deelnemers zichtbaar wordt. Gemeenten met een grotere agrarische sector hebben namelijk andere belangen en ambities op dit thema dan meer stedelijke gemeenten.

Gezonde fysieke leefomgeving

Gemeenten zien een nadrukkelijker koppeling tussen gezondheid en de fysieke leefomgeving. Zo is er half december 2019 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met AiREAS⁴⁶ om het regionaal meetnetwerk in te zetten om vanaf 2020 een gezonde lucht in de leefomgeving te bevorderen voor zowel stad als platteland. Op deze wijze kan de omgevingskwaliteit in de steeds verder verdichtende regio worden gemonitord en kunnen beleidsmaatregelen getroffen worden vertaald naar gezondheidseffecten.

Totstandkoming gezamenlijkheid beeld van opgaven

Grote thema's in het fysieke domein, zoals de Omgevingswet, de Energietransitie, de overdracht van bodemtaken, gevaarlijke stoffen en de Transitie Veehouderij worden door zowel de ODZOB als door de regiogemeenten aangewezen als opgaven waarin de ODZOB een rol kan te spelen. Er lijkt dan ook onder de geïnterviewde gemeenten een gedeeld beeld te bestaan over de regionale opgaven in de fysieke leefomgeving.

Echter, uit de gesprekken met alle geledingen van de gemeenten is naar voren gekomen dat er nog geen duidelijk en expliciet beeld is over de rol en de functie die de ODZOB voor deze grote opgaven kan en heeft te vervullen. Uit de bestudeerde documenten blijkt dat er geen expliciete opdracht is geformuleerd aan de ODZOB. Het gesprek over de rol- en positiebepaling van de ODZOB vindt beperkt en/of te laat plaats, zo blijkt uit de interviews. Duidelijk is wel dat AB-leden er collectief veel voor voelen eerst zelf regie te voeren op de routebepaling rondom de grote opgaven in het fysieke domein en daar vervolgens de ODZOB als bron van kennis en capaciteit op aan te haken. Tegelijkertijd voelt de ODZOB de urgentie om bepaalde opgaven te agenderen in de ambtelijke en bestuurlijke overleggen. Daarbij gaat de organisatie soms verder dan een klassieke uitvoeringsorganisatie voor VTH taken, door ook (een poging tot) beleid op te stellen, zonder dat daar expliciet opdracht voor is gegeven.

Met name raden hebben onvoldoende gevoel bij de inhoudelijke bijdrage die de ODZOB op de grote opgaven kan bewerkstelligen. Ook op bestuurlijk en ambtelijk niveau is slechts bij weinig ontwikkelingen bepaald welke rol voor de ODZOB voorzien wordt. Uit de gesprekken blijkt wel dat dit voor de komende periode geagendeerd staat. De casus Omgevingswet is aanleiding geweest om gesprekken over de rol- en positiebepaling ODZOB meer te gaan voeren.

---

⁴⁶ <https://odzob.nl/luchtkwaliteit-gemeten-zuidoost-brabant-regionaal-meetnet>

5.2 Toetsing op de normen

Voor de vraag wat de toekomstige opgaven voor de ODZOB zijn, is geen norm opgesteld.

Gemeenten en ODZOB benoemen overwegend dezelfde grote toekomstige opgaven zoals Omgevingswet, Energietransitie en Transitie Veehouderij. Een tijdig gesprek over de rol- en positiebepaling van ODZOB bij en ten aanzien van deze opgaven vindt tot nu toe beperkt plaats. Opdrachtgeverschap vindt vanuit de gemeenten onvoldoende plaats. Raden worden bij kaderstellende discussie over deze opgaven beperkt tot niet bij betrokken. Het voornemen is dat meer en gestructureerd te gaan doen.

6. Conclusies

6.1 Hoofdconclusie

Met de beantwoording van de centrale onderzoeksvraag formuleren wij de hoofdconclusie. In dit onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Wat is de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de ODZOB?

De doelmatigheid en doeltreffendheid van de ODZOB geeft een wisselend beeld.

Meer tevredenheid over basis- en verzoektaken dan over collectieve taken

Op uitvoeringsniveau functioneert de ODZOB overwegend positief op de basis- en verzoektaken.⁴⁷ De doelen van deze taken zijn duidelijk gesteld en worden overwegend gerealiseerd en binnen de budgetten. Gemeenten moeten soms bijsturen op de nakoming van gemaakte afspraken, dit leidt dan tot het beoogde resultaat.

Voor de collectieve taken is beperkt duidelijk wat moet worden bereikt. De doeltreffendheid van de uitvoering van de collectieve taken wordt daardoor ook als beperkt ervaren.

Beleidsrelevantie ODZOB niet duidelijk

De beleidsrelevantie van de uitvoering door de ODZOB is beperkt vastgesteld. Wat het maatschappelijk effect is van de inzet van de ODZOB en wat de bijdrage is van de ODZOB aan de realisatie van gemeentelijke beleidsdoelen is niet duidelijk.

Raden op afstand

Raden ervaren overwegend een grote afstand tot de ODZOB en weinig grip. Als de ODZOB door een raad wordt gezien als een uitvoeringsorganisatie, wordt afstand niet altijd als negatief ervaren. Het college is verantwoordelijk voor het goed informeren en betrekken van de raad. Het samenspel tussen raad en college ten aanzien van ODZOB komt beperkt tot uiting.

Doelmatigheid beperkt: Eigenaar: uniformiteit – Opdrachtgever: maatwerk

In de P&C cyclus worden het financieel functioneren van de ODZOB en de kosten van de ODZOB per gemeente en op het totaal goed inzichtelijk gemaakt. De doelmatigheid van de ODZOB wordt niet systematisch gemonitord en is daarmee niet gestructureerd inzichtelijk te maken.

Wel is het een bestuurlijk en ambtelijk gespreksonderwerp tussen de gemeenten en de ODZOB.

De ODZOB blijkt met de totale kosten per directe fte op of net onder het gemiddelde van de benchmark Omgevingsdiensten te liggen.

De doelmatigheid van de ODZOB wordt wisselend ervaren door de gemeenten. Enerzijds zit veel tijd in overleg, besluitvorming en werkgroepen. Anderzijds vinden gemeenten het goed dat ze door ODZOB nauw betrokken worden bij ontwikkelingen en vraagstukken.

Hierbij geldt dat de opzet en aard van de ODZOB maken dat de doelmatigheid altijd beperkt is. Dat komt vooral door de voorgeschreven governance en besluitvormingsprocessen waaraan kosten zijn

---

⁴⁷ De taken die de ODZOB uitvoert, vallen uiteen in basistaken (verplichte afname, wettelijke taken), verzoektaken (vrijwillige afname) en collectieven taken (stimuleren van ontmoeting, kennisdeling en innovatie).

verbonden. Samenwerking in en gezamenlijk eigenaarschap van een gemeenschappelijke regeling kost nu eenmaal tijd en geld.

Het maatwerk dat van de ODZOB wordt verwacht, beperkt de doelmatigheid. Elke gemeente heeft eigen VTH-beleid en verwacht bij de uitvoering van de ODZOB-taken dat ingespeeld wordt op de eigen manier van werken en de 'couleur locale'. Hoe meer maatwerk van ODZOB, hoe minder doelmatig de ODZOB kan functioneren.

De Regionale operationele kaders hebben bijgedragen aan uniformering van regionaal beleid. Dat maakt dat de uitvoering slimmer, innovatiever en efficiënter ingeregeld kan worden. Toch blijft de spanning bestaan tussen enerzijds doelmatigheid/uniformering en maatwerk. Deze spanning raakt gemeenten in hun rol van tegelijkertijd opdrachtgever en eigenaar.

De eigenaars- en de opdrachtgeversrol worden niet onderscheidend ingevuld. Beide sturingslijnen zijn in de praktijk vermengd zonder een expliciete afweging vanuit de beide verschillende rollen.

In de aansturing van de ODZOB wordt binnen gemeenten, tussen gemeenten onderling, tussen gemeenten en ODZOB en in het AB weinig expliciet gesproken over de afstemming tussen de beide rollen. Dit belemmert de doeltreffendheid en doelmatigheid van de ODZOB.

Samenwerking tussen eigenaar/ opdrachtgever en opdrachtnemer

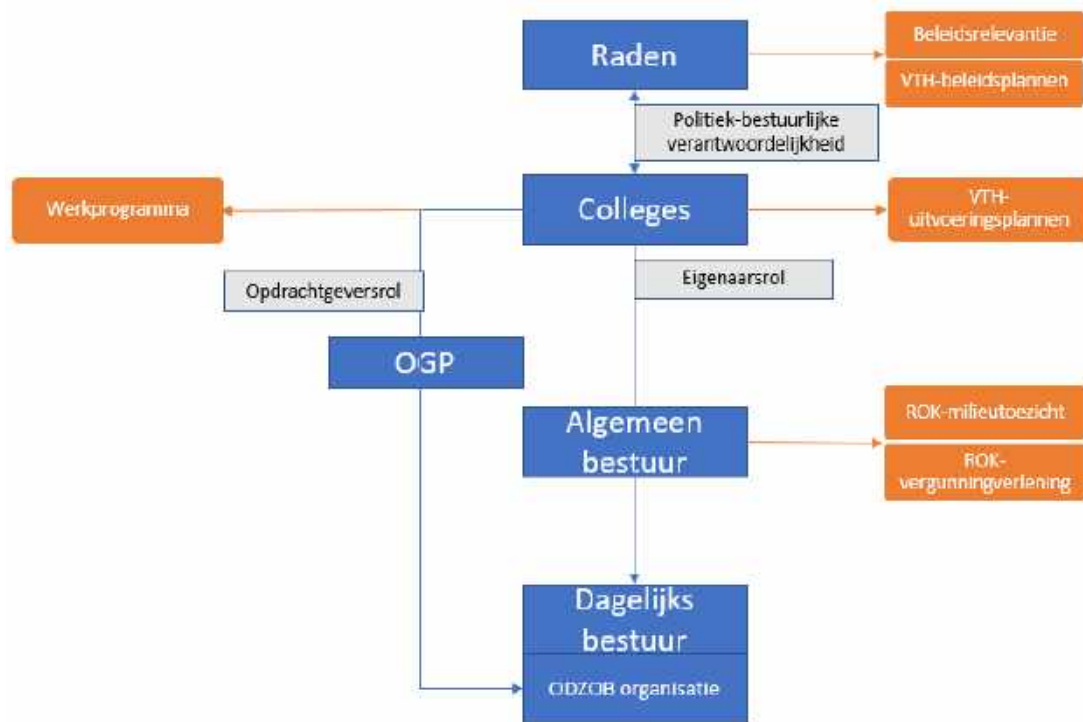
Er zijn negatieve beelden over de ODZOB en de rolinvulling door ODZOB. Sommige gemeenten stellen dat de ODZOB te veel zelf initiatief neemt tot beleidsontwikkeling, probeert te veel taken naar zich toe te trekken of zichzelf een te grote rol toe-eigent. Ze vinden dat de ODZOB als opdrachtnemer taken op zich neemt en rollen vervult waarvoor zij geen opdracht hebben. Dit speelde bij de recente discussie over de bestuursopdracht Omgevingswet. Hier wreekt zich dat de invulling van de opdrachtgever "doe niets waar ik niet om vraag" en eigenaar "wij moeten ons als organisatie voorbereiden op de komst van de Omgevingswet" niet in expliciete afstemming plaatsvindt.

Tegelijkertijd is het aan de opdrachtgever om duidelijke opdrachten te geven. Nog niet alle gemeenten kunnen expliciet en duidelijk aangeven wat zij verwachten van de ODZOB als het gaat om de Omgevingswet. Ze geven al wel aan wat ze (nog) niet willen. Op deze manier is het voor de ODZOB lastig om zich voor te bereiden op de komst van de Omgevingswet.

Juist het explicieter maken van de beleidsrelevantie van de ODZOB, maakt het mogelijk om de raden meer in positie te brengen ten aanzien van de ODZOB. Niet door in een raad te bespreken of het aantal bedrijfscontroles is gerealiseerd; dat is uitvoering. Maar wel in welke mate met die uitvoering bijvoorbeeld een veilige fysieke leefomgeving wordt gerealiseerd. Dat is relevant voor de raad. Het is aan de colleges om die beleidsrelevantie inzichtelijk te maken voor de rade en het is aan de raden om de colleges daarop aan te spreken.

Gelet op de opgaven, zoals de Omgevingswet, Energietransitie en Transitie Veehouderij, neemt het belang van een goed samenspel tussen raad en college ten aanzien van ODZOB toe. Deze opgaven zijn complex van aard, hebben een grote maatschappelijk impact, kunnen een grote financiële weerslag gaan krijgen, vergen een integrale, lange termijn aanpak en maken netwerksamenwerking (nog meer) noodzakelijk. Richting geven aan (de voorbereiding op) de opgaven in de fysieke leefomgeving vergen een grotere betrokkenheid van raden vanuit hun kaderstellende verantwoordelijkheid dan bij het sec uitvoeren van VTH-taken.

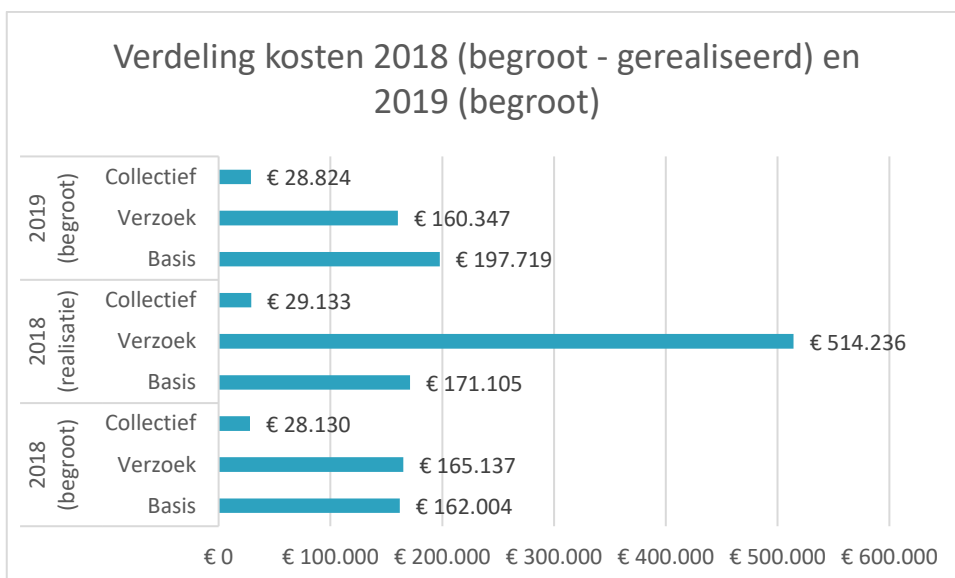
Juist bij grote opgaven als de Omgevingswet, Energietransitie en Transitie Veehouderij is het belangrijk om de rolinvulling en taakopvatting van de ODZOB tijdig en expliciet vanuit beide rollen te bespreken en bepalen en hierbij een koppeling te maken met wat je als gemeente en in gezamenlijk in ODZOB-verband wil bereiken. Deze koppeling van governance aan inhoudelijke kaderstelling hebben wij weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 14. Governance en inhoudelijke kaderstelling

Bijlage I. Factsheet per gemeente

Gemeente Best

Motivatierangschikking

De gemeente Best neemt in 2020 voor € 265.176 verzoektaken af. Dat is 54% ten opzichte van het totaal. Bestuurlijk is men van mening dat Best in de toekomst meer taken door de ODZOB moet laten uitvoeren, aangezien Best schaalnadelen heeft en kwetsbaar is vergeleken met de ODZOB. De raad wordt momenteel niet actief betrokken bij de afweging van het takenpakket dat bij de ODZOB wordt uitgezet.

Document

Toelichting

Lokaal VTH-beleid	Ja, een VTH-uitvoeringsprogramma 2019 (2020 is in de maak) en een beleidsplan toezicht en handhaven 2016-2019 (VTH-beleid is ook in de maak). Het uitvoeringsprogramma 2019 is vastgesteld op 29 januari 2019. Het beleidsplan toezicht en handhaven op 26 januari 2016.
ROK Vergunningverlening	Ja, het ROK Vergunningverlening is vastgesteld op 29 oktober 2019.
ROK Milieutoezicht	Ja, het ROK Milieutoezicht is vastgesteld door het college op 18 december 2018.

Sturing

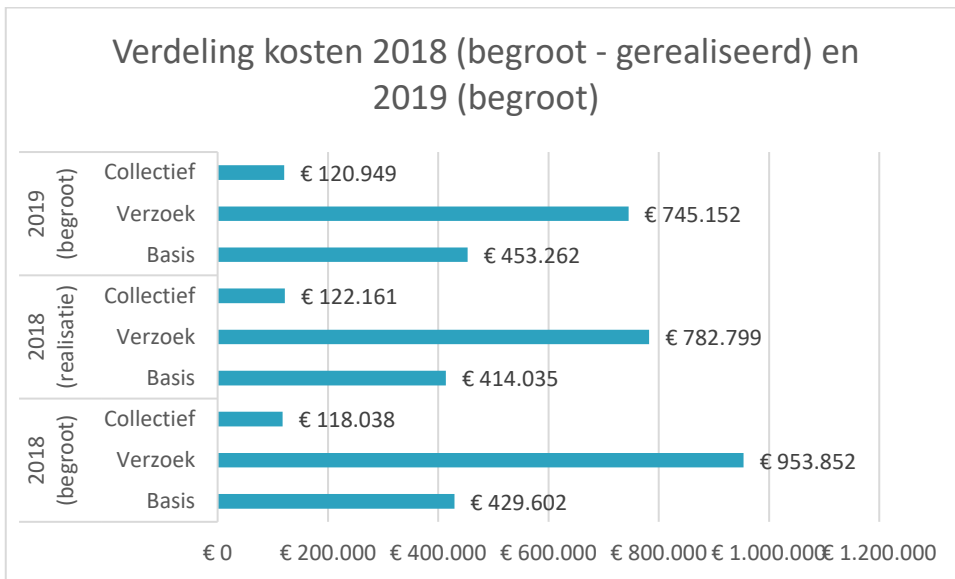
Ambtelijk	Bestuurlijk	Gemeenteraad
<ul style="list-style-type: none"> Best heeft niet alles dat mogelijk is gemandateerd bij de ODZOB omdat men momenteel niet volledig tevreden is over de kwaliteit die de ODZOB kan leveren. Dit wordt met name geweten aan het gebrek aan een integrale benadering door de ODZOB en daarnaast aan capaciteitsproblemen (en gebrek aan ervaren toezichthouders) Ambtelijk is er een maandelijks accountoverleg waarbij de voortgang van het werkprogramma agendapunt 1 is. Ambtelijk wordt hierop gestuurd. Op collectieve taken is men ambtelijk niet in control. Voor overkoepelende thema's (o.a. collectieve taken) pleit men ambtelijk voor een overkoepelend manager die voor meer overzicht en grip vanuit de gemeente kan zorgen.	<ul style="list-style-type: none"> Bestuurlijk vindt men dat het college het hoogste niveau is waarop het gesprek over sturing moet plaatsvinden omdat de ODZOB een uitvoeringsorganisatie is. De bestuurder pleit voor overkoepelende thema's (o.a. collectieve taken voor een overkoepelend manager die voor meer overzicht en grip vanuit de gemeente kan zorgen). In lijn met het voorgaande vindt de bestuurder dat er ten aanzien van het OGP een goede bestuurlijke en ambtelijke voorbereiding en afstemming moet plaatsvinden zodat in het OGP ook het standpunt van Best goed uit de verf kan komen. De bestuurder pleit ervoor dat gemeenten aan de voorkant van een coalitieperiode aangeven wat individuele speerpunten/prioriteiten op VTH zijn en de ODZOB vragen hier een rol in te vervullen en hierop te sturen. Deze discussie vindt nu onvoldoende plaats.	<ul style="list-style-type: none"> De raad van Best heeft op de begroting 2020 geen zienswijzen ingediend. Hiervoor zijn twee hoofdmotivaties: 1) raadsleden weten inhoudelijk niet goed welke richting ze de ODZOB mee kunnen geven; 2) raadsleden denken als 1 van de 21 gemeenten maar beperkt invloed uit te kunnen oefenen op de ODZOB. Er heeft in Best geen discussie plaatsgevonden over wat men als raad van de ODZOB verwacht als het gaat om informatievoorziening en het afnemen van arrangementen. Raadsleden ervaren in algemene zin op afstand te staan en hebben geen sturingsmechanismen richting de ODZOB ingebouwd. De raad steekt daarbij wel de hand in eigen boezem en ziet het belang van het vervullen van een meer proactieve houding richting de eigen portefeuillehouder.

Lokale actualiteiten/bijzonderheden

- Best laat als een van de weinige deelnemers niet alle VTH-taken in mandaat uitvoeren.
- Handhaving in het buitengebied is voor Best een belangrijk speerpunt.
- Best heeft in haar Uitvoeringsprogramma VTH 2019 de verwachtingen van de rol van de ODZOB ten aanzien van lokaal beleid geëxpliciteerd.
- Best werkt intensief samen met Waalre en Veldhoven. Op subregionaal niveau is het thema 'Omgevingswet' onderwerp van discussie en zijn samenwerkingsafspraken geformuleerd.

Gemeente Eindhoven

Motivatierangschikking

De gemeente Eindhoven neemt in 2020 voor +/- €1.4 miljoen aan taken af waarvan de helft voor basistaken en de rest voor verzochtaken zoals bodem en adviesbeleid, bestemmingsplannen en bouwvragen. Het overgrote merendeel van het inrichtingenbestand wordt echter door de gemeente zelf opgepakt. In de raad worden op dit moment geen strategische keuzes gemaakt over het takenpakket van de ODZOB. De dip in 2018 is veroorzaakt door het feit dat ODZOB benodigde advisering Bodemtaken niet langer kon leveren, waardoor gemeente Eindhoven de bodemcapaciteit in de eigen organisatie heeft uitgebreid.

Document

Toelichting

Lokaal VTH-beleid	Ja, Handhavingsnota Leefomgeving 2018-2021 en het Toezicht- en Handhavingsprogramma 2018 op 9 maart 2018. Eindhoven hanteert één VTH beleid dat aansluit bij provinciebrede afspraken, voor zowel de eigen organisatie als de ODZOB.
ROK Vergunningverlening	Nee, voorbereidingen zijn in volle gang. Dit wordt naar verwachting snel vastgesteld.
ROK Milieutoezicht	Ja, op 8 januari 2019.

Sturing

Ambtelijk

- In de zomer 2018 was er een formele klacht over de voortgang van het werkprogramma nodig omdat in juli pas 8% was uitgevoerd. Na proactieve ambtelijke sturing vanuit de accounthouder is er vanuit de ODZOB capaciteit vrijgemaakt om het werkprogramma te behalen.
- Ambtelijk wordt door accounthouder gestuurd op het werkprogramma en het 'lean en mean' van de ODZOB. Dit gaat inmiddels goed. Op collectieve taken is ambtelijk wel veel kritiek; het zijn activiteiten waarop momenteel geen grip wordt gehouden en die meer SMART geformuleerd zouden moeten worden. Via de lijn van het OGP wordt hier nu de discussie over gevoerd.
- Ambtelijk wordt een cultuur van te veel en te uitgebreid praten ervaren. Daarnaast zijn er veel stukken maar te weinig scherpe teksten ter besluitvormingsvoorbereiding. Ook worden de processen als te traag/stroperig ervaren met te weinig focus op outcome met lean & mean

Bestuurlijk

- De bestuurder betwijfelt of de juiste discussies plaatsvinden op bestuurlijk niveau en of er in de huidige manier van discussie wel daadwerkelijke sturing op de ODZOB plaatsvindt. De vergaderstructuur is stroperig en de papierberg is enorm.
- Collectieve taken hebben de komende tijd prioriteit en hier gaat bestuurlijk actief op gestuurd worden. De bestuursopdracht Omgevingswet ligt nu op de bestuurstafel en Eindhoven heeft hier voor de volgende AB-vergadering amendement op ingediend. Dit is de eerste keer dat dit bij de ODZOB gebeurt.

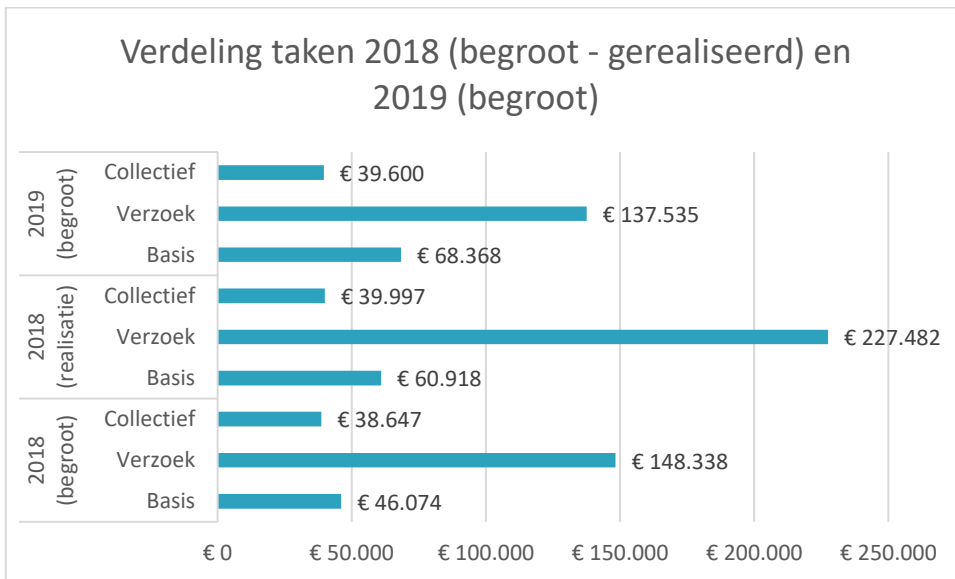
Gemeenteraad

- De afgelopen jaren is er vanuit de raad veel gestuurd op kosten en efficiency middels zienswijzen. Raadsleden zien hier in de praktijk echter niets van terug.
- De raad vertrouwt de verantwoordelijk portefeuillehouder; zolang de raad niets hoort, wordt er conform afspraak met de ODZOB gewerkt. De raad wil daarbij in het vervolg alleen op significante afwijkingen geïnformeerd worden.

Lokale actualiteiten/bijzonderheden

- Eindhoven heeft een concept-omgevingsvisie ontwikkeld. De pilot *Woensel binnen de Ring* is opgezet om te onderzoeken hoe men van een abstracte visie naar een concreet plan kan komen. De ODZOB is deelnemer aan de projectorganisatie van deze pilot.
- Eindhoven heeft twee jaar geleden een app ontwikkeld waarmee binnen twee uur de juiste informatie (potentie van verplicht te realiseren CO₂-reducerende maatregelen) kan worden opgehaald bij een bedrijfsbezoek. De ODZOB is met de gemeentelijke collega's mede opgeleid in de toepassing van de app.

Gemeente Geldrop-Mierlo

Motivatief arrangement

De gemeente Geldrop-Mierlo neemt in 2020 voor € 145.255 verzoektaken af. Dat is 59% ten opzichte van het totaal. Geldrop-Mierlo neemt daarmee relatief veel verzoektaken af. Het gaat daarbij voor het grootste deel om de inhuur van capaciteit op het gebied van duurzaamheid, externe veiligheid en welstandstoezicht. De gemeente voert zelf taken uit op het gebied van milieu en bodem. Daarnaast is er jaarlijks een aantal ad hoc taken die buiten het werkprogramma om worden uitgevoerd door de ODZOB. Dit is terug te zien in het verschil tussen de begrote en de gerealiseerde taken. Geldrop-Mierlo heeft een relatief klein inrichtingenbestand. In de raad worden op dit moment geen strategische keuzes gemaakt over het takenpakket van de ODZOB.

Document

Toelichting

Lokaal VTH-beleid

Ja, op 18 december 2017 is het beleidsplan 2017-2021 vastgesteld door de raad en op 22 januari 2019 het uitvoeringsprogramma 2019. Dit omvat enkel de TH-taken. De V-taken worden per 2020 in beleid vervat.

ROK Vergunningverlening

Ja, vastgesteld door college op 26 november 2019.

ROK Milieutoezicht

Ja, vastgesteld door college op 12 maart 2019.

Sturing

Ambtelijk

Bestuurlijk

Gemeenteraad

- De accounthouder ontvangt maandelijks een mail met de financiële stand van zaken en de doelrealisatie. Tweemaandelijks zit de accounthouder samen met contactpersoon vanuit de ODZOB. Op basis hiervan stuurt de accounthouder intern en richting de ODZOB bij op de voortgang.
- De accounthouder is in control op het werkprogramma. Er is echter geen grip op sturing rondom collectieve taken. Dit wordt geweten aan het gebrek aan inzicht in onderliggende projectplannen en het feit dat projecten niet aflopen. De discussie hierover loopt via het OGP.
- De accounthouder stuurt intern op het op orde hebben van de eigen organisatie, bijvoorbeeld rondom het inrichtingenbestand. Dit bevordert de wijze waarop sturing gegeven kan worden aan de ODZOB.

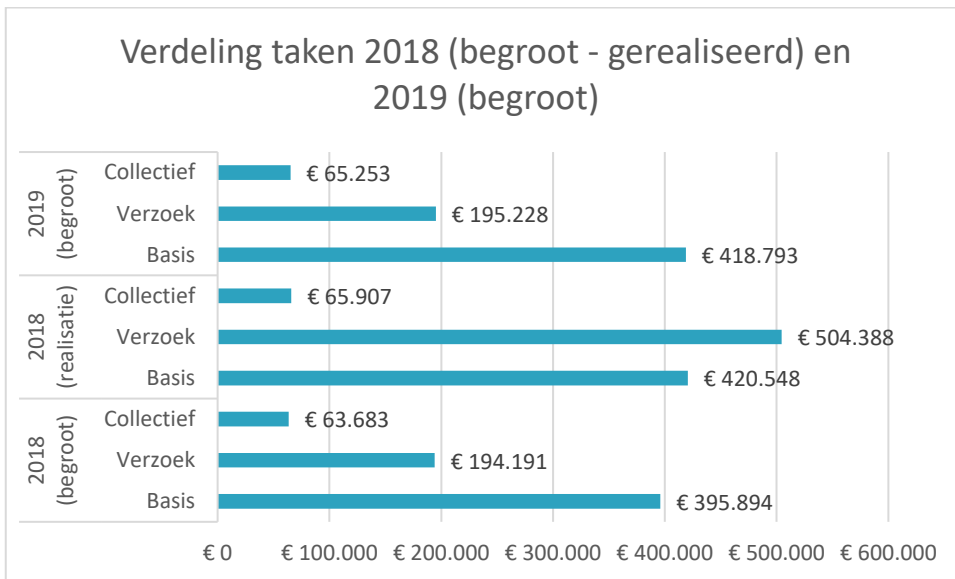
- De bestuurder stelt dat sturing richting de ODZOB met name plaatsvindt via de ambtelijke lijn op de voortgang van het werkprogramma. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt volledig bij de ambtenaar. De bestuurder wordt vanuit de ODZOB hierover niet geïnformeerd, hetgeen voor de bestuurder een belemmering vormt in zijn dagelijkse praktijk als AB-lid.
- De huidige overlegstructuur, inclusief grote hoeveelheid aan documentatie per agenda, belemmert voor de bestuurder de manier waarop er bestuurlijk sturing aan de ODOZB kan worden gegeven.

- Volgens raadsleden wordt er ambtelijk bepaald en gestuurd op hetgeen Geldrop-Mierlo van de ODZOB verwacht. Dat wordt niet besproken in de raad maar ligt bij het college.
- De raad ervaart dat de ODZOB geen kernprioriteit is voor de verantwoordelijk wethouder. De raad wordt onvoldoende geïnformeerd over de voortgang van de ODZOB en kan op deze wijze geen richting meegeven aan de ODZOB.
- De raad heeft geen zienswijzen ingediend op de begroting 2020 met het idee te weinig inhoudelijk richting mee te kunnen geven aan de ODZOB en het gevoel als een van de 21 gemeenten weinig sturing te kunnen geven.

Lokale actualiteiten/bijzonderheden

- Geldrop-Mierlo heeft recentelijk een aantal grote opdrachten weggezet bij de ODZOB. Meest in het oog springend is het grootschalige onderzoek naar de geluidsbelasting en de luchtkwaliteit langs de A67.
- Geldrop-Mierlo maakt gebruik van gedetacheerde medewerkers van de ODZOB op het gebied van duurzaamheid en klimaatbeleid. Van deze expertise is in 2019 bijvoorbeeld nog gebruikgemaakt bij de aanbesteding van het volledig elektrische leerlingenvervoer binnen de gemeente.

Gemeente Gemert-Bakel

Motivatie arrangement

De gemeente Gemert-Bakel neemt in 2020 voor € 199.133 verzoektaken af. Dat is 29% ten opzichte van het totaal. De gemeente besteedt zoveel mogelijk taken uit aan de ODZOB, aangezien daar vaak de benodigde kennis aanwezig is. Dat is een bewuste keuze.

Document

Toelichting

Lokaal VTH-beleid	Nee, dit heeft er onlangs toe geleid dat de gemeente onder actief IBT-toezicht is geplaatst. Er zijn afspraken gemaakt met IBT en vóór 1 februari 2020 wordt dit vastgesteld door het college.
ROK Vergunningverlening	Ja, op 17 december 2019 vastgesteld door het college.
ROK Milieutoezicht	Ja, op 29 januari 2019 vastgesteld door het college

Sturing

Ambtelijk

- De afspraken tussen Gemert-Bakel en de ODZOB zijn vastgelegd in de DVO die jaarlijks wordt uitgewerkt in een werkprogramma.
- De accounthouder vanuit Gemert-Bakel heeft zelf veel uren beschikbaar om te kunnen schakelen met de ODZOB; dit bevordert de wijze waarop sturing wordt gegeven.
- de ODZOB voert vrijwel alle taken voor Gemert-Bakel uit in mandaat. Alleen politiek-gevoelige dossiers worden 'in huis' gedaan.
- Met een vast contactpersoon is maandelijks contact over de voortgang van het werkprogramma; tevens is er wekelijks informeel contact.
- Collectieve taken blijven een discussiepunt. Er wordt vanuit de lijn van het OGP gesproken over een mogelijke herziening van de verdeelsleutel.

Bestuurlijk

- Subregionaal wordt er samen opgetrokken om bestuurlijke vergaderingen door te spreken en op die wijze coalitie te kunnen vormen.
- De bestuurder vertrouwt de ambtelijke lijn om sturing richting ODZOB te geven en spreekt de verantwoordelijk ambtenaar frequent ter voorbereiding op vergaderingen en m.b.t. de voortgang.
- De bestuurder vindt dat het bij uitstek een bestuurlijke keuze is bij welke thema's/ gremia de ODZOB aan tafel komt.

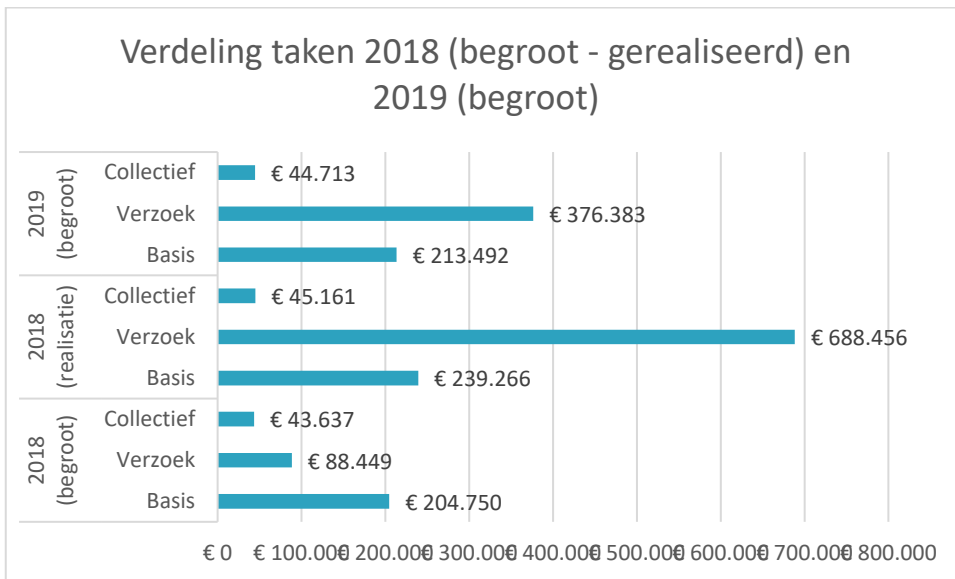
Gemeenteraad

- De raad heeft op de begroting 2020 geen zienswijzen ingediend.
- Tweejaarlijks benoemt de raad speerpunten die via de ambtelijke en de bestuurlijke lijn richting de ODZOB moeten worden ingebracht.
- Echter, in de praktijk ervaart de raad op afstand te staan en erkent dat het de verantwoordelijk wethouder beter moeten controleren op de wijze waarop het AB stuurt richting de ODZOB.

Lokale actualiteiten/bijzonderheden

- Gemert-Bakel heeft geen lokaal VTH-beleid vastgesteld. Dit heeft er onlangs toe geleid dat de gemeente onder Interbestuurlijk Toezicht (IBT) is geplaatst. Er zijn inmiddels afspraken gemaakt dat Gemert-Bakel vóór 1 februari 2020 lokaal VTH-beleid vaststelt.
- Intensivering van het Toezicht Veehouderij is in Gemert-Bakel een van de speerpunten.
- De verantwoordelijke ambtelijk regisseur is in relatief veel ODZOB-werkgroepen actief en levert in die zin een grote bijdrage aan de kennisontwikkeling van zowel de ODZOB als de gemeente.

Gemeente Laarbeek

Motivatie arrangement

De gemeente Laarbeek neemt in 2020 voor € 641.461 verzoektaken af. Dat is 66% ten opzichte van het totaal. Laarbeek neemt de afgelopen jaren steeds meer verzoekzaken af bij de gemeente. Inmiddels worden vrijwel alle taken op het gebied van VTH door de ODZOB uitgevoerd. Enkele taken op het gebied van handhaving voert de gemeente nog wel zelfstandig uit, bijvoorbeeld op het gebied van ondermijning, omdat dit in de gemeente een speerpunt is. Opvallend is dat de realisatie van verzoektaken in 2018 aanzienlijk hoger is dan voorzien in de begroting. Dit komt door onvoorziene en ad-hoc opdrachten vanuit de gemeente.

Document

Toelichting

Lokaal VTH-beleid	Ja, vastgesteld door het college op 8 oktober 2019 en op 12 december 2019 door de raad.
ROK Vergunningverlening	Ja, vastgesteld door het college op 8 oktober 2019 en op 12 december 2019 door de raad.
ROK Milieutoezicht	Ja, vastgesteld door het college op 18 december 2019. Ligt op 31 januari 2020 voor aan de raad.

Sturing

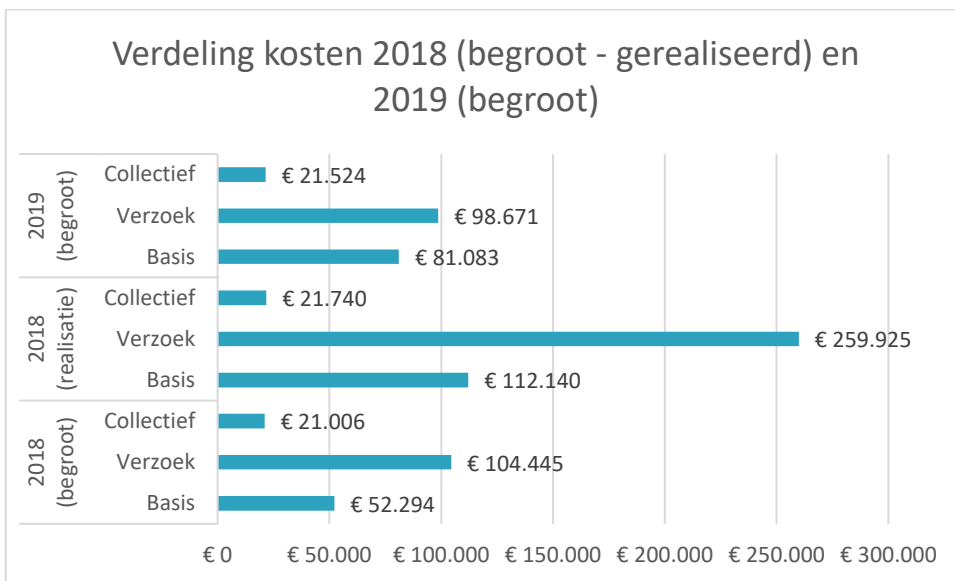
Ambtelijk	Bestuurlijk	Gemeenteraad
<ul style="list-style-type: none"> Eens per kwartaal ontvangt de accounthouder een financieel overzicht van de voortgang van het werkprogramma. Hierbij wordt niet gestuurd op het aantal taken dat is uitgevoerd. De ODZOB wordt het vertrouwen gegeven om zélf in control te zijn. Er is op afdelingsniveau breder contact met de accounthouder vanuit de ODZOB om afspraken te maken rondom opdrachtgever-opdrachtnemerschap.	<ul style="list-style-type: none"> Bestuurlijk wordt gestuurd op de kerntaken van de ODZOB ten tijde van de oprichting: 'lean en mean'. Momenteel is de 'expansiedrift' daarbij een punt van aandacht waarop sturing plaatsvindt. Subregionaal wordt er samen opgetrokken om bestuurlijke vergaderingen door te spreken en op die manier coalitie te kunnen vormen.	<ul style="list-style-type: none"> De raad vertrouwt de verantwoordelijk portefeuillehouder dat, zolang men niets hoort, er conform afspraak met de ODZOB wordt gewerkt. De raad wil alleen op grote afwijkingen geïnformeerd worden en periodiek via factsheets/managementrapportage. De begrotingscyclus wordt aangepakt om positie te bepalen richting de ODZOB. In de zienswijze die voor 2020 is ingediend, staat dat de raad het eens is met de begroting.

Lokale actualiteiten/bijzonderheden

- Voor Laarbeek is handhaving een belangrijk thema; de ODZOB ondersteunt hier volgens de gemeente goed op.
- Dit speerpunt heeft ertoe geleid dat er de afgelopen periode veel aanvullende verzoektaken bij zijn gekomen op handhavings- en toezichtstaken. Hierdoor neemt Laarbeek relatief veel verzoektaken af ten opzichte van andere deelnemers.

Gemeente Nuenen

Motivatatie arrangement

De gemeente Nueneen neemt in 2020 voor € 108.167 verzoektaken af. Dat is 48% ten opzichte van het totaal. Nueneen heeft nagenoeg alle taken belegd bij de ODZOB, behalve de vergunningverlening Bouw. De gemeente is niet in staat de overige taken zelf uit te voeren en is tevreden over deze constructie. M.b.t. de afname van verzoektaken moet wel benadrukt worden dat Nueneen een typische "bouw" of ontwikkelgemeente is. Met name uit deze bouwopgave (Nueneen West – Luistruik) volgden in 2018 extra opdrachten op het gebied van bestemmingsplannen. Deze zijn daardoor niet structureel en geven een vertekend beeld van de werkelijkheid.

Document

Toelichting

Lokaal VTH-beleid	Het lokale VTH-beleid is in voorbereiding. Conform de planning zou dit in maart of april 2020 moeten worden vastgesteld.
ROK Vergunningverlening	Het ROK Vergunningverlening is vastgesteld in het AB van de ODZOB. Omdat hier geen financiële consequenties voor de gemeente Nueneen aanwezig zijn, is dit niet meer voorgelegd aan het college. Ambtelijk beschouwt men dit als een kleine aanpassing op de gemandateerde werkzaamheden.
ROK Milieutoezicht	Het ROK Milieutoezicht is door het college vastgesteld op 27 maart 2019.

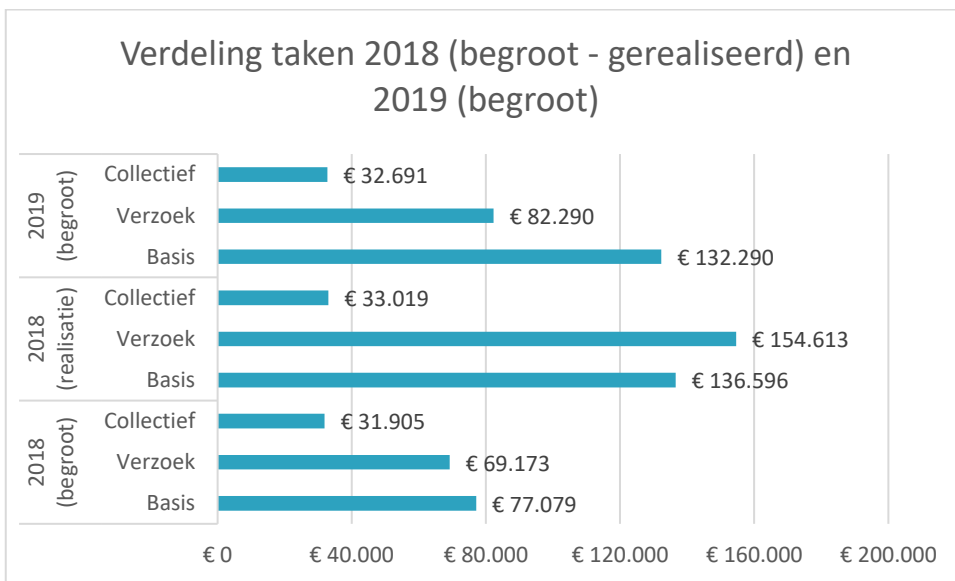
Sturing

<i>Ambtelijk</i>	<i>Bestuurlijk</i>	<i>Gemeenteraad</i>
<ul style="list-style-type: none"> • VTH taken zijn - op het bouwgedeelte na - onder mandaat ondergebracht bij de ODZOB. • Ambtelijk is men tevreden over de wijze waarop op het werkprogramma kan worden gestuurd. Wel pleit men voor een systeem waarin meer maatwerk voor gemeenten mogelijk is.	<ul style="list-style-type: none"> • De portefeuillehouder is ontevreden over de bestuurbaarheid van de ODZOB in de huidige systematiek. De bestuurlijke invloed per gemeente vindt hij te weinig.	<ul style="list-style-type: none"> • Raadsleden voelen zich niet verantwoordelijk voor sturing; dat mechanisme hoort bij het college te liggen. • De P&C-cyclus is voor raadsleden zo ingeregeld dat er geen invloed door individuele gemeenten is.

Lokale actualiteiten/bijzonderheden

- Nueneen is als een van de weinige gemeenten expliciet kritisch over de gemaakte afspraken over de afbakening van het basis- en verzoektakenpakket. Ambtelijk en bestuurlijk heeft men de voorkeur voor een zogenaamd 'cafetariamodel', waarin een betere balans bestaat tussen maatwerk en de efficiëntie van het dienstverleningsmodel.
- Nueneen heeft, in tegenstelling tot enkele andere deelnemers, een beperkte hoeveelheid agrarische bedrijven binnen de gemeentegrenzen en kent daardoor een klein inrichtingenbestand. Nueneen is een typische "bouw" of ontwikkelgemeente.

Gemeente Son en Breugel

Motivatierangschikking

De gemeente Son en Breugel neemt in 2020 voor € 137.324 verzoektaken af. Dat is 43% ten opzichte van het totaal. Verzoektaken worden bij de ODZOB belegd op basis van de aanwezige capaciteit en expertise binnen de gemeente. Het inrichtingenbestand is beperkt.

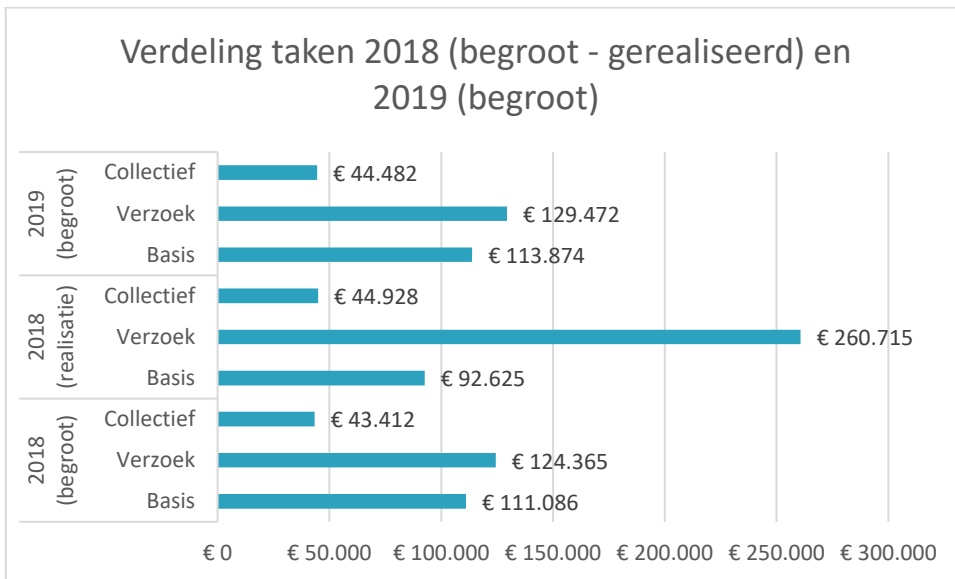
Document	Toelichting
Lokaal VTH-beleid	Son en Breugel beschikt over een integraal VTH-beleid/-programma. In dit programma zijn geen kaders gesteld die van belang zijn voor het takenpakket van de ODZOB.
ROK Vergunningverlening	Nog niet; het ROK Vergunningverlening is van latere datum en is (nog) niet vastgesteld.
ROK Milieutoezicht	Ja, het college heeft het ROK Milieutoezicht vastgesteld op 7 mei 2019.

Sturing		
Ambtelijk	Bestuurlijk	Gemeenteraad
<ul style="list-style-type: none"> Eens per kwartaal bespreekt de accounthouder de stand van zaken van het werkprogramma met de accountmanager namens de ODZOB.	<ul style="list-style-type: none"> De bestuurder is onvoldoende in control richting de ODZOB omdat hij, vanwege ambtelijke capaciteitsissues op VTH, ervaart geen gelijkwaardige partner te zijn voor de ODZOB. De bestuurder constateert dat de bestuurlijke aandacht voor de ODZOB vermindert in de regio. De bestuurder wijt dit aan het feit dat er enerzijds vertrouwen is in de ODZOB-organisatie maar dat VTH intern niet integraal georganiseerd is.	<ul style="list-style-type: none"> De raad heeft op de begroting 2020 geen zienswijzen ingediend. De regionale ontwikkeling staat standaard op de agenda van de commissie of de raad. In de praktijk wordt hier volgens de raad onvoldoende invulling aan gegeven. Tegelijkertijd wordt er vanuit de raad niet naar gevraagd. Dat komt doordat raadsleden te weinig zicht hebben op de diensten van de ODZOB. Ondanks dat de raad onvoldoende zicht heeft op de ODZOB en daardoor onvoldoende in control is, wordt op thema's als het milieubeleid en metingen van de luchtkwaliteit, gerapporteerd aan de raad en worden de thema's actief behandeld.

Lokale actualiteiten/bijzonderheden

- In 2018 kreeg de gemeente Son en Breugel een onvoldoende voor de taakuitvoering. Sindsdien staat de gemeente onder toezicht van de provincie. In juli 2019 zijn nieuwe afspraken gemaakt met betrekking tot VTH. Hierbij dreigde de provincie met een volgende stap op de bestuurlijke interventieladder, indien afspraken niet tijdig zouden worden nagekomen.
- De gemeente heeft ingegrepen door de formatie voor toezicht en handhaving uit te breiden. Dit staat feitelijk los van de samenwerking met de ODZOB.
- Een van de doelstellingen van Son en Breugel is om de relatie met de ODZOB in kaart te brengen omdat het versnipperd is binnen de organisatie en daardoor mogelijk niet efficiënt en effectief. Son en Breugel wil op die manier komen tot een structuur met heldere lijnen en één aanspreekpunt die de integraliteit bewaakt, waardoor de raad in control komt.

Gemeente Veldhoven

Motivatie arrangement

De gemeente Veldhoven neemt in 2020 volgens het werkprogramma voor € 166.497 verzoektaken af. Dat is 52% ten opzichte van het totaal. Veldhoven neemt daarmee relatief veel verzoektaken af. Veldhoven is een regiegemeente. Daar waar specialisme en capaciteit ontbreken, worden taken overgedragen naar de ODZOB. Veiligheid is een speerpunt, met name bij bedrijven.

Document

Toelichting

Lokaal VTH-beleid

Ja, het beleidsplan VTH is vastgesteld door het college op 10 april 2018.
Op 21 januari 2020 is het uitvoeringsplan VTH 2020 vastgesteld door het college.

ROK Vergunningverlening

Ja, integraal onderdeel van het uitvoeringsplan VTH 2020 dat is vastgesteld op 21 januari 2020.

ROK Milieutoezicht

Ja, nogmaals verlengd met vastgestelde Uitvoeringsplan VTH 2020 op 21 januari 2020.

Sturing

Ambtelijk

- Ambtelijk wordt er gestuurd via de accounthouder. Zeswekelijks wordt de voortgang van het werkprogramma doorgesproken. Bij onvoldoende voortgang in het werkprogramma wordt er via de ambtelijke lijn geschakeld met de ODZOB.
- Ambtelijk kan er subregionaal meer verbinding worden gezocht om gezamenlijk positie in te nemen richting de ODZOB.
- Ambtelijk is men onvoldoende in control op de collectieve taken

Bestuurlijk

- De zienswijzen op de begroting worden gezamenlijk ambtelijk en bestuurlijk op papier gezet aan de voorkant en aangeboden aan de raad. De raad kan over deze zienswijzen dan besluiten. In de raad worden de zienswijzen, volgens het bestuurslid, overwegend als hamerstuk behandeld.
- Bestuurlijk speelt nu de discussie over het aanbrennen van focus: waar moet de ODZOB wel en waar niet over gaan? Het AB spreekt de ODZOB nu gezamenlijk aan op de neiging te veel naar zich toe te willen trekken.
- Subregionaal worden vergaderingen, in tegenstelling tot andere GR'en, bestuurlijk niet vooraf afgestemd. Hier zou qua bestuurlijke sturing meer op gewonnen kunnen worden.

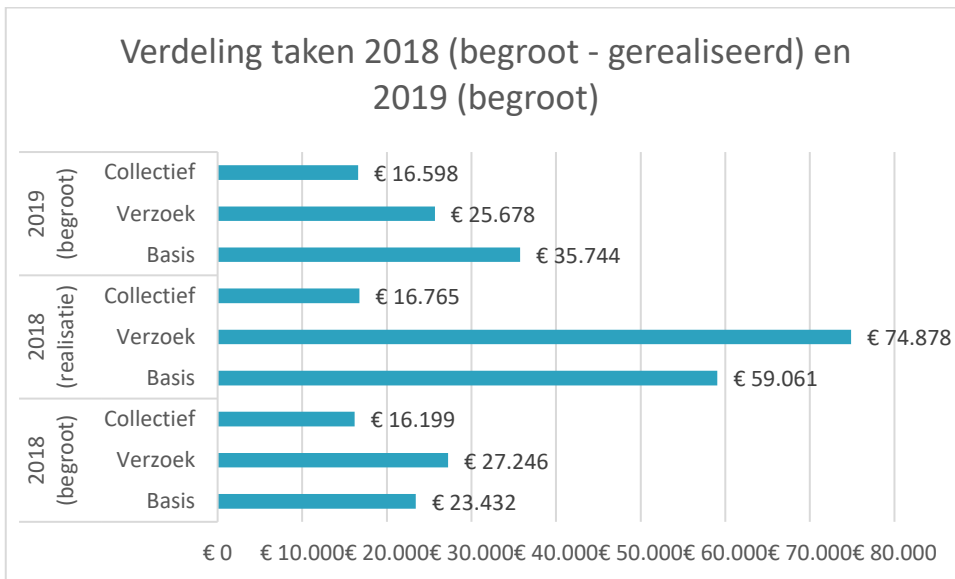
Gemeenteraad

- Raad is verdeeld tevreden over de sturingsmogelijkheden. Enerzijds vinden raadsleden dat, als uitvoeringsorganisatie op afstand, de sturingsinvloed van de raad beperkt hoort te zijn. Anderzijds ervaren raadsleden vanwege gebrek aan informatie te weinig invloed uit te kunnen oefenen.
- De raad heeft zienswijzen ingediend op de begroting 2020 op de onderwerpen integraliteit van opgaven van GR'en en het ontbreken van krimpscenario's in de begroting. De zienswijzen zijn als hamerstuk behandeld en inhoudelijk vastgesteld in de ambtelijke en de bestuurlijke samenwerking.
- De raad heeft behoefte aan korte bondige info over de ODZOB in relatie tot het eigen VTH-beleid zodat er, indien nodig, bijgestuurd kan worden

Lokale actualiteiten/bijzonderheden

- Veldhoven bekijkt per taak welke partij deze het meest doeltreffend en doelmatig kan uitvoeren. Er zijn geen principeafspraken over het wegzetten van taken bij de ODZOB. De ODZOB is wel de preferred supplier van Veldhoven als het gaat over de taakgebieden VTH.
- Veldhoven werkt intensief samen met Waalre en Best. Op dit subregionale niveau zijn het thema 'Omgevingswet' en samenwerkingsafspraken onderwerp van discussie.

Gemeente Waalre

Motivatie arrangement

De gemeente Waalre neemt in 2020 voor € 28.798 verzoektaken af. Dat is 29% ten opzichte van het totaal. Waalre neemt daarmee relatief weinig verzoektaken af. Niet-wettelijke taken worden geregeld bij marktpartijen belegd.

Document

Toelichting

Lokaal VTH-beleid	Ja, het beleidsplan Leefomgeving 2019-2013 (VTH) is vastgesteld door het college op 18 juni 2019.
ROK Vergunningverlening	Nee, wordt volgens planning in januari 2020 door het college vastgesteld.
ROK Milieutoezicht	Ja, op 5 maart 2019 vastgesteld door het college.

Sturing

<i>Ambtelijk</i>	<i>Bestuurlijk</i>	<i>Gemeenteraad</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk vindt regelmatig het gesprek plaats over de voortgang van de ODZOB. De communicatie hierover wordt als onvoldoende ervaren en vergt pro-activiteit van de ambtenaar zelf. Voortgangsoverzichten zijn niet altijd actueel. • Omdat Waalre zelf ambtelijk voldoende kennis en capaciteit heeft, kan ze kritisch zijn richting de ODZOB en als gelijkwaardige partner sturen op de voortgang. • Ambtenaren vanuit Waalre doen bewust mee aan werkgroepen van de ODZOB om grip te behouden.	<ul style="list-style-type: none"> • De portefeuillehouder ervaart invloed uit te kunnen oefenen in AB-vergaderingen. De portefeuillehouder ziet het ook als de rol van kleine gemeenten om zich kritisch uit te blijven spreken; met name op de groei-drift van de ODZOB. • De portefeuillehouder ervaart bestuurlijk te kunnen interveniëren in direct contact met de directeur en de ambtelijke lijn. Ter illustratie: met de directeur ODZOB en met de eigen ambtelijk accounthouder heeft het gesprek over de mandatering van communicatie middels brieven plaatsgevonden. De kwaliteit hierop was onvoldoende. Op dit thema zijn nu meer ervaren medewerkers vanuit de ODZOB ingezet waardoor de kwaliteit nu wordt gewaarborgd.	<ul style="list-style-type: none"> • De raad heeft als uitgangspunt om altijd zienswijzen in te sturen. Deze zijn vaak financieel van aard (overheadkosten). Voor 2020 is aangegeven het eens te zijn met de begroting. • De ODZOB is bestempeld als collegeregeling. De raad vertrouwt portefeuillehouder als toegang tot de ODZOB en ervaart dat de sturing op de voortgang vooral een ambtelijke aangelegenheid is.

Lokale actualiteiten/bijzonderheden

- Waalre profileert zich in de regio als woongemeente. Hierdoor maakt ze andere keuzes ten opzichte van stedelijke gemeenten, zoals Eindhoven en Helmond. 'Geluid' en 'geur' hebben binnen de gemeente prioriteit.
- Waalre werkt intensief samen met Best en Veldhoven; op dit subregionale niveau zijn het thema 'Omgevingswet' en samenwerkingsafspraken onderwerp van discussie.
- De gemeente Waalre zet uit kostenoogpunt relatief veel taken weg in de markt.

Bijlage II. Overzicht geïnterviewden

Gemeente	Gremium	Datum	Naam
Best	Ambtelijk	30-10-2019	Ellen Gennissen, Roelof Wolf
Best	Bestuurlijk	30-10-2019	Marc van Schuppen
Best	Raad	30-10-2019	Vertegenwoordiging raadsleden Best
Eindhoven	Ambtelijk	12-11-2019	Hans Verhoeven
Eindhoven	Bestuurlijk	12-11-2019	Rik Thijs
Eindhoven	Raad	12-11-2019	Vertegenwoordiging raadsleden Eindhoven
Geldrop-Mierlo	Ambtelijk	23-10-2019	Hans van Santvoort
Geldrop-Mierlo	Bestuurlijk	23-10-2019	Rob van Otterdijk
Geldrop-Mierlo	Raad	23-10-2019	Vertegenwoordiging raadsleden Geldrop-Mierlo
Gemert-Bakel	Ambtelijk	14-11-2019	Wim Willems, Marc Kerkhof
Gemert-Bakel	Bestuurlijk	14-11-2019	Anke van Extel-van Katwijk
Gemert-Bakel	Raad	14-11-2019	Vertegenwoordiging raadsleden Gemert-Bakel
Laarbeek	Ambtelijk	13-11-2019	Pieter Schouw, Hennie van der Wal
Laarbeek	Bestuurlijk	13-11-2019	Frank van der Meijden
Laarbeek	Raad	13-11-2019	Vertegenwoordiging raadsleden Laarbeek
Nuenen	Ambtelijk	02-12-2019	Gert Koops
Nuenen	Bestuurlijk	02-12-2019	Joep Pernot
Nuenen	Raad	02-12-2019	Vertegenwoordiging raadsleden Nuenen
Son en Breugel	Ambtelijk	06-11-2019	Jan van den Braak
Son en Breugel	Bestuurlijk	06-11-2019	Paul van Liempd
Son en Breugel	Raad	06-11-2019	Vertegenwoordiging raadsleden Son en Breugel
Veldhoven	Ambtelijk	04-11-2019	Marcel van der Ven, Leen van Gameren,
Veldhoven	Bestuurlijk	04-11-2019	Jeroen Rooijackers
Veldhoven	Raad	04-11-2019	Vertegenwoordiging raadsleden Veldhoven
Waalre	Ambtelijk	21-11-2019	Heidi Claassen
Waalre	Bestuurlijk	21-11-2019	Alexander van Holstein
Waalre	Raad	21-11-2019	Vertegenwoordiging raadsleden Waalre
ODZOB	Accountmanagers	02-12-2019	Danny van de Waardenburg, Henri van Heeswijk, Monique Reuvers
ODZOB	Directeur	02-12-2019	Marloes Tolsma
ODZOB	Voorzitter DB	02-12-2019	Marc van Schuppen

Bijlage III. Bronnenoverzicht

Algemeen en ODZOB documenten

- Aanbiedingsbrieven voorlopige jaarstukken aan raden 2017, 2018, 2019
- Bijlage Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 27-06-2019
- Begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023, 27-05-2019
- Besluit omgevingsrecht (Bor, artikel 7.2) procescriteria
- Bouwstenen bestuursopdracht (Bijlage 4.b.2. Bestuursopdracht en financiële dekking programma Omgevingswet, 21-11-2019)
- Concernplan ODZOB 2019-2022, 23-11-2018
- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, artikel 2 lid 3
- Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015 (inwerkingtreding 09-02-2017)
- Handreiking Accountmanagement voor ODZOB en opdrachtgevers, 24-08-2018
- Jaarrekeningen ODZOB 2016, 2017, 2018
- Notulen Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 21 november 2019
- ODZOB Kadernota begroting 2020, 29-11-2018
- ODZOB Begroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023
- Ontwerpbegroting 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020
- Kadernota Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2018 (versie 24-11-2016)
- Kadernota Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2020 (versie 29-11-2018)
- Kamerbrief 'Versterken legitimiteit gemeenschappelijke regelingen', Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 29 juni 2018
- Notitie toelichting op resultaten Financiële Benchmark, OmgevingsdienstNL
- Notulen Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 21 november 2019
- Provincie Noord-Brabant Arena Pro-Facto (2018) De staat van het mandaat. Onderzoek naar verbetering van de kosteneffectiviteit van de organisatie en werkprocessen van VTH-taken.
- Rapport Financiële benchmark bij Omgevingsdiensten, 2017. Beschikbaar gesteld door de gemeente Eindhoven.
- ROK Vergunningverlening (ROK-VV) ODZOB 2020-2023
- ROK Milieutoezicht 2018
- Speelhuis Manifest (Bijlage 4.b.5. Bestuursopdracht en financiële dekking programma Omgevingswet, 21-11-2019)
- Vergadering AB 21 november 2019: Bijlage 5.a AB-voorstel verdeelsleutel collectieve taken_1.pdf
- Verslag AB-vergadering, 05-10-2017
- Voorstel Regionaal Operationeel Kader Milieutoezicht 2018, vergadering AB 22 november 2018

Gemeentespecifieke documenten

NB. Veel documenten die ontvangen zijn via de gemeenten vertonen dubbelingen met de geraadpleegde documenten vanuit de ODZOB. Deze documenten zijn niet opgenomen in de bronnenlijst hieronder.

Best

- Afwegingskader en checklist ODZOB BL15-01566
- Amendement ten aanzien van conceptbesluit Intergemeentelijke Samenwerking, 30-03-2015
- Beleidsnotitie 'kaders P&C documenten' vier Gemeenschappelijke Regelingen, 19-09-2016
- Collegebesluit Uitvoeringsprogramma VTH 2019, 29-01-2019

- Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant tussentijdse rapportage, 29-04-2014
- Raadsvoorstel Implementatieplan Intergemeentelijke Samenwerking, 30-03-2015
- Uitvoeringsprogramma VTH 2019 IN19-00016
- Voorlopige jaarstukken 2018 ODZOB, 11-04-2019
- Werkprogramma 2018
- Werkprogramma 2019
- Zienswijze ontwerp begroting ODZOB en meerjarenraming 2017-2019, 23-04-2015
- Zienswijze ontwerp begroting ODZOB en meerjarenraming 2018-2020, 07-04-2016
- Zienswijze ontwerp begroting 2020 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant & Voorlopige cijfers jaarrekening 2018, 29-03-2019
- Zienswijze ontwerp begroting 2018 Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 19-04-2017

Eindhoven

- 2019 opdracht VTH 2de kwartaal versie 2
- Artikel Arena consulting 2014-Sep-Okt-P30-P33_DemocratischeControle_Smits-Buissink-Brady, september-oktober 2014
- Brabants provinciaal uitvoeringsprogramma IOV 2019 Definitief
- E-mail 'Formele klacht: niet nakomen van afspraken', 25-1-2019
- HANDHAVINGSNOTA LEEFOMGEVING 2018 - 2021
- Raadsinformatiebrief Handhavingsnota Leefomgeving 2018-2021 en het Toezicht- en Handhavingsprogramma 2018
- Opdrachtverstrekking voor Werkprogramma Eindhoven ODZOB VTH 2019
- Verantwoording 2e kwartaal TH waarnemingen
- Werkprogramma 2018
- Werkprogramma 2019

Geldrop-Mierlo

- 191002 AB-voorstel 1 aansluiting werkgeversvereniging GGR
- 191002 Brief gemeenten - provinciale staten lidmaatschap vereniging voor GGR
- 2019-11-26 besluit college Geldrop-Mierlo 2019-055302, vaststelling Regionaal Operationeel Kader Vergunningverlening, 12-11-2019
- Raadsbesluit Handhavingsbeleidsplan 'Samen gericht handhaven!', 06-12-2017
- Werkprogramma 2018
- Werkprogramma 2019

Gemert-Bakel

- 20171123 Ontwerpbesluit aansluitingsovereenkomst ODZOB-BIZOB
- 20171211 aansluitovereenkomst VRBZO-BIZOB
- 20180101 Detailoverzicht projecten tm december 2017 Gemert-Bakel
- 20180315 Uitnodiging raadsinfobijeenkomst ontwerp-Begroting 2019 Verbonden Partij...
- 20181218 getekende DVO 2019 2022 Gemert-Bakel
- 20190901 Detailoverzicht projecten tm augustus 2019 gemeente Gemert-Bakel
- Beleidsregel ruimtelijke ontwikkelingen en geurhinder 2013 Raadsbesluit, 06-02-2014
- Gebiedsindeling behorende bij geurverordening en geurbeleid
- Geurverordening Gemert-Bakel raadsbesluit, 06-02-2014
- Handreiking veehouder en volksgezondheid BPO defversie 09-03-2016
- Werkprogramma 2018
- Werkprogramma 2019

Laarbeek

- B&W besluit document Aanpak Stikstof, 16-07-2019
- B&W besluit document Rapportage budget ODZOB 2018, 12-09-2018
- Mandaatbesluit burgemeester en wethouders van Laarbeek - Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, 13-10-2016
- Ondertekend_Raadsinformatiebrief-document Aanpak Stikstof, 10-07-2019
- Ondertekend_Raadsinformatiebrief Rapportage budget ODZOB 2018
- Werkafspraken overige WABO taken ODZOB en Laarbeek, 17-05-2016
- Werkprogramma 2018
- Werkprogramma 2019

Nuenen

- Werkprogramma 2018
- Werkprogramma 2019

Son en Breugel

- Mailwisseling: FW OD on Tour 16 tm 20 september; inschrijven!, 26-08-2019
- Werkprogramma 2018
- Werkprogramma 2019

Veldhoven

- 17-wk24 Aansluitingsovereenkomst ODZOB - BIZOB, bijlage 2 informatienota
- 18-wk28-I Gem Reusel-De Mierde 15-3-2018 Zienswijze alg reserve ODZOB
- Beleidsplan VTH Veldhoven, 14-04-2018
- Informatienota raad Uitvoeringsprogramma VTH, 14-04-2018
- Uitvoeringsprogramma VTH 2019
- Vergaderstukken i.h.k.v. de omgang van het bestuur van de gemeente Veldhoven met de diverse samenwerkingsverbanden (waaronder ODZOB), 15-05-2015
- Werkprogramma 2018
- Werkprogramma 2019

Waalre

- Beleidsplan Leefomgeving 2019-2023, 18-06-2019
- Bijlagenboek Leefomgeving 2019-2023, 18-06-2019
- Overzicht diverse behandelingen ODZOB in de raad van Waalre, 30-09, 2019
- Werkprogramma 2018
- Werkprogramma 2019

MEMO

aan : AB
van : DB
onderwerp : Reflectie rekenkameronderzoek ODZOB

Aanleiding

Het rapport van het rekenkameronderzoek over de ODZOB is bekendgemaakt. Het rapport is opgesteld in opdracht van de rekenkamercommissies van de gemeenten Eindhoven, Best, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen c.s., Son en Breugel, Veldhoven en Waalre. In het onderzoek werden de doelen, taken, de kosten en doelmatig- en doeltreffendheid van de ODZOB onderzocht. De aanbevelingen in het rapport zijn gericht aan de gemeenteraden en colleges. Zij zijn nu als eerste aan zet om hierin positie te nemen. Dat neemt niet weg dat het DB/ODZOB vanuit hun positie kan reflecteren op de conclusies en aanbevelingen. In deze memo komen achtereenvolgens aan bod: conclusies en aanbevelingen, reflectie DB/ODZOB en processtappen.

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies:

Doelmatigheid en doeltreffendheid van de ODZOB geeft een wisselend beeld:

- De verplichte – en verzoektaken worden grotendeels naar tevredenheid uitgevoerd. Minder tevredenheid is er over de collectieve taken.
- Gemeenten sturen bij op de uitvoering van werkprogramma's. Dit varieert van overleg tot klacht.
- Kaderstelling door raden en colleges is gebrekkig.
- Niet duidelijk is wat de ODZOB inzet bijdraagt aan de gemeentelijke en regionale beleidsdoelen en aan de beoogde maatschappelijke effecten.
- Verantwoording over de uitvoering van collectieve taken is onvoldoende.
- De ODZOB verricht voor veel gemeenten meer verzoektaken.
- De kosten van de verplichte en verzoektaken zijn inzichtelijk. Voor collectieve taken is dit minder het geval. De kosten voor de ODZOB stijgen.
- Doelstellingen, de financiële kaders en inhoudelijke kaders en de uitwerking worden niet geëvalueerd.
- De ODZOB en gemeenten hebben verschillende opvattingen over de rol en taakin-vulling bij toekomstige opgaven zoals de Omgevingswet, energietransitie en transitie veehouderij.
- De gemeentelijke rollen van opdrachtgever en eigenaar lopen te veel door elkaar.

Aanbevelingen:

Aan gemeenteraden:

- Vraag als raad aan het college een notitie over de ODZOB, waarbij de positie en rol van de raad wordt verduidelijkt.
- Gebruik als raad de bestaande mogelijkheden om geïnformeerd te worden en op de geëigende momenten invloed uit te oefenen.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Aan colleges:

- Maak als (samenwerkende) colleges en in overleg met PNB duidelijk voor welke gemeentelijke en regionale opgaven en doelstellingen een bijdrage van de ODZOB gevraagd wordt en verzoek de ODZOB daarop te reageren in haar aanbod van activiteiten.
- Verbeter het samenspel tussen gemeenten en ODZOB. Onder andere met een voorstel waarmee inzicht wordt gegeven hoe doelmatigheidsvoordelen kunnen worden gehaald als gekozen wordt voor meer uniformiteit en minder maatwerk.
- Maak als gemeenten en ODZOB afspraken over de wijze, waarop de monitoring en evaluatie wordt vormgegeven en de wijze waarop de resultaten hiervan worden gecommuniceerd.

Tot slot stelt de rekenkamercommissie voor om het college op te dragen:

- Uitvoering te geven aan de aanbevelingen;
- Met de ODZOB binnen 3 maanden een plan van aanpak op te stellen om het samenspel met de ODZOB te verbeteren met daarbij centraal de maatschappelijke opgaven, de toegevoegde waarde van de ODZOB aan de beoogde maatschappelijke effecten, met afspraken over bijbehorende sturing, ijkpunten, monitoring en evaluatie;
- De raad hierover halfjaarlijks te informeren.

Reflectie DB/ODZOB

Algemeen

- Veel punten die in het rapport aan de orde komen zijn herkenbaar in de dagelijkse praktijk. In algemene zin kan de ODZOB zich vinden in de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek. Het rapport bevat goede aangrijpingspunten om de onderlinge samenwerking en daarmee de doelmatigheid en doeltreffendheid te verbeteren.
- ODZOB is blij met de constatering dat de verplichte- en verzoektaken grotendeels naar tevredenheid van de deelnemers worden uitgevoerd. Dat is immers meer dan 95% van de werkzaamheden.

Rollen en posities

- Het duidelijk definiëren van rollen en posities van raad, college en ODZOB kan alle partijen helpen in de samenwerking om het werk nog beter te kunnen doen. Het gaat hierbij niet alleen om het definiëren van de rollen, maar ook over de bewustwording ervan en de "rolvastheid". Eigenaarschap, opdrachtgever- en opdrachtnemerschap lopen in de praktijk door elkaar. Dit vraagt om aandacht. ODZOB kan de aanbeveling ondersteunen om een notitie op te stellen waarin de rollen en posities nader zijn geduid.

Samenspel raad, college en ODZOB – duidelijke gemeentelijke en regionale doelstellingen

- Het is belangrijk dat het samenspel tussen raad, college en ODZOB goed verloopt: raad en college formuleren de beleidsdoelen waar de ODZOB met de uitvoering van het VTH-takenpakket naadloos op kan aansluiten. Het helpt de ODZOB als de kaderstelling door raad en het college steviger wordt ingevuld: aan de hand van concrete beleidsdoelen kunnen de deelnemers de opdrachtverlening aan de ODZOB beter formuleren. Hiermee geven ze sturing aan de realisatie van de door hen gewenste gemeentelijke en regionale beleidsdoelen. Voor een haalbaar uitvoeringsbeleid is het essentieel dat deelnemers en de ODZOB in een vroegtijdig stadium van de beleidscyclus beleid en uitvoering bij elkaar brengen. ODZOB kan de aanbeveling ondersteunen om hierover nadere afspraken te maken.
- ODZOB kan zich vinden in het voorstel waarmee doelmatigheidsvoordelen kunnen worden gehaald door meer uniformiteit en minder maatwerk. Een werkgroep met een OGP-afvaardiging is een

verkenning gestart om de mogelijkheden voor efficiency in te beeld brengen. De inzet is er onder andere op gericht om het aantal mandaatsmaken en werkafspraken terug te brengen zodat de werkzaamheden efficiënter kunnen worden georganiseerd. Dit vraagt om inzet van zowel de ODZOB als de deelnemers.

Collectieve taken

- ODZOB begrijpt de zorgen rondom de collectieve taken. Inmiddels zijn er maatregelen genomen. In overleg met een OGP-afvaardiging zijn er vorig jaar eerste stappen gezet om de resultaten “smarter” te maken. Die worden dit jaar verder uitgebouwd. De nodige aandacht zal uitgaan naar een goede monitoring en communicatie over de voortgang en resultaten. Ook heeft de ODZOB extra aandacht gegeven aan de verantwoording van de resultaten door hier uitgebreid over te rapporteren in de jaarstukken van 2019. Dit wordt het komende jaar gecontinueerd. Daarnaast zijn er concrete collectieve taken zoals bijvoorbeeld de consignatiedienst en meldkamer voor milieuklachten waarover aanvullend op detailniveau wordt gerapporteerd per gemeente.
- Hoewel de omvang van het collectieve taken budget slechts 5% van de kosten betreft, hecht de ODZOB er toch aan dat de deelnemers ook daar tevreden over zijn. ODZOB constateert overigens dat het onderdeel collectieve taken een relatief prominente plaats heeft gekregen in het rapport in verhouding tot de basis- en verzoektaken die een relatief groot deel beslaan van de kosten. Verder moet worden opgemerkt dat de vrije ruimte van het collectieve taken pakket beperkt is vanwege het relatief grote aandeel van vaste kosten (SSiB, regionaal meetnet en meldkamer).

Ontwikkeling kosten

- Dat de deelnemers tevreden zijn over de uitvoering van de verplichte- en verzoektaken blijkt niet alleen uit dit onderzoek, maar ook uit het feit dat de deelnemers steeds meer opdrachten bij de ODZOB onderbrengen. Dat dit leidt tot de conclusie “de kosten voor de ODZOB stijgen” kan de ODZOB niet goed plaatsen. Een conclusie die meer recht doet aan deze situatie is dat de deelnemers steeds meer taken beleggen bij de ODZOB, wat vanzelfsprekend gepaard gaat met de daaraan gerelateerde kosten.

Processtappen

De stappen voor de komende tijd:

- Bekrachtiging reflectie DB-lijn per email 19 maart
- Bespreken reflectie MT ODZOB 31 maart
- Bespreken reflectie/bepalen vervolgstappen in DB van 2 april
- Bespreken rekenkameronderzoek en standpuntbepaling in raden/colleges april - juni
- Bespreken/standpuntbepaling en benoemen vervolgstappen in AB van 25 juni

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : 4.b

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Bekrachtiging Afspraken Regionale samenwerking Zuidooost-Brabant ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet

Beslispunten :

1. Akkoord gaan met bijgaande Afspraken Regionale samenwerking Zuidooost-Brabant

Aanleiding

In maart van dit jaar hebben wij uw bestuur geïnformeerd over de afspraken regionale samenwerking Zuidooost-Brabant ten behoeve van de Omgevingswet. Bijgaande notitie is voorgelegd aan de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemers. De afspraak is dat het daarna ter bekrachtiging wordt voorgelegd aan de besturen van de betrokken verbonden partijen.

Toelichting

In december 2019 is een vertegenwoordiging van gemeentesecretarissen en de directeuren van GGD, VRBZO en ODZOB in gesprek gekomen met een vertegenwoordiging van bestuurders van de 3 GR'en GGD, VRBZO en ODZOB. In dit overleg is besloten om toe te werken naar bestuurlijke Afspraken Regionale samenwerking Zuidooost-Brabant Omgevingswet, zodat de samenwerking ook bestuurlijk geborgd is in de regio.

De afspraken hebben betrekking op de samenwerking voor de implementatie van de Omgevingswet en het ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van Omgevingsplannen en Omgevingsvisies. De gevraagde bestuurlijke borging is belangrijk omdat samenwerking in de regio om inzet vraagt en omdat de samenwerkingsafspraken die in de regio met het oog op de uitvoering van de Omgevingswet worden gemaakt, ook deels met bestuurlijke keuzes te maken hebben.

De afspraken zijn uitgewerkt in bijgaand document 'Bestuurlijke afspraken regionale samenwerking Omgevingswet februari 2020 definitief' en dit document is via de Kring van Gemeentesecretarissen aangeboden aan de colleges. Inmiddels zijn 17 van de 21 colleges akkoord gegaan met de afspraken en bij vier gemeenten heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

Graag willen we het conform afspraak nu ter bekrachtiging aanbieden aan uw bestuur.

Beoogd effect

Met het bekrachtigen van de Afspraken Regionale samenwerking Zuidoost-Brabant Omgevingswet wordt beoogd bestuurlijk commitment te verkrijgen en wordt de organisatie van de samenwerking in de vorm van een Stuurgroep en Projectgroep bevestigd. Het uiteindelijke doel is dat de Omgevingswet wordt ingevoerd voor de beste kwaliteit tegen zo gering mogelijke kosten.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

N.v.t.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

N.v.t.

Financiën / Personeel

De uitvoering van de samenwerking vindt voor de ODZOB plaats binnen de bestaande financiële kaders van de Bestuursopdracht Omgevingswet. Daar waar samenwerking betrekking heeft op het individueel ondersteunen van deelnemers, gebeurt dit door opdrachten via de werkprogramma's, dan wel separate opdrachten.

Vervolg / Communicatie

De uitvoering van de samenwerking wordt regelmatig gerapporteerd via de Nieuwsbrief Regionale Samenwerking Omgevingswet. Daarnaast wijzen wij u op het AB voorstel Programma Omgevingswet voortgang 2020 raming 2021 waarbij de voortgang is gerapporteerd.

Bijlagen

- Bestuurlijke afspraken regionale samenwerking Omgevingswet februari 2020 definitief

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

1. Akkoord gaan met bijgaande Afspraken Regionale samenwerking Zuidoost-Brabant.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
d.d. 24 september 2020.

M.J. van Schuppen
Voorzitter

M.M.J.F. van der Ven
Plaatsvervangend secretaris

Afspraken Regionale samenwerking Zuidoost-Brabant
t.b.v. de implementatie van de Omgevingswet
&
Ondersteuning gemeenten bij opstellen omgevingsvisie & plan

10 februari 2020

1 januari 2021 moeten de gemeenten, GGD, ODZOB en VRBZO klaar zijn om de nieuwe omgevingswet uit te voeren. Hiervoor spreken zij af om samen op te trekken met als doel het behalen van efficiency (beste kwaliteit tegen zo gering mogelijke kosten)

Aanleiding

Op 1 januari 2021 wordt de Omgevingswet van kracht. Dat betekent dat op die datum inwoners en bedrijven in onze regio volgens de voorschriften uit de Omgevingswet een vergunning moeten kunnen aanvragen, een melding moeten kunnen doen, respectievelijk op basis van proforma omgevingsplannen van de gemeenten moeten kunnen afwegen waar in onze regio welk initiatief mogelijk is zónder vergunning dan wel melding. Vergunningen moeten in maximaal 8 weken worden verleend (waar dat nu maximaal 26 weken is). Er dient integraal toezicht gehouden te worden of initiatiefnemers zich houden aan de (deels nieuwe) wet- en regelgeving, bepalingen uit het omgevingsplan, en de voorschriften uit de vergunning.

In de periode tussen 2021 en 2029 zullen omgevingsvisies en omgevingsplannen met omgevingswaarden moeten worden opgesteld. Tevens moet gebiedsinformatie uit onder meer omgevingsplannen juist en volledig ontsloten worden in het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). In de bijlage 1 treft u uitgebreide informatie aan over de stelselwijziging.

Gemeenten (en provincie en waterschap) hebben primair de verantwoordelijkheid om bovenstaande in te regelen en te borgen. Dit betekent enerzijds dat zij binnen hun eigen organisatie het nodige te doen hebben in het inrichten van processen, het digitaal ontsluiten van informatie en het opleiden van de eigen medewerkers. Anderzijds zullen de verbonden partijen ODZOB, GGDBZO en VRBZO, die in opdracht van de gemeenten taken uitvoeren in het ruimtelijke domein, eveneens processen moeten (her)inrichten, informatie moeten ontsluiten en medewerkers moeten opleiden en trainen.

De besturen van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant en de besturen van de verbonden partijen onderschrijven hierbij de gezamenlijke wettelijke verplichting en maatschappelijke opgave, en

dat zij zich maximaal inspannen om de Omgevingswet uiterlijk in 2029 volledig te hebben geïmplementeerd.

Daarom maken Gemeenten, GGD, ODZOB en VRBZO de volgende afspraken:

- Er wordt samengewerkt in de voorbereiding op en de implementatie van de Omgevingswet
- Processen en producten worden op elkaar afgestemd
- Er wordt, zo veel mogelijk, gewerkt met gemeenschappelijke kaders
- Er is respect voor de “couleur locale”.

Met het onderschrijven van deze afspraken voorzien de colleges van de 21 gemeenten dit traject van de benodigde prioriteit en aandacht.

Organisatie

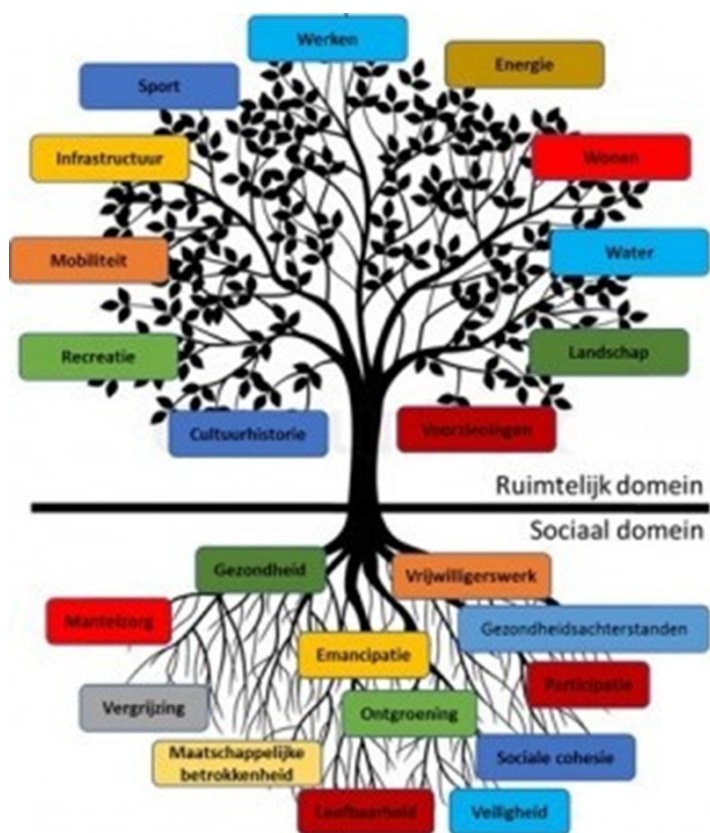
Een stuurgroep van bestuurders en secretaris-directeuren komt periodiek bij elkaar om te zorgen voor de juiste afstemming. Bestuurders zijn enkele vertegenwoordigers uit de besturen van de gemeenschappelijke regelingen, die tevens als vertegenwoordigers van de gemeenten optreden. Hieronder zijn ook bestuurders met de portefeuille Omgevingswet.

De secretaris-directeuren zijn 4 gemeentesecretarissen (uit 4 subregio's) en de 3 directeuren van voornoemde verbonden partijen.

Voor de uitvoering van de samenwerkingsafspraken worden naar behoefte ambtelijke werkgroepen geformeerd, bestaande uit vertegenwoordigers van de subregio's en medewerkers van voornoemde verbonden partijen. De werkgroepen worden aangestuurd door de ambtelijke projectgroep. Om dit geheel te organiseren en coördineren wordt tijdelijk een programmamanager benoemd. Deze wordt gezocht binnen de huidige beschikbare capaciteit binnen de regio.

Bekrachtiging van deze afspraak

De colleges van de 21 gemeenten en de besturen van de verbonden partijen worden verzocht om deze samenwerkingsafpraak te bekrachtigen.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : 4.c

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Verbeterde werkafspraken, uitwerking Regionaal Uitvoeringsbeleid
Asbesttaken

Beslispunten :

1. In te stemmen met de verbeterde werkafspraken.
2. Met de verbeterde werkafspraken op 1 oktober 2020 te starten.

Aanleiding

In 2017 is het Regionale uitvoeringsbeleid asbesttaken opgesteld en door het AB vastgesteld, zoals vereist vanuit de BOR (Besluit omgevingsrecht). Dit is een product waaraan de werkgroep van regionale gemeenten en Omgevingsdienst 2 jaar aan hebben gewerkt.

Het beleid is opgesteld naar aanleiding van de constatering van regionale- en bovenregionale problemen op het gebied van de asbestsaneringen. De aard van de problemen vraagt om een regionale, dan wel bovenregionale aanpak.

De afgelopen jaren is conform dit beleid gewerkt. Er is gebleken dat op basis van de huidige werkwijze van opdrachtverstrekking, de opdrachten niet efficiënt kunnen worden ingericht (o.a. veel reistijd). Daarnaast krijgen "aandachtbedrijven" en illegale asbestsaneringen onvoldoende aandacht. Het is logisch deze werkafspraken te herzien op basis van de ervaring van het afgelopen jaar.

Toelichting

Door de werkgroep zijn kaders geschetst voor de herijking van de werkafspraken.

Hierna is aan de inhoudelijk deskundigen (ODZOB) gevraagd, op basis van de huidige kennis en (landelijke) ervaringen, een bijdrage te leveren aan de praktische toepassing binnen de gestelde kaders.

De werkgroep heeft uitgesproken dat 2020 het jaar is van het inzetten van een verbeterde werkwijze en verbeterde werkafspraken voor de asbesttaken waarin de samenwerking en verbinding tussen de gemeente en ODZOB wordt geoptimaliseerd.

Deze verbeterde werkafspraken zijn ter bespreking voorgelegd aan het OGP, het OGP heeft het vertrouwen uitgesproken in de werkgroep en in het advies.

Beoogd effect

De verbeterde werkafspraken zorgen voor een betere borging van de aanpak van de regionale asbestproblemen (zoals benoemd in het Regionaal Uitvoeringsbeleid asbesttaken):

- *Informatievoorziening*

Het stroomlijnen van de asbest informatie en het creëren van de samenhang en afstemming tussen de toezichthoudende instanties. Daarbij wordt voorzien in het delen van deze informatie.

- *Bedrijven met slecht naleefgedrag*

Overtredingen worden niet of nauwelijks aangepakt. Deze bedrijven kunnen blijven doorgaan. Er wordt gewerkt middels een uniforme werkwijze in de aanpak van probleembedrijven.

- *Aanpak illegaliteit*

De illegale saneringen beter in beeld krijgen en het opstellen van een uniforme regionale aanpak voor illegale sloop en asbestsaneringen. Waarbij invulling kan worden gegeven aan de uniforme handhavingsstrategie.

- *Ketenaanpak*

Het vormgeven en uitvoeren van de ketenaanpak asbest, bij voorkeur Brabant breed.

- *Certificerende instanties*

Afstemmen en afspraken maken met certificerende instanties (CI) en in beeld brengen wat de CI's doen aan toezicht.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1. *De ODZOB krijgt meer ruimte om slim toe te zien op regulier gemelde asbestsaneringen (waarvan ook de startmeldingen worden ingediend). Het doel is onder meer om*

'aandachtsbedrijven' meer te controleren en zodoende sneller te bewegen om volledig conform de regelgeving te saneren én meer asbestsaneringen (onaangekondigd) te kunnen controleren, op deze manier kan toepassing worden gegeven aan de werkwijze zoals is vastgelegd in hoofdstuk 4 van het Regionaal Uitvoeringsbeleid Asbesttaken.

1.2. *Vanaf 1 oktober 2020 zal op basis van informatie (bronnen) bepaald worden op welke locaties toezicht zal worden uitgevoerd. Ca. 30% van het gegeven budget blijft beschikbaar voor opdrachten gegeven door gemeenten, zodat ook de lokale kennis en ervaring kan worden benut.*

Op basis van de verdeling van de budgetten wordt er dus van uitgegaan dat ca. 70 % (minimale ondergrens om informatiegericht te kunnen werken) van het budget inzetbaar is op basis van advies/oordeel van de ODZOB. Voor wat betreft de ketenaanpak worden voorstellen voorgedragen voor een projectmatige aanpak.

1.3. *Eind 2021 zal de verbeterde werkwijze worden geëvalueerd, waarbij tevens meegenomen zal worden of de huidige budgetten in dit kader afdoende zijn.*

Kantttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

- 1.1 *Door deze vernieuwde werkwijze vast te stellen kan beter ingespeeld worden op toezicht bij notoire overtreders.* Hiermee wordt bijgedragen aan een veilige en leefbare leefomgeving echter, hiermee wordt nog geen invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om asbestinventarisatie rapporten door de ODZOB te laten toetsen (= basistaak).
- 1.2 *Op basis van de werkwijze zoals vastgelegd in het RUB (risicobepaling op basis van omgeving) worden de jaarlijks beschikbare budgetten uit de werkprogramma's regelmatig overschreden.* Mede door dit financiële kader is de inzet op toezicht bij asbestsaneringen beperkt.
- 1.3 *Met de werkgroep wordt (2e helft 2020) bepaald welke outcome dient te worden gemonitord.* De monitoring zal eind 2021 basis zijn voor de evaluatie. Hierdoor is nog niet aan te geven of de vooraf gestelde doelen realiseerbaar zijn.
- 1.4 *Ook bij niet aandachtsbedrijven komen overtredingen voor.* Het risico dat deze niet meer worden gecontroleerd kan door de 30% budgetruimte van de gemeente worden voorkomen echter, dit zijn marginale budgetten waardoor bij sommige gemeenten slechts 1 keer per jaar een controle kan worden uitgevoerd.
- 1.5 *Het OGP heeft aandacht gevraagd voor de financiële risico's m.b.t. ketentoezicht.* Financiering vanuit het budget voor toezicht op asbestsaneringen is niet mogelijk. Wel kan gedacht worden aan het opnemen van ketentoezicht in het collectieve programma (buiten inrichtingen) en in het ROK (binnen inrichtingen).

Financiën / Personeel

Het in 2017 opgestelde uitvoeringsbeleid is vastgesteld door het AB. Met deze verbeterde werkafspraken vindt er een verschuiving plaats in de inzet van de bestaande budgetten. Vooral nog wordt uitgegaan van bestaande budgetten. Er wordt jaarlijks geëvalueerd op basis van (nog op te stellen) prestatie-indicatoren. Uit deze evaluatie van de verbeterde werkafspraken in combinatie met de monitoring van de budgetten en de outcome van de inzet van toezicht asbest zal moeten blijken of het beoogd effect beter wordt benaderd. Zo nodig wordt het beleid bijgesteld.

Het plan voor keten-toezicht wordt collectief ontwikkeld en de uitvoering van het plan wordt dan onderdeel voor de werkprogramma's voor gemeenten die willen aanhaken op het plan.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Om een indicatie van de budgetten te geven is onderstaande tabel opgenomen:

Omschrijving	Deelnemer	Product	2019				2020			
			uurtarief	WP	budget	Realisatie	uurtarief	WP	budget	
Slopmelding Bouwbesluit 2012	Provincie	1.01.13	83	0	€ 0,00	15	€ 1.245,00	85	0	€ 0,00
Slopmelding Bouwbesluit 2012	Gemeente Asten	1.01.13	83	240	€ 19.920,00	423,2	€ 35.125,60	85	200	€ 17.000,00
Slopmelding Bouwbesluit 2012	Gemeente Best	1.01.13	83	250	€ 20.750,00	257,85	€ 21.401,55	85	250	€ 21.250,00
Slopmelding Bouwbesluit 2012	Gemeente Cranendonck	1.01.13	83	0	€ 0,00	241	€ 20.003,00	85	0	€ 0,00
Slopmelding Bouwbesluit 2012	Gemeente Deurne	1.01.13	83	0	€ 0,00	1041,45	€ 86.440,35	85	0	€ 0,00
Slopmelding Bouwbesluit 2012	Gemeente Gemert-Bakel	1.01.13	83	1000	€ 83.000,00	1139	€ 94.537,00	85	1000	€ 85.000,00
Slopmelding Bouwbesluit 2012	Gemeente Laarbeek	1.01.13	83	500	€ 41.500,00	436,65	€ 36.241,95	85	500	€ 42.500,00
Slopmelding Bouwbesluit 2012	Gemeente Valkenswaard	1.01.13	83	0	€ 0,00	7	€ 581,00	85	0	€ 0,00
Controle asbestverwijdering	Provincie	2.06.13	89	0	€ 0,00	5	€ 445,00	91	0	€ 0,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Asten	2.06.13	89	120	€ 10.680,00	205,85	€ 18.320,65	91	120	€ 10.920,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Bergeijk	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	225,25	€ 20.047,25	91	60	€ 5.460,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Best	2.06.13	89	150	€ 13.350,00	238,85	€ 21.257,65	91	150	€ 13.650,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Bladel	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	89,15	€ 7.934,35	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Cranendonck	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	218,35	€ 19.433,15	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Deurne	2.06.13	89	200	€ 17.800,00	118,65	€ 10.559,85	91	200	€ 18.200,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Eersel	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	61,5	€ 5.473,50	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Eindhoven	2.06.13	89	584	€ 51.976,00	630,2	€ 56.087,80	91	550	€ 50.050,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Geldrop-Mierlo	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	64,8	€ 5.767,20	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Gemert-Bakel	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	516	€ 45.924,00	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Heeze-Leende	2.06.13	89	80	€ 7.120,00	234,25	€ 20.848,25	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Helmond	2.06.13	89	250	€ 22.250,00	127,65	€ 11.360,85	91	250	€ 22.750,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Laarbeek	2.06.13	89	200	€ 17.800,00	257,5	€ 22.917,50	91	200	€ 18.200,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Nuenen	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	62,55	€ 5.566,95	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Oirschot	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	99,25	€ 8.833,25	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Reusel-De Mierden	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	103,25	€ 9.189,25	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Someren	2.06.13	89	50	€ 4.450,00	381,2	€ 33.926,80	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Son en Breugel	2.06.13	89	200	€ 17.800,00	146,75	€ 13.060,75	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Valkenswaard	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	226,7	€ 20.176,30	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Veldhoven	2.06.13	89	130	€ 11.570,00	81,45	€ 7.249,05	91	100	€ 9.100,00
Controle asbestverwijdering	Gemeente Waalre	2.06.13	89	100	€ 8.900,00	222,95	€ 19.842,55	91	100	€ 9.100,00
Diverse	Diverse		89	0	€ 0,00	9	€ 801,00	91	0	€ 0,00
Repressief toezicht asbest								91	200	€ 18.200,00
	Totaal				5054	€ 437.866,00	7887,25	€ 680.598,35	5080	€ 450.580,00

Vervolg / Communicatie

Na vaststelling door het AB zal regionaal gecommuniceerd worden over de verbeterde werkafspraken.

Bijlagen

- Regionaal Uitvoeringsbeleid Asbesttaken
- Verbeterde werkafspraken (uitwerking RUB Asbesttaken)

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant

BESLUIT

- 1 In te stemmen met de verbeterde werkafspraken.
2. Met de verbeterde werkafspraken op 1 oktober 2020 te starten.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant d.d. 24 september 2020.

M.J. van Schuppen
Voorzitter

M.M.J.F. van der Ven
Plaatsvervangend secretaris

REGIONAAL UITVOERINGSBELEID ASBEST TAKEN

UNIFORME REGIONALE AANPAK

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Inhoud

Voorwoord	3
1 Aanleiding en probleemanalyse	4
1.1 Welke asbestproblemen hebben we als regio op te lossen?	4
1.2 Leeswijzer	5
2 Besluit Omgevingsrecht	6
2.1 Basistaak asbest	6
2.2 Procescriteria	6
2.3 Gemeentelijke taak versus basistaak.....	7
2.4 Uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de basistaak asbest.....	8
3 Proces van afhandelen sloopmeldingen	9
3.1 Vastgestelde standaarden	10
3.2 Risicogericht Toezicht asbestsaneringen bij reguliere meldingen	10
4 Informatie gestuurd toezicht op de verwijdering van asbest	11
4.1 Informatie- en risicogestuurde toezichtstrategie asbesttaken.....	11
5 Ketentoezicht	13
5.1 Regionaal casusoverleg	13
5.2 Provincie breed casusoverleg.....	13
5.3 Overdracht naar ketentoezicht	14
6 Afhandelen van meldingen illegale asbestsaneringen	15
6.1 Binnenkomst van de melding.....	15
6.2 Afhandelen van een melding binnen- en buiten kantoortijd	15
6.3 Communicatie.....	15
6.4 Protocollen asbest ten behoeve van inzet consignatiedienst en toezicht	16
7 Landelijke handhavingstrategie & uitwisselen van informatie	18
7.1 Landelijke handhavingstrategie.....	18
7.2 Het uitwisselen van handhavinginformatie	20
7.3 Het uitwisselen van informatie met Certificerende Instellingen	20

Voorwoord

Voor u ligt het nieuwe regionale beleid asbesttaken, een product waaraan we als werkgroep van regionale gemeenten en Omgevingsdienst de afgelopen 2 jaar hebben gewerkt. Tussentijds is besloten om het projectresultaat te wijzigen naar een regionaal uitvoeringsbeleid, zoals vereist vanuit gewijzigde regelgeving (BOR), die binnenkort in werking treedt.

In dit nieuwe uitvoeringsbeleid wordt zowel ingegaan op het afhandelen van meldingen, regulier toezicht op gemelde asbestsaneringen, een provinciale aanpak van aandachtsbedrijven in de asbestbranche en een regionale aanpak van illegale asbestsaneringen. Bij het regulier toezicht is ook een risicobenadering geïntroduceerd, waarbij de frequentie van toezicht afhangt van het risico(cijfer) van de gemelde asbestsanering.

Het is dan ook een product waar we als werkgroep trots op zijn om dit nu op te leveren, omdat het hierdoor mogelijk wordt om regionaal op een doelmatige en uniforme manier regionaal toezicht te houden op een grotendeels gecertificeerde branche.

De werkgroep zal overigens dit uitvoeringbeleid nog toelichten aan de gemeenten in een informatiebijeenkomst. Ook zal het uitvoeringsbeleid tenminste een keer per jaar worden geëvalueerd door de werkgroep en de Omgevingsdienst.

Sjaak Verheijen, gemeente Veldhoven
Jan-Willem Denis, gemeente Eindhoven
Hein Urselmann, gemeente Helmond
Gerard van de Kant, gemeente Someren
Bart Bierens, VTH De Kempen
Ben Follon, gemeente Bergeijk
Roel Coenders, gemeente Bergeijk
Karin Bakker, ODZOB
Janneke Bax, ODZOB
Danny van de Waardenburg, ODZOB

1 Aanleiding en probleemanalyse

Op 15 juli 2015 is voor alle deelnemers van de ODZOB een regionale startbijeenkomst asbest gehouden. Tijdens deze bijeenkomst is in beeld gebracht wat de regionale- en bovenregionale problemen zijn op het gebied van de asbestsaneringen. Hieruit is onder meer gebleken dat:

- Er regionaal onvoldoende zicht en grip is op de illegale sloop/asbestsanering vanwege gebrek aan informatie;
- Overtredingen door asbestsaneerders/sloopbedrijven worden niet of nauwelijks aangepakt. Slechte bedrijven kunnen blijven doorgaan;
- Er geen ketenaanpak mogelijk is, indien het toezicht alleen lokaal gebeurt.

Tijdens de bijeenkomst werd geconcludeerd dat de aard van de problemen vraagt om een regionale, dan wel bovenregionale aanpak. Deze samenvatting is vastgelegd in een projectvoorstel welke in september 2015 is voorgelegd aan het opdrachtgeversplatform.

1.1 Welke asbestproblemen hebben we als regio op te lossen?

Naar aanleiding de startbijeenkomst is vanuit de deelnemers een regionale werkgroep Asbest samengesteld. Deze werkgroep is met onderstaande regionale opgaven uit het projectplan aan de slag gegaan.

Informatievoorzieningen

Het stroomlijnen van de asbest informatie en het creëren van de samenhang / afstemming tussen de toezichthoudende instanties. Daarbij voorzien in het delen van deze informatie.

Bedrijven met slecht naleefgedrag

Overtredingen worden niet of nauwelijks aangepakt. Slechte bedrijven kunnen blijven doorgaan. Er dient een uniforme werkwijze te komen in de aanpak van probleembedrijven.

Aanpak illegaliteit

De illegale saneringen beter in beeld krijgen en het opstellen van een uniforme regionale aanpak voor illegale sloop en asbestsaneringen. Er dient een regionale uniforme handhavingsstrategie en sanctiestrategie te komen.

Ketenaanpak

Het vormgeven en uitvoeren van de ketenaanpak asbest, bij voorkeur Brabant breed.

Certificerende instanties

Afstemmen en afspraken maken met certificerende instanties (CI) en in beeld brengen wat de CI's doen aan toezicht.

1.2 Leeswijzer

Bovenstaande opgaven worden per hoofdstuk verder inhoudelijk uitgewerkt in dit document, met daarbij een voorgestelde regionale aanpak in de taken en rollen voor gemeenten en ODZOB. In hoofdstuk 2 wordt een korte toelichting gegeven op het Besluit Omgevingsrecht met vastlegging van het basistakenpakket en de procescriteria, die naar verwachting per 1 juli 2017 in werking zal treden. Met dit uitvoeringsbeleid wordt invulling gegeven aan de wettelijke verankering van de basistaak asbest. Hoofdstuk drie geeft inzicht in het proces van de gemeentelijke taak voor het afhandelen van sloopmeldingen met daarbij aandacht voor de overdracht naar toezicht richting de ODZOB. Gebruikmakend van het risico- en informatie gestuurd toezicht op de verwijdering van asbest, wordt de toezichtstrategie verder uitgewerkt in hoofdstuk 4. Om de slecht presterende saneringsbedrijven verder aan te pakken kan gebruik worden gemaakt van ketentoezicht. In hoofdstuk 5 is een Brabant brede aanpak uitgewerkt. Een regionaal uniform proces voor afhandeling van de meldingen is voor de aanpak van illegale asbestsaneringen noodzakelijk. De afhandelingen van meldingen 'illegale sanering' en de communicatieaanpak is opgenomen in hoofdstuk 6. Tot slot geeft hoofdstuk 7 uitleg over de landelijke handhavingsstrategie en het uitwisselen van informatie.

Met de aanpak rondom de drie pijlers: risico gestuurd toezicht op regulier gemelde saneringen, ketentoezicht op probleembedrijven en een regionale aanpak illegale asbestsaneringen, kortom een aanpak gericht op de aandachtbedrijven, is het toezicht op de sector van gecertificeerde asbestsaneerders, efficiënt en effectief uitgewerkt, zodat de risico's voor de omgeving worden beperkt.

2 Besluit Omgevingsrecht

Onlangs is het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit omgevingsrecht (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving) naar de Tweede Kamer verstuurd. In dit ontwerpbesluit wordt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten vastgelegd alsmede procescriteria voor VTH Wabo. Zoals het er nu naar uitziet zal het ontwerpbesluit op 1 juli 2017 in werking treden.

2.1 Basistaak asbest

In het ontwerpbesluit is vastgelegd welke taken basistaken zijn. In categorie 11 van het gewijzigde besluit is bepaald dat de bedrijfsmatige activiteiten met betrekking tot asbest een basistaak is.

Afbakening van de basistaak asbest

Op basis van categorie 11 van het gewijzigde Besluit omgevingsrecht zijn alle taken met betrekking tot de bedrijfsmatige activiteiten asbest een basistaak. Dit betekent dat de beoordeling van de asbestinventarisatierapporten en het toezicht op het verwijderen van asbest een basistaak is.

Het afhandelen van de sloopmelding is een gemeentelijke taak. De beoordeling van het asbestinventarisatierapport maakt onderdeel uit van het proces van de afhandeling van de sloopmelding. Na acceptatie van de sloopmelding kan de asbestsanering worden uitgevoerd waarop het proces van asbesttoezicht van toepassing is.

2.2 Procescriteria

Op grond van de Wet VTH dient er regionaal uitvoeringsbeleid voor alle basistaken vastgesteld te worden. Daarbij worden ook eisen gesteld aan het uitvoeringsprogramma, de uitvoeringsorganisatie, het borgen van middelen, monitoring en rapportage. Deze onderdelen van een kwaliteitssysteem hebben veel raakvlakken met de al bekende Kwaliteitscriteria 2.1 (uit 2012).

Inzake monitoring en rapportage is het van belang om:

- Relevante prestatie-indicatoren te definiëren;
- De wijze van registratie (door ODZOB) en terugkoppeling (aan gemeenten/provincie) vast te leggen;
- Periodieke rapportages over activiteiten en het bereiken van doelen te overleggen;
- De rapportage te evalueren en bijstellen van beleid.

Deze punten komen terug in de uitwerking van de verschillende onderdelen van dit uitvoeringsbeleid. Wat betreft het laatste punt, de evaluatie van de rapportage en eventueel bijstellen van het beleid, dit zal jaarlijks opgepakt worden met de regionale werkgroep Asbest.

2.3 Gemeentelijke taak versus basistaak

Ten behoeve van de acceptatie van de sloopmelding dient er een beoordeling van de sloopmelding te worden uitgevoerd, waarbij het beoordelen van het asbestinventarisatierapport (indien noodzakelijk voor de melding), zoals eerder genoemd, een basistaak is.

De regionale werkgroep asbest heeft geconcludeerd dat het onwenselijk is om het proces van de sloopmelding, inclusief beoordeling asbestrapport, op te knippen in twee uitvoerende partijen. Het voorstel is derhalve om de beoordeling van het asbestinventarisatierapport binnen het proces van de afhandeling van de sloopmelding bij de gemeente te laten.

Wel krijgt de gemeente een hulpmiddel (checklist risicofactoren) om te bepalen of er toezicht door een ODZOB inspecteur op de asbestsanering moet plaatsvinden. Daarnaast kan een sloopmelding ook leiden tot gemeentelijk toezicht, bv in het kader van de BAG. Indien een asbestsanering in aanmerking komt voor toezicht door een ODZOB inspecteur stuurt de beoordelaar de stukken van de sloopmelding met de bijbehorende acceptatiebrief per email naar de ODZOB (asbest@odzob.nl).

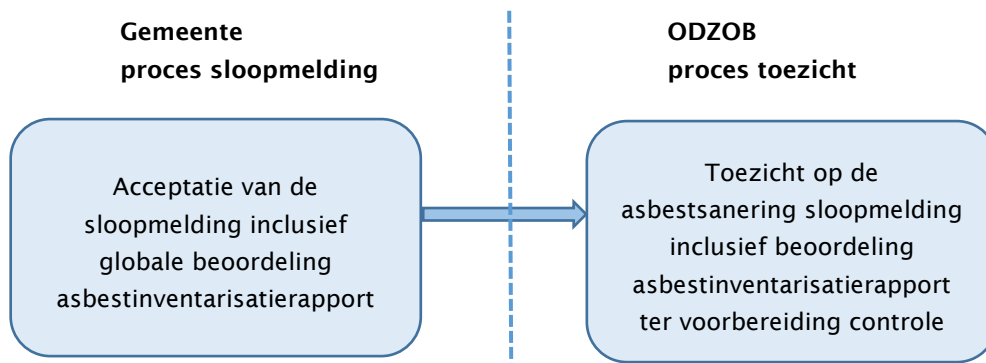
Het moment van de start van de asbestsanering wordt digitaal gemeld via SWZ. Deze startmeldingen worden toegevoegd aan het dossier sloopmelding door de gemeente en, bij toezicht door de ODZOB, ook doorgestuurd per mail aan de ODZOB.

Ter voorbereiding van de controle asbestsanering beoordeelt de toezichthouder van de ODZOB het asbest inventarisatierapport nogmaals op hoofdlijnen. Deze beoordeling is de basistaak 'beoordeling asbestrapport' die wordt uitgevoerd door de ODZOB.

De keuze van de werkgroep om de asbesttaken op basis van proces op te knippen wordt als volgt beargumenteerd:

- Er is sprake van een gecertificeerde branche, die conform de regelgeving de sloop/asbestsanering meldt bij het bevoegd gezag;
- De beoordeling van het asbestinventarisatierapport door een omgevingsdienst in het proces van de afhandeling van de sloopmelding is vertragend en daardoor onwenselijk;
- De kosten van een detailbeoordeling van alle asbestinventarisatierapporten in het proces van de sloopmelding door de ODZOB zijn onevenredig hoog ten opzichte van de opbrengsten, te weten een risicogerichte en efficiënte aanpak van de asbestproblematiek (illegale saneringen en matig opererende asbestsaneerders)

Figuur 1: taakverdeling asbesttaken op basis van proces

2.4 Uitvoerings- en handhavingsbeleid voor de basistaak asbest

In artikel 7.2 tweede lid van het BOR is bepaald dat de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst binnen het dagelijks bestuur van die omgevingsdienst gezamenlijk tot een beleidsdocument komen voor de uitvoering en handhaving van de basistaken.

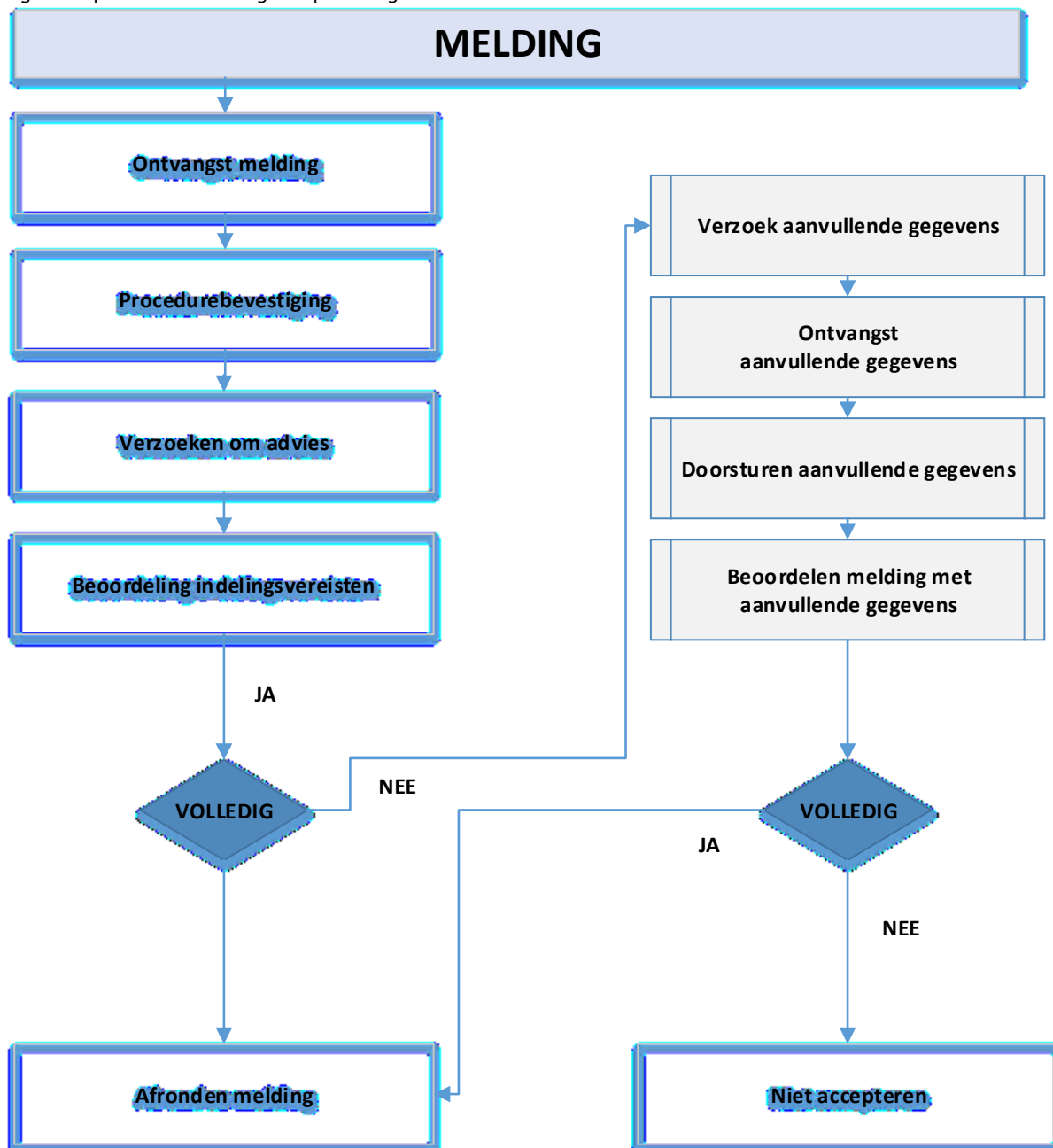
Met het vaststellen van dit document wordt voor de basistaak asbest hier invulling aan gegeven.

3 Proces van afhandelen sloopmeldingen

Het proces van afhandelen sloopmeldingen is een gemeentelijke taak. Het proces van ontvangst melding tot het afronden van de melding is onderstaand weergegeven.

Figuur 2: proces afhandeling sloopmelding

3.1 Vastgestelde standaarden

Door de werkgroep zijn, ter bevordering van een regionale uniforme aanpak in de afhandeling van sloopmeldingen, de volgende standaard werkdocumenten opgeleverd:

- Brief acceptatie sloopmelding regionaal asbestproject (bijlage 1)
Met als optionele bijlagen:
  1. Asbestverwijderingsbesluit (selectie);
  2. Bouwbesluit voorschriften sloop;
  3. Regeling Bouwbesluit scheiden sloopafval.
- Checklist beoordelen sloopmelding inclusief asbestinventarisatierapport (bijlage 2).

De standaarddocumenten worden hierbij ter beschikking gesteld met het verzoek deze in het gemeentelijk proces van afhandelen sloopmeldingen te implementeren.

3.2 Risicogericht Toezicht asbestsaneringen bij reguliere meldingen

Tijdens het afhandelen van een sloopmelding wordt door de gemeente getoetst of er specifieke risicofactoren aan de orde zijn waardoor toezicht noodzakelijk is. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de checklist 'beoordelen sloopmelding inclusief asbestinventarisatierapport'. Als uit de risicoscore blijkt dat toezicht op de asbestsanering moet worden uitgevoerd, vindt er een overdracht plaats naar de Omgevingsdienst. Alle relevante stukken worden gemaïld naar asbest@odzob.nl. Na binnenkomst van de start melding bij de gemeente wordt ook deze melding doorgestuurd gaat een toezichthouder van de ODZOB. De vrijgaven en stortbonnen worden geverifieerd in het proces van toezicht en vervolgens ter archivering gemaïld aan de betreffende deelnemer, tezamen met de checklist 'toezicht asbestsanering' en een eventuele fotorapportage.

Figuur 3: Risicofactoren ten behoeve van bepalen asbesttoezicht (NOG BESPREKEN AHV CASUSSEN)

Adres:	Type sanering:	
Risicofactoren asbestsanering	punten	Score van de sanering
Locatie van de asbestsanering		
1. binnen de bebouwde kom	10	
2. buiten de bebouwde kom, binnen 50 meter van woningen van derden	5	
3. buiten de bebouwde kom	0	
Gebruik van het te saneren object		
1. Gebouw met publieksfunctie	10	
2. Woning	5	
3. Geen verblijf (o.a. stal, loods of schuur)	0	
Omvang van de asbestsanering		
1. inpandig	0	
2. buiten < 35 m ²	0	
3. buiten > 35 m ² en < 200 m ²	6	
4. buiten > 200m ²	10	
Risicoklasse asbest		
1. Risicoklasse 1	0	
2. Risicoklasse 2	4	
3. Risicoklasse 2a	10	
Toezicht door derden tijdens sanering? (bv woningcorporatie)		
1. Ja	-10	
2. Nee	0	
Totaalscore van de asbestsanering		
0 tot 10 punten: 10% toezicht		
11 tot 19 punten: 25% toezicht		
> 19 punten: 100% toezicht		

4 Informatie gestuurd toezicht op de verwijdering van asbest

Naast de risicofactoren zoals omschreven in hoofdstuk 3 kunnen er andere risicofactoren aan de orde zijn waardoor toezicht op asbestsaneringen noodzakelijk is. Het gaat hierbij vooral om het naleefgedrag van de betreffende saneerder. Om een beeld te krijgen van het naleefgedrag wordt uit diverse bronnen informatie verzameld (invulling rol 'informatiegestuurd toezicht'). De (asbest)werkverdelers van de ODZOB coördineert het toezicht op de asbestsaneringen in de regio en verzamelt en analyseert de verkregen informatie. Beschikbare informatiebronnen zijn:

- Informatie uit de digitale checklisten van de uitgevoerde inspecties op asbestsaneringen
- Landelijke aandachtsbedrijven (uit overleg met CI's en andere omgevingsdiensten)
- Provincie breed casusoverleg
- Expert judgement van de toezichthouders asbest in Noord-Brabant
- LAVS

4.1 Informatie- en risicogestuurde toezichtstrategie asbesttaken

Informatie uit digitale checklisten

Het toezicht op regulier gemelde asbestsaneringen wordt door de toezichthouders van de drie Brabantse omgevingsdiensten uitgevoerd met behulp van digitale checklisten in één digitale omgeving. De inhoud van de digitale checklist is vooralsnog een Brabantse standaard maar zal ook aangeboden gaan worden aan de overige Nederlandse Omgevingsdiensten.

De statistische controleresultaten worden maandelijks via een Excel-bestand aangeleverd aan de Omgevingsdienst Brabant-Noord. Een informatieanalist interpreteert de gegevens en rapporteert aan de coördinatoren asbest van de Brabantse omgevingsdiensten inzake het naleefgedrag van de asbest saneerders in Noord-Brabant.

Inspectie Alert Asbest (Landelijke aandachtsbedrijven)

Deze lijst wordt opgesteld op basis van eerdere inspectieresultaten (momenteel met name van ISZW) die landelijk worden geïnventariseerd. Door de IAA (Inspectie Alert Asbest) is bekend waar bedrijven met een verhoogd risicoprofiel in de komende week asbestsaneringen zullen uitvoeren. Deze informatie is verwerkt in de landelijke lijst van de asbestmeldingen in de toekomst en is uitsluitend voor omgevingsdiensten beschikbaar via de website www.omgevingsdienst.nl. Bedrijven met verhoogde aandacht komen kunnen in aanmerking voor intensiever toezicht.

Provincie breed casusoverleg

In het tweemaandelijks provincie breed casusoverleg zijn vertegenwoordigd de Brabantse en Zeeuwse omgevingsdiensten, ISZW en de politie. In dit overleg wordt door de partners de aandachtsgebieden op het taakveld asbest besproken. Hierbij valt te denken aan de informatie welke is voortgekomen uit het reguliere toezicht, aandachtsbedrijven vanuit ISZW of signalen of malafide verdenkingen vanuit de politie. In dit casusoverleg wordt besproken:

- welke verdachte malafide bedrijven in aanmerking komen voor verscherpt toezicht en via het ketentoezicht Brabantbreed projectmatig zullen worden gecontroleerd
- Welke bedrijven niet meer in aanmerking komen voor verscherpt toezicht

Expert Judgement

Dit betreft het vellen van een deskundig oordeel door toezichthouders op basis van hun praktijkkennis en -ervaringen over de werkwijzen van bedrijven. Eigen waarnemingen, onderbuikgevoelens en meningen zijn hierbij belangrijke informatie. Deze informatie is niet direct meetbaar. Deze wordt echter meetbaar gemaakt door per bedrijf de toezichthouders scores te laten toekennen op een aantal stellingen en dit periodiek te doen.

Bedrijven met verhoogde aandacht komen in aanmerking voor intensiever toezicht middels het ketentoezicht (Hoofdstuk 5).

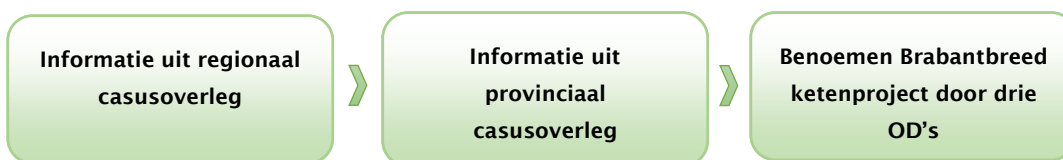

5 Ketentoezicht

De ketengerichte benadering is een belangrijke methode om de aandachtsbedrijven asbestsanering te lijf te gaan. Deze problematiek overstijgt vaak de regiogrenzen en vraagt om een Brabant breed aanpak. Ketenprojecten asbest zullen met voorkeur dan ook Brabant breed gezamenlijk door de Brabantse omgevingsdiensten worden opgepakt. Bij een ketenaanpak wordt niet alleen naar de asbestsanering zelf gekeken maar ook naar het opslaan en afvoeren van het vrijkomende asbest naar een erkende afvoerlocatie. Het is immers niet ondenkbeeldig dat aandachtsbedrijven ook in dit traject nog overtredingen begaan.

Een tussenstap bij ketenaanpak is dat een aandachtsbedrijf, met name bij vaker voorkomende kleinere overtredingen, schriftelijk of mondeling hierop wordt gewezen en hiermee de kans krijgt zich te verbeteren, voordat overgegaan wordt op een ketenaanpak.

Figuur 4: Ketentoezicht asbest

5.1 Regionaal casusoverleg

Binnen het ketentoezicht speelt de opbouw van de informatiepositie en de analyse daarop een essentiële rol. Aan deze rol dient invulling te worden gegeven in een samenspel tussen de toezichthouder, de BOA, ketenprojectleider en de informatieanalist (Omgevingsdienst Brabant Noord). Dit samenwerken, moet leiden tot het benoemen van regionaal potentieel verdachte asbestsaneerders.

Met dit overleg, dat viermaal per jaar plaatsvindt, wordt het volgende beoogd:

- In beeld te brengen welke bedrijven structureel ongeoorloofd of frauduleus handelen met asbest;
- Het uitwisselen van relevante informatie zoals bedrijven die illegaal hebben gesaneerd;
- Illegaal werkende bedrijven van de markt te halen via intrekken certificaat, strafrecht of andere instrumenten (middels hanteren van de landelijke handhavingstrategie zie paragraaf 8.1);
- Het verbeteren van het naleefgedrag op de meest risicovolle schakels in de asbestketen op basis van de Interventiestrategie.

Indien een bedrijf is benoemd tot aandachtsbedrijf kan ervoor gekozen worden om verscherpt toezicht in te zetten, maar de voorkeur is om het aandachtsbedrijf over te dragen aan ketentoezicht. Door middel van ketentoezicht zal projectmatig en zo veel mogelijk Brabantbreed bepaald worden wat de noodzakelijke inzet zal zijn. Het project zal vanuit het collectieve budget ketentoezicht worden gefinancierd.

5.2 Provincie breed casusoverleg

Aandachtsbedrijven die door het regionaal casusoverleg zijn benoemd als regionaal potentieel verdacht malafide bedrijf worden ingebracht in het Brabantbrede casusoverleg. Aan dit overleg dat 2 maandelijks plaatsvindt, nemen de Brabantse en Zeeuwse omgevingsdiensten, de politie en ISZW deel.

In het Brabantbrede casusoverleg worden de ingebrachte bedrijven besproken met als doel:

- In beeld brengen welke bedrijven in Brabant (structureel en in netwerk) ongeoorloofd of frauduleus handelen met asbest;
- Het uitwisselen van relevante informatie;
- Nog niet gekende informatie door de informatieanalist te ontsluiten;
- Gerichte IgH-analyses door de informatieanalist uit te laten voeren vanuit de ter beschikking staande informatiebronnen (bv LMA-gegevens, gegevens handhavingspartners en overige bronnen aangereikt door informatiemakelaar etc.): dit om een vermoeden van malafide gedrag te kunnen staven.
- Als op basis van de analyse er een gerede grond is voor het vermoeden van malafide gedrag zal bij of naar dat bedrijf gericht nader onderzoek worden gedaan door de ketentoezichthouder/BOA. Zoals bijvoorbeeld (diepgaand) administratief onderzoek op basis van een door de informatieanalist vanuit de analyse opgestelde controlelijst met te onderzoeken "verwonderpunten" .
- In specifieke situaties doet het Brabant brede casusoverleg een voorstel voor het opzetten van een interventieteam.
Een Interventieteam (IT) is een gelegenheidsformatie van een aantal overheidsorganisaties om een geïdentificeerd bedrijf/zaak volgens een samen opgezet plan van aanpak uit te voeren. Een interventieteam wordt samengesteld als een individueel geval hier aanleiding toe geeft. Afhankelijk van de zaak verschilt het team van leden en in te zetten interventies.
- Het optreden bij geground vermoeden (feitelijke handhaving).

Het provincie breed casusoverleg wordt gecoördineerd door de Brabant brede projectleider asbest. Hij zorgt ervoor dat de leden van het casusoverleg regelmatig bijeenkomen, informatie met elkaar delen, dat er afspraken worden gemaakt over activiteiten rond geselecteerde bedrijven – met hulp van de landelijke handreiking en op basis van landelijke en regionale indicaties – en dat teruggekoppeld wordt over de uitvoering van deze afspraken.

De projectleider, tevens werkverdelers, vervult de rol van schakelpunt op meerdere vlakken:

- tussen provincie breed casusoverleg en de landelijke themagroep asbest¹;
- tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke partners.

5.3 Overdracht naar ketentoezicht

Wanneer in het provinciaal overleg is bepaald een saneerder ketengericht te benaderen, zal hiervoor een Brabant breed projectteam worden geformeerd om de nodige voorbereidingen te treffen voor het ketenproject. Hierbij valt te denken aan administratief vooronderzoek of IGH-analyse, opstellen plan van aanpak en vervolgens uitvoering van het ketenproject. Het ketenproject wordt gefinancierd vanuit de collectieve taken.

---

¹ De landelijke themagroep asbest adviseert de voorzitter van het Landelijk Milieu Overleg (LMO). LMO is het overleg dat besluit op basis van preweeg/pvwb of zaken strafrechtwaardig zijn aan de Milieukamer. Op basis van dit advies wordt capaciteit beschikbaar gesteld voor opsporing etc. In LMO hebben zitting politie, FP/OM, ILenT-OD etc. De themagroep is voor de informatievoorziening/signalen sterk afhankelijk vanuit de regio's/provincie

6 Afhandelen van meldingen illegale asbestsaneringen

Tijdens het Brabant brede casusoverleg asbest zijn met de partners diverse ervaringen besproken omtrent het niet oppakken van meldingen illegale asbestsaneringen (denk hierbij aan verschillende op vrijdagavond of zaterdag ingeplande saneringen). Deze signalen zijn besproken in de regionale werkgroep asbest waarbij tevens werd vastgesteld dat gemeenten divers omgaan met deze meldingen, dit zowel vanuit toezicht als het wel of niet bestuursrechtelijk dan wel strafrechtelijk sanctioneren van de geconstateerde illegale sanering. Aangezien het hier veelal gaat om berekenend gedrag is geconcludeerd dat een sluitend en uniform proces voor de afhandeling van meldingen illegale asbestsaneringen noodzakelijk is. In figuur 5 is het proces afhandeling melding illegale asbestsanering schematisch weergegeven.

6.1 Binnenkomst van de melding

Momenteel kunnen de meldingen van mogelijk illegale asbestsaneringen op de volgende manieren binnenkomen:

- Melding via meldkamer politie
- Melding via gemeente, o.a. website, telefoon of e-mail
- Melding via milieuklachtencentrale S@men (073-681 28 21)

Om inzet van de omgevingsdienst te allen tijde te kunnen garanderen is gekozen alle klachten te melden via de milieuklachtencentrale S@men.

6.2 Afhandelen van een melding binnen- en buiten kantoortijd

Indien een melding illegale asbestsanering binnen kantoortijd bij de milieuklachtencentrale binnenkomt, zal de melding door de geconsigneerde van de omgevingsdienst worden doorgezet naar een toezichthouder asbest. Deze meldingen zullen worden afgehandeld volgens het protocol illegale asbestsanering.

Wanneer er een melding buiten kantoortijd binnenkomt, zal de milieuklachtencentrale telefonisch contact opnemen met de geconsigneerde van de omgevingsdienst. De geconsigneerde handelt de melding af volgens het protocol illegale asbestsanering.

6.3 Communicatie

Het is van belang te communiceren dat constatering van burgers of bedrijven omtrent illegale saneringen gemeld dienen te worden bij de milieuklachtencentrale. Het voorstel is om hier op de volgende wijze over te communiceren:

1. Instructies via gemeentelijke website met verwijzing naar de milieuklachtencentrale;
2. Het verspreiden van een artikel hierover in de lokale weekbladen;
3. Het uitdoen van een perspublicatie over het vastgestelde regionaal asbestbeleid met daarbij uitleg over het proces van melden illegale asbestsaneringen.

Na vaststellen van het regionale beleid zal het team communicatie van de omgevingsdienst dit verder uitwerken en via de werkgroep aan de regio voorleggen.

6.4 Protocollen asbest ten behoeve van inzet consignatiedienst en toezicht

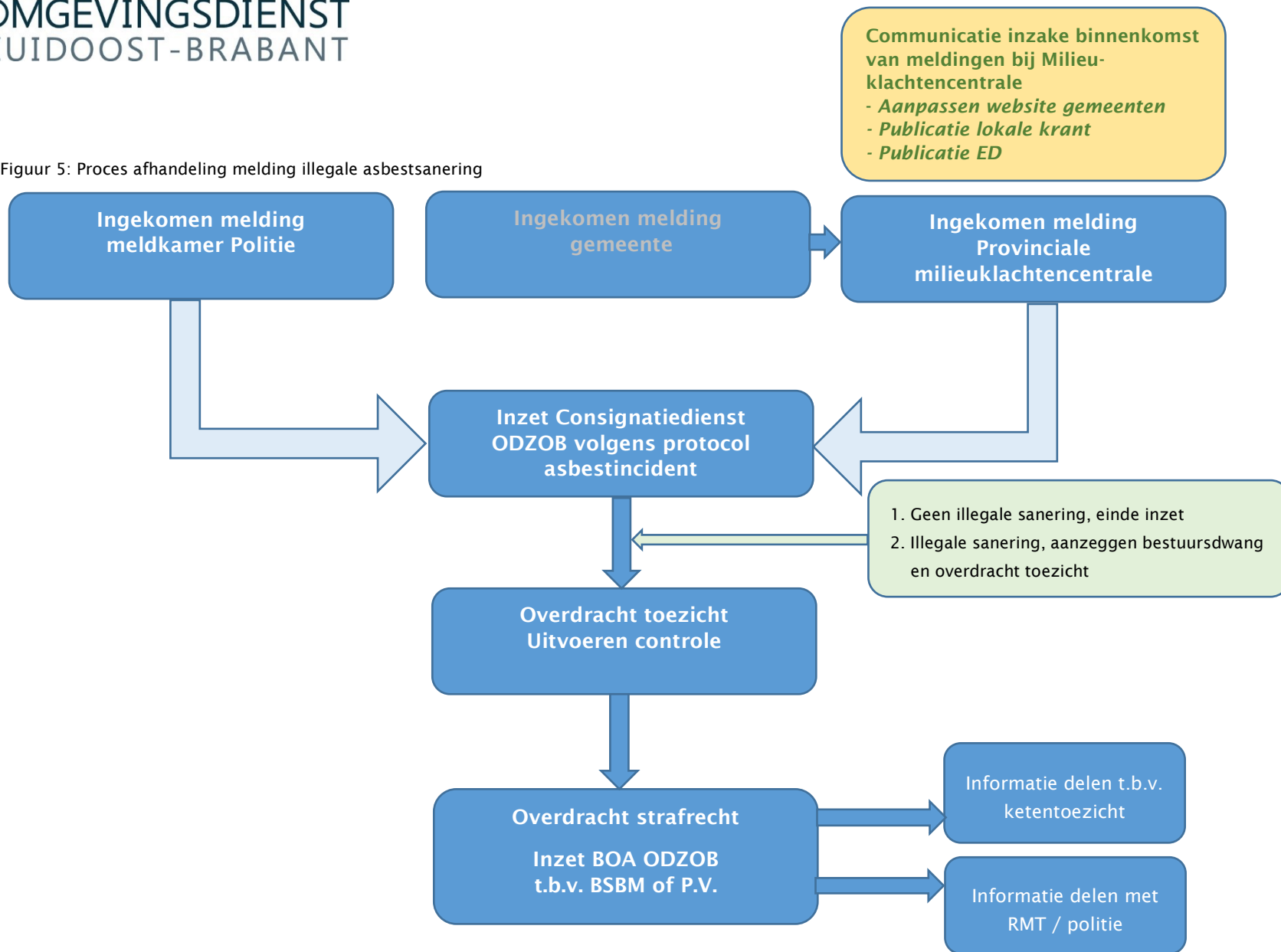
De ODZOB beschikt over drie protocollen met betrekking tot het onderwerp asbest:

1. Protocol illegale saneringen;
2. Protocol asbestbrand;
3. Protocol asbestdumpingen.

De protocollen zijn opgenomen in de bijlage 3 en worden met het vaststellen van dit beleidsplan definitief.

Figuur 5: Proces afhandeling melding illegale asbestsanering

7 Landelijke handhavingstrategie & uitwisselen van informatie

7.1 Landelijke handhavingstrategie

Om gericht en uniform toezicht uit te voeren is er landelijk een handhavingstrategie² afgesproken die de instemming heeft van de partijen vertegenwoordigd in de Regiegroep Asbest. Deze bestaat uit Ministerie van SZW en I&M, Inspectie SZW en L&T, Functioneel Parket, programmamanager PIM en vertegenwoordigers van OD's. Deze sanctiestrategie is gebaseerd op de Landelijke Handhavingstrategie (LHS).

In de handhavingstrategie worden voor overtredingen de vervolgstappen aangegeven en wordt beschreven hoe bestuursrechtelijke met (asbest)overtredingen wordt omgegaan. Dit kan leiden tot aanzeggen herstellen of (direct) stilleggen tot de situatie weer hersteld is en mogelijk gevaar geweken. De handhavingstrategie vormt de rode draad in het handhaving-proces.

De strategie beschrijft ernst, gedrag en 'subjecten' van handhaving en de 'kernbepalingen/ernstige overtredingen die om direct optreden vragen'. Het doel van de strategie is om OD's en de andere samenwerkende toezichthoudende instanties in staat te stellen om de meest effectieve mix van interventies te kiezen, leidend tot gewenst gedrag of het van de markt halen van malafide spelers. Daarbij moet toezicht zoveel mogelijk gericht plaats vinden. Dit is het geval als de focus ligt op de zaken die er werkelijk toe doen en het gedrag van de overtreder daartoe aanleiding geeft.

De verwachting is dat met de sanctiestrategie, een risicogerichte aanpak (zie hoofdstuk 6) en ketentoezicht (zie hoofdstuk 7) de inzet via interventies steeds selectiever verdeeld zal worden tussen de (gecertificeerde) bedrijven die willens en wetens de regels niet naleven en steekproefsgewijs de bedrijven die goed naleefgedrag vertonen. Calculerende en bewust structurele overtreders zullen meer onder de indruk raken van de robuuste handhaving dan tot nu toe het geval is en het gedrag daarop bijstellen. Ook hopen de toezichthoudende organisaties daarmee een basis te leggen voor het tegenhouden van de ondermijning van het reguleringstelsel met betrekking tot asbest(verwijdering) door middel van bijvoorbeeld illegaliteit."

Handhaving is alleen effectief als ook daadwerkelijk uitvoering wordt gegeven aan de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke vervolgstappen. In de huidige situatie is de ODZOB slechts voor een paar gemeenten gemandateerd voor de repressieve handhaving. Hiermee is de ODZOB afhankelijk van de wijze waarop gemeenten dit oppakken. Het niet handelen in het repressieve traject conform de sanctiestrategie ondermijnt een robuuste handhaving. Het bewerkstelligen van normconform gedrag door de onder toezicht gestelde, staat in dat geval onder druk. En hiermee ook de beoogde selectieve en efficiëntere inzet van toezichtmiddelen.

² De sanctiestrategie is verwerkt in de landelijke specificaties welke zijn opgesteld voor het project Uniformeren controlelijsten asbest door het Programma Informatie-uitwisseling Milieuhandhaving (PIM) in samenspraak met de OD's. Welke te vinden zijn op: <http://www.informatieuitwisselingmilieu.nl/docs/1418894223.pdf>

Het is aan te bevelen om als ODZOB te monitoren bij de niet gemandateerde gemeenten of daadwerkelijk gevolg wordt gegeven aan de adviezen om invulling te geven aan het repressief traject. Kijk bij de analyse van deze gegevens of er een relatie is tussen het geen gevolg geven aan het repressief traject en recidivegedrag van bedrijven.

“Lichte” overtredingen (A1, A2 en B1) kunnen worden afgedaan middels “Aanspreken en Informeren” en het vastleggen daarvan in het dossier. “Gewone” overtredingen (A3, B2, C1 en D1) kunnen binnen redelijke termijn –bepaald door de toezichthouder- worden hersteld. De afdoening geschiedt via een waarschuwingsbrief.

De “ernstige” overtredingen (A4, B3 en B4, C1 t/m C4 en D2 t/m D4) moeten altijd leiden tot bestuurlijke sanctie en in meeste gevallen informeren van andere toezichthouders (waaronder de CI’s) middels een proces-verbaal van bevindingen (pvvb)³.

---

³ Wanneer wordt gesproken over proces verbaal van bevindingen kan ook worden gelezen toezichtverslag of verslag van bevindingen. Professionele toezichthouders hanteren daarbij in principe de 7 gouden W’s en stellen het pvvb op in de ‘ik-vorm’ verklaring. De 7 gouden W’s :

1. Wie kan in verband worden gebracht met de overtreding?
2. Wat is er precies gebeurd?
3. Waar heeft de overtreding plaatsgevonden en waar zijn sporen achtergebleven?
4. Waarmee is de overtreding gepleegd?
5. Op welke wijze heeft de overtreding plaatsgevonden?
6. Wanneer heeft de overtreding plaatsgevonden?
7. Waarom heeft de overtreding plaatsgevonden?

(mogelijke)
gevolgen zijn

Aanzienlijk, Dreigend en/of onomkeerbaar	4	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
		Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
Van belang	3	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
		Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
Beperkt	2	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
		Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen
Vrijwel nihil	1	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informer	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen

A
Goedwillend:
* Onbedoeld
* Proactief

B
Moet kunnen:
* onverschillig

C
Calculerend:
* bewust
belemmerend en/of
risico nemend

D
Bewust en
structureel/ Crimineel
* Fraude
* Oplichting
* Witwassen

Gedrag van de overtreder

Figuur 6: Matrix Landelijke Handhavingstrategie

7.2 Het uitwisselen van handhavinginformatie

Van de in de controlelijsten slooplocatie weergegeven controlepunten is uit bijlage 5 op te maken of andere ketenpartners moeten worden ingelicht middels een pvvb. Als het bedrijf of de persoon structureel de regels niet naleeft leidt dat tot opname in de landelijke lijst van aandachtsbedrijven - de zogenaamde Inspectie Alert Asbest (IAA) - en wordt het bedrijf extra gecontroleerd.

7.3 Het uitwisselen van informatie met Certificerende Instellingen

Door de directeur van de ODZOB wordt het "Protocol informatie-uitwisseling asbestverwijdering en asbestinventarisatie omgevingsdiensten - certificerende instellingen" ([link naar protocol](#)) ondertekend. De handhaver geeft de door hem geconstateerde ernstige afwijkingen - die een gevaar opleveren voor leefomgeving, burgers of bedrijven - per e-mail door aan de certificerende instelling. Deze bepaalt of de geconstateerde afwijking voldoende grond heeft om het bedrijf of persoon een sanctie op te leggen. In de asbestregelgeving van gecertificeerde bedrijven is de informatie-uitwisseling met toezichthoudende organisaties opgenomen. Hierdoor is het, via certificerende instellingen, mogelijk de bedrijven te dwingen bij ernstige overtredingen hun werkwijze te verbeteren of zelfs te stoppen.

Bijlage 1: Standaard brief acceptatie sloopmelding

BRIEF ACCEPTEREN ASBESTMELDING:

Op <DATUM> hebben wij uw melding op grond van artikel 1.26 van het Bouwbesluit 2012 (sloopmelding) ontvangen.
De melding is ingeboekt en behandeld onder nummer <NUMMER GEMEENTE>

Beoordeling sloopmelding

Uit de melding blijkt dat u voornemens bent <SAMENVATTING GEMELDE SANERINGS EN SLOOPWERKZAAMHEDEN>

<SAMENHANG MET ANDERE LOPENDE DOSSIERS VOOR DEZE LOCATIE>

In dit kader heeft u ook een verzoek vooroverleg bij onze gemeente ingediend, die wij in behandeling hebben genomen onder nummer <NUMMER GEMEENTE>. Hierover zult u separaat schriftelijk door onze gemeente worden geïnformeerd.

Uit de beoordeling is gebleken dat uw sloopmelding voldoet aan de indieningsvereisten, zoals vermeld in artikel 1.26, lid 6 van het Bouwbesluit 2012.
De sloopmelding is beoordeeld en geaccepteerd op basis van de volgende documenten:

- meldingsformulier, ingediend op ;
- asbestinventarisatierapport <NAAM>, ingediend op ;
- plattegrondtekening, ingediend op ;
- sloopveiligheidsplan, ingediend op

Nadere voorschriften

De beoordeling van uw sloopmelding geeft aanleiding hieraan de volgende voorschriften te verbinden:

- <BIJ GROOTSCHALIGE SLOOP NABIJ WONINGEN EN / OF GEVOELIGE BESTEMMINGEN VAN DERDEN> Uiterlijk vier weken voordat met de sloopwerkzaamheden wordt begonnen, moet een sloopveiligheidsplan conform het gestelde in het bouwbesluit worden overgelegd. Dit dient bij voorkeur digitaal te worden ingediend onder vermelding van bovengenoemd behandelnummer bij <EMAILADRES GEMEENTE>;
- <INDIEN TYPE B ONDERZOEK NODIG (MOET HELDER BLIJKEN UIT ASBESTRAPP.)>Tijdens de sloop dient een type B asbestinventarisatie te worden uitgevoerd. De rapportage hiervan dient per onmiddellijk te worden toegestuurd aan de gemeente, bij voorkeur digitaal, onder vermelding van adres en behandelnummer, naar <EMAILADRES GEMEENTE>.

Aandachtspunten

<ALTIJD>.

De datum/tijd van de start van de asbestsaneringswerkzaamheden, inclusief eventuele voorbereidende werkzaamheden, dient ten minste 5 dagen vooraf te worden gemeld bij de Inspectie SZW onder vermelding van adres, contactpersoon met telefoonnummer en bovengenoemd behandelnummer.
De Inspectie informeert vervolgens onze gemeente.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

<ALTIJD BIJ ASBESTSANERING>

Uit het asbestrapport bij de melding blijkt dat er onder meer de volgende asbesttoepassingen aanwezig zijn in <GLOBAAL BENOEMEN>, die voorafgaand aan de sloop moeten worden gesaneerd door een gecertificeerd saneringsbedrijf, te vinden op www.ascert.nl

De asbestsanering dient plaats te vinden conform het gestelde in het asbestinventarisatierapport, de asbestregelgeving en de SC540 richtlijnen.

<BIJ DAKRENOVATIE (MOET HELDER UIT MELDING BLIJKEN)>

Uit de melding blijkt dat het asbesthoudend dak van   wordt gesaneerd en vervangen. Wij merken op dat indien de detaillering, profilering of vormgeving van het dak wijzigt ten opzichte van de oude situatie, hiervoor een omgevingsvergunning 'bouw' moet worden aangevraagd bij onze gemeente via www.omgevingsloket.nl.

<BIJ LEEGSTAANDE (VERVALLEN?) PANDEN IN BUITENGEBIED>

Voorafgaand aan de sloop van   dient in het kader van de flora- en faunawet een quickscan naar de aanwezige natuurwaarden op dit perceel dient te worden uitgevoerd door een erkend ecooloog. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek zijn er dan nog extra vervolgstappen nodig voordat er tot sloop mag worden overgegaan. Voor meer informatie hierover verwijzen wij naar:

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dierenen-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ffw-bij-buitenwerkzaamheden>

Wij verzoeken u de rapportage van de quickscan te sturen aan onze gemeente, bij voorkeur digitaal onder vermelding van adres en bovengenoemd behandelnummer, naar <EMAILADRES GEMEENTE>

<ALTIJD>

Wij wijzen u op uw verantwoordelijkheid om de sloop- en/of asbestsanerings-werkzaamheden conform de voorschriften van voornoemde regelgeving in te plannen en uit te (laten) voeren. Mogelijk zullen uw werkzaamheden in dit kader worden gecontroleerd door een toezichthouder van onze gemeente of een andere overheidsinstantie.

Voorts adviseren wij u de burens en of andere belanghebbenden tijdig te informeren over uw werkzaamheden.

Na asbestsanering

<ALTIJD>

Wij verzoeken u, zodra deze beschikbaar zijn, het asbestvrijgaverapport of rapporten naar onze gemeente te sturen, bij voorkeur digitaal onder vermelding van adres en behandelnummer, naar <EMAILADRES GEMEENTE>

<BIJ GROTERE ASBESTSANERINGEN (>50 M2?)>

Wij verzoeken u tevens de transport- en stortbewijzen te sturen naar onze gemeente, waaruit blijkt dat het asbest conform de asbestregelgeving is afgevoerd. Deze bewijzen dienen bij voorkeur digitaal onder vermelding van adres en behandelnummer te worden gestuurd naar <EMAILADRES GEMEENTE>

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Inlichtingen

Voor vragen of opmerkingen hierover kunt u contact opnemen met de heer S. Verheijen van de afdeling Mens en Omgeving. U kunt hem bereiken op het algemene telefoonnummer 14 040 of per e-mail via omgevingsloket@veldhoven.nl.

ONDERTEKENING

Bijlagen (OPTIONEEL):

- <BIJ GROTERE ASBESTSANERINGEN, GEEN SLOOP> Voorschriften Asbestverwijderingsbesluit;
- <BIJ GROTERE SLOOPPROJECTEN BV NABIJ GEVOELIGE BESTEMMINGEN> Voorschriften Bouwbesluit;

Bijlage II: Checklist beoordelen sloopmelding inclusief asbestinventarisatierapport

Checklist beoordelen sloopmelding (concept)(living document)

Checklist beoordelen sloopmelding met asbestinventarisatierapport		 OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT		
1. Algemene gegevens locatie.				
1.1.	Locatie sloop:			
1.2.	Naam eigenaar:			
1.3.	Adres:			
1.4.	Woonplaats:			
1.5.	Uitvoerend bedrijf sloop/sanering			
2. Kadastrale gegevens (optioneel)				
2.2.	Gemeente:			
2.3.	Sectie:			
2.4.	Nummer:			
3. Beoordeling sloopmelding				
	Dossiernummer sloopmelding gemeente:	ja	nee	nvt
3.1.	Datum aanvraag sloopmelding, d.d.			
3.2.	Datum uit te voeren sanerings/sloopwerkzaamheden, d.d.			
3.3.	Beschrijving sanerings/sloopwerkzaamheden duidelijk? (ook in relatie tot asbestrapport)			
3.4.	Asbestinventarisatierapport nodig?			
3.5.	Globale inventarisatie aard/hoeveelheid vrijkomende afvalstoffen bijgevoegd?			
3.6.	Samenhang met andere dossiers? Behandelnummer: Zo nee: andere aanvraag noodzakelijk (bv. bij vervanging dak) en in brief op te nemen			
3.7.	BAG controle noodzakelijk? (bij wijziging BVO/GO)			
3.8.	Quickscan flora/fauna nodig?			
3.9.	Sloopveiligheidsplan noodzakelijk?			
3.1 0	Betreft object een monument?			
3.1 0	Zijn er archeologische voorwaarden opgenomen?			

4. Asbestinventarisatierapport. (LAVS)				
4.1	Zijn de resultaten in het LAVS opgenomen. (Arbeidsomstandighedenregeling bijlage XIIIa art. 22 lid 16)			
	Indien nee, dan is het rapport niet ontvankelijk voor de sloopmelding, Inventarisatiebureau dient gegevens in LAVS op te nemen.			
5. Asbestinventarisatierapport, basisbeoordeling				
	inventarisatie.	ja	nee	nvt
5.1.	Is het rapport opgesteld door een gecertificeerd asbestinventarisatiebedrijf			
-	indien nee: dan is het rapport niet ontvankelijk voor de sloopmelding			
-	indien ja: wat is de SCA-code van het asbestinventarisatiebedrijf:			
-	Is het geen aandachtsbedrijf?			
5.2.	Is het rapport minder dan 3 jaar oud?			
-	Indien nee: het rapport dient eerst geactualiseerd te worden, sloopmelding niet ontvankelijk			
5.3	Is in samenvatting de reikwijdte en geschiktheid gespecificeerd en sluit deze aan bij de werkzaamheden binnen de sloopmelding (Arbeidsomstandighedenregeling bijlage XIIIa art. 22 lid 3a en b)			
	indien nee: dan is het rapport niet ontvankelijk voor de sloopmelding			
5.4	Zijn alle sanerings- / slooplocaties grondig onderzocht op aanwezigheid asbest?			
5.5	Is er door noodzaak een (beperkt) destructief onderzoek uitgevoerd?			
5.6.	Is er asbest aangetroffen?			
	Indien ja, is/zijn de risicoklasse per asbestbron vermeld			
5.7	Is er een duidelijke plattegrondtekening opgenomen met locatie(s) alle asbestbronnen?			
5.8	Wordt er aanvullend onderzoek geadviseerd? (Oude type B aanvulling)			
-	Indien ja, dit advies als voorwaarde aan de melding opnemen.			
5.9	Leidt de beoordeling van het asbestrapport tot melding naar certificerende instantie? (Bij ernstige tekortkomingen rapportage)			
Asbestinventarisatierapport detailbeoordeling (optioneel)		ja	nee	nvt
5.10	Zijn er representatieve monsters van elk asbestverdacht materiaal genomen?			
5.11	Zijn deze monsters geanalyseerd op asbest door een geaccrediteerd laboratorium/inspectieinstelling? Link: https://www.ascert.nl/			
	Naam laboratorium/inspectie-instelling:			
5.12	Zijn in het rapport van elk asbestverdacht materiaal de analyserapporten aanwezig?			

5.1 3	Is in het rapport een indeling in risicoklasse t.b.v. asbestverwijdering opgenomen?			
5.1 4	Is de risicoklasse-indeling uitgevoerd volgens het systeem SMA-rt?			
5.1 5	Komt de invoer voor de risicoclassificatie overeen met de werkelijke bron situatie?			
5.1 6	Zijn de hoeveelheden asbest per locatie vermeld?			
5.1 7	Beschrijft het rapport een samenvatting en conclusie van de asbestinventarisatie?			
5.1 8	Leidt de detailbeoordeling van het asbestrapport tot doormelding naar certificerende instantie? (Bij ernstige tekortkomingen rapportage)			
6. Het asbestinventarisatierapport				
	Conclusie			
6.1.	Indien er een van de vragen met een kleurmarkering rood is beantwoord, dan is het asbestinventarisatierapport niet volledig. Het rapport dient volledig gemaakt te worden t.b.v. behandeling sloopmelding of de melding dient buiten behandeling gelaten te worden.			
7. Conclusies en advies aan toezicht				
Aanvullende eisen:		(opnemen in acceptatiebrief)		
Advies:		(Sloopmelding accepteren/aanvullen/buiten behandeling laten)		
Dossieropmerkingen		(overdracht aan toezicht)		

Adres:		Type sanering:	
Risico- en omgevingsfactoren asbestsanering	punten	Score van de sanering	
Locatie van de asbestsanering			
1. binnen de bebouwde kom	10		
2. buiten de bebouwde kom, binnen 50 meter van woningen van derden	5		
3. buiten de bebouwde kom	0		
Gebruik van het te saneren object			
1. Publiekstoegankelijk gebouw	10		
2. Woning	5		
3. Geen verblijf (o.a. stal, loods of schuur)	0		
Omvang van de asbestsanering			
1. inpandig	0		
2. buiten < 35 m ²	0		
3. buiten > 35 m ² en < 200 m ²	6		
4. buiten > 200m ²	10		
Risicoklasse asbest			
1. Risicoklasse 1	0		
2. Risicoklasse 2	4		
3. Risicoklasse 2a	10		
Toezicht door derden tijdens sanering? (bv woningcorporatie)			
1. Ja	-10		
2. Nee	0		
Totaalscore van de asbestsanering			0
0 tot 10 punten: 10% toezicht			
10 tot 19 punten: 25% toezicht			
> 19 punten: 100% toezicht			

Bijlage III: Protocollen consignatiedienst asbest

Protocol

Dit protocol beschrijft het optreden door de geconsigneerde van de Omgevingsdienst bij verschillende soorten asbestincidenten.

1. Asbest vrijkomend bij brand, explosie of storm
2. Sloop- en illegale sanering
3. Dumping

1. Asbestincident bij brand, explosie of storm

Taakverdeling

In geval van incidenten met asbest zoals brand, explosie e.d. zal de Brandweer in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor de opheffing van het incident. Hieronder volgt de taakverdeling (bron: brandweeroptreden bij asbestincidenten januari 2016)

Taak Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS)

De AGS adviseert de OVD-Brandweer (OVD-B) over de veiligheid van het eigen personeel en de eerste maatregelen voor de omgeving. Daarom bepaalt de AGS zo spoedig mogelijk:

- of er mogelijk sprake is van de aanwezigheid van asbest of asbestverdacht materiaal;
- wat de omvang is van het vuile/besmette gebied.

Daarnaast adviseert de AGS de OVD-B over de te hanteren categorie-indeling.

Taak OVD-B

De OVD-B zorgt ervoor dat het vuile/besmette gebied zo snel mogelijk duidelijk wordt afgezet met linten, hekken of schermen en bepaalt om welke categorie het gaat, op advies van de AGS. Deze taak vervult de OVD-B zo mogelijk samen met het bevoegd gezag dat meestal vertegenwoordigd wordt door de dienstdoende milieu-inspecteur van de gemeente of de omgevingsdienst.

Taak bevoegd gezag of Omgevingsdienst

Het bevoegd gezag of Omgevingsdienst zorgt ervoor dat de bevindingen van de AGS zo spoedig mogelijk worden gecontroleerd door een onafhankelijke asbestdeskundige, zodat de omvang van de verontreiniging ook formeel kan worden vastgesteld.

Bij asbestincidenten wordt onderscheid gemaakt in 3 categorieën:

- Categorie I vrijgekomen asbest blijft beperkt tot het pand c.q. terrein
- Categorie II Asbestincident waarbij asbest is vrijgekomen buiten het pand/terrein maar niet in woon-, werk-, of recreatiegebied
- Categorie III Asbestincident waarbij asbest is vrijgekomen buiten het pand/terrein in een woon-, werk-, of recreatiegebied (terrein met huizen, kantoren etc.)

Categorie Incident	Afzetting door
I	<p>Een asbestincident waarbij het vrijkomen van asbest zich beperkt heeft tot het pand c.q. het terrein.</p> <p>Afzetting door de veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel zelf op het eigen terrein. Dit kan door middel van afzetlint.</p> <p>Indien sprake is van Niet-Hechtgebonden asbest IN een gebouw dient het gebouw doelmatig afgedicht te worden zodat weersinvloeden geen verspreiding kan veroorzaken.</p>

II	<p>Asbestincident waarbij asbest is vrijgekomen buiten het pand/terrein maar niet in woon-, werk-, of recreatiegebied.</p> <p>Afzetting door:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel zelf op het eigen terrein. Afhankelijk van de lokale situatie kan dit gerealiseerd worden:<ol style="list-style-type: none"> a. door afzetlint; b. door dranghekken of c. door bouwhekken (bijvoorbeeld scholen of openbare gebouwen) 2. door met platen dichttimmeren van het gebouw (Indien sprake is van Niet-Hechtgebonden asbest IN een gebouw dient het gebouw doelmatig afgedicht te worden zodat weersinvloeden geen verspreiding kan veroorzaken). Door de gemeente/provincie in het openbare gebied afhankelijk van de situatie door het plaatsen van:<ol style="list-style-type: none"> a. door afzetlint; b. door dranghekken of
-----------	--

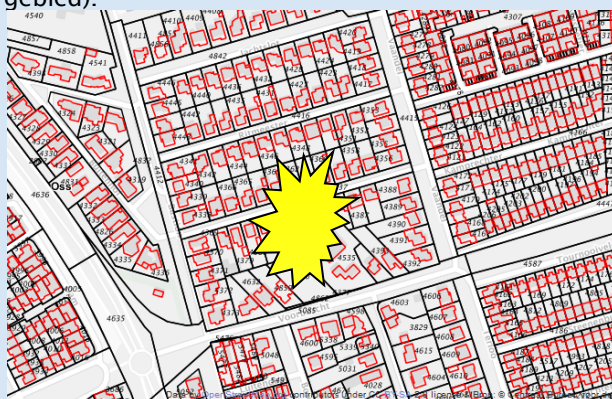
c. door bouwhekken (bijvoorbeeld scholen of openbare gebouwen).

III Asbestincident waarbij asbest is vrijgekomen buiten het pand/terrein in een woon-, werk-, of recreatiegebied (terrein met huizen, kantoren etc.)

Afzetting door:

1. De veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel. Afhankelijk van de lokale situatie:
  - a. door afzetlint
  - b. door dranghekken of
  - c. door bouwhekken (bijvoorbeeld scholen of openbare gebouwen)
  - d. door met platen dichttimmeren van het gebouw (Indien sprake is van Niet-Hechtgebonden asbest IN een gebouw dient het gebouw doelmatig afgedicht te worden zodat weersinvloeden geen verspreiding kan veroorzaken).
2. Door de gemeente/provincie in het openbare gebied door het plaatsen van bouwhekken (in principe geen dranghekken omdat deze nog steeds toegang mogelijk maken tot het gebied).

1. Houdt rekening met de lokale werkafspraken met de betreffende gemeenten
Omdat dit protocol in verschillende regio's gebruikt wordt zijn de lokale afspraken voor zover van toepassing in de bijlage vastgelegd of zijn de afspraken in het eigen-systeem opgenomen.
2. Bepaal na ontvangst van de melding je aanrij route en de locatie van ontvangst (bijvoorbeeld COPI of eigenaar)
vraag om een juiste (bovenwindse aanrij route aan de meldkamer)
3. Meld je bij aankomst bij de verantwoordelijk persoon (OVD-B, eigenaar, melder etc).
4. Vorm een beeld van de situatie alvorens je de locatie betreedt (last minute risico analyse);
5. Stop met het betreden van het incidentgebied wanneer je asbestverdacht materiaal ziet liggen:
  - a. en de omgeving is nog niet afgezet door middel van afzetlint en/of drang-/bouwhekken;
  - b. als dit materiaal buiten de afzetting van het verontreinigde gebied ligt.
    - * is het gebied al afgezet door BRW, zo nee kijk of je stukjes asbestverdacht materiaal op de grond ziet liggen, ga dan niet verder maar minimaal 5 meter terug
    - * is het gebied wel afgezet, blijf achter de afzetting van het vuile gebied
6. Laat de OVD-Bevolkingszorg (OVD-Bz) alarmeren als dit nog niet is gebeurd.
De OVD-Bz is voor de Omgevingsdienst meestal de spreekbuis van de gemeente. Hij/Zij kan er voor zorgen dat je toestemming krijgt om bepaalde opdrachten te (laten) geven. Hij/Zij kan ook andere partijen vanuit de gemeente inschakelen zoals buitendienst/openbare werken tbv wegafzettingen, ondersteuning vanuit Bouw en Woning toezicht e.d.
7. Raak niets aan en raap niets op
8. Bij vermoeden van vrijgekomen asbest buiten het incident-perceel (categorie II en III incident) dient direct een deskundig inventariseerder ingeschakeld te worden ter vaststelling asbest en bepaling van het verspreidingsgebied. Hier ligt een verantwoordelijkheid voor de AGS en OVD-B. De omvangbepaling in opdracht van de AGS is altijd een indicatieve omvangbepaling. Later dient de exacte verspreiding door een SC-540 bureau bepaald te worden.
Bij een incident categorie I (binnen perceel/gebouw van incident) zie punt 14 (eigenaar/veroorzaker dient opdracht tot onderzoek door SC-540 bedrijf te geven)
Bij een incident 's avonds of 's nachts zal de AGS-OVD vaak de eerste opdracht geven voor omvangbepaling, waarna de volgende dag (bij daglicht) de eigenaar/veroorzaker de opdracht dient te krijgen om de exacte omvang van het gebied te laten bepalen. Bepaal aan de hand van de lokale afspraken en met de OVD-Bz WIE opdracht kan en mag geven voor de inventarisatie. Indien er een veroorzaker bekend is dient deze eerst de mogelijkheid te krijgen de opdracht te geven (aanzeggen bestuursdwang om zo snel mogelijk het gebied in te kaderen).
9. Ben alert op personen/dieren die mogelijk verontreinigd zijn. Als dit het geval is laat ze de locatie niet verlaten zonder te zijn ontdaan van eventuele asbestrestanten. (brandweer kent de ontsmettingsprocedures)
10. Neem voldoende afstand van het asbestverdachte materiaal in de veilige bovenwindse richting. (blijf achter het afzetlint van de BRW of ga minimaal 5 meter terug van het laatst aangetroffen asbeststukje. Laat zonodig voor een goede, voldoende ruime en deugdelijke afzetting zorgen (bevoegdheid op basis van art. 1a Woningwet, 1.1a Wm of 17.1 Wm).

11. Als het gebied nog niet is afgezet

Brandweer (AGS) zet eventueel in combinatie met deskundige van OD markering uit van asbestgevaarlijk gebied.

Let op! de eigen veiligheid en voorkom meeslepen van asbest onder schoenen (gebruik ovenschoentjes of reinig schoenen na uitzetten)

Onder markering wordt in deze bedoeld het gebied waar geen “derden” mogen komen. Binnen het “asbest gebied” zijn nog wel de hulpdiensten zoals brandweer actief in verband met bestrijding van het incident. Dit alles uiteraard onder “asbest-condities”.

12. Ga samen met de OVD-Bz of adviseer de OVD-Bz om in overleg met de politie en de wegbeheerder (gemeente/provincie) als een (gedeelte van een) openbare weg moet worden afgesloten.

13. Geconsigneerde moet goed op de hoogte zijn van afgezette/verontreinigde gebied (i.v.m. latere vergelijking asbestinventarisatierapport). Adviseer de veroorzaker/eigenaar contact op te nemen met verzekering.

14. Geef de veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel in overleg met of in opdracht van de OVD-Bz opdracht om binnen een redelijke termijn een asbestinventarisatie en asbestsanering uit te laten voeren door een gecertificeerd bedrijf volgens respectievelijk SC-540 en SC-530. Bevoegdheid op basis van art. 1a Woningwet, 1.1a Wm of 17.1 Wm. Bij verontreiniging buiten eigen terrein/perceel (categorie II en III incident) dient de opdracht tot inventarisatie binnen 24 uur gegeven te worden en dient het onderzoek binnen 48 uur uitgevoerd en gerapporteerd te zijn.

15. Zeg in overleg met of in opdracht van de OVD-Bz bestuursdwang aan als de veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel weigert een inventarisatie of sanering uit te voeren.

16. Bij verontreiniging van het openbare gebied (met invloedrijke gevolgen van de omgeving) kan de gemeente spoedshalve opdracht geven tot het laten opruimen van de verontreiniging van het openbare gebied (hun eigendom). De kosten hiervan kunnen dan worden verhaald op de veroorzaker. Tenzij lokaal anders geregeld geeft de geconsigneerde **GEEN opdracht aan inventariseerders of saneerders**. Op www.ascert.nl staat een actueel bestand van bedrijven die asbest mogen verwijderen en inventariseren.

Omdat dit protocol in diverse regio's wordt gebruikt is als bijlage een voorkeurslijst van mogelijk te benaderen bedrijven gevoegd.

17. Leg bovenstaande goed vast en zorg voor een aanschrijving binnen 1 dag vanuit de gemeente (dan wel vanuit de OD mits dit binnen de lokale afspraken valt).

18. Ga de volgende dag terug naar de incidentlocatie als de omvang van het asbestbesmette gebied in de nachtperiode is vastgesteld. Ervaring leert dat het vaststellen van het besmette gebied in de nachtperiode lastig is en dat bij daglicht het besmette gebied toch groter kan zijn. (zie 8)

2. Incident ondeskundige of illegale asbestloop

1. Houdt rekening met de lokale werkafspraken met de betreffende gemeenten. (raadpleeg bijlage voor de lokale afspraken)
2. Denk aan je eigen veiligheid en die van anderen
3. Vorm een beeld van de situatie alvorens je de locatie betreedt (last minute risico analyse LMRA) kijk of je op de grond om je heen stukjes asbestverdacht materiaal zie; is het gebouw veilig of kan het instorten.
4. Is het een gebouw / object gebouwd vóór 1 januari 1994?
je kunt hiervoor bagviewer raadplegen via <https://bagviewer.kadaster.nl>

The screenshot shows the Kadaster BAG viewer interface. The main map displays a building in Vrijheidswijk, with a red arrow pointing to a specific building. The interface includes a search bar, a list of search results, and a detailed view of the selected building's data.

Search Results:

- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000
- 02963000000000000000

Property Details:

Perceel ID	02963000000000000000
Bouwjaar	2003
Soort	Rand in gebruik
Verrijfsobject ID	02963000000000000000
Gebruiksdoel	Woonruimte
Gebruiksklasse	292 n-2
Soort	Verrijfsobject in gebruik
Nummersaanduiding ID	02963000000000000000
Perceelcode	5213XG
Huisnummer	1
Huisletter	B
Huisnummer coev.	
Soort	Naamgeving uitgegeven
Openbare ruimte ID	02963000000000000000
Naam	Vrijheidswijk
Soort	Naamgeving uitgegeven
Weerplaat ID	1935
Naam	's-Heerogenbosch
Soort	Woonlocatie aangegeven

van elk gebouw is het bouwjaar aangegeven.

5. Vraag of er een afschrift van de sloopmelding Bouwbesluit aanwezig is (verplicht op basis van artikel 1.32 Bouwbesluit)
Er is een sloopmelding verplicht bij verwijderen van asbest en het slopen waarbij meer dan 10 m³ sloopafval vrijkomt.
6. Vraag de betrokkene (eigenaar - sloper -aannemer) of er een asbestinventarisatierapport voorhanden is (verplicht op basis van artikel 3 Asbestverwijderingsbesluit 2005 en artikel 1.32 Bouwbesluit als er gesloopt wordt; dit geldt ook voor zogenaamd strippen van een gebouw)

LET OP:

een particulier mag ZELF max. 35 m² hechtgebonden geschroefde platen, niet zijnde dakleien of niet gelijkde vloerzeil of niet gelijkde vloertegels verwijderen zonder een asbestinventarisatie te hoeven hebben. Er moet wel een sloopmelding gedaan zijn bij de gemeente (afschrift op locatie).

Laat hij/zij het werk uitvoeren door een bedrijf dan moet er altijd een asbestinventarisatie zijn.

7. Kijk of je asbestverdachte materialen ziet liggen (ook in container e.d.)
8. Wordt er gesloopt in een gebouw van vóór 1-1-1994 en is er géén sloopmelding/asbestinventarisatierapport opgemaakt door een SC-540 gecertificeerd bureau dan is er voldoende reden om de werkzaamheden middels bestuursdwang stil te leggen. Bevoegdheid op grond van artikel 125 Gemeentewet of 122 Provinciewet. (binnen Provinciale inrichtingen)
Denk hierbij aan de lokale afspraken of raadpleeg de contactpersoon van de gemeente/Provincie. Belangrijkste doel met stillegging is het voorkomen en beperken van onomkeerbare risico's voor mens en milieu. De situatie wordt hiermee in feite bevroren (stilgelegd) totdat duidelijk is na een asbestinventarisatie of er risico's zijn of hoe die weggenomen moeten worden. In beginsel ligt de plicht tot onderzoeken of er asbest betrokken is bij de eigenaar/opdrachtgever. Wij nemen géén monster.
Liggen er asbestverdachte materialen of stukjes op het perceel binnen of buiten, laat dan het perceel/pand afzetten zodat er geen verdere verspreiding kan plaatsvinden. Laat ook waarschuwingsborden plaatsen zodat derden gewaarschuwd worden voor de gevaren. indien nodig kan je zelf de locatie met asbestlint afzetten. Dit is vaak nodig bij illegale dumpingen (zie ander protocol).
9. Als er sprake is van vrijgekomen niet-hechtgebonden asbest wat zich makkelijk kan verspreiden dienen direct maatregelen te worden getroffen om de verspreiding te voorkomen. Hieronder vallen géén asbestrestanten van golfplaten.
Ligt het niet-hechtgebonden materiaal binnen het gebouw dan dient de ruimte/gebouw geheel deugdelijk afgesloten te worden (bij voorkeur dicht getimmerd zodat weersinvloeden geen effect hebben)
Ligt het materiaal buiten dan dient het direct geïnventariseerd en opgeruimd te worden. (zie 11)
Zeg in overleg met of in opdracht van de OVD-Bz bestuursdwang aan als de veroorzaker/eigenaar van het pand/eigenaar van het perceel weigert een inventarisatie of sanering uit te voeren.
10. Als er mogelijk gevaar is voor werknemers (bij illegale sloop door bedrijven) kun je een melding doen bij de Inspectie Sociale zaken en Werkgelegenheid (Iszw voormalige Arbeidsinspectie) via de meldkamer 0800 – 5151.
11. Draag de eigenaar/sloper op om zo spoedig mogelijk (uiterlijk binnen 3 dagen of eerder zie 9) een asbestinventarisatie uit te laten voeren door een SC-540 gecertificeerd bedrijf. Bedrijven zijn te vinden via de website van ASCERT op www.ascert.nl
12. Laat de opgemaakte inventarisatie sturen naar de betreffende gemeente en/of Omgevingsdienst.
13. Leg gegevens van betrokken personen en bedrijven vast in je rapportage ten behoeve van het vervolg handhavingstraject. Denk aan het maken van foto/video van de situatie.

14. Ten behoeve van de verdere afhandeling wordt de zaak overgedragen aan de reguliere asbestmedewerkers/afdeling van de gemeente of OD. Het advies is om dergelijke incidenten altijd schriftelijk vast te leggen met een Handhavingsbeschikking of Last onder Dwangsom. Wordt de opheffing goed ter hand genomen hoeft de beschikking geen gevolg te hebben, anders is er veel tijd gewonnen door meteen al handhavend op te kunnen treden.

3 Asbestdumping

Het gebeurt met de regelmaat van de klok dat door iemand verwijderd asbest (golfplaten, buizen, vlakke platen e.d.) worden gedumpt in bermen, sloten en afgelegen terrein. De eigenaar van het terrein is verantwoordelijk voor het opruimen van dit afval (asbest is in dit geval in feite hetzelfde als gedumpt afval). Er gelden alleen aparte regels voor het opruimen van asbest.

1. Houdt rekening met de lokale werkafspraken met de betreffende gemeenten. (raadpleeg bijlage op eigen systemen voor de lokale afspraken)
2. Denk aan je eigen veiligheid en die van anderen
3. Vorm een beeld van de situatie alvorens je de locatie betreedt (last minute risico analyse LMRA) kijk of je op de grond om je heen stukjes asbestverdacht materiaal ziet. Loop er niet doorheen.
4. Maak foto's van de situatie; bij een omvangrijke dump (meer dan ca. 10 golfplaten) informeer de politie hierover in verband met het achterhalen van een dader.
5. Achterhaal de eigenaar (dit kan eventueel ook later via raadpleging van de gemeente) van het terrein en informeer deze over de situatie. Adviseer de eigenaar altijd aangifte te doen bij de politie.
6. Zet de locatie af met asbestlint.
7. Indien de locatie ligt aan een openbare weg of naast een fietspad wanneer risico aanwezig is voor passanten om in aanraking te komen met het asbest, of als het asbest onrust kan geven dient de gemeente (eigenaar openbare ruimte) direct geïnformeerd te worden en geadviseerd te worden het asbest direct te laten verwijderen door een SC-530 bedrijf.
De gemeente dient direct opdracht te geven tot het opruimen aan een SC-530 gecertificeerd bedrijf.
8. Er dient op basis van het Asbestverwijderingsbesluit (artikel 3 lid 3) een asbestinventarisatie te worden gedaan waarna een SC-530 gecertificeerd bedrijf het asbest kan opruimen. (NB een sloopmelding is hiervoor niet nodig, wel dient het SC-530 bedrijf een startmelding te doen bij Iszw)
9. Maak van deze situatie een aanschrijving (via de asbestmedewerkers) om het gedumpte asbest uiterlijk binnen één week opgeruimd te hebben.
10. De gemeente kan aan een eigenaar spoedshalve geven tot het laten opruimen van de verontreiniging van het vrij toegankelijke gebied. De kosten hiervan kunnen worden verhaald op de eigenaar. Tenzij lokaal anders geregeld verstrekt de geconsigneerde GEEN opdracht aan inventariseerders of saneerders. Op www.ascert.nl staat ene actueel bestand van gecertificeerde bedrijven voor asbest inventariseren en verwijderen.

VERBETERDE WERKAFSPRAKEN RUB ASBESTTAKEN

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

VERBETERDE WERKAFSPRAKEN RUB ASBESTTAKEN

Opgesteld door	Werkgroep Asbesttaken, toezichthouders ODZOB
Auteur	Janneke Bax
Datum	21 augustus 2020
Status	concept

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en outcome	1
2	Informatie- en risicogestuurd toezicht	3
2.1	Beoordelen sloopmeldingen en asbestinventarisatierapporten	3
2.2	Regulier toezicht asbestsaneringen.....	4
2.3	Illegale saneringen en illegaliteit bij regulier gemelde saneringen	5
2.4	Ketenaanpak	6
3	Samenwerking, kennisdeling en advisering	7
4	Budgetten en monitoring	7
5	Omgevingswet	8
6	Risico's	8

1 Aanleiding en outcome

In 2017 is ons regionale uitvoeringsbeleid 'asbesttaken' (RUB) vastgesteld. Hierin opgenomen zijn de regionale opgaven problemen voor wat betreft Asbesttaken. Hieruit is gebleken dat:

- Er regionaal onvoldoende zicht en grip is op de illegale sloop/asbestsanering vanwege gebrek aan informatie;
- Overtredingen door asbestsaneerders/sloopbedrijven worden niet of nauwelijks aangepakt. Slechte bedrijven kunnen blijven doorgaan;
- Er geen ketenaanpak mogelijk is, indien het toezicht alleen lokaal gebeurt.

Informatievoorzieningen

Het stroomlijnen van de asbest informatie en het creëren van de samenhang / afstemming tussen de toezichthoudende instanties. Daarbij voorzien in het delen van deze informatie.

Bedrijven met slecht naleefgedrag

Overtredingen worden niet of nauwelijks aangepakt. Slechte bedrijven kunnen blijven doorgaan. Er dient een uniforme werkwijze te komen in de aanpak van probleembedrijven.

Aanpak illegaliteit

De illegale saneringen beter in beeld krijgen en het opstellen van een uniforme regionale aanpak voor illegale sloop en asbestsaneringen. Er dient een regionale uniforme handhavingsstrategie en sanctiestrategie te komen.

Ketenaanpak

Het (verder) vormgeven en uitvoeren van de ketenaanpak asbest, bij voorkeur Brabant breed.

Certificerende instanties

Afstemmen en afspraken maken met certificerende instanties (CI) en in beeld brengen wat de CI's doen aan toezicht.

Herijking

Er wordt door de werkgroep uitgesproken op korte termijn over te willen gaan op informatie en risicogestuurd asbesttoezicht. De werkgroep heeft het vertrouwen hiermee een betere positie in te kunnen nemen, in het efficiënt en slim aanpakken van de regionale en bovenregionale asbest problemen.

Hierbij wordt aangegeven dat er behoefte is aan een gewijzigde werkwijze, in het gesprek dat volgt worden de volgende wensen uitgesproken.

- samenwerking en uniformiteit;
- (onderzoeken) (basis)budget gestuurd toezicht
- gestroomlijnde werkwijze (waarbij in het sloopproces ook aandacht kan zijn voor componenten anders dan Asbest zoals bestemmingsplan, BAG...etc)
- samen bepalen van een kwaliteitsniveau
- in administratieve fase en inhoudelijke beoordeling: slim afhandelen
- Aandacht geven aan Ketenaanpak en illegale saneringen
- Vertrouwen in goede bedrijven
- Invulling adviserende taak ODZOB
- Inzicht in en gebruikmaken van informatie uit LAVS

- Benoemen aandachtssaneringen en verdachte slooplocaties
- Inhoudelijke en procesmatige samenwerking gemeente- en odzobmedewerkers

Wat is de outcome die we regionaal willen bereiken met de gemeentelijke budgetten inzake uitvoering van asbesttaken? We willen de gezondheidsrisico's voor onze burgers beperken en dat bedrijven en opdrachtgevers volgens de regels werken (en geen malafide gedrag met economisch gewin vertonen), Verder willen we de asbestwerknemers beschermen. Maar ook de bescherming van de leefomgeving / milieu, bijvoorbeeld het voorkomen dat er asbest in de bodem terecht komt. Dit moet aansluiten bij de regionale prioriteiten van toepassing tot het vergunningenbeleid. Het een sluit het ander niet uit, symbiose noemen we dat.

Een verschuiving van de aandacht (% inclusief budget) voor de drie pijlers in het beleid is noodzakelijk/gewenst. Onderstaande figuur geeft een globale verdeling aan van de budgetten.

Huidige werkwijze toezicht asbest	Beoogde werkwijze toezicht asbest
<p>95 %</p> <p>→</p> <p>60 %</p> <p>Toeziicht legale saneringen</p>	<p>60 %</p> <p>Toeziicht legale saneringen</p>
<p>5 %</p> <p>→</p> <p>30 %</p> <p>Toeziicht illegale saneringen</p>	<p>30 %</p> <p>Toeziicht illegale saneringen</p>
<p>0 %</p> <p>→</p> <p>10 %</p> <p>Ketentoeziicht asbest</p>	<p>10 %</p> <p>Ketentoeziicht asbest</p>

De lijntjes tussen de verschillende aandachtsgebieden zijn zeer dun, zelfs nauwelijks benoembaar. Op basis van de huidige werkwijze, wordt de aandacht vooral besteed vanuit de regulier gemelde saneringen en het toezicht daarop.

De werkafspraken dienen werkbaar, uniform, realiseerbaar en aansluitbaar (ODZOB:gemeenten) te zijn.

Aanpak

Door de regionale werkgroep zijn de kaders geschetst voor de herijking van de werkafspraken. Hierna is aan de inhoudelijk deskundigen (ODZOB) gevraagd op basis van de huidige kennis en (landelijke) ervaringen een bijdrage te leveren in de praktische toepassing (advisering) binnen de gestelde kaders.

2 Informatie- en risicogestuurd toezicht

2.1 Beoordelen sloopmeldingen en asbestinventarisatierapporten

Gemeenten bepalen wie namens de gemeenten de sloopmeldingen beoordeelt en afhandelt, inclusief de overgelegde asbestinventarisatierapporten. Hierbij wordt de checklist, zoals opgenomen in het RUB als leidraad gebruikt. De uitkomsten van de beoordeling worden gedeeld met de betreffende toezichthouder. Er wordt gestreefd naar vaste contactpersonen. Het beoordelen van de rapporten maakt wel onderdeel uit van het Ketentoezicht. Geconstateerde tekortkomingen worden doorgemeld aan de CI's.

De matrix om te bepalen of toezicht op de asbestsanering dient te worden gehouden, zoals vastgesteld met het RUB, hoeft niet meer strikt te worden toegepast/ingevuld bij het beoordelen van sloopmeldingen. Deze kan wel als leidraad gebruikt worden om "risicovolle saneringen" in beeld te krijgen en, in afstemming met de vaste toezichthouder, werk over te dragen.

De ODZOB krijgt meer vrijheid om asbesttoezicht slim en efficiënt in te richten op basis van de dagelijkse doormeldingen ISZW, waardoor onder meer 'aandachtsbedrijven' asbestsanering (tijdelijk) meer worden gecontroleerd en een type asbestsanering prioriteit kan worden gegeven. Er vindt nauwe afstemming tussen gemeente en toezichthouder ODZOB plaats, zodat we vanuit 2 invalshoeken kunnen vaststellen welke saneringen aandacht verdienen.

In het zuidelijk Keten Casus Overleg = ZKCO (ODZOB/ ODBN / OMWB /RUS's Limburg en Zeeland / ISZW / ILT) wordt onderling data en ervaringen uitgewisseld en "aandachtbedrijven met slecht naleefgedrag" benoemd.

Gemeenten mogen echter nog steeds kritische sloop- of asbestsaneringsprojecten (bv. van publieke gebouwen, waarbij alleen asbest wordt verwijderd of van verdachte opdrachtgevers etc.) aanwijzen voor toezicht asbestsanering door de ODZOB. De ODZOB wordt over deze locaties en de stukken van de sloopmelding vooraf geïnformeerd.

Een startmelding wordt door het asbestverwijderingsbedrijf gedaan en aan de gemeente doorgegeven via het Landelijk Asbest Volgstelsel (LAVS). In verband met de 2 dagen termijn dienen de deelnemers er voor zorg te dragen dat deze direct echter uiterlijk binnen een 0,5 dag na ontvangst worden doorgestuurd naar de ODZOB. Hierbij kan de gemeente aangeven of het een kritisch project betreft (opdracht toezicht op sanering).

Opgemerkt wordt dat voor de gemeente een sloopmelding met bedrijfsmatige asbest een klein onderdeel is van het dagelijks werk, en voor de medewerkers van de Odzob, belast met bedrijfsmatige asbest het hoofdbestanddeel van het dagelijks werk. Voor gemeenten speelt bij het afhandelen van sloopmeldingen ook mee dat moet worden gekeken naar het grotere geheel als samengaan met bouwen, Bag, bestemmingsplan, monumenten, veiligheid in de openbare ruimte etc. Bij die items is een goede terugkoppeling naar de gemeenten cruciaal.

Gewenste outcome, m.a.w. het resultaat:

- beoordelen/behandelen sloopmeldingen integraal in relatie tot sloop(veiligheid)/asbest/BAG/Wnb/bestemmingsplan etc
- onafhankelijk van de beoordelaar beoordelen we de asbestinventarisatierapporten in de regio uniform

- toezichthouder is op de hoogte van aandachtspunten vanuit de beoordeling van het asbestinventarisatierapport
- risicogerichte aanpak van aandachtsbedrijven Asbestinventarisatiebureaus. Bedrijven die slecht presteren intensief toetsen en goed presteren steekproefsgewijs.

Praktische invulling:

- Beoordeling van een asbestinventarisatierapport, in het kader van de sloopmelding conform de Kwaliteitscriteria
- Beoordelaars ontmoeten/overleggen (periodiek bv 4 keer per jaar) om zo werkwijze en toetsniveau af te stemmen
- Diverse landelijke bijeenkomsten zoals de Landelijke asbestdag en Kennisbijeenkomsten worden bezocht om de kennis up-to-date te houden.
- Kennisbijeenkomsten worden georganiseerd, mogelijk verzorgd door externen.

2.2 Regulier toezicht asbestsaneringen

Op grond van de Bor (besluit omgevingsrecht) is de ODZOB voor wat betreft haar werkgebied verantwoordelijk voor toezicht op bedrijfsmatige asbestverwijdering.

Op dit moment wordt de risicoanalyse (grotendeels) aan de gemeenten gelaten op basis van risico-criteria, waarbij achteraf is gebleken dat het plannen van toezicht op alleen de risico-criteria niet leidt tot controle op de meest risicovolste saneringen. De huidige risico-criteria zijn met name gericht op omgevingsfactoren (bebouwde kom of buitengebied) en hoeveel m² asbest wordt er verwijderd.

Het is logisch deze te herzien op basis van de ervaring van het afgelopen jaar.

ODZOB krijgt meer ruimte om slim toe te zien op regulier gemelde asbestsaneringen (waarvan ook de startmeldingen worden ingediend). Het doel is onder meer om 'aandachtsbedrijven' meer te controleren en zodoende sneller te bewegen om volledig conform de regelgeving te saneren én meer asbestsaneringen (onaangekondigd) te kunnen controleren. En meer toezicht bij risicovolle asbestsaneringen, bijvoorbeeld de dakbeschot asbestsaneringen in woonwijken, asbestsaneringen op basis van een validatierapport, op basis van een gewijzigde werkmethode vastgelegd in een HVK-rapport.

Op basis van de huidige werkwijze van opdrachtverstrekking kunnen de opdrachten toezicht asbestsanering niet efficiënt worden ingericht (o.a. veel reistijd) en "aandachtbedrijven" en illegale asbestsaneringen krijgen hierdoor onvoldoende aandacht.

Dit betekent dat de ODZOB van 1 juli 2020 op basis van informatie (bronnen) gaat bepalen op welke locaties toezicht zal worden uitgevoerd binnen het daarvoor beschikbare deelbudget per gemeente. (voorstel juli 2019)

Uit een toekomstige evaluatie van de nieuwe werkwijze, bv. eind 2021, zal tevens dienen te blijken of de huidige budgetten in dit kader afdoende zijn.

Bij vaststellen van een overtreding wordt de Landelijke Handavingsstrategie (LHS) toegepast.

Afwijkingen op basis van het schema worden doorgemeld aan de CI's en er wordt gemonitord vanuit het ZKCO wat er met deze doormeldingen wordt gedaan.

CI's worden gecontroleerd door de Raad van Accreditatie in opdracht van ISZW. Ervaring leert dat de CI's naar inzicht van de toezichthouders niet adequaat optreden en bedrijven met slecht naleefgedrag te lang kunnen doorgaan. Gesproken wordt over het wijzigen van het certificatiestelsel, de rol van de CI lijkt ter discussie te staan (om deze over te dragen naar een onafhankelijke partij).

Gewenste Outcome:

- Meer toezicht op saneringen van 'aandachtsbedrijven', zodat ook aandachtsbedrijven volledig volgens de regels gaan saneren;
- Kritische sloopprojecten/en risicovolle asbestsaneringen (mede lokaal te bepalen) worden gecontroleerd door de ODZOB;
- Efficiënter toezicht, door de controles gebiedsgericht te clusteren. (geen onnodig heen en weer rijden)
- Korte lijntjes tussen ODZOB en gemeenten, door vaste toezichthouders te benoemen, en daarbij gewenst overleg over invulling toezicht.

Praktische invulling:

Aandachtspunt in dit kader is: meer (en vaker) toezicht op slooplocaties op basis van kortere checklisten en vakmanschap inspecteurs.

- de saneringen op de lijst van ISZW "Asbestmeldingen in de toekomst". Deze lijst wordt dagelijks bijgewerkt waarop alle ingekomen startmeldingen vermeld staan incl. locatie / saneerder en risicoklasse. Aangezien de lijst alleen inzichtelijk is voor de ODZOB op de site van Kennisnet van ODNL kunnen wekelijks door de toezichthouder suggesties worden gedaan voor controles uit deze lijst. Locaties selecteren op basis van risicoklasse bij verwijdering (risicoklasse 2 / 2a saneringen), risicovolle (aandacht)bedrijven (info uit Zuidelijk Keten Casus Overleg) of onbekende bedrijven (uit andere regio afkomstig) verdienen hierbij (extra) aandacht.
- Gemeenten dragen dossiers voor toezicht over op basis van lokale kennis en in te schatten risico's.
- Bij de controle wordt gebruik gemaakt van de volgende checklisten uit Digitale Checklisten: een door OD samengestelde Digitale Checklist. Administratie op locatie 10 vragen, uitvoering 15 vragen. Deze checklist is slimmer opgesteld, genereert direct de overtredingen met categorieaanwijzing en is een beter en efficiënter hulpmiddel voor de uiteindelijke administratieve afhandeling.
Landelijk Protocol – Eindbeoordeling administratief 2019. Checklist voor controle na uitvoering, tijdens de eindcontrole/vrijgave: Situatie eindbeoordeling (2 vragen), Uitvoering (7 vragen), Registratie eindbeoordeling (2 vragen), Aanleveren bescheiden (5 vragen). Totaal 16 vragen. (Deze wordt op korte termijn ook in eigen beheer OD herzien en verbeterd. Wordt ook een beter hulpmiddel en zal naar verwachting efficiënter werken)
- Werkwijze pilot Eindhoven zal als basis dienen. Voor kleinere gemeenten zal sub-regionaal worden gewerkt door de "vaste" toezichthouder.
Met minder tijdbesteding per controle, door de verbeterde checklist te gebruiken, kunnen bovendien meer saneringen worden bezocht.

2.3 Illegale saneringen en illegaliteit bij regulier gemelde saneringen

Er is behoefte aan een uitgebreidere basisafpraak voor het optuigen van regionale oog en oorfunctie van burgers, buiteninspecteurs gemeenten, poortcontroles op bijzondere tijden bij saneerders etc. etc.) om illegale (niet gemelde) saneringen aan te pakken. Aangezien illegale saneringen niet volgens de regels worden uitgevoerd is er sprake van gezondheidsrisico's voor iedereen en milieurisico's.

Zonder streng toezicht ontstaat een gevoel van gedogen. Wanneer we hier als regio geen eenduidige houding in innemen ontstaat shopgedrag en veel discussie.

Voor wat betreft oog- en oorfunctie is dit wenselijk in twee richtingen vorm te geven (gemeenten naar ODZOB en ODZOB naar gemeenten) dus elkaar te blijven informeren.

Gewenste Outcome m.a.w. het resultaat;

- (Zichtbaar) meer aandacht voor illegale asbestsaneringen en illegaliteit bij regulier gemelde asbestsaneringen/sloopprojecten;
- Minder gezondheidsrisico's voor omwonenden door meer aandacht voor illegale en ondeskundige saneringen;
- Oog- en oorfunctie invullen

Praktische invulling:

- (eenduidig) communicatietraject optuigen t.b.v. meer bewustwording
- oog- en oorfunctie optuigen, gemeenten en ODZOB hebben zoveel toezichthouders en medewerkers die op locatie komen
- Samenwerking met de ketenpartners, zoals nu al gebeurt, andere OD's / ISZW en politie

2.4 Ketenaanpak

Het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS) is een webapplicatie waarmee het proces van inventarisatie tot en met de stort van asbest gevolgd en geregistreerd kan worden door de verschillende ketenpartijen. Inventariseerders, saneerders, de inspectie-instellingen en laboratoria verantwoordelijk voor de vrijgave na asbestanering zijn verplicht om hun werkzaamheden in het LAVS te registreren.

Het LAVS is slechts te gebruiken als inblikfunctie om de asbestketen te volgen van inventarisatie tot stort. RWS is verantwoordelijk voor de werking van het LAVS. Over de werkwijze en inrichting van LAVS hebben de OD's niets in te brengen. Vanuit ODNL wordt getracht in overleg te treden om de wensen van de OD's te bespreken met RWS.

Handhaafbaarheid van alle onderdelen binnen de keten zal een lastig probleem blijven. Deze taak ligt geheel bij de OD's.

Transport en opslag gaat over gemeentegrenzen heen en soms ook over de regiogrens. Samenwerken met andere organisaties is noodzakelijk. Ketenaanpak kan worden gericht op de "zwarte schapen" binnen de 10% tijdsreservering.

De verschillende onderdelen in de keten moeten op elkaar aansluiten en alleen door ze inhoudelijk te beoordelen kan iets worden gezegd over de kwaliteit en volledigheid.

Gewenste Outcome:

- Door informatie te bundelen van klachten en controles in het veld en deze uit te wisselen met partijen als politie, justitie, inspectiediensten, gemeenten en andere OD's, wordt een steeds beter inzicht verkregen in de milieurisico's binnen de asbestketen. Bedrijven die een potentieel risico

vormen in de keten, komen duidelijk in beeld. Met niet-reguliere manieren van toezicht leggen de omgevingsdiensten vervolgens de vinger op illegale praktijken. Daardoor kan doelgericht worden gewerkt en wordt de toezichts- en analysecapaciteit heel gericht ingezet.

Praktische invulling:

- projectmatige aanpak, zoals voorstellen vanuit Zuidelijk Keten Casusoverleg. De ODZOB doet jaarlijks voorstellen voor een projecten in het kader van de Ketenaanpak.

3 Samenwerking, kennisdeling en advisering

De te volgen werkwijze moet er toe leiden dat alle aspecten rondom asbestsloop naar een professioneel niveau worden getild en dat er vertrouwen is in de gezamenlijke aanpak waarbij goed inzicht ontstaat over de benodigde middelen (budgetten).

Er is behoefte aan afstemming om regionale uniformiteit te bevorderen: wat is nodig om goed toezicht te kunnen houden en wat is wenselijk? Waaraan moet een geaccepteerde sloopmelding voldoen?

Voorstel is inhoudelijke sessies te organiseren (ODZOB kan faciliteren) voor toezichthouders, zowel ODZOB als gemeente, en aan een inhoudelijke sessie voor behandelaars van sloopmeldingen en beoordelaars AI's.

Een checklist is goed als naslagwerk maar daarnaast zijn kennis, ervaring, nieuwsgierigheid en bronanalyse even zo belangrijk voor de invulling van "goed" beoordelen en toezicht.

In de regionale bijeenkomsten en middels communicatie zullen resultaten en successen gedeeld worden. Ook de samenwerking met o.a. SZW kan hierbij worden toegelicht.

4 Budgetten en monitoring

Voor 2020 wordt (vooralsnog) uitgegaan van nagenoeg dezelfde budgetten (werkprogramma) als 2019. In de loop van het jaar zullen deze besproken worden met de diverse gemeenten.

Inzake monitoring en rapportage is het van belang om:

- Relevante prestatie-indicatoren te definiëren;
- De wijze van registratie (door ODZOB) en terugkoppeling (aan gemeenten/provincie) vast te leggen; Hierbij ook duidelijk mee te nemen waar de gemeenten behoefte aan hebben, danwel over welke informatie de gemeenten MOETEN beschikken.
- Periodieke rapportages over activiteiten en het bereiken van doelen te overleggen;
- Jaarlijkse evaluatie werkafspraken en herziening indien nodig, eerste medio/eind 2021.

Op basis van de verdeling van de budgetten wordt ervan uitgegaan dat ca. 70 % van het budget inzetbaar is op basis van advies/oordeel van de ODZOB. Voor wat betreft de ketenaanpak worden voorstellen voorgedragen voor projectmatige aanpak. Ca. 30% blijft beschikbaar voor opdrachten gegeven door gemeenten.

5 Omgevingswet

Nieuwe Omgevingswet vraagt om meer integrale en gebiedsgerichte aanpak. Dit betekent voor de toekomst dat er breder gekeken zal worden dan alleen in regeltjes vastgelegde in de nu bedoelde asbesttaak.

Er is ook zeker verband tussen asbest- en overige milieucontroles maar we moeten voorkomen dat we taken die onder de reguliere milieu controles vallen ook in de asbest controle komen. Mede in het licht van de omgevingswet kan hierin de samenwerking met de andere gebieden gezocht worden.

6 Risico's

Met de te kiezen werkwijze en deze vast te stellen werkafspraken dient de werkgroep tevens de risico's hiervan in beeld te hebben:

- ook bij niet aandachtsbedrijven komen overtredingen voor. Het risico dat deze niet meer worden gecontroleerd wordt getackeld door de 30% input van de gemeente.

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : 4.d

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit

Beslispunten :

1. Het Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit vast te stellen.

Aanleiding

In het voorjaar van 2017 is door de ODZOB een bijeenkomst over toezicht op het Besluit bodemkwaliteit (hierna: Bbk) georganiseerd voor alle gemeenten uit de ODZOB-regio. Door het AB van de ODZOB is bestuurlijk de wens uitgesproken om te komen tot een regionaal afgestemd uitvoeringsbeleid voor het Bbk. De gezamenlijke start in 2017 is gevolgd door een pilotproject in de zomer van 2018, waar regiogemeenten (werkgroep Bbk) en ODZOB samen invulling hebben gegeven aan toezicht op het Bbk. De wens van de werkgroep is meer risicogericht toezicht en eigen keuzes per gemeente. De werkgroep heeft recent haar werkzaamheden afgerond en heeft een notitie opgeleverd, het Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit.

Toelichting

Het Besluit Bodemkwaliteit geeft richting aan duurzaam bodembeheer. In dit besluit zijn kwaliteitseisen opgenomen voor bouwstoffen, grond en baggerspecie, wanneer deze op of in de bodem of in het oppervlaktewater worden toegepast. Het besluit kent een melding- en certificeringssysteem. Het besluit geeft de mogelijkheid om gericht toezicht te houden op de hele keten (van productie/ontgraving tot en met de toepassing).

Gemeenten (maar ook provincie) zijn bevoegd gezag als het gaat om toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie op de landbodem. Het toezicht houden op deze toepassingen is een basistaak voor de omgevingsdienst.

In artikel 7.2 tweede lid van het Bor is bepaald dat de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst gezamenlijk tot een of meerdere beleidsdocument komen voor de uitvoering en handhaving van de basistaken. De deelnemers:

- dragen gezamenlijk zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid vanuit ieders individuele beleid;
- geven duidelijk aan welke doelen de omgevingsdienst moet halen;
- sturen bij (middels evaluatie).

Het uitvoeringsbeleid is gefundeerd en op basis van regels, kaders, analyse, technieken en werkwijzen. En het beleid is afgestemd en in samenhang met de toezichtsketen.

Het voorgestelde uitvoeringsbeleid kent een duur van drie jaar en bevat een standaardpakket/ ondergrens, dat een gemeente kan opplussen vanuit lokaal beleid. Belangrijkste punt in dit kader is de accentverschuiving van administratieve controle naar fysieke controle. Tevens is ook wederzijdse informatie-uitwisseling tussen de ODZOB en gemeenten een belangrijke pijler. De bedoeling is, dat het beleid in deze drie jaar wordt gemonitord en geëvalueerd op doelbereik, werkwijze en financiële impact.

Het kader is intern en extern afgestemd in verschillende overleggen. In het OGP van 18 juni jl. is het vertrouwen uitgesproken over dit kader.

Beoogd effect

De ervaringen uit de pilot (in 2018) en andere ervaringen uit de regio leren dat:

1. er wordt veel niet gemeld
2. wat wel gemeld wordt is vaak niet compleet
3. toepassingen voldoen soms niet aan het Bbk
4. de wijze van toezicht verschilt per bevoegd gezag
5. toepassers zijn niet goed bekend met de (lokale) regels
6. er is weinig zicht op de keten van grond- en baggerstromen.

Deze ervaringen geven richting aan het uitvoeringsbeleid:

1. door meldingen te controleren en feedback te geven worden nieuwe meldingen completer en stijgt de kennis bij toepassers
2. door meer vrije veldtoezicht zal de meldingsbereidheid toenemen
3. door meer ketentoezicht worden de kans op bewuste/berekende overtredingen verkleind en zal het naleefgedrag verder verbeteren.

Met het voorgestelde standaardpakket is de verwachting dat op deze punten verbeteringen te zien zijn en wordt er zoveel mogelijk gelijk speelveld voor alle toepassers van grond gecreëerd.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1.1 Dit uitvoeringskader is een wettelijke verplichting vanuit het Bor.

In artikel 7.2 tweede lid van het Bor is bepaald dat de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst gezamenlijk tot een of meerdere beleidsdocumenten komen voor de uitvoering en handhaving van de basistaken. Individuele gemeenten hoeven dit uitvoeringsbeleid niet vast te stellen in hun college van B&W, omdat het beleid van individuele gemeenten niet wordt beïnvloedt en omdat het voorlopig budgetneutraal is.

1.2 Goed uitvoering geven aan toezicht op de naleving van het Besluit bodemkwaliteit draagt bij aan de bescherming van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem.

1. Het creëren van een zoveel mogelijk gelijk speelveld voor alle toepassers, die bedrijfsmatige activiteiten uitvoeren waarop het Besluit Bodemkwaliteit toeziet (Level Playing Field). Hiervoor wordt een gezamenlijke ondergrens in de regio geformuleerd.
2. Het effectief en efficiënt inzetten van het toezichthouden, door informatiegestuurd en risicogericht te gaan werken. Niet aantallen, maar resultaten staan voorop.
3. De resultaten van het toezicht op het Bbk in termen van naleefgedrag zijn input voor bijsturing van het toezichtprogramma Bbk.

- 1.3 *Er wordt een standaardpakket/ondergrens neergelegd in de regio. Een gemeente staat vrij om de ondergrens op te plussen, passend bij lokaal beleid. Lokaal (gemeentelijk) bodembeleid is/blijft onderdeel van locatie specifiek toezicht.*
1. Er vindt een accentverschuiving plaats van administratief toezicht naar fysiek en signaal/vrije veld toezicht.
  2. Werkzaamheden worden uitgevoerd conform de VTH-Kwaliteitscriteria, middels goede uniforme werkprocessen, werkinstructies en standaarden.
  3. Het uitvoeringsbeleid is toekomstbestendig in verband met de aankomende Omgevingswet.
  4. De focus is niet alleen de gemeentegrens, maar ook de regiogrens (wel rekening houdend met lokaal specifiek beleid). Dit betekent dat in de praktijk ook over de gemeentegrens wordt heen gekeken bij het oplossen van een probleem.
  5. Het uitvoeringsbeleid voor de invulling van het Regionaal Operationeel Kader (ROK) voor het onderdeel Bbk en toepassing is conform de Landelijke Handhaving Strategie (LHS).
- 1.4 *Het kader heeft een geldigheidsduur van 3 jaar en wordt gevolgd.*
1. De implementatiefase is een half jaar, incl. inrichting monitoring en evaluatie.
  2. Op basis van monitoring en evaluatie is (tussentijdse) bijstelling door de deelnemers mogelijk.
  3. Voor optimale inzet is het over en weer delen van bodeminformatie tussen gemeenten en ODZOB noodzakelijk.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

- 1.1 *Halen we bij gemeenten met een beperkt aantal meldingen ons doel?*
Als bij deze gemeenten maar 10% van de gevallen preventieve veldcontroles worden uitgevoerd, dan komt de toezichthouder nog nauwelijks buiten en zal het aantal meldingen niet hard stijgen. Bij de evaluatie zal moeten blijken of alles volgens plan is verlopen en of dat het doel is bereikt.
- 1.2 *De regionale opgave is indicatief.*
Het is indicatief, omdat de opgave conjunctuurgevoelig is en afhankelijk is van het slagen van voorgestane aanpak.

Financiën / Personeel

- Vooralsnog wordt uitgegaan van bestaande budgetten. Het ijkpunt is de begroting van 2020. In de bijlage van dit voorstel is het budget toezicht BBK totaal en per individuele gemeenten opgenomen. Uit de evaluatie van dit beleidskader zal moeten blijken of er inderdaad een beter naleefgedrag is en meer wordt gemeld. De financiële consequenties van dit verbeterde meldgedrag wordt eveneens bij de evaluatie in beeld gebracht en op basis daarvan kan het beleidskader worden aangepast.
- In het kader is opgenomen dat een gemeente de ondergrens kan opplussen (extra controles, voorlichting, registratie in BIS). Wanneer dit voorziene opplussen om extra inzet van de ODZOB vraagt, zal dit meerwerk jaarlijks vóóraf opgenomen moeten worden in het werkprogramma in overleg met de accountmanager. Bij onvoorziene omstandigheden/calamiteiten kan het gedurende het jaar het werkprogramma bijgesteld worden.
- Voor repressieve handhaving is geen regionale opgave gedaan, omdat dit buiten de scope van het kader valt. Op het moment dat een zaak een LHS-traject in gaat dan, wordt het intern overgedragen en daarvoor liggen andere afspraken. De inschatting is dat 20% van de toezichtsgevallen handhavingzaken worden, maar tot nu toe zijn 2-3 gevallen per jaar het

LHS-traject echt ingegaan. Veel wordt mondeling opgelost. Door te monitoren is dit goed te volgen.

- Keten-toezicht is onlosmakelijk verbonden met toezicht op het toepassen van grond. Het plan voor keten-toezicht wordt collectief ontwikkeld en de uitvoering van het plan wordt dan onderdeel voor de werkprogramma's voor gemeenten die willen aanhaken op het plan. De vormgeving van het plan valt echter niet onder de scope van dit kader en is in de regionale opgave dan ook niet opgenomen.
- De implementatiefase is inclusief het inrichten van monitoring en evaluatie. In deze fase zal een projectleider de implementatie van dit kader vormgeven en uitvoeren op basis van een implementatieplan, samen met het toezichtsteam en in samenspraak met de werkgroep Bbk. De implementatiewerkzaamheden omvatten aanpassen werkwijze/werkprocessen/systemen en inrichting monitoring/evaluatie. Deze fase duurt een half jaar (of zoveel eerder afgerond) en voor deze fase wordt 240 uur gerekend. Er is gezocht naar mogelijkheden van financiering van deze fase. Er is uitgekomen op financiering vanuit de reguliere algehele werkprogramma's van de gemeenten (om en nabij 12 uur per gemeente).
- Omdat generiek al veel informatie wordt verzameld, is de verwachting dat de monitoringskosten beperkt zullen zijn. Het inrichten van de monitoring/evaluatie zal in de implementatiefase plaatsvinden. De uitvoering van het ontwikkelde evaluatieplan wordt een onderdeel van Kadernota van 2023. De resultaten van deze evaluatie worden verwerkt in Kadernota 2024/2025.

Vervolg / Communicatie

- Start implementatiefase;
- Communicatie via de leden van het OGP, het Bodembrede regio-overleg en via de gebruikelijke communicatie-uitingen van de ODZOB.

Bijlagen:

- Overzicht budget toezicht Bbk in 2020 (in voorstel)
- Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

Het Kader toezicht Besluit Bodemkwaliteit vast te stellen.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
d.d. 24 september 2020.

M.J. van Schuppen
Voorzitter

M.M.J.F. van der Ven
Plaatsvervangend secretaris

Bijlage overzicht budget/raming toezicht BBK 2020

Overigens is jaarlijks de realisatie gemiddeld twee keer hoger dan de raming.

gemeente	werkprogramma	onderdeel	uren	bedragen
Bladel	2020	2.04.13	60	5.820
Cranendonck	2020	2.04.01	60	5.460
Asten	2020	2.04.01	60	5.460
Bergeijk	2020	2.04.01	60	5.460
Best	2020	2.04.01	60	5.460
Eindhoven	2020	2.04.01	235	21.385
Deurne	2020	2.04.01	60	5.460
Heeze-Leende	2020	2.04.01	60	5.460
Geldrop-Mierlo	2020	2.04.01	60	5.460
Gemert-Bakel	2020	2.04.01	60	5.460
Eersel	2020	2.04.13	60	5.820
Nuenen	2020	2.04.01	60	5.460
Someren	2020	2.04.01	30	2.730
Oirschot	2020	2.04.13	60	5.820
Reusel-de Mierden	2020	2.04.13	60	5.820
Valkenswaard	2020	2.04.01	60	5.460
Son en Breugel	2020	2.04.01	60	5.460
Waalre	2020	2.04.01	40	3.640
Veldhoven	2020	2.04.01	60	5.460
Helmond**	2020	2.04.09	360	34.920
Laarbeek	2020	2.04.01	60	5.460
				156.935

**=*specifieke opdracht bruin, 1080 uur (104.760,=) waarvan ca 360 uur besteed wordt aan toezicht Bbk*

KADER voor toezicht Besluit bodemkwaliteit

REGIO ZUIDOOST-BRABANT

Juni 2020

1	Inleiding	3
2	Het doel van het kader	3
3	Basistaak toezicht op het Besluit bodemkwaliteit	4
4	Huidige situatie en het belang van efficiënt en effectief toezicht	5
5	Uitvoeringsbeleid.....	5
5.1	Standaardpakket.....	5
5.2	Lokale beleidskeuze	6
6	Uitvoeringsbeleid en regionale afspraken.....	6
6.1	Regionale afspraken	6
6.2	Regionale opgave	8
I.	Bijlage beschrijvingen proces toezicht.....	9
II.	Bijlage Nadere uitleg Ketentoezicht en -handhaving Bbk	11
III.	Bijlage ROK T&H.....	12
IV.	Bijlage Regionale opgave.....	14

1 Inleiding

Het Besluit Bodemkwaliteit geeft richting aan duurzaam bodembeheer. In dit besluit zijn kwaliteitseisen opgenomen voor bouwstoffen, grond en baggerspecie, wanneer deze op of in de bodem of in het oppervlaktewater worden toegepast. Het besluit kent een melding- en certificeringssysteem. Het besluit geeft de mogelijkheid om gericht toezicht te houden op de hele keten (van productie/ontgraving tot en met de toepassing).

Gemeenten (maar ook provincie) zijn bevoegd gezag als het gaat om toepassing van bouwstoffen, grond en baggerspecie op de landbodem. Het toezicht houden op deze toepassingen is een basistaak voor de omgevingsdienst.

In artikel 7.2 tweede lid van het Bor is bepaald dat de bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst gezamenlijk tot een of meerdere beleidsdocument komen voor de uitvoering en handhaving van de basistaken. De deelnemers:

- dragen gezamenlijk zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid vanuit ieders individuele beleid;
- geven duidelijk aan welke doelen de omgevingsdienst moet halen;
- sturen bij (middels evaluatie);

Het uitvoeringsbeleid is gefundeerd en op basis van regels, kaders, analyse, technieken en werkwijzen. En het beleid is afgestemd met en in samenhang in de toezichtsketen.

In het voorjaar van 2017 is er door ODZOB een bijeenkomst over toezicht op het Besluit bodemkwaliteit (hierna: Bbk) georganiseerd voor alle gemeenten uit de ODZOB-regio. Door het AB van de ODZOB is bestuurlijk de wens uitgesproken om te komen tot een regionaal afgestemd uitvoeringsbeleid voor het Bbk. De gezamenlijk start in 2017 is gevolgd door een pilotproject in de zomer van 2018, waar regiogemeenten (werkgroep Bbk) en ODZOB samen invulling hebben gegeven aan toezicht op het Bbk. De wens van de werkgroep is meer risicogericht toezicht en eigen keuzes per gemeente. Met deze notitie wordt invulling gegeven aan die wens.

2 Het doel van het kader

Het kader richt zich op het toezicht op het Besluit bodemkwaliteit:

Goed uitvoering geven aan toezicht op de naleving van het Besluit bodemkwaliteit draagt bij aan de bescherming van de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem.

Operationele doelstellingen regionaal uitvoeringsbeleid voor toezicht op het Bbk:

- Het creëren van een zoveel mogelijk gelijk speelveld voor alle toepassers, die bedrijfsmatige activiteiten uitvoeren waarop het Besluit Bodemkwaliteit toeziet (Level Playing Field). Hiermee wordt een gezamenlijke ondergrens in de regio geformuleerd.
- Het effectief en efficiënt inzetten van het toezichthouden, door informatiegestuurd en risicogericht te gaan werken. Niet aantallen, maar resultaten staan voorop.
- De resultaten van het toezicht op het Bbk in termen van naleefgedrag zijn input voor bijsturing van het toezichtprogramma Bbk.

Randvoorwaarden daarbij zijn:

- Een gemeente staat vrij om de ondergrens op te plussen, passend bij lokaal beleid. Lokaal (gemeentelijk) bodembeleid is/blijft onderdeel van locatie specifiek toezicht.
- Het uitvoeringsbeleid is toekomstbestendig in verband met de aankomende Omgevingswet.
- Werkzaamheden worden uitgevoerd conform de VTH-Kwaliteitscriteria, middels goede uniforme werkprocessen, werkinstructies en standaarden.
- De focus is niet de gemeentegrens, maar de regiogrens (wel rekening houdend met lokaal specifiek beleid). Dit betekent in de praktijk dat bij het oplossen van een probleem ook over de gemeentegrens heen gekeken wordt.
- Het uitvoeringsbeleid voor de invulling van het Regionaal Operationeel Kader (ROK) voor het onderdeel Bbk en toepassing is conform de Landelijke Handhaving Strategie (LHS).

3 Basistaak toezicht op het Besluit bodemkwaliteit

Het Bbk stelt voor het toepassen van grond, bagger en bouwstoffen op de bodem een samenhangend geheel van regels. Het Bbk bevat twee elementen:

- De lokale bevoegde gezagen kunnen met het Bbk de bodemkwaliteit in hun gebied actief gaan beheren binnen de gegeven kaders. De Bbk biedt ruimte voor lokaal maatwerk op onderdelen, waarvoor het generieke beleid tot knelpunten leidt. Bij actief bodembeheer kan lokaal drie zaken geregeld worden: begrenzing bodembeheergebied, lokale hogere waarden, percentage bodemvreemde stoffen.
- Bbk is tevens een erkenningsregeling die kwaliteitseisen en integriteitseisen ten aanzien van werkzaamheden van de toepasser bevat.

De bevoegd gezagtaak voor het Bbk is neergelegd bij gemeenten, provincie, waterschappen en rijksoverheid die daarmee verantwoordelijk zijn toezicht en handhaving van het besluit. Via artikel 7.1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is wettelijk geregeld dat de toezicht- en handhavingstaken Bbk van de gemeenten en provincie voor wat betreft de landbodem al dan niet in mandaat worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst.

Tot het basistakenpakket behoort het toezicht op alle bedrijfsmatige activiteiten als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit (cat. 8, 9 en 11, bijlage IV van het Bor), die betrekking hebben op de landbodem.

Samengevat behoren onderstaande taken tot de basistaken:

- Beoordelen meldingen Bbk;
- Toezicht op de uitvoering van de gemelde activiteiten;
- Toezicht op de uitvoering van de niet-meldingsplichtige toepassingen;
- Periodieke controle op
  - beheer en onderhoud van grootschalige bodemtoepassingen (GBT's),
  - isolatie-, beheers-, en controlemaatregelen bij toegepaste IBC bouwstoffen
  - beheer en onderhoud van werken met categorie-1 en categorie-2 bouwstoffen die nog onder de werkingssfeer van het Bouwstoffenbesluit zijn toegepast;
- Signaal- en vrijeveld toezicht bij toepassingen.

Naast deze deeltaken vertonen de volgende basistaken enige overlap met de basistaak Besluit bodemkwaliteit:

- Wm-toezicht op inrichtingen die met grond en bouwstoffen werken (zoals bijv. grondbanken en afvalstoffeninrichtingen) voor wat betreft het aspect grond en bouwstoffen;
- Ketengericht controleren i.k.v. Wet milieubeheer, Wet bodembescherming, enz.

Het gaat hierbij dan om gecombineerde toezicht.

Bij toezicht op de grondstromen in zijn geheel (van ontgrondingen tot en met hergebruik bij saneringen, transport) zijn meerdere bevoegde gezagen en uitvoeringsinstanties betrokken: gemeenten, rijk, provincie, waterschap, ODZOB en IL&T. De werkzaamheden vinden daarom plaats in samenhang en in samenwerking met andere toezichtspartners (ketentoezicht).

In het kort kan de basistaak verdeeld worden in administratief toezicht, fysiek toezicht (preventief, signaal en vrije veldcontrole) en ketentoezicht.

Voor wat betreft handhaving is de basistaak het voorbereiden van beschikkingen tot handhaving van de verboden gesteld in het besluit Bbk (art. 7.1, lid 1d van het Bor). Het definitieve besluit ligt bij de opdrachtgever, wanneer deze ODZOB niet heeft gemandateerd.

De Omgevingswet verandert hier niets aan. Het toepassen van grond valt onder het Besluit Activiteiten Leefomgeving met verwijzing naar het Bbk.

4 Huidige situatie en het belang van efficiënt en effectief toezicht

Met een helder doel voor ogen, te weten goed naleefgedrag en een goede milieuhygiënische kwaliteit van de bodem, is het zaak om een goede analyse te maken waaraan in de uitvoering van het toezicht prioriteit moet worden gegeven. In 2018 is een pilot uitgevoerd. De ervaringen uit deze pilot en andere ervaringen uit de regio leren dat:

1. er wordt veel niet gemeld
2. wat wel gemeld wordt is vaak niet compleet
3. toepassingen voldoen soms niet aan het Bbk
4. de wijze van toezicht verschilt per bevoegd gezag
5. toepassers zijn niet goed bekend met de (lokale) regels
6. er is weinig zicht op de keten van grond- en baggerstromen

Deze ervaringen geven richting aan het uitvoeringsbeleid:

1. door meldingen te controleren en feedback te geven worden nieuwe meldingen completer en stijgt de kennis bij toepassers
2. door meer vrije veldtoezicht zal de meldingsbereidheid toenemen
3. door meer ketentoezicht worden de kans op bewuste/berekende overtredingen verkleind en zal het naleefgedrag verder verbeteren

5 Uitvoeringsbeleid

Om de regionale taken voor het Bbk op het gewenste niveau uit te kunnen voeren en om aan de gestelde doelen te kunnen voldoen, is een standaardpakket ontwikkeld. De systematiek van het ROK T&H is daarbij leidend (zie bijlage 3). Tevens zijn de benodigde afspraken en consequenties van dit standaardpakket in beeld gebracht voor ODZOB en gemeenten.

5.1 Standaardpakket

Voor de regio is de uitvoering van het Bbk uitgewerkt in een standaardpakket dat voor elke deelnemer wordt uitgevoerd. Daarbij zal een accentverschuiving plaatsvinden van administratief toezicht naar fysiek toezicht. Het staat een deelnemer vrij om op te plussen.

Afhandeling meldingen

Op hoofdlijnen onderscheiden we verschillende Bbk-toepassingen waarvoor een melding gedaan moet worden. Voor alle meldingen vindt een basischeck op juistheid en volledigheid plaats. Er wordt een risicoafweging gemaakt en op basis van de mate van risico wordt een preventieve fysieke controle uitgevoerd. In onderstaand tabel wordt de globale aanpak weergegeven. Voor grote (infrastructurele) werken wordt maatwerk geleverd. Hierbij gaat het om grootschalige bodemtoepassingen (GBT).

Type melding toepassing	Basischeck (alleen juistheid en volledigheid)	Risico-profiel	Preventieve fysieke controle
schone grond	Altijd	L-M	Op basis van risicoprioritering 10% van de meldingen
grond	Altijd	L-M	Op basis van risicoprioritering 10% van de meldingen
Baggerspecie	Altijd	L-H	Op basis van risicoprioritering 10% van de meldingen
Bijzondere meldingen			
IBC bouwstof	NVT: is een speciale toets	H	Altijd
Hertoepassing bouwstof	Altijd (excl. bepaling kwaliteit)	H	Altijd
Tijdelijke opslag	Altijd (excl. kwaliteitsbepaling tot 6 maanden)	L-H	Na 6 mnden beperkte controle Na 3 jaar beperkte controle
Monitoring IBC-bouwstoffen	NVT: is een speciale toets	H	Altijd (erkende activiteit)

De individuele meldingen worden geprioriteerd op risico's. Daarbij wordt gekeken naar milieuhygiënische en naar maatschappelijke risico's:

- Milieuhygiënische verklaring, concentraties aan stoffen
- Toepassingslocatie
- Locatie van herkomst

Dit gaat op basis van expert judgement, kennis van het werkveld en de regio. Inschatting is dat 10% van de meldingen prioriteit krijgen en uitgebreid fysiek worden gecontroleerd. Naar aanleiding van monitoring of evaluatie kan dit percentage worden bijgesteld.

Voor detailbeschrijving processen zie bijlage 1.

Hercontroles naar aanleiding van preventief fysiek toezicht zijn ook onderdeel van de basistaak. Kengetallen vanuit de Wabo geven aan dat vanuit het preventief toezicht in 15% van de controles sprake is van een of meerdere overtredingen. Voor hercontroles naar aanleiding van preventief fysiek toezicht op de Bkk worden deze kentallen voorlopig overgenomen. Naar aanleiding van monitoring of evaluatie worden deze kentallen bijgesteld.

Signaaltoezicht en vrije veldtoezicht

De inzet richt zich op surveillance en op toezicht naar aanleiding van signalen vanuit woningbouw en infraprojecten, van gemeentelijke boa's en/of meldingen en klachten die binnenkomen bij de milieumeldkamer, gemeenten en ODZOB.

Hier wordt door de ODZOB invulling aan gegeven om de juiste informatie te ontvangen vanuit gemeenten en in de eerstvolgende evaluatie kunnen bevindingen worden gepresenteerd en kunnen aanpassingen worden gedaan (dynamisch proces).

Ook kan "werk met werk" gemaakt worden bij toezicht (combi-toezicht). Een toezicht krijgt meerdere toezichtstaken mee, wanneer deze een veldcontrole uitvoert.

Ketentoezicht Bbk

Ketentoezicht wordt nu soms ingezet bij geconstateerde overtredingen en is er samenwerking tussen de toezichtpartners en de bevoegde gezagen. Ketentoezicht op projectbasis c.q. steekproefgewijs (bijvoorbeeld een actiedag) is nog in ontwikkeling en hierbij is ODZOB ook afhankelijk van gemeenten en andere toezichtpartners. Dit vraagt om nadere uitwerking en zal in de collectieve taken een plek moeten krijgen. De daadwerkelijke controles vallend onder een dergelijk project of steekproef zijn voor rekening van de deelnemende gemeenten in het project of steekproef. Nadere uitleg over ketentoezicht is in bijlage 2 weergegeven.

Repressieve handhavingstaken (bestuurs-/strafrechtelijk)

Bij repressieve handhaving worden de beschikkingen (voornemen en besluit) tot handhaving van de verboden gesteld in het besluit Bbk voorbereid. Op basis van kengetallen vanuit de Wabo wordt rekening gehouden met 20% toezichtcapaciteit voor bestuursrechtelijke/strafrechtelijke trajecten, daar waar preventief toezicht en hercontroles niet leidt tot tenietdoen van de overtreding. Ook hier geldt dat naar aanleiding van monitoring en evaluatie de kentallen bijgesteld kunnen worden.

5.2 Lokale beleidskeuze

Het standaardpakket is een pakket met een minimum aantal taken. Voor een aantal onderdelen bij toezicht en handhaving Bbk kunnen gemeenten er individueel voor kiezen of zij het standaardpakket aanvullen: Extra controles, Voorlichting, Registratie in BIS (van belang bij toepassen grond op basis van functieklassering in plaats van kwaliteitsklasse op basis van lokaal beleid) en aanvullend toezicht.

6 Uitvoeringsbeleid en regionale afspraken

6.1 Regionale afspraken

Om het uitvoeringsbeleid goed vorm te kunnen geven in de praktijk, effectief te kunnen laten zijn en te kunnen volgen, zijn een aantal afspraken nodig:

- 1) Geldigheidsduur: Dit uitvoeringskader heeft een duur van 3 jaar en vormt het kader voor de jaarlijkse werkprogramma's.
- 2) Implementatiefase: ODZOB richt haar werkzaamheden binnen een half jaar in conform dit uitvoeringskader

- 3) Uitvoering:
  - a. Jaarlijks wordt een basisprogramma voor de uitvoering opgesteld conform dit uitvoeringskader;
  - b. Vervolgens wordt jaarlijks een definitief uitvoeringsprogramma opgesteld;
  - c. Uitvoering toezichtstaken (administratieve controle, preventieve fysieke controle, vrije fysieke veldcontrole) conform dit uitvoeringskader.
- 4) Monitoring:
  - a. Een half jaar na implementatie monitort de ODZOB op de 10%-percentage preventieve fysieke toezicht;
  - b. Jaarlijks (2 maal) wordt een snelle, eenvoudige analyse uitgevoerd door de ODZOB op basis van informatie over beleidswijzigingen, patronen naleefgedrag en kritische bedrijfsprocessen. Het doel van deze monitoring volgen en mogelijke bijstelling risicoprofiel, bijstelling van kentallen hercontroles en repressieve handhaving, wijze en inzet van controles. Het geeft input voor het volgende basisprogramma. Daarbij rekening houdend met conjunctuurgevoeligheid van bouwactiviteiten.
  - c. Tevens kunnen de monitoringsgegevens een bron zijn voor nieuwe beleidsontwikkeling.
- 5) Rapportage:
  - a. De ODZOB verstrekt periodiek informatie over het aantal en aard van meldingen en het ingezette toezicht. Dit gaat samen met de overzichten van de voortgang van de werkprogramma's die de ODZOB verstrekt aan elke gemeente.
  - b. De specifieke monitoring van gehanteerde percentages en kentallen genoemd in dit uitvoeringskader worden eveneens gerapporteerd aan de werkgroep beleidskader Bbk.
- 6) Evaluatie: Na 3 jaar wordt dit uitvoeringskader geëvalueerd door de deelnemers aan de hand van vooraf afgesproken indicatoren en budget. Bij deze evaluatie zal het gaan om:
  - a. Het halen van gestelde doelen
  - b. Het functioneren van de gekozen aanpak
  - c. Inzicht verkrijgen in financiële effecten bij deze gekozen aanpak.

Deze evaluatie is input voor een volgend uitvoeringskader. Tussentijdse bijstelling is mogelijk, wanneer de monitoring hier aanleiding toe geeft.

Dit is conform de ROK-systematiek (zie bijlage 3).

Andere belangrijke afspraken zijn:

- 1) De gemeenten delen informatie over lokaal (gebiedsspecifiek) beleid en over bouwactiviteiten. Om de milieu-hygiënische kwaliteitsverklaring te toetsen aan het lokale beleid (bodemkwaliteitskaart, bodembeheernota, overig bodembeleid) moeten adviseurs en toezichthouders van de ODZOB kunnen beschikken over deze informatie. Voor toetsing aan lokaal (gemeentelijk) beleid verstrekken de regiogemeenten daartoe actuele beleidsdocumenten:
  - a. Bodemkwaliteitskaart
  - b. Bodemfunctieklassenkaart
  - c. Bodembeheernota
  - d. Overig lokale bodembeleidsregels

Gemeenten blijven verantwoordelijk voor actueel houden van hun beleidsdocumenten en geven beleidswijzigingen door aan de omgevingsdienst.
- 2) Meldingen worden niet formeel gepubliceerd, er volgt ook geen besluit op meldingen. De melder/toepasser wordt altijd geïnformeerd naar aanleiding van de melding. De melder krijgt altijd een terugkoppeling van de melding. De verantwoordelijkheid voor de daadwerkelijke toepassing blijft voor de toepasser en de melder.
- 3) Elke gemeente ontvangt primair de meldingen. Als tweede ontvangende organisatie moet bij het meldpunt de ODZOB worden vermeld, dit is inmiddels geëffectueerd voor de gehele regio. Op deze wijze gaat geen kostbare tijd verloren om meldingen door te zenden. De ODZOB is verantwoordelijk voor de inhoudelijke afhandeling en zorgt dat op basis daarvan binnen 5 werkdagen een reactie naar de melder/toepasser gaat of een advies naar de gemeente indien geen mandaat.
- 4) Afhankelijk van het verkregen mandaat heeft de ODZOB in de beoordeling van meldingen en het toezicht rechtstreeks contact met toepassers, zonder tussenkomst van de gemeente. Dit is de

meest efficiënte werkwijze bij vragen van aanvullingen of inwinnen van extra informatie. Vanzelfsprekend worden bestuursrechtelijke handhavingstrajecten en bestuurlijk gevoelige dossiers afgehandeld in samenspraak met betreffende gemeente.

- 5) Het is van belang bij incidenten snel te kunnen schakelen en is het noodzakelijk om de benodigde middelen direct ter beschikking te hebben.

6.2 Regionale opgave

In bijlage 4 is een indicatie voor de regionale opgave weergegeven. Het is indicatief, omdat de opgave conjunctuurgevoelig is en afhankelijk is van het slagen van voorgestane aanpak. De weergave is gebaseerd op het aantal meldingen in 2019.

Vooralsnog wordt uitgegaan van bestaande budgetten. Uit de evaluatie van dit beleidskader zal moeten blijken of er inderdaad een beter naleefgedrag is en meer wordt gemeld. De financiële consequenties van dit verbeterde meldgedrag wordt eveneens bij de evaluatie in beeld gebracht en op basis daarvan kan het beleidskader worden aangepast.

I. Bijlage beschrijvingen proces toezicht

Proces van administratief afhandelen van Meldingen Bbk

Het werkproces van administratief toezicht omvat de volgende stappen:

1. *Registratie en controle volledigheid ingekomen Bbk melding – Basischeck (checklist basischeck)*
  - Ontvangst melding, toets ontvangen kwaliteitsverklaring.
  - Volledigheidstoets (NAW-gegevens, correct bevoegd gezag, aanwezigheid Kwaliteitsverklaring, toepassingslocatie, nuttige toepassing, herkomstlocatie).
  - Beoordeling rapportage/kwaliteitsverklaring: toets of kwaliteit volgens kwaliteitsverklaring overeenkomt met toepassingseisen locatie (actuele bodemkwaliteitskaart en bodemfunctie-klassenkaart, vastgesteld PFAS-beleid).
  - Bij onvolledigheid afkeuren melding.
  - Registreren melding.

Beoordeling meldingen onder 1 en 2 binnen 5 werkdagen.

2. *Beoordeling aanvullend preventief fysiek toezicht (Risicogeprioriteerd)*
  - Op basis van risicoprioritering toetsing of aanvullend op de administratieve afhandeling ook fysiek toezicht nodig is (zie verder fysiek toezicht).
3. *Inplannen preventieve fysieke controle*
  - Indien vanuit de risicoprioritering of steekproef een fysieke controle is vereist, dan wordt deze opgenomen in het controleprogramma (zie verder fysiek toezicht).
  - Toezicht direct of toezicht binnen geplande toepassingsmomenten (eventueel combinatie met andere controle).
4. *Terugkoppeling beoordeling*
  - Mededeling of de melding al dan niet akkoord is.
  - Vermelding reden van afkeuring toegevoegd aan de melding niet-akkoord.
  - Voor eventueel ketentoezicht worden de bevindingen, inclusief bewijsmiddelen, geregistreerd.
  - Indien van toepassing bevindingen delen met handhavingpartners.
5. *OPTIONEEL Registratie in BIS (lokaal en bij ODZOB)*
  - De melding door de ODZOB geregistreerd in BIS.

Proces Fysiek Toezicht Bbk

Het werkproces van fysiek toezicht omvat de volgende stappen:

1. *Aanleiding fysiek toezicht*

a. *Bevindingen Bbk melding*

Naar aanleiding van de bevindingen van pijler administratief toezicht- beoordelen Meldingen Bbk kan besloten worden fysiek toezicht uit te voeren op basis van risicoprioritering.

b. *Klacht/melding/signaal*

Naast de reguliere aanleiding vanuit een melding is het mogelijk dat het bevoegd gezag op andere wijze signalen krijgt die aanleiding zijn voor fysiek toezicht:

- Klachten/meldingen ingediend via de provinciale milieuklachtenlijn: consignatiedienst
- Signalen/klachten/meldingen ingediend bij gemeenten
- Eigen opmerkzaamheid van de toezichthouders zelf als ze voor andere klussen buiten zijn
- Signalen afkomstig van Samen Sterk in Brabant (SSIB-BOA's)

2. *Uitvoeren fysiek toezicht Bbk*

- Bij het fysiek toezicht wordt informatie verzameld omtrent de partij (-en)
- Toepasser, aannemer, terrein, eigenaar, gebruiker, andere aanwezigen, doel toepassing
- Controleren documenten, waaronder rapporten en vrachtbrieven (melding bekend? Toepassingseisen locatie? Kwaliteit toegepast materiaal?)

3. *Verslaglegging/bevindingen fysiek toezicht*

- Met betrekking tot het fysiek toezicht wordt een verslag met bevindingen gemaakt.
- Vooruitlopend op eventueel ketentoezicht worden de bevindingen geregistreerd bij de ODZOB en of bij de klant.

4. *Terugkoppeling verantwoordelijke gemeente en toepasser*

- De bevindingen van overtredingen worden schriftelijk teruggekoppeld naar het bevoegde gezag.
- Indien mandaat: De toepasser, terreineigenaar en melder krijgen een brief met de bevindingen van het toezicht. Als een handhavingsspoor volgt worden de bevindingen met de handhavingsbrief verzonden.
- Indien geen mandaat: zal het toezichtsverslag incl. handhavingsadvies naar de gemeente worden verzonden.

5. *Handhavingstraject*

- Beschikkingen (voornemen en besluit) tot handhaving van de verboden gesteld in het besluit Bbk worden voorbereid.

II. Bijlage Nadere uitleg Ketentoezicht en -handhaving Bbk

In deze bijlage wordt een algemene uitleg gegeven met betrekking tot ketentoezicht/handhaving ten behoeve van het Bbk.

De ketenaanpak kenmerkt zich door de samenwerking tussen ketenpartners. Bij toezicht/handhavingssaken, die grenzen van bevoegde gezagen overstijgen, zich op het grondgebied van verschillende gemeenten, provincies of waterschappen voordoen, dan wel die verschillende deskundigheden vergen, leidt een probleem- of risicogerichte systematiek (samenhangende aanpak) er toe dat de (samenwerkende) overheid veel effectiever is.

De ketentoezicht/handhaving richt zich in hoofdzaak op een aantal geprioriteerde thema's. Daarnaast komen incidenten in beeld die bij voorkeur worden aangepakt vanuit een ketengerichte benadering. De aanpak Ketentoezicht/handhaving 'grondstromen' kent de volgende doelstellingen:

- Bevorderen van naleefgedrag in de keten van grondstromen;
- Analyse van de keten (welke doelgroepen, waar zitten de risico's)
- Beter zicht op de kritische processen (zwakke schakels) in de keten;
- Gerichtte interventies (samenwerking handhavingpartners)
- Aanpak niet-melders die nog buiten het zicht van het bevoegd gezag opereren

Ketentoezicht kan ondersteunend aanvullend aan regulier toezicht toegepast worden.

Het vergt voor toezichthouders specifieke vaardigheden zoals goede kennis van administratieve processen. De randvoorwaarden zijn goed ingericht basistoezicht op de grondstromenketen, een geborgde informatiepositie (aanwezigheid van adequate informatiesystemen, informatie-uitwisseling, informatieanalist en informatiemakelaar) en de beschikbaarheid van ketentoezichthouders.

In de concrete uitwerking is gebruik van de beschikbare kennis vanuit IGH (Informatie Gestuurde Handhaving) belangrijk. IGH kan aanvullende informatie opleveren bijvoorbeeld door het slim combineren gegevens uit databanken. Vaststaand onderdeel van projecten is enerzijds het verbeteren van de informatiepositie van de bevoegd gezagen, anderzijds is de kennis van de ketenpartners ook input voor de projectmatige aanpak.

III. Bijlage ROK T&H

De uitvoering van het Bbk door de ODZOB is opgebouwd met een viertal bouwstenen die gekenmerkt worden door een cyclische en programmatische benadering. Daarmee wordt aangesloten bij de regionale systematiek voor toezicht en handhaving vanuit het Regionaal Operationeel kader (ROK) van de ODZOB.

Met het ROK wordt een raamwerk neergelegd voor een meerjarig programma van toezicht en handhaving. Het kader is onderdeel van de gezamenlijke beleidscyclus zoals wettelijk is voorgeschreven aan provincies, gemeenten en omgevingsdiensten. De beleidscyclus wordt vormgegeven met de zogenaamde Big-eight. Zie onderstaand proces.

Uitgangspunten van het ROK zijn:

- Naleving van wet- en regelgeving is primair de eigen verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en instellingen;
- Toezicht en handhaving zijn geen doelen op zich, maar middelen om doelstellingen te bereiken. Uiteindelijk gaat het er bij de uitvoering van wettelijke taken om wat het resultaat daarvan is in de fysieke leefomgeving (outcome);
- Toezicht wordt zoveel mogelijk risicogericht en informatie gestuurd uitgevoerd. Dit betekent dat de beschikbare capaciteit regionaal daar inzetten waar de risico's voor de omgeving het grootst zijn als een gevolg van slechte naleving (inzet ook op niet-melders). Daarbij wordt gebruik gemaakt van (een mix van) verschillende instrumenten;
- Handhaving geschiedt op een open, eenduidige en voortvarende wijze, waarbij beoogd wordt middels een afgestemde, passende interventie een blijvende gedragsverandering bij de overtreder te realiseren;
- Met het regionaal uitvoeringsbeleid wordt komende jaren ingezet op het verder eigen maken en verfijnen van de methodiek van informatie gestuurd toezicht en handhaving (informatie-uitwisseling partners, naleving- en doelgroepenanalyses), het formuleren van outcome-gerichte doelen en rapporteren daarover en het beter verwerken van naleefgedrag bij het bepalen van de toezicht- en handhavingfrequentie/-inspanningen.

Risico's

In de ontwikkeling van het ROK hebben bevoegde gezagen zich uitgesproken over de risico's. De risico's zijn in beeld gebracht voor de zes maatschappelijke effecten (gezondheid, veiligheid, duurzaamheid, leefbaarheid, financieel-economisch en bestuurlijk imago). Prioritering maatschappelijke effecten:

1. Duurzaamheid (100%)
2. Veiligheid (93%)
3. Gezondheid (80%)

4. Bestuurlijk imago (40%)
5. Financieel economisch (20%)
6. Leefbaarheid (13%)

Deze risicoanalyse wordt ook gebruikt voor het Bbk. In combinatie met de activiteiten die binnen het Bbk zijn opgenomen wordt het uitvoeringsprogramma bepaald.

Risicoprioritering

Meer inspanning op de punten daar waar het nodig is en minder inspanning daar waar het kan. De nieuwe risicoprioritering in het uitvoeringsbeleid betekent een verdere verschuiving van een op een uitvoering van de wettelijke taak naar de achterliggende doelstelling te weten uitvoering van de wettelijke taak met in acht nemen van de risico's voor de leefomgeving. Met deze werkwijze kunnen we beperkte capaciteit zo effectief mogelijk inzetten.

Op basis van aan of afwezigheid van risicofactoren vindt een fysieke controle van de toepassing plaats. De volgende elementen spelen daarbij een rol:

Toepassingslocatie

- Industrierrein (Bkk AW/Wonen)
- Industrierrein (Bkk industrie)
- Woonwijk
- Gevoelige objecten (speeltuinen, scholen, volkstuinten, etc.)
- Grootschalige toepassing toplaag
- Grondwaterbeschermingsgebied
- Agrarische gronden
- Toepassen binnen saneringslocatie (saneringsplan)

Herkomstlocatie

- Verdachte locatie (niet alleen >I, en ook bijv. gesaneerd maar niet schoon)
- Onverdacht

Overige kenmerken

- Bijmengingen (puin, glas, asbest ect.)
- (Twijfelachtige) milieuhygiënische verklaring (partijkeuring/certificaat)
- Via tussenopslag
- Grond/Secundaire bouwstof afkomstig uit grotere partij

Toepassers

- Ondernemerschap
- mate van normconform gedrag
- bedrijfs(milieu)cultuur

IV. Bijlage Regionale opgave

Basis:

- De PDC (productdienstencatalogus) is basis voor opdrachtverlening en het aantal uren per controle;
- Voor inschatting aantal meldingen wordt het basisjaar 2019 genomen;
- De tabel risicoprioritering uit het uitvoeringskader geeft een verfijning van in te zetten uren (verschuiving administratieve controle naar fysieke controle).
- De regionale opgave is een weergave van de uitvoeringskosten bij administratief toezicht en fysieke toezicht. Deze is indicatief en zeer conjunctuurgevoelig. De verwachting is dat door meer inzet op fysiek toezicht de meldingsbereidheid wordt verhoogd (bij gelijkblijvende conjunctuur). In deze prognose is de aanname dat de meldingsbereid naar ca. 1000 kan gaan (getal is op basis van ervaringsgegevens van ODBN en OMWB).

De regionale opgave is exclusief implementatie- en monitoringskosten. Voor de implementatie van de werkzaamheden (incl. monitoring) wordt door de ODZOB een implementatieplan opgesteld.

De regionale opgave is exclusief evaluatiekosten. Het is aan de deelnemers zelf om vorm te geven aan de evaluatie.

ACTIVITEITEN BBK	Berekening aan de hand van meldingen 2019			Prognose 2020 (600 meldingen)	Prognose 2021 (750 meldingen)	prognose 2022 (900 meldingen)	Prognose 2023 (1000 melding)
	Uren per activiteit	Aantal meldingen 2019	Totaal uren 2019				
Administratief beoordeling meldingen		501		600	750	900	1000
Toepassing schone grond (alleen basischeck)	2	343	686	816	1029	1235	1372
Toepassing grond (alleen basischeck)	2	121	242	288	363	436	484
tijdelijke opslag	2	29	58	69	87	104	116
toepassing baggerspecie (alleen basischeck)	2	6	12	14	18	22	24
toepassing IBC bouwstof	3	2	6	7	9	11	12
hertoepassing bouwstof	3	0	0	0	0	0	0
Grootschalige toepassing	<i>Maatwerk</i>	3	<i>Maatwerk</i>				
Totaal admin. Toezicht uren			1004	1195	1506	1807	2008
Preventief fysiek toezicht (10%)							
Op basis van administratieve controle	4	50	200	240	300	360	400
Signaal toezicht /vrije veld toezicht	5	25 keer/jr	125	125	125	125	125
Hercontrole nav preventief fysiek toezicht (15%)			30	36	45	54	60
	Uren/jr regio		1359	1596	1976	2346	2593
	Fte regio		1,0	1,2	1,4	1,7	1,9
<i>Te besteden uren obv budget 2020</i>			1370				

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : 4.e

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen (RVCS)

Beslispunten :

1. Instemmen met bijgevoegd voorstel over de RVCS 2020.
2. De Regeling in werking laten treden per 1 oktober 2020.
3. De Regeling in oktober 2021 te evalueren, 1 jaar na inwerkingtreding.

Aanleiding

De afgelopen jaren heeft de ODZOB van meerdere gemeenten verzoeken uit onze regio gekregen om het onderdeel van de bodemsanering na het opruimen van een drugsdumping rechtstreeks op te nemen in de huidige RVCS. Dit om een aantal redenen;

- Hoe sneller er ten tijde van een dumping geschakeld kan worden, hoe meer de schade aan het milieu en de leefomgeving beperkt wordt. Het beperken van de schade staat direct in relatie met het beperken van de kosten;
- Doordat de uitvoering van de RVCS is aanbesteed, zijn er vaste prijsafspraken over de afvoer en de sanering. Op deze manier wordt er (kosten)efficiënt gewerkt;
- Door regie op de sanering wordt voor het geheel vanuit 1 loket subsidie aangevraagd. Deze provinciale subsidie (vanuit landelijk initiatief) heeft een doorlooptijd van 3 jaar, vanaf 1 juni 2020.

In 2019 is de RVCS in samenwerking met de regio tot stand gekomen en in december 2019 aan de colleges aangeboden voor besluitvorming. Dit met instandhouding van de huidige verdeelsleutel op basis van inwoneraantal. Op 18 augustus 2020 hebben 18 gemeenten een positief besluit genomen en van 3 gemeenten zijn we nog in afwachting van een besluit (zij zijn voornemens een positief besluit te nemen).

De gemeente Eindhoven heeft een positief besluit onder voorwaarden genomen.

Deze voorwaarden zijn:

- Eindhoven stelt een plafondbedrag in voor haar bijdrage aan bodemsanering van € 44.938,13 (bruto, excl. subsidie) conform de berekening;
- deelname vooralsnog gedurende één jaar en 3 maanden (31 december 2021) na vaststelling van de geactualiseerde RVCS (te verlengen na evaluatie);

- evaluatie op te stellen door de ODZOB één jaar na vaststelling van de geactualiseerde RVCS waarbij er inzicht komt in de financiële consequenties indien de kosten verdeeld zouden zijn conform de Eindhovense wens van een 1 op 1 verrekening per gemeente (in plaats van de verdeelsleutel naar rato van het aantal inwoners).
- geactualiseerde RVCS wordt via DB en vervolgens door AB vastgesteld, waarna deze in werking treedt, inclusief een reflectie op het door de ODZOB/het OGP gekozen proces incl. leerpunten.

Toelichting

De huidige RVCS (exclusief het saneringsgedeelte) wordt al vele jaren omarmd in de regio Zuidoost Brabant. In 2017 is in het BPO-project Samen tegen Dumpen de wens geuit om de RVCS uit te breiden met het saneringsgedeelte en tevens uit te breiden naar de andere regio's. In 2018 is onder leiding van de projectgroep (bestaande uit de 3 omgevingsdiensten, de veiligheidsregio en de politie) gewerkt aan een herziende versie van de RVCS.

Deze versie is op 20 juni 2019 gepresenteerd aan het OGP. Vervolgens was er ruimte voor inspraak en is het 2^e concept van de RVCS nogmaals in het OGP van 19 september 2019 besproken. Daarna is de RVCS voorbereid voor bestuurlijke besluitvorming. De wijze waarop dat het beste gedaan kon worden is besproken in het OGP van 14 november 2019. Daar is afgesproken dat besluitvorming in het DB/AB niet noodzakelijk was voor de opdrachtgevers, ondanks dat 2 gemeenten dat in eerste instantie wel noodzakelijk vonden. Daar is afgesproken;

N.a.v. het actiepunt over de Regeling verwijdering calamiteuze stoffen: in afstemming met diverse betrokkenen is een voorstel opgesteld, waarbij een bestuurlijk oplegger zal worden gemaakt. Financiële aannames zijn gedaan op basis van de afgelopen jaren. Uiteindelijk is een kostenefficiëntie te verwachten door snelheid en gezamenlijk in het proces brengen van saneringen. Deze documenten zullen tussentijds naar de OGP-leden verstuurd worden, zij hebben de mogelijkheid om tot begin december te reageren en vervolgens voor 1 februari het college een besluit te laten nemen. Verhelderd wordt dat het aansluiten bij de werkwijze die de RVCS voorstelt, een individueel besluit van de deelnemer is.

De definitieve versie van de RVCS is, samen met de bestuurlijke oplegger, vervolgens op 23 december aan de gemeenten verzonden met het verzoek besluiten voor 1 maart 2020 te nemen.

Reflectie op het proces

Zoals hierboven omschreven is het besluitvormingsproces meerdere keren in het OGP besproken. Achteraf kan gesteld worden dat zowel de ODZOB als ook het OGP hier een inschattingfout gemaakt hebben. Ondanks dat het nemen van een besluit over deelname aan de nieuwe RVCS een individueel deelnemersbesluit is, was het beter geweest om besluitvorming via het DB/AB van de ODZOB te laten lopen.

Het niet deelnemen van een van de deelnemers heeft namelijk in meer of mindere mate directe financiële consequenties voor de overige deelnemers. Alleen dit feit al maakt dat het beter was geweest het besluitvormingsproces via DB/AB te laten lopen.

Zowel de ODZOB als ook het OGP hebben hier lering uit getrokken en zijn zich ervan bewust dat dergelijke besluitvormingsprocessen anders moeten lopen dan is gebeurd.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1. Op verzoek van de gemeente Eindhoven instemmen met de RVCS in het AB omdat de gemeente Eindhoven van mening is dat het besluitvormingsproces niet goed gelopen is. Dit had, voorafgaand aan de individuele besluitvorming in de colleges, in het DB en AB van de ODZOB besproken moeten worden.
2. In tegenstelling tot de datum die in de bestuurlijke oplegger is genoemd (1 maart 2020) zal de RVCS , na instemming in het AB, in werking treden per 1 oktober 2020
3. De Regeling 1 jaar na inwerkingtreding, oktober 2021, te evalueren.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1. Het niet deelnemen van een van de deelnemers heeft in meer of mindere mate directe financiële consequenties voor de overige deelnemers.

Financiën / Personeel

Projectleider vanaf 1 oktober 2020; Paul Werner

Vervolg / Communicatie

- Besluitvorming AB communiceren met leden OGP en ODZOB
- Evaluatie RVCS in oktober 2021

Bijlagen

- RVCS

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

1. In te stemmen met bijgevoegd voorstel over de RVCS 2020.
2. De Regeling in werking te laten treden per 1 oktober 2020.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
d.d. 24 september 2020.

M.J. van Schuppen
Voorzitter

M.M.J.F. van der Ven
Plaatsvervangend secretaris

REGELING VERWIJDERING CALAMITEUZE STOFFEN

Inhoudsopgave

1. DOELSTELLING EN TOEPASSING	1
2. BETROKKEN ORGANISATIES EN TAAKVERDELING	2
3. WERKWIJZE	6

BIJLAGEN:

1. Registratieformulieren afvoer stoffen	9
2. Stroomschema 1 : werkwijze aantreffen dumping	11
3. Stroomschema 2 : werkwijze sanering	12

1 DOELSTELLING EN TOEPASSING

De “Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen” (hierna RVCS) is bedoeld om op een verantwoorde wijze gevaarlijke stoffen, onbekende stoffen en lege verpakkingen van gevaarlijke stoffen, die vrijkomen bij een calamiteit of onbeheerd worden aangetroffen of gedumpt (niet zijnde in een gebouw), af te voeren.

Tevens is de RVCS bedoeld om de gevolgen van deze calamiteit of dumping voor de bodem ongedaan te maken.

De RVCS is een richtlijn die een eenduidige werkwijze voorschrijft waarmee wordt gewaarborgd dat snel en doeltreffend het verwijderen van de calamiteuze stoffen in gang gezet wordt en alle maatregelen worden getroffen om de gevolgen van de calamiteit voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken en ongedaan te maken.

De RVCS is van toepassing op het grondgebied van de 21 gemeenten die deelnemen aan de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Calamiteuze stoffen:

Calamiteuze stoffen zijn gevaarlijke stoffen (of onbekende stoffen die gevaarlijk kunnen zijn voor de leefomgeving), al dan niet in een verpakking. In het kader van de RVCS gaat het dan over die calamiteuze stoffen die onbeheerd zijn aangetroffen of die zijn gedumpt. Lege emballage, waarin calamiteuze stoffen hebben gezeten, moeten conform wet- en regelgeving op de zelfde wijze worden behandeld en vervoerd als volle emballage en vallen derhalve ook onder deze regeling.

Spoedeisend belang:

Gevaarlijke stoffen kunnen door hun eigenschappen, ook in kleine hoeveelheden, gevaar of schade veroorzaken voor mens, dier, plant en/of milieu. Het is dan ook zaak deze zo snel mogelijk op verantwoorde wijze af te voeren/te verwijderen teneinde eventuele schade zoveel mogelijk te voorkomen of beperken.

Vaak betreft het dumpingen van (gevaarlijke) stoffen, die afkomstig zijn van de vervaardiging van synthetische drugs.

Toepasbaarheid van de RVCS

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant bepaalt, op basis van de informatie die hij/zij ter plaatse vergaart van de betrokken partijen, of de RVCS van toepassing is op de gemelde situatie.

Niet van toepassing:

De RVCS is niet van toepassing als het gaat om:

- radioactieve stoffen;
- explosieve stoffen;
- bacteriologische stoffen;
- asbest;
- hennepafval.

Voor de verwijdering/beheersing van deze calamiteuze stoffen/calamiteiten zijn andere regelingen getroffen. Deze lijst is niet limitatief.

De RVCS is ook niet van toepassing op de volgende locaties:

- Terreinen van Nederlandse Spoorwegen;
- Gebieden van Rijkswaterstaat;
- Gebieden/terreinen waarbij sprake is van een ander bevoegd gezag (zoals defensie, waterschap etc.).

Deze organisaties hebben een eigen regeling hiervoor.

Verder zijn van de RVCS uitgesloten:

- Ongevallen met gevaarlijke stoffen tijdens transport (bulkwagens/tankwagens e.d.);
- Inbeslagname van de aangetroffen stoffen en materialen door justitie.
- Ongewone voorvallen bij bedrijven.

2 BETROKKEN ORGANISATIES EN TAAKVERDELING

Bij het verwijderen van calamiteuze stoffen kunnen de volgende organisaties/partijen betrokken zijn:

- Terreineigenaar
- Omgevingsdienst
  - Coördinatie RVCS
  - Consignatiedienst
  - Bodemdeskundige Omgevingsdienst
- Politie
  - Meldkamer politie (MKP)
  - Inzet politie-eenheid
  - Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen (LFO)
  - Nederlands Forensisch Instituut (NFI)
- Brandweer
  - Adviseur gevaarlijke stoffen (AGS)
- Gemeente
  - Officier van dienst bevolkingszorg (OVDBZ), die indien nodig contact kan leggen met bijvoorbeeld rioolbeheerder, calamiteitendienst gemeente etc.
- Gespecialiseerd bedrijf voor het opruimen/verwijderen van de calamiteuze stoffen
  - Incidentencoördinator
  - Milieukundig adviesbureau
  - Milieukundig begeleider (MKB'er)
  - Aannemer
  - Hogere veiligheidskundige (HVK'er)

Taken en bevoegdheden:

Terreineigenaar

De terreineigenaar is degene die het eigendom heeft van het terrein waarop de Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen (RVCS) van toepassing is.

Ongeacht de eigendomssituatie is de regeling bedoeld om te allen tijde zo spoedig mogelijk de calamiteit te beheersen door het verwijderen van de calamiteuze stoffen, verpakkingen en andere materialen. In het geval dat er sprake is van een bodemverontreiniging is de RVCS er tevens op gericht deze verontreiniging zo spoedig mogelijk weg te nemen om verdere verontreiniging te voorkomen.

Omgevingsdienst

Coördinatie RVCS

- De Omgevingsdienst zorgt voor afstemming tussen de betrokken organisaties die deel uit maken van de RVCS voor het actualiseren van afspraken en procedures.
- De Omgevingsdienst voert de administratie, sluit contracten af met betrokken derden en draagt zorg voor de financiële afhandeling (inclusief subsidieaanvraag indien van toepassing).
- Per dumping wordt het betreffende bevoegd gezag geïnformeerd over de gemaakte kosten.
- Jaarlijks rapporteert de Omgevingsdienst hierover aan de deelnemende gemeenten en de Provincie Noord-Brabant. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt hoe de kosten zijn opgebouwd.
- De Omgevingsdienst verzorgt de administratie en archiveert voor de uitvoering van de RVCS alle relevante documenten gedurende vijf jaar. De bij de regeling betrokken organisaties hebben inzage in dit archief.

Consignatiedienst

- De geconsigneerde heeft een 24-uurs bereikbaarheidsdienst en wordt altijd geïnformeerd door de meldkamer van de brandweer. Vervolgens neemt de geconsigneerde contact op met de AGS. De geconsigneerde gaat altijd ter plaatse in het geval de dumping brandt of sist, stinkt, borrelt en-/of rookt of als er verpakkingen lekken en er (wellicht) sprake is van verontreiniging van de bodem.
- De geconsigneerde stelt zich op de hoogte van de feiten (aard en omvang van het incident met de achtergelaten calamiteuze stoffen) en beoordeelt in overleg met de AGS of de RVCS van toepassing is op de aangetroffen situatie. Indien de geconsigneerde ter plaatse gaat doet deze dit mondeling, anders telefonisch.
- De geconsigneerde zorgt ervoor dat het gespecialiseerde bedrijf gewaarschuwd wordt en ter plaatse komt.
- De geconsigneerde informeert direct de gemeente en de OVDBZ over de aangetroffen situatie.
- De geconsigneerde zoekt, in geval dat het terrein niet in eigendom van gemeente of provincie is, contact met de terreineigenaar en wijst hem op de procedure die gevolgd gaat worden.
- De geconsigneerde initieert de sanering in geval van bodemverontreiniging en zorgt tijdens kantoortijd voor overdracht aan de bodemdeskundige. Buiten kantoortijd doet de geconsigneerde dit in overleg met de incidentencoördinator van het gespecialiseerd bedrijf die 24 uur per dag bereikbaar is. Bij aanvang van de sanering buiten kantoortijd ziet de geconsigneerde hierop toe en informeert de bodemdeskundige direct op de eerstvolgende werkdag.
- De geconsigneerde houdt toezicht op het vaststellen van de aard en omvang van de verontreiniging in overleg met de milieukundig begeleider (MKB) en legt dit vast in het consignatieverslag.
- De geconsigneerde houdt contact met de MKB in het geval van nieuwe feiten (uitbreiding van de sanering e.d.)
- Tijdens kantooruren draagt de geconsigneerde de taken met betrekking tot de bodemsanering over aan de afdeling Bodem van de omgevingsdienst.

Bodemdeskundige Omgevingsdienst

- De medewerker bodem van de Omgevingsdienst neemt de eerstvolgende werkdag de inzet van de geconsigneerde over in het geval van een bodemverontreiniging/sanering en is gesprekspartner voor het milieukundig adviesbureau en de MKB-er. Bij calamiteiten tijdens kantooruren wordt de bodemdeskundige er direct bij betrokken. Deze medewerker houdt toezicht op de sanering. De bodemdeskundige stemt essentiële besluiten over de wijze van sanering af met het betreffende bevoegd gezag.

Bij de bovengenoemde werkwijze worden de huidige interne richtlijnen zoals bijvoorbeeld perscommunicatie, zoals overeengekomen met de opdrachtgevers, in stand gelaten.

Politie

Meldkamer politie (MKP)

Indien de melding van een dumping van gevaarlijke stoffen binnenkomt bij 112 meldkamer politie wordt gehandeld conform stroomschema 1. De meldingen worden door de meldkamer geregistreerd en vastgelegd in een mutatie.

In het protocol 'hoe te handelen bij het constateren van een dumping van gevaarlijke stoffen' is aangegeven dat dit gemeld moet worden via 112.

De meldkamer waarschuwt altijd de AGS van de brandweer en de geconsigneerde van de Omgevingsdienst.

Inzet politie-eenheid

De politie-eenheid die ter plaatse gestuurd wordt is verantwoordelijk voor de eerste ruime afzetting van de plaats delict (PD) en de eventuele (toegangs)wegen, coördineert de verkeersstromen, houdt aan- en afvoerwegen vrij en begeleidt hulpverlenende diensten van en naar het incident. Het lokale team onderhoudt contact met de Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen (LFO) en vult waar nodig de mutatie aan. Ook heeft de politie (onderdeel recherche) de mogelijkheid een justitieel opsporingsonderzoek te starten om de verantwoordelijke op te sporen en nemen zij de aangifte op, die dient voor de subsidieaanvraag.

Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen (LFO)

De LFO maakt na het contact met het ter plaatse zijnde lokale politieteam de afweging of zij direct ter plaatse komen. In alle gevallen bemonsteren zij de partij nogmaals zodra deze in opslag wordt gezet door het gespecialiseerd bedrijf binnen 30 dagen na de dumping. De monsters worden naar het NFI gestuurd voor analyse.

Nederlands Forensisch Instituut (NFI)

Het NFI analyseert de monsters die door de milieukundig begeleider of LFO zijn overgedragen en informeert de partij die het monster ingestuurd heeft. Dit kan de LFO of de MKB-er zijn.

Veiligheidsregio

Brandweer

De brandweer komt ter plaatse bij brand of als de dumping lekt, sist, stinkt, borrelt en-/ of rookt. De brandweer zorgt voor het stabiliseren van de situatie. De inzet en bijzonderheden worden door de brandweer vastgelegd in een "incidentrapport".

AGS

De AGS van de brandweer zal in alle gevallen waarin de RVCS van toepassing is een ondersteunende rol hebben. De AGS is de deskundige op het gebied van gevaarlijke stoffen en heeft de benodigde materialen om te bepalen of het een calamiteuze stof betreft en of er sprake is van lekkage naar de bodem. Hij/zij adviseert tevens over een eventuele aanrijroute.

Gemeente -/ OVDBZ

De OVDBZ is contactpersoon voor de bevolkingszorg en dient altijd geïnformeerd te worden. De OVDBZ heeft een ondersteunende, adviserende rol en indien noodzakelijk het informeren van het bestuur. Indien nodig kan de OVDBZ acties in gang zetten als het gaat om informeren van buurtbewoners, bewonersbrieven, maar ook opschalen van de calamiteit.

De OVDBZ heeft toegang tot verschillende diensten binnen de gemeente en kan daarmee ondersteuning bieden bij de uitvoering van de RVCS (Denk aan wegafsluitingen door middel van bebording, het leveren van hekwerken e.d.)

Gespecialiseerd bedrijf voor opruimen, transport en verwerken gevaarlijke stoffen in verpakking

Op aangeven van de geconsigneerde van de Omgevingsdienst is het bedrijf binnen twee uur aanwezig op de locatie met deskundig personeel (onder aansturing van hun incidentcoördinator) en een voor het vervoer van de calamiteuze stoffen geschikt voertuig inclusief benodigde verpakkingsmiddelen en etiketten. Het bedrijf is verantwoordelijk voor het ter plaatse vastleggen van aard en omvang van de calamiteit. Ook zorgt het bedrijf voor het op een juiste wijze ver-/ompakken en het (laten) vervoeren van de calamiteuze stoffen naar het opslagdepot, waar deze in het belang van het justitieel onderzoek zodanig worden opgeslagen dat onbevoegden op geen enkele wijze invloed kunnen uitoefenen op de hoeveelheid en samenstelling van de opgeslagen calamiteuze stoffen. Door het bedrijf worden de vervoerder en de later vernietigde partijen gemeld aan de omgevingsdienst door middel van een "projectformulier". Een voorbeeld van dit projectformulier is opgenomen in bijlage 1.

Milieukundig adviesbureau

Het gecertificeerde milieukundig adviesbureau dat (conform de Beoordelingsrichtlijn SIKB 6000, BRL 6000) de opdracht krijgt de verontreinigde bodem van het betrokken terrein te saneren.

Milieukundig begeleider (MKB'er)

Een overeenkomstig BRL 6000 gecertificeerd en erkend medewerker van het milieukundig adviesbureau die de uitvoering van de bodemsanering begeleidt. Hij/zij staat in direct contact met de geconsigneerde of bodemdeskundige van de Omgevingsdienst en stemt af over de uitvoering van de sanering

Aannemer

De BRL7000 erkende aannemer voert de sanering overeenkomstig deze beoordelingsrichtlijn uit, onder begeleiding en aanwijzing van de milieukundig begeleider en de Omgevingsdienst.

Hogere veiligheidkundige (HVK'er)

Toetst in opdracht van de aannemer het veiligheids- en gezondheidsplan, zodat de bij de sanering betrokken medewerkers onder arbo-technische verantwoorde werkomstandigheden de werkzaamheden kunnen uitvoeren.

3 WERKWIJZE

Een schematische weergave van de RVCS is opgenomen in de stroomschema's 1 en 2, respectievelijk de werkwijze aantreffen dumping (schema 1) en werkwijze sanering (schema 2).

Hierin zijn de volgende onderdelen en stappen te onderscheiden:

Melding

1. De melding komt via 112 binnen bij de meldkamer van de politie (MKP);
2. De MKP registreert de melding, informeert een surveillance-eenheid voor onderzoek ter plaatse, de AGS, de OVD-BZ (deze informeert de gemeente), de geconsigneerde en indien nodig (als er brand is of de dumping rookt, lekt, sist, stinkt, borrelt of rookt) de meldkamer brandweer.

Interventie

1. De meldkamer brandweer informeert de AGS en de geconsigneerde. De AGS stelt ter plaatse vast of het een calamiteuze stof betreft en stemt de gewenste inzet met de geconsigneerde van de Omgevingsdienst af. Is de RVCS naar oordeel van de geconsigneerde van toepassing dan wordt het gespecialiseerd bedrijf direct gewaarschuwd.
2. Indien ter plaatse (als er brand is of de dumping rookt, lekt, sist, stinkt, borrelt of rookt) zorgt de brandweer voor het stabiliseren van de situatie;
3. Het lokale team van de politie zorgt voor de openbare orde en veiligheid (afzetten wegen en plaats delict indien noodzakelijk) en neemt contact op met de piketdienst van de LFO (088-6615670). De LFO bepaalt op basis van deze informatie of zij ter plaatse komen. De politie of de AGS blijft ter plaatse tot de consigneerde aanwezig is, en stellen eventuele sporen veilig in het kader van het opsporingsonderzoek;
4. In het belang van nader justitieel onderzoek wordt de emballage door de politie verzegeld voordat afvoer naar het depot plaatsvindt.

Verwijderen en vervoer van de calamiteuze stoffen

1. Het verwijderen van de calamiteuze stoffen en het afvoeren naar een (erkende) opslaglocatie wordt verzorgd door het gespecialiseerd bedrijf.
2. Het gespecialiseerd bedrijf dient hierbij te handelen conform de werkinstructie inzake het vervoer van onbekende chemicaliën afkomstig van dumpingen of illegale laboratoria van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).
3. Het bedrijf zet de markering uit waar de verpakkingen en de gekeurde stoffen zich bevinden voordat zij deze verpakkingen meenemen.

Opslag in depot

1. Binnen 30 dagen nadat de partij in depot is gezet vindt uitgebreide bemonstering plaats door de LFO;
2. De gespecialiseerde afvalinzamelaar geeft invulling aan de volgende taken:
  - melden van nieuw in opslag genomen partijen calamiteuze stoffen aan de Omgevingsdienst met het daarvoor bestemde projectformulier;
  - het bijhouden van een administratie van de opgeslagen partijen en de daaraan gekoppelde palletplaatsen;
  - het gescheiden houden van de opgeslagen partijen in het depot;
  - het desgewenst ompakken, verzendklaar maken en categoriseren van de opgeslagen stoffen.

Vrijgave en vernietiging

1. De afgevoerde partij blijft gedurende maximaal 30 dagen op de opslaglocatie ten behoeve van eventuele monsterneming.
2. Indien het LFO niet binnen 30 dagen heeft bemonsterd, wordt de partij op aangeven van de Omgevingsdienst vernietigd.
3. De vernietiging van de afgevoerde stoffen/materialen vindt plaats op aangeven van de Omgevingsdienst.
4. Vernietiging van de calamiteuze stoffen vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het gespecialiseerd afvalbedrijf en wordt daarna met een gespecificeerde factuur afgemeld bij de Omgevingsdienst.

Administratie en afhandeling

Na elk kalenderjaar rapporteert de Omgevingsdienst aan de deelnemende gemeenten en de Provincie Noord-Brabant over ingenomen en afgevoerde partijen, de uitgevoerde saneringen, de bijbehorende gemaakte kosten en de eventueel ontvangen subsidie.

Bodemverontreiniging

Indien (mogelijk) sprake is van een lekkage c.q. bodemverontreiniging treedt stroomschema 2 in werking.

De werkwijze bodemsanering bestaat uit de volgende stappen:

1. De geconsigneerde informeert de terreineigenaar en de betreffende gemeente (OVDBZ).
2. De geconsigneerde overlegt met bijvoorbeeld AGS en incident-coördinator en geeft indien nodig opdracht aan het milieukundig adviesbureau tot de sanering van de bodem.
3. A. Bij uitvoering van de saneringswerkzaamheden binnen kantoortijd draagt de geconsigneerde de begeleiding/het toezicht op de bodemsanering over aan de bodemdeskundige van de Omgevingsdienst.
B. Bij uitvoering van de saneringswerkzaamheden buiten kantoortijd stemt de geconsigneerde af met de incident-coördinator en eventueel milieukundig begeleider van contractant en draagt de begeleiding/het toezicht de eerstvolgende werkdag over aan de bodemmedewerker van de Omgevingsdienst.
4. Bij twijfel of de bodem verontreinigd of aangetast is als gevolg van de dumping voert het milieukundig adviesbureau, na overleg met de Omgevingsdienst, eerst (indicatief) bodemonderzoek uit om een eventuele saneringsnoodzaak te bepalen.
5. De milieukundig begeleider stelt bij complexe saneringen een plan van aanpak op en stemt dit af met de bodemdeskundige van de Omgevingsdienst.
Risico's dienen direct beheersbaar te worden ingeregeld, waarbij indien mogelijk nachtelijke werkzaamheden zoveel mogelijk worden vermeden. Voor eventueel ontgraven hoeft geen plan van aanpak opgesteld te worden, wat nog getoetst moet worden, en kan zorgen voor onnodige vertraging.
6. De milieukundig begeleider is er verantwoordelijk voor dat de bodemsanering, indien van toepassing, overeenkomstig het overeengekomen plan van aanpak verloopt. Indien hier door omstandigheden van moet worden afgeweken wordt dit direct met de geconsigneerde of bodemdeskundige van de Omgevingsdienst afgestemd en vastgelegd. De Omgevingsdienst overlegt indien nodig met het bevoegd gezag.
7. De sanering wordt uitgevoerd door de aannemer, onder begeleiding van de milieukundig begeleider. De aannemer schakelt een hogere veiligheidskundige in, en schermt het terrein zo goed mogelijk af. Vaak gebeurt dit onder het zwaarste regime, zonder HVKer, V&Gplan etc. Exacte stoffen zijn ook pas later bekend na analyse door LFO/NFI.

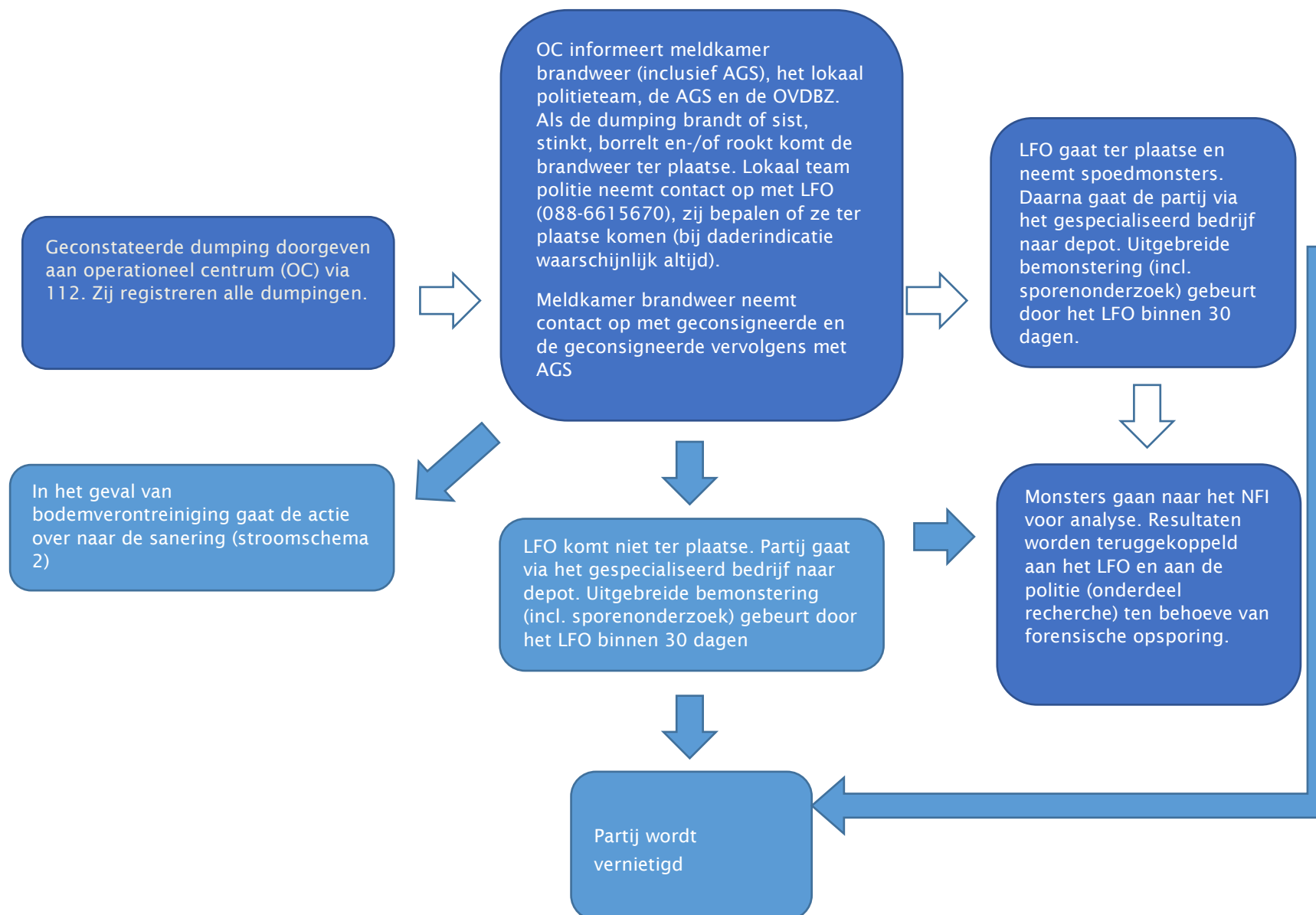
8. Er zal door de geconsigneerde van de Omgevingsdienst of een toezichthouder bodem van de Omgevingsdienst toezicht op de correcte wijze van uitvoering worden gehouden.
9. De milieukundig begeleider voert controle metingen uit. Bijvoorbeeld met behulp van een pH meting (bij een verontreiniging met zuren of basen) of PID meting (bij een verontreiniging met vluchtige componenten) en beoordeelt hiermee indicatief of de sanering naar verwachting het beoogde resultaat geeft. Indien dit niet het geval is wordt de sanering voortgezet na overleg met de bodemdeskundige van de Omgevingsdienst.
10. Indien wordt afgeweken van het plan van aanpak wordt afstemming gezocht met de bodemdeskundige conform punt 9.
11. Ter verificatie wordt door de milieukundig begeleider een eindbemonstering conform Beoordelingsrichtlijn SIKB 6000 (BRL 6000) en bijbehorend VKB protocol 6001 uitgevoerd.
12. Door de milieukundig begeleider worden de monsters geconserveerd en ter analyse aangeboden bij een daartoe erkend laboratorium.
13. Op aanwijzing van de milieukundig begeleider wordt, indien wordt voldaan aan de terugsaneerwaarde en er een risico is indien niet wordt aangevuld, de ontgraven bodem door de aannemer aangevuld door toepassing van grond overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit.
Wanneer blijkt dat de bodem nog niet voldoet aan de terugsaneerwaarde wordt met de bodemdeskundige van de Omgevingsdienst (in samenspraak met de terreineigenaar) afgestemd hoe eventueel de sanering te vervolgen of af te ronden.
14. De milieukundig begeleider stelt binnen één week na ontvangst van de analyseresultaten een brieffrapport op over de uitvoering van de bodemsanering en stuurt dat ter beoordeling naar bodemloket@odzob.nl.
15. De bodemdeskundige van de Omgevingsdienst beoordeelt het brieffrapport en stelt de terreineigenaar en de betreffende gemeente hiervan in kennis.

Bijlage 1 Registratieformulieren afvoer stoffen

Registratieformulier ODZOB RVCS	
Meldende instantie:	Meldkamer Brandweer
Naam melder:	
Telefoonnummer:	
Datum melding:	
Tijdstip melding:	
Gegevens politie:	
Locatie:	
Hoeveelheid / gewicht:	
Aantal pallets:	
Gemeten PH-waarde:	
Bodemverontreiniging:	ja / nee (zie formulier C15--A)
<i>Aanvullende informatie</i>	
<i>Coördinator:</i>	<i>Werknummer:</i>
<i>Paraaf coördinator:</i>	<i>Nummer ODZOB:</i>

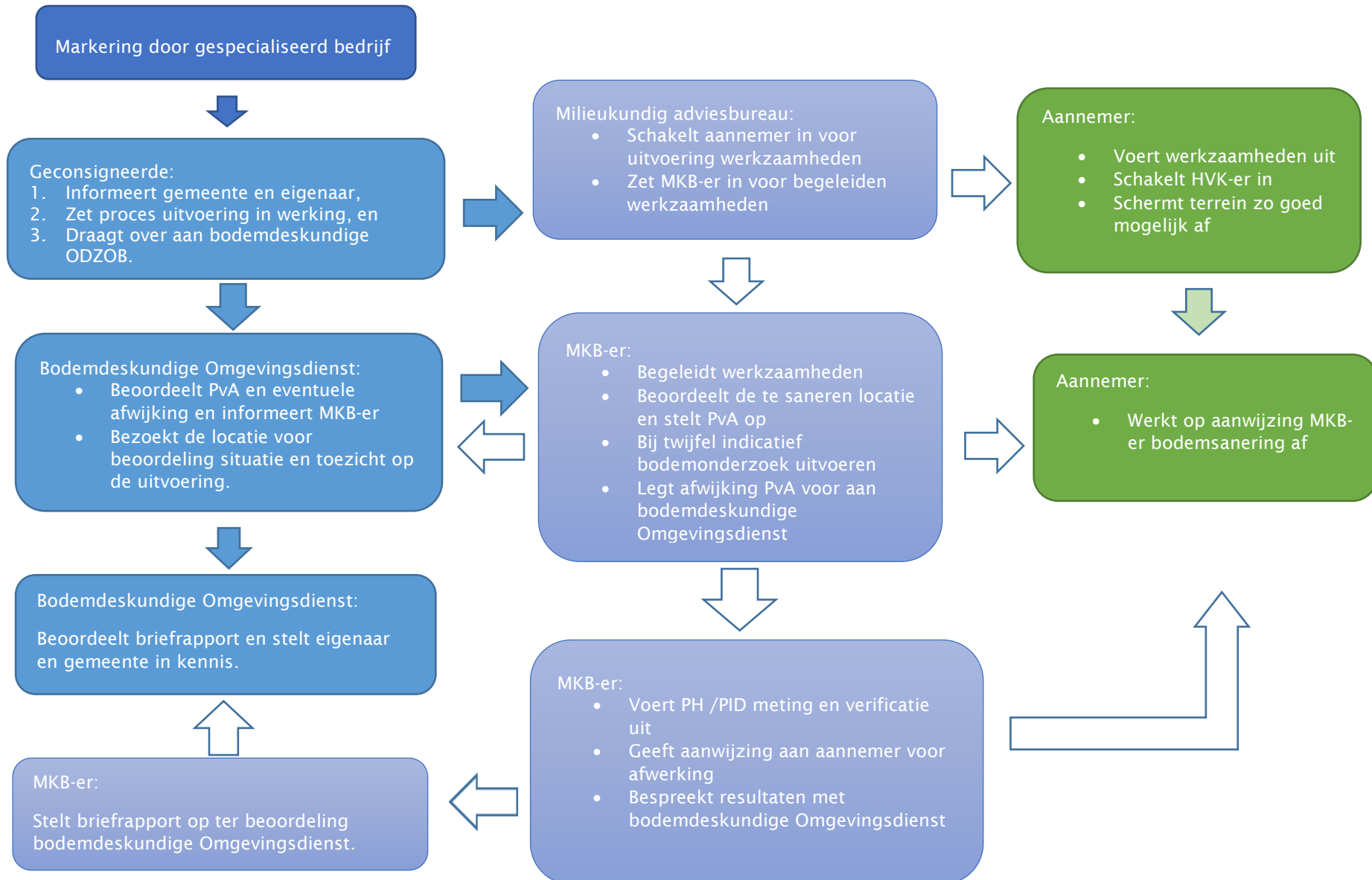
Registratieformulier ODZOB BODEM	
Incident coördinator / KVP: Milieukundig begeleider: ODZOB geconsigneerde: Datum incident: Locatie: Bodemverontreiniging vastgesteld: ja (spoedsanering) / nee (bodemonderzoek) Datum sanering: Veldmetingen: pH / PID / veldtest Aantal bodemmonsters: Geschat gewicht grond: Afvalstroomnummer: Aanvullende maatregelen V&G plan:	
Aanvullende informatie	
Coördinator:	Werknummer:
Paraaf coördinator:	Nummer ODZOB:

Bijlage 2 Stroomschema 1: Werkwijze aantreffen dumping

Bijlage 3 Stroomschema 2: Werkwijze sanering

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : 4.f

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Evaluatie / impactanalyse Samen Sterk in Brabant (SSiB)

Beslispunten :

1. Kennis te nemen van de impactanalyse van Lysias Advies en de beschouwingen hiervan in samenhang met de aanbevelingen uit het afstudeeronderzoek 'Sturen op Praktijkinzicht'.
2. Kennis te nemen van de vervolgstappen.
3. In het AB van 19 november op basis van het Plan van Aanpak SSiB 2021-2023 een besluit te nemen over de continuering van de financiële verhoging en de aanpak voor SSiB voor 2022 en verder.

Aanleiding

In het AB van 12 maart is de behoefte uitgesproken voor een uitgebreide evaluatie van SSiB. Pas nadat een evaluatie is opgeleverd wil het AB een besluit nemen of vanaf 2022 een financiële verhoging structureel zal worden en op welke wijze deze in de begroting ODZOB verwerkt zal worden. Inmiddels is er een impactanalyse opgesteld in opdracht van de provincie Noord-Brabant, en heeft de ODBN het afstudeeronderzoek 'Sturen op Praktijkinzicht' laten uitvoeren. Deze analyse en de samenvatting van het afstudeeronderzoek zijn in de bijlage opgenomen en laten zien dat SSiB staat en meerwaarde heeft voor de deelnemers. Het AB wordt gevraagd om kennis te nemen van deze onderzoeken en vervolgstappen. In het volgende AB van 19 november zal een besluit worden gevraagd over de financiële verhoging van SSiB met ingang van het jaar 2022. Een Plan van Aanpak (PvA) SSiB 2021-2023 is momenteel in voorbereiding inclusief de ontwikkeling van prestatie indicatoren die richtinggevend zijn voor de financiering.

Toelichting

De afgelopen maanden heeft het overheidsadviesbureau Lysias Advies de impact van SSiB 3.0 onderzocht. In het huidige plan van aanpak voor de versterking van toezicht en handhaving in het Natuurnetwerk Noord-Brabant is het voornemen uitgesproken om middels een onafhankelijke evaluatie vast te stellen of met de provinciale impuls gelden de gewenste meerwaarde is gerealiseerd. Met het onderzoek van Lysias Advies is hier nu invulling aan gegeven.

Aan de onderzoekers is een drietal vragen voorgelegd:

- Welke indicatoren kunnen structureel worden gehanteerd om de effectiviteit van SSiB te meten?
- Is er door de extra inzet (menskracht en financiën) van de versterking, voldoende meerwaarde gecreëerd in relatie tot de gestelde doelen en hoe is deze meerwaarde te definiëren (kwantitatief en kwalitatief)?
- Hoe zou het vervolgtraject SSiB 2021+ nog beter kunnen worden ingericht?

Om een antwoord te geven op deze vragen hebben de onderzoekers documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met diverse betrokkenen. Op basis daarvan is een indicatorenset opgesteld waarmee SSiB haar presentaties zou moeten kunnen monitoren. Deze set is ook gebruikt door het onderzoeksteam om kwantitatieve uitspraken te doen over de meerwaarde van de provinciale impuls. Daarnaast worden in het onderzoeksrapport op basis van interviews enkele kwalitatieve uitspraken gedaan over diezelfde meerwaarde, en wordt geadviseerd over het vervolgtraject van SSiB. Hoewel de evaluatie met name ingaat op de provinciale versterking (3.0), wordt ook de basisopdracht (in)direct meegenomen. De conclusies en aanbevelingen hebben daarom ook betrekking op een meerwaarde voor het vervolg van de basisopdracht.

Hieronder vindt een korte beschouwing plaats van het onderzoeksrapport. De kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de meerwaarde van SSiB 3.0 wordt besproken. Daarbij wordt eveneens ingegaan op welke vervolgstappen worden genomen bij SSiB, om een volgende verbetering te maken in de ontwikkeling van de organisatie.

Kwantitatieve evaluatie

Om de opbrengst van de impuls gelden te kwantificeren – en om SSiB in de toekomst in staat te stellen de eigen prestaties te meten – hebben de onderzoekers een indicatorenset opgesteld. Diezelfde set indicatoren hebben de onderzoekers zelf voor zover mogelijk ingevuld om de (cijfermatige) opbrengst van de impuls gelden in kaart te brengen. Op basis van deze analyse komt het onderzoeksteam tot de conclusie dat de impuls heeft geleid tot een aantal positieve ontwikkelingen. Zo heeft de verdrievoudiging van het budget geleid tot een vervijfvoudiging van het aantal constateringen en is het follow up-percentage flink toegenomen.

De onderzoekers constateren dat de ontwikkeling van SSiB positief is, maar beamen dat de eigen geboden indicatorenset vooralsnog onvolledig is en dat voorzichtigheid geboden is bij het interpreteren van de cijfers. Zo biedt de indicatorenset geen inzicht in de ontwikkeling van de Brabantbrede handhavingssamenwerking. De onderzoekers geven zelf ook aan dat de indicatoren primair gericht zijn op de werkorganisatie en daardoor nog geen beeld bieden van wat de inspanningen van SSiB opleveren in de natuurgebieden.

De indicatorenset is sterk georiënteerd op de bedrijfsvoering, en zegt weinig over de daadwerkelijke opbrengst van de inspanningen van SSiB. Daardoor biedt de set nog geen volledig zicht op de opbrengsten van de provinciale impuls in de natuurgebieden. Maar ook op het gebied van bedrijfsvoering is de set nog niet klaar voor gebruik. De indicatorenset zou dan ook vooral moeten worden beschouwd als vertrekpunt voor de ontwikkeling van indicatoren, en niet als het eindstadium. Er zijn nog veel vraagtekens te plaatsen bij verschillende indicatoren om de set één op één over te nemen in de verantwoordingsrapportages. Het is van belang om zorgvuldig na te gaan welke indicatoren overgenomen worden voor de verslaglegging, welke achterwege gelaten worden, en vooral hoe de set kan worden aangevuld.

Dit is een doorlopend proces waar voortdurend aan gewerkt en geschaafd moet worden. Een indicatorenset is immers nooit 'af'. Inmiddels is een begin gemaakt met het kritisch analyseren van de eigen verantwoordingsstructuur. Daarbij kan onder andere gesteund worden op de bevindingen van Lysias Advies.

Kwalitatieve evaluatie

Naast de cijfermatige analyse op basis van de indicatorenset, heeft Lysias Advies gebruik gemaakt van interviews als instrument om de meerwaarde van SSiB en de impuls kwalitatief te duiden. De kwalitatieve bevindingen van de onderzoekers zijn grotendeels herkenbaar en komen in grote mate overeen met de bevindingen uit het afstudeeronderzoek 'Sturen op Praktijkinzicht', dat onlangs eveneens bij SSiB is afgerond. Het is goed om te zien dat ook in het rapport van Lysias Advies de breed gedragen steun voor SSiB bij de handhavingpartners naar voren komt.

Wat ook in beide rapporten aan de orde komt, is dat er nog winst te behalen is in het formuleren van een integrale visie en strategie, waarbij de handhavingpartners een belangrijke rol zouden moeten spelen. Er is behoefte aan een integrale en concrete lange termijnstrategie. Daarvan afgeleid kunnen heldere operationele kaders worden opgesteld, die SSiB ook in staat moeten stellen om de resultaten van de organisatie nauwkeuriger te monitoren. Daarbij zouden de regio-/gebiedsplannen een belangrijke rol kunnen spelen. Ook adviseren de onderzoekers een communicatieplan op te stellen. In de kwalitatieve analyse van Lysias Advies is nog niet helemaal duidelijk wat de *impact* van de provinciale versterking is geweest. Erkend moet worden dat een duidelijk plan van aanpak, waar concrete operationele doelstellingen van afgeleid kunnen worden, voorwaardelijk is om prestaties goed in kaart te kunnen brengen. Het verder concretiseren van de SSiB-opdracht is daarom van groot belang voor het verbeteren van de verantwoordingsstructuur.

Conclusie en vervolg

In hoofdlijn constateren de onderzoekers dat de basis van SSiB staat en meerwaarde heeft voor de deelnemers. Wel geven ze ook aan dat SSiB zich nog altijd in de beginfase bevindt, waarbij gewerkt wordt met korte termijnen en indicatoren nog niet altijd aanwezig zijn. Daarom bevelen zij aan te werken in een langere termijnen en de indicatoren voor de sturing en verantwoording verder door te ontwikkelen. Met name de betrokkenheid van gemeenten en de communicatie van activiteiten verdient daarbij volgens hen nadrukkelijke aandacht.

De indicatorenset uit het rapport van Lysias Advies is nog niet volledig klaar voor gebruik. Er ligt nog een belangrijke taak in het uitzoeken van hoe de prestaties van SSiB in de toekomst gemeten gaan worden. Daarbij is een concreet plan van aanpak onmisbaar. Andere elementen uit de impactanalyse zijn samen met de uitkomsten van het afstudeeronderzoek goed bruikbaar om de volgende fase van SSiB gestalte te geven. SSiB maakt grote ontwikkelingen door, in een relatief kort tijdsbestek. De organisatie wordt binnen de Omgevingsdienst Brabant Noord formeel ingebed in het Team Handhaving, waarvoor binnenkort een kwartiermaker aan de slag gaat.

De volgende vervolgstappen uit de aanbevelingen zijn inmiddels genomen:

- Een projectteam is gestart met het opstellen van het volgende jaarverslag. In dit jaarverslag zal worden gewerkt met een nieuwe indicatorenset. Daarvoor moet nog worden onderzocht welke indicatoren van Lysias werkbaar zijn en hoe deze set verder uitgebouwd kan worden.

- Voor het vaststellen van de resultaten van SSiB is het essentieel dat de SSiB-opdracht verder geconcretiseerd wordt. Onder regie van de provincie wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor de komende jaren.
- Met het opstellen van de gebiedsplannen wordt werk gemaakt van de wens om regio-specifiek prioriteiten te stellen in samenspraak met de partners. Het is de bedoeling dat deze plannen de komende periode verder worden uitgewerkt. Er wordt nog uitgezocht hoe de terugkoppeling op de resultaten uit de gebiedsplannen gestalte gaat krijgen.
- Binnenkort wordt een start gemaakt met het concretiseren van de communicatiestrategie van SSiB.

SSiB is een organisatie in ontwikkeling. Dat wordt nadrukkelijk genoemd in de impactanalyse en wordt ook beaamd door de partners van de organisatie. Vanwege alle ontwikkelingen die zich in kort tempo opvolgen is het moeilijk om de organisatie volledig door te lichten en om het effect op de leefomgeving vast te stellen. Belangrijk is om de aanbevelingen uit alle rapportages te benutten om de organisatie verder te ontwikkelen. De eerste stappen daartoe zijn gezet.

Beoogd effect

Het verkrijgen van een breed inzicht in de externe evaluatie van SSiB in de vorm van de bijgevoegde impactanalyse en het afstudeeronderzoek. Deze analyse is richtinggevend voor het op te stellen het PvA voor de periode 2021-2023. Over de financiële consequenties neemt het AB ODZOB in november een besluit.

Financiën / Personeel

Op dit moment zijn er nog geen financiële of personele consequenties. De financiële consequenties zullen in het AB ODZOB van 19 november ter besluitvorming worden voorgelegd.

Vervolg

In het volgende AB van 19 november zal een besluit worden gevraagd over de financiële verhoging van SSiB met ingang van het jaar 2022. Een Plan van Aanpak (PvA) SSiB 2021-2023 is momenteel in voorbereiding inclusief de ontwikkeling van prestatie indicatoren die richtinggevend zijn voor de financiering.

Bijlagen

- Rapport impactanalyse versterking SSiB
- Samenvatting afstudeeronderzoek 'Sturen op praktijkinzicht' (conclusies en aanbevelingen)

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

1. Kennis te nemen van de impactanalyse van Lysias Advies en de beschouwingen hiervan in samenhang met de aanbevelingen uit het afstudeeronderzoek 'Sturen op Praktijkinzicht'.
2. Kennis te nemen van de vervolgstappen.
3. In het AB van 19 november op basis van het Plan van Aanpak SSiB 2021-2023 een besluit te nemen over de continuering van de financiële verhoging en de aanpak voor SSiB voor 2022 en verder.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020.

M.J. van Schuppen
Voorzitter

M.M.J.F. van der Ven
Plaatsvervangend secretaris

Impactanalyse versterking SSiB naar 3.0

Meerwaarde scherp in beeld (tellen en vertellen)

Opdrachtgever: C. Strik (SSiB/ODBN)
Ons kenmerk: A20OBD-021
Samenstellers: George Postma, Leonie van der Kruk en
Magdeleen Sturm
Datum: 17 juli 2020

Inhoud

1. Typering SSiB	1
1.1. Inleiding SSiB	1
1.2. Motie en versterking SSiB 3.0	1
1.3. Plan van aanpak versterking 2019-2020	1
1.4. Onderscheid SSiB 2.0 en SSiB 3.0	2
1.5. Financiën	2
2. Het onderzoek	3
2.1. De opgave	3
2.2. Vraagstelling	3
2.3. Scope van het onderzoek	3
2.4. Werkwijze	3
3. Indicatorenset en resultaten	4
3.1. Gevulde indicatorenset	5
3.2. Analyse geleverde prestaties	6
4. Kwalitatieve bevindingen	7
4.1. Visie op toezicht & handhaving	8
4.2. Prioriteiten	8
4.3. Bestuurlijke agenda	8
4.4. Netwerkfunctie / samenwerking	10
4.5. Communicatie en verantwoording	11
4.6. Financiering	11
4.7. Meldingen en registratie	12
4.8. Conclusie	12

5. Implementatie	13
5.1. Bestuurlijke agenda	13
5.2. Implementatie indicatorenset	13
6. Conclusies en aanbevelingen	14
Bijlagen	16
Bijlage 1: Ontwikkeling indicatoren	16
<i>Startpunt indicatorenset</i>	16
<i>Toetsing van de indicatoren</i>	16
<i>De indicatorenset</i>	17
<i>Toelichting op de indicatoren</i>	17
Bijlage 2: Dashboard	20
Bijlage 3: Voorbeeld waarderingsonderzoek	20
Bijlage 4: Literatuurlijst	21
Bijlage 5: Gesprekspartners	22

1. Typering SSiB

1.1. Inleiding SSiB

De Provincie Noord-Brabant, de gemeenten in Brabant, de 3 Brabantse terrein-beherende organisaties (TBO's), de 3 Brabantse Waterschappen, de waterwinbedrijven Brabant Water en Evides, de politie en NVWA¹ werken samen in de netwerkorganisatie Samen Sterk in Brabant (SSiB)². SSiB is organisatorisch ondergebracht bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) en is gericht op de verbetering van de kwaliteit van het buitengebied door provincie-breed gecoördineerd toezicht en handhaving (schoner en veiliger). Om het naleefgedrag te bevorderen en risico's te beheersen, werkt SSiB nauw samen met haar deelnemers, overige handhavingspartners, bewoners en bezoekers van het buitengebied.

1.2. Motie en versterking SSiB 3.0

Provinciale Staten (PS) van Noord-Brabant namen op 20 april 2018 unaniem de motie M38a aan. Hierbij draagt Provinciale Staten (PS), Gedeputeerde Staten (GS) op om met een voorstel te komen voor een toezichtbijdrage voor opengestelde natuurgebieden. Het gaat om een eenmalige bijdrage van 2,72 miljoen voor 2019 en 2020. De motie legt een accent bij de TBO's en de in IPO³-verband afgesproken nieuwe structuur voor een gedeeltelijke tegemoetkoming in de

¹ Nederlandse Voedsel en Water Autoriteit

² Vanaf 2020 neemt ook het vierde Brabantse waterschap deel aan SSiB (WS Rivierenland)

kosten voor beheer en toezicht van voor publiek opengestelde natuurgebieden.

Op 23 oktober 2018 brengen GS een "Statenmededeling" uit waarin een toelichting wordt gegeven op de concretisering van motie M38a. GS heeft overlegd met de TBO's en deze kiezen voor een versterking van het SSiB. Daarvoor zijn drie sporen benoemd:

1. Versterken capaciteit bijzondere opsporingsambtenaren (BOA) ;
2. Versterking coördinerende rol SSiB;
3. Innovatie, communicatie en materiële uitrusting.

De kernboodschappen in de Statenmededeling zijn:

1. De versterking moet leiden tot een vermindering van dumpingen en andere overtredingen en een veiliger buitengebied.
2. Een centrale inzet van de middelen is effectiever dan verdeling per hectare.
3. SSiB is daarvoor de aangewezen organisatie.
4. De drie-sporen-aanpak zorgt voor een evenwichtige aanpak.
5. Er wordt ingezet op een verbeterde registratie.

1.3. Plan van aanpak versterking 2019-2020

SSiB/ODBN maakten een plan van aanpak. Hierin is de volgende aanleiding opgenomen:

³ Interprovinciaal Overleg

“...De toename van het aantal misstanden in de natuur als gevolg van een grote diversiteit aan overtredingen was de reden om extra middelen vrij te maken voor een verstevigde aanpak. De middelen worden verstrekt door middel van een begrotings-subsidie”.

De doelen die in het Plan van Aanpak 2019-2020 zijn geformuleerd betreffen:

1. Sterke vermindering van dumpingen van afval in natuur- en buitengebied;
2. Sterke vermindering van overtredingen van gedragsregels in natuurgebieden (loslopende honden, wild-crossen, verstoring wild, stroperij, ongeoorloofde activiteiten buiten wegen en paden);
3. Sterke vermindering van onveilige situatie voor recreanten en toezichthouders en handhavers.

1.4. Onderscheid SSiB 2.0 en SSiB 3.0

Onder SSiB 3.0 wordt verstaan: SSiB 2.0 (de fase vanaf 2018) plus de versteviging van SSiB met een extra impuls in 2019 voor de Brabantse natuurgebieden.

1.5. Financiën

Aan SSiB 2.0 dragen alle partijen bij (gemeenten, provincie, waterschappen, waterbedrijven).

Het totale budget is € 765.200. Gemeenten betalen € 7.700 per jaar, provincie € 198.500, TBO's € 15.400, en de rest (ca. €35.000) betalen de waterschappen en de waterbedrijven.

De impuls gelden komen volledig van de provincie (€1.400.000).

Tabel: Samengevat (globaal)

	SSiB 2.0 (2018)	Impuls (2019-2020)	SSiB 3.0
Partners die bijdragen	Gemeenten, provincie, waterschappen, waterbedrijven, terreinbeherende organisaties	Provincie,	Provincie, gemeenten, TBO's, waterschappen, waterwinbedrijven
Middelen/jaar	€ 0,7 miljoen	€ 1,4 miljoen	€ 2,15 miljoen
Aansturing	BPO (agendapunt)	Provincie	Stuurgroep SSiB
Gebieden	Buitengebied Brabant	Natuurnetwerk Brabant	Natuurnetwerk Brabant + Overig Buitengebied Brabant
Frontoffice; Regiohandhavers (Boa's)	6 fte	9fte	15 Boa's
Back-office	1,4 Fte	1.5 Fte	3 Medewerkers
Uitvoering	ODBN	ODBN	ODBN

Uit: Samenwerkingsmodel, Samen Sterk in Brabant 2019 -2020, Van SSiB 1.0 (2017) via SSiB 2.0 (2018) naar SSiB 3.0 (2019). 31 oktober 2019

2. Het onderzoek

2.1. De opgave

De opdracht die nu voorligt, komt voort uit het Plan van Aanpak 2019-2020:

“...Het meten van de impact van de tijdelijke versterking van de BOA-capaciteit. Dit wordt gerealiseerd middels een evaluatie (in 2020) door een onafhankelijke externe”.

2.2. Vraagstelling

De vraag behelst een kwantitatief en kwalitatief oordeel over de meerwaarde van de Versterking SSiB en aanbevelingen voor het vervolg na 2020. Daarbij gaat het zowel om harde cijfers als om zachtere informatie als trends en samenwerking tussen partijen. Daarnaast is gevraagd om hanteerbare indicatoren te destilleren, die meerjarig zijn te gebruiken om de effectiviteit te meten. Dit leidt tot drie hoofdvragen:

1. Welke indicatoren kunnen structureel worden gehanteerd om de effectiviteit van SSiB te meten?
2. Is er door de extra inzet (menskracht en financiën) van de Versterking, voldoende meerwaarde gecreëerd in relatie tot de gestelde doelen en hoe is deze meerwaarde te definiëren (kwantitatief en kwalitatief)?

3. Hoe zou het vervolgtraject SSiB 2021+ nog beter kunnen worden ingericht?

2.3. Scope van het onderzoek

Het onderzoek focust op de Natuur Netwerk Brabant (NNB)-gebieden. Een flink deel daarvan wordt beheerd door TBO's met duidelijke doelstellingen en een eigen beheer.

Het onderzoek bestaat uit twee delen: (1) De resultaten die het SSiB boekt, en de visie daarop van relevante partners, en (2) indicatoren die het mogelijk maken om de resultaten van SSiB meetbaar te maken.

2.4. Werkwijze

We analyseerden de documenten die bij de oprichting, en ook daarna cruciaal zijn geweest bij het bepalen van nut en noodzaak van SSiB. Tijdens een groot aantal gesprekken verdiepten we de resultaten uit de deskresearch. Gesprekspartners: o.a. beleidsmedewerker provincie, directeuren van de omgevingsdiensten, TBO-vertegenwoordigers, vertegenwoordigers namens gemeenten, politie (zie de bijlage voor de lijst met geïnterviewden).

Op basis van de bestudeerde documenten (jaarrapportages en plannen), aangevuld met de inzichten uit de eerste gesprekken, maakten we een groslijst van begrippen die iets zeggen over de resultaten van SSiB. Deze hebben we gecomprimeerd tot een handzame set van indicatoren die we getoetst hebben aan de criteria

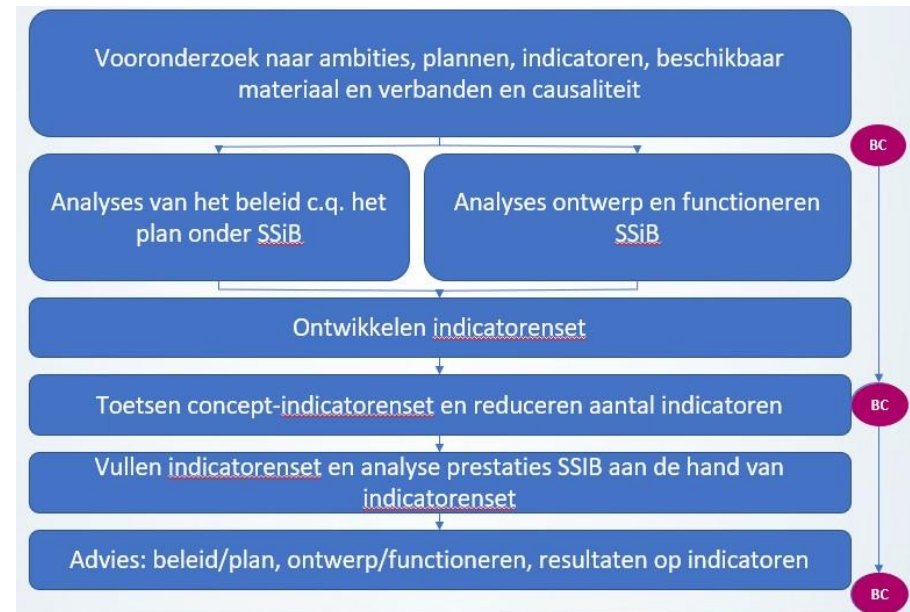
zeggingskracht, meetbaarheid, ongevoeligheid voor schommelingen en meetfouten en niet-manipuleerbaarheid.

We bespraken de uitkomsten uit de analyses en de concept-indicatorenset met de begeleidingscommissie. De begeleidingscommissie bestond uit een vertegenwoordiging vanuit de SSiB (management en praktijk), de provincie, gemeente en TBO's.

Naar aanleiding van deze bespreking is een aantal wijzigingen aangebracht in de concept-indicatorenset. We vulden deze aangepaste indicatorenset met cijfers en/of resultaten op basis van het beschikbare materiaal. Voor niet alle indicatoren zijn de cijfers al voorhanden. En niet alle indicatoren zijn al ontwikkeld. Deze punten komen terug in het stappenplan van hoofdstuk 5.

Het uiteindelijke resultaat (een zo goed als mogelijk gevulde indicatorenset en een kwalitatieve analyse op basis van de gevoerde gesprekken) ligt nu voor.

Figuur 1: schematische weergave onderzoeksaanpak

3. Indicatorenset en resultaten

In dit hoofdstuk presenteren we een praktische, compacte indicatorenset die voor management en bestuur een degelijke basis biedt voor een gesprek over de prestaties van SSiB. Het doel van deze set is om de relevante beschikbare informatie op een overzichtelijke manier te presenteren.

Op basis van de voorgestelde indicatoren en de indeling in categorieën is het mogelijk de prestaties van SSiB te rapporteren, bespreken en analyseren. Zo ontstaat een rijker en breder beeld, waarbij de focus niet alleen ligt op de “constateringen”. Deze categorieën zeggen iets over hoe de organisatie als geheel het doet. Dus niet alleen de resultaten, maar ook de mogelijkheden om een goede prestatie neer te zetten (beschikbare uren, slimme inzet en de kwaliteit van de medewerkers). Zo ontstaat een compacte, en handzame set, waarbij de indicatoren van min of meer vergelijkbaar gewicht zijn.

De uitgebreide beschrijving hoe we tot deze set zijn gekomen vindt u in Bijlage 1.

De indicatorenset is ontwikkeld op basis van de thema’s in de documenten van SSiB. De indicatoren zijn getoetst op de volgende criteria:

1. Zeggingskracht;
2. Meetbaarheid;
3. Ongevoelig voor schommelingen en meetfouten;
4. Niet-manipuleerbaarheid.

3.1. Gevulde indicatorenset

We hebben (voor zover dat mogelijk is) de indicatoren voor (de versterking van) SSiB gevuld en geven (ook waar mogelijk) aan wat de ontwikkelingsrichting is (wordt het beter/slechter op deze indicator). Uit onderstaand schema blijkt tevens voor welke

indicatoren er cijfers bekend zijn en wat nog ontwikkeld moet worden om op termijn de hele set te kunnen vullen. Deze laatste punten komen ook terug in het stappenplan voor implementatie in hoofdstuk 5.

Indicator	2018	2019	Doel 2020	Richting	
Doelbereik					
1	Aantal geregistreerde constateringen	340	1.751	n.t.b.	↑
2	Door SSiB georganiseerde en uitgevoerde acties (aantal/jaar)	27	40	n.t.b.	↑
3	Follow-up percentage (PV, waarschuwing, inbeslagname)	26%	31%	n.t.b.	↑
Efficiency					
4	Percentage beschikbare vs werkelijke buiten-uren		83%		
5	Percentage werkelijke buiten-uren buiten “dagvenster”		onbekend		
6	Kosten: gerealiseerd vs. begroot (%)		onbekend		
Solidariteit en samenwerken					
7	Overeengekomen gebiedsplannen (aantal plannen/aantal gebieden) %	0	0	n.t.b.	
8	Mate waarin SSiB levert conform gebiedsplannen	n.v.t.	n.v.t.	100%	

Innovatie en bedrijfsvoering					
9	Aantal innovatieve projecten/experimenten/publieksacties/jaar			5	
10	Aantal rapportages voor de partners/jaar				
11	Actualiteit interventiestrategie (%)	n.v.t.	n.v.t.	100%	
Klanttevredenheid					
12	Rapportcijfer MTO SSiB-medewerkers buitendienst	onbekend	onbekend		
13	Rapportcijfer waardering samenwerking door collega's van partners	onbekend	onbekend		
14	Rapportcijfer waardering ambtelijke aanspreekpunten (beleidsmedew.)	onbekend	onbekend		

3.2. Analyse geleverde prestaties

Het is noodzakelijk een aantal kanttekeningen te plaatsen bij de ontwikkelde indicatorenset.

Allereerst geldt dat SSiB een netwerkorganisatie is. Het succes is in belangrijke mate afhankelijk van samenwerking. De indicatorenset gaat echter vooral in op het succes van de werkorganisatie van SSiB. Op zich is dat logisch omdat de werkorganisatie een belangrijke verbindende en coördinerende rol speelt in het netwerk, maar de wijze waarop wordt samengewerkt en de resultaten daarvan worden in de set niet zichtbaar.

Ten tweede tekenen wij aan dat de SSiB-werkorganisatie nog jong is en een snelle ontwikkeling doormaakt. Dat betekent dat de feitelijke beschikbaarheid in termen van mensen en materieel altijd iets achterloopt op plan. Het is bijvoorbeeld lastig om de juiste mensen te werven en ook bij wisselingen vallen soms tijdelijk gaten in de bezetting.

Ten derde is de hier gepresenteerde indicatorenset van juni 2020 en is deze ontwikkeld op basis van “wat SSiB nodig heeft om te kunnen sturen en zicht te kunnen verantwoorden”. Nog niet alle registratiesoftware is beschikbaar om dit ook daadwerkelijk te kunnen meten.

Kortom de resultaten moeten met voorzichtigheid worden gelezen en geïnterpreteerd.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat voor de indicatoren waar nu al gegevens voorhanden zijn de ontwikkeling positief is. Dat wil zeggen:

- De verdrievoudiging van het budget (2018 → 2019) levert direct een verviervoudiging op van het aantal constatering. De extra investering heeft dus een flinke multiplier.
- Het aantal (samenwerkings)acties is in diezelfde periode flink gestegen.
- De follow up van de constatering is procentueel toegenomen
- SSiB heeft een hoog percentage buitenuren. Dat betekent dat de organisatorische balans tussen in- en extern-werken goed is.

Dat de ontwikkelingsrichting goed is, wordt bevestigd in de interviews (zie hoofdstuk 4). De partners zijn positief over de ontwikkelingen.

Een volledig onderbouwd oordeel over de werkelijke prestaties is nog niet mogelijk om drie redenen:

1. De organisatie verkeert in een ontwikkelfase;
2. De indicatoren zijn nog niet (volledig) te vullen. De ontwikkeling in de prestaties is positief, maar kan nog onvoldoende in de tijd worden gezet;
3. Een vergelijking met andere diensten is niet mogelijk, want die zijn er niet. Brabant loopt voorop in de gekozen samenwerkingsvorm; elders is men nog niet zo ver.

Wij zijn op basis van het voorstaande van oordeel dat de ontwikkeling van SSiB goed is en nog kan worden versneld door:

1. De indicatorenset te vullen, te volgen en op basis daarvan verbeteringen door te voeren in de komende jaren;
2. Verbinding te zoeken met een min of meer vergelijkbare dienst en te kijken of vergelijkbare cijfers kunnen worden opgeleverd zodat over en weer kan worden geleerd;
3. Het aanscherpen van het planmatig werken door middel van:
  - 3.1. Een interventiestrategie (op basis van gebieds-, doelgroepen risicoanalyses). Op die manier kan gericht worden gewerkt.
  - 3.2. Gebiedsplannen die samen met de partners worden opgesteld (het eerste belangrijke is het gesprek over de problemen/doelstellingen per gebied).

Via een dashboard is het mogelijk de score per categorie op een heldere manier weer te geven en zo het gesprek te voeren. We hebben een voorbeeld van een dergelijk dashboard opgenomen in bijlage 2.

4. Kwalitatieve bevindingen

In het kader van dit onderzoek is een groot aantal partners gesproken, van uitvoering tot directie. Hieruit komen noties naar voren, die niet altijd direct een verbinding hebben met de indicatorenset, maar wel relevant zijn voor de werkwijze en toekomst van SSiB.

Het algemene beeld dat respondenten hebben van SSiB is positief.

Het nut van extra toezicht in het buitengebied staat voor de respondenten vast. In veel van de gesprekken is benadrukt dat er in relatief korte tijd veel is neergezet, en dat men kansen ziet voor de toekomst. Hierbij is expliciet de kennis en expertise van de medewerkers genoemd. Ook is aangegeven dat door deze samenwerking “het geheel meer is dan de som der delen”. Eén van de geïnterviewden zei: *“het is tijd dat de SSiB de waardering krijgt die ze verdient”*.

In dit hoofdstuk lopen we veelgenoemde thema’s langs. Op een aantal punten is door meerdere respondenten aangegeven dat er

verbetering mogelijk is. Deze punten zetten we in de laatste alinea op een rij.

4.1. Visie op toezicht & handhaving

Figuur 2.1 De toezichts- en handhavingscyclus

Resultaten

Uit de interviews en het deskresearch blijkt dat het vooralsnog ontbreekt aan een integrale visie en bijbehorende interventiestrategie voor de SSiB. Een overzicht van hoe het gehele traject eruitziet (van toezicht tot aan justitie) ontbreekt bij de deelnemende partijen.

Analyse

Een visie en strategie structureren het werk, en zijn belangrijk bij het betrekken van de partners bij de werkwijze van de SSiB. Dit past bij de doorontwikkeling van de organisatie.

Advies

Wij adviseren om te komen tot een interventiestrategie per gebied zodat met de lokale partners concrete afspraken kunnen worden gemaakt over de accenten en de aanpak. Dat vraagt meer van SSiB, maar levert uiteindelijk meer resultaat op. De provincie is te groot om met één strategie te bedienen.

4.2. Prioriteiten

Resultaten

Er zijn drie prioriteiten benoemd in de plannen van SSiB: afval dumping, wildcross en stroperij. Deze drie prioriteiten van SSiB worden niet door alle partners gedeeld, omdat ze niet in alle gebieden in dezelfde mate urgent zijn. Met name wildcross en stroperij vormen niet overal een even groot probleem. Wildcross speelt bijvoorbeeld met name in Oost-Brabant.

Analyse

Door te werken met regioplannen kan per regio, met de partners, benoemd worden wat de belangrijkste opgaven en prioriteiten zijn. Er is al een start gemaakt met deze regioplannen.

Advies

Wij adviseren deze al ingezette lijn voort te zetten en hier stevig op in te zetten

4.3. Bestuurlijke agenda

Resultaten

Voor SSiB is een stuurgroep ingericht. Hierin zijn de provincie, de TBO's, de gemeenten, de waterschappen, de politie en de drinkwatermaatschappijen vertegenwoordigd. De vertegenwoordiging van de gemeenten is getrapt via de drie omgevingsdiensten; zij informeren en betrekken de gemeenten zoveel mogelijk. Ook de financiering vanuit de gemeenten verloopt getrapt, via de begroting van de omgevingsdiensten. Uit de gesprekken komt naar voren dat hier afstand wordt ervaren. De financiële bijdrage van gemeenten aan SSiB is bijvoorbeeld niet zichtbaar op de gemeentelijke begroting. Dit zorgt voor een grotere afstand en mogelijk minder betrokkenheid vanuit de gemeenten.

Daarnaast is meerdere malen genoemd dat er meer regiospecifiek naar de opgaven gekeken moet worden. Hierbij willen partners aan de voorkant betrokken worden. Er is een behoefte om te weten waar de SSiB mee bezig is en hoe de partners daar invloed op kunnen uitoefenen.

Meermalen is naar voren gebracht dat tot nu toe één of twee jaar vooruit is gekeken⁴ in de ontwikkeling van de SSiB. Uit de interviews blijkt een behoefte aan een langetermijnstrategie, zowel inhoudelijk als financieel. Een voorbeeld hiervan is de concrete aanbeveling die in de interviews naar voren kwam, om SSiB 2.0 en 3.0 samen te voegen. De twee zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden; het onderscheid is niet voor alle partners even helder. Ook is geopperd

⁴ In onze visie past dat overigens bij de ontwikkelingsfase van de organisatie.

om na te denken over een toekomstscenario waarin alle BOA's van de partners worden ondergebracht in SSiB⁵.

Tenslotte komt naar voren dat dat veel van de zaken die in de stuurgroep SSiB besproken worden, gaan over bedrijfsvoering en aanpalende onderwerpen.

Analyse

Uit de voorgaande resultaten komt het volgende beeld naar voren. De stuurgroep heeft nog teveel werk aan bedrijfsvoeringsvraagstukken en heeft nog te weinig ruimte om de (regio-specifieke) strategie te bepalen. De vorm van een stuurgroep past uitstekend bij een oprichtings- en startfase, maar het is de vraag of het een bestendige vorm is; zeker als de organisatie groter wordt en uiteindelijk alle partners goed vertegenwoordigd moeten zijn.

Een punt dat niet zo vaak is besproken, maar wel van belang is, is de rechtspersoonlijkheid van SSiB. Op dit moment is SSiB een onderdeel van ODBN. Dat betekent dat ODBN in alle opzichten verantwoordelijk is (aansprakelijkheid, personeel, financieel). Zeker als SSiB groeit, zal dat steeds meer gaan knellen.

De gemeentelijke vertegenwoordiging in SSiB is een lastig vraagstuk. De huidige vorm leidt kennelijk tot enige "onthechting". Aan de andere kant is het ook niet mogelijk om met ca. 62 portefeuillehouders "aan te schuiven". Wellicht is het een optie om regionale

⁵ Dit is een te groot onderwerp om advies op uit te brengen op basis van dit onderzoek, maar toch het vermelden waard.

vertegenwoordiging te organiseren (op het niveau waarop de regionale plannen ontwikkeld gaan worden).

Advies

We adviseren om op termijn een eigen rechtspersoon voor SSiB in te richten en een -bij de aard en omvang van SSiB passend- besturingsconcept te ontwikkelen; met een regionale vertegenwoordiging. Inhoudelijk gezien zou de handhavingssportefeuille het beste passen bij de burgemeesters, gezien de VTH-taken, en de verbinding met de politie en het Openbaar Ministerie.

4.4. Netwerkfunctie / samenwerking

Resultaten

De netwerkfunctie van SSiB (elkaar weten te vinden, helpen waar nodig en van elkaar leren) wordt hoog gewaardeerd door de partijen die geïnterviewd zijn. Er is meerdere malen uitgesproken dat dit de kracht is van SSiB. De verwachting en wens is dat dit de komende tijd zal groeien. Hierbij zien de geïnterviewden kans om de samenwerking met de politie te versterken. Samenwerking ziet men als essentieel bij de gestelde inhoudelijke prioriteiten en deze kan verder uitgebouwd worden.

Aan de andere kant wordt de netwerkvorming en afstemming enigszins als persoonsgebonden ervaren. Het gevoel dat goed afgestemd wordt, verschilt per partij. Ook leeft bij verschillende partners het beeld dat er meer aandacht gaat naar andere regio's / gebieden.

In verschillende gesprekken is de 'cultuur' ter sprake gekomen. Het beeld is dat er soms moeite is met het delen van kennis, en dat sprake is van zogenaamde "territoriumdrift" bij de BOA's van de oorspronkelijke verantwoordelijke partners. Ook bestaan soms regionale cultuurverschillen (tussen Oost- en West-Brabant) wat kan leiden tot "akkefietjes". Goed is dan wel weer dat iedereen elkaar weet te vinden op het moment van grote calamiteiten.

Analyse

De netwerkfunctie is essentieel voor het slagen van SSiB; SSiB kan nooit alles zelf oppakken. Samenwerken is echter over het algemeen sneller gezegd dan gedaan. Het vraagt van alle partners dat ze bereid en in staat zijn eigen doelstellingen, middelen, processen en inzet ten dienste te stellen van de samenwerking. De voordelen van samenwerking zijn bovendien nooit evenwichtig in de tijd en ruimte gespreid; het is essentieel om dat te onderkennen. Het uitwisselen van verwachtingen en het maken van afspraken, kan goed plaatsvinden aan de hand van de regioplannen.

Advies

Het is van belang dat de netwerkpartners SSiB goed voor ogen hebben, dat van beide kanten de samenwerking wordt gezocht en verwachtingen worden uitgesproken. Een passende manier om dit te structureren zijn de regioplannen. Wij adviseren om voortdurend in te zetten op samenwerking in regio's aan de hand van regioplannen.

4.5. Communicatie en verantwoording

Resultaten

Uit meerdere interviews kwam naar voren dat partners niet altijd even scherp voor ogen hebben wat ze van de SSiB kunnen verwachten.

Daarnaast is er behoefte aan meer informatie over wanneer een SSiB-BOA in de gebieden van de partners was, en wat daar aangetroffen is, waar mogelijk realtime. Ook als niets is aangetroffen, willen partners dat graag weten. Zie hiervoor ook de alinea over registratie. De communicatie met samenwerkingspartners komt bij meerdere geïnterviewden wat ongestructureerd over.

Wel zijn vrijwel alle geïnterviewden enthousiast over de meerwaarde en de kansen van SSiB. Maar er wordt ook regelmatig aangegeven dat dit niet of nauwelijks wordt uitgedragen.

Analyse

Communicatie is een tweezijdig proces. Dat wil dus ook zeggen dat de hiervoor genoemde resultaten te maken hebben met zowel communicatie vanuit de SSiB als met opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie (duidelijk maken van wensen en mogelijkheden over en weer). Met een beperkte club mensen kan niet alles, wees duidelijk over wat SSiB kan bieden. De regioplannen zijn hier een goed instrument voor.

Advies

Aanbeveling is dan ook om te investeren in het vertellen van 'het verhaal', d.m.v. de indicatorenset maar bijvoorbeeld ook door wethouders mee het veld in te nemen. Dit draagt bij aan het begrip

en commitment vanuit de partners. Wij adviseren een communicatieplan op te stellen.

4.6. Financiering

Resultaten

De provincie draagt het grootste deel van de kosten van SSiB. Andere partners dragen financieel bij en / of in uren. De inbreng in uren komt niet duidelijk terug in de begroting. In de gesprekken kwam naar voren dat deze onduidelijkheid het gevoel geeft dat een bijdrage in uren minder gewaardeerd wordt.

Het grootste deel van de financiële bijdrage van de provincie aan de SSiB is tijdelijk. Dit brengt onzekerheid met zich mee over de toekomst.

Analyse

De grote financiële afhankelijkheid van provincie is een aandachtspunt in relatie tot de personele verantwoordelijkheid van SSiB; het dienstverband van de medewerkers is namelijk niet gekoppeld aan de bijdrage van de provincie. Een helder meerjarenperspectief is daarom wenselijk.

Advies

Partijen moeten transparante en langjarige afspraken maken over de financiering van SSiB. Hoewel nu een provinciale bijdrage voor de komende collegeperiode is toegezegd, is dit voor de ontwikkeling van een organisatie een te kort perspectief.

4.7. Meldingen en registratie

Resultaten

De gegevens uit BRS bleken bij het invullen van de indicatoren niet altijd geschikt voor analyse en sturing. Bijvoorbeeld het verzamelen van informatie over stroperij kan niet op basis van in BRS ingevoerd gegevens. Dat geldt ook voor visstroperij. Ook de daadwerkelijke buitenuren kunnen niet worden geregistreerd.

Er kan niet inzichtelijk gemaakt worden hoe vaak gecontroleerd is in bijvoorbeeld waterwingebieden, en ook de cijfers per regio kunnen niet uit BRS gehaald worden, terwijl de partners dit graag inzichtelijk willen hebben.

Ook het meld-proces is in een aantal gesprekken aan de orde geweest. Meldingen die bij de gemeente binnenkomen, moeten worden overgetypt in een ander systeem. Naast dat het inefficiënt is, kan dit leiden tot een spreiding van meldingen over verschillende loketten waardoor geen actie ondernomen wordt terwijl dit wel nodig is. In sommige gevallen komt de politie bijvoorbeeld pas na meerdere meldingen in actie, maar door de spreiding van de meldingen kan het zijn dat dit niet gebeurt.

Analyse

BRS (en/of de huidige inrichting) voldoet niet aan de wensen en eisen van SSiB.

Advies

We adviseren om te starten met de informatie die nodig is in de indicatorenset. Daar zou aan toe moeten worden gevoegd dat iedere actie of constatering gekoppeld wordt aan een locatie. Vanuit deze informatiewens moet BRS opnieuw worden ingericht (of moet de overstap naar een ander systeem worden gemaakt). De interfaces naar andere systemen is essentieel. Daarnaast moeten de BOA's maximaal worden ontzorgd. Dat wil zeggen dat ze op ieder moment, heel eenvoudig registraties kunnen doen (inhoud, tijd en plaats). Uiteindelijk moeten de BOA's worden opgeleid zodat ook iedereen op eenzelfde wijze registreert.

4.8. Conclusie

In de basis gaat veel goed. Men is tevreden over de SSiB en de ingeslagen weg, zeker gezien de fase waarin de organisatie zich bevindt.

Winst is te behalen door per gebied, samen met de partners, te plannen wat moet gebeuren (werken met regioplannen). Daarnaast wordt veel waarde gehecht aan (gebiedsgerichte) rapportages. Hierbij speelt het informatiesysteem een grote rol. Daarnaast is er een aantal bestuurlijke vraagstukken. Hierop komen we terug in het volgende hoofdstuk.

5. Implementatie

5.1. Bestuurlijke agenda

Uit de analyse komen de volgende punten naar voren voor de bestuurlijke agenda.

1. De rol en inrichting van de stuurgroep. De gemeenten worden vertegenwoordigd via de omgevingsdiensten. Ook de financiële bijdrage loopt via de begroting van deze omgevingsdiensten. Wij adviseren om op termijn opnieuw te bezien welke bestuurlijke constructie het meest passend is. Dit is afhankelijk van de ontwikkeling van de organisatie en de financiële stromen. We verwachten dat er over een jaar meer duidelijkheid is over de ontwikkelrichting en adviseren om op dat moment te kijken op welke manier de organisatie het beste bestuurd kan worden.
2. Opdrachtgever-/ opdrachtnemerschap: hoe geef je vanuit de partners de juiste sturing en hoe zorg je als SSiB voor de juiste ambities zonder te hoge verwachtingen? Maak hierbij gebruik van de toezichts- en handhavingscyclus.
3. Het lange termijn perspectief op de agenda: In de interviews zijn suggesties gedaan over het samenvoegen van SSiB 2.0 en 3.0 en over het uitbreiden van de organisatie. We adviseren deze zaken te overwegen en hierbij de rechtspersoonlijkheid en het formele werkgeverschap te betrekken. Hoewel het op dit moment goed werkt, zou groei van de organisatie kunnen betekenen dat er een andere structuur nodig is en SSiB wellicht een losse juridische entiteit wordt.

4. Implementatie van de gebiedsplannen is gezien de interviews een urgente opgave. Partners uit het gebied worden aan de voorkant betrokken. Dit draagt bij aan inhoudelijke focus, het uitspreken van verwachtingen en maken van afspraken over samenwerking en rapporteren.
5. Het dashboard en indicatorenset moeten worden gevuld en getest op bestuurlijke bruikbaarheid.

5.2. Implementatie indicatorenset

Om de indicatorenset en het dashboard goed te kunnen laten werken, is er een aantal acties nodig.

Opstellen / uitvoeren

Voor een aantal indicatoren moeten documenten worden opgesteld of onderzoeken worden gedaan. Hierbij gaat het om:

1. Opstellen van gebiedsplannen (SMART) (indicator 7 en 8)
2. Opstellen interventiestrategie (indicator 11)
3. Uit (laten) voeren van een MTO (indicator 12)
4. Uit (laten) voeren van een waarderingsonderzoek, bij zowel collega BOA's als ambtelijke aanspreekpunten (indicator 13 en 14), zie bijlage 3 voor een voorbeeld.

Verder invullen van de indicatoren

Voor de volgende indicatoren zijn de gegevens nog niet voorhanden en moet de informatie verzameld worden:

1. Indicator 6: kosten gerealiseerd vs begroot

- Indicator 9: aantal innovatieve projecten/experimenten
- Indicator 10: aantal publieksacties

Aanpassen in tijdschrijfsysteem

Voor een indicator is het wenselijk om het tijdschrijfsysteem zodanig in te richten, dat deze cijfers in het vervolg makkelijk te vinden zijn.

- Indicator 5: percentage werkelijke buitenuren buiten “dagvenster”.

Ambities formuleren

Voor alle indicatoren geldt dat met elkaar besproken gaat worden welke ambities SSiB heeft. Pas dan kun je meten of SSiB voldoet aan de verwachtingen.

6. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de indicatoren en de interviews concluderen wij het volgende:

- De basis staat. Op basis van de indicatorensset kunnen we zeggen dat de ontwikkelrichting goed is. Het aantal constateringingen is sneller gestegen dan het beschikbare budget, de

handhavers zijn voldoende buiten en er worden veel acties georganiseerd die de samenwerking verbeteren.

2. Partners zijn positief over de resultaten en mogelijkheden van SSiB.
3. De indicatorenset kan nog niet volledig gevuld worden. Dit is verklaarbaar gezien de ontwikkelfase van de organisatie. Hier zal de komende periode op ingezet moeten worden.
4. We zien verbetermogelijkheden op de volgende onderwerpen:
  - 4.1. Betrekken van partners bij visie en strategie;
  - 4.2. Meer regio-specifiek kijken naar de opgave en prioriteiten;
  - 4.3. De ervaren afstand van gemeenten t.o.v. SSiB en de rol van de stuurgroep hierin;
  - 4.4. De lange-termijn-strategie (financieel en organisatorisch);
  - 4.5. Communicatie, zowel het gesprek over de wederzijdse verwachtingen als over de resultaten in cijfers en verhaal;
  - 4.6. De effectiviteit van het BRS-systeem.

Dit leidt tot de volgende aanbevelingen voor SSiB:

1. Agendeer in de stuurgroep de discussie over eigenaarschap vs opdrachtgeverschap. SSiB is méér dan alleen de handhavingscapaciteit, het is het complete netwerk dat het succes van SSiB bepaalt. Dit betekent iets voor de manier waarop partners zich verhouden tot SSiB, ze maken immers zelf deel uit van het netwerk en zijn daarmee ook ambassadeur en medeverantwoordelijk voor het succes;
2. Werk met regioplannen, waarbij de partners aan de voorkant worden betrokken, per gebied de opgave en prioriteiten en de bijbehorende interventiestrategie wordt benoemd;
3. Kijk opnieuw naar de betrokkenheid van de gemeenten en hoe die vergroot zou kunnen worden door een andere invulling van het sturings- en/of het financieringsmodel;
4. Denk na over de langetermijnstrategie voor SSiB. Hierbij hoort de financiële strategie, maar ook de rechtsvorm en de mogelijke groei of samenwerkingsvorm;
5. Zorg dat de interne communicatie (tussen SSiB en partners) op orde is. Wees helder over wat de partners kunnen verwachten, qua terugkoppeling en recente cijfers. Zorg ervoor dat dit niet afhangt van individuen, maar maak hier afspraken over;
6. Geef aandacht aan de externe communicatie (“tellen en vertellen”): door middel van storytelling kunnen partners (bestuurders, raden en staten) beter worden meegenomen in de meerwaarde van SSiB;
7. Denk opnieuw na over welke gegevens je wilt registreren en delen. Maak op basis hiervan een keuze voor een passend registratiesysteem.

Bijlagen

Bijlage 1: Ontwikkeling indicatoren

Startpunt indicatorenset

De volgende begrippen, gedestilleerd uit de plannen en documenten aangaande de SSiB, waren het vertrekpunt voor het ontwikkelen van een indicatorenset.

Input	Throughput	Output	Outcome
1. Vullen vacatures	4. Registreren	16. Opgepakte meldingen	20. Minder illegale activiteiten (dumpen, stropen, crossen)
2. Opleiding medewerkers	5. Patroon herkennen	17. Aanhoudingen	21. Beter naleefgedrag
3. Materieel (auto's, geweldsmiddelen, ICT)	6. Kennismaken	18. Acties	
	7. Kennisuitwisseling	19. 24/7 aanwezigheid	
	8. Arrangementen		
	9. Programma's		
	10. Werkinstructies		
	11. Hotspots		
	12. Hottimes		
	13. Fenomenen		
	14. Coördinatie (direct-indirect)		
	15. Samenwerken		

Toetsing van de indicatoren

Op basis van voorgaand schema ontwikkelden we indicatoren, die getoetst zijn op de volgende criteria:

1. Zeggingskracht;
2. Meetbaarheid;

3. Ongevoelig voor schommelingen en meetfouten;
4. Niet-manipuleerbaarheid.

De toetsing vond voor een belangrijk deel plaats met de begeleidingscommissie. Samen met deskundigen en mensen uit 'het veld' hebben we geïnventariseerd in hoeverre de indicatoren iets zeggen over hoe het werk wordt uitgevoerd en in hoeverre deze informatie beschikbaar is. Op basis van de bespreking zijn er indicatoren weggelaten, en zijn er indicatoren aan de set toegevoegd (zoals het aantal uren dat buiten dagvenster gewerkt is).

Hierbij is ook gekeken naar onderlinge toegevoegde waarde. Als er twee min of meer hetzelfde meten, hebben we gekozen voor de krachtigste of de makkelijkste.

Er is in het overleg geconstateerd dat voor een aantal indicatoren nog niet de benodigde informatie beschikbaar is. Hierbij is aangegeven dat deze informatie wel van belang is en er dus ingezet moet worden op het verzamelen van deze informatie. Voor een deel van deze indicatoren doen wij hierop een voorzet in het rapport.

De set is redelijk uitgebreid. Op voorhand gingen we uit van een stuk of 10 indicatoren. De huidige set bestaat uit 17 indicatoren. Mocht in de loop der tijd blijken dat er indicatoren overbodig zijn, of toegevoegd moeten worden, dan is daar ruimte voor. Deze set is een startpunt, passend bij de ontwikkelingsfase van de organisatie van SSiB.

De indicatorenset

De uiteindelijk gekozen indicatoren zijn onder te verdelen in vijf categorieën. Hiermee is afgeweken van het eerdere principe om de indicatoren in te delen van “input t/m outcome”. Deze thema’s komen echter wel terug, maar zijn geordend naar een Balanced ScoreCard (vijf categorieën van indicatoren). Uiteindelijk kan de score per indicator worden weergegeven, maar ook de globale score per categorie.

Indicatoren	
Doelbereik	
1	Aantal geregistreerde constatering
2	Door SSiB georganiseerde en uitgevoerde acties (aantal/jaar)
3	Follow-up percentage (PV, waarschuwing, inbeslagname)
Efficiency	
4	Percentage beschikbare vs. werkelijke buiten-uren
5	Percentage werkelijke buiten-uren buiten “dagvenster”
6	Kosten: gerealiseerd vs begroot (%)
Solidariteit en samenwerken	
7	Overeengekomen gebiedsplannen (aantal plannen/ aantal gebieden) %
8	Mate waarin SSiB levert conform gebiedsplannen (%)
Innovatie en bedrijfsvoering	

9	Aantal innovatieve projecten/experimenten/publieksacties/jaar
10	Aantal rapportages voor de partners/jaar
11	Actualiteit interventiestrategie (%)
Klanttevredenheid	
12	Rapportcijfer MTO SSiB-medewerkers buitendienst
13	Rapportcijfer waardering samenwerking door collega's van partners
14	Rapportcijfer waardering ambtelijke aanspreekpunten (beleidsmedew.)

Toelichting op de indicatoren

De indicatoren zijn ingedeeld in vijf categorieën. Hieronder lichten we de categorieën kort toe.

Doelbereik: Deze cijfers richten zich op de output van de handhaving. Dit zijn meetbare indicatoren. De cijfers op deze punten worden op dit moment al verzameld en zijn te vinden in de jaarverslagen van SSiB.

Efficiency: Deze indicatoren gaan over de beschikbare formatie (kwaliteit en kwantiteit). Uit deze indicatoren is te herleiden hoe de beschikbaarheid in het veld is. We maken hierbij met name gebruik van tijdschrijfgegevens.

Solidariteit en samenwerken: De kracht van SSiB zit voor een deel in de netwerkfunctie en het samenwerken. Daarnaast dragen partijen

financieel bij aan SSiB en is het duidelijk dat overtreders zich niet aan gemeentegrenzen houden. Deze indicatoren richten zich op de mate waarin het samenwerken en de solidariteit uit de verf komen.

Innovatie en bedrijfsvoering: een aantal zaken moet op orde zijn om als organisatie goed te kunnen functioneren. Hier hebben wij de innovatie-opgave aan toegevoegd, aangezien deze bijdraagt aan een toekomstbestendige organisatie.

Klanttevredenheid: Deze indicatoren zijn ontwikkeld om een goed beeld te krijgen van hoe de verschillende partijen / doelgroepen kijken naar SSiB.

Doelbereik

1. *Aantal geregistreerde constatering* : onder constatering vallen alle overtredingen die de BOA's tegen zijn gekomen in het veld, al dan niet na een melding van een derde.
2. *Door SSiB georganiseerde en uitgevoerde acties (aantal/jaar)* : SSiB organiseert acties, meestal samen met netwerkpartners en doet ook mee met acties van anderen. Deze indicator gaat over het aantal georganiseerde en uitgevoerde acties.
3. *Follow-up percentage (PV, waarschuwing, inbeslagname)* . Niet alle constatering worden opgevolgd. Er wordt bijgehouden bij welke aantallen dit wel het geval is. We stellen voor om dit percentage op te nemen in de indicatorenset.

Efficiency

4. *Percentage beschikbare vs werkelijke buitenuren*: Dit is een berekening op basis van het totaal beschikbare uren min de uren voor management en overhead. Deze is toegevoegd als indicator omdat het iets zegt over de mate waarin de SSiB echt in het veld kan zijn.
5. *Percentage werkelijke uren buiten "dagvenster"*: dit gaat over de werkelijke uren buiten de normale kantooruren (09.00 uur – 17.00 uur). Juist buiten kantooruren (in de weekenden en op de vrije dagen) zijn mensen in natuurgebieden te vinden. Ook vinden veel illegale praktijken in de avonduren plaats. De extra capaciteit die SSiB biedt, vindt voor een belangrijk deel plaats in deze uren. Deze gegevens zijn nog niet volledig beschikbaar.
6. *Kosten: gerealiseerd vs begroot*: Dit getal zegt iets over in hoeverre de organisatie in staat is om de ambities op bijvoorbeeld inzet van personeel, waar te maken.

Solidariteit en samenwerken

7. *Overeengekomen gebiedsplannen (aantal plannen/gebieden) %*
Bij deze indicator wordt vooruitgelopen op de ambitie om te werken met gebiedsplannen. Dit voornemen wordt gedragen door de partners, blijkt uit de afgenomen interviews. Op dit moment is er nog geen gebiedsplan overeenkomsten.
8. *Mate waarin SSiB levert conform gebiedsplannen*. Deze indicator vraagt om smart geformuleerde doelstellingen in de gebiedsplannen, hiermee dient rekening gehouden te worden bij het opstellen van deze plannen. Op dit moment is dit nog niet meetbaar, aangezien er nog geen gebiedsplannen beschikbaar zijn.

Innovatie en bedrijfsvoering

9. Aantal innovatieve projecten/experimenten/jaar

Om de effectiviteit te verhogen wordt ingezet op nieuwe innovatieve hulpmiddelen. Deze indicator gaat over deze nieuwe hulpmiddelen, maar ook over experimenten om de effectiviteit te verhogen. Er is nog geen doelstelling vastgelegd voor deze indicator.

10. Aantal publieksacties/jaar

SSiB wil zichzelf laten zien aan het publiek. De mate waarin dit gerealiseerd wordt, blijkt uit deze indicator.

11. Actualiteit interventiestrategie (%)

In een risicoanalyse worden mogelijke risico's uitgewerkt en afgezet tegen de kans dat het zich voordoet en de gevolgen daarvan. Een TRA wordt op dit moment uitgevoerd (in juli gereed). Een RI&E wordt eind van het jaar voor ODBN uitgevoerd.

De risicoanalyse is de basis voor de interventiestrategie. In de interventie strategie wordt op overzichtelijke wijze aangegeven op welke manier de doelen van de organisatie bereikt kunnen worden. Hiermee wordt duidelijk welke instrumenten de organisatie in kan zetten om bij te sturen op de doelen. Op dit moment is er geen interventiestrategie beschikbaar.

Klanttevredenheid

12. Rapportcijfer MTO SSiB-medewerkers buitendienst

Een medewerkerstevredenheidsonderzoek is een gebruikelijke manier om erachter te komen hoe medewerkers vinden dat het

gaat met de organisatie en waar de verbeterkansen liggen. Op dit moment wordt er geen MTO uitgevoerd.

13. Rapportcijfer waardering samenwerking door collega's van partners

Door middel van een korte vragenlijst kan snel duidelijk worden hoe de collega-BOA's van partners de samenwerking waarderen en waar het beter kan. Dit vormt een basis voor verder gesprek. Op dit moment wordt een dergelijk waarderingsonderzoek nog niet uitgevoerd. Een voorbeeld vindt u in de bijlage.

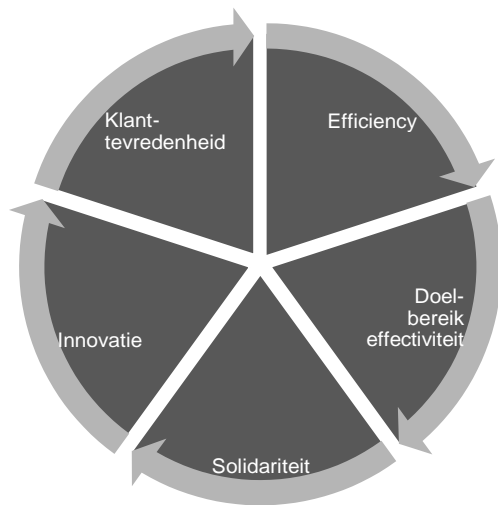
14. Rapportcijfer waardering ambtelijke aanspreekpunten (beleidsmedewerkers)

Door middel van een korte vragenlijst kan snel duidelijk worden hoe de partners in het veld de samenwerking waarderen en waar het beter kan. Dit vormt een basis voor verder gesprek. Op dit moment wordt een dergelijk waarderingsonderzoek nog niet uitgevoerd. Een voorbeeld vindt u in de bijlage.

Bijlage 2: Dashboard

De indicatoren krijgen bijvoorbeeld vorm in onderstaand dashboard (Balance Score Card). Zo is in één oogopslag te zien hoe de stand van zaken is ten opzichte van de doelstelling op de verschillende onderdelen. Dit geeft basis om met de partners (in de stuurgroep) te spreken over de doelen van SSiB en waar er bijgestuurd dient te worden.

Bijlage 3: Voorbeeld waarderingsonderzoek

Vragenlijst voor partners / uitvoering

1. Hoe ervaart u de kennis- en kunde van de medewerkers van SSiB? (schaal van 1 - 5)
2. Hoe ervaart u de beschikbaarheid van de medewerkers van SSiB? (schaal van 1 – 5)
3. Hoe ervaart u de communicatie van de medewerkers van SSiB? (schaal van 1 – 5)
4. Hoe ervaart u de samenwerking met de SSiB (schaal van 1 – 5)
5. Hoe beoordeelt u de informatievoorziening? (schaal van 1 – 5)
6. Welk rapportcijfer geeft u de samenwerking met SSiB?

Vragenlijst voor partners / beleid

1. Hoe ervaart u de samenwerking met SSiB (schaal van 1 – 5)
2. Hoe ervaart u de sturing op de werkzaamheden van SSiB? (schaal van 1 – 5)
3. Hoe ervaart u de informatievoorziening? (schaal van 1 – 5)
4. Hoe ervaart u de communicatie met SSiB? (schaal van 1 – 5)
5. Welk rapportcijfer geeft u de samenwerking met SSiB?

Bijlage 4: Literatuurlijst

1. Plan van Aanpak Versterking toezicht en handhaving in Natuurnetwerk Noord-Brabant 2019 – 2020 Van SSiB 1.0 (2017) naar SSiB 2.0 (2018) naar SSiB 3.0 (2019) (oktober 2018).
2. Infographic SSiB netwerk.
3. Samenwerkingsmodel Samen Sterk in Brabant 2019 – 2020 Van SSiB 1.0 (2017) naar SSiB 2.0 (2018) naar SSiB 3.0 (2019) (oktober 2018).
4. SSiB meerjarenprogramma 2017-2020.
5. Uitvoeringsprogramma Samen Sterk in Brabant 3.0 Periode juni 2019- december 2020.
6. SSiB Regioplan 2019 – 2020 regio 6 (Brabant Zuidwest)
7. SSiB Verantwoording 2018.
8. Evaluatie expertteam crossen najaar 2017 – zomer 2019.
9. Evaluatie Samenwerking in het Brabants Buitengebied – oktober 2019.
10. Verslag Stuurgroep (okt 2019) en agenda stuurgroep (maart 2020).
11. Samen Sterk in Brabant – programma 2017 – 2020.
12. Motie Toezichtbijdrage in opengestelde natuurgebieden M38A – 20 april 2018.
13. Statenmededeling versterking toezicht en handhaving NN Brabant – okt 2018.
14. Effecten van toezicht en handhaving meten – 2012 (Inspectieraad).
15. Beleidsstukken over handhaving van een aantal gemeenten.

Bijlage 5: Gesprekspartners

Provincie Noord-Brabant

1. Rob van Gerwen

TBO's

1. Fons Mandigers – Natuurmonumenten
2. Sjaak Smits – Staatsbosbeheer
3. Theo de Mol – Brabants Landschap
4. René de Bont – Landelijk Brabant

Drinkwaterbedrijf

1. Melle van Overbeek – Evides

Waterschappen

1. Jo van de Griendt – De Dommel

Politie

1. Patrick van Lieshout – Politie

SSiB

1. Casper Strik
2. Jan Kleijer

Omgevingsdiensten

1. Nico van Mourik – Omgevingsdienst Midden- en West Brabant
2. Marloes Tolsma – Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
3. Jan Lensen – Omgevingsdienst Brabant Noord
4. Coen Ladrak – Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

5. Peter Sinke - RUD Zeeland

Gemeenten

1. Roel van Veghel – gemeente Tilburg
2. Dennis Reniers – gemeente Drimmelen
3. Wilco van der Schans – gemeente Meijerijstad
4. Remco Hendriks – Gemeente Sint Anthonis
5. Hennie van der Wal – gemeente Laarbeek

Samenvatting Afstudeerscriptie “Sturen op Praktijkinzicht” (David Knepper, 4-6-2020)

Samen Sterk in Brabant (SSiB) is een sterk operationeel ingestelde netwerkorganisatie die zich met toezicht en handhaving inzet voor schone en veilige Brabantse natuur- en buitengebieden. Het voornaamste instrument waar SSiB over beschikt, is het team (regio)handhavers dat 24 uur per dag, 7 dagen in de week beschikbaar is (SSiB, 2017). SSiB is een jonge organisatie en in die hoedanigheid nog niet geheel vrij van kinderziektes. De organisatie ziet zich ook geconfronteerd met een ingewikkelde financieringsstructuur. Mede daardoor is SSiB afhankelijk van een veelvoud aan partners, met uiteenlopende verwachtingen en belangen bij SSiB, en daarmee ook met verschillende verantwoordingsbehoeften. Er is onder andere vraag naar meer inzicht in de SSiB-praktijk. Tegen deze achtergrond is de volgende vraag voorgelegd: *Op welke wijze kan SSiB verantwoording afleggen over de behaalde resultaten, zodanig dat het werk en de meerwaarde van SSiB voor de partners inzichtelijk wordt en zonder dat de administratieve last voor de regiohandhavers onnodig toeneemt?*

Om een antwoord te vinden op deze vraag is een kwalitatief onderzoek uitgevoerd. SSiB is nog sterk in ontwikkeling. Interviews zijn een geschikt instrument om dieperliggende verwachtingen, wensen en opvattingen in beeld te brengen. Ook is de nodige verantwoordingsliteratuur geraadpleegd. Deze is benut om de wens voor vernieuwing in verantwoording te plaatsen binnen een bredere ontwikkeling in leidende managementfilosofieën. De transitie van het New Public Management naar een post-New Public Management-tijdperk – en de invloed daarvan op publieke verantwoording – komt daarbij aan de orde. Ook is enige ordening aangebracht in verschillende cijfermatige en niet-cijfermatige verantwoordingmethoden. Er is naar verschillende facetten van de SSiB-organisatie gekeken. Verantwoording staat immers niet op zichzelf, maar vormt onderdeel van een omvangrijk beleidsproces. In dit rapport is oog voor verschillende onderdelen van de BIG 8-beleidscyclus en de invloed daarvan op de resultaatverantwoording bij SSiB.

Uit het onderzoek komt een beeld naar voren van een organisatie die nog volop in ontwikkeling is. Respondenten hebben daar ook begrip voor. De steun voor SSiB is groot bij de partners die actief samenwerken met de organisatie. Respondenten stellen dat SSiB'ers strenger kunnen handhaven dan de handhavingspartners, mede door het ontbreken van een 'gastheerrof'. Daarnaast springen de SSiB'ers gedeeltelijk in het gat dat is ontstaan doordat de politie minder prioriteit geeft aan de buitengebieden. Ook spelen de handhavers een signalerende rol bij de aanpak van ondermijning. Ten slotte heeft de komst van SSiB duidelijk bijgedragen aan het versterken van het regionale handhavingsnetwerk. Handhavers weten elkaar beter te vinden dan voorheen, en informatie wordt beter uitgewisseld, al zien respondenten hierin ook nog ruimte voor verbetering.

Respondenten zijn ook kritisch over SSiB. Zij geven aan dat de identiteit en taakstelling van SSiB niet altijd even duidelijk is. Partners hebben daar verschillende opvattingen over, maar ook intern zijn de meningen verdeeld. Dit gegeven werkt door in de organisatiedoelen of speerpunten van SSiB. Er liggen geen handhavingsplannen die concreet maken wat er onder een bepaalde prioriteit of speerpunt moet worden verstaan, wat eraan gedaan gaat worden, hoe die acties eruit moeten zien, hoeveel van die acties zouden moeten plaatsvinden, et cetera. Het ontbreekt wat dat betreft aan een duidelijke theory of change, oftewel aan een stelsel van verwachtingen van wat moet gebeuren om tot een bepaald resultaat te komen. Dat beperkt de mogelijkheden in de resultaatverantwoording. De handhavingscijfers kunnen bijvoorbeeld niet worden afgezet tegen concrete doelstellingen of streefwaardes.

Een aantal respondenten, zowel vanuit SSiB zelf als extern, geven aan dat de afstemming binnen SSiB en extern met handhavingspartners voor verbetering vatbaar is. Andere knelpunten binnen de

organisatie zouden daar mede uit voort komen. Signalen van wat in de praktijk wel of niet goed werkt zouden hun weg nog onvoldoende vinden naar bijvoorbeeld de Stuurgroep SSiB, die daardoor met beperkt zicht op de beleidspraktijk moet sturen. Door deze gebreken in de wisselwerking tussen beleidsvorming en beleidsuitvoering kan de beleidscyclus niet functioneren zoals beoogt.

De hiervoor beschreven knelpunten werken door in de jaarverantwoording van SSiB. In het jaarverslag 2019 wordt gebruikgemaakt van outputgegevens, maar zonder duidelijke doelstellingen of een vergelijking met het voorgaande verslagjaar kunnen er moeilijk conclusies uit getrokken worden. Ook wordt weinig inzicht geboden in de praktijk. Daardoor kunnen de jaarverslagen niet voldoende voorzien in de verantwoordingsbehoefte van partners en bestuurders. Respondenten geven immers aan dat er behoefte is aan meer inzicht in de praktijk. Wel is een duidelijke ontwikkeling zichtbaar in het jaarverslag 2019 ten opzichte van het voorgaande verslagjaar, hetgeen onder andere door de Stuurgroep SSiB toegejuicht wordt.

Het is belangrijk om als SSiB de eigen rol in het buitengebied duidelijk te definiëren, bij voorkeur in samenspraak met de partners. Dat helpt bij het vormen van een duidelijke identiteit. De eerste stappen daartoe zijn gezet, door de partners uit te nodigen om gezamenlijk de SSiB-opdracht te bespreken. Een duidelijke opdracht maakt het mogelijk om heldere doelstellingen en prioriteiten te definiëren, waar vervolgens concrete operationele doelstellingen en handavingsplannen van afgeleid kunnen worden (VNG, 2015). Die bieden onder andere houvast bij het monitoren van de voortgang op de doelstellingen en leveren de kaders voor de verantwoording aan het einde van het verslagjaar.

Respondenten bij SSiB geven aan dat zij ervoor open staan om vaker en grondiger te evalueren. Gestructureerd en periodiek evalueren draagt bij aan de afstemming tussen verschillende organisatieonderdelen. Het maakt het mogelijk om tussentijds na te gaan of de praktijk zich ontwikkelt conform de theory of change (Van der Steen, Faber, Frankowski & Norbruis, 2018). Er ontstaat daarnaast ruimte om ervaringen uit de praktijk te delen, vast te leggen, en te benutten in de verantwoording. Zo helpt het evalueren bij het bieden van inzicht in de praktijk. Ook zijn er kansen in evaluatie met handavingspartners. Inzichten van partners over de kwaliteit van het werk zijn van grote waarde voor een netwerkorganisatie. Respondenten zien ook met name in de beleidsmatige afstemming met partners nog ruimte voor verbetering. Daartoe kan een kernteam ingericht worden, waarbinnen de voornaamste partners direct of indirect vertegenwoordigd zijn. Een Kernteam SSiB kan naast draagvlak ook de nodige inzichten opleveren voor de jaarverantwoording. Ook kunnen best-practices uitgewisseld worden. Zo'n beleidsmatig afstemmingsoverleg sluit goed aan op de netwerkfunctie van SSiB.

Er bestaat behoefte aan inzicht in de beleidspraktijk, en meer narratieve vormen van verantwoording kunnen daarin voorzien. Verhalen van handhavers, maar met name ook van handavingspartners, zijn daar een voorbeeld van. Naast het bieden van context, kan het jaarverslag meer benut worden als instrument om te leren van het afgelopen verslagjaar. Het lerend vermogen van overheden vormt een van de hoofdfuncties van publieke verantwoording (Bovens, in Faber & Budding, 2018). De nadruk ligt in de SSiB-jaarverslagen op de afrekenbaarheid van de organisatie. Er wordt weinig aandacht besteed aan wat beter zou kunnen gaan en wat daarvoor nodig is. Het gebrek aan ontwikkelingsperspectieven in de jaarverantwoording maakt het ook moeilijk om bij te sturen.

Ten slotte kunnen bij SSiB communicatieve instrumentaria beter benut worden om inzicht te bieden in de eigen rol en taakstelling en in de meerwaarde van de organisatie. De communicatiecapaciteit waar de ODBN in voorziet wordt voorsnog onvoldoende benut, stellen onder andere interne respondenten. Een duidelijke communicatiestrategie – met bijbehorende communicatieplannen –

kan helpen SSiB bekend en daardoor bemind te maken, zeker wanneer zorg en aandacht wordt besteed aan de organisatie-identiteit en een concrete handhavingsstrategie.

De belangrijkste aanbevelingen:

Aanbeveling 1: Vorm een duidelijke SSiB-identiteit, definieer de SSiB-opdracht

Er bestaat nog veel onduidelijkheid over de SSiB-opdracht en er mist visie op de toekomst. Het vormen van een sterke eigen identiteit is bepaald geen sinecure, zeker niet voor een organisatie die afhankelijk is van zoveel verschillende actoren met eigen ideeën en opvattingen. Niettemin heeft SSiB de eerste stappen daartoe gezet met het organiseren van een bijeenkomst met partners om de SSiB-opdracht bespreekbaar te maken. Het is belangrijk om de resultaten van deze bijeenkomst vast te leggen, om zo tot een heldere visie op de toekomst en taakstelling van SSiB te komen. Deze kan vervolgens aan de Stuurgroep voorgelegd worden in de vorm van een beleidsnotitie, zodat de SSiB-opdracht bestuurlijk vastgesteld kan worden, wat een hoop onduidelijkheid en discussie weg zou moeten nemen.

Eenzelfde proces kan gevolg worden bij het definiëren van de 'speerpunten' van SSiB. In de laatste fase van dit onderzoek is duidelijk geworden dat ook intern vraagtekens worden gezet bij deze prioriteiten. Het is zaak om duidelijk te maken *waarom* de speerpunten ontoereikend zijn. Stel bijvoorbeeld in overleg met de handhavers een notitie op waarom op het speerpunt 'afval' weinig ondernomen kan worden. Gewapend met inzichten uit de praktijk kan de Teammanager vervolgens bij de Stuurgroep pleiten voor herziening van de speerpunten.

Het verduidelijken van de bestuurlijke opdracht van SSiB draagt bij aan het 'verhaal' dat zij kan voorleggen aan de partners. Het neemt criticasters – die menen dat SSiB een andere rol zou moeten spelen in het buitengebied – ook enige wind uit de zeilen. Er ligt voor SSiB een belangrijke aanjaagtaak bij het vaststellen van de eigen opdracht. De organisatiemedewerkers en -leiding hebben misschien niet het laatste woord over de concrete taakstelling, maar kunnen met inzichten uit de praktijk en informatie uit de overleggen met partners de discussie wel flink sturen. De eerste stappen daartoe zijn gezet. Het is zaak om dat proces te blijven aanjagen, zodat de discussie rond de SSiB-opdracht binnen afzienbare tijd beslecht kan worden.

Aanbeveling 2: Definieer een concreet strategisch en operationeel beleidskader

Gewapend met een geconcretiseerde rol en taakstelling in de Brabantse natuur- en buitengebieden is het mogelijk om deze te vertalen naar concrete handhavingsplannen met een achterliggende handhavingsstrategie en een duidelijk gedefinieerde theory of change. Daarmee kan SSiB tegemoetkomen aan de Landelijke Handhavingsstrategie (Rijkswaterstaat, 2014) en kan een uniforme handhavingsaanpak ontstaan. Zonder concrete doelstellingen en plannen kan aan het einde van een verslagjaar nauwelijks inzage gegeven worden in de prestaties van de organisatie. Een concreet handhavingsplan bevat onder andere handhavingsdoelen, handhavingsinstrumenten en streefwaardes (VNG 2015). Die maken het mogelijk om gedurende de uitvoering te monitoren of het beleid ook uitpakt zoals bedoeld. Aan het eind van het verslagjaar is dan veel beter vast te stellen of en in hoeverre resultaten zijn geboekt op de prioriteiten.

Het is verstandig om nieuwe of aangevulde handhavingsplannen zoveel mogelijk in lijn te brengen met de Landelijke Handhavingsstrategie. Binnen de ODBN is de ontwikkeling in gang gezet om LHS-conform te werken. Het ligt in de lijn der verwachting dat ook SSiB hiermee te maken krijgt. Dat

betekent onder andere dat de handhavingsplannen voorzien moeten worden van een nalevingsstrategie, bestaande uit een toezicht- sanctie- en gedoogstrategie (Rijkswaterstaat, 2014).

Aanbeveling 3: Versterk interne en externe evaluatiestructuren en afstemming

Als organisatie in ontwikkeling heeft SSiB baat bij een lerende houding. Grondige evaluaties, waarbij hetgeen besproken wordt ook wordt vastgelegd, zijn daarbij onontbeerlijk (Van der Steen, Faber, Frankowski & Norbruis, 2019). Zowel een interne gestructureerde en periodieke evaluatiestructuur, als een beleidsevaluatie met partners, bieden perspectief. Voor de interne evaluatie verdient het de aanbeveling om periodiek te evalueren met een aantal vertegenwoordigers van de handhavers. Er kan bijvoorbeeld eens in de drie maanden geëvalueerd worden. Het is zaak om ook de beleidsadviseurs en de communicatieadviseur bij de evaluatiegesprekken te betrekken. Daardoor wordt de afstemming tussen de beleidsvormende en operationele organisatieonderdelen geborgd. Hoewel normaliter de concrete handhavingsplannen de basis vormen van de evaluatie, is dat in de huidige situatie – gezien het ontbreken van volledig uitgewerkte plannen op de speerpunten – minder van toepassing. Wel kunnen de evaluatiegesprekken aangewend worden om informatie over de beleidspraktijk te verzamelen en vast te leggen in een korte notitie die met de Stuurgroep gedeeld kan worden. Diezelfde informatie kan aan het einde van het verslagjaar benut worden in de jaarverantwoording. Zo worden gaande het jaar inzichten en voorbeelden uit de praktijk verzameld in een levend document. Inzichten uit de praktijk vormen een waardevolle aanvulling op de cijfers en geven bestuurders en partners meer grip op de beleidspraktijk.

Evaluatie met stakeholders is van groot belang voor een netwerkorganisatie. Inzichten van buitenaf kunnen onder andere ‘blindspots’ zichtbaar maken. De inzichten kunnen ook betrokken worden in de jaarverslagen als horizontale verantwoordingsinformatie, zodat onder andere beter verantwoording afgelegd kan worden over de kwaliteit van het handhavingsnetwerk. De regio-overleggen kunnen benut worden bij het verzamelen van inzichten van partners. Om tegemoet te komen aan de vraag om meer beleidsmatige afstemming verdient het de aanbeveling om een Kernteam SSiB in te richten, waarbinnen de belangrijkste partners direct of indirect vertegenwoordigd zijn. Het kernteam dient om beleidsmatige afstemming te vergroten, maar ook om uitwisseling van kennis en kunde tussen de handhavingspartners nog beter mogelijk te maken. Het kernteam draagt bij aan de legitimiteit van SSiB en kan helpen om draagvlak te vergroten. Dat kan er mede toe leiden dat de roep om verantwoording afneemt. Partners vinden het belangrijk om mee te kunnen praten over de SSiB-werkwijze en prioriteiten (Ferwerda & Wolsink, 2019), en een ambtelijk kernteam komt aan die wens tegemoet.

Aanbeveling 4: ga uit van ‘tellen en vertellen’

Respondenten stellen dat partners en bestuurders meer zicht willen op de praktijk. Het huidige jaarverslag schiet daarin tekort. Er is een verbeterslag te maken in de kwaliteit van de cijfermatige gegevens. Daarbij wordt SSiB op weg geholpen door Lysias Advies. Volledige en duidelijke uitwerking van prioriteiten in concrete handhavingsplannen speelt daarbij eveneens een belangrijke rol. Het aantrekken van een data-analist zal de kwaliteit van de cijfermatige verantwoordingsinformatie nog verder versterken. Het opstellen van indicatoren is ingewikkeld, en is iets waar een organisatie ervaring mee moet opdoen. Wat dat betreft is het voor SSiB gunstig dat gewerkt wordt aan een indicatorenset door een extern adviesbureau. Het is wel zaak om hier ook zelf mee aan de slag te gaan, aangezien indicatoren niet onbepaald houdbaar zijn en het onderzoeksbureau zich primair richt op indicatoren bij de provinciale impuls. Er kan een kleine projectgroep ingericht worden, die in lijn met het VNG-stappenplan (2012) een workshop organiseert om ook zelf een eerste, bij voorkeur bescheiden set indicatoren te ontwikkelen. Deze set kan vervolgens weer voorgelegd worden aan de

Stuurgroep, om te toetsen of SSiB daarmee indicatoren te pakken heeft waar de Stuurgroep iets mee kan. Dat zorgt voor bestuurlijk draagvlak voor de indicatoren.

Cijfers bieden op zichzelf weinig inzicht in de praktijk. Narratieve vormen van verantwoording kunnen als aanvulling uitkomst bieden. Narratieve verantwoordingsmethoden helpen bij het duiden van de beleidspraktijk (Vos & Groen, 2018) maken deze voorstelbaar en kunnen inzicht bieden in de complexiteit en samenhang van het werk (Scherpenisse, Van Twist & Van Delden, 2019). Voorbeelden van narratieve verantwoordingsinstrumenten zijn foto's, verhalen van handhavers, inzichten van partners en beschrijvingen van handhavingsacties. Wanneer de jaarverslagen gedigitaliseerd worden ontstaat ook ruimte om gebruik te maken van filmpjes als verantwoordingsinstrument, waarmee de voorstelbaarheid van de praktijk nog meer vergroot wordt (Scherpenisse, Van Twist & Van Delden, 2019). Het verdient ook de aanbeveling om in de jaarverslagen een transparante en lerende houding aan te nemen. De SSiB'ers hebben er baat bij te laten zien waar zij in de praktijk tegenaanlopen. Met zicht op de praktijk kan de Stuurgroep bijvoorbeeld beter nagaan hoe zij bestuurlijke obstakels voor de handhavers weg kunnen nemen.

Aanbeveling 5: Versterk communicatie als verantwoordingsinstrument

Afsluitend is het zaak om vorm te geven aan een concrete communicatiestrategie en communicatieplannen. Wat wil SSiB uitdragen en laten zien? Het helpt al wanneer meer duidelijkheid wordt geschept in die identiteit van de organisatie. De vraag is dan hoe die identiteit straks wordt uitgedragen. De waarde van communicatie als informeel verantwoordingsinstrument mag niet onderschat worden. SSiB'ers hoeven niet te wachten tot het einde van een verslagjaar om praktijkervaringen te delen. Wanneer de SSiB-handhavers bijvoorbeeld iets nodig hebben van partners om beter te renderen, is het goed om dat mee te kunnen nemen in meer frequent voorkomende communicatievormen, zoals de 'nieuwsflitsen'.

Mogelijk kan per partner of soort partners een communicatieplan opgesteld worden. Elke partner kan periodiek van een eigen infographic voorzien worden. Daarin hoeft dan niet gespecificeerd worden hoeveel uur SSiB bij een bepaalde partners is geweest, waar sommige partners om vragen. In plaats daarvan kunnen de belangrijkste (voor die partner) relevante cijfers gepresenteerd worden en voorzien worden van de nodige context. Hoe wordt er bij SSiB gewerkt? Welke prioriteiten zijn er? Wat verwacht SSiB van de partners en wat kunnen zij daarvoor terugverwachten? Waarschijnlijk neemt een dergelijk instrument de roep om meer verantwoording niet helemaal weg, maar SSiB toont zich wel transparant in wat wel en niet mogelijk is. De taakstelling en werkwijze van SSiB worden zo bij de partners kenbaar gemaakt. Partners weten beter wat ze aan de handhavers van SSiB hebben, maar weten ook hoe zij het meeste uit de samenwerking kunnen halen. Zo kan vanuit SSiB de boodschap uitgedragen worden dat er behoefte is aan een vast aanspreekpunt voor de SSiB'ers bij de gemeenten. Dan kunnen onderling verwachtingen en behoeftes uitgewisseld worden. Dat draagt allemaal bij aan de mate waarin de partners bekend zijn met de rol en werkwijze van SSiB. En waar onbekend onbemind maakt, zijn er de nodige signalen dat voor SSiB ook het tegenovergestelde opgaat.

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : 5.a

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Controleprotocol 2020

Beslispunten :

1. Vast te stellen het Controleprotocol Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2020.

Aanleiding

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant schrijft voor dat het Algemeen Bestuur (AB) de accountant aanwijst voor de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en een verslag van bevindingen. In uw vergadering van 28 juni jl. 2018 heeft u ingestemd met de benoeming van Ernst & Young accountants als accountant voor de boekjaren 2018, 2019 en 2020, met een optie tot verlenging van 1 jaar.

In uw vergadering van oktober 2017 heeft u de Controleverordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2018 vastgesteld. In deze verordening is onder meer vastgesteld dat het AB jaarlijks een controleprotocol vaststelt.

Toelichting

In een controleprotocol worden zaken nader geregeld ter voorbereiding op en ter ondersteuning van de accountantscontrole.

Voorliggend controleprotocol bevat nadere aanwijzingen voor de accountant betreffende de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normenstelling en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Ten opzichte van de vorige versie van dit protocol zijn de goedkeuringstoleranties in overeenstemming gebracht met de begrotingscijfers voor 2019. Verder is waar nodig het normenkader dat in de bijlage van het controleprotocol is opgenomen geactualiseerd.

Beoogd effect

Met dit controleprotocol wordt beoogd dat de verwachtingen tussen de accountant en het Algemeen Bestuur omtrent de uit te voeren controle over en weer helder zijn.

Argumenten en onderbouwing

n.v.t.

Kanttekeningen en onderbouwing

n.v.t.

Financiën / Personeel

n.v.t.

Vervolg / Communicatie

Na vaststelling zal dit protocol vóór aanvang van de (interim-)controle aan de accountant aangeboden worden.

Bijlagen

- Controleprotocol Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2020 (in voorstel)

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

Vast te stellen het Controleprotocol Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2020.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
d.d. 24 september 2020.

M.J. van Schuppen
Voorzitter

M.M.J.F. van der Ven
Plaatsvervangend secretaris

CONTROLEPROTOCOL OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT 2020

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole op de jaarrekening moet het Algemeen Bestuur een aantal zaken nader regelen, hetgeen op hoofdlijnen plaatsvindt in dit controleprotocol. Object van controle in dit protocol is de jaarrekening van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant (ODZOB) en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door de ODZOB.

1.2 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de ODZOB.

1.3 Wettelijk kader

Artikel 59 van de Wet op gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat de artikelen 190 tot en met 219 van de Provinciewet "overeenkomstig van toepassing zijn". Artikel 217 Provinciewet schrijft voor dat het Algemeen Bestuur (AB) één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 201 Provinciewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant geeft het AB nadere aanwijzingen voor de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties, alsmede welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van de rechtmatigheidscontrole zijn. Met dit controleprotocol is invulling gegeven aan het te hanteren normenkader.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

Zoals in de financiële verordening is voorgeschreven zal de controle van de jaarstukken, zoals uitgevoerd door de (door het AB benoemde) accountant, gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- Het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- Het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties;
- Het in overeenstemming zijn van de door het Dagelijks Bestuur (DB) opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 190 Provinciewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- De inrichting van het financiële beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 217, lid 6 Provinciewet, Besluit accountantscontrole decentrale overheden

(Bado), alsmede de Handleiding Regelgeving Accountancy (NBA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties en financiële beheershandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

3.1 Goedkeuringstoleranties

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is de basis van de af te geven controleverklaring.

In de volgende tabel zijn de percentages voor de berekening van de te hanteren goedkeurings-toleranties opgenomen. Deze percentages komen overeen met het wettelijk minimum zoals opgenomen in het Bado.

Goedkeuringstolerantie	Strekking controleverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-

De genoemde percentages worden steeds genomen van de totaal begrote lasten, na laatste begrotingswijziging.

In de begroting 2020 van de ODZOB is het volgende lastentotaal opgenomen: € 21,5 miljoen (na begrotingswijziging 2)

Dit betekent voor de goedkeuringstoleranties in:

Maximaal toegestaan bedrag aan fouten: € 215.000,-
Maximaal toegestaan bedrag aan onzekerheden: € 645.000,-

De definitief geldende toleranties worden bepaald aan de hand van de begroting na laatste wijziging.

3.2 Rapporteringstoleranties

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de

goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen.

Voor de rapporteringstolerantie stelt het AB als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid boven € 50.000, - rapporteert, die hij in het kader van de uitvoering van de accountantscontrole signaleert.

Via een aparte bijlage bij de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over specifieke uitkeringen (artikel 58a BBV), voor zover voor de ODZOB van toepassing. In het kader van Single Information Single Audit (SiSa) zijn door het Ministerie van BZK rapporteringstoleranties voorgeschreven ten aanzien van de geconstateerde fouten bij deze specifieke uitkeringen.

Dit houdt in dat de accountant alle geconstateerde tekortkomingen en onzekerheden zal rapporteren die afzonderlijk op regelingsniveau de voorgeschreven rapporteringstolerantie overtreffen. Dit in aanvulling op de eerder door het Algemeen Bestuur vastgestelde rapporteringstoleranties. Op dit moment ontvangt de ODZOB geen specifieke uitkeringen.

4. Begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving”.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen negen rechtmatigheidscriteria worden onderkend:

1. Het begrotingscriterium,
2. het voorwaardencriterium,
3. het misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium,
4. het calculatiecriterium,
5. het valuteringscriterium,
6. het adresseringscriterium,
7. het volledigheidscriterium,
8. het aanvaardbaarheidscriterium,
9. het leveringscriterium.

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt al aandacht besteed aan de meeste van deze criteria. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal extra aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheidscriteria:

- I. Het begrotingscriterium;
- II. Het voorwaardencriterium;
- III. Het misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium (M&O);

Hierna worden de drie criteria nader toegelicht.

I. Begrotingscriterium

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is - voor zover het de begrotingsoverschrijdingen betreft - mogelijk sprake van onrechtmatige uitgaven. De overschrijding

kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van het AB zoals geregeld in de Gemeenschappelijke Regeling en Financiële Verordening. Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het AB geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. Het bepalen of respectievelijk welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan het Algemeen Bestuur.

De begrotingsrechtmatigheid dient beoordeeld te worden op het totaal van de begroting en niet per programma.

Bij de controle op het begrotingscriterium geldt het volgende afwegingskader. Daarbij geldt dat het woord "passend" aangeeft dat de desbetreffende last past binnen het door het Algemeen Bestuur geformuleerde beleid.

Oorzaak begrotingsoverschrijding	Weging Algemeen Bestuur	Aanvullende voorwaarde
Fout in de begroting	Onrechtmatig	
Onjuist begrotingsjaar	Onrechtmatig	
Passende hogere lasten én baten (direct gerelateerde opbrengsten)	Niet onrechtmatig	Mits afdoende toegelicht in de jaarrekening
Passende hogere lasten, welke reeds tijdig tussentijds zijn gesignaleerd	Niet onrechtmatig	Mits als zodanig tussentijds door het Dagelijks en Algemeen Bestuur geaccordeerd
Passende hogere lasten, niet tijdig gesignaleerd vanwege ontbrekende informatie van derden en vanwege het optreden van calamiteiten	Niet onrechtmatig	Mits afdoende toegelicht in de jaarrekening en/of als risico/onzekerheid vermeld in de begroting
Passende hogere lasten, abusievelijk niet tijdig gesignaleerd	Onrechtmatig	
Niet passende lasten, geld is anders besteed dan door het Algemeen Bestuur is bedoeld	Onrechtmatig	
Bij later onderzoek zijn fouten uit het verleden gesignaleerd	Niet onrechtmatig	Mits afdoende toegelicht in de jaarrekening en door de accountant als zodanig gerapporteerd
Hogere lasten vanwege duurdere investeringen	Onrechtmatig 1)	
Hogere incidentele baten die zijn aangewend ter dekking van niet passende lasten	Onrechtmatig	

1) Uitsluitend onrechtmatig in jaar van ontstaan

II. Voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door de omgevingsdienst zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wet- en regelgeving (Algemene verbindende voorschriften van de Europese Unie, formele wetten, algemene maatregelen van bestuur, ministeriële regelingen, besluiten van het Algemeen Bestuur, verordeningen, richtlijnen, protocollen en dergelijke met een wettelijke grondslag en jurisprudentie).

De gestelde voorwaarden hebben over het algemeen betrekking op:

- de omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project;
- de heffing- en/of declaratiegrondslag;
- normbedragen;
- de bevoegdheden;
- het voeren van een administratie;
- het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken;
- aan te houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.;
- recht, hoogte en duur.

De precieze invulling verschilt per wet respectievelijk regeling respectievelijk verordening.

III. Het misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium (M&O-criterium)

Een gemeenschappelijke regeling dient misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De aard van de activiteiten van de ODZOB maakt dat het vaststellen van het beleid hieromtrent in een specifieke nota niet passend is. Misbruik en oneigenlijk gebruik wordt voorkomen door in de verschillende regelingen en procedures passende maatregelen te voorzien. Voor bestaande procedures en interne controlemaatregelen op de naleving daarvan moet worden getoetst in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik zijn genomen.

5. Reikwijdte van de accountantscontrole bij de rechtmatigheidstoetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor het kalenderjaar waar dit protocol betrekking op heeft maakt gebruik van het normenkader (bijlage 1) dat in dit controleprotocol is vastgelegd.

Het normenkader omvat de voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de ODZOB zelf en is limitatief gericht op:

a. De naleving van wettelijke kaders

Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.

Voorbeelden van deze zgn. externe wetgeving zijn:

- Algemene verbindende voorschriften van de EU, zoals de Europese Aanbestedingsrichtlijnen;
- wet- en regelgeving waarin nadere voorschriften zijn opgenomen inzake specifieke uitkeringen en subsidies vanuit de EU, het Rijk en andere subsidieverstrekende instanties;
- fiscale en sociale wet- en regelgeving die door gemeenschappelijke regelingen moeten worden nageleefd;
- overige algemene wet- en regelgeving, zoals AWB (i.v.m. subsidiebepalingen) en Bezoldigingswetten en -besluiten;
- Gemeente- en Provinciewet;
- wetgeving en regelgeving die inrichtingsvereisten voorschrijven (voorbeeld BBV);

- specifieke wet- en regelgeving ten behoeve van de eigen taakuitvoering.

b. De naleving van de eigen kaders van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant:

Voorbeelden van deze zogenaamde interne kaders zijn:

- begroting;
- financiële verordening;
- controleverordening.

De accountantscontrole richt zich niet op het eigen inkoopbeleid van de ODZOB. Het eigen inkoopbeleid maakt geen deel uit van het normenkader.

In bijlage 1 van dit protocol is een overzicht van deze specifieke kaders opgenomen.

c. Single information single audit (SiSa)

Ingaande 2007 is het principe van Single information single audit ingevoerd voor bijna alle specifieke uitkeringen van het Rijk. Voor SiSa-verantwoordingen gelden veelal specifieke toetsingsvoorwaarden. Voor zover deze deel uitmaken van de jaarrekening zijn ook de bepalingen zoals vermeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol van toepassing. In de Circulaire SiSa van het Ministerie van BZK is nadere regelgeving verstrekt over de wijze van verantwoorden over specifieke uitkeringen.

d. In beginsel geen besluiten van het Dagelijks Bestuur

Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiële financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd, worden deze in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door het AB of hogere overheden vastgestelde regels betreft.

Met andere woorden: interne regels van het DB naar de ambtelijke organisatie c.q. besluiten van het DB vallen daar in beginsel buiten. Voor zover de interne regels een noodzakelijke uitwerking zijn van Rijks- of door het AB vastgestelde regelgeving en de besluiten financiële gevolgen hebben, worden besluiten van het DB wel in de controle van de rechtsmatigheid betrokken. Voorts kan een afwijking van deze lagere regelgeving passend zijn binnen de uitvoering van hogere besluiten. Het is (over het algemeen) aan het DB om een oordeel te vellen over de geconstateerde afwijkingen van lagere interne regels.

6. Rapportage door de accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant, zoals hierna in het kort weergegeven, als volgt:

Interim-controle

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim-controle uitgevoerd.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Provinciewet wordt omtrent de jaarrekeningcontrole een verslag van bevindingen uitgebracht aan het AB en in afschrift aan het DB. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.). Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.

De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de omgevingsdienst gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. De controleverklaring is bestemd voor het AB, zodat deze de door het DB opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Bijlage 1: Normenkader voor de rechtmatigheidscontrole

In deze bijlage is een inventarisatie gegeven van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de ODZOB relevante algemene wet- en regelgeving. Indien nodig zal de ODZOB ter verdere implementatie van de uitvoering van deze algemene wet- en regelgeving eigen verordeningen en/of beleidsregels opstellen waarmee een nadere invulling wordt gegeven voor de lokale uitvoering van het daaraan verbonden financiële beheer. Al deze regelingen zullen in het kader van de rechtmatigheid worden getoetst voor zover deze door het AB zijn vastgesteld en een externe werking hebben. Met de in dit normenkader gepresenteerde inventarisatie wordt een minimumkader geboden voor de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole.

Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van rechtmatigheidscontrole

Externe regelingen:

- Grondwet;
- Burgerlijk Wetboek;
- Algemene Wet Bestuursrecht;
- Wet gemeenschappelijke regelingen;
- Gemeentewet;
- Provinciewet;
- Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV);
- Fiscale wetgeving;
- Wet financiering decentrale overheden (Fido);
- Europese aanbestedingsrichtlijnen;
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- Wet BIBOB;
- SISA-protocol;
- Ambtenarenwet;
- Sociale verzekeringswetten;
- Arbeidsomstandighedenwet;
- CAO gemeenten, CAR/UWO, IKB;
- Wet milieubeheer;
- Wet bodembescherming;
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo);
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- Wet openbaarheid van bestuur en alle krachtens deze wetgeving vastgestelde AMvB's;
- Overige in de gemeenschappelijke regeling van de ODZOB en de jaarprogramma's voor de gemeenten en provincie opgenomen wetten en verordeningen waarvan de uitvoering is opgedragen aan de ODZOB;
- Kadernota rechtmatigheid 2017 (Commissie BBV);
- Wet op de omzetbelasting;
- Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)
- Wet Markt en Overheid;
- Algemene Verordening Gegevensbescherming;
- Wet Modernisering Vpb-plicht voor overheidsondernemingen;
- Pensioenwetgeving;

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

- Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden;
- Wet hof;
- Aanbestedingswet.

Interne Regelingen en kaders:

- Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015;
- Financiële verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2019;
- Controleverordeningen Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2018;
- Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2018;
- Begroting 2020 (incl. begrotingswijzigingen);
- Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement ODZOB 2018;
- Nota beleidsregels reserves & voorzieningen Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2018;
- Sociaal Beleidskader (SBK), geldend voor de 3 omgevingsdiensten, waarin de kaders staan opgenomen voor verlof, ambtsjubilea, reiskosten);
- Consignatieregeling 2020;
- Werktijdenregeling ODZOB 2020;
- Integriteitsbeleid 2020;
- Mandaatregeling;
- Adviesnota salarisregeling hoofdstuk 3 CAR/UWO en beloningsbeleid ODZOB 2020.

Opmerking: Interne regelgeving t.a.v. het eigen inkoopbeleid behoort niet tot het normenkader.

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Agendapunt : 5.b

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Concept Kadernota begroting 2022 ODZOB

Bespreekpunten :

- De Concept Kadernota begroting 2022 ODZOB meningsvormend te bespreken aan de hand van 2 hoofdvragen:
  1. Is er draagvlak om de aanvullende thema's op het Concernplan ODZOB 2019-2022 op te nemen in de Kadernota? Dit zijn de thema's water, stikstof en ketentoezicht. Ontbreken er nog bestuurlijke prioriteiten?
  2. Is er draagvlak voor de financiële uitgangspunten zoals die zijn opgenomen in de Concept Kadernota?

Aanleiding

Sinds enkele jaren is het gebruikelijk om in een werkconferentie input te verzamelen voor de in een later stadium door het DB op te stellen en door het AB vast te stellen Kadernota.

Als gevolg van Covid-19 is een werkconferentie geen passende werkwijze voor dit moment.

Daarom is er deze keer voor gekozen om de input voor de Kadernota te verzamelen in een meningsvormend AB. Een eerste conceptversie van de Kadernota wordt aan u meningsvormend voorgelegd. Eerder heeft de ODZOB u een informatiebrief toegestuurd waarmee raden/staten op de hoogte gebracht konden worden van de mogelijkheden tot inbreng bij de totstandkoming van de Kadernota begroting 2022 ODZOB. Het DB hecht veel waarde aan de inbreng van raden en staten.

Doel Kadernota

De Kadernota gaat over de beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor de regio Zuidoost-Brabant en is bedoeld als kader voor de uitwerking van de begroting voor het jaar 2022. In de Kadernota worden de hoofdlijnen beschreven van de beleidsmatige ontwikkelingen, evenals de financiële uitgangspunten. Deze zijn afgeleid van het Concernplan ODZOB 2019-2022 dat het AB heeft vastgesteld op 22 november 2018. In de bijlage is een infographic van het Concernplan opgenomen.

Uw inbreng

U wordt in de gelegenheid gesteld om beknopt in te gaan op de 2 vragen:

- Is er draagvlak om de aanvullende thema's op het Concernplan ODZOB 2019-2022 op te nemen in de Kadernota? Dit zijn de thema's water, stikstof en ketentoezicht. Ontbreken er nog bestuurlijke prioriteiten?
- Is er draagvlak voor de financiële uitgangspunten zoals die zijn opgenomen in de Concept Kadernota?

Beoogd effect

Met dit concept wordt beoogd een houvast te geven voor de verdere discussie over de in de definitieve Kadernota op te nemen speerpunten, beleidsaandachtspunten en (financiële) kaders.

Argumenten en onderbouwing

n.v.t.

Kanttelingen en onderbouwing

n.v.t.

Financiën / Personeel

n.v.t.

Vervolg / Communicatie

Aan de hand van de uitkomsten van de discussie zal de ODZOB een herziene versie van de Kadernota begroting 2022 ODZOB maken en deze in de vergadering van november ter vaststelling voorleggen aan het Algemeen Bestuur.

Bijlagen

- Concept Kadernota Begroting 2022 ODZOB
- Infographic met thema's Concernplan

KADERNOTA OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT 2022
VERSIE AUGUSTUS 2020

CONCEPT

KADERNOTA OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT 2022
VERSIE SEPTEMBER 2020

In opdracht van

Dagelijks Bestuur ODZOB

Datum

Versie september 2020

Status

Concept

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Missie en visie	5
3	Uitdagingen	6
4	Inzet	8
4.1	Aandachtsgebieden	8
4.1.1	Omgevingswet.....	8
4.1.2	Regionaal en uniform uitvoeringsbeleid	9
4.1.3	Klimaat, energie en duurzaamheid	11
4.1.4	Toekomstbestendige veehouderij.....	12
4.1.5	Bodem.....	13
4.1.6	Gezondheid	13
4.1.7	Ondermijnende criminaliteit.....	14
4.1.8	Zeer zorgwekkende stoffen.....	15
4.1.9	Bouwen	15
4.1.10	Asbest.....	16
4.1.11	Water	16
4.1.12	Stikstof	18
4.1.13	Ketentoezicht.....	18
4.1.14	Kwaliteit en efficiency van dienstverlening	19
4.1.15	Een toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie: onze medewerkers groeien mee	21
4.2	Uitvoering van de taken	22
5	Financiële uitgangspunten	23
5.1	Inleiding	23
5.2	Baten.....	23
5.2.1	Algemeen.....	23
5.2.2	Programma dienstverlening	24
5.2.3	Programma collectieve taken	26
5.2.4	Efficiencyverbetering.....	26
5.3	Lasten.....	27
5.4	Indexering.....	27
5.5	Tarieven.....	28
5.6	Investeringen	28
5.7	Weerstandsvermogen	28

5.8	Vennootschapsbelasting (VPB).....	28
I.	Bijlage I. Invloed overdracht bevoegdheid bodemtaken op werkprogramma's.....	29
II.	Bijlage II. Invloed gefaseerde invoer ROK T&H op werkprogramma's.....	30

CONCEPT

1 Inleiding

In de voor u liggende kadernota 2022 zijn de uitgangspunten voor de begroting 2022 opgenomen. De inhoudelijke uitgangspunten zijn afgeleid van het Concernplan 2019-2022. De kadernota is tot stand gekomen na afstemming met de door het OGP samengestelde werkgroep van financieel deskundigen. Ook is input opgehaald in het AB van 24 september 2020. De raden zijn (via raadsinformatie op initiatief van de AB-leden) in de gelegenheid gesteld om via deze AB-leden aan de voorkant input mee te geven. Dit om ook voor 2022 en navolgende jaren een sluitende en gedragen begroting en meerjarenraming te borgen.

In deze concept kadernota is nog geen rekening gehouden met eventuele kaders die voortvloeien uit de aanbevelingen van de stuurgroep die het AB mogelijk in stelt in verband met de uitwerking van de conclusies en aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek. Indien daar bij de AB-vergadering van november duidelijkheid over is, dan zullen deze alsnog opgenomen worden.

2 Missie en visie

Onderstaande missie, visie en leidend principe, genoemd in het concernplan 2019-2022, spelen in op toekomstige ontwikkelingen en zijn daarmee richtinggevend voor de koers van de ODZOB:

Missie:

Samen meer waarde voor een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant. Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

Visie:

De ODZOB ontwikkelt zich als dé vanzelfsprekende partner in Zuidoost-Brabant die hoogwaardige, innovatieve en betaalbare diensten levert in het kader van de Omgevingswet. Wij zijn overtuigd van de kracht van de samenwerking met onze deelnemers. Samen zorgen we voor de balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving.

De inzet van de ODZOB ziet er in de kern als volgt uit:

De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast. Dit alles onder het motto: “**Samen meer waarde**”. Om dit doel te bereiken voert de ODZOB VTH-taken uit voor de deelnemers. Ook activiteiten die verwant zijn aan deze VTH-taken (specialismen) voert de omgevingsdienst uit indien provincie of gemeenten daarom verzoeken. De ODZOB opereert daarbij als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en het collectief programma op het gebied van de fysieke leefomgeving.

toenemende complexiteit van het werk wordt het steeds belangrijker om de uitvoering professioneel georganiseerd te hebben. Het verder uitbouwen van specialistische kennis en expertise is cruciaal om deze opgaven aan te kunnen. Het vraagt bovendien om actieve samenwerking met de deelnemers en andere partijen.

Uitdagingen

De volgende ontwikkelingen vragen in het bijzonder aandacht:

- De beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022 vraagt om een integrale aanpak bij de inrichting van de leefomgeving en een beschikbaarheid van informatie voor alle ketenpartijen. Dat wordt mogelijk als informatie eenvoudig gedeeld kan worden en digitaal beschikbaar en toegankelijk is.
- Samenwerking met partners als Veiligheidsregio, GGD, Metropoolregio Eindhoven, OM, rijksinspecties, waterschappen, andere Brabantse omgevingsdiensten etc. wordt verder uitgebreid. Deze samenwerking is niet alleen nodig bij de uitvoering van de Omgevingswet, maar ook voor de aanpak van maatschappelijke problemen zoals zeer zorgwekkende stoffen, stikstofproblematiek, ondermijning, etc.
- Invulling geven aan de procescriteria voor VTH en de BIG-8 vraagt om voortdurende aandacht: de strategische beleidscyclus moet optimaal worden verbonden met de operationele cyclus.
- Advisering en kennisuitwisseling over grote inhoudelijke thema's die vanuit het VTH-domein veel impact hebben op de leefomgeving is aan de orde. Het gaat daarbij o.a. om de volgende thema's: klimaat & energie/duurzaamheid, toekomstbestendige veehouderij, bodem, gezondheid, ondermijning - ogen en oren in het veld, zeer zorgwekkende stoffen, water en stikstof.
- Verdere ontwikkeling van de kwaliteit en efficiency vergt voortdurend aandacht met daarin een belangrijke positie voor standaardisering van werkprocessen en ontsluiting van informatie. Onderdeel van de informatievoorziening is een goede basisregistratie met een actueel regionaal inrichtingenbestand. In 2022 zijn belangrijke stappen gezet in het terugdringen van het aantal mandaatsmaken en het vereenvoudigen van de werkafspraken. Deze stappen zijn nodig om de efficiency te kunnen verbeteren.
- De Omgevingswet heeft impact op de omvang van het opdrachtvolume voor de ODZOB waarvoor voldoende FTE moet worden ingezet. Daarnaast dient ingespeeld te worden op de benodigde competenties. Een strategische personeelsplanning met een kwalitatieve en kwantitatieve analyse is nodig om hier een passend antwoord op te vinden.

4 Inzet

4.1 Aandachtsgebieden

In 2022 zal voor de ODZOB de focus liggen op de volgende gebieden:

4.1.1 Omgevingswet

Maatschappelijke opgave, doel en wettelijk kader

De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en heeft grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

Op 1 januari 2022 is de Omgevingswet van kracht en zijn al belangrijke aanpassingen in werkwijzen, cultuur, instrumentarium en ICT-systemen doorgevoerd. Het nieuwe VTH-systeem is dan waarschijnlijk gereed en actief. Dit is echter niet het eindpunt van de voorbereiding op de invoering van het nieuwe wettelijke stelsel, maar de start van een nieuwe fase in de transitie van het Omgevingsrecht die duurt tot 2030. Voor onze deelnemers betekent het bijvoorbeeld dat het beleid gaat vormkrijgen in nieuwe kaders bestaande uit de Omgevingsvisie en de integrale, het gehele grondgebied omvattende, Omgevingsplan. De Omgevingsverordening van de provincie is op 1 januari 2022 in werking.

De verwachting nu is dat als gevolg van de Omgevingswet er minder activiteiten vergunningplichtig zullen zijn. Daar staat tegenover dat de wettelijke proceduretermijn voor complexe inrichtingen, die vóór inwerkingtreding nog 26 weken bestrijkt, naar 8 weken gaat. Dat vergt meer aandacht voor vooroverleg, waarin participatie en omgevingsoverleg in de vorm van de Omgevingstafel een belangrijk onderdeel wordt. De Omgevingswet dwingt ook meer interbestuurlijke afstemming af, waardoor voor en tijdens vergunningverlening meer afstemmingsmomenten zijn. Ook is de verwachting dat vanwege het vergunningsvrij worden van verschillende activiteiten er meer inzet nodig zal zijn voor het afwickelen van meldingen, alsmede voor toezicht & handhaving.

Veel zal echter nog op 1 januari 2022 onder het overgangsrecht vallen. Het overgangsrecht bestaat van rechtswege uit alle vigerende bestemmingsplannen, de set aan landelijke regels die in de vorm van de Bruidsschat zijn over gegaan naar de lokale overheid en de vigerende gemeentelijke verordeningen. Vergunningen ingediend vlak voor de invoeringsdatum dienen nog onder het oude regime afgehandeld te worden. In het eerste jaar zullen daarom nog dubbele systemen actief moeten zijn.

Ook heeft de wijze waarop de regels zijn of worden verwerkt in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) impact op de werkprocessen bij deelnemers en bij de ODZOB.

De precieze impact op het totaal van de verwachte structurele inzet en de kosten is afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de wijze waarop deelnemers om zullen gaan met de grotere afwegingsruimte en de invloed die dat heeft op het meer of minder uniform zijn van de werkprocessen.

Rol en inzet van de ODZOB

Een gang langs onze deelnemers, waarbij de ambities zijn geïnventariseerd, in het voorjaar van 2020, leert ons dat de meeste deelnemers verwachten dat de gevraagde inzet aan de ODZOB het eerste jaar dat de Omgevingswet van kracht is grosso modo hetzelfde blijft. Wel geldt: hoe meer maatwerk, hoe meer kosten. Tegenover hogere kosten staat overigens wel de mogelijkheid die de Omgevingswet voor bevoegde

gezagen introduceert, om voor milieu vergunningaanvragen leges te heffen. Vanaf de inwerkingtreding zullen we monitoren welke factoren op welke wijze invloed hebben op de bedrijfsvoering en wat dit betekent voor de kosten. De verwachting is wel dat de kosten voor de baten uitgaan en dat kosten aanvankelijk hoger zullen uitvallen, in verband met onder andere het inregelen van nieuwe processen, de inzet die gevraagd wordt voor de advisering bij het opstellen van Omgevingsvisies en -plannen. Er zullen bevoegdheidsverschuivingen plaatsvinden, met name op het gebied van bodem, maar in mindere mate ook op andere beleidsterreinen, zoals geluid en door de wijziging van inrichting naar activiteit.

Voor de invoering van de Omgevingswet bij de ODZOB is een bestuursopdracht opgesteld die bestaat uit 10 bouwstenen: 1) werkprocessen VTH en advies, 2) producten Omgevingswet, 3) producten en dienstencatalogus, 4) aansluiten op ambities deelnemers, 5) opleiding en training, 6) bevoegdheidsverschuiving, 7) samenwerking speelhuismanifest, 8) raming inzet, organisatie en communicatie, 9) bruidsschat, 10) Kernwaarden omgevingskwaliteit.

Aan de bestuursopdracht wordt programmatisch invulling gegeven via de vier Programmalijnen:

- 1) Bestuur en samenwerking
- 2) Product en dienstverlening
- 3) Proces en informatievoorziening
- 4) Mens en organisatie

In 2021 is het Programma gericht op met name training en opleiding en het oefenen met de nieuwe werkprocessen, geënt op de regionale afspraken die daarover in 2020 zijn gemaakt, op invoeren van de producten. Daarmee is ODZOB klaar om de taken vanaf 1 januari 2022 uit te voeren conform de Omgevingswet.

De start van de transitieperiode op 1 januari 2022 betekent enerzijds dat we een fase van invoering (werkprocessen, producten) afsluiten en anderzijds dat we een nieuwe periode ingaan, waarbij we de focus leggen op:

1. Het uitvoeren van VTH-taken volgens nieuwe kaders en nieuwe processen. Er zal een stuk nazorg op de implementatie van de nieuwe wetgeving plaatsvinden. Verder dient de nieuwe werkwijze in het eerste jaar van de Omgevingswet te worden geëvalueerd en zo mogelijk bijgesteld.
2. Het adviseren van onze deelnemers als ondersteuning en compleet maken van de beleidscyclus bij het verder vorm geven van de instrumenten van de Omgevingswet, gevoed vanuit onze uitvoeringspraktijk en integrale deskundigheid op het gebied van Omgevingsdeskundigheid.

Om het eerste onderdeel mogelijk te maken is in de meerjarenbegroting - via de werkprogramma's - een bedrag van € 400.000 gereserveerd. Het tweede onderdeel zal vorm moeten krijgen via separate opdrachten dan wel via de werkprogramma's.

4.1.2 Regionaal en uniform uitvoeringsbeleid

Toezicht

Maatschappelijke opgave en doel

Het toezicht is er op gericht om via het bevorderen van de naleving van regels de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving te bewaken en te bevorderen.

Wettelijk kader

De wettelijke basis is de Omgevingswet, en in samenhang daarmee het Omgevingsbesluit. Relevante regels zijn in hoofdzaak opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit kwaliteit leefomgeving,

soms in samenhang met een vergunning. Verder is bijvoorbeeld een aantal Europese verordeningen relevant. Er zijn voor de omgevingsveiligheid relevante regels opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving en andere besluiten, met andere bevoegdheden waarop de Veiligheidsregio en de Inspectie sociale zaken en Veiligheid (ISZW) het toezicht uitvoeren. Daarvoor wordt een oog- en oorfunctie uitgevoerd, met samenwerking waar nodig. Die samenwerking zoeken we bijvoorbeeld ook met de GGD als de volksgezondheid in het geding is.

Rol en inzet van de ODZOB

Met de start van de implementatie van het ROK Toezicht en handhaving in 2020 hebben we een omslag gemaakt van (vrijwel) volledig programmatisch toezicht naar risicogericht toezicht bij branches voor het programmatische deel en naar thematisch toezicht voor bestuurlijke- en actuele thema's. Voor deze twee pijlers van het ROK wordt als uitgangspunt gehanteerd dat wat we doen een maatschappelijk doel dient. Meer dan in het verleden kunnen we aan de hand van bereikte resultaten inzicht geven in hoeverre deze bijdragen aan het behalen van die doelen, die samenhangen met het behoud of de verbetering van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving. Daarom worden kortlopende projecten gedefinieerd, die relatief snel resultaat geven waarop nieuwe keuzes kunnen worden gebaseerd met het oog op de doelstellingen. Een derde pijler van het ROK is een systematische klachtenanalyse, leidend tot de selectie van aandachtsbedrijven waarop wordt ingezet om toekomstige klachten te voorkomen. Voor 2020 zijn de keuzes die in de voorbereiding voor het besluit over het ROK zijn gemaakt voor de meest risicovolle branches en bestuurlijke thema's als uitgangspunt genomen. Op basis van de resultaten en nieuwe inzichten zullen de keuzes hiervoor steeds worden heroverwogen. Dit kan voor 2021, 2022 en de daarop volgende jaren tot andere keuzes gaan leiden op basis van ontwikkelingen en bereikte resultaten. De risicobenadering zal daarin, naast de overige uitgangspunten voor het ROK, leidend zijn en blijven. Over de voor het ROK beschikbare middelen zijn voor de jaren 2020 - 2023 afspraken gemaakt.

Vergunningverlening

Maatschappelijke opgave en doel

Het ROK-VV geeft invulling aan een level playing field bij de behandeling van aanvragen omgevingsvergunningen milieu. Het beleid is mede vormgegeven in samenwerking met en op verzoek van de deelnemers aan de ODZOB, met uitzondering van de provincie, deze heeft namelijk een eigen provinciebreed beleid.

Wettelijk kader

Het ROK-VV vindt haar wettelijke basis in het Omgevingsbesluit waarin staat dat elke gemeente en provincie moet beschikken over VTH-beleid voor de uitvoering van de Omgevingswet. Voor de basistaken van de omgevingsdiensten dienen ze gezamenlijk zorg te dragen voor uniform uitvoeringsbeleid. Het bevoegd gezag legt het uitvoeringsbeleid vast in een of meer documenten waarin gemotiveerd wordt aangegeven welke doelen het zichzelf stelt bij vergunningverlening en welke activiteiten het daartoe zal uitvoeren. Het uitvoeringsbeleid noemen we het ROK-VV en het omvat het strategisch beleidskader en een operationeel beleidskader.

Rol en inzet van de ODZOB

De ODZOB staat als uitvoerder van de basistaken, waaronder alle omgevingsvergunningen milieu, hiervoor aan de lat. Het beleid is geïmplementeerd in de systemen en werkinstructies die worden gebruikt. Het ROK-Vergunningverlening zal in 2021 worden geëvalueerd mede in het licht van de komst van de Omgevingswet.

4.1.3 Klimaat, energie en duurzaamheid

Maatschappelijke opgave en doel

We staan met z'n allen voor de uitdaging om CO₂ te reduceren (49% in 2030 ten opzichte van 1990 en 95% in 2050) om klimaatverandering tegen te gaan. Het centrale doel van het Klimaatakkoord, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, raakt aan het leven van alledag. De transitie is in de eerste plaats een maatschappelijke transitie. Burgers en bedrijven staan voor een reeks beslissingen die van invloed zijn op hoe we wonen, ons verplaatsen, wat we eten, de producten die we kopen, hoe we ons geld verdienen. Een bundeling van daadkracht, investeringen, kennis en kunde is nodig. Een van de maatregelen daarbij is dat we in Nederland van het aardgas afgaan. Naast alle inspanningen die we doen om klimaatverandering zoveel mogelijk tegen te gaan, zullen we parallel daaraan maatregelen moeten nemen om met een veranderend klimaat om te gaan: klimaatadaptatie. Daarnaast moeten we toe naar meer circulair gebruik van materialen om de aarde niet uit te putten of te vervuilen bij het winnen van de grondstoffen.

Wettelijk kader

In 2019 is het Klimaatakkoord gesloten. Als beleidsuitwerking daarvan is in onze regio de Regionale Energie Strategie opgesteld en is verschillende wet- en regelgeving uitgewerkt en geïmplementeerd op het gebied van energie en CO₂-reductie, zoals keuring van airconditioning en ventilatiesystemen, een normering op de CO₂ uitstoot voor zakelijk vervoer, en vanaf 2023 een label C voor kantoren. Al heel lang bestaat er de energiebesparingsplicht vanuit de Wet Milieubeheer. Daar is een informatieplicht bijgekomen.

Rol en inzet van de ODZOB

Binnen het ROK (Regionaal Operationeel Kader) is energiebesparing prioritair gescoord. Dit betekent dat toezicht op energiebesparing een vast onderdeel is van controles, bij te kiezen branches. Daarnaast heeft de ODZOB een themaplan energie bij toezicht opgesteld met daarin aanbevelingen voor projecten en toezichtplannen gericht op energiebesparing. Indien vergunningen geactualiseerd worden, actualiseert de ODZOB op het thema energie. De ODZOB levert input en adviseert bij uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES) waar nodig. De RES moet landen in de Omgevingswet-instrumenten. Bij implementatie van de Omgevingswet ondersteunt de ODZOB gemeenten bij de kansen die de invoering biedt voor een ambitie op energieneutraliteit. Bij de uitvoering van de RES zal de ODZOB omgevingsvergunningen afhandelen voor zonneparken, windparken, vergistingsinstallaties, et cetera en via VTH-bijdragen aan het realiseren van energiebesparing bij bedrijven en organisaties. De ODZOB biedt gemeenten op deze wijze invulling en uitvoering om klimaatdoelstellingen te realiseren door middel van toezicht, vergunningverlening en handhaving.

De ODZOB kan, als verzoektaak, gemeenten en provincie ondersteunen bij het opstellen van duurzaamheidsbeleid, een duurzaamheidsvisie, een plan om van het aardgas af te gaan en uitvoeringsprogramma en uitvoering daarvan.

Circulaire economie krijgt de komende jaren steeds meer aandacht. Doel is om de Nederlandse economie in 2050 volledig te laten draaien op herbruikbare grondstoffen. Europees geldt een systeem van producentenverantwoordelijkheid: producenten of importeurs van o.a. auto's, elektrische apparatuur en batterijen en accu's zijn wettelijk verantwoordelijk voor het inzamelen en het zo duurzaam mogelijk recyclen van hun producten in de afvalfase. In afval gaat echter veel geld om en illegale inzameling en verwerking loont. Jaarlijks lekt een deel van de afvalstromen weg, buiten het legale circuit. Toezicht op de afvalketen draagt bij aan een circulaire economie. Daarnaast krijgt vergunningverlening te maken met bedrijven die afval als grondstof willen inzetten. Met bedrijven die experimentele, circulaire initiatieven hebben en daarvoor een vergunningaanvraag voorbereiden wil de ODZOB in een vroegtijdig stadium in gesprek. De ODZOB kan binnen haar wettelijke mogelijkheden en bevoegdheden meedenken om nieuwe circulaire initiatieven te faciliteren en de (on)mogelijkheden aan te geven. Hierdoor kunnen deze bedrijven tijdig anticiperen en eventuele aanpassingen doorvoeren. Als uitvoeringsorganisatie zijn wij een van de

spelers die voor de uitdagende taak staan om circulaire innovaties van bedrijven mogelijk te maken en bedrijven aan te moedigen meer circulair te worden.

4.1.4 Toekomstbestendige veehouderij

Maatschappelijke opgave en doel

Een toekomstbestendige veehouderij is innovatief en duurzaam, gaat uit van het sluiten van kringlopen en is in balans met haar leefomgeving. De uitstoot van schadelijke stoffen is minimaal (ammoniak, geurstoffen, fijnstof-endotoxinen, methaan). De leefomgeving is daardoor gezond en veilig (natuur, milieu, volksgezondheid).

De veehouderij bevindt zich in de transitie naar een toekomstbestendig veehouderij (in Brabant de Transitie Zorgvuldige Veehouderij). De transitie loopt langs twee hoofdsporen: saneren van veehouderijen die willen stoppen en het verduurzamen van de blijvers. Deze twee sporen gaan de transitie domineren, in 2021, 2022 en de jaren daarna. Leidend is het verminderen van de stikstofproblematiek om toestemming te kunnen verlenen aan diverse economische en maatschappelijke projecten.

Saneren en verduurzamen werken ook door in het landelijk gebied. Het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen pakken deze maatschappelijke opgave gezamenlijk aan onder het Interbestuurlijk Programma (IBP) "Naar een vitaal platteland". Voor Oost-Brabant en Noord-Limburg wordt een relatie gelegd met de problematiek in veedichte gebieden. Tegelijk haakt dit aan op het NOVI (Nationale Omgevingsvisie).

Wettelijk kader

De Omgevingswet zal het wettelijk kader zijn voor activiteiten en functietoedeling (vergunningverlening en ruimtelijke plannen). De Omgevingswet biedt de gemeente beleidsruimte voor lokaal beleid, voor experimenteerruimte, voor normering en/of het werken met omgevingswaarden. De grote thema's zijn geur en gezondheid.

Het instrument 'Programma' biedt de gemeente de mogelijkheid om lokale vraagstukken op een programmatische manier aan te pakken (bijv. verminderen van het aantal knelpunten met geuroverlast of het bevorderen van de verduurzaming van de veehouderij door de veehouders maximaal gebruik te laten maken van subsidieregelingen).

Voor de verduurzaming van de veehouderij zijn middelen/subsidies beschikbaar vanuit Rijk en/of provincie. Er is een innovatiemodule en een investeringsmodule voor brongerichte verduurzaming. Veehouders die willen investeren in het ontwikkelen van nieuwe emissiearme stalsystemen of in de nieuwe systemen in gebruik willen nemen, kunnen gebruik maken van de 'Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen' (Sbv).

Deelname aan saneringsregelingen is voor veehouderij vrijwillig. Met subsidie van het Rijk en/of de provincie wordt een bedrijf beëindigd, de dierrechten doorgehaald (verkleining veestapel), de vergunning ingetrokken, de locatie herbestemd en de stallen gesloopt. In verband met stikstof is de 'Landelijke beëindigingsregeling veehouderij' (Rijk) in voorbereiding en is de provincie met gemeenten aan de slag met het 'gericht opkopen van piekbelasters' in een gebiedsgerichte aanpak (o.a. vraag en aanbod ammoniakruimte, stikstofregistratiesysteem).

De Omgevingsverordening van de provincie is belangrijk vanwege de scherpere ammoniakeisen, de termijnen voor de veehouders om daar aan te voldoen en de beschikbaarheid van nieuwe brongerichte en duurzame stalsystemen (snelheid van de innovatie).

Rol en inzet van de ODZOB

De rol van de ODZOB is gerelateerd aan de inhoud (deskundigheid, kennis en ervaring). Vanuit de inhoud adviseert de ODZOB onder andere over:

- nieuwe wet- en regelgeving, uitvoerbaarheid daarvan en implementatie in VTH;

- experimenteerruimte binnen de vergunning voor proefbedrijven (faciliteren van brongerichte innovatie en verduurzaming);
- bedrijfsbeëindiging en intrekken van vergunningen, herbestemmingen (bedrijfswoning-burgerwoning), sloop, soortenbescherming, bodem en asbest.
- VTH-werkzaamheden voor veehouderij. De Taskforce veehouderij brengt de VTH-opgave en de noodzakelijke capaciteit in beeld, die voortkomt uit landelijk en provinciaal beleid. Bepalend zijn de gevolgen van het nieuwe bestuursakkoord en de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant aangaande de termijnen, waarbinnen veehouderijen moeten gaan voldoen aan de provinciale ammoniakereisen (2024). Dit werkt door in de vergunningverlening. In 2023 met uitloop naar 2024 wordt een piek van vergunningaanvragen verwacht. In de Taskforce maken Omgevingsdiensten en provincie afspraken over het opvangen van de capaciteitspiek en over het versnellen van het vergunningverleningsproces.

In het werkprogramma Agrofood en Leefomgeving wordt kennis overgedragen/uitgewisseld over actuele thema's voor een toekomstig bestendige veehouderij. Bijvoorbeeld over stikstof, nieuwe maatregelen, stand der techniek, stand van het onderzoek en dergelijke.

In de ambtelijke en bestuurlijke samenwerking met de MRE neemt de ODZOB deel aan landelijke en provinciale gremia, om vanuit de inhoud inbreng te hebben in:

- de landelijke kerngroep sanering en verduurzaming veehouderij;
- het 'Bestuurlijk overleg transitie landbouw' (4 regio's en provincie over Mestbeleid, geur en gezondheid en dergelijke).

4.1.5 Bodem

Maatschappelijke opgave, doel en wettelijk kader

De gemeenten zullen met ingang van 2022 (inwerking treden van de Omgevingswet) ook een aantal nieuwe taken en verantwoordelijkheden krijgen voor bodem. In het kader van de Omgevingswet is de kwaliteit van de bodem een belangrijk thema. Door een Brabantbrede samenwerking (provincie, gemeenten, omgevingsdiensten) wordt de transitie van bodem van Wet bodembescherming naar Omgevingswet per 1-1-2022 vormgegeven. Alle gemeenten worden primair verantwoordelijk voor de leefomgeving en dus ook voor de bodemkwaliteit. Het Rijk is terughoudend met het opstellen van nationale regels. De veranderingen worden met een transitiedocument inzichtelijk en werkbaar gemaakt. De nadere uitwerking (wijzigingen, impact op systemen, intake, workflow, monitoring, rapportage, behoud van kennis) wordt aan de hand van een implementatiedocument verder vormgegeven. Uitgangspunt is dat de overgang van taken van provincie naar gemeenten budgetneutraal kan worden geïmplementeerd; voor 2022 zal een bedrag van geraamd € 840.000,- verschuiven van provincie naar gemeenten (waaronder gemeenten in de regio Noordoost-Brabant).

Rol en inzet van de ODZOB

De personele capaciteit qua omvang, kennis en competenties wordt voor invoering van de Omgevingswet inzichtelijk gemaakt. Werkzaamheden die niet vallen onder de overgangswetgeving die de ODZOB, in opdracht van provincie, nu nog uitvoert in de gemeenten in Noordoost-Brabant worden vanaf 2022 uitgevoerd door de ODBN. Het gaat om een (geraamd) bedrag van € 270.000,-. Personele capaciteit zal mogelijk van de ODZOB overgaan naar de ODBN.

4.1.6 Gezondheid

Maatschappelijke opgave, doel en wettelijk kader

Met de komst van de Omgevingswet gaat meer aandacht uit naar gezondheid. Aandacht is nodig voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties waarbij in ieder geval rekening moet worden gehouden

met het belang van het beschermen van de gezondheid. Naast de veehouderij hebben diverse (milieu)thema's een directe relatie met gezondheid. Een te slechte luchtkwaliteit, veel geluidsoverlast, et cetera hebben invloed op de gezondheid van de burgers. Bij het verlenen van vergunningen worden normen opgenomen voor bijvoorbeeld geluid om de hinder voor omwonenden te beperken, waarmee indirect de gezondheid van omwonenden kan worden beschermd.

Rol en inzet van de ODZOB

Er zijn 3 belangrijke doelen waarin de ODZOB een verantwoordelijkheid heeft:

- invulling van de Omgevingswet: Gezondheid moet de komende jaren verder vorm krijgen in de samenwerking die de lokale overheden en de gemeenschappelijke regelingen met elkaar aangaan om de Omgevingswet goed te laten landen en tot een succes te maken;
- monitoring van de Omgevingswaarden is van groot belang. Het verschaft een referentiekader waarmee de regio doelen kan stellen en actie kan ondernemen;
- kennis en kunde ontsluiten voor de regio door samenwerking met de GGD, regiopartners en onderzoeksinstituten.

Met de komst van de Omgevingswet adviseert de ODZOB samen met de GGD en Veiligheidsregio de bevoegde gezagen over de fysieke leefomgeving. De GGD adviseert over gezondheid en hanteert daarbij gezondheidskundige advieswaarden die kunnen afwijken van de wet- en regelgeving. Om advies te kunnen geven heeft de GGD inzicht nodig in de aanwezige omgevingskwaliteit. Dit inzicht levert de ODZOB door milieubelastingen zoals geluid en lucht in beeld te brengen.

Namens de gemeenten vult de ODZOB ieder jaar de NSL-monitoringstool, om in beeld te brengen wat de luchtkwaliteit in de regio is. De ODZOB is namens de deelnemers partner in een consortium bestaande uit het burgerinitiatief AiREAS, de provincie Noord-Brabant, gemeente Eindhoven, de Universiteit van Utrecht, het RIVM, de GGD en TNO, in een onderzoeks- & ontwikkelingsproject. Met behulp van innovatieve sensortechnieken, in een regionaal dekkend meetnet en met de inzet van burgerparticipatie via de coöperatieve vereniging AiREAS, gaan we meer inzicht verschaffen in luchtkwaliteit en geluid, met als doel handelingsperspectief te verwerven met het oog op een gezondere leefomgeving. Hierbij richten we ons op drie aandachtsgebieden: stedelijk gebied, landelijk gebied en Eindhoven Airport. Een aanvullende meetcampagne Gezondheid en Veehouderij maakt ook onderdeel uit van het project. De Provincie, gemeente Eindhoven en de ODZOB (via collectieve taken) zijn de financierende partners. Aanvullend wordt in de financiering voorzien door individuele bijdragen van de deelnemende gemeenten en inzet op Europese subsidies en Rijkssubsidies.

De Brabantscan (BROS) is het kennisknooppunt voor gezondheidsinformatie over de provincie Noord-Brabant en is een samenwerking tussen GGD Brabant-Zuidoost, GGD Hart voor Brabant en GGD West-Brabant. Je vindt hier bijvoorbeeld de resultaten van de gezondheidsenquêtes van de GGD, maar ook gezondheidsinformatie uit andere bronnen. Binnen de omgevingsdienst wordt de Omgevingsatlas gevuld met alle relevante milieudata, onder andere uit het hierboven genoemde meetnet. Deze atlas wordt de komende tijd verder gevuld. De ODZOB levert de milieudata (geluid, luchtkwaliteit, et cetera) vanuit de Omgevingsatlas om de BROS verder te vullen en te verbeteren. Ook zal worden bezien of er een koppeling kan worden gelegd met de klachtenregistratie die de ODZOB ontvangt met de BROS.

4.1.7 Ondermijnende criminaliteit

Maatschappelijke opgave, doel en wettelijk kader

In het kader van deregulering treedt de overheid meer terug ten aanzien van regels en toezicht. Toch zijn er veel misstanden die de overheid moet aanpakken. Er is bijvoorbeeld meer aandacht nodig voor ondermijnende criminaliteit. Grote problemen zijn o.a. drugsafvaldumpingen en criminaliteit in

verloederde recreatieparken maar ook in leegstaande gebouwen, zowel op industrieterreinen als in het buitengebied.

Rol en inzet van de ODZOB

Door de gebundelde kennis van onder meer gemeenten, Belastingdienst, Omgevingsdienst, Openbaar Ministerie, het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum en de Taskforce Brabant Zeeland is er nu bestuurlijke aandacht voor de ondermijnende criminaliteit. In dit kader zien gemeentelijke BOA's nu al veel meer in het buitengebied. Ook de BOA's en toezichthouders van de ODZOB nemen steeds meer afwijkingen waar. Ze zijn onze ogen en oren. Hun kennis en ervaring kunnen we veel beter benutten, ook in samenwerking met andere partijen. Belangrijk daarbij is om de bevindingen vast te leggen, zodat we een volgende stap in de aanpak van ondermijning kunnen zetten: analyse van beschikbare metadata. De ODZOB wil de oor- en oogfunctie de komende jaren verder uitbouwen. Het vergroten van de bewustwording en signaalfunctie bij alle medewerkers van de ODZOB en ambtenaren binnen de regio om goed op bepaalde zaken te letten, ook buiten werktijd, zou er veel toe kunnen bijdragen om misstanden eerder in beeld te krijgen. Dit vereist structureel trainingen in het signaleren en herkennen van verdachte situaties. Het vergroten van het netwerk en afstemmen met bij het onderwerp betrokken partners, is voorwaarde om samen succesvol in de aanpak te kunnen zijn.

4.1.8 Zeer zorgwekkende stoffen

Maatschappelijke opgave, doel en wettelijk kader

Het beleid rondom zeer zorgwekkende stoffen is er op gericht om een voortschrijdende vermindering van de belasting voor de omgeving te realiseren en een aantal van deze stoffen uiteindelijk volledig uit te bannen. Bedrijven zijn er aan gehouden te blijven streven naar vermindering van toepassing en emissies van deze stoffen. Zij moeten vijfjaarlijks rapporteren over hun voortgang daarbij. De aanpak van zeer zorgwekkende stoffen richt zich op voorkomen van gezondheids- en omgevingseffecten op de lange termijn.

Rol en inzet van de ODZOB

De ODZOB ziet er op toe dat dit rapporteren daadwerkelijk gebeurt. De ODZOB beschikt over medewerkers die kennis en ervaring hebben om dit te kunnen doen. Bij de uitvoering van hun vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken beoordelen zij of er sprake is van toepassing of vorming van zeer zorgwekkende stoffen, of de bedrijven de vereiste technieken op de juiste wijze toepassen om emissies te beperken en of zij voldoende voortgang maken bij het terugdringen van emissies. Naast zeer zorgwekkende stoffen zullen ook potentieel zeer zorgwekkende stoffen en opkomende stoffen aandacht krijgen. De beoordeling ervan geschiedt op vergelijkbare wijze als bij zeer zorgwekkende stoffen. De ODZOB beschikt over een registratiesysteem waarin het gebruik door of de vorming van zeer zorgwekkende stoffen bij bedrijven en de emissies ervan worden vastgelegd en kunnen worden gemonitord en gerapporteerd. De ODZOB werkt samen met andere (Brabantse) Omgevingsdiensten en Waterschappen. Hierbij staan gezamenlijke opbouw en uitwisseling van kennis en ervaring en uniforme aanpak centraal.

4.1.9 Bouwen

Maatschappelijke opgave, doel en wettelijk kader

De nieuwe Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen treedt, tegelijkertijd met de Omgevingswet, op 1 januari 2022 in werking. De Wkb heeft als doel om de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door het inschakelen van private kwaliteitsborgers.

De wet treedt gefaseerd in werking. Er wordt gestart met eenvoudige bouwwerken (gevolgklasse 1). Na 3 jaar wordt de wet geëvalueerd en wordt besloten of ook de complexere bouwwerken onder de Wkb gaan vallen.

De invoering van de Wkb heeft gevolgen voor het gemeentelijk Bouw- en Woningtoezicht. De bouwtechnische toetsing, nu uitgevoerd door vergunningverleners en toezichthouders, komt te vervallen. Hierdoor zijn er minder medewerkers met bouwtechnische kennis nodig. Het aandeel bouwwerken in een gemeente, dat valt onder gevolgklasse 1, bepaalt in eerste instantie het effect op de formatie. Daarnaast zullen de bouwleges gaan dalen. Er vallen immers werkzaamheden weg. Onduidelijk is nog in welke mate dat gaat gebeuren.

De gemeente blijft in het kader van vergunningverlening wel verantwoordelijk voor de ruimtelijke beoordeling (omgevingsplan en welstand) van een aanvraag bouwen. Handhaving en toezicht op omgevingsveiligheid, gebruik en bestaande bouwwerken blijven ook een taak van de gemeente.

Rol en inzet van de ODZOB

Team bouwen is op dit moment werkzaam voor een tiental gemeenten, de provincie Noord-Brabant, de OMWB en de ODBN. De opdrachten lopen uiteen van vergunningverlening/toezicht onder volledig mandaat tot het verzorgen van enkel de bouwtechnische advisering. De ODZOB functioneert daarbij vaak als flexibele schil van het gemeentelijk Bouw- en Woningtoezicht. Aangezien de Wkb er voor zorgt dat gemeenten minder capaciteit nodig hebben, zal het aantal opdrachten voor team bouwen ook afnemen. Het team bouwen beschikt over voldoende flexibele schil om de nu verwachte afname van opdrachtverlening op te vangen.

4.1.10 Asbest

Maatschappelijke opgave, doel en wettelijk kader

In 2017 is het Regionale uitvoeringsbeleid asbesttaken vastgesteld door het AB. Het beleid is opgesteld naar aanleiding van de constatering van regionale- en bovenregionale problemen op het gebied van de asbestsaneringen. De aard van de problemen vraagt om een regionale, dan wel bovenregionale aanpak. In 2020 heeft een herijking van de werkafspraken plaatsgevonden met een inzet op een verbeterde werkwijze en werkafspraken voor de asbesttaken waarin de samenwerking en verbinding tussen de gemeente en ODZOB is geoptimaliseerd. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is informatie- en risicogestuurd asbesttoezicht.

Rol en inzet ODZOB

De inzet voor 2022 is mede afhankelijk van een evaluatie die eind 2021 wordt uitgevoerd. Uit deze evaluatie van de verbeterde werkafspraken in combinatie met de monitoring van de budgetten en de outcome van de inzet van toezicht asbest zal moeten blijken of het beoogd effect beter wordt benaderd. Zo nodig wordt het beleid bijgesteld.

4.1.11 Water

Maatschappelijke opgave en doel

Grondwater is een belangrijke bron voor ons (humaan en ecologisch) bestaan. Het vormt onderdeel van en is gebaat bij: een vitale bodem, een robuust watersysteem en een gezonde leefomgeving. Ook als energiebron wordt grondwater in de vorm van warmte- en koude opslag steeds meer gebruikt. Het (grond)watersysteem staat onder druk als gevolg het menselijk handelen en de klimaatveranderingen. De

opgave zit in het borgen van de goede kwaliteit en het zorgen dat ook in de toekomst over voldoende, schoon grondwater kan worden beschikt.

In hoofdlijnen zijn de Europese, nationale en provinciale doelstellingen:

- een goede grondwaterkwaliteit voor ecologie en menselijk gebruik;
- een grondwaterwatervoorraad met aanvulling en onttrekking in balans;
- drinkwater van voldoende kwaliteit en kwantiteit, voor nu en in de toekomst;
- de juiste hydrologische randvoorwaarden voor grondwaterafhankelijke natuur;
- een verantwoorde inzet van de energetische waarde in bodemenergiesystemen.

Wettelijk kader

De wettelijke kaders vloeien voort uit Europese en nationale wet- en regelgeving met een ondersteunende uitwerking in provinciale regels. De belangrijkste zijn: de Europese Kaderrichtlijn Water, de Waterwet en Drinkwaterwet (inmiddels grotendeels opgegaan in de Omgevingwet) en de provinciale Omgevingsverordening.

Rol en inzet van de ODZOB

Het accent van de werkzaamheden binnen de ODZOB ligt nog voornamelijk bij de provinciale taak, waarbij uitvoering wordt gegeven aan de provinciale doelen (zuiver en voldoende grondwater). De ondersteuning van gemeenten bij de gesloten bodemenergiesystemen is in ontwikkeling.

Onze rol en inzet ligt op het vlak van:

- vergunningverlening, toezicht & handhaving van grondwateronttrekkingen vanaf 150.000 m³ per jaar inclusief het infiltreren van het water in de grond, en grondwateronttrekkingen voor open bodemenergiesystemen (voorheen Waterwet);
- vergunningverlening, toezicht & handhaving van onttrekkingen van grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening, inclusief het infiltreren van water in de grond;
- het beoordelen en afwikkelen van meldingen en toezicht en handhaving in het kader van de provinciale Omgevingsverordening, onderdeel grondwaterbescherming;
- monitoring en uitvoering van de Gebieds- en feitendossiers en daaruit voortkomende afspraken van de 39 (drink)waterwinlocaties met beschermingszones;
- het beoordelen van meldingen en toezicht en handhaving op de aanleg en het functioneren van open bodemenergiesystemen in het kader van de provinciale Omgevingsverordening;
- het up-to-date houden van onze kennis en ervaring op het gebied van grondwater en bodemenergiesystemen;
- het informeren over en inzicht geven in alle aspecten rond grondwater voor zover dit binnen onze rol valt.

Wat dat laatste betreft zien we ook een toenemende vraag naar ondersteuning voor de gemeentelijke gesloten bodemenergiesystemen (GBES). Energie wordt in deze niet gewonnen uit grondwater, maar de bodem fungeert in dit systeem als opslagmedium.

Naast de energietransitie vragen ook klimaatadaptatie (afstromend water, droogte, infiltratie, gebruik matigen), milieu/waterkwaliteit (mest, bestrijdingsmiddelen en zeer zorgwekkende stoffen) meer aandacht. Het is aan de ODZOB om te weten welke rol onze eigen activiteiten daarin spelen, dit inzichtelijk maken aan anderen en zelf goed op de hoogte blijven van de nieuwste kennisfeiten binnen ons werkveld. Water zal binnen de prioritering van het Rok een plaats moeten krijgen. Verder is het aan de deelnemers om hiervoor in de werkprogramma's voldoende ruimte te reserveren (al dan niet door herprioritering).

4.1.12 Stikstof

Maatschappelijke opgave, doel en wettelijk kader

In Nederland hebben we te maken met een overschot aan stikstof(depositie). We kenden een systeem om daarmee om te gaan in de vergunningverlening en het toezicht, het PAS. Sinds de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State daar op 29 mei 2019 een negatief oordeel over velde, is er in Nederland geen wettelijke verankerd juist systeem om depositie van stikstof in ons land te verlagen. Er wordt landelijk naarstig gewerkt aan nieuwe kaders en regelgeving om hier vorm aan te geven. Ondertussen zijn er nog steeds erg veel onduidelijkheden aangaande vergunningverlening en toezicht. Wanneer is er samenloop tussen de Wet natuurbescherming (Wnb) en de Omgevingswet? Welke vergunningen kunnen wel en welke kunnen niet worden verleend? Welke systemen moeten er worden opgericht? Komt er weer een drempelwaarde? Met dit soort vragen zitten vergunningverleners, toezichthouders, juristen en adviseurs.

Rol en inzet van de ODZOB

Daarom vormen we binnen de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant een overleg met afgevaardigden uit verschillende teams om alle nieuwe informatie te bespreken, vragen te bespreken en te inventariseren waar zoal behoefte aan is. Tevens nemen we deel aan het externe overleg stikstof, waar ook mensen van de andere twee diensten en de provincie aan deelnemen. Zo blijft alle informatie gestroomlijnd en landt deze op de juiste plekken. Op die manier wordt gewaarborgd dat een uniforme werkwijze wordt gehanteerd binnen de gehele provincie.

Daarnaast is er op landelijk niveau een systeem ontwikkeld, waarmee de stikstofruimte die nu vrijkomt door bijvoorbeeld de maximale snelheid maatregel, wordt toegekend aan grote woningbouwprojecten. Dit systeem, het Stikstofregistratiesysteem (SSRS), wordt in Noord-Brabant gecoördineerd vanuit de ODBN, de ODZOB ondersteunt in de uitvoering (ingediende vergunningaanvragen beoordelen). Ook is gezamenlijk nagedacht over en actie ondernomen ten aanzien van manieren om de bulk vergunningaanvragen te kunnen verwerken. Verder wordt bij toezicht nog steeds gecontroleerd op het wel of niet in werking zijn conform een geldende natuurvergunning. Om de activiteiten door de ODZOB op het gebied van stikstof mogelijk te maken dienen bij de vaststelling van de werkprogramma's door de deelnemers (zowel provincie voor wat betreft de vergunningverlening en gemeenten voor wat betreft toezicht) hier middelen voor vrijgemaakt te worden.

4.1.13 Ketentoezicht

Maatschappelijke opgave, doel en wettelijk kader

Ketentoezicht richt zich op processen waar verschillende organisaties als schakels in een keten bij betrokken zijn (zoals bij afvalverwerking of asbestverwijdering). Dat gebeurt omdat het nalevingsgedrag van een afzonderlijk bedrijf sterk kan worden bepaald door het gedrag van voorgaande of volgende schakels. Zo kunnen leveranciers hebben gemanipuleerd met goederen of bijbehorende documenten. Grote afnemers kunnen sterke druk uitoefenen richting een hoge kwaliteit of een lage prijs. Het toezicht in verschillende verschijningsvormen, waaronder ketentoezicht, op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is een taak die wordt uitgevoerd namens de bevoegde gezagen (gemeente en provincie). Ketentoezicht moet om die reden binnen de overheid uitgevoerd worden en kan worden beschouwd als een kernactiviteit binnen het toezicht. Essentieel hierbinnen is samenwerking met ketenpartners (NVWA, ISZW, Waterschappen). Het werkproces van ketentoezicht ziet er als volgt uit:

- Voorbereidend onderzoek externe en interne schriftelijke bronnen;
- Voorbereidende afstemming met ketenpartners;
- Opstellen van ketenbeschrijvingen;
- Uitvoeren van tactische/risico analyses keten/branche/bedrijf o.b.v. prioriteiten, beleid of op verzoek;

- Opstellen van analyseprofielen en interventiestrategie;
- Draaiboeken opstellen voor diepgaand onderzoek;
- Audits in de keten uitvoeren (combineren financiële en stofstromen).
- Identificeren onregelmatigheden en oorzaken;
- Identificeren fraude/overtredingen.

Rol en inzet van de ODZOB

In het Besluit omgevingsrecht is in Hoofdstuk 7 bepaald dat ketentoezicht een basistaak betreft die moet worden uitgevoerd door een Omgevingsdienst. Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant (ODZOB) voert nog onvoldoende Ketentoezicht uit. Ketentoezicht is een complexe manier van toezichthouden waarbij de ODZOB met andere partners samenwerkt. Vanaf 2022 wil de ODZOB die samenwerking nog meer opzoeken om invulling te kunnen geven aan de continue veranderingen in de maatschappij, zodat wij samen met onze partners het verschil kunnen maken in de balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving.

In de praktijk blijkt dat de grootste risico's liggen bij de handelingen en verwerking in de afvalketen. Daar is met strijdig handelen het meeste te verdienen. In de afvalketen zijn voorbeelden bekend van het zogenaamde omkatten van afvalstromen. Zo wordt van een waardeloze afvalstof een waardevolle 'grond'-stof gemaakt, door simpelweg "het label te veranderen". Op die manier hoeft men niet te betalen om de afvalstof te laten verwerken maar krijgt men juist betaald om de afvalstof te leveren. Vanuit Ketentoezicht wordt verder gekeken dan specifieke bedrijven. Het onderzoekt risico's in de hele keten van vrijkomen tot verwerken van afval. Dat doet het samen met de handhavingpartners in de keten, de zogenaamde ketenpartners. Het strijdig handelen brengt soms grote milieurisico's met zich mee. Een voorbeeld hiervan is asbest. Asbest is schadelijk voor onze leefomgeving. Vanuit Ketentoezicht worden dit soort afvalstromen gevolgd en door er onderzoek naar te doen worden de zwakke plekken in de keten blootgelegd waarmee verder milieurisico wordt voorkomen. Wil de ODZOB aan deze basistaak invulling kunnen geven, dan dienen bij de prioritering van de collectieve taken en de opstelling van de werkprogramma's door de deelnemers hier middelen voor gereserveerd te worden.

4.1.14 Kwaliteit en efficiency van dienstverlening

Rol en inzet van de ODZOB

Kwaliteitsvisie

De ODZOB heeft het leveren van kwaliteit hoog geprioriteerd. We willen niet alleen voldoende capaciteit, maar ook voldoende kwaliteit borgen om onze doelen na te kunnen streven. Dit betekent aandacht voor opleiding, goede samenwerking (intern en extern), heldere en uniforme processen, volledige en terugvindbare gegevensregistratie en frequente monitoring op deze punten. Wat de ODZOB met kwaliteit wil bereiken wordt geformuleerd in een op te stellen visie. Vanuit deze visie volgen een aantal pijlers (programmalijnen), waaruit verbeter suggesties voortkomen. Ook in 2022 zal een aantal punten opgepakt worden om te zorgen voor continue verbetering van onze werkzaamheden. De kwaliteitsregisseur bewaakt de voortgang en samenhang met andere projecten. Ook zal er weer een Collegiale Toets uitgevoerd worden met andere omgevingsdiensten om van elkaar te leren.

Zaak- en VTH-systeem en DSO

De komst van de Omgevingswet en de implementatie van een nieuw zaak- en VTH-systeem (gekoppeld aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet, DSO) zijn een kans om die kwaliteit (nog) beter in de werkprocessen te verankeren. De Omgevingswet treedt per 1 januari 2022 in werking. De nieuwe werkprocessen moeten dan geïmplementeerd worden. In 2022 zullen we dus voornamelijk zorgen dat de processen onder de nieuwe wet en met het nieuwe zaakstelsel vlot lopen. De ODZOB hoopt dan eveneens een verbeter slag te bereiken in de uitwisseling van informatie (data en documenten) tussen deelnemers en de ODZOB, in zoverre dat het voldoet aan de daarvoor geldende (archiefwetgeving). Voor 2020 en 2021 staat ook

gepland om meer uniforme afspraken te maken met onze deelnemers over het gebruik van zaaktypen en mandaten. Hiermee kunnen we de processen van de ODZOB in 2022 ook verder vereenvoudigen en efficiënter maken. Als onderdeel van een efficiëntere aanpak streven we ernaar om in 2022 zelfstandig besluiten te publiceren op overheid.nl. Specifiek voor 2022 geldt verder dat door het uitstel van de Omgevingswet de ODZOB het oude en het nieuwe systeem tijdelijk langs elkaar gebruikt dienen te worden.

Regionaal inrichtingenbestand

Het regionaal inrichtingenbestand blijven we actualiseren door gebruik te maken van data-analyses en gevelcontroles. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet is geen sprake meer van het begrip inrichting. We spreken van milieubelastende activiteiten. Deze zullen in 2022 als zodanig in onze systemen opgenomen worden. We registreren vanaf dat moment dus activiteiten, waarvan er meerdere binnen één locatie kunnen plaatsvinden.

Jaarrapportages/kwaliteitsmonitoring

In 2019 en 2020 hebben we voor het eerst jaarrapportages opgeleverd en geëvalueerd. Deze zullen integraal onderdeel gaan uitmaken van de BIG-8 en het Regionaal Operationeel Kader. De jaarrapportages worden in 2022 verder uitgebreid en verbeterd. Dit doen we door onder andere de interne kwaliteitsmonitoring door te ontwikkelen. De kwaliteitsmonitoring is gericht op drie onderdelen, namelijk:

- processen, toegespitst op doorlooptijden, wel/niet halen van wettelijke termijnen, inhoudelijke afhandeling, werkvoorraad etc.
- data, toegespitst op de kwaliteit van de gegevens, zoals wel/niet vastgelegd in de locatiedossiers en omgevingsdossiers, die van toepassing zijn bij een inrichting.
- zaakdossiers, toegespitst op met name de vindbaarheid in het zaak- en VTH-systeem en de volledigheid van documenten in een zaak. Bij deze categorie vindt de beoordeling van de kwaliteit mede vanuit de archiefeisen plaats.

Met de invoering van de Omgevingswet en het nieuwe zaakstelsel gaat kwaliteitsmonitoring en de borging van de maatregelen op de informatiehuishouding onlosmakelijk onderdeel uitmaken van het kwaliteitsmanagementsysteem van de ODZOB.

Het nieuwe werken en Informatiebeveiliging

Alle overheidsorganisaties hebben de plicht hun informatiebeveiliging conform de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) in te richten. De ODZOB heeft hier al stappen in gezet (Beleid en uitvoeringsprogramma's, aanwijzen CISO, Calamiteitenplan, etc.). Er moeten echter nog een aantal stappen gezet worden, voordat de ODZOB conform de BIO 'in control' is. Daarnaast is informatiebeveiliging nooit 'af'. Kwaadwillenden zitten niet stil, en vinden continu manieren uit om de informatievoorziening in gevaar te brengen. Het spreekt voor zich dat de informatiebeveiliging mee moet ontwikkelen met deze zaken en dat de ODZOB daarom in extra beveiligingstools moet gaan investeren.

Ook zullen duidelijke afspraken gemaakt moeten worden op dit gebied met al onze (keten)partners en leveranciers. Zeker daar waar het gaat om uitwisseling of gebruik van elkaar gegevens, dienen hier goede afspraken onder te liggen. Niet alleen op het gebied van privacy, maar zeker ook voor informatiebeveiliging.

Informatie is voor veel organisaties, en zeker ook de ODZOB, één van de belangrijkste fundamenten, zo niet de belangrijkste. Zonder een correcte, veilige en continu beschikbare informatievoorziening komt de bedrijfsvoering van de ODZOB en (mogelijke ook ketenpartners) direct in gevaar. Het zorgdragen voor de informatievoorziening is van vitaal belang maar komt niet gratis. Zo verwachten we dat de ODZOB in de toekomst meer advisering, consultancy en expertise nodig te hebben. Naar verwachting zal de ODZOB ook meer investeringen moeten doen in alle aspecten van zijn ICT-architectuur: applicatielandschap, ict-infrastructuur, de ICT-beheerorganisatie en het data warehouse.

Om de bovenstaande zaken te borgen zal jaarlijks een bedrag van € 100.000 extra opgenomen moeten worden. Daar waar gezamenlijk optrekken mogelijk is, hetzij met één van de twee andere Brabantse Omgevingsdiensten, hetzij met overige Gemeenschappelijke regelingen (GGD, VR en MRE), zal dit zeker onderzocht worden.

Digitoegankelijkheid

Het is belangrijk dat iedereen toegang heeft tot overheidsinformatie. Daarom verplicht het 'Besluit digitale toegankelijkheid overheid' overheidsinstanties om inzicht te geven in hun inspanningen om bijvoorbeeld websites en apps toegankelijk te maken voor iedereen. Het besluit verplicht ook om hierover een verklaring af te leggen op de website. Een toegankelijkheidsverklaring laat zien of een organisatie 'in control' is. Dat betekent dat duidelijk is welke digitale informatie en diensten de organisatie aanbiedt, wat de toegankelijkheidsstatus is van ieder digitaal kanaal en welke maatregelen gepland zijn ter verbetering.

De ODZOB wil niet alleen zorgen dat we voldoen aan deze wet- en regelgeving maar wil ook zorgdragen voor een stabiele werkwijze rondom dit thema en dat dit wordt geborgd en verankerd in de organisatie. Voor digitoegankelijkheid dient daarom structureel budget te worden gereserveerd voor de borging, verankering en (onafhankelijke) toetsing.

4.1.15 Een toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie: onze medewerkers groeien mee

Rol en inzet van de ODZOB

In het concernplan 2019-2022 zijn twee HR-speerpunten geformuleerd:

- Instroom - doorstroom - uitstroom: Hoe zorgt de ODZOB voor een kwalitatieve en kwantitatieve goede in-, door- en uitstroom van medewerkers zodat het potentieel optimaal kan worden benut?
- Kenniscentrum: Hoe zorgt de ODZOB dat haar deskundigheid integraal aansluit bij de maatschappelijke vraagstukken die aan de orde zijn?

De strategische personeelsplanning vormt als onderdeel van een jaarcyclus de basis voor de verdere invulling van deze twee speerpunten. Hieruit vloeit de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte voort op basis van diverse scenario's passend bij de verschillende teams. Om te komen tot een kennis/expertise centrum wordt er ingezet op het ontsluiten van kennis binnen de organisatie zodat kennisoverdracht makkelijk te realiseren is maar ook makkelijk terug te vinden is. Hiertoe zullen we met een leer management systeem gaan werken waarbij we leer paden kunnen creëren. Op deze manier kunnen we voorzien in de behoeften van de medewerker om verdere ontwikkeling gestalte te geven. Dit zal betekenen dat praktijk(competentie)gericht leren cruciaal wordt en dat dit aangevuld dient te worden met de noodzakelijke trainingen. Verder blijven we werken met opleidingstrajecten (zoals VIO) voor schoolverlaters en/of zij-instromers. Dit om groei dan wel verloop het hoofd te kunnen bieden in een krappe arbeidsmarkt. Ook zal er gerichte actie zijn op vitaliteit en duurzame inzetbaarheid passend bij de levensfase van de medewerker.

In verband met groei van de organisatie en de inhoudelijke uitdagingen waar de ODZOB voor staat, is het organisatieontwikkelingstraject van cruciaal belang. Tonen van eigenaarschap, kwaliteits- en omgevingsbewustzijn, nauwere samenwerking tussen specialismen en het optimaal inzetten van de grote variëteit aan talenten van medewerkers zullen ook in 2022 belangrijke speerpunten zijn binnen dit traject. De ontwikkeling naar zelforganiserende teams zal aandacht blijven vragen van management en medewerkers. Met deze ontwikkeling we voor op de transitie naar de Omgevingswet.

4.2 Uitvoering van de taken

Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het betreffen opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en een collectief programma. Prioritering van inzet vindt plaats op basis van de uitgangspunten en inhoudelijke uitdagingen van het concernplan, deze kadernota en het jaarprogramma collectief programma. De uitvoering vindt plaats binnen het programma dienstverlening, collectieve taken en overhead.

Naar aanleiding van signalen van deelnemers, de aanbevelingen uit het rapport “de Staat van het mandaat” en gezien de coronacrisis werkt de ODZOB samen met de deelnemers aan voorstellen voor efficiencyverbetering. In verband hiermee is in de begroting 2021 een efficiency-target opgenomen van 1% en was in de bijbehorende meerjarenraming voor 2022 een target van 3% opgenomen t.o.v. 2020. Dit target zal ook in begroting 2022 verwerkt worden (zie ook financiële deel van deze nota).

5 Financiële uitgangspunten

5.1 Inleiding

Belangrijkste uitgangspunt voor de begroting 2022 (en de meerjarenraming 2023-2025) is steeds dat baten en lasten in evenwicht zijn, zodat meerjarig een sluitende begroting wordt gewaarborgd. Zoals in voorgaande hoofdstukken beschreven werd, worden de ODZOB en haar deelnemers niet alleen geconfronteerd met de inmiddels uitgestelde invoering van de Omgevingswet, maar ook met andere majeure opgaven. In het meningsvormend AB van 24 september zal daarom over deze majeure opgaven gesproken worden. De keuzes die daar gemaakt worden zijn vanzelfsprekend van invloed op de begroting 2022. De uitkomsten van het meningsvormend AB zullen voor zover deze afwijken van dit concept, in de definitieve kadernota verwerkt worden die in november door het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur aangeboden zal worden.

5.2 Baten

5.2.1 Algemeen

De baten van de ODZOB bestaan voornamelijk uit de baten uit Programma dienstverlening en de baten uit Programma collectieve taken. In de volgende paragrafen is uiteengezet wat de uitgangspunten ten aanzien van deze baten zijn. In de laatste paragraaf wordt aandacht geschonken aan de uitgangspunten t.a.v. efficiencyverbetering.

Voor de juiste interpretatie van de uitgangspunten t.a.v. de baten is het belangrijk te vermelden dat de door de ODZOB uitgevoerde activiteiten steeds in rekening worden gebracht op basis van gerealiseerde uren tegen bijbehorend tarief. Daarnaast worden de direct voor een bepaald project gemaakte kosten derden één op één in rekening gebracht.

Belangrijk is te constateren dat de invloed van de Omgevingswet op de werkzaamheden nog steeds voor een groot deel onbekend is. Uit de diverse publicaties die tot op heden verschenen zijn over de Omgevingswet blijkt o.a. dat het de verwachting is dat zowel de voorbereiding als de implementatie gedurende de eerste jaren eenmalige extra kosten met zich mee brengt en dat er op termijn mogelijkheden voor besparingen gezien worden. Tevens blijkt daar uit dat deze besparingen zich voornamelijk pas een aantal jaren na de implementatie voor zullen doen. Gemeenten worden geacht in 2024 een omgevingsvisie te hebben en in 2029 een omgevingsplan.

Zoals bekend vragen niet alleen het trainen en opleiden van personeel, het inrichten en voorbereiden van de systemen, het aanpassen van werkprocessen e.d. extra inspanningen. Ook de aanloopperikelen zullen in de beginjaren extra effort vragen van de deelnemers en daarmee mogelijk van de ODZOB. Zo zullen o.a. het opstellen van omgevingsplannen, het afhandelen van de te verwachten tijdelijke toename in het aantal bezwaar- en beroepszaken en de aanpassing van werkprocessen als gevolg van leereffecten leiden tot extra inspanningen van deelnemers en de ODZOB. Anderzijds is het de verwachting dat vanaf dag één minder vergunningen nodig zijn i.v.m. bouwen. Ook de overheveling van bodemtaken van de provincie naar de gemeenten zal snel gevolgen hebben. Ook voor de ODZOB. Minder bodemvergunningen zijn noodzakelijk en de taken van de Provincie die betrekking hebben op de regio Brabant-Noord zullen waarschijnlijk niet meer bij de ODZOB in opdracht gegeven worden.

Tenslotte wordt in diverse publicaties gemeld dat beslissingen die gemeenten nemen bij de implementatie van de Omgevingswet gevolgen hebben voor de omvang van de mogelijke besparingen. Zo lijkt een globaler omgevingsplan te leiden tot minder afwijkvergunningen en dus tot een goedkoper plan. Voor de ODZOB is het van belang dat de deelnemers zoveel mogelijk uniform werken. Het algemeen bestuur heeft in maart 2020 een bestuursopdracht vastgesteld betreffende de door de ODZOB uit te voeren voorbereidingswerkzaamheden en de daarvoor beschikbare middelen. Inmiddels is de wet uitgesteld en zijn ook de werkzaamheden gefaseerd. Uitgangspunt is dat de voorbereidingswerkzaamheden eind 2021 afgerond zijn. Wel wordt er vanuit gegaan dat er zoals ook voorzien in de meerjarenraming na

ingangsdatum nog nazorg op deze werkzaamheden nodig is. Ook in de nieuwe meerjarenraming zal hier rekening mee gehouden worden. Zoals in paragraaf 4.1.1 werd aangegeven is de precieze impact van de Omgevingswet op het totaal van de verwachte inzet en de kosten afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de wijze waarop deelnemers om zullen gaan met de grotere afwegingsruimte en de invloed die dat heeft op het meer of minder uniform zijn van de werkprocessen. De vuistregel hierbij is: hoe meer maatwerk, hoe meer kosten. Deze impact is op dit moment nog niet duidelijk en daarom is in deze kadernota nog geen rekening gehouden met een (voor de korte termijn) mogelijk kostenverhogend effect van de Omgevingswet.

5.2.2 Programma dienstverlening

Het programma dienstverlening bestaat uit drie onderdelen: de werkprogramma's, opdrachten deelnemers buiten werkprogramma's en de opdrachten van niet-deelnemers. De uitgangspunten voor elk van deze onderdelen worden kort toegelicht.

Werkprogramma's

Het is gebruikelijk dat de ODZOB de omzet voor de werkprogramma's raamt op basis van de werkprogramma's van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Deze werkprogramma's worden aangepast voor de verwachte tariefontwikkeling en eventueel gecorrigeerd voor wijzigingen in de inhoud van de werkprogramma's

In lijn met bovenstaande zal voor de begroting 2022 de raming voor de baten uit werkprogramma's gebaseerd worden op de werkprogramma's 2021. Daarbij zal een correctie doorgevoerd worden voor:

- o Tariefsaanpassingen;
- o Consequenties overdracht bevoegd gezag bodemtaken van provincie naar gemeenten. Waarschijnlijk zullen de consequenties hiervan op het moment van opstellen van de begroting nog niet geheel duidelijk zijn. Wel is er een raming van de consequenties gemaakt welke reeds in een eerder stadium aan de deelnemers verzonden is. De begrote posten voor de werkprogramma's zullen naar aanleiding van deze raming aangepast worden (zie bijlage I). Het is de verwachting dat de opdrachtverlening door de Provincie als gevolg van de overdracht zal dalen met € 840.000,-. Aangezien de opdracht van de Provincie ook betrekking had op taken buiten de regio is het de verwachting dat na overdracht de opdrachtverlening door gemeenten circa € 570.000,- zal bedragen. Ten tijde van de opstelling van de werkprogramma's voor 2022 zal hier waarschijnlijk meer duidelijkheid over zijn. Dit hoeft geen probleem te zijn, aangezien deze overgang gepaard zal gaan met overdracht van budget.
- o Omgevingswet. Zoals in eerdere paragrafen werd aangegeven zijn de definitieve consequentie van de invoering van de Omgevingswet voor het werkpakket van de ODZOB van vele factoren afhankelijk en nog onduidelijk. Daarom wordt voorsnog uitgegaan van een gelijkblijvend werkpakket. Wel wordt in begroting 2022 conform besluit van het Algemeen Bestuur van 21 november 2019 rekening gehouden met € 400.000,- invoeringskosten voor de Omgevingswet. Deze kosten zullen naar rato van de omzeturen over de deelnemers verdeeld worden en evenals in 2021 in de begrote post voor werkprogramma's opgenomen worden.
- o de invloed van het ROK TH; Veel deelnemers hebben bij de introductie van het ROK besloten om de budgettaire consequenties gefaseerd in te voeren. Dit heeft tot gevolg dat voor deze deelnemers de werkprogramma's in 2022 een toename tonen t.o.v. 2021 (zie bijlage II).
- o consequenties efficiency-maatregelen zoals weergegeven in paragraaf 5.2.4;

- o consequenties uitvoeringsbeleid asbest indien en voor zover door de individuele deelnemers opgegeven;
- o consequenties besluit bodemkwaliteit, indien en voor zover opgegeven door de individuele deelnemers;
- o Overige (op initiatief van individuele deelnemers) door te voeren aanpassingen. Dit kan bijvoorbeeld een correctie zijn voor een incidentele post die een deelnemer in zijn werkprogramma's had opgenomen en waarvan het niet de bedoeling was om die ook in volgende jaren op te nemen. Ook kunnen deelnemers aangeven dat er in 2022 additionele posten verwacht worden, die nog niet in de werkprogramma's van 2021 waren voorzien, maar die naar verwachting wel spelen in 2022.

E.e.a. indien en voor zover passend binnen de afspraken van de DVO 2019-2022.

Opgemerkt kan worden dat de laatste jaren blijkt dat de afname door de deelnemers groter is dan in de begroting en de latere werkprogramma's is voorzien. Om een betrouwbare begroting te krijgen is het van belang dat de deelnemers hun extra wensen eerder kenbaar maken. De ODZOB is voornemens te onderzoeken hoe deelnemers gestimuleerd kunnen worden tot betrouwbaarder opgaven voor (begroting en) werkprogramma's

Bovengenoemde correcties zullen zoveel mogelijk vooraf op ambtelijk niveau afgestemd worden met de deelnemers. Mocht deze afstemming niet tijdig tot stand komen of mocht deze afstemming naar de mening van het Dagelijks Bestuur in onvoldoende mate de consequenties van bovengeschetste ontwikkelingen weerspiegelen, dan zal het DB ter compensatie zelf een correctie doorvoeren in de begrote posten voor werkprogramma's dan wel in de post omzet buiten werkprogramma's, opdat de totale begroting een reëel beeld geeft van de gezien de geschetste ontwikkelingen (minimaal) te verwachten baten. Richting gevend daarbij zal zijn de actuele bezetting van de ODZOB per ultimo 2020.

Orde van grootte van de dienstverlening op basis van werkprogramma's:

Realisatie 2019:	€ 16,4 mln.
Begroting 2020:	€ 16,0 mln.
Raming volgens Berap 2020:	€ 16,8 mln.
Begroting 2021:	€ 16,9 mln.

Inkomsten uit opdrachten van deelnemers buiten werkprogramma

Deze inkomsten zullen geraamd worden op basis van realisatiecijfers 2019, 2020 en begroting 2021 (inclusief begrotingswijzigingen). Deze raming zal gecorrigeerd worden voor:

- o de meest recente inzichten van de accountmanagers;
- o de tariefaanpassing begroting 2022 t.o.v. begroting 2021;
- o de raming van de consequenties van de onder het kopje werkprogramma's genoemde ontwikkelingen indien en voor zover deze naar de mening van het DB onvoldoende tot uitdrukking komen in de werkprogramma's 2020 en daarop aangegeven aanvullingen.

Orde van grootte van de dienstverlening aan deelnemers buiten werkprogramma:

Realisatie 2019	€ 3,2 mln.
Begroting 2020:	€ 3,0 mln.
Raming volgens Berap 2020:	€ 3,0 mln.
Begroting 2021:	€ 3,4 mln.

Inkomsten uit opdrachten van niet-deelnemers

De raming voor de inkomsten van derden zal gemaakt worden op basis van realisatiecijfers 2019, 2020 en begroting 2021. Deze raming zal gecorrigeerd worden voor:

- o aanpassing aan de hand van meest recente inzichten van de accountmanagers;
- o tariefsaanpassingen.

Orde van grootte van dienstverlening aan niet-deelnemers:

Realisatie 2019: € 0,84 mln.

Begroting 2020: € 1,3 mln.

Raming volgens Berap 20209: € 0,7 mln.

Begroting 2021: € 0,9 mln.

Gezien bovenstaande ontwikkeling zal in begroting 2022 een voorzichtige raming opgenomen worden. Als de huidige trend voor 2020 zich voortzet zal voor begroting 2022 een bedrag van circa € 0,7 mln. opgenomen worden.

5.2.3 Programma collectieve taken

- Samen met en voor al zijn 22 partners (provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten) in de regio zorgt de ODZOB voor een balans tussen ondernemen en een veilige en gezonde leefomgeving. Dat doen ODZOB en partners op een manier dat grenzen worden overwonnen, onbekende terreinen worden ontdekt, nieuwe verbindingen worden gelegd en bovenal taken adequaat worden uitgevoerd. Samen ontdekken we hoe het verschil te maken. Het betreft projecten die voor de gezamenlijke deelnemers uitgevoerd worden en projecten die de ODZOB verder moeten brengen dan het louter in stand houden van het "going concern". Sinds begrotingsjaar 2018 zijn de collectieve taken als apart programma opgenomen in de begroting.
- Het kader voor de collectieve vraag wordt éénmaal per 4 jaar door het AB vastgesteld. Binnen deze kaders stelt het DB een meerjarenprogramma op hoofdlijnen vast. Het vorige programma kende de looptijd 2018-2021. Per 2022 gaat een nieuw meerjarenprogramma in uitvoering. Belangrijke inhoudelijke bouwstenen voor de nieuwe programmaperiode worden gebaseerd op het concernplan van de ODZOB. In het programma leggen we de balans tussen enerzijds de activiteiten die ODZOB voor de regio in gezamenlijkheid uitvoert, anderzijds projecten die ten goede komen aan de kwaliteit en doelmatige uitvoering van de taken die belegd zijn bij de omgevingsdienst. Het anticiperen op nieuwe wettelijke- en beleidsontwikkelingen in de fysieke leefomgeving, aanboren van nieuwe kennis en daarmee borgen van kwalitatief goede uitvoering zijn de belangrijkste prioriteiten voor de nieuwe programmaperiode.
- De omvang voor de begroting 2022 wordt gebaseerd op de omvang van de begroting 2021 (€ 1,254 mln.), gecorrigeerd voor indexerings conform Beleidsnotitie Kaders P&C documenten van de 4 regionale GR-en. Momenteel ligt er een voorstel van de ODBN voor m.b.t. continuering én verhoging van de middelen t.b.v. SSiB.
- Het AB heeft op 12 maart 2020 besloten dat pas nadat een evaluatie is opgesteld besloten wordt of vanaf 2022 de voor 2021 geaccepteerde verhoging van de bijdrage voor SSiB structureel zal worden en op welke wijze deze in de begroting van de ODZOB verwerkt zal worden. Dit heeft als consequentie dat, indien bij de vaststelling van de kadernota in november nog geen evaluatie en bijbehorend AB-besluit voorhanden is, als kader voor de begroting 2022 geldt dat het budget voor collectieve taken hiervoor niet verhoogd wordt en dat de verhoging van het SSiB-budget éénmalig was voor 2021. De uitputting van het budget voor collectieve taken t.b.v. SSiB zal weer het niveau van 2020 hebben, behoudens de gebruikelijke indexerings voor collectieve taken.

5.2.4 Efficiencyverbetering

De ODZOB streeft naar een zo efficiënt mogelijke taakuitvoering. Ook het Algemeen Bestuur verwacht inspanningen op dit vlak van de organisatie en heeft de ODZOB gevraagd te onderzoeken waar efficiencywinst geboekt kan worden. In de werkconferentie van september 2019 is aangegeven dat de

ODZOB zeker mogelijkheden tot efficiencyverbetering ziet. Zo is bijvoorbeeld winst te boeken door toepassing van een uniforme mandatering, maar ook door eenduidiger en eenvoudiger opdrachtverlening. Ook is efficiency te verbeteren door met alle deelnemers te werken in een gezamenlijk VTH-systeem inclusief data- en documentuitwisseling. Kansen worden ook gezien op het vlak van verdere digitalisering: brieven en besluiten m.b.t. VTH digitaal verzenden en publiceren.

De werkprocessen van de ODZOB zijn nauw verbonden met die van zijn deelnemers. Dat heeft tot gevolg dat de efficiency verbeteringen van deze processen ook afhankelijk zijn van het samenspel met de deelnemers. Bovengenoemde (en andere) verbeteringen kunnen vrijwel uitsluitend gerealiseerd worden in samenwerking met de deelnemers. Deze afstemming zal tijd en inspanning van allen kosten. De mate van realisatie van het besparingspotentieel hangt dan ook af van de mate en snelheid waarin gezamenlijk afspraken gemaakt kunnen worden en processen gestroomlijnd en geüniformeerd worden.

De besparingen zullen zich voornamelijk uiten in het besparen op benodigde uren, zowel bij de deelnemers als bij de ODZOB. In de werkconferentie hebben de deelnemers en de ODZOB het vertrouwen uitgesproken dat gezamenlijk efficiency verbetering en verdere uniformering in werkwijzen en mandatering bereikt kan worden. Aan de hand daarvan is besloten om voor de begroting 2021 als uitgangspunt te hanteren dat er in de werkprogramma's in 2021 1% en in de latere jaren 3% efficiencyvoordeel ingeboekt dient te worden t.o.v. 2020 (buiten inhoudelijke en tariefswijzigingen). Bij de opstelling van de werkprogramma's 2022 zal geëvalueerd worden in hoeverre de ODZOB en haar deelnemers er in geslaagd zijn meer uniformiteit en efficiency te bereiken. Aan de hand daarvan zal de daadwerkelijke besparing voor werkprogramma's 2022 ingeboekt worden en verwerkt worden in deze werkprogramma's.

5.3 Lasten

- Circa 80 tot 90% van de kosten bestaat uit personeelskosten. Personeelskosten worden o.m. berekend op basis van:
  - uitgangspunten SBK;
  - de meest recente inzichten omtrent bezetting, actuele salarissen en inzichten omtrent salarisontwikkeling (cao, premies, periodieken, jubileumuitkeringen);
  - aanvulling inhuurkosten o.b.v. verschil workload versus actuele bezetting; streven is 20% flexibele schil (payroll, inhuur, detachering) ten opzichte van 80% vaste bezetting.
  - Consequenties eventuele maatregelen Prinsjesdag..
  - indexering.
- Overige kosten worden berekend op basis van:
  - De meest recente inzichten omtrent ontwikkeling van de overige kosten (huur op basis van laatste stand huurcontract, servicekosten, ICT-licenties etc.). Voor de borging van correcte, veilige en continu beschikbare informatievoorziening wordt een grotere behoefte aan advisering en consultancy verwacht. Hiervoor zal € 100k extra opgenomen worden.
  - Naar aanleiding van de onlangs gegunde aankoop van het nieuwe VTH systeem worden eveneens extra kosten verwacht, Zowel éénmalig ivm gelijktijdig gebruik van het oude en het nieuwe systeem als structureel i.v.m. hogere licentiekosten.
  - Afschrijvingen o.b.v. activabestand + investeringen + vervangingsinvesteringen.
  - Indexering.

5.4 Indexering

Conform Beleidsnotitie Kaders P&C documenten van de 4 regionale GR-en wordt het budget voor collectieve taken geïndexeerd volgens de in de betreffende nota overeengekomen methodiek. Dit betekent dat voor de indexering van het budget voor collectieve taken gebruik gemaakt wordt van de indexen uit de Macro Economische Verkenning 2021, die gepubliceerd worden in september 2020. De volgende indexen worden toegepast:

- o Materiële overheidsconsumptie (IMOC): 1,5%
- o Loonvoet sector overheid 1,0%
- o Gewogen bedraagt dit percentage: 1,1%

5.5 Tarieven

Tarief wordt berekend o.b.v.:

- o meest recente inzichten omtrent ontwikkeling van kosten zoals opgenomen in begroting. Gezien de te verwachten loon- en prijsstijgingen zal dit tot een tariefstijging leiden;
- o 1340 declarabele uren per productieve medewerker;
- o normatieve bezetting van 20% overhead personeel;
- o het uitgangspunt dat de ODZOB kostendekkend werkt en dat geen exploitatietekort of overschot wordt behaald in 2022. Mocht in de loop van het jaar een overschot worden verwacht en de reserves op peil zijn, dan zal conform de bepaling in de Financiële verordening dit voorafgaand aan de resultaatbepaling leiden tot een hercalculatie van de in rekening gebrachte tarieven.

5.6 Investerings

Op dit moment is beperkt zicht op de investeringsbehoeften die voortvloeien uit de werkzaamheden en activiteiten in het kader van de Omgevingswet. Vooralsnog wordt in de begroting uitgegaan van een investeringsniveau dat behoort bij de afschrijvingslasten zoals die nu in de meerjarenraming zijn opgenomen. M.a.w. het activabestand wordt in stand gehouden.

5.7 Weerstandsvermogen

Volgens de huidige methodiek is het gewenste weerstandsvermogen door een staffel gekoppeld aan de omzet. Op dit moment is het weerstandsvermogen volgens de overeengekomen methodiek op orde. Op dit moment is het weerstandsvermogen hoger dan het volgens deze staffel minimaal vereiste niveau. Geraamd was dat het weerstandsvermogen eind 2020 onder dit vereiste niveau zou komen als gevolg van de projecten in het kader van voorbereiding op de omgevingswet en de aanbesteding en implementatie van het VTH-systeem, welke gedeeltelijk gefinancierd worden uit (door het AB geaccordeerde) onttrekkingen aan de algemene reserves. Inmiddels is het, aangezien de invoering van De Omgevingswet is uitgesteld en de projecten als gevolg daarvan gefaseerd worden uitgevoerd, de verwachting dat ook na afsluiting van het jaar 2020 de algemene reserve nog op het gewenste peil is. Wanneer de kosten die als gevolg van de fasering niet in 2020 maar in 2021 gerealiseerd zullen worden dan alsnog ten laste van de algemene reserve gebracht worden zal de algemene reserve licht onder de streefwaarde komen. Er is echter nog geen aanleiding om in verband hiermee een opslag voor de tarieven in de begroting 2022 op te nemen. Het is aanbevelingswaardig dat het AB zoals te doen gebruikelijk de ontwikkeling van de Algemene reserve opvolgt en beoordeelt. Mocht de risico-inventarisatie van de ODZOB t.z.t. uitwijzen dat de verwachtingswaarde van de risico's hoger is dan de algemene reserve, dan zal dit in de begroting vermeld worden, zodat deelnemers met dit onafgedekte risico rekening kunnen houden bij de bepaling en afdekking van hun eigen risico's.

5.8 Vennootschapsbelasting (VPB)

De ODZOB is voor een aantal activiteiten VPB-plichtig. Of een activiteit voor VPB in aanmerking komt hangt onder meer af van het feit of er met die activiteit structureel een positief resultaat behaald wordt of niet. In de begroting zal rekening gehouden worden met de op dat moment bekende stand van zaken.

I. Bijlage I. Invloed overdracht bevoegdheid bodemtaken op werkprogramma's

	percentage relatieve grootte	bedrag in euro's pp 2020
deelnemer		€ pp 2020
Asten	3,25	27.000
Bergeijk	7,88	67.000
Best	0,54	5.000
Bladel	3,15	27.000
Cranendonck	10,71	91.000
Deurne	6,12	52.000
Eersel	2,16	18.000
Geldrop-Mierlo	0,67	6.000
Gemert-Bakel	1,27	11.000
Heeze-Leende	4,64	39.000
Laarbeek	6,06	51.000
Nuenen	2,19	19.000
Oirschot	6,66	56.000
Reusel-De Mierden	1,05	9.000
Someren	5,41	46.000
Son en Breugel	0,89	8.000
Valkenswaard	2,13	18.000
Veldhoven	0,89	8.000
Waalre	1,58	13.000
Totaal		571.000
Province		-840.000

II. Bijlage II. Invloed gefaseerde invoer ROK T&H op werkprogramma's

	toename ivm gefaseerde invoer ROK T&H pp 2021
deelnemer	€ pp 2021
Asten	19.936
Bergeijk	13.959
Best	8.312
Bladel	33.711
Cranendonck	18.210
Deurne	7.136
Eersel	18.757
Eindhoven	0
Geldrop-Mierlo	13.737
Gemert-Bakel	26.334
Heeze-Leende	28.951
Helmond	0
Laarbeek	1.093
Nuenen	14.036
Oirschot	39.106
Reusel-De Mierden	23.525
Someren	0
Son en Breugel	8.436
Valkenswaard	29.299
Veldhoven	5.060
Waalre	4.950
Totaal	314.550

ODZOB 2019-2022 CONCERNPLAN

ONZE 7 UITDAGINGEN VOOR DE KOMENDE JAREN:

Waarom dit concernplan

Dit concernplan is een kader voor de inzet van de ODZOB tot en met 2022. De inzet wordt samen met de deelnemers bepaald en uitgewerkt in documenten zoals kadernota, programma's, uitvoeringsplannen, etc. [zie Concernplan p. 1](#)

Waar staat de ODZOB nu?

De ODZOB heeft zich de afgelopen 5 jaren ontwikkeld tot een professionele uitvoeringsorganisatie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-domein). De deelnemende gemeenten en provincie zijn positief, de financiële positie is gezond en het vertrouwen vanuit het bestuur is stevig gegroeid. [zie Concernplan p. 4](#)

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

1 Kwaliteit en efficiency van dienstverlening

De dienstverlening verbeteren door verdere standaardisering van werkprocessen en ontsluiting van informatie door een goede basisregistratie met een actueel inrichtingenbestand.

[zie Concernplan p. 9](#)

4 Uitbreiding samenwerking met partners

Samenwerking met partners als Veiligheidsregio, GGD, Metropoolregio Eindhoven, OM, rijksinspecties, waterschappen, andere Brabantse omgevingsdiensten etc. breiden we verder uit.

[zie Concernplan p. 8](#)

5 Financiële uitgangspunten

Een solide financiële basis met duidelijke uitgangspunten is noodzakelijk.

[zie Concernplan p. 22](#)

2 Een toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie: onze medewerkers groeien mee

Naar verwachting neemt het totaal aantal opdrachten toe en verandert onze rol in het kader van de Omgevingswet in de breedte en de diepte.

[zie Concernplan p. 20](#)

3 De Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet vraagt om een integrale aanpak bij de inrichting van de leefomgeving en een beschikbaarheid van informatie voor alle ketenpartijen.

[zie Concernplan p. 12](#)

6 Een regionaal en uniform uitvoeringsbeleid

De procescriteria van het Besluit omgevingsrecht en de BIG-8 (cyclus die beleid met uitvoering verbindt) invullen door samen met de deelnemers te kiezen wat we regionaal oppakken in het VTH-domein.

[zie Concernplan p. 11](#)

7 Advisering en kennisuitwisseling over grote inhoudelijke thema's

Het gaat om 7 thema's die vanuit het VTH-domein veel impact hebben op de leefomgeving: klimaat & energie/duurzaamheid, toekomstbestendige veehouderij, bodem, asbest, gezondheid, ondernijning – ogen en oren in het veld en zeer zorgwekkende stoffen.

[zie Concernplan p. 14](#)

Versie 10 juni, 8.30 uur

Verslag DB-vergadering

4 juni 2020, 9.00-11.00 uur

Gemeente Best, Dorpsplein 2, 5683, GA Best, raadzaal

aanwezig M.J. (Marc) van Schuppen (voorzitter)
A.P. (Fons) d'Haens
A.J.L. (Tonny) Meulensteen (vanaf 9.30 uur)
P. (Pieter) van der Stek (vanaf punt 9.30 uur)
R. (Rik) Thijs
J.M.L. (Marloes) Tolsma, secretaris
J.J.M. (Judith) le Pair – Sommers, bestuursondersteuning
M.M.J.F. (Mark) van der Ven, plaatsvervangend secretaris

Afwezig P.C.T.G. (Peter) Smit (in AB van 25 juni voorstel voor benoeming als DB-lid)

---

1. Opening en vaststelling agenda

De heer Thijs wil toevoegen aan de agenda de Regeling voor Calamiteuze Stoffen (dit komt aan de orde bij de rondvraag) en het rekenkameronderzoek (dit komt aan de orde bij 5.b). Agendapunten 3.a t/m 3.c, 5.c en 5.d. zijn als eerste besproken, in afwezigheid van de heren Van der Stek en Meulensteen.

Mevrouw Tolsma licht toe dat de portefeuilleverdeling binnen het nieuwe College van Gedeputeerde Staten van de provincie afwijkt van die van het vorige college en meer verdeeld is voor de dossiers relevant voor de ODZOB.

2. Mededelingen en ingekomen/verzonden stukken

-Introductie Watergraaf De Dommel in AB

De watergraaf van De Dommel is agendalid van het AB. Hij heeft een adviserende rol bij waterschapstaken. De watergraaf zal zichzelf in het AB van 25 juni kort voorstellen en gaat daarbij in op de speerpunten van het waterschap. Ook in de andere Brabantse regio's zullen de watergraven aanschuiven bij de AB's.

-Gesprek gemeenten Eindhoven/Helmond met ODZOB over solidariteit en samenwerking d.d. 20 mei 2020

De heer van Schuppen koppelt terug uit dit gesprek. Het gesprek tussen de heer Thijs, mevrouw V.d. Waardenburg, de heer Van Schuppen en mevrouw Tolsma is als prettig ervaren. Verschillende onderwerpen zijn de revue gepasseerd, zoals collectieve taken, het terugkerende patroon bij sommige deelnemers die aan het begin van het jaar een te laag werkprogramma opgeven (waardoor steeds een positief bedrijfsresultaat ontstaat) en de verschillen in rol als DB- en AB-lid (als DB-lid kan je het eens zijn met doorgeleiding van een voorstel naar het AB, zonder dat je het als opdrachtgever eens bent met de inhoud). Van het gesprek is een verslag gemaakt (mede in verband met het vertrek van mevrouw Tolsma). De afspraken liggen hierdoor helder vast, over enkele maanden zal opnieuw afstemming plaatsvinden tussen deze gemeenten en de voorzitter en directeur ODZOB.

3. Verslag(en), actiepuntenlijst(en) en besluitenlijst(en)

3.a Verslag DB-vergadering 2 april concept d.d. 7 april, 17.00 uur

Het DB stelt dit ongewijzigd vast.

3.b Besluitenlijst DB-vergadering 2 april 2020, concept d.d. 8 april, uur

Het DB stelt deze ongewijzigd vast.

3.c Actiepuntenlijst DB-vergadering 2 april 2020, concept d.d. 14 april uur,

Het DB stelt de actiepuntenlijst ongewijzigd vast en doorloopt deze.

4. Beleidsontwikkelingen

4.a Aanpassing planning invoering Omgevingswet

Op verzoek van het AB wordt het in juni geïnformeerd over de (inhoudelijke) projectvoortgang. De herziene planning (ivm uitstel van de Omgevingswet) is afgestemd met de regio. Belangrijkste verschuiving zit bij de uren voor opleiding. De opleidingen die gerelateerd zijn aan de nieuwe VTH-applicatie, worden naar 2021 geschoven. De overige opleidingen, zoals de basis-opleiding en de opleidingen die betrekking hebben op verandering van attitude, blijven voor 2020 op het programma staan. In de Berap t/m juni zal het financiële plaatje nader uitgewerkt worden.

Voor het AB van september zal, naast het bespreken van het financiële plaatje, verduidelijkt worden welke trainingen in 2020 plaatsvinden en welke in 2021. Er wordt gewerkt aan een nieuwe planning.

Het DB stelt het voorstel vast.

4.b Werkzaamheden Taskforce transitie veehouderij

In het 3 Directeurenoverleg Omgevingsdiensten is besproken dat het wenselijk is de bevindingen uit het Taskforcerapport in te voeren om de vergunningverleningsprocessen efficiënt in te regelen. De provincie heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. In september staat het volgende bestuurlijke taskforce overleg, maar het DB is voorstander van een extra bijeenkomst om een tussenstap te kunnen maken. Mevrouw Tolsma zal dit punt signaleren in het 3-D overleg: ODZOB heeft de behoefte om de effecten van het nieuwe coalitieakkoord eerder bestuurlijk te bespreken met de provincie om vertraging te voorkomen. Het DB is akkoord met het voorstel.

4.c Benoeming DB-lid provincie

Het DB gaat akkoord.

5. Financien en bedrijfsvoering

5.a Jaarstukken 2019 ODZOB

De complimenten zijn eerder geuit door het DB, en ook door de auditcommissie. Er ontstaat een situatie van overdekking, omdat het opdrachtvolume de raming overstijgt. Het resultaat is dit keer bestemd voor zaken die op ons afkomen.

M.b.t de gehanteerde systematiek wordt gevraagd hoe beter aan de voorkant kan worden geraamd door de deelnemers. In feite ligt hier het vraagstuk op tafel hoe de ODZOB en de deelnemers met "meerwerk" om kunnen gaan. Hoe kunnen prikkels worden ingebouwd voor een realistische raming? De suggestie wordt gedaan om in een nieuwe DVO een passage op te nemen over meerwerk, met een positieve prikkel voor

realistisch ramen.

Het DB wenst duidelijkheid over de zin in de niet getekende accountantsverklaring (blz. 71 jaarstukken): Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. De DB-leden worden hier voor het AB van 25 juni over geïnformeerd.

Het DB gaat akkoord met het voorstel.

5.b Conceptbegroting 2021 en reactienota n.a.v. zienswijzen

Er is een grote diversiteit aan reacties. Dit jaar hebben i.v.m. de Coronacrisis geen raadsinformatiebijeenkomsten plaatsgevonden. De heer Thijs geeft aan dat hij in het AB zal inbrengen dat de raad van Eindhoven een amendement heeft ingebracht om de begroting niet vast te stellen. Zij zijn geen voorstander van indexering van tarieven. Er is een vergelijking gemaakt met de uurtarieven van andere Brabantse Omgevingsdiensten. Er gaat een nieuwe benchmark plaatsvinden met de 2 andere Brabantse OD's. De heer Thijs nodigt de ODZOB na de zomer uit om in de raad een toelichting te geven. In de reactienota staat op bladzijde 12 Eindhoven als enige expliciet genoemd als deelnemer van de werkgroep efficiency, dit wordt aangepast.

Gesproken wordt over het rekenkameronderzoek. De heer Thijs is voorstander om dit punt al op de agenda van het AB van 25 juni te zetten. In verschillende zienswijzen wordt gerefereerd aan het rekenkameronderzoek. Echter, de regie ligt bij de 9 gemeenten die opdrachtgever zijn van het rekenkameronderzoek. Omdat nog niet alle betrokken gemeenteraden het onderzoek hebben behandeld, is behandeling van dit voorstel in het AB van juni nog te vroeg. De ODZOB vraagt de betrokken ambtenaren een gezamenlijk voorstel te maken voor het AB ODZOB van 24 september. In de reactienota zal een zin worden toegevoegd over het proces, namelijk dat in het AB van 24 september een gezamenlijk voorstel wordt ingebracht door de 9 betrokken gemeenten. Inclusief genoemde wijzigingen gaat het DB akkoord met het voorstel.

Mevrouw Tolsma doet de suggestie om, nu een nieuwe P&C-cyclus wordt gestart (kadernota 2022), naar de AB-leden een concept-raadsinformatiebrief te sturen. AB-leden kunnen hiermee een oproep doen aan hun raadsleden, om aandachtspunten aan de voorkant mee te geven aan de ODZOB.

5.c Aanbesteding EHRM en salarisverwerking

Het DB vraagt of is overwogen om gezamenlijk aan te besteden met andere regionale GR'en. Mevrouw Tolsma geeft aan dat dit zeker is besproken tussen de GR'en, maar dat deze GR'en op dit moment nog niet toe zijn aan een nieuwe aanbesteding. Het DB geeft mee te overwegen of er in het aanbestedingsdocument een clause kan worden opgenomen dat de ODZOB nu voor een bepaalde periode aansluit en dat op termijn andere GR'en kunnen aansluiten. Wellicht kan dit een positief effect hebben op de prijs. Of dit tot de mogelijkheden behoort, dient afgestemd te worden met BIZOB. Het DB gaat akkoord met het voorstel.

5.d Gevolgen Corona-maatregelen voor bedrijfsvoering ODZOB

Financieel gezien gaat het boven verwachting goed. De reguliere werkzaamheden lopen door, er is nog weinig inzet gepleegd op alternatieve werkzaamheden. Een doorkijk naar komende jaren is moeilijk. Het management stuurt strak op productiviteit. Soms zijn er iets meer uren nodig omdat thuis werken in sommige gevallen minder efficiënt is. De ODZOB heeft het kantoor steeds open gehouden. Thuiswerken

wordt gestimuleerd, maar medewerkers waarvoor het lastig is kunnen naar kantoor komen. Inmiddels is het gebouw zo ingericht dat medewerkers die er wel zijn, er kunnen werken overeenkomstig de RIVM-richtlijnen. Ook zijn weer de eerste vervolgstappen gezet m.b.t. de organisatie-ontwikkeling. (MT-traject)

5.e Stand van zaken aanbesteding VTH-applicatie

In de vergadering wordt een aangepast AB-voorstel, een besluit van de stuurgroep en een brief aan colleges uitgedeeld. De heer V.d. Stek licht het besluit van de stuurgroep toe. Leverancier Roxit heeft aangegeven te stoppen met Squit 2020. De stuurgroep kan het besluit tot gunning nemen. Wel zijn de deelnemers gevraagd als zij onoverkomelijke problemen hebben tegen deze keuze, dit voor 23 juni te melden. Naar het AB zal het aangepaste voorstel en het besluit van de stuurgroep worden toegezonden. Het DB uit de complimenten over het proces en is content dat de deelnemers dit samen willen oppakken. De veiligheidsregio doet ook mee aan de aanbesteding maar zal iets later tot implementatie over gaan.

6. P&O

Opvolging directeur ODZOB:

Het DB is geïnformeerd over het vertrek van mevrouw Tolsma per 1 september. De heer Van Schuppen heeft samen met P&O gesprekken met 3 bureaus over werving. Er is een uitgebreide profielschets opgesteld. De OR heeft de heer Van Schuppen geadviseerd over een toekomstig directiemodel, met het oog op de opgaven waar de dienst intern voor staat en op de aanbevelingen uit het recente Rekenkameronderzoek; hij zal in overleg gaan met de OR over hun advies.

Streven is om de benoeming van de directeur 1 september rond te hebben.

7. Rondvraag

Fysiek of digitaal AB

Het DB besluit 25 juni fysiek te vergaderen, als het mogelijk is in de nieuwe raadzaal van gemeente Eindhoven, anders in de raadzaal van Helmond.

De heer Thijs geeft aan dat hij van mening is dat het onderwerp RVCS op de bestuurlijke tafel had moeten komen. Nu is dit proces via het OGP gelopen. Het OGP is geen besluitvormend orgaan. 20 deelnemers zijn nu akkoord, maar gemeente Eindhoven niet. Als dat zo blijft, heeft dit financiële gevolgen voor de andere deelnemers. Mevrouw Tolsma heeft een gesprek met de heer Thijs over het onderwerp. Mocht de gemeente Eindhoven op het standpunt blijven staan niet deel te willen nemen, dan zal een memo voor het AB gemaakt worden waarin gemeld wordt dat gemeente Eindhoven niet mee doet. Deelnemers kunnen dan zo nodig terug naar hun college. In het vervolg zal dit soort voorstellen in het DB/AB worden voorgelegd.

Het heer Meulenstein meldt dat zijn gemeente bericht heeft ontvangen dat gemeenten snel een besluit moeten nemen over het aantal meetpalen waarvoor zij willen betalen (regionaal meetnet). Onduidelijk is wat de deadline is. De heer Thijs vraagt de ambtelijk trekker in zijn organisatie, deze informatie breed te delen. Recent is er via een nieuwsbrief een update geweest over het project.

De heer Van Schuppen zal de heer V.d. Stek vervangen in zijn rol als portefeuillehouder financiën/bedrijfsvoering tijdens het AB van 25 juni. De heer Van der Stek is telefonisch bereikbaar, maar fysiek afwezig.

8. Laatste DB-vergadering mevrouw Tolsma

De heer Van Schuppen dankt Marloes voor haar inzet als directeur van de ODZOB. Eind augustus/begin september wordt een afscheidsetentje gepland met het DB (ook met oud DB-lid Grashoff).

9. Sluiting

De voorzitter sluit het overleg om 11.00 uur.

Volgende vergadering

De volgende DB-vergadering vindt plaats op 3 september 2020, 9.00-11.00 uur op een nog te bepalen locatie.

Versie 10 juni 2020, 16.30 uur

Actiepuntenlijst DB-vergadering

4 juni 2020, 9.00-11.00 uur,

Gemeente Best, Dorpsplein 2, Best, raadzaal

Nr.	Datum overleg	Onderwerp / Afspraken	Wie	Wanneer
110	2-4-2020	Aangepaste planning traject Ovw voor AB agenderen	Mevrouw Tolsma	AB 25 juni
111	2-4-2020	Brief provinciale bijdragen aan gemeentelijke kosten-agrarische vergunningverlening aan AB versturen	Mevrouw Le Pair	z.s.m.
112	2-4-2020	Gesprek over solidariteit met Eindhoven, Helmond en de ODZOB	De heer Thijs	z.s.m.
113	2-4-2020	Mail AB over reflectie rekenkameronderzoek (na akkoord DB)	De heer Van der Ven	z.s.m.
114	2-4-2020	Brief bodem aanpassen en laten accorderen door de heer Thijs	Mevrouw Tolsma	z.s.m.
115	2-4-2020	Informeren AB over bedrijfsprocessen ODZOB i.r.t. het coronavirus -per mail -in het AB	Mevrouw Tolsma	-z.s.m.- -AB 25 juni
116	2-4-2020	Evt. minimale aanpassingen jaarstukken via auditcommissie afhandelen	de heer V.d. Stek	2-4-2020
117	2-4-2020	Videoboodschap namens DB opnemen	De heer Van Schuppen	2-4-2020
118	4-6-2020	Nieuwe planning Omgevingswettraject in AB brengen, met daarin verduidelijkt welke trainingen in 2020 plaatsvinden en welke in 2021.	De heer V.d. Ven	24-09-2022
119	4-6-2020	Afstemmen met directeur ODBN over behoefte ODZOB om de effecten van het nieuwe coalitieakkoord voor de maatregelen in het Taskforce-rapport door te spreken in de bestuurlijke stuurgroep.	Mevrouw Tolsma	Medio juni
120	4-6-2020	Informerende mail aan DB over passage accountsverklaring	Mevrouw Tolsma	Voor 23-6-2020
121	4-6-2020	Aanpassen reactienota Begroting 2021 n.a.v. opmerkingen AB	Mevrouw Tolsma	8-6-2020

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

122	4-6-2020	Ambtelijke trekkers van 9 gemeenten die opdracht gaven tot rekenkameronderzoek vragen om een voorstel in te brengen in AB september 2020	De heer V.d. Ven	AB 24-09-2022
123	4-6-2020	Raadsinformatiebrief input kadernota 2022 aan AB-leden sturen	De heer V.d. Ven	Juni 2020
124	4-6-2020	Nagaan of er een passage in het aanbestedingsdocument EHRM en salarisverwerking kan worden opgenomen over toekomstige aansluiting andere GR'en	Mevrouw Tolsma	Juni 2020
125	4-6-2020	Zo nodig memo RVCS in AB brengen	Mevrouw Tolsma/dhr. Thijs	AB 25-06-2020

versie 10 juni 2020, 13.00 uur

Besluitenlijst DB-vergadering

4 juni 2020, 9.00-11.00 uur

Gemeente Best, Dorpsplein 2, Eindhoven, raadzaal

Agendapunt	Onderwerp	Voorstel	Besluit
3.a-3.c	Verslag, actiepuntenlijst en besluitenlijst DB 2 april		Het DB stelt deze vast.
4.a	Aanpassing planning invoering Omgevingswet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akkoord gaan met bijgaand AB voorstel; 2. Het AB voorstel agenderen voor de AB-vergadering van 25 juni 2020.	Het DB besluit conform voorstel.
4.b	Werkzaamheden Taskforce transitie veehouderij	<ol style="list-style-type: none"> 1. In te stemmen met informeren van het AB over de voortgang van werkzaamheden Taskforce 2.0 veehouderij. 2.	Het DB besluit conform voorstel.
4.c	Benoeming DB-lid provincie	<ol style="list-style-type: none"> 1. In te stemmen met agendering van bijgevoegd AB-voorstel voor het AB ODZOB van 25 juni 2020.	Het DB besluit conform voorstel.
5.a	Jaarstukken 2019 ODZOB	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennisnemen van de bevindingen van de auditcommissie; 2. Instemmen met agendering van bijgevoegd AB-voorstel inclusief bijlagen voor de AB-vergadering van 25 juni 2020.	Het DB besluit conform voorstel.
5.b	Reactienota inclusief zienswijzen op ontwerpbegroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis nemen van de ontvangen (concept) zienswijzen; 2. Instemmen met de reactienota zoals opgenomen in het bijgevoegde AB-voorstel;	Inclusief opmerkingen over de reactienota, besluit het DB conform voorstel.

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Instemmen met de aanpassing van de ontwerpbegroting en dienovereenkomstig de conceptbegroting vaststellen; 4. Instemmen met agendering van bijgevoegd AB-voorstel waarin de reactienota aan het AB wordt aangeboden en waarin het AB verzocht wordt de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 vast te stellen.	
5.c	Aanbesteding EHRM en salarisverwerking	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instemmen met de door Bizob opgestelde inkoopstrategie "EHRM-systeem en salarisverwerking ODZOB" en de aanbevelingen genoemd op pagina 2. 2. De directeur voor het aangaan van de overeenkomst met de te contracteren partij te machtigen.	Het DB besluit conform voorstel. Het DB geeft mee te overwegen of er in het aanbestedingsdocument een clausule kan worden opgenomen dat de ODZOB nu voor een bepaalde periode aansluit en dat op termijn andere GR'en kunnen aansluiten.
5.d	Gevolgen Corona-maatregelen voor bedrijfsvoering ODZOB	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vaststelling van bijgevoegd AB-voorstel.	Het DB besluit conform voorstel.
5.e	Stand van zaken aanbesteding VTH-systeem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doorgeleiden van bijgevoegde stand van zaken naar het AB. 2. Actief sturen door DB op ondertekening door alle deelnemers van het definitieve gunningsadvies	Noot: in de DB-vergadering wordt een aangepast AB-voorstel met besluit stuurgroep gunning uitgedeeld. Het DB gaat akkoord met het voorstel, voor beslispunt 1 betekent dit doorgeleiding van het aangepaste AB-voorstel met gunningsbesluit.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Aangepaste portefeuillevdeling DB ODZOB

Kennisnemen van

De aangepaste portefeuillevdeling DB ODZOB

Aanleiding

In de eerdere portefeuillevdeling heeft vergunningverlening geen expliciete plaats gekregen. Een ander punt is dat door vaststelling van het regionaal operationeel kader/uniform uitvoeringsbeleid het geen meerwaarde meer heeft om deze onderwerpen te handhaven in de portefeuillevdeling. Dit betreft nu implementatie en going concern activiteiten.

Verder wordt het Besluit Omgevingsrecht (Bor) per 1-1-2022 opgenomen in de Omgevingswet. Het is logisch om daar nu op voor te sorteren; daarom wordt het betreffende onderwerp nu benoemd in plaats van de naam van de wet.

Daarnaast is in verband met het belang ervan als portefeuille toegevoegd: samenwerking 3 Brabantse Omgevingsdiensten.

Kernboodschap

De aangepaste portefeuillevdeling DB ODZOB is:

- de heer M.J. van Schuppen:
Externe betrekkingen en Governance, P&O
- de heer A.P. d'Haens:
Toezicht en handhaving, Vergunningverlening
- de heer P. Smit:
VTH-uitvoeringskwaliteit, collectief programma, samenwerking 3 Brabantse Omgevingsdiensten
- de heer R. Thijs:
Klimaat en energie, bodem, water, geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, welstand, bouwen
- de heer A.J.L. Meulenstein:
Agrofood/veehouderij/gezondheid/ITV/asbest/natuur en landschap/flora en fauna, Omgevingswet
- de heer P. van der Stek:
Financiën en bedrijfsvoering

Toelichting

-

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Vervolg / Communicatie

-

Bijlagen

-

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Aangepaste raming Programma Omgevingswet 2020 / Concept Raming
Programma 2021

Kennisnemen van

1. Kennisnemen van de in deel 1 opgenomen rapportage en aangepaste raming Programma Omgevingswet 2020.
2. Kennisnemen van de in deel 2 opgenomen concept raming Programma Omgevingswet 2021.

Aanleiding

Tijdens de AB-vergadering van 25 juni jl. bent u akkoord gegaan met de aangepaste planning Omgevingswet Bestuursopdracht 2020, binnen de door het AB in maart 2020 beschikbaar gestelde middelen.

In het voorstel is toegezegd dat we halverwege het jaar, op 1 juli, opnieuw de balans opmaken en het resultaat daarvan zullen terugbrengen in uw bestuur. Dat gebeurt middels dit voorstel in **deel 1**: rapportage uitvoering Programma Omgevingswet.

Daarnaast geven we in **deel 2** een vooruitblik met de invulling van de Bestuursopdracht Omgevingswet jaarschijf 2021 met een raming en toelichting van de op verzoek van de deelnemers op te pakken nieuwe opgaves, gerelateerd aan de bouwstenen van de Bestuursopdracht.

Deel 1: Rapportage uitvoering Programma Omgevingswet 2020

Toelichting

Aangepaste raming 2020

Naar aanleiding van het uitstel van de Omgevingswet en de nieuwe invoeringsdatum van 1 januari 2022 is uw bestuur op 25 juni jl. geïnformeerd over de gevolgen hiervan op de uitvoering van de Bestuursopdracht Omgevingswet. De analyse over het uitstel van de Omgevingswet laat zien:

- Dat de meest projecten voortgang behoeven conform de oorspronkelijke planning en voor deze projecten dus geen aanpassing noodzakelijk of wenselijk is.
- Dat voor inhoudelijke opleidingen er voor gekozen wordt deze (gedeeltelijk) door te schuiven naar 2021.
- Dat het voor de projecten Kernwaarden t.b.v. Omgevingsplannen wenselijk is dit gedeeltelijk door te schuiven naar 2021.
- Dat het voor juridische ondersteuning logisch is dat een groot deel van de uren nodig zijn voor en na de datum van inwerkingtreding en dat het daarom wenselijk is om ook een deel van deze uren door te schuiven naar 2021.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

In de periode tot 1 juli heeft opnieuw een analyse plaatsgevonden om het beeld verder scherp te stellen, daarbij gebruikmakend van de nieuwste inzichten en rapportages tot en met mei 2020. Deze analyse heeft geen grote wijzigingen laten zien ten opzichte van het eerder geschetste beeld. Wel hebben nog enkele kleinere aanpassingen plaatsgevonden, zo wordt voorgesteld om nog wat meer uren in verband met opleiding door te schuiven van 2020 naar 2021. Verder hebben de wijzigingen met name betrekking op de niet in 2020 begrote werkzaamheden ten behoeve van bouwsteen processen (1). Genoemde werkzaamheden zijn noodzakelijk. Met dit soort niet direct voorziene en verdiepende werkzaamheden is in de begroting van 2021 rekening gehouden. Hierdoor wordt er enigszins geschoven tussen de vastgestelde begroting 2020 en de voorziene en begrote verdieping in 2021. De totaal gemaakte kosten 2020 blijven binnen de begroting 2020.

Gewijzigde raming voor 2020 op hoofdlijnen is als volgt:

Nr. Bouwsteen	Bouwsteen Bestuursopdracht	Programma 2020 initieel	Realisatie Programma 2020 t/m mei 2020	Programma 2020 aangepast
1	Processen	1.580	1.396	2313
2	Producten	2.050	76	1.800
3	PDC	150	80	150
4	Inventarisatie ambities	210	142	210
5	Training & Opleiding	6.400	446	3.278
6	Bevoegdheden	700	319	600
7	Samenwerking	1.075	333	1125
8	Projectorganisatie/bestuur	1.010	406	1010
9	Bruidsschat	500	268	500
10	Kernwaarden	250	1	84
	TOTAAL	13.925	3.467	11.070
			conform planning	
			aandacht nodig	
			bijsturing nodig	

Volgens de begrotingswijziging (AB Besluit 25 maart 2020) is voor het Programma 2020 een onttrekking van de algemene reserve van € 722.500,- nodig om de kosten van het totale programma, € 1.392.500 te dekken (inclusief de bijdrage van de Provincie voor de provinciale opdracht Omgevingswet van € 30.000).

De geprognosticeerde kosten van het Programma Omgevingswet 2020 op basis van de bijgestelde raming bedragen € 1.107.000,-. Conform de begrotingswijziging en AB voorstel van maart 2020 is € 670.000 middels de reguliere begroting beschikbaar. Dat betekent dat de raming voor de benodigde dekking in 2020 uit de algemene reserve zou kunnen worden terug gebracht tot € 437.000,-. De verdere (financiële) voortgang 2020 is verwerkt in de Berap.

Stand van zaken uitvoering 2020 per bouwsteen van de Bestuursopdracht

1. Proces VTH en Advies ODZOB

De werkprocessen voor VTH en adviesproducten zijn per 1 mei opgeleverd en gereed, als resultaat van fase 1. Extern is een pakket van ketenprocessen, gebaseerd op de interne ODZOB processen met samenwerkingsafspraken aan de regio aangeboden, op basis waarvan het voorstel is te gaan oefenen en evalueren. Omdat ODZOB is aangewezen als trekker voor dit regionale project zijn voor 2020 wel meer uren nodig dan geraamd (circa 480 uur).

Vanaf nu tot het einde van het jaar wordt de tweede fase ter hand genomen, bestaande uit het opstellen van werkinstructies en standaarddocumenten. Daarnaast wordt het proces voor de voorfase (verkennen en begeleiden initiatief) opgesteld, de benodigde uren hiervoor, 250 uur, waren in de oorspronkelijke raming voor 2020 niet in voorzien.

2. Producten VTH en Advies

De ontwikkeling van producten VTH, bestaande uit werkinstructies, standaarddocumenten wordt ter hand genomen in de periode van juli tot december 2020. Voor december wordt het resultaat opgeleverd.

Geluid: Met betrekking tot geluid, worden er voor een aantal geluidbronnen zoals het wegverkeerslawaai en industrielawaai grote wijzigingen verwacht. Het ligt in de bedoeling om in 2020 zo veel mogelijk gereed te hebben, mits de regelgeving en de rekenmodellen beschikbaar zijn. Doordat de regelgeving en de rekenmodellen op geluidgebied eind 2020 worden verwacht, zal een deel van de implementatie van deze pilot geluid pas in 2021 kunnen plaatsvinden. Vanaf het inwerking treden van de OW zullen alle gemeenten geluidbelasting kaarten of Basis Geluid Emissie (BGE) moeten gaan opstellen.

De implementatie pilot geluid zal kennis en ervaring opleveren wat de effecten zijn binnen gemeenten. De resultaten van de pilot worden besproken met de collega's, de andere OD's en deelnemende gemeenten. Dit plan wordt schriftelijk vastgelegd. Op basis hiervan kan binnen de gemeente voldoende budget gereserveerd worden voor de taak voor het opstellen van de BGE en de monitoring hiervan.

3. PDC

Intern is een werkgroep aan de slag gegaan met het aanpassen van de Producten- en Dienstencatalogus op de komst van de Omgevingswet. Het advies daartoe is in juli opgeleverd. Als vervolg hierop wordt inzage gegeven in kengetallen voor die producten waarvoor deelnemers leges kunnen heffen, met het oog op de vast te stellen legesverordening. Dit advies wordt in het najaar opgeleverd.

Vervolgens is in mei het externe project gestart, in het kader van Regionale Samenwerking Omgevingswet Zuidooost-Brabant, om te komen tot een harmonisatie van de PDC's in de regio. Dit project wordt getrokken door VRBZO.

4. Verkennen ambities van de individuele deelnemers

De verkenning heeft in de maanden januari en februari plaatsgevonden. De resultaten van de verkenning zijn meegenomen en gerapporteerd in het voorstel aan uw bestuur in maart van dit jaar. Vervolgens zijn aanvullende vragen gesteld naar aanleiding van het uitstel van de Omgevingswet. De resultaten hiervan zijn verwerkt in het AB voorstel dat in juni is behandeld.

5. Training & Opleiding

Er is een opleidingsplan opgesteld waarin 5 niveaus van opleidingen zijn opgenomen: basiscursus in de vorm van e-learning, vakinhoudelijke cursus met casuïstiek, praktijkcursus

(systeemtechnisch), vaardigheden/omgevingsbewust handelen en een trainersopleiding. De basis cursus is gestart en het is de bedoeling dat alle betrokken medewerkers de basis cursus dit jaar afronden. De trainingen vaardigheden/omgevingsbewust handelen zijn een vast onderdeel van het ontwikkelingstraject en worden ook voor het grootste gedeelte in 2020 ingevuld.

6. Bevoegdheden

Met betrekking tot bodem, waar de grootste bevoegdheidsverschuiving plaatsvindt, is het project in uitvoering met een Brabant-brede werkgroep met daaronder sub-werkgroepen. Het ligt in de bedoeling om in 2020 zo veel mogelijk gereed te hebben. Het is een complex project met veel partijen waarbij zorgvuldig en nauwgezet in gezamenlijkheid gewerkt wordt om te komen tot zo optimaal mogelijke uitkomsten en hoge toekomstige efficiënte wijzen van werken.

7. Samenwerking 3OD, Samenwerking Regio

In het kader van de Regionale Samenwerking Omgevingswet Zuidoost-Brabant zijn drie van de vier geformuleerde projecten gestart en in uitvoering: Samenwerkingsafspraken (voorheen Pilot Omgevingsloket/DSO (trekker ODZOB), PDC (trekker VRBZO), Bruidsschat (trekker ODZOB). Voor het project training & opleiding wordt een trekker gezocht. Voor elk project is één van de gemeentesecretarissen benoemd als gemandateerd opdrachtgever vanuit de Kopgroep Regionale Samenwerking Omgevingswet Zuidoost-Brabant. Voor de regionale samenwerking zijn 50 uur meer nodig dan oorspronkelijk geraamd.

Met de drie Brabantse Omgevingsdiensten wordt een gezamenlijk plan van aanpak uitgevoerd, dat erop gericht is kennis en ervaring uit te wisselen en daar waar het zinvol is producten gezamenlijk te ontwikkelen. Dit heeft onder andere geleid tot een gezamenlijke inhoudelijke impactanalyse op alle vakgebieden, een voorbeeld notitie voor een position-paper strategie, het delen van resultaten met betrekking tot de ontwikkeling van werkprocessen en het uitwisselen van kennis met betrekking tot de Bruidsschat. Ook landelijk in ODNL verband wordt kennis en ervaring uitgewisseld om te voorkomen dat elke dienst zelf het wiel uitvindt.

8. Projectorganisatie en inzet

Er is een projectstructuur opgezet op basis van intern opdrachtgever- en opdrachtnemerschap en projectmatig werken. Voor de bewaking en synergie zijn er overlegstructuren in de vorm van opdrachtgeversoverleg, projectleidersoverleg en het regieteam bestaande uit de programmamanagers en verantwoordelijk manager. Daarnaast wordt structureel binnen en buiten de organisatie gecommuniceerd. Maandelijks wordt de voortgang en inzet bewaakt middels rapportages aan de interne opdrachtgevers en periodiek aan het MT.

9. Bruidsschat

Er is intern een werkgroep aan de slag gegaan met een analyse van de regels in de bruidsschat, waarbij wordt aangegeven of deze nog gebruikt worden en of en waarom het belangrijk is om de regels te behouden, te schrappen of te wijzigen. Dit advies is extern besproken met een klankbordgroep en in juli gepresenteerd.

10. Kernwaarden

Dit project wordt in het derde kwartaal opgestart. Met de komst van de Omgevingswet moeten gemeenten in omgevingsplannen omgevingswaarden, immissiewaarden of emissiewaarden voor milieu opnemen. In dit project wordt hier nader op ingegaan.

Resumerend: er wordt 3639 uur van het oorspronkelijke programma doorgeschoven van 2020 naar 2021. Er is in 2020 780 uur extra benodigd (1. processen VTH 730 uur en 7. Samenwerking 50 uur). Per saldo is er daardoor 2.855 uur minder inzet benodigd in 2020.

Deel 2: Raming uitvoering Programma Omgevingswet 2021

Voor de raming voor het Programma 2021 Bestuursopdracht Omgevingswet is per bouwsteen van de bestuursopdracht geïnventariseerd wat er nodig is om de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet compleet te maken. De aanvullingen op het vastgestelde programma 2020 hebben, naast de noodzakelijke projectkosten, met name te maken met een verdieping van de voorbereiding op basis van de evaluatie met de deelnemers. Een deel van deze verdieping was oorspronkelijk voorzien na de invoering in 2021, wordt nu op verzoek in 2021 gepland, voor de invoering. In de begroting 2021 is daarom ook 0,4 milj. opgenomen.

Het totaal overzicht aan benodigde inzet is als volgt:

Nr. Bouwsteen	Bouwsteen Bestuursopdracht	2021 (door geschoven 20->21)	2021 (organisatie + nieuwe projecten)	2021 TOTAAL
1	Processen	0	1495	1495
2	Producten	250	250	500
3	PDC	0	200	200
4	Inventarisatie ambities	0	100	100
5	Training & Opleiding	3.123	0	3123
6	Bevoegdheden	100	200	300
7	Samenwerking	0	1150	1150
8	Projectorganisatie/bestuur	0	1350	1350
9	Bruidsschat	0	0	0
10	Kernwaarden	166	962	1128
	TOTAAL	3639	5707	9346

Per bouwsteen de volgende toelichting:

1. Proces VTH en Advies ODZOB

a. Oefenen processen (nieuw/noodzakelijk)

In het regionale project ketenproces/samenwerkingsafspraken is vanuit verschillende deelnemers naar voren gekomen dat het van groot belang is te oefenen met de nieuwe processen, samenwerkingsafspraken, de Omgevingstafel, systemen en werkinstructies om te testen of een en ander zoals uitgewerkt ook zo werkt in de praktijk, om te evalueren en zo nodig bij te stellen. In het najaar wordt hiervoor een plan uitgewerkt, waarbij deelnemers en ketenpartners worden betrokken. De inzet vanuit ODZOB is geraamd op 1090 uur. Deze inzet heeft betrekking op de trekkersrol (aansturen werkgroep, organiseren, plannen, evalueren) en de inzet van inhoudelijke medewerkers die in de processen worden betrokken bij het oefenen. Het gaat om het ketenproces waarbij zowel onze deelnemers (gemeenten, provincie) als ketenpartners (GGD, Veiligheidsregio, Waterschappen, Rijkswaterstaat) rollen in samenwerking met elkaar vervullen. Alle partners in de keten worden betrokken bij het oefenen.

b. Ketenproces en samenwerkingsafspraken Toezicht & Handhaving (nieuw/noodzakelijk)

Deelnemers hebben het verzoek geuit om ook voor het proces Toezicht & Handhaving een ketenproces en samenwerkingsafspraken te maken. In 2021 wordt een regionaal project opgestart om – net zoals dat gebeurt voor de vergunningen en meldingen – het ketenproces voor toezicht & handhaving vorm te geven en samenwerkingsafspraken te maken. De inzet vanuit ODZOB is geraamd op 405 uur.

2. Producten VTH en Advies

a. Implementatie pilot geluid (deels doorgeschoven uren/deels extra)

De verandering van de wet- en regelgeving zelf is niet het belangrijkste maar de wijziging van de rekenregels en de manier van rekenen zijn nog steeds niet bekend. De verwachting is dat deze aan het eind van het jaar pas duidelijk zijn. Het effect van deze rekenregels zal ook in de actieplannen verwerkt dienen te worden. Voor de implementatie van de geluidwerkzaamheden en de grote invloed van de verandering van de wet- en regelgeving, met name de rekenregels, als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn in 2021 naar verwachting circa 250 uur nodig. Hierbij wordt opgemerkt dat in het kader van het Regionaal Meetnet Lucht en Geluid metingen kunnen worden uitgevoerd om te vergelijken met de rekenmodellen. De uitrol van fase 2 geluid staat gepland voor 2021.

b. Juridische ondersteuning (door geschoven uit 2020)

Uit de analyse van het uitstel van de Omgevingswet kwam naar voren dat het voor juridische ondersteuning logisch is dat een groot deel van de uren nodig zijn voor en na de datum van inwerkingtreding en dat het daarom wenselijk is om ook een deel van deze uren door te schuiven naar 2021. Wat in 2021 nodig is, wordt geraamd op 250 uur.

3. PDC

a. Financiële effecten Omgevingswet (nieuw/noodzakelijk)

Deelnemers hebben naast kengetallen voor leges, behoefte aan breder inzicht in de effecten van de kosten voor de uitvoering van de Omgevingswet. Om die reden wordt een project uitgevoerd om hier benodigd inzicht in te verschaffen. De inzet wordt geraamd op 200 uur.

4. Verkennen ambities van de individuele deelnemers

a. Actualiseren ambities 2021 (nieuw/noodzakelijk)

Het is van belang om het beeld van uw ambities met betrekking tot de uitvoering van de Omgevingswet regelmatig te actualiseren om zo de Bestuursopdracht zo nodig bij te stellen. Voor 2021 is voor de actualisatie 100 uur geraamd.

5. Training & Opleiding

a. Vakinhoudelijke trainingen (doorgeschoven uit 2020)

De vakinhoudelijke cursussen worden in verband met het uitstel van de invoering van de Omgevingswet voor een groot gedeelte verschoven naar 2021. Hiermee zijn 1119 opleidingsuren gemoeid voor 2021.

b. Praktijkcursussen (doorgeschoven uit 2020)

De praktijkcursussen worden in verband met het uitstel van de invoering van de Omgevingswet voor een groot gedeelte verschoven naar 2021. Hiermee zijn 820 opleidingsuren gemoeid voor 2021.

c. Omgevingsbewust handelen (doorgeschoven uit 2020)

Ook de trainingen gericht op omgevingsbewust handelen worden voor een groot deel verschoven naar 2021. Hiermee zijn 659 uur gemoeid.

d. Benodigde inzet interne trainers (doorgeschoven uit 2020)

De trainingen worden in company verzorgd door eigen trainers. Voor de inzet van de trainers wordt in 2021 525 uur geraamd.

6. Bevoegdheden

a. Implementatie Bodemtaken (deels doorgeschoven uren/deels extra)

Eind 2020 zal pas duidelijkheid worden verkregen vanuit het Rijk voor de financiën. Een nadere invulling in 2021 zal dan ook noodzakelijk zijn. Nog steeds is niet alles exact bekend en kunnen nog verschuivingen in bevoegdheden plaats gaan vinden. 2021 zal ook het jaar worden waar keuzes door de deelnemers gemaakt dienen te worden op basis van de in gezamenlijkheid opgestelde adviezen. Dit zal dan gevolgd dienen te worden door een implementatiefase. Voor de implementatie van de bodemtaken, samenhangend met de bevoegdheidsverschuivingen als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn in 2021 naar verwachting circa 300 uur nodig.

7. Samenwerking 3OD, Samenwerking Regio

a. Bestuur / OGP (voortzetting 2021/randvoorwaarde)

De activiteiten gericht op bestuurlijke samenwerking, OGP, worden in 2021 voortgezet. Het AB wordt op de hoogte gehouden via AB-voorstellen over de planning en voortgang van de invoering van de Omgevingswet alsmede over belangrijke ontwikkelingen in het kader van de transitie naar de nieuwe wetgeving. De benodigde inzet is 200 uur.

b. Samenwerking Regio (voortzetting 2021/randvoorwaarde)

De regionale samenwerking met deelnemers, ketenpartners wordt in 2021 voortgezet. Het gaat om de organisatie van de samenwerking, overlegstructuren en het entameren van projecten. De projectorganisatie voor de projecten in het kader van de Regionale Samenwerking Omgevingswet Zuidoost-Brabant voorziet in een centrale werkgroep t.b.v. voorbereiding en coördinatie, de Kopgroep¹ voor de regie en de Bestuurlijke Stuurgroep² voor de bestuurlijke bewaking. De benodigde inzet is geraamd op 300 uur.

c. Samenwerking 3OD/ODNL (voortzetting 2021/randvoorwaarde)

De drie Brabantse Omgevingsdiensten blijven samenwerken om ervoor te zorgen dat kennis en inzichten worden uitgewisseld, dat niet elke dienst zelf het gehele wiel hoeft uit te vinden. Dat zelfde geldt voor de samenwerking in landelijk verband via ODNL. Het principe is halen en brengen. We delen onze resultaten en producten met onze collega's en we maken gebruik van datgene wat onze collega's met ons delen.

¹ Bestaande uit vier gemeentesecretarissen uit elke sub-regio één, plus de directeuren van verbonden partijen ODZOB, GGD, VRBZO.

² Bestaande uit drie bestuurders, uit elk DB van ODZOB, GGD en VRBZO één vertegenwoordiger, ondersteund door de drie directeuren.

Voor het in stand houden van de samenwerking is overleg en inzet nodig, dat in 2021 geraamd wordt op 350 uur.

d. Provinciale Opdracht

In de bouwsteen Samenwerking zit ook de Provinciale Opdracht Omgevingswet. De drie Brabantse Omgevingsdiensten krijgen elk jaarlijks een opdracht om de Provincie te ondersteunen bij de voorbereiding op de Omgevingswet. Daarmee is circa 300 uur gemoeid. De kosten daarvan zijn opgenomen in het provinciale werkprogramma.

8. Projectorganisatie en inzet

a. Projectorganisatie 2021 (voortzetting 2021/randvoorwaarde)

Als gevolg van het uitstel van de invoering van de Omgevingswet, dient de projectorganisatie in de huidige vorm te worden gecontinueerd in 2021. De benodigde inzet is geraamd op 350 uur voor communicatie, 500 uur voor projectorganisatie en 500 uur voor onvoorzien, onderzoek & ontwikkeling.

9. Bruidsschat

Krijgt vervolg in het project Toepasbare Regels, zie [bouwsteen 10 Kernwaarden](#).

10. Kernwaarden

a. Kernwaarden (deels door geschoven naar 2021)

Voor het opstellen van kernwaarden voor Omgevingsvisie en Omgevingsplan wordt een start gemaakt in het najaar 2020. Voorzien wordt dat een gedeelte van het project wordt voortgezet in 2021, de geraamde inzet hiermee gemoeid is 166 uur.

b. Toepasbare Regels (nieuw = keuze)

Door verschillende deelnemers is de behoefte geuit, om als vervolg op het project Bruidsschat, gemeenten te ondersteunen in het opstellen van toepasbare regels. Door ODZOB hierin een rol te geven, kan worden bespaard op de totaal hiervoor benodigde inzet. Met andere woorden: wanneer elke gemeente voor zich toepasbare regels opstelt, is de totaal benodigde inzet groter dan wanneer dit collectief wordt opgepakt. Bovendien draagt een regionale aanpak bij aan harmonisatie van de formulering van de regels. In het najaar wordt in regionaal verband – in overleg met de deelnemers en ketenpartners – een projectopdracht geformuleerd. Vooralsnog wordt de benodigde inzet vanuit ODZOB geprognosticeerd op 710 uur.

c. Advisering Omgevingsplan/Omgevingsvisie (nieuw = keuze)

De ODZOB wordt vaak uitgenodigd om in het beginstadium van projecten voor het opstellen van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen, deel te nemen aan bijeenkomsten, overleggen en te adviseren. Dit gebeurt frequent op het moment dat nog geen opdrachten ten grondslag liggen aan de benodigde inzet. Dit werkt veelal belemmerend in het proces, waarbij ketenpartners VRBZO en GGD zonder problemen kunnen aanschuiven omdat in deze GR'en wordt gewerkt met budgetfinanciering op basis van inwonersbijdrage. Om deze reden wordt het ODZOB bemoeilijkt om samen met de collega GR'en in de beginstadia van deze processen aan tafel te komen. Daarom wordt voorgesteld om per gemeente 12 uur als 'strippenkaart' te reserveren, met als resultaat dat adequaat, flexibel en snel kan worden ingespeeld op de behoeften wanneer deelnemers starten met de activiteiten Omgevingsvisie en Omgevingsplan. In totaal reserveren we 252 uur. Uiteraard moet de inzet daarna, wanneer de 12 uur voor een gemeente verbruikt is, via reguliere opdrachten geregeld

worden. Die reguliere opdracht zou ook kunnen inhouden dat per gemeente die dat wenst een nieuwe "strippenkaart" wordt gekocht. Deze methodiek voorkomt dat voor deelname aan bijeenkomsten waar de aanwezigheid en inbreng van ODZOB nodig is, aparte opdrachten moeten worden verstrekt.

Beoogd effect

Aangepaste raming voor 2020, alsmede een doorkijk naar de raming voor het Programma 2021, waarin de verschoven activiteiten en uren zijn meegenomen.

Financiën / Personeel

Voor wat betreft begrotingsjaar 2020 is er geen noodzaak tot het indienen van een aanvullende begrotingswijziging. De projecten blijven in het lopende begrotingsjaar binnen de kaders zoals opgenomen in de betreffende vastgestelde begrotingswijzigingen.

In welke mate de algemene reserve in 2020 daadwerkelijk ingezet gaat worden als dekking voor de programmakosten 2020, hangt af van het uiteindelijke, daadwerkelijk gerealiseerde projectkosten en het jaarresultaat 2020. Uitgaande van het AB-besluit om maximaal €722.500 uit de reserve te onttrekken voor dit programma, kan de facto pas na jaarafsluiting 2020 bepaald worden welk bedrag in 2021 uit de reserve ingezet kan worden ter dekking van de kosten van het programma 2021. Derhalve wordt nu nog geen begrotingswijziging 2021 aan het AB voorgelegd.

Naast (het restant) algemene reserve, zal dekking worden gevonden binnen het budget van € 0,4 mln. dat in 2021 in de begroting is opgenomen voor dit doel en zullen interne opleidingsuren van de ODZOB hiervoor worden ingezet. Ook zal bezien worden welke ruimte er binnen het collectief programma 2021 gevonden kan worden.

Vervolg / Communicatie

-

Bijlagen

-

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Bestuursrapportage Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant eerste half jaar 2020

Kennisnemen van

de bestuursrapportage Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant eerste half jaar 2020.

Aanleiding

In uw vergadering van 14 maart 2019 is door u de Financiële Verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2019 vastgesteld. In deze verordening is opgenomen dat het Dagelijks Bestuur minimaal 1 maal per jaar het algemeen bestuur tussentijds informeert d.m.v. een tussenrapportage in de AB-vergadering van eind september/begin oktober. Hierbij treft u de betreffende rapportage over de eerste 6 maanden van 2020 aan.

Kernboodschap

De rapportage is opgesteld aan de hand van de beschikbare informatie over het eerste half jaar. De financiële cijfers hebben betrekking op de realisatie gedurende de eerste 5 maanden van 2020. De eerste financiële rapportages over juni die inmiddels beschikbaar zijn, bevestigen het beeld dat in deze Berap wordt geschetst en tonen zelfs een iets beter beeld.

Voor wat betreft de beleidsdoelstellingen opgenomen in de begroting van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2020, kan geconcludeerd worden dat de realisatie op hoofdlijnen op schema ligt.

Voor wat betreft de financiële ontwikkelingen kan de situatie als volgt samengevat worden. Ondanks de coronacrisis heeft de Omgevingsdienst zijn taken goed kunnen vervullen en is er tot en met mei sprake van een positief resultaat (€ 73.000) waar in de begroting een nulresultaat is voorzien. Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat er in de eerste 5 maanden van het jaar sprake is van hogere baten als gevolg van een grotere vraag van de deelnemers. Dit in combinatie met het feit dat de medewerkers van de ODZOB ondanks de corona-crisis hun werkzaamheden doorgaans goed hebben kunnen verrichten. Leegloop en het beroep op zorgverlof zijn zeer beperkt gebleven. Daarnaast zijn er (o.a. als gevolg lagere personele kosten en van de uitgestelde werkzaamheden voor de projecten omgevingswet en het VTH-pakket) lagere lasten. Als gevolg van deze uitgestelde werkzaamheden heeft ook de hieraan gerelateerde onttrekking aan de reserve nog niet plaats gevonden. Tot en met mei zijn deze activiteiten nog binnen de eigen budgetten gerealiseerd. Gezien de grote druk die we op de financiën van de gemeenten zien, is het de verwachting dat gedurende de rest van het jaar de baten nagenoeg conform begroting zullen verlopen en dat de positieve afwijking zich slechts zeer beperkt zal vergroten. Met betrekking tot de ontwikkeling van de lasten wordt verwacht dat deze in die periode juist een iets grotere stijging zullen laten zien dan in de eerste 5 maanden. Deze kostenstijging is voor een belangrijk deel te relateren aan de verwachting dat een aantal activiteiten weer verder opstarten nu de Corona lock-down steeds verder afgebouwd lijkt te

worden. Opleidingen, dienstreizen etc. nemen naar verwachting weer toe. Ook zullen de activiteiten in het kader van de voorbereiding voor De Omgevingswet en de aanbesteding en implementatie van het VTH-pakket in omvang toenemen. Genoemde ontwikkeling van baten en lasten leidt tot de verwachting dat het resultaat vóór onttrekking van reserves zal afnemen tot ongeveer - € 426.000,-. Na onttrekking van circa € 706.000,- aan de algemene reserves (i.v.m. de geplande inspanningen voor genoemde projecten) resteert een positief resultaat van circa € 280.000,-.

Bovengenoemd resultaat is een raming gebaseerd op de huidige inzichten ten aanzien van de te verwachten baten en lasten. De uiteindelijke uitkomst zal sterk afhangen van hoe de opdrachtverlening zich onder de huidige omstandigheden (van financiële druk bij de gemeentes en de onzekere situatie omtrent de invloed van de corona-crisis) ontwikkelt gedurende de rest van het jaar. Ook de ontwikkeling van werkzaamheden in het kader van de voorbereiding van De Omgevingswet en de implementatie van het VTH-systeem hebben een sterke invloed.

Toelichting

Verdere toelichting wordt gegeven in de bestuursrapportage. De rapportage bestaat naast de inleiding uit de rapportage met evaluatie van de in de begroting genoemde speerpunten (hoofdstuk 2), de programmaverantwoording voor wat betreft dienstverlening, collectief programma en overhead (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 en 5 komen respectievelijk aan de orde de financiële ontwikkelingen, het weerstandsvermogen, risicobeheersing en financiering. De ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering van de ODZOB komen aan de orde in hoofdstuk 6. In de bijlagen is een overzicht opgenomen met betrekking tot realisatie en prognose baten en lasten.

Vervolg / Communicatie

n.v.t.

Bijlagen

- Bestuursrapportage Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant eerste half jaar 2020

BESTUURSRAPPORTAGE I 2020

JANUARI T/M JUNI 2020

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

BESTUURSRAPPORTAGE I 2020

JANUARI T/M JUNI 2020

In opdracht van	Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Opgesteld door	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Postbus 8035 5601 KA Eindhoven
Documentnummer	Z.184269/D.
Datum	augustus 2020

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Evaluatie speerpunten begroting	7
3	Programmaverantwoording	20
3.1	Inleiding	20
3.2	Programma Dienstverlening	21
3.3	Programma Collectieve taken	23
3.4	Algemene dekkingsmiddelen	27
3.5	Kosten van de overhead	27
3.6	Heffing Vennootschapsbelasting	28
3.7	Onvoorzien	29
4	Financiële ontwikkelingen	30
4.1	Overzicht van baten en lasten en toelichting	30
4.1.1	Toelichting op programma's	31
4.1.2	Toelichting op exploitatielasten en programmakosten	34
4.2	Investeringen	36
5	Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering	37
5.1.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	37
5.1.2	Financiering	37
6	Bedrijfsvoering	38
6.1.1	Personeel	38
6.1.2	Huisvesting/facilitair	39
6.1.3	Kwaliteit en ICT	39
6.1.4	Vennootschapsbelasting	39
I.	Bijlage: Realisatie en prognose baten	40
II.	Bijlage: Specificatie realisatie baten t/m mei deelnemers buiten werkprogramma's	41
III.	Bijlage: Risicotabel volgens jaarrekening 2019	42

Bestuursrapportage januari t/m juni 2020

1 Inleiding

Leeswijzer

Deze bestuurlijke rapportage (Berap) is opgesteld aan de hand van de beschikbare informatie over het eerste half jaar. De financiële cijfers hebben betrekking op de realisatie gedurende de eerste 5 maanden van 2020. De eerste uitkomsten betreffende juni bevestigen het beeld dat in deze Berap wordt geschetst. Voor de rapportage wordt steeds de vigerende begroting als referentie gebruikt. Dit betreft de begroting inclusief de twee begrotingswijzigingen i.v.m. de aanbesteding van het VTH-pakket en de voorbereidingen voor De Omgevingswet. De rapportage bestaat naast deze inleiding uit de evaluatie van de inzet/het resultaat dat in de begroting 2020 is genoemd voor de verschillende speerpunten (hoofdstuk 2), de programmaverantwoording voor wat betreft de programma's Dienstverlening en Collectieve taken en de overhead (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 en 5 komen respectievelijk aan de orde de financiële ontwikkelingen, het weerstandsvermogen, risicobeheersing en financiering. De ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering van de ODZOB in de rapportageperiode komen aan de orde in hoofdstuk 6. In de bijlagen treft u overzichten aan met betrekking tot realisatie en prognose van de baten.

Samenvatting

Voor wat betreft de beleidsdoelstellingen opgenomen in de begroting van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2020, kan geconcludeerd worden dat de voortgang hiervan op hoofdlijnen op schema ligt.

Voor wat betreft de financiële ontwikkelingen kan de situatie als volgt samengevat worden. Ondanks de coronacrisis heeft de Omgevingsdienst zijn taken goed kunnen vervullen en is er tot en met mei sprake van een positief resultaat (€ 73.000) waar in de begroting een nulresultaat is voorzien. Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat er in de eerste 5 maanden van het jaar sprake is van hogere baten als gevolg van een grotere vraag van de deelnemers. Dit in combinatie met het feit dat de medewerkers van de ODZOB ondanks de corona-crisis hun werkzaamheden doorgaans goed hebben kunnen verrichten. Leegloop en het beroep op zorgverlof zijn zeer beperkt gebleven. Daarnaast zijn er (o.a. als gevolg lagere personele kosten en van de uitgestelde werkzaamheden voor de projecten omgevingswet en het VTH-pakket) lagere lasten. Als gevolg van deze uitgestelde werkzaamheden heeft ook de hieraan gerelateerde onttrekking aan de reserve nog niet plaats gevonden. Tot en met mei zijn deze activiteiten nog binnen de eigen budgetten gerealiseerd.

Gezien de grote druk die we op de financiën van de gemeenten zien, is het de verwachting dat gedurende de rest van het jaar de baten nagenoeg conform begroting zullen verlopen en dat de positieve afwijking zich slechts zeer beperkt zal vergroten. Met betrekking tot de ontwikkeling van de lasten wordt verwacht dat deze in die periode juist een iets grotere stijging zullen laten zien dan in de eerste 5 maanden. Deze kostenstijging is voor een belangrijk deel te relateren aan de verwachting dat een aantal activiteiten weer verder opstarten nu de Corona lock-down steeds verder afgebouwd lijkt te worden. Opleidingen, dienstreizen etc. nemen naar verwachting weer toe. Ook zullen de activiteiten in het kader van de voorbereiding voor De Omgevingswet en de aanbesteding en implementatie van het VTH-pakket in omvang toenemen. Genoemde ontwikkeling van baten en lasten leidt tot de verwachting dat het positieve resultaat vóór onttrekking van reserves zal afnemen tot ongeveer - € 425.000,-. Na onttrekking aan de algemene reserves (i.v.m. de geplande inspanningen voor genoemde projecten) resteert een positief resultaat van circa € 280.000,-.

Bovengenoemd resultaat is een raming gebaseerd op de huidige inzichten ten aanzien van de te verwachten baten en lasten. De uiteindelijke uitkomst zal sterk afhangen van hoe de opdrachtverlening zich onder de huidige omstandigheden (van financiële druk bij de gemeentes en de onzekere situatie

omtrent de invloed van de corona-crisis) ontwikkelt gedurende de rest van het jaar. Ook de ontwikkeling van werkzaamheden in het kader van de voorbereiding van De Omgevingswet en de implementatie van het VTH-systeem hebben een sterke invloed.

2 Evaluatie speerpunten begroting

Stand van zaken speerpunten

In de begroting 2020 zijn speerpunten genoemd, waarop de ODZOB inzet pleegt. Deze speerpunten zijn eerder vastgelegd in het concernplan van de dienst. De inzet en voortgang op de belangrijkste thema's is vertaald naar indicatoren. De stand van zaken t/m juni 2020 is geëvalueerd door het resultaat t.o.v. de indicator te beschrijven (zie kolom "stand van zaken").

Speerpunt: Kwaliteit en efficiency van dienstverlening		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
Opstarten traject gezamenlijk VTH-systeem (Omgevingswetproof)	Gunning aanbesteed, aansluiting DSO, uitwisseling documenten en data tussen deelnemers en ODZOB	De aanbesteding gezamenlijk VTH-systeem (Omgevingswetproof) is uitgevoerd. Er hebben 2 leveranciers ingeschreven. Begin april hebben zij hun inschrijving tijdens een demonstratie nader toegelicht en op 7 april 2020 heeft het beoordelingsteam beide aanbiedingen beoordeeld op basis van de vooraf opgestelde gunningscriteria. Het voorlopige gunningsadvies is aan de bestuurlijke stuurgroep voorgelegd en de stuurgroep heeft dit onderschreven. Tot 23 juni konden de gemeenten hierop reageren. Op 21 juli heeft de gunning plaatsgevonden en is het implementatietraject gestart.
Actueel regionaal inrichtingenbestand en werkwijze actualisering	Minimaal 6000 inrichtingen actualisaties: 2100 fysiek/werkelijk gezien en 4000 administratief	Er zijn gevelcontroles uitgevoerd op bedrijventerreinen in twaalf gemeenten, daarmee controleert de ODZOB 3150 inrichtingen uit het inrichtingenbestand. De administratieve controle d.m.v. data-analyse is in ontwikkeling, op een dataset van 7000 inrichtingen kunnen we er nu ruim 2800 bevestigen. De originele doelstelling van 4000 voor dit jaar is nog zeker haalbaar.

Afspraken met deelnemers over digitale dossiers	Aantal deelnemers die VTH-dossiers gedigitaliseerd hebben. Opleveren tool om dossiers te delen.	<p>Pilot om veilig dossiers te delen is uitgevoerd. Gestart wordt met in gebruik name van product Msafe. Dan kan de ODZOB informatie veilig delen. We lopen nog wel tegen enkele problemen aan die we met de leverancier dit jaar willen oplossen. De gemeenten zullen zelf ook actie dienen te ondernemen om te zorgen dat zij zelf ook informatie veilig kunnen delen.</p> <p>Er zijn nog negen deelnemers die hun VTH-dossiers/bestanden (basistaak milieu) nog niet gedigitaliseerd hebben: Bergeijk, Deurne, Geldrop-Mierlo, Nuenen, Someren, Son en Breugel, Bladel, Reusel-De Mierden en Oirschot. Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel hebben de digitalisering inmiddels aanbesteed.</p>
Verkenning eenduidige mandatering en besparingen & efficiency samen met deelnemers	Aantal varianten in mandaten maximaal 3, voorstel mandaten vastgesteld in AB	<p>OGP en AB hebben de planning en het proces ontvangen tezamen met het uitgebreide overzicht van werkafspraken met de verschillen tussen de 22 deelnemers.</p> <p>De nieuwe beperkte variantenvoorstellen zijn/worden uitgewerkt in de werkgroep. De extra uitvraag naar de deelnemers voor efficiency winst is gedaan (juni). Er zijn 44 voorstellen/opmerkingen ingekomen. Deze worden geordend, uitgewerkt, geprioriteerd en in november aan het AB voorgelegd.</p>
Speerpunt: Regionaal en uniform uitvoeringsbeleid		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
Implementatie ROK handhaving en toezicht	Brancheplannen gereed, analyse klachten en signalen, controleprogramma uitgevoerd.	<u>Inhoud</u> - Klachten en meldingen worden maandelijks geanalyseerd. Op basis daarvan wordt actie genomen bij 'aandachtsbedrijven'.

	<p>In- en externe monitoring en verslaglegging zijn vormgegeven en Communicatie met deelnemers is gestructureerd.</p>	<p>- Voor het projectmatige/thematische deel zijn projectplannen in uitvoering of gereed voor uitvoering voor legionella, energie bij kantoorpanden, risicogericht toezicht, SCIOS-project ketelinstallaties, ketentoezicht asbest en ketentoezicht grondstromen. Risicovolle bedrijven volgen op korte termijn. Voor ZZS zijn opleiding van de medewerkers en een pilot in voorbereiding.</p> <p>- Voor het risicogerichte programmatisch toezicht zijn brancheplannen voor rubber en kunststof, levensmiddelenindustrie, afvalbranche en horeca zover gereed dat op basis hiervan 6 projectplannen in uitvoering of gereed voor uitvoering zijn. Voor horeca staat het project vanwege corona on hold. Plannen voor andere branches volgen nog in 2020.</p> <p><u>Monitoring, sturing en verantwoording</u> De interne monitoring is nog in ontwikkeling. Begin derde kwartaal hebben we naar verwachting een systematiek waarmee we (doorlopend) grip hebben op voortgang, inzetbaarheid etc.</p> <p>In samenwerking met de accountmanagers is een methode ontwikkeld voor de rapportage naar de gemeenten. Deze is in aanvulling op de terugkoppeling die we met de deelnemers gaan realiseren over de inhoud c.q. de resultaten.</p> <p><u>Communicatie</u> In het eerste kwartaal zijn alle gemeenten bezocht. Inmiddels is in samenspraak met het team communicatie een strategie in</p>
--	---	---

		ontwikkeling die binnenkort kan worden geïmplementeerd.
Implementatie ROK vergunningverlening (VV)	Toetsing: risicogericht en op actuele voorschriften. ROK-VV is vastgesteld en overig beleid is gedeeld.	Het merendeel van de gemeenten heeft het ROK-VV vastgesteld en overig milieubeleid met de ODZOB gedeeld. Documenten en werkwijze zijn geïmplementeerd in de systemen en werkinstructies van de ODZOB. Gemeentelijk beleid zal via een applicatie (intranet) intern worden ontsloten.
Integraal VTH-programma met risicoprioritering	Programma gereed voor planmatige toetsing	De vergunningverlening is aangepast op risicogericht beoordelen van de aanvraag en toetsen op actuele voorschriften. Verbeteracties lopen volgens planning.
IGH/beleidsrijke uitvoeringsinformatie: ODZOB levert deelnemers beleidsrijke uitvoeringsinformatie voor de beleidscyclus	Analyse klachten en signalen uitgevoerd, informatie voor toezicht aangeleverd	De analyse van alle klachten en signalen over 2019 is uitgevoerd. Ook de analyses van de klachten en signalen uit S@men over januari, februari, maart en april 2020 zijn uitgevoerd en overgedragen aan de coördinator van de consignatiedienst. Input uit analyse vanuit S@men wordt gebruikt om toezicht en handhaving te prioriteren. Steeds vaker wordt ook gebruik gemaakt van informatie die IGH aan kan leveren uit S@men om inzet vanuit de consignatiedienst te bepalen. Deze informatie is vooral van belang voor een projectmatige aanpak bij horeca en agrarische bedrijven.
Speerpunt: Omgevingswet		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
Via een bestuursopdracht invulling geven aan de volgende bouwstenen: 1) werkprocessen VTH en advies, 2) producten Omgevingswet, 3) producten en dienstencatalogus, 4) aansluiten op ambities	Gereed zijn op de invoeringsdatum van de Omgevingswet. Monitoren via voortgang processtappen en uren (maandelijks/per kwartaal)	Het AB is -i.v.m. het uitstel van invoeringsdatum- voorgesteld om in grote lijnen vast te houden aan de planning van projecten voor de invoering van de Omgevingswet. Alleen training en

<p>deelnemers, 5) opleiding en training, 6) bevoegdheidsverschuiving, 7) samenwerking speelhuismanifest, 8) raming inzet, organisatie en communicatie, 9) bruidsschat, 10) kernwaarden omgevingskwaliteit</p>		<p>opleiding en enkele onderdelen schuiven gedeeltelijk door. In september wordt voorgelegd wat dit begrotingstechnisch betekent. Stand van zaken op hoofdlijnen: 1) werkprocessen VTH en advies: op schema, processen zijn klaar; 2) producten Omgevingswet; start na processen; 3) producten en dienstencatalogus: op schema, in juni klaar; 4) aansluiten op ambities deelnemers: uitgevoerd, op 1 gemeente na, rapportage is in AB geweest; 5) opleiding en training: e-learning basistraining loopt, op schema, rest volgt volgens aangepaste planning; 6) bevoegdheidsverschuiving bodem: Brabantse werkgroep is bezig, op schema; 7) samenwerking regio: vacature regionaal projectleider ingevuld, drie van de vier projecten lopen op schema: samenwerkingsafspraken/ketenproces in concept klaar, advies bruidsschat voor 1 juli klaar; harmonisatie PDC gestart. 9) bruidsschat: voor 1 juli klaar; 10) kernwaarden omgevingskwaliteit: start 3^e kwartaal 2020. Voor een uitgebreide rapportage zie het separate AB-voorstel 24 september 2020.</p>
<p>Speerpunt: Klimaat, energie en duurzaamheid</p>		
<p>Beoogde inzet/resultaat 2020</p>	<p>Indicator</p>	<p>Stand van zaken</p>
<p>Energiebesparingen concretiseren in vergunningen en meenemen bij toezicht en handhaving. Invulling geven van de rol van de ODZOB bij de informatieplicht.</p>	<p>Aantal bedrijven dat rapportage informatieplicht heeft ingediend: 3500 in 2020. Aantal energiecontroles uitgevoerd: 375 in 2020.</p>	<p>Er zijn 1297 bedrijven aangeschreven op de informatieplicht. 2753 bedrijven hebben in totaal een rapportage informatieplicht ingediend. Er zijn 39 controles op energie uitgevoerd. Hierin is achterstand in verband met de Corona-crisis.</p>

	Vergunningverleners en toezichthouders kennen proces, een werkinstructie is opgesteld.	
Ervaring opdoen met toezicht op bedrijven voor het onderdeel circulaire economie	Evaluatie opgeleverd toezicht op de afvalbranche	In 2019 bleek dat toezichthouders onvoldoende zijn toegerust om diepgaand administratief toezicht uit te voeren bij provinciale bedrijven uit de afvalbranche. In 2020 is daarom een pilot gestart waarbij 1 deskundig toezichthouder bij enkele provinciale inrichtingen het administratieve toezicht uitvoert op de afvalstoffenadministratie en de resultaten daarvan terugkoppelt aan de toezichthouder waarna de overtredingen door hem/haar kunnen worden opgepakt. Dit project is niet specifiek gericht op circulaire economie, maar deze branche is daarin een belangrijke schakel.
Leveren van inhoudelijke expertise voor de RES en kennisdeling met de deelnemers	Kennis en informatie over VTH energiebesparing ingebracht bij RES en gedeeld met deelnemers.	Voor het MRE-programma RES is een notitie opgeleverd over de wettelijke mogelijkheden gericht op energiebesparing bij bedrijven en is meegedacht over het benaderen van doelgroepen van bedrijven gericht op energiebesparing.
Organiseren van kennisdeling voor deelnemers rondom klimaat, energie en duurzaamheid/circulariteit	Regionale bijeenkomst georganiseerd	Vorbereidingen zijn gestart voor kennisdeling over duurzaamheid en Omgevingswet. Er is gestart met het maken van een themaplan circulariteit.
Speerpunt: Toekomstbestendige veehouderij		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
Aanpassen en actualiseren van Endotoxine toetsingskader	Opleveren geactualiseerd endotoxine toetsingskader in 2 stappen: - zomer 2020: versie 1.5 op basis van nieuwe inzichten	Na gesprekken met onderzoekers in januari en februari zijn in de periode maart tot en met juni aanvullende onderzoeken uitgevoerd. Het wachten is nog op een laatste rapport van de UU-IRAS. De zomer over bouwt het

	<ul style="list-style-type: none"> - zomer 2021: versie 2.0 op basis van het RVG model dat gevalideerd wordt door WUR en RIVM 	<p>ondersteuningsteam aan het Endotoxine toetsingskader 1.5.</p>
<p>Stimuleren van bedrijfsgerichte maatregelen die fijn stof, endotoxinen en andere stoffen verminderen met het oog op de volksgezondheid</p>	<p>Voor de subsidieregeling innovatieve brongerichte stalsystemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Systematiek ontwikkeld voor 'experimenteerruimte' in de vergunning - aantal pilots landbouw (geur en fijn stof) in uitvoering genomen door regiogemeenten 	<p>De subsidieregeling van het Rijk is in mei 2020 opengesteld voor innovaties. Later dit jaar volgt een investeringsregeling voor het in gebruik nemen van innovatieve stalsystemen (first-movers regeling).</p> <p>Met een aantal initiatiefnemers/bedrijven wordt gesproken over experimenteerruimte in de vergunning. Naar voorbeeld van het varkensproefbedrijf VIC in Sterksel en door gebruik te maken van de onlangs gepubliceerde proefstalregeling voor geur (CHW). De denklijn is besproken tijdens de themabijeenkomst van het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving op 18 juni 2020.</p> <p>In de themabijeenkomsten werkprogramma Agrofood en Leefomgeving is aandacht besteed aan de pilots Landbouw (voorkomend uit het Schone Lucht Akkoord en de adviezen van de cie Biesheuvel over geur en combiwassers). In mei 2020 is het rapport gepubliceerd waarin de mogelijkheden voor pilots worden beschreven (proefstallen-proefbedrijven, Omgevingsvisie/-plan, oplossen van knelpunten, vooruit te lopen op de Omgevingswet (heel breed). Aan het eind van het jaar moeten pilots van start gaan (met middelen van het Rijk). De provincie vraagt gemeenten zich te melden voor pilots. Twee gemeenten zijn in gesprek met de provincie over een pilot.</p>

Uitvoering project ITV dat eind 2020 gereed moet zijn	Alle (eerste) controles gereed in 2020	De uitvoering loopt door. In verband met corona wordt in overleg met de provincie een nieuwe einddatum bepaald.
Coördinatiepunt VTH mestbewerking waar kennis en kunde van kennisinstituten wordt gebundeld met als doel om tot ontvankelijke aanvragen te komen	Samenwerking geborgd en werkwijze over VTH-taakuitvoering mestbewerking afgestemd met Brabantse omgevingsdiensten en de provincie	Het coördinatiepunt komt iedere 2 maanden bij elkaar om onderling kennis en ervaring te delen en nieuwe inzichten te duiden. In februari zijn de uitspraken over de mbi van Houbraken geduid. In maart is begonnen met het actualiseren van de 'lijst met mbi's'. Dit loopt gedurende de zomer van 2020 door. In mei 2020 is de routekaart mestbewerking opgeleverd en besproken met de provincie. De routekaart is een gids voor het vormgeven van participatie bij mestbewerkingsinitiatieven.
Implementatie maatregelen en aanbevelingen taskforce transitie veehouderij	Maatregelen uit rapport "meer dan de som der delen" zijn geïmplementeerd. Werkprocessen en werkwijzen zijn aangepast.	Loopt volgens planning. Eind april is een implementatieplan opgeleverd waar uitvoering aan wordt gegeven. Concreet zijn de 3 omgevingsdiensten daarvoor nu al aan de slag met het uitwerken van werkprocessen die betrekking hebben op de MER, risico gerichte verwerking van meldingen AMvB en optimalisatie proces van intrekken van vergunningen.
Implementatie consequenties uitspraak PAS	VTH medewerkers zijn bekend met de gevolgen van beleidsmaatregelen stikstof voor hun werkzaamheden en passen deze toe	Via het interne stikstofoverleg worden ODZOB-medewerkers op de hoogte gehouden van ontwikkelingen. Tevens nemen twee medewerkers deel aan het overleg met drie Brabantse diensten en provincie, zodat uniformiteit wordt geborgd.
Speerpunt: Bodem		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
Overdracht van bodemtaken van de provincie Noord-Brabant naar gemeenten (bevoegdheidsverschuiving)	Regio-breed gedragen projectplan en transitiedocument transitie bodem	Het projectplan is vastgesteld.

en het behoud van specifieke bodemkennis voor de regio	naar Omgevingswet en implementatieplan. 21 gemeenten hebben de basistakenbodem bij de ODZOB belegd. Een tiental gemeenten belegt ook de verzoektaken bij de ODZOB.	Vanuit de Brabant-brede werkgroep zijn zeven werkgroepen actief om te komen tot een gezamenlijk en gedragen transitiedocument. De nadere uitwerking van de veranderingen (wijzigingen, impact op systemen, intake, workflow, monitoring, rapportage) zal aan de hand van een nader op te stellen implementatiedocument verder vormgegeven en geïmplementeerd gaan worden.
Gedragen uitvoeringsbeleid voor Besluit bodemkwaliteit	Uitvoeringsbeleid vastgesteld in AB van september	Fase verkenning doorlopen (maand maart). Fase herschrijven afgerond. Fase draagvlak loopt t/m 18 juni. AB-voorstel gepland voor september 2020.
Speerpunt: Asbest		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
Asbesttaken. Herijking van het uitvoeringsbeleid asbest op de punten: toezicht, ketentoezicht, asbestinventarisatierapporten.	Nieuwe werkafspraken vastgesteld in AB naar aanleiding van het uitvoeringsbeleid asbest: toezicht, ketentoezicht en illegale saneringen	Een regionale werkgroep heeft een nieuw voorstel voor werkafspraken opgesteld. Planning is om deze in september voor het AB te agenderen.
Asbestdaken. Geen prioriteit door het verwerpen van het beoogde asbestdakenverbod door de Eerste Kamer.	-	De opdracht is teruggegeven aan het BPO. Het directeurenoverleg BPO heeft kennis genomen van de resultaten van het project. Aan het bestuurlijk overleg is voorgesteld om te stoppen met het project.
Speerpunt: Gezondheid		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
ODZOB en GGD trekken samen op bij de advisering over gezondheidsgerelateerde aspecten en delen data met elkaar	Aantal integrale adviezen GGD en ODZOB. BROS en Omgevingsatlas zijn op elkaar aangesloten.	Bij 2 gemeenten zijn de ODZOB en GGD samen betrokken als adviseur over Omgevingsvisie, geurhinder en volksgezondheid.

		<p>BrOS en Omgevingsatlas en de combinatie van beiden is in ontwikkeling. In het AB van 25 juni is daarover een presentatie gehouden. ODZOB en GGD zijn met het oog op de Omgevingswet begonnen aan het opstellen van een plan van aanpak voor de combinatie fysieke leefomgeving en gezond.</p>
<p>Faciliteren van de uitrol van een regionaal meetnetwerk dat kennis en informatie oplevert over de kwaliteit van de leefomgeving (o.a. contractmanagement). Gevalideerde gegevens worden via de Omgevingsatlas van de ODZOB ontsloten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aantal regiogemeenten dat deelneemt aan het meetnet - Aantal (vaste) actieve meetpunten - Ontsluiting en duiding van gevalideerde data - Aantal (lokale) meetcampagnes 	<p>Aan het meetnet doen de gemeenten Bergeijk, Best, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre mee. De gemeenten Asten, Cranendonck, Deurne, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Someren en Valkenswaard hebben dit nog in overweging. Gemeente Bladel neemt niet deel.</p> <p>Meetpunten worden in 3^e en 4^e kwartaal geplaatst. Planning TNO wordt beïnvloed door corona crisis.</p> <p>Ontsluiting data: zodra eerste meetpunten operationeel zijn (3^e kwartaal).</p> <p>Daarnaast worden de voorbereidingen opgepakt voor de meetcampagne veehouderij en gezondheid, die door Universiteit van Utrecht en RIVM wordt uitgevoerd. Communicatie actief ter hand genomen, er ligt een communicatieprogramma in samenwerking met de samenwerkende gemeenten in de Stichting Leefbaarheidsfonds Luchthaven Eindhoven (SLLLE). Voor de zomer gaat de tweede nieuwsbrief uit en na de zomer starten regiobijeenkomsten, om te beginnen in de Kempen.</p>

Speerpunt: Ondernijning		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
Oog- en oor functie (signaleren van verdachte situaties bij een meldpunt, die deze doorgeeft via de gebruikelijke lijn)	Hoeveel signalen zijn er in 2020 binnengekomen? Indicator: 40 nieuwe signalen vanuit medewerkers ODZOB	Op 1 juli waren er 7 signalen binnengekomen. Door de corona crisis worden er minder controles gehouden en komen de toezichthouders minder buiten. De verwachting is dat dit minder signalen op zal leveren.
Uitwisseling van informatie om te komen tot probleem- en risicoanalyses, verbinding en programmering op het niveau van het POG (Periodiekoverleg Gegevensuitwisseling, tussen Omgevingsdiensten, OM en politie) en voor zover hierin een belangrijke milieucomponent aanwezig is	Hoeveel analyses hebben geleid tot gerichte controles en hoe vaak is er informatie met partners uitgewisseld? Indicator: aantal 4	Loopt achter op planning, maar waarschijnlijk wordt de planning wel gehaald.
Organiseren awareness trainingen Ondernijning aan medewerkers van de omgevingsdienst	Hoeveel trainingen worden er in 2020 gegeven? Indicator: 2 trainingen, waarvan 1 voor zittende medewerkers en 1 voor nieuwe medewerkers van ODZOB	Afgerond of in uitvoering volgens planning.
Het voorbereiden van handhavingsdagen, waarbij vooraf wordt afgestemd met de opdrachtgevers van de omgevingsdiensten (gemeenten en provincie) en handhavingspartners	Bij hoeveel handhavingsdagen is ODZOB actief betrokken? Indicator: 3 handhavingsdagen	Er zijn inmiddels 11 handhavingsacties geweest waaraan de ODZOB heeft deelgenomen, dus ruim meer dan ingeschat.
Uitdragen van de rol, verantwoordelijkheden en resultaten op het gebied van ondernijning in de vorm van nieuwsbrieven, presentaties en informatiebijeenkomsten	Hoeveel workshops en presentaties zijn er verzorgd, hoeveel informatiebijeenkomsten zijn bijgewoond? Indicator: aantal 7	Er zijn tot 1 juli 5 bijeenkomsten met de 3 OD's geweest over het onderwerp ondernijning.
Speerpunt: Zeer zorgwekkende stoffen		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
Gezamenlijke aanpak met 3 Brabantse omgevingsdiensten en aansluiten op landelijk kennisnetwerk ZZS	Gezamenlijke aanpak ontwikkeld in overleg met 3 OD's en de provincie Noord-Brabant	Eerste overleg waaraan 3 omgevingsdiensten en de provincie Noord-Brabant deelnamen heeft plaatsgevonden. Afgesproken is om kennis uit te

		wisselen, informatie te delen, daar waar mogelijk gezamenlijk op te trekken en te streven naar uniformiteit. Er wordt 1 keer per kwartaal vervolgoverleg gepland.
Opbouw van kennis en toegankelijkheid hiervan vergroten	Interne werkgroep zorgt voor kennisopbouw binnen de organisatie	Intern projectplan is opgesteld en in uitvoering genomen. Opleiden van medewerkers is onderdeel van dit plan. Mogelijkheid van e-learning wordt onderzocht.
Inventarisatie van bedrijven waar ZZS aan de orde is of kan zijn	Via gefaseerde aanpak en prioriteitstelling is in beeld gebracht waar ZZS bij bedrijven aan de orde is	Uitvraag bij bedrijven is opgenomen in projectvoorstel. Koppeling met ROK wordt gemaakt. Selectie van bedrijven moet nog plaatsvinden.
Verkenning naar wijze van registreren voor bedrijven waar ZZS een rol speelt	In het aan te schaffen systeem is een veld aangemaakt om ZZS te kunnen registreren. Voorlopig registreren via Squit.	Opgenomen in projectvoorstel.
Speerpunt: Strategische personeelsplanning		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
invulling geven aan 2 HR-speerpunten: 1) kwalitatieve en kwantitatieve analyse voor goede instroom - doorstroom - uitstroom 2) kenniscentrum: hoe zorgen we ervoor dat onze deskundigheid aansluit bij de maatschappelijke vraagstukken	Met stoplicht volgen SPP en Opleidingen project. Kwantitatieve onderbouwing via instroom, uitstroom cijfers, aantal mensen die opleiding gevolgd hebben en het aantal uren meer specifiek in relatie tot omgevingswet, aantal mensen opgenomen in de kwaliteitscriteria en het aantal wat er aan voldoet.	Per team is inzichtelijk gemaakt welke capaciteit er is en wat er naar de toekomst benodigd is. Tevens gekoppeld aan competenties. In de loop van 2020 wordt dit verder uitgewerkt en omgezet in acties. Door Corona verschoven naar laatste kwartaal. E-learning voor de Omgevingswet zijn opgezet en een groep medewerkers heeft deze inmiddels al gevolgd. Deze worden verder onder de aandacht gebracht en opgevolgd. Een groot gedeelte van de opleidingen gekoppeld aan de Omgevingswet wordt doorgeschoven naar volgend jaar. Er is een start gemaakt om te bezien of een leer management systeem opgezet kan worden.

		Kwaliteitscriteria systeem wordt bijgewerkt met de laatste nieuwe medewerkers. Er vindt nu nog een aanpassing plaats in het systeem alvorens tot afronding wordt overgegaan. Ligt op schema.
Speerpunt: Financiële uitgangspunten		
Beoogde inzet/resultaat 2020	Indicator	Stand van zaken
Behoud en versteviging financiële positie	Presteren volgens begroting of beter	Zie financiële deel van deze bestuursrapportage.

Samenvatting

Het overzicht laat zien dat we in algemene zin op “schema” zitten ondanks een aantal (externe) omstandigheden, waar we als ODZOB geen vat op hebben zoals het uitstel van de invoering van de Omgevingswet en de maatregelen voor Corona. We houden de vinger aan de pols bij de uitvoering van het ROK T&H en VV, ITV en ondermijning. Mogelijke aanpassingen van de planning die ontstaan door Corona zullen tijdig worden gecommuniceerd.

3 Programmaverantwoording

3.1 Inleiding

In de begroting 2020 na begrotingswijziging, is de programmabegroting ingedeeld in de programma's Dienstverlening en Collectieve taken. Daarnaast zijn conform het BBV de posten algemene dekkingsmiddelen, kosten van de overhead, heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien opgenomen.

Hierna treft u de programmaverantwoording en bevindingen aan over de periode januari tot en met mei 2020, onderverdeeld in de hiervoor genoemde onderdelen. Hierbij is de realisatie t/m mei afgezet tegen de begroting 2020 (na wijziging II) over dezelfde periode. Daarnaast is een actuele prognose opgenomen m.b.t. de te verwachten realisatie over het gehele begrotingsjaar.

Programmaverantwoording * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2020 na wijziging II t/m mei			Realisatie 2020 t/m mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Dienstverlening	8.446.547	6.289.316	2.157.232	8.971.084	6.307.794	2.663.290
Programma Collectieve taken	509.227	403.837	105.390	443.228	366.751	76.477
Algemene dekkingsmiddelen	20.833	0	20.833	23.724	0	23.724
Overhead	0	2.771.580	-2.771.580	0	2.684.581	-2.684.581
Heffing VPB	0	6.250	-6.250	0	6.250	-6.250
Bedrag onvoorzien	0	31.250	-31.250	0	0	0
Saldo van baten en lasten	8.976.608	9.502.233	-525.625	9.438.036	9.365.376	72.660
Toevoeging en onttrekking reserves						
Onttrekking algemene reserve: VTH-applicatie	0	-224.583	224.583	0	0	0
Onttrekking algemene reserve: Omgevingswet	0	-301.042	301.042	0	0	0
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	-525.625	525.625	0	0	0
Resultaat	8.976.608	8.976.608	0	9.438.036	9.365.376	72.660

Programmaverantwoording * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2020 na wijziging II			Actuele Prognose		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Dienstverlening	20.271.714	15.094.358	5.177.356	20.830.446	14.690.055	6.140.392
Programma Collectieve taken	1.222.145	969.210	252.935	1.222.145	1.004.185	217.960
Algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000
Overhead	0	6.651.792	-6.651.792	0	6.819.276	-6.819.276
Heffing VPB	0	15.000	-15.000	0	15.000	-15.000
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	0	0
Saldo van baten en lasten	21.543.859	22.805.359	-1.261.500	22.102.591	22.528.516	-425.924
Toevoeging en onttrekking reserves						
Onttrekking algemene reserve: VTH-applicatie	0	-539.000	539.000	0	-269.544	269.544
Onttrekking algemene reserve: Omgevingswet	0	-722.500	722.500	0	-437.000	437.000
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	-1.261.500	1.261.500	0	-706.544	706.544
Resultaat	21.543.859	21.543.859	0	22.102.591	21.821.972	280.620

Voor verdere toelichting op de financiële gegevens, zie paragraaf 4.1. In de volgende paragrafen wordt een nadere toelichting per onderdeel gegeven.

3.2 Programma Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De ODZOB draagt bij aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant. Dit doen we door voor de aangesloten gemeenten en provincie en de netwerkpartners taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

De ODZOB voert de door de deelnemers opgedragen basistaken en verzoektaken uit conform de Dienstverleningsovereenkomst 2019-2022. In deze overeenkomst is voorzien dat alle deelnemers jaarlijks een werkprogramma voor de uitvoering van basistaken en verzoektaken indienen. Daarnaast is in deze overeenkomst voorzien dat deelnemers opdrachten kunnen verstrekken die niet in het werkprogramma zijn opgenomen. Ook voert de ODZOB opdrachten op het gebied van de leefomgeving uit voor niet deelnemende overheden. Alle werkprogramma's en overige opdrachten zijn gebaseerd op de productencatalogus van de ODZOB die jaarlijks wordt herzien.

Wat hebben we er voor gedaan?

De ODZOB voert taken uit op het gebied van toezicht en handhaving (fysieke controles, administratief en informatiegestuurd (keten)toezicht, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving), milieuvergunningen en specialistische taken. Deze laatste omvatten taken op het gebied van bodem en ontgrondingen, water, archeologie, welstand/ruimtelijke kwaliteit, geluid/lucht, geur en externe veiligheid, duurzaamheid, asbesttaken, bouwen, RO en ecologie. Deze werkzaamheden worden deels als basistaak en deels als verzoektaak uitgevoerd. Daarnaast worden onder het programma dienstverlening taken uitgevoerd voor de voorbereiding op De Omgevingswet. Dit is met begrotingswijziging II toegevoegd aan het programma dienstverlening.

Wat kost het?

De baten voor het programma Dienstverlening (basis- en verzoektaken) bestaan uit de bij afnemers voor opdrachten in rekening te brengen bedragen. Onderstaande tabel geeft inzicht in de financiële ontwikkeling m.b.t. de basis- en verzoektaken. Hieruit blijkt dat de gerealiseerde baten circa € 0,52 mln. hoger zijn dan begroot. De basistaken laten een positieve afwijking zien de verzoektaken een negatieve.

De prognose baten, die gebaseerd is op de meest recente stand van de opdrachten en op de inzichten van de accountmanagers, toont een toename van het totaal van basis- en verzoektaken voor het hele jaar van circa € 0,56 mln. In de prognose voor het gehele jaar tonen de basistaken een positieve afwijking en de verzoektaken een negatieve. Dit is in lijn met de eerder uitgesproken verwachting dat de krappe situatie bij deelnemers mogelijk tot voorzichtigheid bij opdrachtverlening kan leiden, wat vooral bij de verzoektaken tot uitdrukking zal komen.

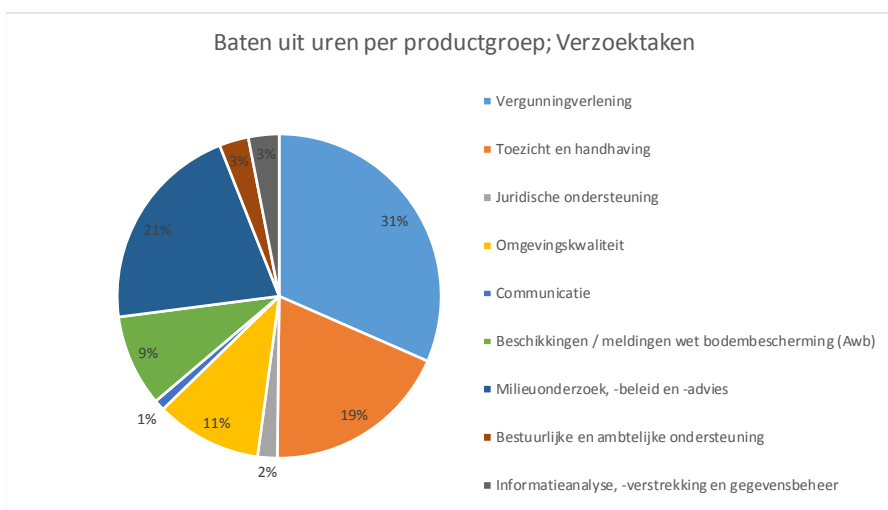
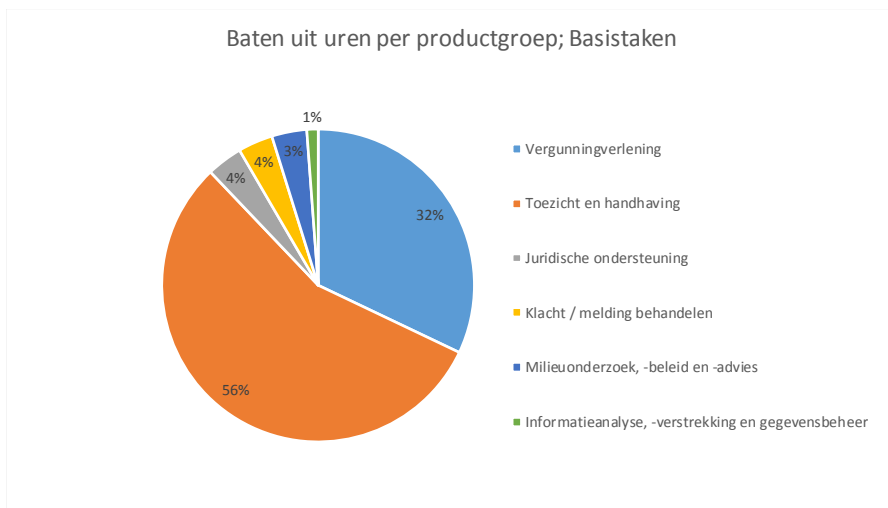
De lasten betreffen de direct aan de opdrachten toegerekende kosten als ook de extra kosten die gemaakt worden voor de voorbereiding voor De Omgevingswet waarvoor extra budget aangevraagd is.

Programma Dienstverlening * bedragen x 1€

	Begroting 2020 na wijziging II	Actuele prognose	Begroting 2020 na wijziging II t/m mei	Realisatie 2020 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging II
Baten					
Basistaken	6.582.468	7.906.472	2.742.695	3.414.016	671.321
Verzoektaken	13.689.246	12.923.975	5.703.852	5.557.069	-146.784
Totaal baten	20.271.714	20.830.446	8.446.547	8.971.084	524.537
Lasten					
Basistaken	5.389.214	5.550.278	2.245.506	2.377.698	132.193
Verzoektaken	9.705.144	9.139.777	4.043.810	3.930.096	-113.714
Totaal lasten	15.094.358	14.690.055	6.289.316	6.307.794	18.478
Totaal saldo van baten en lasten	5.177.356	6.140.392	2.157.232	2.663.290	506.059
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0
Ontrekking aan reserves	722.500	437.000	301.042	0	-301.042
Gerealiseerde resultaat	5.899.856	6.577.392	2.458.273	2.663.290	205.017

De inhoudelijke en financiële verantwoording over de gerealiseerde basis- en verzoektaken vindt periodiek per individuele opdrachtgever plaats. De voortgang wordt gerapporteerd in de accountrapportages en – gesprekken met de individuele deelnemers en andere opdrachtgevers. Per deelnemer wordt extra aandacht gegeven aan onder- en overschrijdingen (aantallen controles respectievelijk budget). De financiële voortgang per individuele deelnemer is weergegeven in bijlagen I en II.

Hierna is ter informatie in taartdiagrammen de samenstelling van de baten uit basis- en verzoektaken weergegeven. Aangegeven is welke productgroep welk aandeel in het totaal van de baten had gedurende de eerste 5 maanden van 2020.

Een nadere toelichting op ontwikkeling van de baten en lasten van dit programma is opgenomen onder paragraaf 4.1.1.

3.3 Programma Collectieve taken

Wat willen we bereiken?

Het Collectief Programma (voorheen Collectieve taken) levert een belangrijke bijdrage aan een kwalitatief goede uitvoering van de basistaken en staat in principe ten dienste voor alle deelnemers gezamenlijk. De beschikbare middelen worden dan ook ingezet te worden ten behoeve van productinnovatie, kwaliteitsontwikkeling en efficiency en ten behoeve van uitvoeringstaken, die voor alle deelnemers gezamenlijk worden uitgevoerd. Werkzaamheden binnen het programma kunnen ingezet worden ten behoeve van coördinerende en faciliterende werkzaamheden op het gebied van regionale en provinciale brede samenwerking.

Kaders waarbinnen moet worden gewerkt:

1. **Elkaar te ontmoeten** en weten te verbinden, op regionale, provinciale (BPO) of landelijke schaal. Samen met de (keten)partners meer kennis en ervaring opbouwen op de VTH-taken.

2. De **basis te ondersteunen** op het gebied van kwaliteit door monitoring, rapportage, het ontsluiten van (geografische) informatie.
3. Nieuwe ontwikkelingen te volgen en van daaruit de gezamenlijke **koers te bepalen**.
4. De **handen uit de mouwen** te steken in het alledaagse werk voor de gehele regio.

Wat hebben we er voor gedaan?

Samen met een afvaardiging van het OGP wordt gewerkt aan het versterken van de effectiviteit en kwaliteit van het Collectief Programma. Voor de uitvoering zijn diverse verbeteringen in gang gezet.

1. Om de regio beter mee te nemen in de werkzaamheden en voortgang van de projecten onder het Collectief Programma is een nieuw monitoringsinstrument ontwikkeld. De voortgang van het programma wordt per kwartaal gepresenteerd worden aan de deelnemers.
2. Inhoud van het programma:
  - Voor het programma 2020 zijn projecten gebundeld in clusters van werkzaamheden waardoor versnippering van middelen en een veelheid van projecten wordt voorkomen. Er is nu onderscheid gemaakt in de structurele doorlopende collectieve taken en incidentele tijdelijke projecten.
  - Doelen en resultaten “smarter” te maken. Voor het lopende programma is een overzicht gemaakt in een jaardocument. Hiermee is voor de regio beter inzichtelijk welke zaken worden opgepakt.
  - Afvaardiging van het OGP is betrokken bij formuleren van doelen en beoogde resultaten (outcome) voor het programma van 2021.
  - De belangrijke ontwikkelingen zoals benoemd in het Concernplan zijn de basis voor de projecten. De vrije ruimte voor het oppakken van actuele nieuwe ontwikkelingen is beperkt. Samen met de regio worden de keuzes gemaakt.

Resultaten (zie deels ook hoofdstuk 2)

De werkzaamheden in het collectief Programma 2020 zijn verdeeld in een aantal clusters en (deel)projecten. De meeste projecten zijn inhoudelijk geïnitieerd en gemotiveerd vanuit de speerpunten van het concernplan van de ODZOB. Er is daarom gekozen om op onderdelen of deelprojecten te verwijzen naar de verantwoording onder hoofdstuk 2, dit voorkomt dubbeling in deze bestuursrapportage.

Een toelichting op de resultaten en voortgang van de werkzaamheden van het Collectief Programma over de periode januari tot en met juni 2020:

1. Bestuurlijk Programma Omgevingsrecht (BPO) Speerpunt veehouderij
  - a. Voor het BPO-netwerk zijn in het eerste halfjaar van 2020 een drietal bijeenkomsten geweest met deelnemende Omgevingsdiensten, provincie, waterschappen en een afvaardiging van gemeenten. De voortgang op de veehouderijgerelateerde projecten en onderwerpen is besproken.
  - b. Project brongerichte verduurzaming.
  - c. Veehouderij en gezondheid.
  - d. Geurbeleid en combiwassers.
  - e. Aanpak mestfraude. Voor punten b t/m e zie hoofdstuk 2, speerpunt toekomstbestendige veehouderij.
2. Regio Samenwerking
  - a. Ondersteuning Opdrachtgeversplatform OGP. Het eerste en tweede OGP hebben plaatsgevonden, met ondersteuning voor de uitvoering.
  - b. Consignatiedienst coördinatie. Het eerste kwartaal zijn ongeveer 2000 meldingen ontvangen. Indien nodig is daaropvolgend inzet gepleegd, dit is in overeenstemming met andere jaren. De klantafspraken zijn geactualiseerd. Accountmanagers stemmen met de regiogemeenten af over invulling van de consignatiedienst die specifiek voor muziekgeluid verantwoordelijk is. Het toezichtsteam is gewijzigd met nieuwe medewerkers, het coördinatie proces is daarvoor opnieuw

ingericht. Het inwerken van de nieuwe mensen en het op peil houden van de kwaliteit het team heeft nu prioriteit. Het tweede kwartaal heeft vooral in het teken gestaan van het Coronavirus. V.w.b. de horeca was het erg rustig met meldingen in dit kwartaal. Het aantal drugsdumpingen is minder dan in voorgaande jaren. Daarnaast is het een erg warm voorjaar geweest, waardoor er veel geurklachten waren. Vanwege deze geurklachten hebben we besloten meer gebruik te maken van de data die uit klachten naar voren komen en deze op te pakken binnen het toezicht of op andere projectmatige manieren.

- c. Samen Tegen Dumpen/RVCS/Rampenbestrijding. In december 2019 is de definitieve regeling aan de colleges verzonden voor vaststelling. Inmiddels hebben nagenoeg alle gemeenten een positief besluit genomen, van een 5-tal gemeenten zijn we nog in afwachting van een besluit. De regeling wordt in het AB van september 2020 geagendeerd om de collectiviteit te bekrachtigen en gaat vanaf 1 oktober 2020 in werking.
  - d. Beleidsondersteuning toezicht en handhaving. De inzet heeft zich in het eerste half jaar vooral gericht op de interne voorbereiding op de Noodverordening COVID-19. Toezichthouders van de ODZOB zijn hiervoor aangewezen. Ook de samenwerking met de VR en afstemming met overige omgevingsdiensten is ingeregeld. Daarnaast is geïnvesteerd in het handhavingproces (LHS), de ROK-systematiek en afstemming ODNL aangaande de landelijke evaluatie van het VTH-stelsel en de positie van omgevingsdiensten.
  - e. Boa-coördinatie en samenwerking binnen de strafrechtketen. De reguliere boa-taak vraagt om structurele ondersteuning, coördinatie en afstemming met politie, functioneel parket, CJIB en overige handhavingpartners. Dit gaat om de actuele casuïstiek, maar ook om meer projectmatige en ketengerichte samenwerking op geprioriteerde thema's en de verbetering van de kwaliteit van het boa-werk. Speciale aandacht is uitgegaan naar de bijzondere positie van de boa in het kader van de Noodverordening COVID-19.
  - f. Ondernijning. Zie hoofdstuk 2, speerpunt ondernijning.
  - g. Informatie gestuurde handhaving (IGH). Zie hoofdstuk 2, speerpunt Regionaal en uniform uitvoeringsbeleid.
3. Werkgroep Efficiency
Zie hoofdstuk 2, speerpunt kwaliteit en efficiency van dienstverlening.
  4. Informatievoorziening
    - a. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Zie hoofdstuk 2, speerpunt kwaliteit en efficiency van dienstverlening.
    - b. Informatie onder controle. De jaarrapportages 2019 zijn opgesteld. Dit verslag bevat: uitvoering VTH-werkzaamheden; aantallen vergunningen, meldingen, controles, handavingsacties, klachten en meldingen, trends en ontwikkelingen gerelateerd aan VTH op regionaal niveau. Met betrekking tot het nieuwe VTH-systeem wordt verzameld welke data geregistreerd moet worden om toekomstige rapportages beter te ondersteunen. Daarnaast is een werkgroep gevormd met onder andere data-analisten en communicatiespecialisten die eraan werkt de rapportages gemakkelijker te genereren en meer op outcome gericht te maken.
  5. Programma Omgevingswet
Zie hoofdstuk 2, speerpunt Omgevingswet.
  6. Energie, gezonde duurzame samenleving
    - a. Omgevingsatlas. Voor specifieke werkvelden zijn viewers ingericht en voor gebruik is een handleiding gemaakt. Er is een splitsing aangebracht tussen een omgevingsatlas voor de specialistische taakvelden en een publiek deel waarmee we willen informeren. Dit laatste is ontwikkeld in samenwerking met team communicatie. In gebruik zien we een groei van gemiddeld

- 1.000 serverrequest per dag (2018) naar gemiddeld 5.300 per dag (2019). Dagelijks wordt er gebruik gemaakt van de omgevingsatlas om het VTH werk overzichtelijker en makkelijker te maken. Er zijn nieuwe viewers ontwikkeld op aanvraag vanuit de taakvelden en klanten. Een voorbeeld hiervan is het aanbieden van een raadsinformatiebrief over de toestand van de veehouderij in onze regio. D.m.v. berekeningen en analyses gaan we laten zien wat op dit moment aan uitstoot/vee aantallen e.d. zijn in de regio. Verder worden er ook viewers ontwikkeld voor ondersteuning en samenwerking met GGD, gemeenten en andere partijen.
- b. Ondersteuning Regionale Energie Strategie (RES). Zie hoofdstuk 2, speerpunt klimaat, energie en duurzaamheid.
  - c. Stroomlijnen energie bij VTH. Toezichthouders zijn bekend gemaakt met informatieplicht. De rapportages informatieplicht worden uit het E-loket gedownload en aan locatiedossiers gekoppeld, zodat toezichthouders deze kunnen gebruiken bij voorbereiding controles. Bij brancheprojecten is kennis over energie aangedragen. Er is een standaard digitale checklist voor energiecontroles gemaakt die alle drie de omgevingsdiensten gaan gebruiken. De werkwijze van toezicht op de informatie- en energiebesparingsplicht is toegelicht in januari tijdens een werkgroep overleg met gemeenten. In het project toezicht op energiebesparing bij kantoren gebruiken we de klimatroutemap, waarmee we een inschatting kunnen maken van het besparingspotentieel. De 3 Brabantse omgevingsdiensten hebben een dashboard gemaakt waarmee inzichtelijk is hoe het staat met de ingediende rapportages informatieplicht en waarmee geprioriteerd kan worden in toezicht.
  - d. Thema circulariteit. Zie hoofdstuk 2, speerpunt klimaat, energie en duurzaamheid.
  - e. Uitvoeringsbeleid Toezicht Besluit Bodemkwaliteit. Zie hoofdstuk 2, speerpunt bodem.
7. Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving
- a. Saneringsregeling Varkenshouderij. Voor vragen van gemeenten is een ondersteuningsteam geformeerd. De ODZOB heeft gezorgd voor coördinatie en bemensing voor specifieke uitvoeringsvragen. Met betrokken overheden en instanties, gemeenten, provincie, RVO en het Rijk is er afstemming geweest. Voortgang loopt, is gekoppeld aan uitvoerings(tempo) van de saneringsregeling (beschikkingen van RVO komen nu beschikbaar).
  - b. Brongerichte verduurzaming en Mestbewerking/Plan MER. Het zwaartepunt van de inzet lag in het eerste half jaar met name bij de inhoudelijke bijdrage aan voortraject Plan mer.
  - c. Stikstofbeleid. Zie hoofdstuk 2, speerpunt toekomstbestendige veehouderij.
  - d. Voor de regio zijn bestuurlijke bijeenkomsten georganiseerd en gehouden in februari en juni. Zie hoofdstuk 2, speerpunt toekomstbestendige veehouderij.
  - e. Regelmatig vindt afstemming en kennisuitwisseling plaats tussen MRE en ODZOB. Doel is om elkaar te versterken bij de lopende processen en actuele ontwikkelingen zoals Saneringsregeling Varkenshouderij en het Interbestuurlijk Programma Zuidoostelijke Zandgronden, waar in een drietal proeftuinen innovatieve projecten worden gestimuleerd ten behoeve van de transitie van de veehouderij. Daarnaast wordt de bestuurlijke agenda uitgewisseld enerzijds om doublures te voorkomen, maar ook waar nodig elkaar op inhoud te ondersteunen.
8. Meetnet, SSiB, Programmamanagement
- a. Meetnet. Zie hoofdstuk 2, speerpunt gezondheid.
  - b. Samen Sterk in Brabant (SSiB). De Boa's van SSiB hebben diverse acties gehouden. In meerdere natuurgebieden is met het uitschrijven van PV's opgetreden. Er zijn extra werkzaamheden verricht in verband met Covid-19. SSiB brengt regelmatig nieuwsflitsen uit over de werkzaamheden en SSiB heeft dit voorjaar een website gelanceerd: www.ssiabbrabant.nl.
  - c. Programmamanagement. Samen met een afvaardiging van het OGP wordt gekeken naar de voortgang van het programma en er is een start gemaakt met inventariseren van projectvoorstellen voor het Programma 2021.

Wat kost het?

Onderstaande tabel geeft inzicht in de financiële ontwikkeling m.b.t. het programma Collectieve taken. Uit dit overzicht blijkt dat de gerealiseerde baten op het programma € 0,07 mln. achterblijven op de begroting.

De prognose baten toont een bedrag dat gelijk is aan de begroting. Het is de verwachting dat het gehele budget wordt gerealiseerd. Op onderliggende posten kunnen verschuivingen optreden, maar vooralsnog lijkt e.e.a. binnen de bestaande raming gerealiseerd te kunnen worden.

Programma Collectieve taken			* bedragen x 1€		
	Begroting 2020 na wijziging II	Actuele prognose	Begroting 2020 na wijziging II t/m mei	Realisatie 2020 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging II
Baten					
Inzet uren	869.078	869.078	362.116	319.663	-42.453
Inzet middelen	353.067	353.067	147.111	123.565	-23.546
Totaal baten	1.222.145	1.222.145	509.227	443.228	-65.999
Lasten					
Lasten	969.210	1.004.185	403.837	366.751	-37.086
Totaal lasten	969.210	1.004.185	403.837	366.751	-37.086
Totaal saldo van baten en lasten	252.935	217.960	105.390	76.477	-28.913
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0
Ontrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	252.935	217.960	105.390	76.477	-28.913

Een nadere toelichting op ontwikkeling van de baten en lasten van dit programma is opgenomen onder paragraaf 4.1.1.

3.4 Algemene dekkingsmiddelen

Hieronder is het overzicht m.b.t. de algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Deze post omvat met name doorbelasting van garantiesalarissen en personeelgerelateerde kosten aan latende partijen.

Algemene dekkingsmiddelen			* bedragen x 1€		
Omschrijving	Begroting 2020 na wijziging II	Actuele prognose	Begroting 2020 na wijziging II t/m mei	Realisatie 2020 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging II
Baten	50.000	50.000	20.833	23.724	2.891
Lasten	0	0	0	0	0
Saldo Algemene dekkingsmiddelen	50.000	50.000	20.833	23.724	2.891

Zie paragraaf 4.1.1 voor een nadere toelichting op de hiervoor gepresenteerde cijfers.

3.5 Kosten van de overhead

Vanaf begrotingsjaar 2017 (2018 voor GR-en) schrijft het BBV voor dat overheadkosten afzonderlijk worden begroot. Zij maken aan de lastenkant geen deel meer uit van de beleidsprogramma's. Zo wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie.

Om te kunnen vaststellen welke kosten tot de overhead kunnen worden gerekend, is in het BBV een definitie van de overhead geïntroduceerd. Deze definitie luidt: "alle kosten die samenhangen met de

sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde beleidsprogramma's/taakvelden.

De volgende kosten dienen tot de overheadkosten te worden gerekend:

- Leidinggevend primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O/HRM;
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie (m.u.v. klantcommunicatie);
- Juridische zaken (bedrijfsvoering, of bedrijfsvoeringstaak op afdeling);
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT) (voor zover niet direct toe te rekenen);
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- DIV;
- Managementondersteuning primair proces;

Ook de extra kosten die gemaakt worden voor het project aanbesteding VTH-project worden tot de overhead gerekend. Voor deze kosten werd in een eerder stadium d.m.v. een begrotingswijziging extra budget aangevraagd dat gedekt wordt uit een onttrekking aan de algemene reserve.

Wat kost het?

Overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2020 na wijziging II	Actuele prognose	Begroting 2020 na wijziging II t/m mei	Realisatie 2020 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging II
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	6.651.792	6.819.276	2.771.580	2.684.581	-86.999
Saldo Overhead	-6.651.792	-6.819.276	-2.771.580	-2.684.581	86.999
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	539.000	269.544	224.583	0	-224.583
Gerealiseerde resultaat overhead	-6.112.792	-6.549.732	-2.546.997	-2.684.581	-137.584

Zie paragraaf 4.1.1 voor een nadere toelichting op de hiervoor gepresenteerde cijfers.

3.6 Heffing Venootschapsbelasting

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 een belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de VPB kwalificeren als onderneming en waar geen objectvrijstellingen op van toepassing zijn.

Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. Een aantal activiteiten die de ODZOB verricht komen in aanmerking voor VPB-heffing. In de prognose is rekening gehouden met een beperkt bedrag.

Heffing VPB

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2020 na wijziging II	Actuele prognose	Begroting 2020 na wijziging II t/m mei	Realisatie 2020 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging II
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	15.000	15.000	6.250	6.250	0
Saldo VPB	-15.000	-15.000	-6.250	-6.250	0

3.7 Onvoorzien

De ODZOB heeft een post onvoorzien ad. € 75.000,- in de begroting opgenomen. Deze post is nog niet aangesproken.

Onvoorzien

* bedragen x 1€

Omschrijving	Begroting 2020 na wijziging II	Actuele prognose	Begroting 2020 na wijziging II t/m mei	Realisatie 2020 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging II
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	75.000	0	31.250	0	-31.250
Saldo Onvoorzien	-75.000	0	-31.250	0	31.250

4 Financiële ontwikkelingen

4.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1€

Programma	Begroting 2020 na wijziging II			Actuele Prognose			Begroting 2020 na wijziging II t/m mei			Realisatie 2020 t/m mei		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
Programma Dienstverlening	20.271.714	15.094.358	5.177.356	20.830.446	14.690.055	6.140.392	8.446.547	6.289.316	2.157.232	8.971.084	6.307.794	2.663.290
Deelprogramma Opdrachten	20.271.714	15.094.358	5.177.356	20.830.446	14.690.055	6.140.392	8.446.547	6.289.316	2.157.232	8.971.084	6.307.794	2.663.290
- Basistaken	6.582.468	5.389.214	1.193.254	7.906.472	5.550.278	2.356.194	2.742.695	2.245.506	497.189	3.414.016	2.377.698	1.036.317
- Verzoektaken	13.689.246	9.705.144	3.984.102	12.923.975	9.139.777	3.784.198	5.703.852	4.043.810	1.660.043	5.557.069	3.930.096	1.626.973
Programma Collectieve taken	1.222.145	969.210	252.935	1.222.145	1.004.185	217.960	509.227	403.837	105.390	443.228	366.751	76.477
Subtotaal programma's	21.493.859	16.063.568	5.430.291	22.052.591	15.694.240	6.358.351	8.955.775	6.693.153	2.262.621	9.414.312	6.674.545	2.739.767
Algemene dekkingsmiddelen	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000	20.833	0	20.833	23.724	0	23.724
Overhead	0	6.651.792	-6.651.792	0	6.819.276	-6.819.276	0	2.771.580	-2.771.580	0	2.684.581	-2.684.581
Heffing VPB	0	15.000	-15.000	0	15.000	-15.000	0	6.250	-6.250	0	6.250	-6.250
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	0	0	0	31.250	-31.250	0	0	0
Saldo van baten en lasten	21.543.859	22.805.359	-1.261.500	22.102.591	22.528.516	-425.924	8.976.608	9.502.233	-525.625	9.438.036	9.365.376	72.660
Toevoeging en onttrekking reserves												
Mutatie reserves	0	-1.261.500	1.261.500	0	-706.544	706.544	0	-525.625	525.625	0	0	0
Totaal toevoeging en onttrekking aan reserves	0	-1.261.500	1.261.500	0	-706.544	706.544	0	-525.625	525.625	0	0	0
Resultaat	21.543.859	21.543.859	0	22.102.591	21.821.972	280.620	8.976.608	8.976.608	0	9.438.036	9.365.376	72.660

Het overzicht van baten en lasten geeft inzicht in het gerealiseerde en geprognoseerde resultaat en de samenstelling daarvan. Per programma zijn de baten en lasten weergegeven. Ook de algemene dekkingsmiddelen, kosten van de overhead, heffing voor de Vpb en bedrag voor onvoorzien zijn conform BBV in dit overzicht opgenomen. Ter referentie zijn de gegevens uit de begroting 2020 na wijziging I en II weergegeven. Daarnaast is een prognose opgenomen voor de te verwachten realisatie over het gehele begrotingsjaar 2020.

Onderstaand wordt het over de eerste 5 maanden gerealiseerde resultaat en de meest recente resultaatsprognose kort toegelicht. Steeds is daarbij de begroting de referentie. In de paragraaf 4.1.1 worden de bovengenoemde afzonderlijke programma's verder toegelicht.

Opmerkingen m.b.t. het in de eerste 5 maanden gerealiseerde resultaat

Het resultaat is gunstiger dan voorzien in de begroting. Het totaal aan baten is circa € 0,46 mln. hoger dan begroot, terwijl de lasten met € 0,14 mln. afnamen. Hierdoor is het resultaat vóór onttrekking aan de reserves € 0,6 mln. hoger dan begroot en bedraagt dit € 0,07 mln. In de begroting was een hoger bedrag aan kosten voorzien. Aangezien de kosten voor de projecten voorbereiding Omgevingswet en aanbesteding & implementatie VTH systeem als gevolg van uitstel van de omgevingswet gefaseerd worden uitgevoerd, zijn hiervoor minder kosten gemaakt. Hierdoor is ook de onttrekking aan de reserves lager. Het resultaat na onttrekking aan reserves is slechts € 0,07 mln. beter dan begroot.

Een nadere toelichting op de afwijkingen op lasten en baten is weergegeven in paragraaf 4.1.1 en 4.1.2.

Opmerkingen m.b.t. actuele jaarprognose

Voor het gehele jaar wordt een resultaat van € 0,28 mln. verwacht. Dit is met een lichte verbetering nagenoeg in lijn met het gerealiseerde resultaat over de eerste 5 maanden.

De verwachting is dat de baten gedurende de resterende maanden nog steeds positief af zullen wijken van de begroting, maar dat de afwijking niet veel verder op zal lopen. Werd gedurende de eerste 5 maanden een afwijking van € 0,46 mln. aan baten gerealiseerd, voor het gehele jaar wordt een stijging van € 0,56 mln. aan baten verwacht.

De geprognoseerde lasten tonen een gelijke tred met de ontwikkeling over de eerste 5 maanden. Werd in de eerste 5 maanden een afwijking (verlaging) van € 0,14 mln. gerealiseerd, voor het gehele jaar wordt een afwijking van € 0,28 mln. verwacht.

Zie paragraaf 4.1.2 voor een nadere toelichting op de exploitatiekosten en programmakosten.

Bovengenoemd resultaat is nog omgeven met de nodige onzekerheden. De prognose van baten betreft immers slechts een raming gebaseerd op de realisatie t/m mei en de op dit moment bekende inzichten. Actuele en toekomstige ontwikkelingen kunnen deze inzichten in de komende tijd veranderen. Zo kunnen de ontwikkelingen rondom Corona van invloed zijn op de opdrachtverlening en daarmee op de ontwikkeling van de baten. Opdrachtverlening kan zich de komende maanden zowel positief als negatief ontwikkelen t.o.v. de raming. Zowel bij deelnemers als bij niet-deelnemers is de omvang moeilijk in te schatten. Ook ten aanzien van de kostenontwikkeling zijn er onzekerheden. Zo is de planning voor de implementatie (en daarmee van de daaraan gerelateerde kosten) van het VTH-systeem nog niet definitief.

4.1.1 Toelichting op programma's

Programma Dienstverlening

Opmerkingen m.b.t. het in de eerste 5 maanden gerealiseerde resultaat

Baten

De baten voor het programma Dienstverlening (basis- en verzoektaken) bestaan uit de bij afnemers voor opdrachten in rekening te brengen bedragen. De gerealiseerde baten bedragen € 8,97 mln. en zijn daarmee circa € 0,52 mln. hoger dan begroot. Hiervan betreft € 0,35 mln. extra inkomsten uit in rekening gebrachte uren. De basistaken tonen een stijging van € 0,67 mln. De verzoektaken een daling van € 0,15 mln.

De afname van de baten uit verzoektaken betreft een afname van verzoektaken voor deelnemers van € 0,05 mln. (binnen werkprogramma's - € 0,22 mln. en buiten werkprogramma's + € 0,17 mln.). De baten uit verzoektaken voor overige klantgroepen blijven op € 0,1 mln. achter op begroting.

Het totaal van baten van deelnemers op programma dienstverlening is in de eerste 5 maanden ruim boven begroting (€ 0,62 mln.).

Lasten

De lasten voor het programma Dienstverlening bedragen € 6,30 mln. en zijn € 0,02 mln. hoger dan begroot, waarvan € 0,17 mln. bestaat uit extra externe kosten (directe projectkosten). Aan het programma zijn ondanks hogere baten nauwelijks hogere lasten toegerekend. Dit heeft meerdere oorzaken. Baten worden toegerekend op basis van integraal tarief. Lasten worden toegerekend op basis van tarief zonder overhead. Daarnaast zijn er minder lasten toegerekend aangezien het project voorbereiding omgevingswet, dat deel uit maakt van het programma dienstverlening, anders dan voorzien in de begroting gefaseerd wordt uitgevoerd. Tenslotte is de totale lastenontwikkeling tot en met mei gunstiger dan was voorzien wat ook invloed heeft op de aan het programma toegerekende kosten. De toerekening van de lasten heeft plaatsgevonden o.b.v. de werkelijk gerealiseerde uren met het bijbehorende tarief.

Resultaat

De bovengenoemde ontwikkeling van baten en lasten resulteert in programmasaldo vóór onttrekking aan reserves van € 2,66 mln. t.o.v. een begroot resultaat van € 2,16 mln. Een verbetering van € 0,51 mln. Wanneer gecorrigeerd wordt voor lagere onttrekking aan de reserves resteert een resultaatverschil van € 0,21 mln.

Opmerkingen m.b.t. actuele jaarprognose

Baten

De prognose baten is gebaseerd op de meest recente stand van de opdrachten en op de inzichten van de accountmanagers. Ook dit jaar zien we weer dat er bij een aantal deelnemers een forse afwijking ontstaat tussen de begrote bedragen voor de werkprogramma's en de verwachte realisatie. Inmiddels is hier aandacht voor gevraagd in het OGP en het AB. De prognose toont een toename van het totaal van basis- en verzoektaken voor het hele jaar van circa € 0,56 mln. en bedraagt in totaal 20,83 mln.

De genoemde toename bestaat voor ruim € 1,32 mln. uit een stijging van de basistaken en voor € 0,76 mln. uit een afname van de verzoektaken. De toename van de basistaken is logischerwijs geheel onderdeel van de werkprogramma's van deelnemers.

De geraamde afname van bij de verzoektaken is als volgt opgebouwd:

Verzoektaken binnen werkprogramma's van deelnemers:	- € 0,37 mln.
Verzoektaken deelnemers buiten werkprogramma's:	+ € 0,18 mln.
Verzoektaken niet-deelnemers:	- € 0,57 mln.

Lasten

De geprognoseerde lasten zijn gebaseerd op de t/m mei gerealiseerde lasten en de ingeschatte ontwikkeling van de lasten als gevolg van kostenontwikkeling, inclusief de verwachte inspanningen t.b.v de voorbereidingen voor De Omgevingswet én geraamde opdrachtverlening. De toelichting op de totale lasten wordt gegeven in paragraaf 4.1.2. In de onderhavige paragraaf wordt uitsluitend de verdere toerekening toegelicht.

De lasten worden toegerekend aan de hand van de geraamde benodigde declarabele uren die nodig zijn voor de realisatie van de opdrachten. Hierbij zijn de per deelprogramma gerealiseerde tarieven gehanteerd en vervolgens aangepast voor de geraamde kostenontwikkelingen. Een en ander resulteert in een totale kostenprognose voor het programma dienstverlening van € 14,69 mln. wat een daling betekent t.o.v. de begroting betekent van € 0,40 mln. Echter als gevolg van de vertraagde uitvoering van het project omgevingswet kan ook voor een bedrag van € 0,285 mln. minder onttrokken worden aan de reserves om deze kosten te dekken.

Onttrekking reserves

In begrotingswijziging II besloten € 0,72 mln. extra middelen (die niet gedekt konden worden uit het bestaande budget) vrij te maken voor de werkzaamheden in het kader van het project voor de voorbereiding van de omgevingswet. Volgens de nota reserves en voorzieningen kan deze onttrekking uitsluitend plaats vinden indien deze kosten ook daadwerkelijk gemaakt zijn. Als gevolg van het uitstel van De Omgevingswet wordt het project gefaseerd uitgevoerd. Dat betekent dat niet alle kosten dit jaar gemaakt zullen worden.

In onderstaand schema is de financiële ontwikkeling van het project Omgevingswet voor 2020 weergegeven. Tevens zijn de gevolgen voor de onttrekking aan de algemene reserve in het schema opgenomen.

Project Omgevingswet

	totaal benodigd	te realiseren uit bestaand budget	te realiseren uit onttrekking algemene reserve	onttrekking algemene reserve in euro's
Begroting 2020				
Uren	13.925	6.700	7.225	€ 722.500
Middelen	0	0	0	€ 0
Prognose 2020				
Uren	11.070	6.700	4370	€ 437.000
Middelen	0	0	0	€ 0

Dienovereenkomstig zal volgen de huidige raming ook de onttrekking aan de reserve lager zijn en € 0,437 mln. bedragen. De consequenties van de gefaseerde uitvoering van het project voor begroting 2021 en de daarbij bijbehorende de onttrekking aan de algemene reserves zal op een later tijdstip in beeld gebracht worden.

Resultaat

Bovenstaande prognose van baten en lasten heeft na onttrekking aan reserves een resultaat van € 6,57 mln. tot gevolg, hetgeen een stijging van € 0,68 mln. betekent.

Programma Collectieve taken**Opmerkingen m.b.t. realisatie eerste 5 maanden**

De baten, welke gevormd worden door de gerealiseerde uren en in rekening te brengen externe programmakosten bedragen € 0,44 mln. en lopen daarmee € 0,07 mln. achter ten opzichte van de begroting.

De lasten betreffen de toerekening van kosten o.b.v. gerealiseerde uren en geboekte externe programmakosten, waarbij de lasten conform BBV exclusief overhead getoond zijn.

Opmerkingen m.b.t. actuele jaarprognose

De actuele jaarprognose is vastgesteld op € 1,22 mln. en is gebaseerd op het uitgangspunt dat het gehele beschikbare budget besteed wordt aan de in paragraaf 3.3 genoemde programma-inhoud.

Aan de lastenkant toont de prognose een kleine stijging van 3%. Dit wordt onder meer veroorzaakt dat de kostenkant tegen gemiddelde persoonlijke tarieven wordt berekend ten tijde van de begroting. De daadwerkelijke toerekening vindt plaats op basis van de tarieven van individuen. Ook is er sprake van een verhoging van de lasten i.v.m. de extra inzet van de BOA's van SSib. Elk van de drie Brabantse OD's krijgt € 10.000,- extra kosten in rekening gebracht als gevolg hiervan.

Overigens is nog geen rekening gehouden met eventuele extra kosten in verband met de mogelijke opdracht voor facilitering van de stuurgroep die zich bezig gaat houden met de verdere uitwerking van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

Algemene Dekkingsmiddelen

De baten uit algemene dekkingsmiddelen zijn t/m mei nagenoeg gelijk aan de begroting.

Voor het hele jaar wordt een totaal bedrag van € 0,05 mln. verwacht, wat gelijk is aan de begroting. Het betreft hier nagenoeg geheel de door te belasten bedragen i.v.m. garantiesalarissen.

Overhead

De overheadkosten zijn de eerste 5 maanden 3% lager dan begroot en bedroegen € 2,68 mln. Voor het hele jaar is de verwachting dat de overheadkosten € 0,17 mln. hoger uitkomen dan begroting, een afwijking van 2,5%. Deze overheadkosten stijgen daarmee 1% meer dan de toename van de baten, en daarmee met de werkzaamheden. De totale overheadkosten maken in de raming 31% uit van de totale kosten. In de begroting was dat 30%. In de overheadkosten zijn ook de kosten voor het project in het kader van de aanbesteding en implementatie van het VTH-project voorzien. De financiële ontwikkeling van het project aanbesteding en implementatie van het VTH-project is onderstaand schema weergegeven. Tevens zijn de gevolgen voor de onttrekking aan de algemene reserve in het schema opgenomen.

Project VTH

	totaal benodigd	te realiseren uit bestaand budget	te realiseren uit onttrekking algemene reserve	te realiseren uit algemene reserve in euros (onttrekking)
Begroting 2020				
Uren	16.758	12.638	4.120	€ 364.000
Middelen	225.000	50.000	175.000	€ 175.000 € 539.000
Prognose 2020				
Uren	13.254	11.134	2120	€ 192.461
Middelen	127.083	50.000	77.083	€ 77.083 € 269.544

De consequenties van de gefaseerde uitvoering van het project voor begroting 2021 en de daarbij bijbehorende de onttrekking aan de algemene reserves zal op een later tijdstip in beeld gebracht worden.

Heffing Vpb

Voor toelichting op de regel Heffing Vpb, zie paragraaf 3.6. Vooralsnog gaat de ODZOB er vanuit dat in het begrotingsjaar, evenals voorgaande jaren, sprake zal zijn van een beperkte VPB last. Hiervoor is een bedrag van € 15.000,- geraamd.

Bedrag onvoorzien

In de begroting 2020 is een post onvoorzien opgenomen ter hoogte van € 75.000,-. Vooralsnog is hierop geen aanspraak gemaakt. In de prognose is het uitgangspunt gehanteerd dat deze post niet expliciet aangesproken zal worden en is deze daarom ook niet separaat opgenomen.

Mutaties reserves

Zoals eerder bij de diverse onderdelen vermeld werd, is in de begroting na wijziging II is voorzien dat voor dekking van het aandeel van de kosten voor voorbereiding Omgevingswet en aanbesteding/implementatie VTH-pakket dat niet binnen het initiële budget gerealiseerd kan worden een onttrekking uit de algemene reserve gedaan wordt ter grootte van € 1,2 mln. In verband met het uitstel van het inwerking treden van de Omgevingswet en de latere aanbesteding van het VTH-pakket worden genoemde projecten gefaseerd uitgevoerd. Als gevolg daarvan konden de inspanningen die tot en met de maand mei verricht zijn nog binnen de normale budgetten gerealiseerd worden. Volgens de huidige planning is het de verwachting dat een aanzienlijk deel van de projecten doorschuift naar 2021. Van de projectactiviteiten die nu voor 2020 gepland zijn zal voor een bedrag van € 0,7 mln. niet binnen de reguliere budgetten gerealiseerd kunnen worden. In de prognose is de geplande onttrekking dienovereenkomstig aangepast.

4.1.2 Toelichting op exploitatielasten en programmakosten

De lasten zijn te onderscheiden in exploitatiekosten en externe programmakosten (directe projectkosten die de ODZOB bij derden gemaakt heeft en die rechtstreeks bij de opdrachtgever in rekening gebracht

worden). Aangezien deze laatste budgetneutraal zijn voor de ODZOB, worden deze niet nader behandeld en worden hierna uitsluitend de exploitatiekosten toegelicht.

Lasten naar kostensoort

* bedragen x 1€

POST	Begroting 2020 na wijziging II	Actuele prognose	Begroting 2020 na wijziging II t/m mei	Realisatie 2020 t/m mei	Afwijking realisatie t.o.v. begroting na wijziging
Personeel	20.150.500	19.826.360	8.396.042	8.245.825	-150.217
Uitbesteding	123.000	165.000	51.250	55.231	3.981
Kapitaallasten	371.000	332.818	154.583	135.459	-19.124
Organisatiekosten	1.717.792	1.598.316	715.747	624.850	-90.896
Totaal exploitatie lasten	22.362.292	21.922.495	9.317.622	9.061.365	-256.256
Externe programmakosten	353.067	591.021	147.111	297.761	150.650
Totaal lasten (incl externe programmakosten)	22.715.359	22.513.516	9.464.733	9.359.126	-105.607
<i>Waarvan:</i>					
- Toegerekend aan programma's	16.063.568	15.694.240	6.693.153	6.674.545	-18.608
- Kosten van de overhead	6.651.792	6.819.276	2.771.580	2.684.581	-86.999
VPB	15.000	15.000	6.250	6.250	0
Onvoorzien	75.000	0	31.250	0	-31.250
TOTAAL lasten	22.805.359	22.528.516	9.502.233	9.365.376	-136.857

Opmerkingen m.b.t. de in de eerste 5 maanden gerealiseerde lasten:

De gerealiseerde lasten zijn € 0,14 mln. lager dan begroot. De exploitatiekosten zijn € 0,26 mln. lager dan voorzien. De externe programmakosten zijn € 0,15 hoger dan voorzien. En de onvoorzien uitgaven zijn € 0,03 mln. lager dan voorzien.

Met betrekking tot de achterblijvende exploitatie (- € 0,26 mln.) kosten geldt dat:

- De totale personeelskosten ondanks de hogere bezetting € 0,15 mln. achter blijven op de begroting. Hieraan ligt een aantal redenen ten grondslag:
  - Lagere salariskosten en inhuurkosten per fte. De geraamde cao-stijging en stijging van premies bleek hoger dan nu gerealiseerd.
  - De opleidingskosten blijven o.a. als gevolg van de corona-crisis achter.
  - De reis- en verblijfkosten zijn in verband met Corona fors achter gebleven
  - Overige personeelskosten zijn achter gebleven o.a. doordat geen team-meetings en evenementen plaat hebben kunnen vinden.
- De uitbestedingen zijn nagenoeg conform begroting
- De kapitaallasten blijven als gevolg van lagere en latere investeringen € 0,02 mln. achter.
- De organisatiekosten blijven in totaal € 0,09 mln. achter. Dit betreft voornamelijk kosten van ICT o.a. als gevolg van de gefaseerde uitvoering van het project aanbesteding en implementatie VTH-pakket.

Opmerkingen m.b.t. actuele prognose van de jaarlasten:

De prognose van de jaarlasten (exclusief externe programmakosten) laat een daling zien t.o.v. de begroting van ruim € 0,5 mln. Dit ondanks een hogere opbrengst uit uren van € 0,32 mln. De lagere kosten komen overeen met de lagere kosten voor de projecten Omgevingswet en VTH-pakket. Dat de kosten niet hoger zijn ondanks de hogere opbrengsten wordt veroorzaakt door een aantal meevallende kostenposten.

De geprognostiseerde kostendaling is als volgt opgebouwd:

- De totale personeelskosten worden € 0,3 mln. lager geraamd dan in begroting. Dit ondanks de hogere bezetting. De daling wordt veroorzaakt door een lager kostenniveau per fte dan geraamd en door achterblijvende andere kostencomponenten.
- Ook de overige kosten zullen naar verwachting lager (€ 0,1 mln.) hoger uitkomen dan begroting. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

- Hogere uitbestedingskosten (o.a. meer activiteiten afgenomen van Bizob dan voorzien);
- Lagere kapitaallasten als gevolg van achterblijvende investeringen;
- Lagere organisatiekosten (o.a. als gevolg van achterblijvende kosten voor het nieuwe VTH-pakket.

4.2 Investerings

In de begroting is een investeringskrediet opgenomen van € 280.000,-. Samen met het doorgeschoven investeringskrediet 2019 bedraagt het totale investeringskrediet voor 2020 € 587.899,-.

Gedurende de eerste 5 maanden van het jaar is circa € 122.000,- geïnvesteerd. Een groot deel van de gedane investeringen heeft betrekking op de aanpassing van het luchtbeheersingssysteem van het gebouw.

De verwachting is dat het investeringskrediet in 2020 niet geheel benut zal worden. Mede hierdoor en doordat investeringen later in het jaar gedaan worden dan voorzien in de begroting, blijven de geprognoseerde afschrijvingslasten achter op begroting. Nieuwe investeringen zullen vooral betrekking op de ICT-ontwikkelingen en op vervanging van afgeschreven activa.

Investerings

* bedragen x 1€

POST	Restant krediet 2019	Krediet begroting 2020	Totaal investeringskrediet	Realisatie t/m huidige maand
Investerings	307.899	280.000	587.899	122.227
Totaal	307.899	280.000	587.899	122.227

5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering

5.1.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In juni 2020 heeft het Algemeen Bestuur het resultaat 2019 bestemd door dit toe te voegen aan de algemene reserve. Deze bedraagt nu € 2,11 mln. Volgens de huidige raming zal eind 2020 voor een bedrag van € 0,71 mln. aan deze reserve onttrokken zijn voor de financiering van de niet in het bestaande budget op te vangen kosten voor de projecten voorbereiding omgevingswet en aanbesteding en implementatie VTH. Daarmee komt de algemene reserve ultimo 2020 naar verwachting op 1,4 mln. Hiermee voldoet de ODZOB aan de regels t.a.v. de (minimum) streefwaarde van € 1,2 mln. zoals opgenomen in de Nota Weerstandvermogen en Risicomanagement ODZOB 2018. Wel is het de verwachting dat eind 2020 of begin 2021 een verzoek tot begrotingswijziging voor 2021 ingediend zal worden om het uitgestelde deel van de hiervoor genoemde projecten te kunnen uitvoeren. Dan zal verzocht worden om deze te financieren uit het niet gebruikte deel van de eerder voor 2020 geaccordeerde onttrekking aan de algemene reserves. Dit niet gebruikte deel betreft een bedrag van € 0,55 mln.

Risico's

In de jaarrekening 2019 is in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de risico-inventarisatie opgenomen. Deze inventarisatie toont een totale verwachtingswaarde van de risico's van € 1,4 mln. In aanvulling daarop is in de jaarrekening de paragraaf "Gebeurtenissen na balansdatum" opgenomen waarin melding gemaakt werd van de corona-crisis. Daarin werd aangegeven dat het de verwachting was dat de crisis grote gevolgen zou hebben voor de bedrijfsvoering van de ODZOB in 2020, maar dat nog geen betrouwbare schatting gegeven kon worden van de consequenties.

Dat beeld is slechts beperkt veranderd. Duidelijk is dat de ODZOB tot en met juni redelijk goed door heeft kunnen werken. Echter wat het vervolg zal zijn is ook op dit moment nog niet duidelijk. Berichtgeving duidt er steeds meer op dat veel bedrijven in moeilijkheden komen. Maar wanneer en in welke mate dit zich voordoet en in welke mate dit consequentie zal hebben voor de opdrachtverlening door onze deelnemers is niet duidelijk. Voor de volledigheid is de risico-inventarisatie uit de jaarrekening hier nogmaals opgenomen als bijlage III.

5.1.2 Financiering

De ODZOB heeft toegang tot een kredietfaciliteit van € 1,8 mln. bij de BNG. De huidige liquiditeitspositie van de ODZOB geeft geen aanleiding om dit jaar van de kredietfaciliteit gebruik te maken of een nieuwe lening af te sluiten.

Treasury

De ODZOB houdt haar liquiditeitspositie conform voorschrift in de vorm van schatkistbankieren aan bij het Rijk. Daarbij wordt een drempelwaarde van € 250.000,- gehanteerd. Met andere woorden wanneer de liquiditeitspositie boven de € 250.000,- uitstijgt, wordt het meerdere bij het rijk gestald. Voor het overige heeft de ODZOB geen beleggingen, banksaldi of anderszins.

6 Bedrijfsvoering

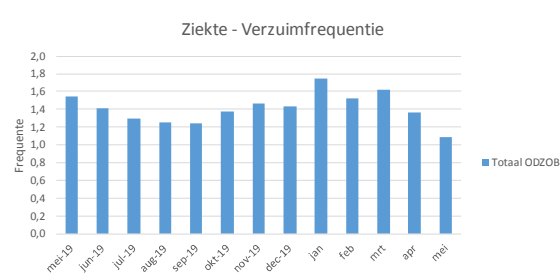
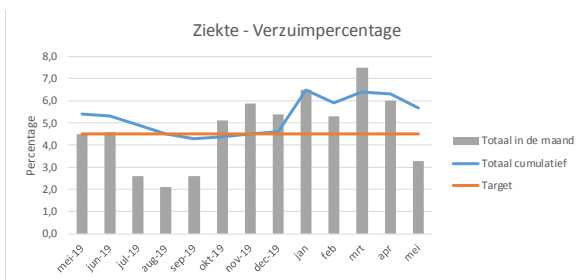
6.1.1 Personeel

Investeren in kennis, kunde en competenties van de ODZOB-medewerkers is een van de speerpunten. Veel aandacht wordt besteed aan scholing in het kader van de Omgevingswet van e-learnings en casuïstiek naar competentie ontwikkeling (bijvoorbeeld omgevingsbewustzijn). Het totale opleidingsbudget bedraagt in 2020 € 284.000,- (ca. 2% van de totale loonsom). Tot 1 juni 2020 heeft de ODZOB € 61.000,- uitgegeven aan opleidingen, trainingen en coaching. In de tweede helft van 2020 verwachten we dat we het resterende opleidingsbudget vooral zullen benutten om medewerkers te scholen en trainen op het gebied van de Omgevingswet. Het zal hier gaan om kennisaspecten, maar zeer zeker ook om het trainen van competenties en vaardigheden.

De personele bezetting bedroeg op 1 januari 2020 in totaal 225,3 fte. 74% betrof medewerkers met een vast ambtelijk dienstverband en 26% tijdelijke inhuur. De werkelijk gemiddelde bezetting eind mei bedroeg 221,0 Fte, in een verhouding van 76% vast en 24% tijdelijk. De streefwaarde zoals opgenomen in de primaire begroting 2020 is 80% vast en 20% tijdelijk. De tijdelijke inhuur bestaat voor ongeveer de helft uit medewerkers met een payroll contract en de helft inhuur via een detacheringsbureaus. De intentie bij de meeste payroll medewerkers is om ze bij gebleken geschiktheid na de inhuurperiode vast in dienst te nemen. Gezien enerzijds de toename van structurele werkzaamheden en anderzijds de krapte op de huidige arbeidsmarkt is de verwachting dat we in de loop van 2020 meer payroll medewerker in vaste dienst zullen nemen.

Bezetting

POST	Begroting 2020 na wijziging II	Actuele prognose	* aantal in fte's		
			Begroting t/m mei	Realisatie t/m mei	Realisatie in de maand mei
Dienstverband	162,4	168,2	162,4	168,3	168,2
Inhuur / payroll	47,6	51,5	47,6	52,7	48,2
Totaal	210,0	219,7	210,0	221,0	216,4

Het ziekteverzuim ligt boven de target en iets boven dat van vorig jaar. Echter, er is een dalende trend zichtbaar, dit is ook terug te zien in de ziekteverzuimfrequentie.

Organisatieontwikkeling

Het organisatieontwikkelingstraject is inmiddels in volle gang. Aanleiding was enerzijds de constatering van management en medewerkers dat de groei van de organisatie leidde tot een aantal knelpunten, en anderzijds de inhoudelijke uitdagingen waar de ODZOB de komende jaren voor staat (Omgevingswet,

modernisering van het toezicht, optimaal gebruik maken van de digitale mogelijkheden in de VTH-werkzaamheden, integrale samenwerking met ketenpartners, et cetera). Speerpunten van de organisatieontwikkeling zijn het tonen van eigenaarschap, kwaliteits- en omgevingsbewustzijn, nauwere samenwerking tussen diverse specialismen, en het optimaal inzetten van de grote variëteit aan talenten in onze organisatie. De matrixorganisatie, bestaande uit 5 afdelingen is losgelaten; daarvoor in de plaats zijn medewerkers geclusterd in zelforganiserende teams. Deze teams maken allemaal een traject van teamontwikkeling door, waarbij elk team kijkt naar de aanwezige kwaliteiten en competenties, op basis hiervan bepaalde taken onderling (her)verdeelt, een ambitie formuleert om de kwaliteit van producten en werkprocessen te verbeteren, de samenwerking te intensiveren en zo voor te sorteren op de transitie naar de Omgevingswet. Ondertussen “blijft de winkel open” en blijft onze dienstverlening in tact. Dit traject vergt veel van de medewerkers én van het management van de ODZOB. Voor de medewerkers is er een pool van coaches beschikbaar om zo nodig te ondersteunen bij de individuele of team transitie. Ook is er gestart met een Management Development Traject om de ingezette organisatieontwikkeling vanuit het management verder vorm te geven. Opleiding, training, het inwerken van nieuwe medewerkers en teamontwikkeling kosten tijd maar de tijdsinvestering om met dit nieuwe concept aan de slag te gaan zal leiden tot kwaliteitsverbetering.

6.1.2 Huisvesting/facilitair

Begin 2020 zijn de oude groepenkasten op zowel de begane grond als de eerste etage vervangen i.v.m. onveilige situatie door ouderdom en uitbreiding van het aantal elektrische apparaten. Verder is de luchtbehandeling op de begane grond aangepast. De luchtverversingsgraad waar veel grotere vergaderkamers gelegen zijn, voldeed namelijk niet aan het nieuwe bouwbesluit. Deze luchtverversingsgraad is nu weer optimaal en met COVID-19 nog essentiëler geworden. De landelijke maatregelen om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan hebben voor onverwachte uitgaven (voornamelijk extra PBM 's, sanitaire middelen etc.) gezorgd. Het is nog niet in te schatten wat dit op langere termijn qua kosten betekent. Met de gemeente Eindhoven is de ODZOB een gezamenlijk inkooptraject gestart voor warme en koude drankvoorziening.

6.1.3 Kwaliteit en ICT

In hoofdstuk 2 staat onder het speerpunt “kwaliteit en efficiency van dienstverlening” de stand van zaken voor het gezamenlijk VTH-systeem, het regionale inrichtingenbestand, de afspraken met de deelnemers over digitale dossiers en de verkenning m.b.t. eenduidige mandatering en besparingen/efficiency samen met deelnemers (“de staat van het mandaat”).

6.1.4 Vennootschapsbelasting

Zie toelichting paragraaf 3.6.

I. Bijlage: Realisatie en prognose baten

Baten per deelnemer

* bedragen x 1 €

Deelnemer	Begroting 2020 na wijziging II			Actuele prognose			Begroting 2020 na wijziging II t/m mei			Realisatie t/m mei 2020		
	Totaal taken	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren	Totaal taken	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren	Totaal taken	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren	Totaal taken	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren
Programma Dienstverlening												
Gemeente Asten	432.262	0	432.262	590.476	1.000	589.476	180.109	0	180.109	246.799	405	246.394
Gemeente Bergeijk	230.238	0	230.238	233.000	3.000	230.000	95.933	0	95.933	89.962	1.868	88.094
Gemeente Best	464.874	0	464.874	519.000	4.000	515.000	193.698	0	193.698	217.275	2.057	215.218
Gemeente Bladel	201.071	0	201.071	255.600	600	255.000	83.779	0	83.779	117.895	302	117.593
Gemeente Cranendonck	265.381	0	265.381	405.431	2.700	402.731	110.575	0	110.575	171.632	1.431	170.201
Gemeente Deurne	861.707	0	861.707	1.316.492	12.500	1.303.992	359.045	0	359.045	552.591	7.691	544.901
Gemeente Eersel	188.041	0	188.041	235.550	550	235.000	78.350	0	78.350	115.404	271	115.133
Gemeente Eindhoven	1.275.423	0	1.275.423	1.241.592	1.925	1.239.667	531.426	0	531.426	483.246	1.925	481.322
Gemeente Geldrop-Mierlo	204.846	0	204.846	253.000	3.000	250.000	85.352	0	85.352	118.486	1.215	117.271
Gemeente Gemert-Bakel	626.301	0	626.301	781.682	1.000	780.682	260.959	0	260.959	328.473	548	327.925
Gemeente Heeze-Leende	187.760	0	187.760	250.356	100	250.256	78.233	0	78.233	105.319	68	105.250
Gemeente Helmond	762.971	0	762.971	762.000	2.000	760.000	317.905	0	317.905	303.141	1.184	301.958
Gemeente Laarbeek	929.260	0	929.260	906.559	1.600	904.959	387.192	0	387.192	379.818	855	378.962
Gemeente Nuenen	205.118	0	205.118	207.000	2.000	205.000	85.466	0	85.466	89.078	247	88.831
Gemeente Oirschot	154.548	0	154.548	192.300	2.300	190.000	64.395	0	64.395	89.937	1.032	88.906
Gemeente Reusel-de Mierden	145.986	0	145.986	350.200	200	350.000	60.828	0	60.828	169.359	28	169.331
Gemeente Someren	554.198	0	554.198	369.399	1.000	368.399	230.916	0	230.916	154.336	383	153.953
Gemeente Son en Breugel	285.783	0	285.783	252.000	2.000	250.000	119.076	0	119.076	127.818	307	127.511
Gemeente Valkenswaard	178.486	0	178.486	262.501	300	262.201	74.369	0	74.369	109.841	137	109.704
Gemeente Veldhoven	274.363	0	274.363	277.000	2.000	275.000	114.318	0	114.318	134.852	1.304	133.548
Gemeente Waalre	83.803	0	83.803	84.100	100	84.000	34.918	0	34.918	36.865	96	36.769
Provincie Noord-Brabant	7.442.838	0	7.442.838	7.159.038	18.500	7.140.538	3.101.183	0	3.101.183	2.960.575	8.529	2.952.046
SUBTOTAAL werkprogramma's deelnemers	15.955.257	0	15.955.257	16.904.275	62.375	16.841.900	6.648.024	0	6.648.024	7.102.704	31.883	7.070.821
Raming deelnemers buiten werkprogr.	3.016.457	0	3.016.457	3.192.672	154.579	3.038.093	1.256.857	0	1.256.857	1.423.747	92.927	1.330.820
Coörd. ex-VVGB bedrijven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUBTOTAAL deelnemers incl. extra opdrachten	18.971.714	0	18.971.714	20.096.946	216.954	19.879.992	7.904.881	0	7.904.881	8.526.451	124.809	8.401.641
Overige klantgroepen	1.300.000	0	1.300.000	733.500	21.000	712.500	541.667	0	541.667	444.634	49.386	395.248
Totaal baten Programma Dienstverlening	20.271.714	0	20.271.714	20.830.446	237.954	20.592.492	8.446.547	0	8.446.547	8.971.084	174.195	8.796.889
Programma Collectieve taken												
Programma Collectieve taken	1.222.145	353.067	869.078	1.222.145	353.067	869.078	509.227	147.111	362.116	443.228	123.565	319.663
Totaal baten Programma Collectieve taken	1.222.145	353.067	869.078	1.222.145	353.067	869.078	509.227	147.111	362.116	443.228	123.565	319.663
TOTAAL baten uit opdrachten	21.493.859	353.067	21.140.792	22.052.591	591.021	21.461.570	8.955.775	147.111	8.808.663	9.414.312	297.761	9.116.552

II. Bijlage: Specificatie realisatie baten t/m mei deelnemers buiten werkprogramma's

Baten buiten werkprogramma per deelnemer

* bedragen x 1 €

Deelnemer	Specificatie realisatie deelnemers buiten werkprogramma's t/m mei 2020		
	Totaal	waarvan externe kosten	waarvan in rekening te brengen uren
Programma Dienstverlening			
Gemeente Asten	26.725	4.789	21.936
Gemeente Bergeijk	12.837	1.154	11.684
Gemeente Best	36.641	2.991	33.650
Gemeente Bladel	18.785	2.154	16.631
Gemeente Cranendonck	71.115	42	71.073
Gemeente Deurne	20.334	1.116	19.218
Gemeente Eersel	11.825	1.155	10.670
Gemeente Eindhoven	74.946	479	74.466
Gemeente Geldrop-Mierlo	34.704	6.422	28.283
Gemeente Gemert-Bakel	194.983	17.412	177.571
Gemeente Heeze-Leende	25.191	2.276	22.915
Gemeente Helmond	50.900	205	50.695
Gemeente Laarbeek	24.382	2.749	21.633
Gemeente Nuenen	57.394	7.909	49.485
Gemeente Oirschot	20.346	2.633	17.712
Gemeente Reusel-de Mierden	29.298	5.805	23.493
Gemeente Someren	81.788	3.595	78.193
Gemeente Son en Breugel	16.367	757	15.610
Gemeente Valkenswaard	48.570	1.180	47.390
Gemeente Veldhoven	134.084	2.789	131.295
Gemeente Waalre	11.660	2.850	8.810
Provincie Noord-Brabant	420.872	22.465	398.408
TOTAAL	1.423.747	92.927	1.330.820

III. Bijlage: Risicotabel volgens jaarrekening 2019

Samenvatting geïnventariseerde risico's ODZOB

Risico	Beheersmaatregel	Classificering			4) verwachtings- waarde in €
		1) kans	2) effect in €	3) score	
a. Strategische risico's					
1.1 Bezuinigingen gemeentes en provincie welke leiden tot een omzet verlaging	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	340.000	6	136.000
1.5 Mogelijke uitstel omgevingswet	Monitoren van de wet en hierop acteren.	15%	500.000	6	75.000
1.6 Stikstof, PFAS of soortgelijke ontwikkelingen	Monitoren wat er gebeurt en hierop acteren.	15%	1.000.000	8	150.000
2 Niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties van dergelijke situaties.	15%	800.000	6	120.000
b. Informatie risico's					
3.1 Ongewenst informatielek	Indien vertrouwelijke informatie publiek wordt gemaakt kan dit leiden tot schadeclaims van de betrokken partijen De ODZOB zal zeer zorgvuldig moeten zijn met beveiliging en met de informatie die zij verstrekt (b.v. in het kader van een WOB verzoek). De procesbeschrijvingen en de uitvoering van het proces moeten hierin voorzien.	40%	200.000	6	80.000
3.3 Uitval systemen	Betaalbare maatregelen treffen om uitval zo veel als mogelijk is te voorkomen	60%	200.000	8	120.000
3.5 Ransomware	Mensen bewust maken van en attenderen op gevaren	15%	500.000	6	75.000
c. Imago/politieke risico's					
4.1 Imago/politieke risico's	Het risico dat de kwaliteit van de producten niet voldoet aan de	40%	100.000	6	40.000
d. Materiele risico's					
e. Procedure risico's					
f. Aansprakelijkheidsrisico's					
8.2 Optreden personeel	Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de ODZOB dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit.	40%	100.000	6	40.000
8.3 Procedure leidt tot duur juridisch advies en claims uit rechtsgedingen	Systeem, dat zorgvuldig werk en bevordert (waaronder een goede dossieropbouw) en waardoor fouten minimaliseerd worden.	40%	100.000	6	40.000
g. Financiële risico's					
9.1 Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen.	40%	150.000	6	60.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's					
i. Personeelsrisico's					
12.2 Mis-match personeel versus werk, inclusief boventaligen	Goede monitoring ontwikkelingen, verwerken in strategisch personeelsplan en tijdig anticiperen door juiste opleidingen en personeelsmaatregelen.	40%	500.000	9	200.000
12.4 Vervangbaarheid medewerkers	Middels strategische personeelsplanning zoveel mogelijk vooruitkijken naar natuurlijke uitstroom en opvolgers klaarstomen via persoonlijk ontwikkelplan. Hierdoor verminderen kennis uitstroom. Bij jonge medewerkers is dit moeilijker te voorzien. Middels goed personeelsbeleid mensen binden aan de organisatie.	60%	150.000	8	90.000
12.5 Te lage productiviteit	Maandelijks op afdelingsniveau sturen. Medewerkers aanspreken. Relateren aan ziekteverzuim, mis-match, etc.	40%	300.000	6	120.000
12.6 Inhuur op overhead door bv ziekte	Door betrokkenheid personeel zorgen voor laag ziekteverzuim of andere oorzaken	60%	100.000	8	60.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12			5.040.000		1.406.000

Toelichting bij de kolommen

- Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd;
- Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
  - < € 100.000: wegingsfactor 1
  - € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
  - € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
  - > € 1.000.000: wegingsfactor 4
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
- Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 458.750;

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Proces en stand van zaken Staat van het Mandaat en efficiency

Kennismemen van het proces inzake de Staat van het mandaat en efficiency, inclusief het overzicht van de werkafspraken met de deelnemers

Aanleiding

Naar aanleiding van het Arena rapport "De Staat van het Mandaat" heeft het bestuur opdracht gegeven om de aanbevelingen uit het rapport uit te voeren. Het gaat om de praktische optimalisering van de ketenprocessen en om efficiency en besparingsmogelijkheden uit te werken.

Voor dit project is een werkgroep ingesteld, die bestaat uit een afvaardiging van het OGP: VTH De Kempen, Deurne, Eindhoven, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Provincie en de ODZOB. Het DB-lid Pieter van der Stek is gevraagd om als het bestuurlijke aanspreekpunt voor dit proces te functioneren.

Op 20 februari 2020 heeft het AB het vorige voortgangsbericht ontvangen. Daarin is aangekondigd dat er een uitvraag aan de deelnemers wordt gericht, waarbij gevraagd wordt naar extra verbeteringen of waar aanvullende efficiency te bereiken is.

Het AB heeft in de afgelopen vergadering gevraagd om een tussentijds voortgangsbericht over dit project.

Op dit moment lopen 3 sporen;

- A. Werkafspraken uniformeren;
- B. Verlaging diversiteit keuzepalet voor de uitvoering van VTH-taken bij ODZOB in opdracht van de deelnemers (minder verschillende keuzes in mandaat, machtiging en advies);
- C. Verbetering van de efficiency van de processen binnen de ODZOB en met de deelnemers.

Met deze nota wordt het AB geïnformeerd over de voortgang binnen deze 3 sporen.

Kernboodschap

De doelstelling is de praktische optimalisering van de ketenprocessen vergunningverlening, toezicht en handhaving en de processen daaromheen; de opdrachtverlening met de financiering, het mandaat, de machtiging, de opdrachten, de werkafspraken en de archivering.

Dit moet een significante bijdrage leveren aan de opgelegde taakstelling in de begroting voor 2021 van 1% en in 2022 van 3% efficiencywinst.

Toelichting

- A. Binnen de werkafspraken, zoals in bijlage 1 zijn weergegeven, zijn er nu 2 belangrijke aanpassingen; enerzijds de aanbesteding van digitalisering van dossiers bij de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel heeft plaatsgevonden. Dat betekent op termijn

(medio 2021) dat het voor deze gemeenten niet meer nodig is om dossiers ter plaatse in te zien en te kopiëren of op te halen. Voor 6 gemeenten is dit nog niet geregeld. Anderzijds wordt het WEB BVB (bestand veehouderijen) en het IPPC-bestand nu ook bijgehouden voor Geldrop-Mierlo en Best. De bestaande diversiteit en inefficiency zal worden gevolgd en besproken in de overleggen van de individuele deelnemers en de accounthouders van de ODZOB om te komen tot meer eenduidigheid en efficiency.

- B. De processtappen voor vergunningverlening en toezicht en handhaving zijn geanalyseerd. Het grote aantal varianten (meer dan 21) is teruggebracht naar een voorstel voor 3 varianten: advies, machtiging of mandaat. Het voorstel om te kiezen voor één variant zal voor de volgende AB-vergadering ter besluitvorming worden voorgelegd. Deze lijst wordt nu nog op proces/bronniveau van de Wabo-VTH taken en gerelateerde processen en kleursporen verder uitgewerkt. Dit is nodig omdat de reikwijdte mandaat en de reikwijdte basistakenpakket, maar ook de opdrachten verschillen. We verwachten dan logische knippen te kunnen maken naar een pakket mandaat of machtiging of advies voor vergunningverlening en toezicht en handhaving. In een ideale wereld wordt uniform gekozen voor de voorkeursvariant variant van mandaat, maar zelfs maximaal 3 varianten met een groeiscenario is reeds een winst ten opzichte van huidige diversiteit en complexiteit.
- C. In juni 2020 zijn de resultaten van de uitvraag bij het OGP, de deelnemers en intern ODZOB, ingekomen. Deze lijst van de in totaal 54 opgehaalde suggesties, aanbevelingen en adviezen, inclusief 2 efficiencyverzoeken van het bestuur is in bijlage 2 weergegeven. Deze lijst bevat een breed scala aan efficiencyslagen, intern gericht, maar ook extern gericht en toekomstgericht naar de Omgevingswet, De werkgroep gaat hier verder mee aan de slag. De resultaten moeten in de werkafspraken en draaiboeken worden vastgelegd. Vervolgens wordt gekomen tot voorstellen voor besluitvorming, prioritering en uitvoering in het komende overleg van het OGP, DB en AB. Implementatie van quickwins waarvoor geen bestuurlijke besluitvorming nodig is, zullen na instemming van de werkgroep voor 1 januari 2021 worden geïmplementeerd, of afhankelijk van de prioriteit en capaciteit voor 1 januari 2022.

Vervolg / Communicatie

De opdracht is om in gezamenlijkheid met de deelnemers efficiency en besparingsmogelijkheden (quickwins) uit te werken.

- in het najaar zal dan naar verwachting het DB en AB een keuze maken voor de varianten en de implementatie van de quickwins (met een tijdsplan) uit de Staat van Mandaat en efficiency.

Bijlagen

- Overzicht van de werkafspraken bij de deelnemers d.d. 7 juli 2020 (in dit document als bijlage)
- Werklijst efficiency op basis van input OGP, deelnemers en intern ODZOB

Bijlage: Overzicht (werk)afspraken deelnemers d.d. 7-7-2020

	Deelnemers	Aantal
Mandaatbesluit/machtigingsbesluit		
Machtiging Vergunningverlening (alle voorbereidende handelingen om te komen tot een vergunning, incl. opstellen van het besluit)	Niet Deurne, Geldrop-Mierlo, Someren en Best (alleen sloopmeldingen)	18
Mandaat Vergunningverlening voor hele proces (dus tot bezwaar/beroep)	Provincie, Laarbeek, Helmond (m.u.v. bodemtaken) Cranendonck, Eindhoven, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Nuenen, Son en Breugel, Veldhoven, Waalre, (uitzondering Asten en Valkenswaard geen mandaat weigering besluit of ontheffing)	13
Mandaat Vergunningverlening voor bezwaar, beroep incl. procesvertegenwoordiging	Provincie, Laarbeek, Cranendonck, Eindhoven, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Nuenen, Son en Breugel, Veldhoven, Waalre, Asten, Valkenswaard, Helmond (m.u.v. bodemtaken)	13
Machtiging Toezicht en handhaving (alle voorbereidende handelingen om te komen tot een handhavingsbesluit, incl. opstellen van het besluit)	M.u.v. Best (machtiging toezicht als er geen overtredingen zijn), Someren	21
Mandaat Toezicht en Handhaving voor hele proces (dus tot bezwaar/beroep)	Provincie, Laarbeek, Cranendonck, Eindhoven, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Nuenen, Son en Breugel, Veldhoven, Waalre, Deurne, Asten, Helmond (m.u.v. bodemtaken)	13
Mandaat Toezicht en Handhaving voor bezwaar, beroep, inclusief verweerschrift en procesvertegenwoordiging	Provincie, Laarbeek, Cranendonck, Eindhoven, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Nuenen, Son en Breugel, Veldhoven, Waalre, Deurne, Asten, Valkenswaard, Helmond (m.u.v. bodemtaken),	14
Aanvullingen/uitzonderingen op bovenstaande taken		
Archiefbeheer van taken	Provincie, Laarbeek, Helmond (m.u.v. bodemtaken)	3
Niet aanleveren van digitale dossiers (DVO). Ophalen en wegbrengen fysieke dossiers	Bergeijk, Deurne, Geldrop-Mierlo, Nuenen, Someren, Son en Breugel, Bladel, Reusel-De Mierden, Oirschot	6 (Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel hebben dit aanbesteed)
Dossiers inzien in systeem gemeente (token)	Asten, Gemert-Bakel	2

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Verwerken in systeem deelnemer	Eindhoven, Deurne (vergunningverlening)	2
Geen mandaat/machtiging	Someren	1
Geen algemene opdracht voor afhandeling milieuklachten	Best, Veldhoven (binnen kantoortijden basistaak en verzoektaak niet oppakken, buiten kantoortijden alles)	2
Aparte opdracht nodig voor afhandeling zienswijzen VTH	Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden, Best, Geldrop-Mierlo,	7
Geen opdracht voor databases WEB BVB/IPPC	Best, Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden (geen WEB BVB, wel IPPC), Geldrop-Mierlo, Deurne (wel WEB BVB, geen IPPC)	6 (Best en Geldrop-Mierlo hebben de ODZOB hiervoor opdracht gegeven)
Geen opdracht voor databases RRGs E-PRTR	Bergeijk, Best	2
Geen opdracht voor bestemmingsplantoets meldingen	Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden, Geldrop-Mierlo, Someren	7
Expliciet bestemmingsplantoets meldingen	Provincie, Asten, Best, Eindhoven, Heeze-Leende, Helmond, Cranendonck, Gemert-Bakel, Deurne, Laarbeek, Nuenen, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre	15
Gebiedsgericht Toezicht	Someren	1
Geen toezicht verzoektaken	Eindhoven	1
Geen Meldingen verzoektaken	Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden, Geldrop-Mierlo	6

proces	nummer	status	wat	opmerking	wie	hoe	wanneer	wie wordt er beter van	Verwachte efficiencywinst (€= klein €€€€= groot)	proceseigenaar	Prioriteit
Bestuurlijk											
	1	Uitwerking; concept	Variantkeuze 1(advies), 2(machtiging) of voorkeursvariant 3(mandaat) inzake basistaken milieu; meldingen, vergunningen meervoudig, uitgebreid en regulier en toezicht en handhaving	Door beperkte keuze minder divers palet en minder foutkans	Wergroep bereidt voor; AB beslist	voorberekening OGP, voorberekening DB, besluit AB	OGP oktober; DB november, AB december 2020	ODZOB, deelnemers	€€	ODZOB	1
	2		Zoek nog naar een makkelijkere manier om besluitvorming geregeld te krijgen. Nu gaan nog heel veel zaken vanuit DB en AB naar colleges voor besluit, terwijl dit ook vaak gewoon werkprocessen of afspraken zijn. Misschien moeten we eens kijken of hier een efficiëntere manier voor te bedenken is. Voorbeeld is taskforce transitie. Is bij iedereen aangeboden maar slechts 4 of 5 deelnemers hebben het pas laten vaststellen door college. Dit levert onnodige vertraging op. Dus ook een bepaald mandaat voor een AB-lid zou positief kunnen werken om niet alles terug te moeten brengen naar het gehele college.	De processen in het DB en AB zijn inherent aan het stelsel van de gemeenschappelijke regeling. Indien een uniform besluit in het AB is genomen op bijvoorbeeld een uitvoeringsaspect hoeft dit niet apart in de colleges te worden gebracht. Aandachtspunt is minder bestuurlijke druk: niet alles hoeft direct naar alle colleges/raden, maar maatwerk en de omvang beperken, gebruik hier de accounthouders/OCP-leden							
	3		In Brabant worden samenwerkingsafspraken met andere ketenpartners gemaakt voor handhaving. Daarvoor wordt ook een mandaat gevraagd aan de gemeenten (en voor de ODZOB) om gegevens te mogen uitwisselen met ketenpartners.	Is hiervoor straks in vergelijkbare gevallen ook elke keer weer een apart b&w voorstel nodig is en zo ja kan dat niet makkelijker en kan de informatieverstrekking zo efficiënt mogelijk?							
	4	Afwachten	Er wordt gesproken over het Arena rapport "De Staat van het Mandaat" maar de relatie met het rapport van de Rekenkamercommissies om te komen tot efficiencyverbeteringen en besparingen in de taakuitvoering van de ODZOB wordt gemist. Dit laatste rapport kan hier niet los van kunt zien en moet worden betrokken.	De 9 gemeenten die betrokken zijn bij het rekenkameronderzoek zijn nu aan zet. Zij komen met een gezamenlijk voorstel in het AB van september. Dat moeten we afwachten, maar we kijken naar de concrete voorstellen	AB beslist over vervolg		medio september 2020	ODZOB/Deelnemers		Deelnemers	
	5		In het bestuurlijk overleg is gesproken over het positieve resultaat, dat met name veroorzaakt wordt, doordat de werkprogramma's door sommige deelnemers aan de voorkant niet goed (te beperkt) opgegeven worden. Later in het jaar wordt dan extra werk belegd bij de ODZOB, waardoor er sprake is van een inefficiency, immers de ODZOB moet hiervoor extra medewerkers aantrekken en inwerken. Vanuit de solidariteitsgedachte is de vraag hoe nu met deze vorm van "meerwerk" kan worden omgegaan in relatie tot een passend tarief.		Financien/Accountmanagement						
Financien/begroting											
	6		Verken de mogelijkheid om het onderscheid in basis en verzoektaken binnen opdrachten te laten vallen (intern ODZOB) daar wordt niets mee gedaan en maakt het werk (financieel) veel complexer. De werkzaamheden worden toch in het jaarverslag voor de deelnemer						€	ODZOB	
	7		Verken de mogelijkheid om de producten en tarieven (prijs per productsoort) aan te passen naar bijvoorbeeld 5 persoonlijke tarieven, de mix en de uiteindelijke prijs blijft hetzelfde maar dit vraagt dan veel minder werk voor de vennootschapsbelasting.						€	ODZOB	

	8		Gebruik de financiële informatie die je hebt slimmer en haal hier trends uit waar je mee aan de slag moet of die je kunt laten liggen									
Intake & outtake			Intake: De aanvraag van producten en werk vanuit de deelnemer komt nu op verschillende manieren binnen (zowel inhoudelijk als de manier van verzenden) bij de werkverdeling. Daarbij wordt het ook weer op verschillende wijzen richting de proceduremedewerker verstuurd. Dit zorgt voor inefficiëntie en vertraging in het oppakken van werk. Deze vertraging van het werk moet opgelost worden om de verkorting van de termijnen met betrekking tot de Omgevingswet op te lossen. Outtake (afsluiten van het proces) Idem aan de intake zijn er verschillende werkwijzen per team en per deelnemer voor het afsluiten van de zaak. Denk hierbij aan het verzenden van stukken. Ook dit zorgt voor vertraging.				geprioriteerde nieuwe werkwijzen implementeren voor of op 1 januari 2021					1
	9	Voorstel wordt uitgewerkt	Opdrachten geven door middel van een overzicht (i.p.v. losse opdrachtformulieren)					€		Deelnemers		
	10	Aanbesteed; uitwerking loopt	Gezamenlijk VTH-systeem (data & documentenuitwisseling)	Intern systeemtechnisch (bij het inrichten van het VTH systeem) een mappenstructuur opnemen in het VTH systeem, waardoor adviezen in het systeem makkelijker te vinden zijn. Intern systeemtechnisch; in het VTH systeem een relatie inbouwen, dat het de medewerker die het eerste advies heeft verleend (dit kan in de voorfase zijn of binnen een proces van vergunningverlening) ook het tweede advies behandelt. Hiermee ontlast je de werkverdelers. Als dit systeem technisch niet kan, misschien			inrichten 2020, inwerking medio 2021	€€		Deelnemers/ODZOB		
	11	Voorstel wordt uitgewerkt	Direct zelf meldingen en vergunningen uit OLO/AIM halen	Geen tijdsvertraging				€		ODZOB		
	12	Voorstel wordt uitgewerkt	E-formulieren (informatie vanuit de ondernemer over bijvoorbeeld energieverbruik ter registratie naar de ODZOB)	Keuze om centraal bij de ODZOB te registreren en te prioriteren				€		Deelnemers		
	13	Voorstel wordt uitgewerkt	Digitaal verzenden brieven en besluiten vergunningverlening (uitgaande post conform AVG)					€		ODZOB		
	14	Voorstel wordt uitgewerkt	Digitaal verzenden besluiten op vergunningen en maatwerkvoorschriften (alleen bij mandaat)					€				
	15	Voorstel wordt uitgewerkt	Digitaal verzenden brieven vergunningverlening en maatwerkvoorschriften (geen besluit, alleen bij machtiging of					€				
	16	Voorstel wordt uitgewerkt	Digitaal verzenden meldingsbrieven en controlebrieven (=geen besluit, alleen bij machtiging)					€				
	17	Voorstel wordt uitgewerkt	Integraliteit in de intake; Adviezen komen nu via verschillende kanalen (email, post, OLO) en bij verschillende vakgroepen binnen. Waardoor je het risico loopt dat adviseurs los van elkaar met dezelfde adviesvraag bezig zijn. Adviesvragen met verschillende thema's zoveel mogelijk gebundeld aanbieden. Intern een casemanager toewijzen.					€		ODZOB		

	18	Voorstel wordt uitgewerkt	Product Diensten Catalogus ODZOB, aansluiten bij de PDC van de deelnemers. Dat we praten over dezelfde producten.									
	19	Voorstel wordt uitgewerkt	Indien een bouwmelding niet via omgevingsloket kan/ op papier & gemeentelijk werkverdelers is betrokken: snel doorsturen (nu vaak vertraging van 2/3 weken!, bij een combinatie is dit een adviesproduct: via afspraken en/of ICT optie: PARKEERVAK)	Geen basistaak	accountmanager						Deelnemers	
	20	Voorstel wordt uitgewerkt	Bij verzoektaken is de info over deelaspect(en) soms bepalend voor wel/geen taak voor ODZOB: graag deze details in OLO.	Geen basistaak	Werkverdelers/deelnemer							
	21	Voorstel wordt uitgewerkt	MeR-procedures bij ontgrondingen: nu direct naar ODZOB in email, maar liever via site PNB (ivm nummer) (vgl OLO)	Eenduidige procedure							ODZOB/provincie	
	22	Voorstel wordt uitgewerkt	Eenvoudigere registraties. Nu worden veel gegevens dubbel geregistreerd (bij de deelnemende gemeenten en bij de ODZOB) en dat kan veel efficiënter met veel adequatere interne termijnbewaking.	Dat zorgt voor gestructureerd werken en het voorkomt dat steeds brandjes geblust moeten worden. Maak daarbij de processen Lean en beperk je tot de werkzaamheden die van je gevraagd worden (monumenten, archeologie).					€		ODZOB/deelnemers	
Basisproces, inhoudelijk en algemeen												
	23		Ondertekening brieven die geen besluit zijn (hiervoor is een machtiging nodig (geen mandaat)) door medewerkers zelf							€	ODZOB	
	24		Digitale dossiers aanleveren of raadpleegbaar (i.p.v. papier/kopiëren) (feitelijk al afgesproken in de Dienst Verlening Overeenkomst)	Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel hebben de digitalisering aanbesteed in 2020; nog 6 andere gemeenten hebben hun (milieu)gegevens nog niet gedigitaliseerd.						€	ODZOB/6 deelnemers	
	25	inbrengen in accounthoudersoverleg	Efficiency als agendapunt bij de accountgesprekken. Dit punt is ook benoemd in de behandeling in het OGP. Waar werkt het op individueel relatieniveau niet efficiënt, van welke gemeenten kunnen we wat leren?	Kijk beter naar de gevraagde oplevertijden en de tijdsbesteding van opdrachten. Investeer in evaluatiemomenten. Spreek ook ons (deelnemers) aan als er zaken aan onze kant niet goed lopen en verbeterd moeten worden. Dat is namelijk zeker het geval. Ook daar is efficiency in dit proces te halen.				sep-20			ODZOB	
	26		Start een (omvangrijke) opdracht met een intake waarin inspanning gerelateerd wordt aan de te bereiken gewenste outcome; geen 80% voor 20% outcome maar andersom en risico's durven nemen (samen). Maatwerk zal									
	27		Een proceduremedewerker (intern ODZOB) zou het toezicht veel efficiënter kunnen maken. Deze medewerker zou toezichtdossiers uniform kunnen aanmaken, doorzetten en afhandelen in Squit alsmede de termijnbewaking van de projecten doorloop en -afhandeling. De toezichthouders zouden daarmee veel meer tijd kunnen besteden aan fysiek toezicht en verslaglegging							€	ODZOB	

	42	Als een proces korter/beter/snel en/of goedkoper kan is dat altijd goed. Als uniformering daarbij helpt zeker doen. Maar, als gemeente willen we wel grip en sturing houden op de hoeveelheid processen die we kunnen beïnvloeden. Denk bijvoorbeeld aan de hoeveelheid controles die we laten uitvoeren of het aantal asbestonderzoeken die we willen laten beoordelen. Ondanks dat dit basistaken zijn willen we zelf een risicoafweging maken en in meer of minder mate inzet te plegen op bepaalde taken. Als deze mogelijkheden aanwezig zijn en niet alle processen worden gestapeld onder het mom van Basistaak, verplicht, etc. dan is alle vrijheid voor de ODZOB aanwezig om processen te uniformeren en gelijk trekken qua inhoud en uitvoering									
	43	Gelden die efficiency maatregelen ook voor de Taskforce agrarisch? We hebben in die Taskforce al eens met de drie OD's, gemeenten en provincies nagedacht over maatregelen voor het wegnemen van druk op vergunningverlening agrarisch. Lijken me nuttige zaken die groter uitgerold zouden kunnen worden en daardoor ook met dit project raakvlakken hebben. Misschien overbodig, maar anders wellicht nog een goede									
	44	Accepteren dat sommige onderwerpen bestuurlijk minder prioriteit hebben en daar ook naar handelen. Dit kan zijn minder inzet op bijvoorbeeld asbest en bodem, minder diepgaand toetsen, etc.									
	45	Niet voor alle zaken een collegiale toets uitvoeren. Interne kwaliteitscontroles kunnen anders/slimmer georganiseerd worden, bijvoorbeeld door steekproefsgewijze controle en processturing						€		ODZOB	
	46	Duidelijke afspraken met milieutoezicht in welke gevallen wel of niet een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd/melding moet worden ingediend.								ODZOB	
	47	Voor kleine milieuovertredingen de verantwoordelijkheid bij het bedrijf leggen (geen hercontrole en geen juridische brief dus direct door toezichthouder evt. met laag mandaat door collega te bekrachtigen).						€		ODZOB	
	48	Bij handhaving gebruik maken van (juridische) standaarden die ook door toezichthouder direct gebruikt kunnen worden								ODZOB	
	49	Zorg dat er beter gebruik wordt gemaakt van de gemeentelijke beleidsstukken. Nu komen stukken voorbij waarbij er niet getoetst wordt aan het gemeentelijke beleid, waardoor stukken weer terug moeten. Dit is inefficiënt.	Uniformering omgevingsplan/plannen								
	50	Wees alert op het aantal personen dat naar bijeenkomsten gaat. In sommige gevallen zijn bij bijeenkomsten wel heel veel ODZOB mensen. Dit is natuurlijk altijd lastig om te bepalen, dus graag alertheid hierop.						€		ODZOB	

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 24 september 2020

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Aangepaste raming Programma Implementatie VTH-systeem 2020 / Concept Raming Programma 2021

Kennisnemen van

1. Kennisnemen van de in deel 1 opgenomen rapportage en aangepaste raming Programma Implementatie VTH-systeem 2020.
2. Kennisnemen van de in deel 2 opgenomen concept raming Programma Implementatie VTH-systeem 2021.

Aanleiding

Op 21 november 2019 heeft uw bestuur ingestemd met een begrotingswijziging die benodigd was voor de implementatie van een nieuw VTH-systeem op 1 januari 2021 bij de ODZOB. Voor de benodigde middelen zou een beroep gedaan worden op de algemene reserves van de ODZOB.

Er is toegezegd dat we halverwege het jaar opnieuw de balans opmaken en het resultaat daarvan zullen terugbrengen in uw bestuur. Dat gebeurt middels deel 1: Rapportage uitvoering Programma Implementatie VTH-pakket 2020.

Daarnaast geven we in deel 2 een vooruitblik met de invulling van de implementatie van het VTH-pakket in 2021 met een raming en toelichting.

Deel 1: Rapportage uitvoering Programma Implementatie VTH-systeem 2020

Toelichting

Aangepaste raming 2020

Naar aanleiding van het uitstel van de Omgevingswet en de nieuwe invoeringsdatum van 1 januari 2022 is uw bestuur op 25 juni jl. geïnformeerd over de gevolgen hiervan. De analyse over het uitstel van de Omgevingswet laat zien:

- Dat de meeste projecten binnen het programma voortgang behoeven conform de oorspronkelijke planning en voor deze projecten dus geen aanpassing noodzakelijk of wenselijk is.
- Dat de daadwerkelijke implementatie achter loopt conform de oorspronkelijke planning, doordat de gunning van de VTH-applicatie vertraging heeft opgelopen.
- Dat voor opleidingen van medewerkers er voor gekozen wordt deze door te schuiven naar 2021.

In de periode tot 1 juli heeft opnieuw een analyse plaatsgevonden om het beeld verder scherp te stellen, daarbij gebruikmakend van de nieuwste inzichten en rapportages tot en met mei 2020. Deze analyse laat wijzigingen zien ten opzichte van het eerder geschetste beeld, zo wordt onder andere voorgesteld om uren in verband met opleiding door te schuiven van 2020 naar 2021.

Aangepaste raming voor 2020 op hoofdlijnen is als volgt:

	Programma 2020 initieel	Realisatie programma t/m mei 2020	Programma 2020 aangepast
Totaal benodigd aan uren	16.758	3.301	13.254
Kosten implementatie leverancier	€ 150.000	€ -	€ 75.000
Dubbele licentiekosten	€ 75.000	€ -	€ 52.083
Totaal Middelen	€ 225.000	€ -	€ 127.083

Stand van zaken uitvoering 2020

Totaal benodigd aan uren

Er zijn projecten geïnitieerd ter ondersteuning van het programma. De voorbereidingen ten behoeve van de implementatie zijn zo goed als afgerond. Met de verdere realisatie van de projecten wordt binnenkort gestart nu de gunning is gerealiseerd.

Kosten implementatie leverancier

Recentelijk is de opdracht voor de levering van de nieuwe VTH-applicatie gegund aan een partij, waardoor kosten tot op heden zijn uitgebleven.

Dubbele licentiekosten

De nieuwe VTH-applicatie is nog niet opgeleverd, licentiekosten voor het operationeel hebben van twee VTH-applicaties zijn daarmee niet aan de orde.

Deel 2: Rapportage uitvoering Programma Implementatie VTH-systeem 2021

Voor de raming voor het Programma 2021 is geïnventariseerd wat er nodig is om de implementatie van het VTH systeem compleet te maken. De aanvullingen op het vastgestelde programma 2020 hebben, naast de noodzakelijke projectkosten en licentiekosten, voor een deel te maken met een verdieping/optimalisatie van het nieuwe VTH systeem.

Het totaal overzicht aan benodigde inzet is als volgt:

	Doorgeschoven naar 2021 * / **	2021 (aanvullende uren / Middelen) **	2021 Totaal
Totaal benodigd aan uren	3.504	1.264	4.767
Kosten implementatie leverancier	€ 75.000	-	€ 75.000
Dubbele licentiekosten	€ 22.917	€ 50.083	€ 73.000
Totaal Middelen	€ 97.917	€ 50.083	€ 148.000

* Hiervan zal 2.000 uur / € 97.917 middelen gedekt kunnen worden uit de algemene reserve

** Hier zal nader van moeten worden bepaald hoe dit te dekken in 2021

Totaal benodigd aantal uren

Naast het doorschuiven van uren ten behoeve van opleiding, worden aanvullende uren noodzakelijk bevonden voor verdieping/optimalisatie van het nieuwe VTH systeem. Een deel van de verdieping was oorspronkelijk niet voorzien in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021. Nu de Omgevingswet is uitgesteld wordt 2021 gebruikt om de VTH-applicatie beter in te richten.

Kosten implementatie leverancier

Als gevolg van de vertraging bij het aanbestedingstraject, dient de projectorganisatie voor de implementatie, waarbij de leverancier een rol speelt, in de huidige vorm te worden gecontinueerd in 2021.

Dubbele licentiekosten

Uitstel van de Omgevingswet houdt in dat de huidige VTH-applicatie met benodigde hard-/software ook in 2021 operationeel moet zijn. Voorzien wordt dat als blijkt eerder 'live' te kunnen gaan met de nieuwe VTH-applicatie, de kosten mogelijk lager uitvallen.

Beoogd effect

Aangepaste raming voor 2020, alsmede een doorkijk naar de raming voor 2021, waarin de verschoven activiteiten en uren zijn meegenomen.

Financiën / Personeel

Voor wat betreft begrotingsjaar 2020 is er geen noodzaak tot het indienen van een aanvullende begrotingswijziging. De projecten blijven binnen de kaders zoals opgenomen in de betreffende vastgestelde begrotingswijziging van 21 november 2019. In welke mate de algemene reserve in 2020 daadwerkelijk ingezet gaat worden als dekking voor dit project, hangt af van de daadwerkelijk gerealiseerde projectkosten en het jaarresultaat 2020.

Vooralsnog is er sprake van een verschuiving van uren en Middelen naar 2021, als gevolg van uitstel/fasering van het project. De door uw bestuur geaccordeerde onttrekking aan de algemene reserve vindt daarmee niet volledig in 2020 plaats.

Uitgaande van het AB-besluit om de reserve ook aan te spreken voor dit programma, kan de facto pas na jaarafsluiting 2020 bepaald worden welk bedrag in 2021 uit de reserve ingezet kan worden ter

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

dekking van de kosten van het programma 2021. Derhalve wordt nu nog geen begrotingswijziging 2021 aan uw bestuur voorgelegd.

Vervolg / Communicatie

N.v.t.